

NOUL TESTAMENT

AL

DOMNULUI ȘI MÂNTUITORULUI

NOSTRU

IISUS HRISTOS

TIPĂRIT CU SPESELE

SOCIETĂȚII DE BIBLII BRITANICĂ

ȘI

STRĂINĂ

BUCUREȘTI

STR. ROBERT DE FLERS, FOSTA SURORILOR, 13

1921

NUMELE ȘI ORĂNDUELA

CĂRȚILOR NOULUI TESTAMENT.

	Cap.	Pag.
Sfânta evanghelie dela Matei	28	3
Sfânta evanghelie dela Marcu	16	31
Sfânta evanghelie dela Luca	24	48
Sfânta evanghelie dela Ioan	21	79
Faptele Sfinților Apostoli	28	102
Epistola Apostolui Pavel către Romani	16	132
Întâia epistola lui Pavel către Corinteni	16	144
A doua epistola lui Pavel către Corinteni	13	156
Epistola lui Pavel către Galateni	6	165
Epistola lui Pavel către Efeseni	6	169
Epistola lui Pavel către Filipeni	4	173
Epistola lui Pavel către Coloseni	4	176
Întâia epistola a lui Pavel către Tesaloniceni	5	179
A doua epistola a lui Pavel către Tesaloniceni	3	182
Întâia epistola lui Pavel către Timotei	6	184
A doua epistola către Timotei	4	187
Epistola lui Pavel către Titu	3	190
Epistola lui Pavel către Filemon	1	191
Epistola lui Pavel către Ebrei	13	192
Epistola lui Iacob	5	201
Întâia epistolă a lui Petru	5	205
A doua epistolă a lui Petru	3	208
Întâia epistolă a lui Ioan	5	210
A doua epistolă a lui Ioan	1	214
A treia epistolă a lui Ioan	1	214
Epistola lui Iuda	1	215
Apocalipsul lui Ioan Teologul	22	216

SÂNTA EVANGHELIE DUPĂ MATEU.

*Carte de fapte ale lui Iisus Christos.
Vacurile de om de la Abraam pînă
la Iosef.*

I Carte de facere a lui Iisus Christos
fiul lui David fiul lui Abraam.
2 Abraam născu pe Isaak, Isaak născu
pe Iacob, Iacob născu pe Iuda și pe
frați lui, **3** Iar Iuda născu pe Fares
și pe Zara din Tamar, iar Fares născu
pe Esrom, Esrom născu pe Aram,
4 Iar Aram născu pe Aminadab, Ami-
nadab născu pe Naason, Naason născu
pe Salmon, **5** Iar Salmon născu pe
Booz din Rachab, iar Booz născu pe
Obed din Rut, Obed născu pe Iesse,
6 Iar Iesse născu pe David împăratul.

David împăratul născu pe Solomon
din femeia lui Uria, **7** Iar Solomon
născu pe Roboam, Roboam născu pe
Abia, Abia născu pe Asaf. **8** Iar
Asaf născu pe Iosafat, Iosafat născu
pe Ioram, Ioram născu pe Ozia, **9** Iar
Ozia născu pe Ioatam, Ioatam născu
pe Achaz, Achaz născu pe Ezechia,
10 Iar Ezechia născu pe Manase, Ma-
nase născu pe Amos, Amos născu pe
Iosia, **11** Iar Iosia născu pe Iechonia
și pe frați lui la strămutarea în Ba-
bilon.

12 Iar după strămutarea în Babilon
Iechonia născu pe Salatiel, Salatiel
născu pe Zorobabel, **13** Iar Zoro-
babel născu pe Abiud. Abiud născu
pe Eliachim, Eliachim născu pe Azor,
14 Iar Azor născu pe Sadoc, Sadoc
născu pe Achim, Achim născu pe Eliud,
15 Iar Eliud născu pe Eleazar, Eleazar
născu pe Matan, Matan născu pe Iacob,
16 Iar Iacob născu pe Iosef bărbatul
Marii, din care fu născut Iisus care se
zice Christos.

17 Decî toate vacurile de om de la
Abraam pînă la David vacuri de om
patrusprezece, și de la David pînă la
strămutarea în Babilon vacuri de om
patrusprezece, și de la strămutarea în

Babilon pînă la Christos vacuri de om
patrusprezece.

*Zămislirea, numele și nașterea lui
Christos.*

18 Iar nașterea lui Iisus Christos
astfel a fost. Logodită fiind muma lui
Maria cu Iosef, mai 'nainte de a fi ei
împreună s'a aflat avînd în pîntece
din spirit sânt. **19** Iar Iosef bărbatul
ei, drept fiind și ne voind s'o vădiască,
să hotărî s'o părăsiască în ascuns.
20 Acestea cugetînd în sine, iată ân-
gerul Domnului 'i se arată în vis, zi-
cînd: Iosefe fiul lui David, nu te teme
a'ți lua femeie pe Maria, pentru că
cel născut în ea este din spirit sânt.
21 Și va naște fiu, și vei chema nu-
mele lui Iisus; căci el va mîntui pe
poporul său de păcatele lor.

22 Iar toate acestea s'au făcut ca
să se împliniască ce s'a zis de Domnul
prin profetul care zice: **23** „Iată fe-
cioara în pîntece va avea și va naște
fiu, și vor chema numele lui Emanuel“,
care se tâlmăcește cu noi *este Dum-
nezeu.*

24 Și deșteptându se Iosef din somn
făcu cum 'i porunci ângerul Domnului,
și luă pe femeia sa; **25** Și n'o cu-
noscu pe dînsa pînă ce născu fiu; și
chemă numele lui Iisus.

Magi de la răsărit.

2 Și născut fiind Iisus în Betleemul
Iudei în zilele lui Erod împăratul,
iată Magi de la răsărit veniră la Ieru-
salem zicînd: **2** Unde este împăratul
născut al Iudeilor? căci noi am vîzut
steaoa lui în răsărit și venirăm să ne
închinăm lui.

3 Și auzind Erod împăratul se tur-
bură, și tot Ierusalimul cu dînsul,
4 Și adunînd pe toți mai mari preoți-
lor și cărturari poporului ceru știință
de la dînsi unde se naște Christos
5 Iar ei 'i ziseră: în Betleemul Iudei

căci așa este scris prin profetul: 6 „Și tu Betleem, pământul lui Iuda, nici de cum nu ești mai mic între povățuitori lui Iuda; căci din tine va eși povățuitor, care va paște pe poporul meu Israel.”

7 Atunci Erod chemând în ascuns pe Magi 'i întrebă cu deamănuntul despre timpul stelei apărute, 8 Și trimițându 'i la Betleem zise: ducându vă cercetați cu deamănuntul despre copil; și dacă 'l ați aflat, dați mi știre, pentru ca și eu venind să mă închin lui. 9 Iar ei ascultând de împăratul plecară; și iată steaua pe care o văzuse în răsărit mergea înaintea lor pînă ce venind statu d'asupra unde era copilul. 10 Și văzînd steaua se bucură cu bucurie foarte mare.

11 Și venind în casă văzură pe copil cu Maria muma lui, și căzînd se închină ră lui, și deschizînd comorile lor 'i deteră daruri, aur și tămăc și smirnă. 12 Și luînd înștiințare prin vis să nu se întoarcă la Erod, pe altă cale se duseră în țara lor.

Fuga lui Christos la Egipt.

13 Și plecînd ei iată îngerul Domnului se arată în vis lui Iosef, zicînd: sculându te țiea copilul și pe muma lui și fugi în Egipt, și stai acolo pînă ce 'ți voi spune; căci Erod are să caute pe copil spre a 'l perde. 14 Iar el sculându se luă noaptea pe copil și pe muma lui și plecă în Egipt. 15 Și fu acolo pînă la sfîrșirea lui Erod; pentru ca să se împliniască ce s'a zis de Domnul prin profetul care zice: „din Egipt am chemat pe fiul meu.”

Uciderea copiilor la Betleem.

16 Atunci Erod văzînd că fu luat în ris de către Magi se mîniă foarte; și trimițînd ucise pe toți copiii ce erau în Betleem și în toate hotarele lui de la doi ani și mai jos, după timpul de care luase cunoștință cu deamănuntul de la Magi. 17 Atunci se împlini ce s'a zis de Ieremia profetul care zice: 18 „Glas în Rama se auzi, suspin, plîngere și țipet mult; Rachel plîngînd pe copii ei și nu voia să se mîngăie, căci nu sînt.”

Întorcerea și locuirea lui Iisus în Nazaret.

19 Iar sfîrșindu se Erod, iată îngerul Domnului se arată în vis lui Iosef în Egipt. 20 Zicînd: sculându te țiea copilul și pe muma lui și du te

în pămîntul lui Israel, căci au murit cei care căutau sufletul copilului. 21 Iar el sculându se luă copilul și pe muma lui și veni în pămîntul lui Israel. 22 Dar auzind că Archelau domnește peste Iudea în locul lui Erod tatăl său, se temu să se ducă acolo; și luînd știre în vis se duse în părțile Galilei, 23 Și venind se așeză în orașul numit Nazaret, pentru ca să se împliniască ce s'a zis prin profeți că Nazareu se va chema.

Ioan Botezătorul predică în pustie.

3 În zilele acelea vine Ioan Botezătorul predicînd în pustiea Iudei, 2 Zicînd: pocăiți vă, căci s'a apropiat împărația cerurilor. 3 Căci acesta este cel zis prin Isaia profetul care zice: „glas de strigator în pustie; gătiți calea Domnului, drepte faceți carările lui.” 4 Și acest Ioan avea îmbrăcămîntea lui de peri de cămilă și încălțetoare de pele împrejurul mijlocului său; iar hrana lui era locuste și miere sîlbatică.

5 Atunci eșia la dînsul Ierusalimul și toată Iudea și toată împrejurimea Iordanului, 6 Și se botezau de către dînsul în rîul Iordanului mărturisindu 'și păcatele lor.

7 Și văzînd pe mulți dintre farisei și saducei venind la botez le zise: pui de viperă, cine v'a arătat sa fugiți de urgia viitoare? 8 Faceți deci rod vrednic de pocăință, 9 Și nu gîndiți sa ziceți în enșivă: tată avem pe Abraam; căci vă spun că poate Dumnezeu din petrele acestea să deștepte fii lui Abraam. 10 Acum securea stă la rădăcina pomilor, deci ori ce pom ce nu face rod bun se taie și în foc se aruncă. 11 Eu vă botez în apă spre pocăință; iar cel care vine în urma mea este mai tare de cât mine, căruia nu 'i sînt de îndestul să 'i port încălțămîntea; acesta vă va boteza în spirit sânt și foc. 12 A cărui lopată este în mîna lui, și 'și va curăți ariea și va aduna grăul lui în grănar, iar pleava o va arde în foc nestins.

Ioan botază pe Iisus.

13 Atunci vine Iisus din Galilea la Iordan către Ioan, spre a fi botezat de către acesta. 14 Iar el îl opria zicînd: eu am trebuința să fiu botezat de tine, și tu vii la mine? 15 Și răspunzînd Iisus 'i zise: lasă acum, căci așa ni se cade să împlinim ori ce dreptate; atunci îl lăsă.

16 Iar Iisus botezat fiind îndată eşi din apă; şi iată 'i se deschiseră cerurile şi văzu spiritul al lui Dumnezeu venind peste densusul, pogorindu se ca porumb. 17 Şi iată glas din ceruri zicând: acesta este Fiul meu cel iubit, în care am bine-voit.

Iisus este ispitit de trei ori de diavolul.

4 Atunci Iisus fu dus în pustie de către spiritul, spre a fi ispitit de diavolul. 2 Şi după ce posti patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi, flămânzi apoi. 3 Şi apropiindu se de densusul ispititorul 'i zise: dacă Fiu eşti al lui Dumnezeu, zi ca petrele acestea să se facă pâini. 4 Iar el răspunzând zise: scris este, „nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu orî ce cuvînt ce ese din gura lui Dumnezeu.”

5 Atunci 'l duce pe el diavolul în sânta cetate şi 'l puse pe aripa santuarului, 6 Şi 'i zice: dacă Fiu eşti al lui Dumnezeu, aruncă te jos; căci scris este că „îngerilor sîi va porunci pentru tine şi pe mîinî te vor ridica, ca nu cumva să loveşti de peatră piciorul tîu.” 7 Zise Iisus lui: iarăş este scris: „nu isipiti pe Domnul Dumnezeu tîu.”

8 Iarăş îl duce diavolul într'un munte foarte înalt şi 'i arată toate împărăţiile lumii şi mărirea lor, 9 Şi 'i zise: toate acestea îi le voi da, dacă căzînd te vei fi închinat mie. 10 Atunci 'i zice Iisus: mergi satana, căci scris este: „Domnului Dumnezeu tîu te vei închina şi numai lui vei sluji.”

11 Atunci îl lăsa diavolul, şi iată îngeri se apropiară de densusul şi 'i slujiau.

Iisus începe propovăduirea.

12 Şi auzind că Ioan fu pus în închisoare plecă în Galilea. 13 Şi părăsind Nazaretul, venind se aşeză în Capernaum lângă mare în hotarele lui Zabulon şi Neftalim, 14 Ca să fie împlinit ce s'a zis prin Isaia profetul care zice: 15 „Pămîntul lui Zabulon şi pămîntul lui Neftalim spre mare, dincolo de Iordan, Galilea neamurilor,” 16 „Poporul care se află în întunerie văzu lumină mare, şi celor care şed în ţinut şi în umbră de moarte le răsări lumină.” 17 De atunci începu Iisus să predice şi să zică: pocăiţi vî, căci s'a apropiat împărăţia cerurilor.

Alegerea celor dănte patru ucenici.

18 Şi umblînd pe lângă marea Galilei văzu doi fraţi, pe Simon numit

Petru şi pe Andrei fratele lui, aruncînd o plasă în mare; căci erau pescari. 19 Şi le zice: veniţi după mine, şi vă voi face pescari de oameni. 20 Iar ei îndată lăsînd plăşile îi urmară. 21 Şi mergînd d'acolo înainte văzu alţi doi fraţi, pe Iacob al lui Zebedeu şi pe Ioan fratele lui, în vas cu Zebedeu tatăl lor întocmîndu 'şi plăşile, şi 'i chemă. 22 Iar ei îndată lăsînd vasul şi pe tatăl lor 'i urmară.

Iisus vindecă fel de fel de bolnavi.

23 Şi străbătu în toată Galilea, învăţînd în sinagogile lor şi predicînd evanghelia împărăţiei şi vindecînd orî ce boală şi orî ce neputinţă în popor. 24 Şi eşi vestea despre densusul în toată Siria; şi aduseră la densusul pe toţi care se aflau în suferinţe, coprinşi fiind de feluri de boale şi chinuri şi pe demonizaţi şi lunateci şi slăbănogi, şi 'i vindecă. 25 Şi 'i urmară gloate multe din Galilea şi Decapole şi Ierusalem şi Iudea şi de dincolo de Iordan.

Iisus ţine cuvîntare pe munte. Fericitirile. Demnitatea şi sarcina ucenicilor.

5 Şi văzînd gloatele se sui pe munte; şi şezînd el veniră la densusul ucenici sîi; 2 Şi deschizînd gura sa 'i învăţa zicînd:

3 Fericiţi cei săraci cu spiritul, că a lor este împărăţia cerurilor.

4 Fericiţi cei blînzî, că ei vor moşteni pămîntul.

5 Fericiţi cei care plîng, că ei vor fi mîngăeaţi.

6 Fericiţi cei care flămînzese şi însetoază de dreptate, că ei se vor sătura.

7 Fericiţi cei milostivi, că ei vor fi miluiţi.

8 Fericiţi cei curaţi cu inima, că ei vor vedea pe Dumnezeu.

9 Fericiţi făcători de pace, că ei se vor chema fii lui Dumnezeu.

10 Fericiţi cei goniţi pentru dreptate, că a lor este împărăţia cerurilor.

11 Fericiţi sînteţi cînd vă vor muştra şi vă vor goni şi vor zice împotriva voastră orî ce rău minţind pentru mine. 12 Bucuraţi vî şi vî vî veselii, că plata voastră multă este în ceruri; căci așa goniră pe profeţi cei mai înainte de voi.

13 Voi sînteţi sarea pămîntului; iar dacă sarea 'şi va fi perdut puterea, prin ce va dobîndi iarăş puterea ei sărătoare? Pentru nimic nu mai are tărie fără numai aruncată fiind în afară să fie căl-

cată de oameni. 14 Voi sînteți lumina lumii. Nu se poate ascunde cetatea aşezată d'asupra muntelui; 15 Nicî oamenii nu aprind lumină şi o pun sub obroc, ci în sfeşnic, şi luminează tuturor celor care sînt în casă. 16 Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, pentru ca să văză faptele voastre cele bune şi să măriaşcă pe Tatăl vostru care este în ceruri.

Adevărata împlinire a legii.

17 Nu gîndiţi că am venit să desfiinţez legea sau profeţi; n'am venit să desfiinţez ci să deservirăsc. 18 Căci adevăr zic voe, pînă ce va fi trecut cerul şi pămîntul, o iotă sau un corn de literă nu se va perde din lege, pînă să se facă tot. 19 Decî cine va fi desfiinţat una din aceste porunci foarte mici şi va fi învăţat aşa pe oameni, se va chema cel mai mic în împărăţia cerurilor, iar cine va fi făcut şi va fi învăţat, acesta mare se va chema în împărăţia cerurilor. 20 Căci zic voe că dacă nu va fi prisosit dreptatea voastră mai mult decît a cărturarilor şi a fariseilor, nu veţi intra întru împărăţia cerurilor.

21 Aţi auzit că s'a zis celor de demult: „nu omori“; şi cine va fi omorît vinovat va fi judecătui. 22 Iar eu zic voe că orî cine care se mînie pe fratele său vinovat va fi judecătui, şi cine va fi zis fratelui său: raca, vinovat va fi sinedriului; iar cine va fi zis: nemintosule, vinovat va fi la gheena focului. 23 Decî dacă aduci darul tîu la altar şi acolo 'ţi vei fi adus aminte că fratele tîu are ceva împotriva ta, 24 Lasă acolo darul tîu înaintea altarului şi mergi întîiu, împacă te cu fratele tîu şi atunci venind adu darul tîu.

25 Fii învoitor cu împotivitorul tîu curînd pînă eşti pe cale cu dînsul, ca nu cumva împotivitorul să te dea judecătorului şi judecătorul slujitorului, şi vei fi aruncat în închisoare. 26 Adevăr zic ţie, nu vei eşi de acolo pînă când nu vei fi dat cel din urmă ban.

27 Aţi auzit că s'a zis: „nu serviş adulter.“ 28 Iar eu zic voe că orî cine care se uită la femeie spre a o pofti a şi serviş adulter cu dînsa în inima lui. 29 Şi dacă ochiul tîu cel drept te sminteşte, scoate 'l afară şi 'l aruncă de la tine; căci mai bine 'ţi este ca să peară unul din membrele tale şi nu tot corpul tîu să fie aruncat în gheea. 30 Şi dacă mîna ta cea

dreaptă te sminteşte, tae o şi arunc-o de la tine; căci mai bine 'ţi este ca să peară unul din membrele tale, şi nu tot corpul tîu să se ducă în gheea.

31 S'a zis: „cine va fi lăsat pe femeia sa, să 'i dea carte de despărţire.“ 32 Iar eu zic voe că orî cine care lasă pe femeia sa afară de cuvînt de desfrînare, o face să fie adulteră, şi cine va fi luat pe cea lăsată, se face adulter.

33 Iarăş aţi auzit că s'a zis celor de demult: „nu jura strâmb, ci dă Domnului jurămintele tale.“ 34 Iar eu zic voe nu juraţi nicî decum; nicî pe cer, că este scaun al lui Dumnezeu; 35 Nicî pe pămînt, că este aşternut al picioarelor lui; nicî pe Ierusalem, că este cetate a marelui împărat; 36 Nicî pe capul tîu nu jura, că nu poţi face un păr alb sau negru. 37 Ci fie cuvîntul vostru aşa, aşa; nu, nu; iar mai mult decît acestea este de la cel rău.

38 Aţi auzit că s'a zis: „ochi pentru ochi şi dinte pentru dinte.“ 39 Iar eu zic voe nu staţi împotriva celui rău; ci orî cine te loveşte peste falca ta cea dreaptă, întoarce-i şi pe cea altă; 40 Şi celui care voeste a se judeca cu tine şi a 'ţi lua cămaşa, lasă 'i şi vestmîntul. 41 Şi orî cine 'ţi va pune angara pentru o milă, du te cu dînsul do. 42 Celui care cere de la tine dă 'i, şi de la cel care voeste a se împrumuta de la tine nu 'ţi întoarce faţa.

43 Aţi auzit că s'a zis: „iubeşte pe aproapele tîu“ şi uraşte pe vrăjmaşul tîu. 44 Iar eu zic voe, iubiţi pe vrăjmaşi voştri şi rugaţi vî pentru cei care vî gonesc pe voi, 45 Pentru ca să fiţi fi ai Tatălui vostru cel din ceruri, că el face să răsară soarele său peste răi şi peste buni, şi ploă peste drepti şi peste nedrepti. 46 Căci dacă iubiţi pe cei care vî iubesc pe voi, ce plată aveţi? Nu oare şi vameşi fac aceea? 47 Şi dacă îmbrăţişaţi cu iubire pe fraţi voştri numai, ce faceţi mai mult? Oare nu şi păgâni fac aceea? 48 Drept aceea fiţi voi deservişti, după cum Tatăl vostru cel cereş deservişit este.

Isus continuă cuvîntarea pe munte.

Despre pomană, rugare şi post.

6 Luaţi aminte să nu desfăşuraţi virtutea voastră înaintea oamenilor spre a fi priviţi de dînsi; iar de nu, plată nu aveţi de la Tatăl vostru care este în ceruri. 2 Decî când faci milostenie, nu trîmbiţa înaintea ta, după

cum fac fătarnici în sinagogi și în strade, ca să fie lăudați de oameni; adevăr zic voe, ei 'și iau plata lor. 3 Iar tu când faci milostenie să nu știe stânga ta ce face dreapta ta, 4 Ca să fie milostenia ta într'ascuns; și Tatăl tău care vede într'ascuns 'ți va respăli ție.

5 Și când ve rugați, nu fiți ca fătarnici; că iubesc să se roage stând în sinagogi și în unghiurile stradelor, ca să se arate oamenilor. Adevăr zic voe, ei 'și iau plata lor. 6 Iar tu când te rogi, intră în camera ta și închizând ușa ta roagă te Tatălui tău cel într'ascuns, și Tatăl tău care vede într'ascuns 'ți va respăli ție.

7 Rugându ve nu sporiți multe ca păgâni; căci li se pare că în vorbirea lor multă vor fi ascultați. 8 Decî nu ve asemenea lor; căci știe Tatăl vostru de ce aveți trebuință mai 'nainte de a cere voi de la densus.

9 Decî voi rugați ve astfel: Tatăl nostru care ești în ceruri, fie sântit numele tău; 10 Vie împărăția ta, facă se voea ta cum în cer și pe pământ; 11 Pâinea noastră cea de toate zilele dă ne o noie astăzi; 12 Și ne eartă noe datorii noastre, cum și noi am ertat datorilor noștri; 13 Și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne scapă de cel rău. Că a ta este împărăția și puterea și mărirea în veci; amin. 14 Căci dacă veți fi ertat oamenilor greșalele lor, ve va erta și voe Tatăl vostru cel ceresc. 15 Iar dacă nu veți fi ertat oamenilor, nici Tatăl vostru nu va erta greșalele voastre.

16 Când postiți, nu fiți ca fătarnici posomorîți; căci 'și întunecă fețele ca să se arate oamenilor că postesc. Adevăr zic voe, ei 'și iau plata lor. 17 Iar tu când postești unge 'ți capul și spală 'ți fața, 18 Ca să nu te arăți oamenilor că postești ci Tatălui tău care este într'ascuns, și Tatăl tău care vede într'ascuns 'ți va respăli.

Să ne ferim de cele pământesci.

19 Nu ve adunați comori pe pământ, unde molie și rugină le strică și unde furi le desgroapă și le fură. 20 Ci adunați ve comori în cer, unde nici molie nici rugină nu le strică, și unde furi nu le desgroapă nici nu le fură. 21 Căci unde este comoara ta, acolo va fi și inima ta. 22 Luminătorul corpului este ochiul. Dacă ochiul tău este curat, tot corpul tău va fi luminos; 23 Iar dacă ochiul tău este

rău, tot corpul tău va fi întunecos. Decî dacă lumina ce este în tine, întunerec este, cât de mare este întunerecul.

24 Nimeni nu poate sluji la doi domni; căci sau pe unul va urî și pe celălalt 'l va iubi, sau de unul se va ține și pe celălalt 'l va desprețui nu puteți sluji lui Dumnezeu și lui Ma-mona.

25 Drept aceea zic voe nu ve îngrijiți pentru sufletul vostru ce să mâncați și ce să beți, nici pentru corpul vostru cu ce să ve îmbrăcați. Oare sufletul nu este mai mult decât hrana și corpul decât îmbrăcămintea? 26 Uitați ve la paserile cerului, că nici nu seamănă nici nu seceră nici nu adună în grânar, și Tatăl vostru cel ceresc le hrănește; oare voi nu sunteți cu mult mai presus de ele? 27 Și cine dintre voi îngrijind poate adăoga peste vârsta sa un cot? 28 Și pentru îmbrăcămintea ce îngrijiți? Uitați ve cu băgare de seamă la crini câmpului cum cresc; nu se ostenesc nici nu torc. 29 Și zic voe că nici Solomon în toată mărirea lui nu se îmbracă ca unul dintre aceștia. 30 Și dacă Dumnezeu îmbracă astfel a câmpului earbă care este astăzi, și mâine se aruncă în cup-tor, oare nu cu mult mai virtos pe voi, puțin credincioșilor? 31 Decî nu ve îngrijiți zicend: ce să mâncăm sau ce să bem sau cu ce să ne îmbrăcăm. 32 Că toate acestea păgâni le caută; căci știe Tatăl vostru cel ceresc că aveți trebuință de toate acestea. 33 Căutați dar mai întâiu împărăția și dreptatea lui, și toate acestea se vor adăoga voe. 34 Decî nu ve îngrijiți pentru mâine; căci zioa de mâine va îngriji de la sine: destul este zilei rău-tatea ei.

*Sfîrșitul cuvîntării de pe munte.
Despre judecarea pripită și ușuratecă.*

7 Nu judecați ca să nu fiți judecați. 2 Căci cu judecata cu care judecați veți fi judecați, și cu măsura cu care măsurați vi se va măsura. 3 De ce vezi gunoiul ce este în ochiul fratelui tău, și nu zărești birna din ochiul tău? 4 Sau cum vei zice fratelui tău: stăi să scot gunoiul din ochiul tău, și iată birna este în ochiul tău. 5 Fățarnice, scoate mai 'ntău birna din ochiul tău, și atunci vei vedea să scoți gunoiul din ochiul fratelui tău.

6 Nu dați ce este sânt căminilor, nici nu aruncați mărgăritarele voastre înă-

intea porcilor, ca nu cumva să le calce cu picioarele lor și întorcându-se să vă sfășie pe voi.

Despre puterea rugăciunii.

7 Cereți și se va da voe, căutați și veți afla; bateți și se va deschide voe. 8 Căci ori cine care cere lea, și cine caută află, și celui care bate 'i se va deschide. 9 Sau care este omul dintre voi de la care va cere fiul său pâine, nu cumva 'i va da peatră? 10 Sau dacă va cere pește, nu cumva 'i va da lui șarpe? 11 Deci dacă voi răi fiind știți să dați lucruri bune la copii voștri, cu atât mai virtos Tatăl vostru cel din ceruri va da cele bune celor care cer de la densus.

12 Deci toate câte ați voi să vă facă voe oameni, așa și voi faceți lor, căci aceasta este legea și profeți.

Despre împlinirea voinței dumnezeiești.

13 Intrați prin poarta cea strîmtă, că largă este poarta și lată calea care duce la peire, și mulți sînt care intră prin ea, 14 Că strîmtă este poarta și îngustă calea care duce la viață și puțini sînt care o află.

15 Feriți vă de profeți mincinoși, care vin la voi în îmbrăcăminte de oi, și pe dinlăuntru sînt lupi răpitori. 16 După roadele lor 'i veți cunoaște pe dênși; au doar culeg oameni struguri din spinii sau smochine din ciulinii? 17 Astfel ori ce pom bun face roade bune, iar pomul rău face roade rele. 18 Pom bun nu poate face roade bune, nici pom rău nu poate face roade bune. 19 Ori ce pom ce nu face rod bun se taie și se aruncă în foc. 20 Drept aceea după roadele lor 'i veți cunoaște pe dênși.

21 Nu ori cine care 'mî zice mie: Doamne, Doamne, va intra în împărăția cerurilor, ci care face voea Tatălui meu care este în ceruri. 22 Mulți 'mî vor zice în ziua aceea: Doamne, Doamne, nu în numele tîu am profetizat, și în numele tîu am scos afară demoni, și în numele tîu am făcut multe minuni? 23 Și atunci voi mărturisii lor că nici o dată nu v'am cunoscut; „depărtați vă de la mine care lucrați fărădelegea.”

24 Deci ori cine care aude aceste cuvinte ale mele și le face va fi asemenea bărbatului cu minte, care 'și a clădit casa lui pe peatră. 25 Și a căzut ploae și au venit riurile și au suflat vînturile și au bătut în casa

aceea, și n'a căzut; căci era întemeată pe peatră. 26 Și ori cine care aude aceste cuvinte ale mele și nu le face, va fi asemenea bărbatului fără minte, care 'și a clădit casa lui pe nisip. 27 Și a căzut ploae și au venit riurile și au suflat vînturile și au izbit în casa aceea, și a căzut, și căderea ei a fost mare.

28 Și fu cînd sfîrși Iisus cuvintele acestea, gloatele rămaseră nîmite de învățătura lui; 29 Căci le învăța, ca unul care are putere, iar nu ca cărturari lor.

Iisus însănătoșază pe un lepros.

8 Și dîndu-se el jos de pe munte, 'i urmară gloate multe.

2 Și iată un lepros apropiindu-se de densus 'i se închină zicînd: Doamne, dacă voești poți să mă curățești. 3 Și întinzînd mîna îl atinse zicîndu-i: voesc, fii curățit; și îndată fu curățită lepra lui. 4 Și Iisus 'i zice: vezi nu spune nimenui, ci mergi, arată te preotului și du darul pe care 'l a rinduit Moise spre mărturie lor.

Vindecarea slugii sutașului.

5 Și intrînd el în Capernaum, s'a apropiat de densus un sutaș rugîndu-l. 6 Și zicînd: Doamne, sluga mea zace în casă slăbănog, chinuindu-se cumplit. 7 Iisus 'i zice: venind eu îl voi însănătoși. 8 Și răspunzînd sutașul zise: Doamne, nu sînt destoinic ca să intri sub acoperișul meu; ci zi numai un cuvînt și se va tămădui sluga mea. 9 Căci și eu sînt om sub stăpînire, avînd sub mine ostași, și zic acestuia: du te, și se duce; și aluia: vino, și vine; și slavei mele: fă aceasta, și face. 10 Iar Iisus auzind s'e miră și zise celor care 'i urmau: adevăr zic voe, nici în Israel n'am găsit atîta credință. 11 Dar vă zic voe că mulți de la răsărit și de la apus vor veni și vor sta la masă cu Abraam și Isaac și Iacob în împărăția cerurilor; 12 Iar fii împărăției vor merge în întunerecul cel mai din afară; acolo va fi plîngerea și scărșnirea dinților. 13 Și zise Iisus sutașului: du te, fie ție cum ai crezut, și s'e tămădui sluga lui în acel ceas.

Iisus vindecă pe sócra lui Petru și pe alți bolnavi.

14 Și venind Iisus în casa lui Petru văzu pe soacra acestuia zăcînd și aprinsă de friguri. 15 Și atinse mîna

ei și o lăsară frigurile, și ea se sculă și 'i slujia lui.

16 Iar făcându se seară 'i aduseră mulți demonizați și scoase afară spiritele prin cuvînt numai, și tămădui pe toți care aveau suferințe, 17 Pentru ca să fie împlinit ce s'a zis prin Isaia profetul care zice: „acesta luă slăbiciunile noastre și boalele noastre le purtă.”

Iisus îndemnă pe doi ucenici.

18 Și văzînd Iisus gloate multe împrejurul său porunci a trece dincolo.

19 Și apropiindu se de el un cărturar 'i zise: Învățătorule, 'tîi voi urma ori unde vei merge. 20 Dar Iisus 'i zice: vulpile au vizuină și paserile cerului locuințe, însă Fiul omului nu are unde să 'șt plece capul.

21 Iar un altul dintre ucenici săi 'i zise: Doamne, dă 'mîi voe să mă duc mai 'ntîtîu și să îngrop pe tatăl meu. 22 Dar Iisus 'i zice: urmează 'mîi, și lasă morți să îngroape pe morți lor.

Iisus potolesce furtuna pe mare.

23 Și intrînd el în vas, 'i urmară ucenici lui. 24 Și iată furtună stranică se făcu pe mare, încât vasul se acoperea de valuri; iar el dormia. 25 Și apropiindu se de dînsul ucenici îl deșteptară zicînd: Doamne, scapă ne, perim! 26 Iar el le zice: ce sunteți fricoși, puțin credincioșilor? Atunci sculându se certă vînturile și marea și se făcu liniște mare. 27 Iar oameni se mirară zicînd: ce fel este omul acesta, pentru că și vînturile și marea 'l ascultă?

Iisus vindecă pe doi îndrăciți.

28 Și trecînd el dincolo în ținutul Gadarenilor, îl întîmpinără doi demonizați eșînd din gropi de morminte, foarte înfuriați, încât cineva nu putea trece pe acea cale. 29 Și iată strigară zicînd, ce avem noi cu tine, Fiule al lui Dumnezeu? Ai venit aici mai 'nainte de timp ca să ne chinuești? 30 Și era departe de dînsi păsînd o turmă de porci mulți. 31 Iar demoni 'l rugau zicînd: dacă ne scoti afară, trimite ne în turma de porci. 32 Și el le zise: mergeți. Iar ei eșînd se duseră în turma de porci; și iată toată turma se repezi de pe ripă în mare, și muri în apă. 33 Iar pazitori fugiră, și ducîndu se în oraș spuseră tot, și cele ale celor demonizați. 34 Și iată tot orașul eși spre întîmpinarea lui

Iisus, și văzîndu 'l îl rugară ca să treacă din ținutul lor.

Iisus însănătoșază la Capernaum pe un slăbănog.

9 Și intrînd în vas trecu dincoace și veni în orașul său.

2 Și iată 'i aduseră pe un slăbănog zăcînd pe pat. Și văzînd Iisus credința lor zise slăbănogului: îndrăznește, fiule, ertate 'tîi sînt păcatele. 3 Și iată uni dintre cărturarii ziseră întru sine: acesta defaimă. 4 Dar Iisus știind cugetele lor zise: pentru ce cugetați rele în inimile voastre? 5 Căci ce este mai lesne, a zice: ertate 'tîi sînt păcatele, sau a zice: scoală te și umblă? 6 Dar ca să știți că putere are Fiul omului pe pămînt a erta păcatele, atunci zice slăbănogului: sculându te ridică patul tîu și mergi la casa ta. 7 Și sculându se se duse la casa lui. 8 Iar gloatele văzînd se temură și măriră pe Dumnezeu care dă oamenilor putere ca aceasta.

Mateu și ucenicii lui Ión Botezătorul.

9 Și trecînd de acolo Iisus văzu pe un om șezînd la vamă, Mateu numele lui, și 'i zice: urmează 'mi. Și sculându se 'i urmă.

10 Și fu cînd ședea el la masă în casă, iată mulți vameși și păcătoși venind șezură la masă împreună cu Iisus și cu ucenici lui. 11 Și farisei văzînd ziceau ucenicilor lui: pentru ce Învățătorul vostru mîncă cu vameși și păcătoși? 12 Iar el auzind zise: n'au trebuință de doftor cei tari, ci care suferă. 13 Ducîndu vă dar, învățați ce este: „milă voesc, iar nu jertă.” Căci n'am venit să chiem pe drepti, ci pe păcătoși.

14 Atunci vin la dînsul ucenici lui Ioan zicînd: pentru ce noi și farisei postim, iar ucenici tîi nu postesc? 15 Și le zise Iisus: nu cumva pot prieteni mirelui să se întristeze pe cît timp este mirele cu ei? Vor veni zile cînd mirele va fi luat de la dînsi, și atunci vor posti. 16 Nimeni nu pune bucată de petec nou la vestmînt vechiu, căci aceea ce este pus ca umplutura lui rupe din vestmînt, și o ruptură mai rea se face. 17 Nici nu pun oameni vin nou în bordufuri vechi; iar dacă pun, se sparg bordufurile, și vinul se varsă și bordufurile se nimicesc; ci pun vin nou în bordufuri noi, și amîndoe se păstrează împreună.

Fîica lui Iair și femeia sîngerîndă.

18 Acestea vorbind el lor, iată un mai mare venind la dînsul 'i se închină, zicînd: fîica mea muri acum; dar venind pune mîna ta peste dînsa, și va fi vie. 19 Și sculându se Iisus 'i urmă și 'i urmări și ucenicii lui.

20 Și iată o femeie cu scurgere de sînge de doisprezece ani apropiindu se dinapoî atînsese ciucurele vestimentului sîu; 21 Căci zicea în sine: numai de voi atinge vestimentul lui, voi fi scăpată. 22 Iar Iisus întorcîndu se și vîzînd o zise: îndrăznește, fîică; credința ta te a scăpat. Și fu tămăduită femeia din ceasul acela.

23 Și venind Iisus la casa mai marelui și vîzînd pe cîntători din fluer și gloata făcînd sgomot zise; 24 Depărtați vî, căci n'a murit fata ci doar me. Iar ei rîdeau de dînsul. 25 Și cînd gloata fu dată afară, intrînd apucă mîna ei, și se sculă fata. 26 Și sî duse vestea aceasta peste tot pămîntul acela.

Doi orbi și mutul.

27 Și trecînd Iisus de acolo, 'i urmări doi orbi strigînd și zicînd: miluește ne, Fiul lui David. 28 Iar el intrînd în casă sî apropiară orbi de dînsul, și Iisus le zice: credeți că pot face aceasta? Dînși 'i zic: așa, Doamne. 29 Atunci atînsese ochii lor zicînd: după credința voastră fie voî. 30 Și se deschiseră ochi lor. Și 'i certă Iisus zicînd: vedeți, nimeni sî nu știe. 31 Iar ei eșind respindiră vestea despre dînsul în tot pămîntul acela. 32 Și plecînd ei afară, iată 'i aduseră un om mut avînd demon. 33 Și demonul fiind scos afară, mutul vorbi. Și se mirară gloatele zicînd: nici o dată nu s'a arărat așa în Israel. 34 Iar farisei ziceau: prin mai marele demonilor scoate afară pe demoni.

Iisus propăvăduind și vindecînd, ȳice că sînt puțîni lucrători.

35 Și străbătea Iisus toate orașele și satele, invîtînd în sinagogile lor și predicînd evanghelia împărăției și vindecînd orî ce boală și orî ce slăbiciune. 36 Iar vîzînd gloatele 'i se făcu milă de dînsule, că erau leșinate și părăsite ca oî neavînd păstor. 37 Atunci zice ucenicilor sîi: secerișul este mult, iar lucrători puțîni. 38 Rugați vî decî de domnul secerișului, ca sî scoată lucrători la secerișul sîu.

Trimiteră celor doisprezece apostoli; îi împuternicesce și povașuesce.

IO Și chemînd la sine pe cei doisprezece ucenici ai sîi le dăte putere peste spiritele necurate, ca sî le dea afară și sî tămăduiască orî ce boală și orî ce slăbiciune.

2 Iar numele celor doisprezece apostoli sînt acestea: cel dintîiu Simon, numit Petru, și Andreu fratele lui, Iacob al lui Zebedeu și Ioan fratele lui, 3 Filip și Bartolomeu, Toma și Mateu vameșul, Iacob al lui Alfeu și Leheu, numit Tadeu, 4 Simon Cananeul și Iuda Iscariotul, care 'la și dat prins.

5 Pe acești doisprezece 'i trimise Iisus poruncindu le lor zicînd: în cale de pîgîni nu mergeți și în oraș de Samaritani nu intrați, 6 Mergeți mai virtos către oile cele pierdute de casa lui Israel. 7 Iar mergînd predicați zicînd că s'a apropiat împărăția cerurilor. 8 Pe neputincioși tămăduiți, pe morți învieați, pe leproși curățiți, pe demoni dați afară; în dar ați luat, în dar dați. 9 Nu căștigați aur nici argint nici aramă la încingătorile voastre, 10 Nici traistă în cale nici doî vestminte nici încălțăminte nici toeag; căci vrednic este lucrătorul de hrana sa.

11 În orî ce oraș sau vat veți fi intrat, cercetați cine este întrînsul vrednic; și acolo rămîneți pînă cînd veți fi eșit. 12 Iar intrînd în acca casă, urați ei bine. 13 Și dacă este casa aceea vrednică, vie urarea voastră peste dînsa; iar dacă nu este vrednică, urarea voastră întoarcă se spre voi. 14 Și cine nu va fi primit pe voi nici nu va fi ascultat cuvintele voastre, eșind din casa aceea sau din orașul acela scuturați praful de pe picioarele voastre. 15 Adevîr zic voî, mai ușor va fi pămîntului Sodomei și Gomorei în zi de judecată decît orașului aceluia.

16 Iată eu vî trimit ca oî în mijlocul lupilor; fiți dar înțelepți ca șerpi și fără răutate ca porumbel. 17 Feriți vî de oameni; căci vî vor da în sinedrii, și în sinagogile lor vî vor biciui; 18 Și înaintea stăpînitorilor și împărătilor veți fi duși pentru mine, spre mărturie lor și pîgînilor. 19 Iar cînd vî vor da pe voi, nu îngrijiți cum sau ce sî vorbiți; căci vî se va da voî în ceasul acela ce sî vorbiți; 20 Căci nu sînteți voi care vorbiți

ci Spiritul Tatălui vostru este care vorbește în voi. 21 Și va da frate pe frate la moarte și tată pe copil, și se vor scula copiii asupra părinților și i vor omorî pe ei. 22 Și veți fi urîți de toți pentru numele meu; dar care rabdă pînă în sfîrșit, acesta se va mîntui. 23 Și cînd vă goneac pe voi din acest oraș, fugiți în celalt, căci adevăr zic voe, nu veți fi sfîrșit orașele lui Israel pînă ce va fi venit Fiul omului.

24 Nu este ucenic mai pe sus de învățătorul, nici slugă mai pe sus de stăpînul său. 25 Destul este ucenicului să fie ca învățătorul său, și sluga ca stăpînul său. Dacă pe stăpînul casei îl numără Beelzebul, cu atât mai virtos pe casnicii lui. 26 Decî nu vă temeți de dînși; căci nimic nu este acoperit, care să nu fie descoperit, și ascuns care să nu fie cunoscut. 27 Aceea ce eu vă zic voe la întuneric, spuneți la lumină; și ceea ce auziți la ureche, vestiți de pe case.

28 Și nu vă temeți de cei careucid corpul, sufletul nu l pot ucid; temeți vă mai virtos de acela care poate să pearză în gheenă și sufletul și corpul. 29 Au doară nu se vînd două vrăbii pentru un ban? Și nici una din ele nu va cădea pe pămînt fără știrea Tatălui vostru. 30 Chiar și peri capului vostru sînt toți numărați. 31 Drept aceea nu vă temeți; voi sînteți mai pe sus de multe vrăbii. 32 Decî ori cine care va mărturisi pentru mine înaintea oamenilor, voi mărturisi și eu pentru el înaintea Tatălui meu care este în ceruri. 33 Și ori cine mă va fi tăgăduit pe mine înaintea oamenilor, îl voi tăgădui și eu pe dînsul înaintea Tatălui meu care este în ceruri.

34 Nu socotiți că am venit să pun pace pe pămînt; nu am venit să pun pace, ci spadă. 35 Căci am venit să învrăjbesc pe om cu tatăl său și pe fată cu muma sa și pe noră cu soacra ei. 36 Și vrăjmași ai omului sînt casnicii lui. 37 Cine iubește pe tată sau pe mamă mai mult decît pe mine nu este vrednic de mine; și cine iubește pe fiu sau pe sora mai mult decît pe mine nu este vrednic de mine. 38 Și ori cine nu țiea crucea sa și nu mî urmează mie, nu este vrednic de mine. 39 Cine va fi aflat sufletul său, îl va perde, și cine va fi pierdut sufletul său pentru mine, acela îl va afla.

40 Cine vă primește pe voi pe mine mă primește, și cine mă primește pe mine primește pe care m am trimis pe

mine. 41 Cine primește profet în nume de profet, plată de profet va lua, și cine primește pe drept în nume de drept plată de drept va lua. 42 Și cine va fi adăpat în nume de ucenic pe unul dintre acești mici numai cu un pahar de apă rece, adevăr zic voe, nu va perde plata sa.

Ioan trimite pe ucenici săi la Christos. Christos mărturisește pentru Ioan, și aseamănă pe Iudei cu copii care stau în tîrguri.

II Și a fost cînd sfîrși Iisus dînd învățătură celor doisprezece ucenici ai săi, trecu de acolo ca să învețe și să predice în orașele lor.

2 Iar Ioan auzind în închisoare de faptele lui Christos, trimițînd îl întrebă prin ucenici săi: 3 Tu ești care vine, sau pe altul să așteptăm? 4 Și răspunzînd Iisus le zise: mergînd spuneți lui Ioan cele ce auziți și vedeți: 5 Orbi vîd și șchiopi umblă, leproși se curătează și surzi aud, morți se scoală și săracilor se binevestește; 6 Și fericit este cine nu se va fi sîmintit în mine.

7 Iar plecînd aceștia, începu Iisus să vorbiască gloatelor despre Ioan: ce ați eșit în pustie să vedeți? O trestie clătîndu se de vînt? 8 Dar ce ați eșit să vedeți? Un om îmbrăcat în vestminte moi? Iată cei care poartă vestminte moi sînt în casele împăraților. 9 Dar ce ați eșit? Să vedeți un profet? Adevăr zic voe, și mai mult decît un profet. 10 Acesta este despre care s'a scris: „iată eu trimit înaintea feței tale pe îngerul meu, care va gîti calea ta înaintea ta.“ 11 Adevăr zic voe, nu s'a ridicat dintre cei născuți de femei vre unul mai mare decît Ioan Botezătorul; și cine este mai mic în împărăția cerurilor este mai mare decît dînsul. 12 Din zilele lui Ioan Botezătorul și pînă acum împărăția cerurilor se țiea prin stăruință, și cei care întrebuintăiază stăruința pun mîna pe ea. 13 Căci toți profeți și legea pînă la Ioan profetizară. 14 Și dacă voiți să primiți, el este Elie care are să zie. 15 Cine are urechi, să auză.

16 Dar cu cine voi asemenea neamul acesta? Este asemenea unor copii care stînd în tîrguri strigă către ceilalți copii. 17 Și zic: v'am cîntat din fluer și n'ați jucat: v'am cîntat de jale și nu v'ați întristat. 18 Pentru că Ioan veni nicî mîncînd, nicî bînd, și ei zic: are demon. 19 Veni Fiul omu-

lui mâncând și bând, și ei zic: iată un om mâncător și beutor de vin, prieten al vameșilor și păcătoșilor. Și s'a cunoscut de dreaptă înțelepciunea din lucrurile ei.

Mustăra orașele ce nu se pocădesc.

20 Atunci începu a mostra orașele în care s'au făcută cele mai multe minuni ale lui, pentru că nu s'au pocăit. 21 Vai ție Chorazin, vai ție Betsaida, că dacă în Tir și Sidon s'ar fi făcut minunile ce au fost făcute în voi, de mult în sac și cenușă s'ar fi pocăit. 22 Dar zic voe, Tirului și Sidonului va fi mai ușor în zi de judecată decât voe. 23 Și tu Capernaum, nu fuși ridicat pene la cer? Pene la iad vei fi pogorât; că dacă s'ar fi făcut în Sodoma minunile ce s'au făcut în tine, ar fi rămas pene astăzi. 24 Dar zic voe că pământului Sodomei va fi mai ușor în zi de judecată decât ție.

Preamărirea Tatălui.

25 În acel timp răspunzând Iisus zise: te laud, Tată, Doamne al cerului și al pământului, că ai ascuns acestea de înțelepți și pricepuți, și le ai descoperit celor neștiutori. 26 Așa, Tată, că așa a fost bunăvoință înaintea ta. 27 Orî ce 'mi este dat mie de către Tatăl meu, și nimeni nu cunoaște bine pe Fiul decât numai Tatăl, nici pe Tatăl nu 'l cunoaște bine cineva decât numai Fiul, și acela căruia ar voi fiul să 'l descopere.

Învită la sine pe amarații.

28 Veniți cu mine toți cei osteniți și împovărați, și eu v'eu voi odihni pe voi. 29 Luați jugul meu asupra voastră și învățați de la mine că blând sînt și smerit cu inima, și veți afla repaus sufletelor voastre. 30 Căci jugul meu este bun și povara mea ușoară.

Ucenici smulg spice sâmbăta.

Iisus vindecă pe omul cu mîna uscată.

I2 Intr'acel timp merse Iisus sâmbăta prin semănături; și ucenici săi flămânziri și începură să smulgă spice și să mănânce. 2 Iar farisei văzînd ziseră lui: iată ucenici tîi fac ce nu se cade a face sâmbăta. 3 Iar el zise lor: au n'ați citit ce făcu David cînd flămânzi și cei care erau cu dînsul? 4 Cum intră în casa lui Dumnezeu și mîncă pînile punerii înainte, ceca ce nu se cădea lui să mănânce,

nicî celor care erau cu dînsul, fără numai preoților? 5 Sau n'ați citit în lege că sâmbăta preoți spurcă sâmbăta în santuar, și sînt fără vină? 6 Dar zic voe că aci este ceva mai mare decît santuarul. 7 Și dacă ați fi știut ce însemnează: „milă voesc, iar nu jertfă,” n'ați fi osîndit pe cei fără vină. 8 Căci Domn al sâmbetei este Fiul omului.

9 Și trecînd de acolo veni în sinagoga lor. 10 Și iată un om avînd mîna uscată; și 'l întrebă pe dînsul zicînd: oare cade se a tîmădui sâmbăta? Pentru ca să 'l învinuiască pe dînsul. 11 Iar el le zise: care om va fi între voi care va avea o oare, și dacă aceasta va cădea sâmbăta în groapă, au nu o va apuca și o va ridica? 12 Cît de mult decî se deosebește un om de oare! De aceea se cade a face bine sâmbăta. 13 Atunci zice omului: întinde mîna ta; și el o întinse și se făcu sănătoasă ca cealaltă.

14 Iar farisei eșînd se sfătuiră împotriva lui cum să 'l pearză. 15 Dar Iisus cunoscînd se depărtă d'acolo; și 'i urmară mulți, și 'i tîmădui pe toți. 16 Și 'i certă ca să nu 'l dea pe față. 17 Ca să se împliniască ce s'a zis prin Isaia profetul care zice: 18 „Iată Fiul meu pe care 'l am ales, iubitul meu întru care a binevoit sufletul meu; pune voi spiritul meu peste dînsul și judecată păgânilor va vesti.” 19 „Nu se va certa, nici va striga, nici va auzi cine va în drumuri glasul lui. 20 Trebuie zdrobită nu va frînge, și feștilă ce face fum nu va stinge, pene ce va fi pornit judecata spre biruință. 21 Și în numele lui vor nădăjdui neamurile păgâne.”

Iisus vindecă p'un îndrăcit, dojenesc blestemarea fariseilor, și refusa a face minuni.

22 Atunci 'i se aduse un demonizat orb și mut; și 'l tîmădui, încît mulț grația și vedea. 23 Și se mirau toate gloatele și ziceau: nu cumva acesta este Fiul lui David? 24 Iar farisei auzînd ziceau: acesta nu scoate afară demoni, decât prin Beelzebul, ca stăpîn peste demoni.

25 Dar cunoscînd gîndurile lor le zise: orî ce împărăție desbinându se în sine este pustie, și orî ce oraș sau casă desbinându se în sine nu va sta. 26 Și dacă satan scoate afară pe satan, s'a desbinat în sine; decî cum va

sta împărăția lui? 27 Și dacă eu scot afară prin Beelzebul pe demoni, fi voștri prin cine 'i scot afară? De aceea ei vor fi judecători voștri. 28 Iar dacă eu prin spirit dumnezeesc scot afară pe demoni, a ajuns deci la voi împărăția lui Dumnezeu. 29 Sau cum poate cine va să intre în casa celui tare și să 'i răpiască sculele, dacă nu va fi legat mai 'ntâiu pe cel tare, și atunci 'i va prăda casa? 30 Cine nu este cu mine împotriva mea este, și cine nu stringe cu mine risipește.

31 De aceea zic voe, ori ce păcat și defăimare vor fi ertate oamenilor, dar defăimarea spiritului nu va fi ertată. 32 Și ori cine va fi zis cuvânt împotriva Fiului omului, ertat va fi lui; dar ori cine va fi zis împotriva spiritului sânt, nu va fi ertat lui nici în veacul acesta, nici în cel viitor.

33 Sau spuneți că pomul este bun, și rodul lui bun; sau spuneți că pomul este rău și rodul lui rău, căci din rod se cunoaște pomul. 34 Pui de viperă, cum puteți vorbi cele bune, fiind voi răi? Căci din prisosul inimei vorbește gura. 35 Omul bun din comoară bună scoate afară cele bune; și omul rău din comoară rea scoate afară cele rele. 36 Și zic voe că ori ce cuvânt nefolositor pe care 'l vor zice oameni, vor da despre dânsul socoteală în zi de judecată. 37 Căci din cuvintele tale vei fi îndreptățit și din cuvintele tale vei fi osîndit.

38 Atunci 'i răspunseră uni dintre cărturari și farisei zicând: Învățătorule, voim de la tine să vedem un semn. 39 Iar el răspunzând le zise: un neam rău și desfrînat cere semn, și semn nu se va da lui, decât semnul lui Iona profetul. 40 Căci după cum Iona fu în pântecul chitului trei zile și trei nopți, astfel va fi Fiul omului în inima pământului trei zile și trei nopți. 41 Bărbați din Ninevi se vor scula la judecată cu neamul acesta și 'l vor osîndi; că ei s'au pocuit la predica lui Iona, și iată mai mult decât Iona este aci. 42 O împărăteasă de la mează zi să va ridica la judecată cu neamul acesta și 'l va osîndi, că veni de la marginile pământului să asculte înțelepciunea lui Solomon, și iată mai mult decât Solomon este aci.

43 Iar când spiritul necurat va fi eșit din om, umblă prin locuri fără apă căutând repaus, și nu găsește. 44 Atunci zice: mă voi întoarce la casa mea de unde am eșit, și venind

o află deșertată, măturată și gătită. 45 Atunci să duce și ȧea cu sine alte șapte spirite mai rele decât el, și intrând locuiesc aci; și să fac cele de pe urmă ale omului acelaia mai rele decât cele d'întâiu. Așa să va întimpla și acestui neam rău.

Iisus arată cine e adevărată sa rudă.

46 Âncehă vorbind el gloatelor, iată muma și frați lui steteau afară, căutând să 'i vorbiască. 47 Și zise lui oare cine; iată muma ta și frați tăi stau afară căutând să 'ți vorbiască. 48 Iar el răspunzând zise celui care 'i spunea: cine este muma mea, și cine sînt frați mei? 49 Și întinzînd mîna sa spre ucenici săi zise: iată muma mea și frați mei; 50 Căci ori cine va fi făcut voea Tatălui meu care este în ceruri, acela 'mi este frate și soră și mumă.

Pilda cu semănătorul, aluatul, grăuntele de muștar și altele patru.

13 In acea zi eșind Iisus din casă, ședea lângă mare. 2 Și să adunară la dînsul gloate multe încât el intră în vas ca să șază, și toată gloata stetea pe țerm.

3 Și le cuvîntă lor multe în pilde zicînd:

Iată eși semănătorul să semene. 4 Și semănînd el unele *semințe* căzură lângă cale, și venind pasărele le mîncară. 5 Iar altele căzură pe loc petros, unde nu aveau pămînt mult, și îndată răsăriră pentru că nu aveau pămînt adînc. 6 Răsărind ânsă soarele fură arse de arșită, și pentru că nu aveau rădăcină se uscară. 7 Iar altele căzură peste spinî, și crescură spinî și le înăbușira. 8 Altele căzură peste pămîntul cel bun și dederă rod, una o sută, alta șazece, alta treizeci. 9 Cine are urechi, să auză.

10 Și apropiindu se ucenici 'i ziseră: pentru ce le vorbești în pilde? 11 Iar el răspunzând le zise: pentru că voe vi s'a dat să cunoașteți tainele împărăției cerurilor, dar acelora nu li s'a dat. 12 Căci cine are, 'i se va da și va avea de prisos; iar cine nu are, și ce are se va lua de la dînsul. 13 De aceea le vorbesc în pilde, căci gloatele vîzînd nu vîd și auzînd nu aud, nici nu pricep. 14 Și se implineste cu desește profetia lui Isaia ceea ce zice: „cu auzul veți auzi, dar nu veți înțelege, și vîzînd veți vedea dar nu veți cunoaște. 15 Căci s'a

îngrășat inima acestui popor, și cu urechile a auzit greu, și a închis ochi lui, ca nu cumva să vadă cu ochi și să auză cu urechile și să înțeleagă cu inima și să se întoarcă ca să 'i vindec pe ei.” 16 Fericiți *sunt* ochi voștri că văd, și urechele voastre că aud.

17 Căci adevăr zic voe că mulți profeti și drepți au dorit să vadă ce vedeți, și n'au văzut, și să auză ce auziți, și n'au auzit.

18 Deei voi, ascultați pilda semănătorului. 19 Ori cine aude cuvântul împărăției și nu înțelege, vine vicleanul și răpește ce este semănat în inima lui; acesta este *la care* s'a semănat lângă cale. 20 Iar ce s'a semănat pe loc petros, acesta este care aude cuvântul și îndată cu bucurie îl primește; 21 Dar nu are rădăcină în sine, ci este pînă la un timp, și întimplându se strimțorare sau gonire pentru cuvînt îndată se smintește. 22 Iar ce s'a semănat în spinii, acesta este care aude cuvîntul, dar grija lumii și înșelăciunea bogățiilor înăbușește cuvîntul, și se face neroditor. 23 Iar ce s'a semănat pe pămîntul bun, acesta este care aude cuvîntul și înțelege, care rodește și face unul o sută, altul șazece, altul treizeci.

24 Altă pildă le puse lor înainte zicînd: se aseamnă împărăția cerurilor omului, care seamănă semință bună în țarina sa. 25 Dar dormind oameni, veni vrăjmașul lui și semănă neghină între grâu și se duse. 26 Iar când cresc verdeața și făcu rod, atunci se arată și neghina. 27 Și venind slugile stăpînului casei 'i ziseră: Doamne, oare nu ai semănat semință bună în țarina ta? De unde este dar neghina? 28 Iar el le zise: un om vrăjmaș a făcut aceasta. Și denși 'i zic: voești dar să ne ducem s'o alegem? 29 Iar el zice: nu, ca nu cumva alegînd neghina să smulgeți împreună cu densa și grăul. 30 Lăsați să crească amîndoe împreună pînă la seceriș, și în timpul secerișului voi zice secerătorilor: alegeți mai întîiu neghina și legați o snopă ca să fie arsă, iar grăul stringeți 'l în grănarul meu.

31 O altă pildă le puse înainte zicînd: împărăția cerurilor este asemenea unui grăunte de muștar, pe care luîndu 'l un om îl semănă în țarina sa; 32 Este mai mic decît toate semințele, dar când a crescut este mai mare decît legumele și se face pom,

în cât vin paserile cerului și stau în ramurile lui.

33 O altă pildă le vorbi: împărăția cerurilor este asemenea unui aluat, pe care luîndu 'l o femeie 'l a ascuns în trei măsuri de făină pînă ce s'a dospit tot.

34 Toate acestea le vorbi Iisus în pilde gloatelor, și fără pildă nu le vorbia nimic. 35 Ca să se împlinască ce s'a zis prin profetul care zice: „deschide voi gura mea în pilde, spune voi tare cele ascunse de la întemeierea lumii.”

36 Atunci lăsînd gloatele se duse în casa sa; și se apropiară de densul ucenici lui zicînd: deslușește ne noe pilda cu neghina țarinei. 37 Iar el răspunzînd zise: cel care seamănă semința cea bună este Fiul omului, 38 Iar țarina este lumea; semința cea bună, aceștia sînt fii împărăției, iar neghina sînt fii celui rău, 39 Vrăjmașul care a semănat o este diavolul; iar secerișul este sfîrșitul lumii, și secerătorii sînt îngeri. 40 Deci după cum se alege neghina și se arde în foc, astfel va fi la sfîrșitul lumii. 41 Va trimite Fiul omului pe îngeri săi și vor culege din împărăția lui toate smintelele și pe cei care fac fărădelegea. 42 Și 'i vor arunca pe ei în flacăra focului; acolo va fi plîngerea și scrîșnirea dinților. 43 Atunci drepți vor străluci ca soarele în împărăția Tatălui lor. Cine are urechi, să auză.

44 Împărăția cerurilor este asemenea unei comori ascunse în țarină, pe care găsind o un om a ascuns o, și de bucurie *pentru* ea se duce și vinde toate câte le are și cumpără țarina aceea.

45 Împărăția cerurilor este iarăș asemenea unui negustor, căutînd mîrgăritare bune. 46 Și găsind un mîrgăritar de mult preț, ducîndu se vindu tot ce avea și 'l cumpără.

47 Împărăția cerurilor este iarăș asemenea unui năvod aruncat în mare și care prinde de tot felul; 48 Pe care când s'a umplut trăgându 'l *năvodari* pe țerm și așezîndu se au ales în vase ce *era* bun, iar ce *era* rău au aruncat afară. 49 Astfel va fi la sfîrșitul lumii; vor eși îngeri și vor despărți pe cei răi din mijlocul drepților. 50 Și 'i vor arunca pe denși în flacăra focului; acolo vă fi plîngerea și scrîșnirea dinților.

51 Ați înțeles toate acestea? Ei 'i

respund: așa, Doamne. 52 Iar el le zise: de aceea ori ce cărturar care a fost făcut ucenic al împăraților cerurilor este asemenea unui om, stăpîn al casei, care scoate din comoara sa cele noi și cele vechi.

Iisus desprețuit în patria sa.

53 Și a fost când sfinși Iisus pildele acestea, s-a dus de acolo. 54 Și venind în patria sa 'i învăța pe dînși în sinagoga lor, în cît ei steteau uimiți și ziceau: de unde are aceasta înțelepciunea aceasta și puterile. 55 Oare nu este el fiul teslarului? Nu se numește oare muma lui Maria și frații lui Iacob și Iosef și Simon și Iuda? 56 Și surorile lui nu sînt oare toate la noi? Decî de unde are dînsul toate acestea? 57 Și se smintiau intru el. Iar Iisus le zise: nu este un profet desprețuit, decît în patria și casa sa. 58 Și nu făcu aci multe minuni pentru necredința lor.

Uciderea lui Ioan Botezătorul.

14 În timpul acela auzi Erod tetrarhul vestea despre Iisus. 2 Și zise oamenilor săi: acesta este Ioan Botezătorul; el s'a sculat dintre morți, și de aceea puterile lucrează în el.

3 Pentru că Erod prinzînd pe Ioan îl legă și 'l puse în închisoare pentru Erodiada, femeia lui Filip, fratele său. 4 Căci Ioan 'i zicea: nu ți se cuvine ție s'o aibi pe dînsa. 5 Și voind să 'l omoare s'î temu de gloată, că 'l avea pe dînsul ca pe un profet. 6 Și s'îbătorindu se zioa nașterii lui Erod, fîca Erodiadei jucă înaintea *oaspeților* și plăcu lui Erod; 7 De aceea cu jurămintă făgădui să 'i dea ori ce ar cere. 8 Iar ea îndemnată fiind de muma sa, dă 'mî, zice, aci pe disc capul lui Ioan Botezătorul. 9 Și întristându se împăratul pentru jurămintă și pentru cei care ședeau împreună cu el la masă porunci să se dea. 10 Și trimițînd tăie capul lui Ioan în închisoare. 11 Și se aduse capul lui pe un disc și fu dat fetei și 'l duse mumei sale. 12 Și venind ucenicii lui luară corpul mort și 'l înmormîntară, și ducîndu se deteră de știre lui Iisus.

Iisus satură 5000 oameni.

13 Iar Iisus auzind se depărtă de acolo într'un vas în loc pustiu la o parte, și auzind gloatele 'i urmară pe jos din orașele lor.

14 Și eșînd vîzu gloată multă, și

'i se făcu milă de ei și tîmădui pe bolnavi lor.

15 Și făcîndu se seară se apropiară de dînsul ucenicii zicînd: pustiu este locul și ceasul a trecut acum; decî dă drumul gloatelor ca ducîndu se în sate să 'și cumpere demîncare. 16 Iar Iisus le zise: n'au trebuință să se ducă; dați le voi să mînce. 17 Dar dînși 'i zic nu avem aci decît cinci pâini și doi pești. 18 Și le zise: aduceți 'mî acestea aci. 19 Și poruncind ca gloatele să șeară la masă pe verdeață, luînd cele cinci pâini și cei doi pești, căutînd spre cer binecuvîntă, și frîngînd dete ucenicilor pâinile, iar ucenicii gloatelor. 20 Și mîncară toate și se saturară, și strînsesă prisosul de frămîturî doăsprezece coșuri pline. 21 Iar cei care mîncaseră erau bărbați ca la cinci mii afară de femei și copii.

Iisus umblă pe mare și dă mîna de ajutor lui Petru, ce era să se 'nece.

22 Și îndată sili pe ucenici săi să intre în vas și să treacă înaintea lui de cealaltă parte, pînă ce va fi dat drumul gloatelor. 23 Și după ce a dat drumul gloatelor se sui pe munte la o parte ca să se roage. Și făcîndu se seară era singur acolo. 24 Iar vasul era acum în mijlocul mării muncindu se de valuri; de oare ce vîntul era imprevizibil.

25 Și la a patra streajă din noapte veni la dînși umblînd pe mare. 26 Vîzîndu 'l dar ucenicii umblînd pe mare s'î spăimîntară, zicînd că este o nălucă, și de frică strigară. 27 Dar Iisus îndată le vorbi zicînd, îndrăzniți, eu sînt; nu veți temeți. 28 Și răspunzîndu 'i Petru zise: Doamne, dacă ești tu, poruncește să viu la tine pe apă. 29 Iar el zise: vino. Și dîndu se jos din vas. Petru mersese pe apa și veni la Iisus. 30 Vîzînd însă vîntul tare se temu, și începînd a se a funda în mare strigă zicînd: Doamne, scapă-mă! 31 Atunci Iisus îndată întinzînd mîna 'l apucă și 'i zise: puțin credinciosule, pentru ce te ai îndoit? 32 Și sîundu se ei în vas se potoli vîntul. 33 Iar cei din vas venind se plecară înaintea lui zicînd: adevărat Fiul lui Dumnezeu ești.

Iisus vindecă pe toți aceia cari se ating de dînsul.

34 Și trecînd veniră în pămîntul Genezaret. 35 Dar cunoscîndu 'l oameni

locului acelaia, trimiseră în tot ținutul acela și i aduseră pe toți bolnavi, 36 Și l rugau ca numai să atingă ciucuri vestimentului său, și câți atinseră fură scăpați cu desăvîrșire.

Iisus desaproabă și dojenesce poruncile omenesce.

15 Atunci vin la Iisus cărturari și farisei din Ierusallem zicînd. 2 Pentru ce ucenici tîi calcă rînduiala bătrînilor? Căci nu 'și spală mîinile cînd mănîncă pîne. 3 Iar el rîspunzînd le zise, pentru ce și voi calcați porunca lui Dumnezeu pentru rînduiala voastră? 4 Căci Dumnezeu a zis: „cîntește pe tatăl tîu și pe muma ta, și cine vorbește de rău pe tată sau pe mumă să moară negreșit.“ 5 Iar voi ziceți: cine va fi zis tatălui sau mumei: dăruit este Domnului ori ce ai folosi de la mine; acela neapărat nu va cînsti pe tatăl său sau pe muma sa. 6 Deci ați desființat legea lui Dumnezeu pentru rînduiala voastră. 7 Fățarnicilor, bine a profetizat despre voi Isaia zicînd: 8 „Poporul acesta cu buzele mă cîntește, dar inima lor departe este de mine; 9 În zadar mă cîntesc învîțînd învîțături, ce sînt porunci omenești.“

10 Și chemînd la sine gloata zise lor: ascultați și înțelegeți; 11 Nu ce intră pe gură spurcă pe om, ci ce ese din gură, aceea spurcă pe om.

12 Atunci apropiîndu se ucenici i zic: știți că farisei auzind cuvîntarea s'au smintit? 13 Iar el rîspunzînd zise: ori ce sad, pe care nu l a sădit Tatăl meu cel ceresc, va fi desrădăcinat. 14 Lăsați i pe dînși; orbi sînt arătători de drum la orbi; iar un orb daca va arăta drumul la alt orb, amîndoi vor cădea în groapă.

15 Atunci rîspunzînd Petru i zise: deslușește noă pilda aceasta. 16 Iar el zise: și voi nu pricepeți încă? 17 Nu înțelegeți că ori ce intră în gură se duce în pîntece și se aruncă în cloacă? 18 Dar cele ce pornesc din gură es din inimă, și acelea spurcă pe om. 19 Căci din inimă es gîndiri rele, omoruri, adulter, desfrînare, furturi, mărturi mincinoase, defăimări. 20 Acestea sînt care spurcă pe om, dar a mîncă cu mîinî nespălate nu spurcă pe om.

Canaanența este ascultată.

21 Și eșind de acolo Iisus se duse în părțile Tirului și Sidonului. 22 Și

iată o femeie Canaanee eșind din laturile acelea strigă zicînd: miluește mă, Doamne Fiul lui David; fiica mea este muncită rău de demon. 23 Iar el nu i rîspunse un cuvînt. Și apropiîndu se de dînsul ucenici săi l rugau zicînd: dă i drumul că strigă în urma noastră. 24 Și rîspunzînd zise: nu sînt trimis decît la oile cele pierdute de casa lui Israel. 25 Și venînd ea i se închină zicînd: Doamne, ajută'mi. 26 Iar el rîspunzînd zise: nu se cuvine a lua pînea copiilor și a o arunca căinilor. 27 Și ea zise așa este, Doamne, dar și căini mănîncă din frămînturile ce cad de la masa stăpînilor lor. 28 Atunci rîspunzînd Iisus i zise: femeie, mare este credința ta; fie ție cum voești. Și se însănătoși fiica ei din acel ceas.

Bolnavi însănătoșiți.

29 Și trecînd de acolo Iisus se duse lângă marea Galilei și suîndu se pe munte șezu acolo. 30 Și veniră la dînsul gloate multe, avînd cu dînsese șchiopi, orbi, muți, strîmbi și alți mulți, și i aruncară lângă picioarele lui și el i tămădui. 31 Astfel că gloata se minună vîzînd pe muți vorbind, pe strîmbi sănătoși, pe șchiopi umblînd și pe orbi vîzînd; și mîriră pe Dumnezeul lui Israel.

Ospătarea a 400 de bărbați.

32 Atunci Iisus chemînd la sine pe ucenici săi zise: mi este milă de gloată, că de trei zile acum stăruesc lângă mine și nu au ce să mănînce; și a le da drumul nemîncate nu voesc, ca nu cumva să leșine de foame pe drum. 33 Iar ucenici i zic: de unde avem noi în pustie atâtea pâini în cât să saturem atîta gloată? 34 Și Iisus le zise: câte pâini aveți? Iar ei zic: șapte și puținî peștișori. 35 Și poruncî gloatelor să șază jos pe pămînt, 36 Și luînd cele șapte pâini și pești, mulțumînd frânse și dete ucenicilor, iar ucenici gloatelor. 37 Și mîncară toți încât să saturem, și luară prisoșul de frămînturi șapte coșuri pline. 38 Iar cei care mîncară erau patru mii de oameni, afară de femeî și copii. 39 Și dînd drunul gloatelor se sui în vas și veni în laturile Magdalei.

Farisei și saducei cer un semn ceresc Aluatul fariseilor.

16 Și apropiîndu se farisei și saducei, ispitînd cerură de la dînsul să le

arate un semn din cer. 2 Iar el răspunzând le zise: când se face seară ziceți *senin va fi*, pentru că cerul este roșu; 3 Și dimineața *ziceți*: astăzi furtună *va fi*, pentru că cerul este roșu turburându-se. Fața cerului știți s'o judecați, dar semnele timpurilor nu le puteți *judeca*? 4 Un neam rău și desfrânat cere semn, și semn nu se va da lui, afară de semnul lui Iona. Și lăsându-l în plecă.

5 Și venind ucenicii lui în cealaltă parte uitară să iea pâini. 6 Iar Iisus le zise: luați aminte și ferivi-vă de aluatul fariseilor și saduceilor. 7 Și ei se gândiau întru sine zicând că pâini nu luărăm. 8 Dar Iisus înțelegând zise: ce vă gândiți în enșivă, puțin credincioșilor, că nu luați pâini? 9 Nu pricepeți încă, nici nu vă aduceți aminte de cele cinci pâini ale celor cinci miilor și câte coșuri luați? 10 Nici de cele șapte pâini ale celor patru miilor și câte coșuri luați? 11 Cum nu pricepeți că nu despre pâini vă zisei? ci ferivi-vă de aluatul fariseilor și saduceilor. 12 Atunci înțelesă că nu zise, ca denși să se feriască de aluatul pâinii, ci de învățătura fariseilor și saduceilor.

Mărturisirea lui Petru și cheile.

13 Și venind Iisus în părțile Cesarei lui Filip întrebă pe ucenicii săi zicând: pe cine numesc oameni că este Fiul omului? 14 Iar ei răspund: uni pe Ioan Botezătorul, alți pe Elie, și alți pe Ieremia sau pe unul dintre profeți. 15 Dar voi, zice el, cine ziceți că sunt eu? 16 Atunci răspunzând Simon Petru zise: tu ești Christosul, Fiul lui Dumnezeu cel viu. 17 Și răspunzând Iisus 'i zise: fericit ești Simone, fiul lui Iona, că trup și sînge nu 'ți au descoperit ție, ci Tatăl meu cel din ceruri. 18 Și eu zic ție că tu ești Petru, și pe această piatră voi clădi biserica mea, și porțile iadului nu vor fi mai tari față de densa. 19 Și voi da ție cheile împărăției cerurilor, și ce vei fi legat pe pământ va fi legat în ceruri, și ce vei fi deslegat pe pământ va fi deslegat în ceruri. 20 Atunci porunci ucenicilor ca să nu spună nimenui că el este Christosul.

Antea vestire despre suferințele și moartea sa. Trebuie să urmăim după urmele mântuitorului.

21 De atunci începu Iisus să spună ucenicilor săi, că trebuie ca el să

meargă la Ierusalem și să sufere multe de la bătrîni, și de la mai mari preoților și de la cărturari, și să fie omorît și a treia zi să se scoale. 22 Și luându-l la o parte Petru începu să 'l certe zicând: milostiv să 'ți fie *Dumnezeu*, Doamne; nu va fi pentru tine aceasta. 23 Iar el întorcându-se zise lui Petru: mergi înapoia mea, satana; sminteală ești pentru mine, că tu nu ai în gând cele *ce sînt* ale lui Dumnezeu, ci cele *ce sînt* ale oamenilor.

24 Atunci Iisus zise ucenicilor săi: dacă voește cineva să vie după mine, să se lepede de sine și să 'iea crucea sa și să 'meargă. 25 Căci cine va fi voit să 'și scape sufletul îl va pierde pe el; dar cine va fi pierdut sufletul său pentru mine, îl va afla. 26 Pentru că ce va folosi omul, dacă va fi câștigat lumea întreagă, iar sufletul său îl va fi pierdut; sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său? 27 Căci Fiul omului are să vie în mărirea Tatălui său cu toți ângerii săi, și atunci va răsplăti fie căruia după fapta sa. 28 Adevăr zic voș, sînt uni din cei de față care nu vor gusta moarte pînă ce nu vor fi văzut pe Fiul omului venind în împărăția lui.

Schimbarea la față.

17 Și după șase zile Iisus 'iea cu sine pe Petru și pe Iacob și pe Ioan fratele lui, și 'i duce pe denși pe un munte înalt la o parte. 2 Și se schimbă la față înaintea lor, și străluci fața lui ca soarele și vestimintele lui să 'făcură albe ca lumina. 3 Și iată li se arătă lor Moise și Elie vorbind împreună cu dînsul. 4 Atunci începînd Petru zise lui Iisus: Doamne, este bine ca să fim aici; dacă voești voi face aci trei colibi, ție una și lui Moise una și lui Elie una. 5 Vorbind el încă, iată un nor luminos 'i umbră pe denși, și iată un glas din nor zicînd: acesta este Fiul meu cel iubit, întru care am binevoit; ascultați de dînsul. 6 Și auzind ucenicii căzură cu fața lor la pămînt și se temură foarte. 7 Și Iisus se apropie și atîngîndu-l zise: sculați-vă și nu vă temeți. 8 Iar ei ridicându-și ochii nu văzură pe nimeni decît numai pe Iisus.

9 Și dându-se ei jos de pe munte acela le porunci Iisus zicînd: nimenui să nu spuneți vedenia pînă când Fiul omului se va fi sculat dintre morți. 10 Și 'l întrebă pe el ucenicii zicînd: pentru ce zic dar cărturarii că trebuie

să vie mai 'ntéiu Elie? 11 Iar el răspunzând zise: Elie vine într'adevăr și va întocmi iarăși tot. 12 Dar cu vâ zic că Elie a și venit, însă ei nu 'l au cunoscut, ci făcură cu dânsul câte au voit; astfel și Fiul omului va suferi de la dânsi. 13 Atunci înțeleseră ucenici că el le vorbise despre Ioan Botezătorul.

Vindecarea lunaticului.

14 Și mergând ei spre gloată, veni la dânsul un om căzând în genuchii la el. 15 Și zicând: Doamne, fie 'ți milă de fiul meu, că este lunatic și suferă rău; căci de multe ori cade în foc și de multe ori în apă. 16 Și 'l am adus la ucenici tăi, dar ei nu putură să 'l tămăduiască. 17 Iar Iisus răspunzând zise: neam necredincios și sucit, pînă când voi fi cu voi? Pînă când vă voi îngădui? Aduceți 'l la mine aici. 18 Și Iisus îl certă, și demonul eși de la dânsul, și copilul fu tămăduit din ceasul acela.

19 Atunci apropiindu se ucenici de Iisus la o parte ziseră: pentru ce noi nu puturăm să 'l dăm afară pe el? 20 Iar el le zice: pentru necredința voastră; căci adevăr zic voe, dacă ați avea credință cât un grăunte de muștar, veți zice marelui acestuia: treci de aici colo, și va trece, și nimic nu va fi cu neputință pentru voi. 21 Dar acest fel de demoni nu ese decât numai cu rugăciune și post.

A doua vestire a patrimilor sale.

22 Și fiind ei în Galilea de zise Iisus: Fiul omului are să fie dat în mâini de oameni. 23 Și 'l vor omori și a treia zi se va scula; iar ei s'întăristă foarte.

Tributul templului.

24 Și venind ei în Capernaum, s'î apropiară de Petru cei care string jumătatea de siclu și ziseră: Învățătorul vostru nu plătește jumătatea de siclu? 25 El zice: așa. Și intrând în casă, Iisus 'i apucă 'nainte zicând: ce 'ți se pare, Simone? Împărăți pămîntului de la cine ȳeau dări sau cens? De la fii lor sau de la streini? 26 De la streini, zice el. Așa dar, 'i zise Iisus, fii sînt scutiți.

27 Dar ca să nu le fim spre sminteală, ducându te la mare aruncă o undiță și pește care va fi eșit întéiu ȳea 'l, și deschizînd gura lui vei afla un statir; pe acela

luându 'l, dă 'l lor pentru mine și pentru tine.

Despre simplitatea copilărească. Smintela.

18 In ceasul acela se apropiară ucenici de Iisus zicînd: cine este oare mai mare în împărăția cerurilor? 2 Și chemând la sine pe un copil îl puse în mijlocul lor. 3 Și zise: adevăr zic voe, dacă nu v'ei întoarce și să fii ca copii, nu v'ei intra în împărăția cerurilor. 4 Deci ori cine se va smeri pe sine ca acest copil, acela este mai mare în împărăția cerurilor. 5 Și cine va fi primit pe un copil ca acesta în numele meu, pe mine m'el primește. 6 Iar cine va fi sminteală unuia din acești mici care cred în mine, mai de folos 'i este să se atărne de gâtul lui o peatră de moară și să fie afundat în adîncul mării.

7 Văi lumii din pricina smintelilor; căci trebuie ca smintelele să vină, dar văi omului a celuiia prin care vine sminteala. 8 Deci dacă mîna ta sau piciorul t'eu te smintește, taie 'l și aruncă 'l de la tine; este bine pentru tine ca să intri în viață strâmb sau schiop, decât avînd doă mîini sau doă picioare să fii aruncat în focul cel vecinic. 9 Și dacă ochiul t'eu te smintește, scoate 'l și aruncă 'l de la tine; este bine pentru tine să intri c'un ochiu în viață, decât avînd doi ochi să fii aruncat în gheena focului.

10 Vedeți să nu desprețuiți pe vre unul dintre acești mici, căci zic voe că ângeri lor în ceruri totdeauna privesc fața Tatălui meu care este în ceruri. 11 Căci Fiul omului a venit ca să mîntuiască pe cel pierdut. 12 Ce vi se pare? Dacă un om are o sută de oi și s'el rătăcește una dintre ele, au nu lăsînd pe cele noăzeci și noă în munți, plecînd caută pe cea rătăcită? 13 Și dacă se întimpla ca s'o afle, adevăr zic voe că se bucură de ea mai mult decât de cele noăzeci și noă, care nu se rătăciseră. 14 Astfel fiind, nu este voință înaintea Tatălui vostru, care este în ceruri, ca să peară unul dintr'acești mici.

Puterea cheilor.

15 Și dacă 'ți va fi greșit ȳie fratele t'eu, mergi și ceartă 'l între tine și el singur; dacă va fi ascultat de tine, ai câștigat pe fratele t'eu. 16 Iar dacă nu va fi ascultat, ȳea eu tine

ăncă unul sau doi, ca prin gura a doi sau trei marturi să fie statornicit ori ce cuvânt. 17 Și dacă nu va fi ascultat de dânsi, spune bisericei; iar dacă nu va fi ascultat nici de biserică, să 'ți fie ție ca păgânul și vameșul.

18 Adevăr zic voe, câte veți fi legat pe pământ vor fi legate în cer; și câte veți fi deslegat pe pământ vor fi deslegate în cer.

19 Iarăș zic voe, că dacă doi dintre voi s'vor învoi pe pământ asupra ori cărui lucru ce vor cere, va fi dat lor de la Tatăl meu care este în ceruri. 20 Căci unde sânt doi sau trei adunați în numele meu, acolo sunt eu în mijlocul lor.

Despre îngăduirea și împacărea frățescă și despre pilda datornicului mare.

21 Atunci apropiindu se de el Petru 'i zise: Doamne, de câte ori 'mă va greși fratele meu și 'i voi erta lui? Până de șapte ori? 22 Iisus 'i zice: nu zic ție până de șapte ori, ci până de șaptezeci de ori șapte. 23 De aceea împărăția cerurilor este asemenea unui om împărat, care voi să facă socoteală cu slugile sale. 24 Și începând să facă socoteală, 'i se aduse unul care 'i datora zece mii de talanți. 25 Dar ne având el cu ce să plătiască, domnul său porunci ca să fie vîndut el și femeea și copiii și toate câte avea, și să se plătiască. 26 Deci căzând sluga la pământ 'i se închină zicând: Doamne, îngădueste-mă, și 'ți voi plăti tot. 27 Iar domnul acelei slugi având milă de dînsul 'i dăte drumul, și 'i ertă datoriea. 28 Și eșind acea slugă, găsi dintre cei care erau împreună slugi cu dînsul, pe unul care 'i datora o sută de denari, și punând mîna pe dînsul îl strîngea de gât zicând: plătește 'mi, dacă ești dator. 29 Deci căzând la pământ cel împreună cu el slugă îl ruga zicând: îngădueste-mă, și 'ți voi plăti tot. 30 Dar el nu voia, ci ducându se îl aruncă în închisoare până ce va plăti datoriea. 31 Deci slugile cele împreună cu dînsul văzînd cele întîmplate se întristară foarte și ducându se lămuriră domnului lor toate cele petrecute. 32 Atunci chemându 'l la sine domnul său 'i zice: slugă rea, toată acea datorie 'ți am ertat o, fiind că m'ai rugat; 33 Oare nu se cădea ca și tu să ai milă de cel împreună cu tine slugă, după cum și eu am avut milă de tine? 34 Și mîniindu se domnul său îl dăte pe mîna chinuito-

rilor până ce 'i va fi plătit toată datoria. 35 Astfel și Tatăl meu cel cereș va face voe, dacă nu veți fi ertat din inimile voastre fie care fratelui său.

Răspunsul lui Iisus despre despărțire și despre famenî.

19 Și a fost când sfîrși Iisus cuvintele acestea, trecu din Galilea și veni în părțile Iudei pe dincolo de Iordan. 2 Și 'i urmară gloate multe, și le tîmădui acolo.

3 Și veniră la dînsul farisei ispitindu 'l și zicînd: dacă se cade omului să 'și lase femeea sa pentru ori ce cuvînt? 4 Iar el răspunzînd zise: n'ați cetit că cel care 'i a făcut de la început, „bărbat și femeie 'i a făcut?” 5 Și zise: „de aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe muma sa și se va lipi de femeea sa și vor fi cei doi un trup.” 6 În cât nu mai sînt doi, ci un trup. Deci aceea ce Dumnezeu împreună omul să nu despartă.

7 Ei 'i zic: pentru ce dar Moise rîndui a da carte de despărțire și a o lăsa? 8 Zice lor: fiind că Moise în vederea învîrtoșerii inimei voastre v'dete voe să lăsați pe femeile voastre; dar de la început n'a fost așa. 9 Și eu zic voe că ori cine va 'i lăsat pe femeea sa nu pentru desfrînare și se va fi înșurat cu alta, s'vîrșăște adulter; și cine s'a înșurat cu cea lăsată s'vîrșăște adulter.

10 Zic lui ucenici: dacă astfel este starea omului cu femeea, nu este de folos a se înșura. 11 Iar el zise lor: nu toți pricep cuvîntul acesta, ci aceia căror le este dat. 12 Căci sînt famenî care așa au fost născuți din pîntecele mumei lor; și sînt famenî pe care oameni 'i au făcut famenî; și sînt famenî care s'au făcut pe sine însuși famenî pentru împărăția cerurilor; cine poate pricepe să pricepă.

Iisus binecuvînteză copii.

13 Atunci 'i se aduseră copii, ca să 'și pună mîinile peste dînsi și să se roage; iar ucenici 'i a înfruntat. 14 Dar Iisus le zise: lăsați copii și nu 'i opriți a veni la mine; căci împărăția cerurilor este a unora ca aceștia. 15 Și punînd mîinile peste dînsi se duse de acolo.

Tînrul avut.

16 Și iată unul venind la dînsul zise: Învățătorule bune, ce lucru bur-

să fac, ca să am viață vecinică? 17 Iar el 'i zise: ce-mă întrebi despre lucru bun? Unul este cel bun, Dumnezeu; dar dacă voești să intri în viață, păzește poruncile. 18 Care? zise el; iar Iisus zise: „nu omori, nu săvârși adulter, nu fura, nu mărturisii minciinos, 19 Cinstțește pe tatăl tău și pe muma ta, și iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși.” 20 Zice lui ténérul: toate acestea le am păzit *din tinerețea mea*; ce 'mi lipsește încă? 21 Zis a Iisus lui: dacă voești a fi desăvârșit, mergi vinde averea ta și dă săracilor, și vei avea comoară în cer, și vino urmcază 'mi. 22 Iar ténérul auzind *cuvințul* plecă întristat, căci avea *avuții multe*.

23 Și Iisus zise ucenicilor săi: adevăr zic voe că cu greu va intra un avut în împărăția cerurilor. 24 Și iar zic voe că mai lesne este *pentru o cămilă să treacă printr'o ureche de ac decât pentru un avut să intre în împărăția cerurilor*. 25 Și auzind ucenici s'înfiorară tare zicend: cine dar poate fi mântuit? 26 Iar Iisus uitându se la *dânși* le zise: la oamenii aceasta este cu neputință, dar la Dumnezeu tot este cu putință.

27 Atunci începând Petru 'i zise: iată noi lăsarăm tot și 'ți urmarăm ție; deci ce vom avea noi? 28 Iar Iisus le zise: adevăr zic voe că voi care 'mi ați urmat mie, la nașterea din nou, când Fiul omului va fi șezut pe tronul măririi sale, veți ședea și voi pe doăsprezece tronuri judecând pe cele doăsprezece seminții ale lui Israel. 29 Și ori cine care a lăsat frați sau surori sau tată sau mună sau fmece sau copii sau țarine sau case pentru numele meu, va primi înmulțit și va moșteni viață vecinică. 30 Mulți dar *fiind* înteu vor fi în urmă și *fiind* în urmă vor fi înteu.

Pilda cu lucrători tocniți.

20 Căci împărăția cerurilor este asemenea unui om stăpîn de casă, care eși dis de dimineață ca să tocniască lucrători în via sa. 2 Și învoindu se cu lucrători pe un denar zioa, 'i trimise în via sa. 3 Și eșind pe la al treilea ceas vèzu pe alți stănd fără lucru în tîrg, 4 Și acelora le zise: mergeți și voi în via mea, și ce este cu dreptul voi da voe. 5 Și ci se duseră. Eșind iarăș pe la al șaselea și al noulea ceas făcu asemenea. 6 Eșind apoi pe la al unsprezecelea

ceas găsi pe alți stănd *fără lucru*, și le zice: pentru ce stați aci toată zioa fără lucru? 7 Ei 'i zic: pentru că nimenea nu ne a tocmnit. Zice lor: mergeți și voi în via mea, și ce este cu dreptul veți primi. 8 Și făcendu se seară zice domnul viei către îngrijitorul lui: cheamă pe lucrători și dă plata, începînd de la cei de pe urmă pînă la cei d'înteu. 9 Și venind cei de pe la al unsprezecelea ceas primiră câte un denar. 10 Și venind cei d'înteu socotiau că vor primi mai mult, dar primiră și dînși câte un denar. 11 Primind însăș cărtiau impropria stăpînului de casă. 12 Zicend: acești din urmă au făcut un ceas, și 'i ai pus d'o potrivă cu noi care am dus greutatea zilei și arșița. 13 Iar el răspunzînd zise unuia dintre ei: prietene, nu 'ți fac nedreptate; oare nu te ai învoit cu mine un denar? 14 Iea ce este al tău și pleacă. Voesc să dau acestui din urmă ca și ție; 15 Or nu 'mi se cade mie să fac ce voesc cu ale mele? Or ochiul tău este rău pentru că tu sînt bun? 16 Astfel vor fi cei din urmă înteu, și cei d'înteu pe urmă. *Căci mulți sînt chemați, dar puțini aleși.*

A treia vestire o patimilor.

17 Și mergînd Iisus la Ierusalēm luă la o parte pe cei doisprezece ucenici, și pe cale zise lor: 18 Iată mergem la Ierusalēm și Fiul omului va fi dat mai marilor preoților și cărturarilor, și 'l vor osîndi la moarte; 19 Și 'l vor da în mîna păgînurilor ca să 'l bajocoriască și să 'l biciuiască și să 'l răstigniască, dar a treia zi se va scula.

Copiii lui Zebedeu. Cîrta pentru ănteietate.

20 Atunci s'apropiă de dînsul muma fiilor lui Zebedeu cu fii ci, plecîndu se și cerînd ceva de la el. 21 Iar el 'i zise: ce voești? Ea 'i zice: zi ca să șează acești doi fii ai mei unul d'a dreapta ta și altul d'a stînga ta în împărăția ta. 22 Dar Iisus răspunzînd zise: nu știți ce cereți. Puteți bea paharul pe care am să 'l beau cu — și să fiți botezați în botezul în care *mă botez eu* —? Peutn, 'i zic ei. 23 Și el le zice: într'adevăr veți bea paharul meu — și cu botezul cu care *mă botez eu veți fi botezați* —, dar a ședea d'a dreapta mea și d'a stînga mea nu este al meu a da aceasta, ci se va da ace-

lora pentru care s'a gătit de către Tatăl meu.

24 Și auzind cei zece să mahniră adinec asupra celor doi frați. 25 Dar Iisus chemându-i la sine zise: știți că domnitori păgânilor i stăpinesc pe aceștia și cei mari întrebunțează puterea asupra lor. 26 Nu astfel va fi între voi; ci care ar voi să fie mare între voi, va fi slujitorul vostru. 27 Și care ar voi să fie întâiul între voi, va fi sluga voastră; 28 După cum Fiul omului n'a venit ca să fie slujit, ci ca să slujască și să dea sufletul său preț de răscumpărare pentru mulți.

Doi orbi.

29 Și pornind ei de la Ierichon, i urmă gloată multă. 30 Și iată doi orbi, care ședeau lângă cale, auzind că Iisus trece, strigară zicând: Doamne, fi 'ți milă de noi, Fiule al lui David. 31 Iar gloata i înfruntă ca să tacă; dar ei mai tare strigau zicând: Doamne, fie 'ți milă de noi, Fiule al lui David. 32 Și stând Iisus i chemă și zise: ce voiți să vă fac? 33 Doamne, i zic ei, să se deschiză ochii noștri. 34 Iar Iisus pătruns fiind de milă atinse ochi lor; și îndată văzură și i urmă.

Intrarea în Ierusalem.

21 Și când se apropiară de Ierusalem și veniră la Betfaghe la muntele maslinilor, atunci trimise Iisus pe doi ucenici 2 Zicându-le: mergeți în satul ce este înaintea voastră, și îndată veți afla o asină legată și un mânz cu densă; deslegând aduceți la mine. 3 Și dacă cineva v'ar zice ceva, veți spune că Domnul are trebuință de ele; și îndată le va trimite. 4 Iar aceasta s'a făcut ca să se împliniască ce s'a rostit prin profetul care zice: 5 „Spuneți Fiicei Sionului: iată împăratul tău vine la tine, blând și călare pe asină, și pe mânz, fiul celui de sub jug.“

6 Ducându-se dar ucenici, și făcând după cum le poruncise Iisus, 7 Adușera asina și mânzul, și iși puseră d'asupra lor vestimintele, și el se așeză pe dênsele. 8 Iar partea cea mai mare de gloată așternură vestimintele lor pe cale; și alți tăeau ramuri din copaci și așternură pe cale. 9 Și gloatele care mergeau înaintea lui și care veniau după dânsul strigau zicând: Osana Fiului lui David, „bine cuvântat este cel ce vine în numele Domnului,“ Osana în cele de sus.

10 Și intrând el în Ierusalem se mișcă toată cetatea zicând: cine este acesta? 11 Iar gloatele ziceau: acesta este profetul, Iisus din Nazaretul Galilei.

Curățirea santuarului.

12 Și Iisus intră în santuarul lui Dumnezeu, și dete afară de toți care vindeau și cumpărau în santuar, și resturnă mesele schimbătorilor de bani și scaunele celor care vindeau porumb, și le zice: 13 Scris este: „casa mea casă de rugăciune se va chema,“ iar voi o faceți „peșteră de tâlhari“.

14 Și veniră la dânsul în santuar orbi și schiopii, și el i tămădui.

15 Iar mai mari preoților și cărturari văzând faptele minunate pe care le făcuse, și pe copii care strigau în santuar și ziceau: Osana Fiului lui David, se mahniră adinec. 16 Și i ziseră: auzi ce zic aceștia? Dar Iisus le zice: adevărat; oare n'ați cetit nici o dată că „din gura copiilor și a sugătorilor voi întocmi lauda?“ 17 Și lăsându-i eși afară din cetate la Betania, și rămase noaptea acolo.

Smochinul neroditor.

18 Iar a doua zi întorcându-se în cetate flămânzi. 19 Și văzând un smochin lângă cale se duse la el, dar nu găsi nimic într'ânsul decât numai frunze. Și zice lui: de acum înaintea rod din tine să nu se facă în veci. Și se uscă smochinul îndată. 20 Și văzând ucenici să miră zicând: cum se uscă smochinul îndată? 21 Dar Iisus răspunzând le zise: adevăr zic voe, dacă veți avea credință și nu veți îndoi, veți face nu numai ce s'a făcut cu smochinul; ci chiar dacă veți zice muntelui acestuia: ridică-te și te aruncă în mare, se va face. 22 Și toate câte veți fi cerut în rugăciune, crezând, veți primi.

Cuvântările lui Iisus în templu.

23 Și venind el în santuar să apropie de dânsul, pe când învăța, mai mari preoților și bătrâni poporului zicând: cu ce putere faci acestea? Și cine 'ți a dat puterea aceasta? 24 Iar Iisus răspunzând le zise: pe voi întreba și eu un cuvânt, pe care dacă mi l spuneți, și eu vă voi spune cu ce putere fac acestea. 25 Botezul lui Ioan de unde era? Din cer sau de la oameni? Iar ei cugetau întru sine zicând: 26 Dacă zicem din cer, ne va

zice: pentru ce dar n'ați crezut lui? Iar dacă zicem de la oameni, ne temem de gloată, pentru că toți țin pe Ioan drept un profet. 27 Și răspunzând ei lui Iisus ziseră: nu știm. Zise și el lor: nici eu nu vă spun cu ce putere fac acestea.

28 Ce vi se pare voe? Un om avea doi fi; și ducându se la cel d'înteu zise: fiule, du te, lucrează azi în viea mea. 29 Iar el răspunzând zise: nu voesc; în urmă ânsă pârându 'i rău se duse. 30 Și ducându se la cel d'al doilea zise tot astfel. Iar el răspunzând zise: eu, Doamne, *mă duc*, dar nu s'a dus. 31 Care din acești doi a făcut voea tatălui? Cel d'înteu, zic ei. Iisus le zice: adevăr zic voe că vameși și desfrânatele merg înaintea voastră în împărăția lui Dumnezeu. 32 Căci Ioan veni la voi pe cale de dreptate, și n'ați crezut lui; iar vameși și desfrânatele crezură lui, și voi văzând nici nu v'a părut rău în urmă ca să credeți lui.

Pilda despre lucrătorii viei.

33 Ascultați altă pildă. Era un om stăpîn de casă, care sădi vie și o împrejmui cu gard și făcu în ea lin și clădi turn, și o dete lucrătorilor, iar el se duse departe. 34 Și când sosi timpul roadelor trimise slugile sale la lucrători ca să lea roadele lui. 35 Dar lucrători luând pe slugile lui, pe unul îl bătură, pe altul îl uciseră, iar pe altul îl omorîră cu petre. 36 Iarăș trimise alte slugi mai multe decât cele d'înteu, și făcură cu acestea asemenea. 37 În urmă trimise la dînși pe fiul său zicînd: se vor sfi de fiul meu. 38 Lucrători ânsă văzînd pe fiul ziseră între dînși: acesta este moștenitorul; veniți să 'l ucidem și să avem noi moștenirea lui. 39 Și luându 'l îl aruncară afară din vie și 'l uciseră. 40 Deci când va fi venit domnul viei, ce va face acelor lucrători?

41 Ei 'i zic: pe cei răi cu rău 'i va perde, și viea o va da altor lucrători, care să 'i dea roadele la timpul lor.

42 Iisus le zice: n'ați cetit nici odată în scripturi: „Peatra pe care n'a luat o în seamă clăditori, aceasta a fost făcută pentru cap de unghiu; de la Domnul a fost ea, și este minunată în ochi noștri”. 43 De aceea zic voe că se va lua de la voi împărăția lui Dumnezeu și se va da neamului care face roadele ei.

44 Și cine va fi căzut pe peatra

aceasta se va sfărîma; iar pe care va fi căzut ea, pe *acela* îl va spulbera.

45 Și auzind mai mari preoților și farisei pildele lui cunoscură că vorbește despre dînși; 46 Și căutînd ca să pună mîna pe dînsul se temură de gloată, pentru că îl țineau drept un profet.

Pilda cu cei chemați la nuntă.

22 Și răspunzînd Iisus le vorbi iar în pilde zicînd: 2 Împărăția cerurilor este asemenea unui om împărat, care făcu nuntă fiului său. 3 Și trimise slugile sale ca să strige pe cei chemați la nuntă, dar ei nu voiau să vie. 4 Iarăș trimise alte slugi zicînd: spuneți celor chemați, iată prînzul meu stă gata; tauri mei și cele îngrășate ale mele sînt înjunghiate, și tot este gata; veniți la nuntă. 5 Dar ei ne dînd luare aminte se duseră, unul la țarina su, altul la negustoria sa; 6 Iar ceilalți punînd mîna pe slugile sale le înfruntară rușinos și le uciseră. 7 Auzind dar împăratul se umplu de mânie, și trimițînd oștile sale nimici pe acei ucigași și arse orașul lor. 8 Atunci zise slugilor sale: nunta este gata, dar cei chemați nu fură vrednici; 9 Deci mergeți pe la eșirile drumurilor, și pe cîți 'i veți fi găsit chemați 'i la nuntă. 10 Și eșind slugile acelea la drumuri strînseră pe toți cîți 'i aflară, și răi și buni; și se umplu nunta de oaspeți.

11 Iar împăratul intrînd spre a privi pe oaspeți văzu acolo un om ne fiind îmbrăcat în haină de nuntă; 12 Și 'i zice: prietene, cum ai intrat aci ne avînd haină de nuntă? Iar el tăcu. 13 Atunci împăratul zise slujitorilor: legându 'i picioarele și mîinile aruncați 'l în întunerecul cel mai din afară, acolo va fi plîngerea și scîrșnirea dinților. 14 Căci mulți sînt chemați, dar puțini aleși.

Dacă se cuvine a plăti cens saii tribut Cesarului.

15 Atunci ducîndu se farisei să sfătuiră cum să 'l prinză în cuvînt. 16 Și trimiți la dînsul pe ucenicii lor cu Erodiiani zicînd: Învățătorule, știm că ești iubitor de vdever, și înveți în adevăr calea lui Dumnezeu, și nu 'ți pasă de nimenea, pentru că nu te uiți la fața oamenilor; 17 Deci spune noe, ce 'ți se pare? Se cuvine a da cens Cesarului, sau nu? 18 Iar Iisus cunoscînd reuțatea lor zise: ce mă

ispitiți, fățarnicilor? 19 Arătați 'mi banul pentru cens. Iar ei 'i aduseră un denar. 20 Și Iisus le zice: al cui este chipul acesta și inscripția? 21 Al Cesarului, zic dânsii. Atunci le zice: deci dați Cesarului cele ale Cesarului și lui Dumnezeu cele ale lui Dumnezeu. 22 Și auzind se mirară, și lăsându 'l se duseră.

Învierea.

23 În zioa aceea veniră la dânsul saduceii care zic că nu este înviere, și 'l întrebă 24 Zicând: Învățătorule, Moise a zis: „daca va fi murit cineva ne având copii, fratele său va lua pe femeia lui și va ridica urmaș fratelui său.” 25 Erau între noi șapte frați, și cel d'intîiu înșurându se muri, și ne avînd el urmaș lăsa pe femeia sa fratelui său. 26 Asemenea și al doilea și al treilea, pînă la al șaptelea. 27 Iar în urmă de toți muri și femeia. 28 La înviere dar a căru dintre cei șapte va fi femeia? Căci toți o avură.

29 Atunci răspunzînd Iisus le zise: vă rătăciți, neștiind scripturile nici puterea lui Dumnezeu. 30 Căci la înviere nici nu se însoară, nici nu se mărită, ci sînt ca îngeri lui Dumnezeu în cer. 31 Dar despre învierea morților n'ați cetit ce s'a rostit voe de Dumnezeu zicînd: 32 „Eu sînt Dumnezeu lui Abraam și Dumnezeu lui Isaac și Dumnezeu lui Iacob?” Dumnezeu nu este al morților, ci al viilor.

33 Și auzind gloatele rămaseră uimite de învățătura lui.

Porunca cea mai mare.

34 Iar fariseii auzind că închise gura saduceilor se adunară lângă dânsul, 35 Și întrebă unul dintre ei, învățător de lege, ispitindu 'l și zicînd: 36 Învățătorule, care poruncă este mai mare în lege? 37 Iar Iisus 'i zise: „iubește pe Domnul Dumnezeuul tău în toată inima ta și în tot sufletul tău și în tot cugetul tău.” 38 Aceasta este porunca cea mare și cea d'intîiu. 39 Iar a doa asemenea aceștia: „iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși.” 40 În aceste două porunci se coprinde toată legea și profeți.

Christos, fiul lui David și stăpînul.

41 Și adunați fiind fariseii, Iisus 'i întrebă 42 Zicînd: ce vi se pare despre Christos? Al cui fiu este? Al lui David, 'i zic ei. 43 Cum dar David, le zice el, îl numește în spirit Domn,

zicînd: 44 „Zis a Domnul Domnului meu, șezi d'a dreapta mea pînă ce voi fi pus pe vrăjmași tăi sub picioarele tale.” 45 Deci daca David îl numește Domn, cum este fiul lui?

46 Si nimeni nu putea să 'i răspundă un cuvînt, nici nu îndrăsnii cineva din acea zi să 'l mai întrebe.

Iisus mustră pe farisei și cărturari pentru fățarnicia și mândria lor. Păcatele mari ale Ierusalimului. Vestirea despre dărîmarea templului.

23 Atunci Iisus vorbi gloatelor și ucenicilor săi 2 Zicînd: pe scaunul lui Moise au stat cărturarii și farisei. 3 Deci toate câte ve zic voe, faceți și păziți, dar după faptele lor nu faceți; căci ei zic și nu fac. 4 Ei leagă sarcini grele și cu anevoie de purtat, și le pun pe umerii oamenilor, iar ei nici cu degetul lor nu voesc să le misce. 5 Toate faptele lor le fac spre a fi priviți de oameni, căci fac filacteriile lor late și măresc ciucuri veștmîntului, 6 Iubesc cele d'intîiu locuri la ospete și cele d'intîiu scaune în sinagogi 7 Și urările de bine în tîrguri și să fie numiți de către oamenii Rabi. 8 Dar voi să nu fiți numiți Rabi; căci unul este învățătorul vostru, iar voi toți sînteți frați. 9 Și tată să nu numiți al vostru pe pămînt, căci unul este Tatăl vostru cel ceresc. 10 Nici nu fiți numiți învățători; căci unul este învățătorul vostru, Christos. 11 Cine dar este mai mare între voi, va fi slujitorul vostru. 12 Iar cine se va fi înălțat pe sine, va fi umilit; și cine se va fi umilit pe sine, va fi înălțat.

13 Vai voe, cărturari și farisei fățarnici, că închideți împărăția cerurilor înaintea oamenilor; căci voi nu intrați, nici pe cei care vin nu 'i lăsați să intre. 14 Vai voe, cărturari și farisei fățarnici, că mâncați casele văduvilor, rugându vă rugăciuni lungi; pentru aceasta veți lua mai multă osîndă. 15 Vai voe, cărturari și farisei fățarnici, că încunjurați marea și uscatul ca să faceți un proselit, și când s'a făcut, îl faceți fiu al gheenei îndoit decît voi.

16 Vai voe, povățuitori orbi, care ziceți: cine va fi jurat pe templu, nu este nimic; dar cine va fi jurat pe aurul templului, dator este. 17 Nemințoi și orbi; căci ce este mai mare? Aurul sau templul care sîntește aurul? 18 Și: cine va fi jurat pe altar, nu este

nimic; iar cine va fi jurat pe darul ce este d'asupra lui, dator este. 19 Orbiilor, căci ce este mai mare? Darul sau altarul care sânteste darul? 20 Deci cine a jurat pe altar, jură pe el și pe toate ce sunt d'asupra lui; 21 Și cine a jurat pe templu jură pe el, și pe cel care locuiește într'ensul. 22 Și cine a jurat pe cer, jură pe tronul lui Dumnezeu și pe cel care stă pe d'ensul.

23 Vai voe, cărturari și farisei fățarnici, că dați zeciuială din ismă și mărar și chimen, dar ați lăsat cele mai însemnate ale legii: judecarea dreptă și mila și credința; pe acestea trebuia să le faceți, și pe acelea să nu le lăsați. 24 Povățuitori orbi, care strecurați tântarul, dar inghițiți cămila. 25 Vai voe, cărturari și farisei fățarnici, că curățiți partea din afară a paharului și a vasului de mâncare, dar d'inăuntru sunt pline de răpire și necurățare. 26 Fariseule orb, curățiți întâu partea d'inăuntru a paharului și a vasului de mâncare, ca să fie curată și partea lui din afară. 27 Vai voe, cărturari și farisei fățarnici, că semănați cu mormintele văruite, care din afară se arată frumoase, dar d'inăuntru sunt pline de oase de morți și de ori ce necurățenie. 28 Astfel și voi din afară vă arătați drepti oamenilor; dar d'inăuntru sunteți plini de fățarnicie și fărădelege.

29 Vai voe, cărturari și farisei fățarnici, că clădiți mormintele profetilor, și înfrumusețați monumentele dreptilor, 30 Și ziceți: dacă am fi noi în zilele părinților noștri, n'am fi părtași cu deșii la singele profetilor. 31 Astfel dar mărturisiți voe enșivă că sunteți fil ai celor care omorără pe profeti. 32 Umpleți și voi măsura părinților voștri! 33 Șerpi, puți de viperă, cum să fugiți de osîndirea la gheenă?

34 De aceea, iată eu trimit la voi profeti și înțelepți și cărturari; dintr'ensii veți omori și veți răstigni, și dintr'ensii veți biciui în sinagogile voastre, și i veți goni din oraș în oraș; 35 Ca să vie asupra voastră ori ce sînge drept, ce este vărsat pe pământ, de la singele lui Abel cel drept pînă la singele lui Zaharia, fiul lui Barachia, pe care îl omorîră în între templu și altar. 36 Adevăr zic voe, vor veni toate acestea asupra neamului acestuia.

37 Ierusalame, Ierusalame, care omori pe profeti și uciți cu petre pe

cei trimiși la tine, de câte ori am voit să adun pe copii tîi, după cum adună paserica puți sîi sub aripi, dar n'ai voit. 38 Iată vi se lasă casa voastră pustie. 39 Căci zic voe, de acum nu mă mai vedeți, pînă când veți zice: „Binecuvîntat cel ce vine în numele Domnului.“

Dărîmarea Ierusalemului. Sfirșitul veacului. Semnele venirii lui Christos
Îndemnare de a veghea.

24 Și eșind Iisus se ducea de la san-tuar, și se apropiară de d'ensul ucenicii sîi ca să i arate clădirile san-tuarului. 2 Iar el răspundînd le zise: nu vedeți toate acestea? Adevăr zic voe, nu va fi lăsată aci peatră pe peatră, care nu va fi desfăcută.

3 Și stînd el pe muntele maslinilor, veniră la d'ensul ucenicii la o parte zicînd: spune noe, când vor fi acestea? Și care va fi semnul venirii tale și al sfirșitului veacului? 4 Și răspundînd Iisus le zise: vedeți să nu vă amă-giască cineva. 5 Căci mulți vor veni pe numele meu zicînd: eu sunt Christosul, și pe mulți vor amăgi. 6 Și voi veți auzi răboae și știri de răboae. Luați seama, nu vă spăimîntați; căci trebuie să fie toate, dar nu este încă sfirșitul. 7 Căci se va ridica neam peste neam și împărăție peste împărăție, și vor fi foamete și cutremure pe alocurea. 8 Dar toate acestea vor fi început de dureri. 9 Atunci ve vor da spre asuprire, și ve vor omori, și veți fi urîți de toate neamurile pentru numele meu. 10 Și atunci mulți vor cădea, și se vor da în mîini uni pe alți și se vor urî uni pe alți. 11 Și mulți profeti mincinoși se vor ridica și pe mulți vor amăgi; 12 Și pentru înmulțirea fărădelegii se va răci iubirea multora. 13 Dar cine a răbdat pînă în sfirșit, acesta va fi mîntuit. 14 Și se va predica această evanghelie la împărății în toată lumea, spre mîntuire la toate neamurile; și atunci va veni sfirșitul.

15 Deci când veți fi văzut „groaza pustiiri“, ce s'a zis prin Daniel profetul, stînd în loc sînt, cine citește să înțeleagă, 16 Atunci care sînt în Iudea să fugă la munți, 17 Care este pe casă să nu se dea jos ca să lea cele din casa lui, 18 Și care este în cîmp să nu se întoarcă înapoi ca să lea vestmîntul lui.

19 Vai dar celor ce au în pînătece și celor care dau țîță în zilele acelea.

20 Rugați vă ca să nu fie fuga voastră earna, nici sâmbăta. 21 Căci atunci va fi suferință mare, care n'a fost de la începutul lumii pînă acum, nici nu va fi. 22 Și dacă n'ar fi scurtate acele zile, n'ar scăpa nici un trup; dar pentru cei aleși vor fi scurtate acele zile.

23 Atunci dacă vă zice cineva: iată aci *este* Christosul, sau colo, nu credeți. 24 Căci se vor ridica Christoși mincinoși și profeți mincinoși, și vor da semne mari și minuni, în cât să amăgiască, dacă se poate, chiar pe cei aleși. 25 Iată v'am spus d'înainte. 26 Decî dacă vor zise voe: iată este în pustie, nu ești; iată *este* în camere, nu credeți. 27 Căci precum fulgerul iese de la răsărit și se arată pînă la apus, astfel va fi și venirea Fiului omului; 28 Ori și unde este corpul mort, acolo se vor aduna vulturi.

29 Dar îndată după suferința celor zile, soarele va fi întunecat, și luna nu va da lumina ei, și stelele vor cădea din cer, și puterile cerurilor vor fi sguđuite. 30 Și atunci se va arăta semnul Fiului omului în cer; și atunci se vor jăli toate semînturile pămîntului și vor vedea pe Fiul omului venind pe nori cerului cu putere și mărire multă. 31 Și va trimite pe îngeri săi cu sunet mare de trâmbiță, și vor aduna pe aleși lui din cele patru vînturi, de la cea mai depărtată margine a cerurilor pînă la cealaltă margine a lor.

32 Învățați asemănarea de la smochin. Când ramura lui este frageță și înfrunzește, cunoașteți că aproape *este* vara. 33 Astfel și voi când veți fi vîzute toate acestea cunoașteți că *el* este aproape lângă uși. 34 Adevăr zic voe, nu va trece neamul acesta, pînă când să fie toate acestea. 35 Cerul și pămîntul vor trece, dar cuvintele mele nu vor trece.

36 Iar despre zioa aceea și ceas nimeni nu știe, nici îngeri cerurilor nici Fiul, decît numai Tatăl. 37 Și precum *au* fost zilele lui Noe, așa va fi venirea Fiului omului. 38 Căci precum în zilele acelea înainte de potop erau mîncînd și bînd, însurîndu-se și mărîtîndu-se, pînă în zioa cînd intră Noe în corabie, 39 Și nu știură pînă ce veni potopul și luă pe toți, astfel va fi și venirea Fiului omului. 40 Atunci *din* doi care vor fi în câmp, unul este luat și unul este lăsat; 41 *Din* două rîșnind la rîșniță, una este luată și una este lăsată.

42 Decî privegheați, că nu știți în care zi vine Domnul vostru. 43 Dar cunoașteți aceasta, că dacă stăpînul de casă ar ști în care strează vine furul, ar fi veghiat, și n'ar lăsa să i se sape casa. 44 De aceea și voi fiți gata, că în ceasul în care nu gîndiți vine Fiul omului. 45 Decî cine este sluga credincioasă și cuminte, pe care a pus o stăpînul peste slugă: rimea sa, spre a le da demîncare la timp? 46 Fericită este sluga aceea pe care venind stăpînul său o va găsi făcînd astfel. 47 Adevăr zic voe că o va pune peste toată avuția sa. 48 Dar dacă aceea slugă rea *fiind* va fi zis în inima sa: stăpînul meu întărziază, 49 Și va fi început să bată pe cei împreună cu el slugi, și mîncă și bea cu bețivi; 50 Stăpînul acelei slugi va veni în zioa în care el nu așteaptă, și în ceasul cînd nu știe, 51 Și l' va despica în două, și partea lui o va pune cu fărnici; acolo va fi plîngerea și scărșnirea dinților.

Pilda cu cele zece fecioare și cu întrebarea talanților.

25 Atunci va fi asemănată împărăția cerurilor cu zece fecioare, care luînd candelile lor eșiră spre întîmpinarea mirelui. 2 Cinci din ele erau nechibzuite, iar cinci cuminte. 3 Căci cele nechibzuite, luînd candelile lor, nu luară untdelemn cu sine; 4 Iar cele cuminte luară untdelemn în vasele lor cu candelile lor. 5 Și întărzîind mirele dormitară toate și dormiau. 6 Iar la mezul nopții se făcu strigare: iată mirele, ești spre întîmpinarea lui. 7 Atunci se deșteptară toate acele fecioare și gătiră candelile lor. 8 Iar cele nechibzuite ziseră celor cuminte: dați ne din untdelemnul vostru, că se sting candelile noastre. 9 Dar cele cuminte răspuseră zicînd: nici odată; nu va fi de ajuns noe și voe; mai bine duceți vă la cei care vînd și cumpărați vă. 10 Și plecînd ele să cumpere veni mirele, și cele gata intrară cu dînsul la nuntă, și se închise ușa. 11 În urmă vin și celelalte fecioare zicînd: Doamne, Doamne, deschide ne. 12 Iar el răspunzînd zise: adevăr zic voe, nu vă cunosc.

13 Drept aceea vegheați, că nu știți zioa, nici ceasul, cînd vine Fiul omului.

14 Căci după cum un om plecînd departe chemă slugile sale și le dete

avuția sa, 15 Și unuia 'i dete cinci talanți, altuia doi, iar altuia unul, fie căruia după puterea sa, și îndată se duse departe. 16 Îndată plecând cel care luase cinci talanți lucră cu denși și făcu alți cinci talanți. 17 Asemenea care luase cei doi câștigă alți doi. 18 Iar care luase unul ducându se săpă în pământ și ascunse argintul stăpînului său.

19 După un timp îndelungat vine și stăpînul acelor slugi, și face socoteală împreună cu denși. 20 Și apropiindu se cel care luase cinci talanți aduse alți cinci talanți zicînd: Doamne, cinci talanți mi ai dat în mână; iată alți cinci talanți am câștigat la denși. 21 Zise lui stăpînul său: bine, slugă bună și credincioasă, la puține ai fost credincios, la multe te voi pune; intră întru bucuria domnului tîu. 22 Apropiindu se și care luase cei doi talanți zise: Doamne, doi talanți mi ai dat în mână; iată alți doi talanți am câștigat la denși. 23 Zise lui stăpînul său: bine, slugă bună și credincioasă, la puține ai fost credincios, la multe te voi pune; intră întru bucuria domnului tîu. 24 Apropiindu se apoi și care luase un talant zise: Doamne, te am știut că ești om aspru, secerî unde n'ai semănat, și adunî de unde n'ai vînturat; 25 Și fiindu 'mî teamă m'am dus și am ascuns talantul tîu în pământ; iată ai ce este al tîu. 26 Iar stăpînul său răspunzînd 'i zise: slugă rea și neluătoare aminte; știeai că secer unde n'am semănat, și adun de unde n'am vînturat? 27 Decî trebuia ca tu să fi pus argintul meu la schimbători, și venind eu aș fi luat cu dobîndă ce este al meu. 28 Drept aceea luați de la dînsul talantul și dați celui care are cei zece talanți; 29 Căci tot la cel care are se va da și va prisosi, iar de la cel care nu are, și ce are se va lua de la dînsul; 30 Și pe sluga cea ne folositoare aruncați o în întunerecul din afară; acolo va fi plîngerea și scîrșnirea dinților.

Judecata din urmă.

3x Iar când va veni Fiul omului în mărirea sa și toți ângerii cu dînsul, atunci va sta pe tronul mării sale, 32 Și vor fi adunate înaintea lui toate neamurile, și le va despărți pe unele de altele, după cum desparte păstorul oile de capre, 33 Și va pune oile d'a dreapta sa, iar caprele d'a stînga.

34 Atunci va zice împăratul celor d'a dreapta sa: veniți, binecuvîntați Tatălui meu, moștenii împărăției gătită voe de la întemeierea lumii. 35 Căci flămînd am fost și mi ați dat să mîncîm; însetat am fost și mi ați dat să beau; strein am fost și m'ați adus la voi, 36 Gol, și m'ați îmbrăcat, bolnav am fost și m'ați căutat, în închisoare am fost și ați venit la mine. 37 Atunci vor răspunde lui drepti zicînd: Doamne, cînd te am văzut flămînd și ți am dat demîncare, sau însetat și ți am dat să bei? 38 Cînd iar te am văzut strein și te am adus la noi, sau gol și te am îmbrăcat? 39 Și cînd te am văzut bolnav sau în închisoare și am venit la tine? 40 Și răspunzînd împăratul le va zice: adevăr zic voe, întru cât ați făcut unuia dintr'acești frați ai mei, foarte neluați în seamă, mie 'mi ați făcut.

41 Atunci va zice și celor d'a stînga: duceți vî de la mine, blestemaților, în focul cel vecinic care este gătît diavolului și ângerilor săi. 42 Căci flămînd am fost și nu 'mi ați dat să mîncîm, însetat am fost și nu mi ați dat să beau, 43 Strein am fost și nu m'ați dus la voi, gol și nu m'ați îmbrăcat, bolnav și în închisoare și nu m'ați căutat. 44 Atunci vor răspunde și ei zicînd: Doamne, cînd te am văzut flămînd, or însetat, or strein, or gol, or bolnav, or în închisoare și nu ți am slujit? 45 Atunci va răspunde lor zicînd: adevăr zic voe, întru cât n'ați făcut unuia dintre acești foarte neluați în seamă, nici mie nu 'mi ați făcut. 46 Și se vor duce aceștia la pedeapsă vecinică, iar drepti la viață vecinică.

Cea din urmă vestire a patimilor lui Iisus.

26 Și a fost cînd sîrși Iisus toate cuvintele acestea, zise ucenicilor săi: 2 Știți că peste două zile va fi Paștele, și Fiul omului va fi dat spre a fi răstîgnit. 3 Atunci mai mari preoților și bătrîni poporului se adunară în curtea archiereului care se numește Caiafa, 4 Și se sfătuiră împreună ca prin amăgire să pună mîna pe Iisus și să 'l omoare. 5 Dar ziceau: nu în sîrbătoare, ca să nu se facă turburare în popor.

Ungerea din Betania.

6 Și fiind Iisus în Betania în casa lui Simon leprosul, 7 Veni la dînsul

o femeie având un alabastru cu mir foarte prețios și turnă pe capul lui când șadea la masă. 8 Iar ucenicii văzând se mălmiră adânc zicând: pentru ce pierderea aceasta? 9 Căci se putea vinde acest mir drept mult, și să se dea săracilor. 10 Dar Iisus cunoscând le zise: pentru ce faceți supărare femei? Căci a făcut un lucru bun pentru mine; 11 Fiind că pe săraci 'i aveți în totdeauna cu voi, dar pe mine nu mă aveți totdeauna. 12 Pentru că ea turnând mirul acesta pe corpul meu, spre înmormintarea mea a făcut. 13 Adevăr zic voe, ori unde va fi predicată evanghelia aceasta în toată lumea, se va spune și ce a făcut aceasta spre amintirea ei.

14 Atunci unul dintre cei doisprezece care se cheamă Iuda Iscariotu, ducându-se la mai mari preoților zise: 15 Ce voiți să 'mi dați, și eu îl voi da în mâinile voastre? Iar ei 'i cum-păriră treizeci de arginți. 16 Și de atunci căuta timp nemerit ca să 'l dea în mâinile lor.

Paștele și sânta cină saă cuminecătură.

17 Iar în cea d'intēiu zi a azimilor veniră ucenici la Iisus zicând: unde voești să 'ți gătim ca să mănânci Paștele? 18 Și el zise, mergeți în oraș la cineva, și 'i spuneți: Învățătorul zice: timpul meu aproape este, la tine fac Paștele cu ucenicii mei. 19 Si ucenici făcură după cum le porunci Iisus, și gătiră Paștele.

20 Iar făcându-se seară, se puse la masă cu cei doisprezece ucenici. 21 Și mâncând el zise: adevăr zic voe că unul dintre voi mă va da prins. 22 Și întristându-se ei foarte, începură să 'i zică fie care: doar nu cumva sunt eu, Doamne? 23 Iar el răspunzând zise: cel care a întins cu mine mâna în vas, acesta mă va da prins. 24 Într'adevăr Fiul omului se duse după cum este scris despre dēnsul, dar va fi de omul acela prin care Fiul omului este dat prins; bine ar fi lui dacă nu s'ar fi născut omul acela. 25 Și răspunzând Iuda care 'l a dat prins zise: doar nu cumva sunt eu, Rabi? Zise lui: tu ai zis.

26 Iar mâncând ei, Iisus luând pâine și binecuvântând frânze, și dând ucenicilor zise: luați, mâncați; acesta este trupul meu. 27 Și luând un pahar și mulțumind le dăte zicând beți din acesta toți; 28 Căci aceasta este sîngele meu al legii, el se varsă pentru

mulți spre ertarea păcatelor. 29 Și zic voe, de acum nu voi mai bea din acest rod al viței pēnē în zioă aceea când îl voi bea cu voi nou în împărăția Tatălui meu.

30 Și după ce cântară lăudări, eșiră la muntele maslinilor. 31 Atunci le zise Iisus: voi toți veți avea smintială în mine în noaptea aceasta, căci scris este: „bate voi păstorul și se vor împrăstia oile turmei.” 32 Dar după învierea mea, voi merge înainte de voi în Galilea.

33 Și răspunzând Petru 'i zise: dacă toți vor avea smintială în tine, eu nici odată nu voi avea smintială. 34 Zise Iisus lui: adevăr zic ție că în noaptea aceasta, mai 'nainte d'a fi cântat co-coșul, mă vei tăgădui de trei ori. 35 Zise Petru lui: chiar dacă ar trebui ca să mor împreună cu tine, eu nu te voi tăgădui. Asemenea ziseră și toți ucenici.

Suferințele din Ghetsemane.

36 Atunci veni Iisus cu dēnși la un loc, numit Ghetsemane, și zice ucenicilor sēi: stați aci pēnē ce, ducându-mă colo, mă voi ruga.

37 Și luând cu sine pe Petru și pe cei doi fi ai lui Zebedeu începu a se întrista și a se turbura adânc. 38 Atunci le zise: întristat foarte este sufletul meu pēnē la moarte; rămâneți aci și vegheați cu mine. 39 Și mergând puțin mai 'nainte căzu pe fața sa rugându-se și zicând: Tată, dacă este cu putință, treacă de la mine paharul acesta; dar nu cum voesc eu, ci cum voești tu. 40 Și vine la ucenici și 'i află dormind, și zice lui Petru: așa nu avurăți tărie să vegheați un ceas cu mine? 41 Vegheați și vă rugați ca să nu intrați în ispită. Într'adevăr spiritul este nepregetător, dar trupul neputincios.

42 Iarăș ducându-se de a doa oară se rugă zicând: Tatăl meu, dacă nu este cu putință să treacă acest pahar, ca să nu 'l beau, faci se voea ta. 43 Și venind, iarăși 'i află dormind; căci ochi lor erau îngreioați.

44 Și lăsându 'i, iarăși ducându-se se rugă a treia oară zicând acelaș cuvânt. 45 Atunci vine la ucenici și le zise: dormiți de acum și odihniți-vē. Iată s'a apropiat ceasul și Fiul omului este dat în mâini de păcătoși. 46 Șculați vē, să mergem; iată s'a apropiat cel care mă va da prins.

Trădarea lui Iuda.

47 Și vorbind el încă, iată veni de la mai mari preoților și bătrîni poporului Iuda, unul din cei doisprezece, și cu dînsul gloată multă cu spade și lănci. 48 Iar cel care avea să 'l dea prins le dete semn zicînd: pe care îl voi fi sărutat, el este, puneți mîna pe el. 49 Și îndată apropiindu se de Iisus zise: bucură te, Rabi, și îl sărută. 50 Iar Iisus 'i zise: prietene, *fă lucrul* pentru ce ai venit. Atunci apropiindu se ei puseră mîinile pe Iisus și îl apucară.

51 Și iată unul din cei care erau cu Iisus întinzînd mîna trase spada sa, și lovind pe sluga arhierelui 'i a tăiat urechea. 52 Atunci Iisus 'i zice: întoarce spada ta la locul ei, căci toți care iau spadă, de spadă vor peri. 53 Sau ți se pare că nu pot ruga pe Tatăl meu, și 'mi va pune în rînd chiar acum mai mult de doisprezece legiuni de ângeri? 54 Dar cum vor fi împlinite scripturile că așa trebuie să fie?

55 În acel ceas zise Iisus gloatelor: ca la un făcător de rele ați eșit cu spade și lănci să mă prindeți? În fie care zi stam în santuar învățînd, și nu m'ați apucat. 56 Dar toate acestea s'au făcut ca să fie împlinite scripturile profetilor. Atunci toți ucenicii lăsându 'l fugiră.

Prinderea lui Iisus. Înfățișarea la arhieru.

57 Și cei care prinsese pe Iisus îl duseră la Caiafa arhierul, unde erau adunați cărturari și bătrîni.

58 Iar Petru îl urma de departe pînă la curtea arhierelui, și intrînd înăuntru sta cu slujitori să vadă sfîșitul.

59 Iar mai mari preoților și bătrîni, adică tot sinedriul, căutau mărturie mincinoasă împotriva lui Iisus, ca să 'l omoare. 60 Și 'i nu găsiră, deși veniseră mulți martori mincinoși. În urmă venind doi *martori mincinoși* ziseră: 61 Acesta a zis: pot dărîma templul lui Dumnezeu și în trei zile să 'l clădesc.

62 Și sculându se arhierul 'i zise: nimic nu răspunzi? Ce zic aceștia împotriva ta? Iar Iisus tacca.

63 Și arhierul 'i zise: te jur pe Dumnezeu cel viu ca să ne spui dacă tu ești Christosul, Fiul lui Dumnezeu. 64 Zice Iisus lui: tu ai zis; afară de

aceasta zic voă, de acum veți vedea pe Fiul omului stînd d'a dreapta puterii și venind pe nori cerului.

65 Atunci arhierul sfășia veșmintele sale zicînd că a rostit defăimare; ce mai avem trebuință de martori? Iată acum ați auzit defăimarea lui. Ce vi se pare voă? 66 Iar ei răspunzînd ziseră: este vinovat de moarte. 67 Atunci scuipară în fața lui și 'i deteră palme, iar alți îl bătură cu nuele. 68 Zicînd: profetizează noă, Christoase, cine este care te a lovit?

Tăgăduirea lui Petru.

69 Iar Petru sta afară în curte și veni la dînsul o slujnică zicînd: și tu erai cu Iisus Galileul. 70 Dar el tăgădui înaintea tuturor zicînd: nu știu ce zici. 71 Și eșind el la poartă îl văzu alta, și zice celor de acolo: și acesta era cu Iisus Nazareul. 72 Și iarăși tăgădui cu jurămint că nu știu pe omul acesta. 73 Iar peste puțin apropiindu se cei care steteau ziseră lui Petru: cu adevărat și tu ești dintre ei; căci și vorbirea ta te dă pe față. 74 Atunci începu a se da anatema și a se jura că nu știu pe omul acesta. Și îndată cîntă cocoșul. 75 Și Petru și aduse aminte de cuvîntul lui Iisus care zisese că mai 'nainte d'a fi cîntat cocoșul de trei ori mă vei tăgădui, și eșind afară plânse cu amar.

Iisus înaintea lui Pilat. Cînta țîrzie a lui Iuda.

27 Iar făcîndu se dimineață toți mai mari preoților și bătrîni poporului se sfătuiră împotriva lui Iisus, ca să 'l omoare. 2 Și după ce îl legară, îl duseră și îl deteră în mîinile lui Pontiu Pilat procuratorul.

3 Atunci Iuda, care îl dase prins, vîzînd că fu osîndit, căindu se aduse înapoi cei treizeci de arginți la mai mari preoților și bătrîni. 4 Zicînd: am greșit dînd prins sînge nevinovat. Iar ei ziseră: ce ne privește pe noi? Tu vei vedea. 5 Și aruncînd arginți la templu se depărtă, și mergînd se spânzură.

6 Iar mai 'mari preoților luînd arginți ziseră: nu se cuvine a 'i pune în cutiea pentru daruri *fugăduite*, de oare ce sînt preț de sînge. 7 Și sfătuiindu se cumpărară cu ei cîmpul olarului spre înmormîntarea streinilor. 8 De aceea fu numit cîmpul acela pînă în zioa de azi Cîmpul sîngelui. 9 Atunci

se împlini ceea ce fusese rostit prin Ieremia profetul care zice: „și luară cei treizeci de arginți, prețul pentru cel prețuit pe care dăși îl prețuiră de la fiii lui Israel, 10 Și 'i deteră pentru câmpul olarului, după cum 'mi a rinduit mie Domnul.“

11 Iar Iisus sta înaintea procuratorului; și 'l întrebă procuratorul zicând: tu ești împăratul Iudeilor? 12 Iar Iisus zise: tu zici. Și când se vorbea împotriva lui de către mai mari preoților și bătrini nimic nu răspundea. 13 Atunci Pilat 'i zice: nu auzi câte mărturisesc ei împotriva ta? 14 Și nu răspunse lui nici un singur cuvânt, încât procuratorul se mira foarte.

Iisus și Barabba.

15 Iar la sărbătoare procuratorul avea obiceiul să dea pentru gloată drumul la un închis, pe care îl voiau. 16 Și avea atunci pe un închis vestit, care se numia Barabba. 17 Deci adunați fiind ei împreună Pilat le zise, la care voiți să 'i dau drumul pentru voi? Lui Barabba sau lui Iisus care se zice Christos? 18 Căci știea că din ură îl dase în mâinile lui.

19 Și stând el pe scaunul de judecator trimise la dânsul femeia sa zicând: nimic să nu aibă tu cu acel drept, căci multe am suferit azi în vis pentru dânsul.

20 Iar mai mari preoților și bătrini îndemnară gloatele ca să ceară pe Barabba, iar pe Iisus să 'l peară. 21 Dar procuratorul răspundând le zise: la care din cei doi voiți să 'i dau drumul pentru voi? Și ei ziseră: lui Barabba. 22 Zice lor Pilat: dar ce voi face cu Iisus care se zice Christos? Să fie răstignit, zic ei toți. 23 Și el zise: dar ce rău a făcut? Iar ei mai tare strigau zicând: să fie răstignit.

24 Și văzând Pilat că nimic nu folosește, ci mai mare turburare se face, luând apă 'și spălă mâinile înaintea gloatei zicând: nevinovat sunt de singele acestui drept, voi veți vedea. 25 Și răspunzând tot poporul zise: singele lui asupra noastră și asupra copiilor noștri. 26 Atunci dete pentru ei drumul lui Barabba; iar pe Iisus biciuindu 'l îl dete ca să fie răstignit.

Bicuirea, batjocura și răstignirea lui Iisus.

27 Atunci ostași procuratorului luând cu ei pe Iisus în pretorin adu-

nară lângă dânsul toată cohorta. 28 Și îmbrăcându 'l 'i puseră o manta roșie 29 Și împletind cunună de spinii puseră pe capul lui și trestie în dreapta lui; și îngenuchind înaintea lui îl luau în ris zicând: bucură te, împăratul Iudeilor, 30 Și scuipând pe el luară trestia și îl băteau peste cap. 31 Și după ce au ris de el, desbrăcându 'l de manta îl îmbrăcară cu hainele lui, și îl duseră ca să 'l răstigniască.

32 Și eșind afară găsiră pe un om din Cirene, cu numele Simon; pe acesta îl siliră ca să 'i ducă crucea. 33 Și venind la locul numit Golgota, ce se zice locul căpăținei, 34 'l deteră să bea vin amestecat cu fier; și gustând nu voi să bea.

35 Iar după ce 'l au răstignit împărțiră între dânsi hainele lui aruncând sorți, *ca să se împliniască ce s'a rostit de profetul: împărțit au hainele mele loruși, și pentru cămașa mea aruncară sorți.* 36 Și stând îl păziau acolo. 37 Și puseră d'asupra capului său vina sa scrisă: ACESTA ESTE IISUS ÎMPĂRATUL JUDEILOR.

38 Atunci sunt răstigniți împreună cu dânsul doi tâlhari, unul d'a dreapta și altul d'a stînga.

39 Iar trecători îl înjosiau prin vorbe, clătînând capetele lor și zicând: 40 Cel care dărim templul și în trei zile îl clădești, mântuește te pe tine însuși; dacă ești Fiu al lui Dumnezeu, dă te jos de pe cruce. 41 Asemenea și mai mari preoților luându 'l în ris cu cărturari și bătrini ziceau: 42 Pe alți a mântuit, pe sine nu se poate mântui. *Dacă este împăratul lui Israel, să se dea acum jos de pe cruce și vom crede într'ensul;* 43 S'a încrezut în Dumnezeu, să 'l scape acum dacă îl voește; căci a zis că sunt Fiu al lui Dumnezeu. 44 Acelaș lucru 'i imputau și tâlhari care fură răstigniți împreună cu el.

45 Și de la al șaselea ceas să făcu întuneric peste tot pământul pînă la al noulea ceas.

46 Iar pe la al noulea ceas strigă Iisus cu glas mare zicând: „Eli, Eli, lama sabachtani? adecă, Dumnezeu meu, Dumnezeu meu, pentru ce m'ai părăsit? 47 Și uni dintre cei care stau acolo auzind ziceau ca pe Elie îl chiamă acesta. 48 Și îndată alergând unul dintre ei și luând un burete îl umplu de oțet, și punându 'l într'o trestie 'i dete să bea. 49 Iar ceilalți

ziceau: lasă, să vedem dacă vine Elie să 'l mîntuiască.

50 Și Iisus strigînd iarăș cu glas mare 'și dete spiritul.

51 Și iată catapetasma templului se sfîșîă în două de sus pînă jos, și pămîntul se cutremură, și petrele se despicară, 52 Și mormintele se deschiseră, și multe corpuri ale sfinților adormiți sîc sculară. 53 Și eșind din morminte după învierea lui intrară în sînta cetate și se arătară multora.

54 Iar sutașul și cei care împreună cu dînsul păziau pe Iisus, vîzînd cutremurul și cele ce se făcuseră, sîc temură foarte zicînd: cu adevărat Fiul al lui Dumnezeu era acesta.

55 Și erau acolo femei multe privind de departe, care urmaseră din Galilea lui Iisus slujindu 'l; 56 Între care era Maria Magdalena, și Maria muma lui Iacob și Iosef, și muma fiilor lui Zebedeu.

Immormentarea lui Iisus.

57 Iar făcîndu se seară veni un om avut din Arimatea, cu numele Iosef, care fu și el ucenic al lui Iisus; 58 Acesta ducîndu se la Pilat ceru corpul lui Iisus. Atunci Pilat porunci să fie dat. 59 Și Iosef luînd corpul îl înfășură în pînză curată, 60 Și 'l puse în mormîntul sîc nou, pe care îl săpase în peatră, și prăvălînd o peatră mare la ușa mormîntului se duse. 61 Iar acolo era Maria Magdalena și cealaltă Marie, stînd în fața mormîntului.

62 Și a doa zi, care este după zioa de pregătire, se adunară împreună mai mari preoților și farisei la Pilat, zicînd: 63 Domnule, ne am adus aminte că acel amăgitor fiind anchă viu a zis: după trei zile mîc scol. 64 De aceea porunc_ște ca mormîntul să fie pîzit bine pînă a treia zi, ca nu cumva venind ucenici să 'l fure și să zică poporului: s'a sculat dintre morți, și va fi rătăcirea din urmă mai rea decăt cea d'întîu. 65 Zise lor Pilat: aveți custodie, plecați, pîziți bine cum știți. 66 Iar ei plecînd pîziră bine mormîntul cu custodie, după ce au pecetluit peatra.

Învieerea. Ângerul și femeile. Custozi mituiți. Aparîntele înviatului. Porunca botezului.

28 Iar tîrziu sîmb_șta, cînd se luminează de zioa întîia a săptămînei,

veni Maria Magdalena și cealaltă Marie să priviască mormîntul. 2 Și iată se făcu cutremur mare; căci ângerul Domnului pogorîndu se din cer și venind prăvăli peatra și sta d'asupra ei. 3 Și era înfățișarea lui ca lumină de fulger, și îmbrăcămîntea lui albă ca zăpadă. 4 Și de spaimă de dînsul pîzitori se cutremurară și fură ca morți.

5 Iar ângerul rîspunzînd zise femeilor: nu v_ă temeți voi; căci știu că pe Iisus care fu rîstignit îl căutați. 6 Nu este aici; căci s'a sculat după cum a zis; veniți, vedeți locul unde era pus. 7 Și repede ducîndu v_ă spuneți ucenicilor lui că s'a sculat dintre cei morți, și iată merge înaintea de voi în Galilea, acolo îl veți vedea. Iată v'am spus.

8 Și plecînd ele repede de la mormînt, cu frică și cu bucurie mare alergă să vestiască ucenicilor lui.

9 Și, cînd se duceau ele să vestiască ucenicilor lui, iată Iisus le întîmpină zicînd: bucurați v_ă. Iar ele apropiindu se apucară picioarele lui și 'l se închinară. 10 Atunci Iisus le zice: nu v_ă temeți; duceți v_ă, vestiți fraților mei ca să plece în Galilea, și acolo m_ă vor vedea.

11 Iar pe cînd se duceau ele, iată uni ai custodiei venind în cetate vestiră la mai mari preoților toate cele ce s'au făcut. 12 Și după ce se adunară împreună cu bătrîni și se sfătuiră, deteră arginți destui ostașilor, 13 Zicînd: spuneți că ucenici lui noaptea venind 'l au furat, fiind noi adormiți. 14 Și dacă aceasta se va asculta înaintea procuratorului, noi îl vom îndupleca și pe voi fără grije v_ă vom face. 15 Iar ei luînd arginți făcură după cum au fost învățați. Și s'a rîspîndit vorba aceasta între Iudei pînă în zioa de azi.

16 Iar cei unsprezece ucenici s_ă duseră în Galilea, la muntele unde le rînduise lor Iisus, 17 Și vîzîndu 'l se închinară lui, iar uni se îndoiră. 18 Și apropiindu se Iisus le vorbi zicînd: datu mi s'a orî ce putere în cer și pe pămînt. 19 Mergînd faceți ucenici toate neamurile, botezîndu 'l în numele Tatălui și al Fiului și al Sîntului Spirit, 20 Învățăndu 'l să păziască toate cîte v'am poruncit. Și iată eu sînt cu voi toate zilele pînă la sfîrșitul veacului. Amin.

SÂNTA EVANGHELIE DUPĂ MARCU.

Botezătorul Ioan. Botezarea și ispitirea lui Iisus. Chemarea celor patru pescari, Iisus învață la Capernaum și însănătoșază pe un demonizat, pe soacra lui Petru și pe un leproș.

Inceput de evanghelia lui Iisus Christos, *Fiul lui Dumnezeu*, 2 După cum este scris în Iesaia profetul: „Iată eu trimit înaintea feței tale pe ângerul meu, care va găti calea ta înaintea ta; 3 Glas de strigător în pustie: gătiți calea Domnului, drepte făcți cărările lui.” 4 Ioan era botezând în pustie și predicând botezul pocăinței spre ertare de păcate 5 Și eșia la dânsul tot ținutul Iudei și toți cei din Ierusalem, și se botezau de către dânsul în riul Iordanului mărturisind păcatele lor.

6 Și Ioan era îmbrăcat cu *vestiment* de perî de cămilă și cu o încingătoare de pele împrejurul mijlocului său, și mânca locuste și miere sălbatică. 7 Și predica zicând: vine în urma mea cel care este mai tare decât mine, căruia nu îi sînt de îndestul plecându-mă să desleg cureaoa încălțămintelor lui. 8 Eu vă botezai în apă, dar el vă va boteza în spirit sânt.

9 Și se întâmplă în zilele acelea că veni Iisus de la Nazaretu Galilei și fu botezat în Iordan de către Ioan. 10 Și îndată eșind din apă văzu cerurile desfăcute și pe spiritul pogorându-se spre dânsul, ca porumb. 11 Și glas se făcu din ceruri: tu ești Fiul meu cel iubit, în tine am binevoit.

12 Și îndată spiritul îl scoate afară în pustie. 13 Și era acolo în pustie patruzeci de zile stîndu-se de către satana, și era cu fearele, și ângeri îi slujiau.

14 Iar după ce Ioan fu prins, Iisus veni în Galilea predicând evanghelia împărăției lui Dumnezeu și zicând. 15 Că împlinit este timpul și s'a apropiat împărăția lui Dumnezeu; pocăiți-vă și credeți în evanghelie.

16 Și trecînd pe lângă marea Galilei văzu pe Simon și pe Andrei, fratele lui Simon, aruncînd o plasă în mare; căci erau pescari. 17 Și Iisus

le zise: veniți după mine, și vă voi face să fiți pescari de oameni. 18 Și îndată lăsînd plășile lor îi urmară.

19 Și mergînd de acolo puțin înainte văzu pe Iacob al lui Zebedeu și pe Ioan, fratele lui, și ei erau în vas întocmind plășile. 20 Și îndată îi chemă; și lăsînd pe tatăl lor Zebedeu în vas împreună cu oamenii tocmiți se duseră după dânsul.

21 Și ei vin în Capernaum; și îndată sâmbăta intrînd el în sinagogă învăța. 22 Și erau uimiți de învățătura lui, căci îi învăța ca unul care are putere, iar nu ca cârturari.

23 Și era în sinagoga lor un om cu spirit necurat, și strigă tare 24 Zicînd: ce avem noi cu tine. Iisuse Nazarenc? Ai venit să ne perzi; te știm cine ești, sântul lui Dumnezeu. 25 Și Iisus îl certă zicînd: închisă fie gura și ești afară din el. 26 Și spiritul necurat după ce îl scutură și strigă cu glas mare eși din el.

27 Și se uimiră toți, în cât cercetau împreună între dânsi zicînd: ce este aceasta? Învățătură nouă după a ei putere; chiar spiritelor necurate le poruncește, și ascultă de dânsul. 28 Și știrea despre dânsul se răspîndi îndată pretutindeni în toată împrejurimea Galilei.

29 Și îndată eșind din sinagogă veni-lă la casa lui Simon și Andrei cu Iacob și Ioan. 30 Iar soacra lui Simon zăcea aprinsă de frigur, și îndată îi vorbea despre dînsa. 31 Și apropiindu-se o ridică apucînd de mîna ei, și o lăsară frigurile, și ea slujia lor.

32 Iar făcîndu-se seara, când apuse soarele, aduceau la dânsul pe toți care aveau suferințe și pe demonizați: 33 Și tot orașul era adunat la ușă. 34 Și tîmădui pe mulți care suferiau de feluri de boale, și mulți demoni scoase afară, și nu lăsa pe demoni să vorbiască, că il cunoșteau că este Christos.

35 Și a doua zi foarte de noapte sculându-se eși și se duse într'un loc pustiu, și acolo se ruga.

36 Și îl urmăriră Simon și cei împreună cu dânsul, 37 Și îl aflară, și

spun lui că toți te caută. 38 Și el le zice: să mergem alt undeva în satele mari învecinate, ca să predic și acolo; căci pentru aceasta am eșit. 39 Și veni predicând în sinagogile lor în toată Galilea și scoțând afară pe demoni.

40 Și vine la dânsul un leproș, rugându-l și căzând în genuchi zicându-i că dacă voești poți să mă curățești.

41 Și făcându-i se milă întinzând mâna îl atinse și zice: voese, fi curățit.

42 Și îndată se depărtă de la dânsul lepra, și fu curățit. 43 Și înfruntându-l îndată îl scoase afară, și i zice: 44 Vezi, nu spune nimenui nimic, ci du te, arată te preotului și du pentru curățirea ta cele ce a rânduit Moise spre mărturie lor.

45 Iar el eșind începu să spue multe și să răspîdiască vorba, în cât el nu mai putea intra pe față în oraș; ci sta afară în locuri pustii, și veniau la dânsul din toate părțile.

Insănătoșirea slăbănogului la Capernaum.

2 Și intrând iarăși în Capernaum dupe câteva zile, se auzi ca este a casa. 2 Și se adunară mulți, în cât nu mai încăpea nici locul spre ușă, și le vorbia lor cuvîntul.

3 Și vin aducînd la dânsul pe un slăbănog purtat fiind de patru înși.

4 Și neputînd ei a se apropia de dânsul din pricina gloatei, desfăcură acoperișul casei unde era, și scobind lăsară în jos patul pe care zăcea slăbănogul.

5 Și Iisus văzînd credința lor zice slăbănogului: fiule ertate 'ți sînt păcatele. 6 Și erau acolo oare care dintre cărturari șezînd și gîndind în inimile lor: 7 Pentru ce vorbește acesta astfel? El defaimă; cine poate erta păcate decît numai unu, Dumnezeu?

8 Și îndată cunoscînd Iisus cu spiritul său că ei gîndesc astfel în sine, zice lor: pentru ce gîndiți acestea în inimile voastre? 9 Ce este mai lesne, a zice slăbănogului: ertate 'ți sînt păcatele, sau a zice: scoală te și țiea patul tău și umblă?

10 Dar că să știți că putere are Fiul omului pe pămînt a erta păcate, zice slăbănogului: 11 Ție zic, scoală te, țiea patul tău și mergi la casa ta. 12 Și se sculă, și îndată luînd patul eși afară înaintea tuturor, în cât toți erau uimiți și măriau pe Dumnezeu zicînd că astfel nici odată n'am văzut.

Chemarea lui Mateu.

13 Și eși iar lângă mare; și toată gloata venia la el, și i învăța.

14 Și trecînd vîzu pe Levi al lui Alfeu stînd la vamă, și i zice: urmează 'mî. Și sculându se i urmă.

15 Și fu cînd ședea el la masă în casa lui, și mulți vameși și păcătoși ședeau la masă împreună cu Iisus și cu ucenicii lui; căci erau mulți și i urmau lui. 16 Și cărturari fariseilor.

Și văzînd că mîncea cu vameși și păcătoși, ziceau ucenicilor lui, că cu vameși și păcătoși mîncă și bea?

17 Și auzind Iisus zice lor: n'au trebuință de doftor cei tari, ci cei care suferă; n'am venit să chem pe drepți, ci pe păcătoși.

Despre post.

18 Și ucenicii lui Ioan și farisei aveau să postiască. Și vin și zic lui: pentru ce ucenicii lui Ioan și ucenicii fariseilor postesc, iar ucenicii tăi nu postesc?

19 Și Iisus le zise: nu cumva pot prietini mirelui să postiască întru cât este mirele cu dînși? Pe cât timp au pe mirele cu dînși nu pot posti.

20 Dar vor veni zile cînd mirele va fi luat de la dînși, și atunci vor posti în zica aceea.

21 Nimeni nu coase bucată de petec nou la vestmînt vechiu; iar dacă coase, umplutura noastră a celui vechiu rupe din acesta; și o spărtură mai rea se face.

22 Și nimeni nu pune vin nou în bordufuri vechi, iar dacă pune, vinul cel nou va sparge bordufurile, și vinul se perde și bordufurile se nimicesc; ci trebuie să pună vin nou în bordufuri noi.

Smulgerea spicelor sîmbăta.

23 Și se întîmplă ca el să treacă sîmbăta prin semănături, și ucenicii lui începură a merge pe drum smulgînd spicile.

24 Și farisei i ziceau: vezi, pentru ce fac sîmbăta ce nu se cuvine? 25 Și el le zise: n'ați cetit nici odată ce făcu David, cînd avu trebuință și flămânzi el și cei împreună cu el?

26 Cum intră în casa lui Dumnezeu în timpul lui Abiatar arhierul, și mîncă pînile punerii înainte, pe care nu se cuvine a le mîncea decît numai preoți, și dete și celor care erau împreună cu dânsul?

27 Și le zise: sîmbăta a fost făcută pentru om, și nu omul pentru sîmbăta, astfel Domn este Fiul omului și al sîmbetei.

Iisus vindecă sâmbăta o mână uscată.

3 Și intră iar în sinagogă, și era acolo un om având mâna uscată; **2** Și îl pîndiau dacă îl tîmăduiește sâmbăta, ca să 'l învinuiască. **3** Și zice omului care avea mâna uscată: treci în mijloc. **4** Și zice lor: sê cuvine sâmbăta a face bine sau a face rău, a scăpa un suflet sau a omori? Iar ei tăceau. **5** Și privind 'i cu mânic, tot de odată intristându se de învîrtoșarea inimei lor; zice omului, întinde mîna. Și întinse, și se făcu sănătoasă mîna lui. **6** Și eșind farisei se sfătuiră îndată împreună cu Erodiiani împotriva lui, ca să 'l pearză.

Iisus vindecă pe mulți îndrăciți.

7 Dar Iisus sê depărtă cu ucenici sêi spre mare, și 'i urmă mulțime mare din Galilea și din Iudea, **8** Și din Ierusalem și din Idumea și de dincolo de Iordan și d'împrejurul Tirului și Sidonului, mulțime mare, auzind căte făcea, veniră la dînsul. **9** Și zise ucenicilor sêi ca din pricina gloatei să fie la îndămînă pentru dînsul o luntre, ca să nu 'l strîmtoareze; **10** Căci tîmădui mulți în cât năvăliau spre dînsul, ca să 'l atingă, cați aveau răni. **11** Și spiritele necurate, când îl zăriau, cădeau la picioarele lui și strigau zicînd că tu ești Fiul lui Dumnezeu. **12** Și 'i certa mult, ca să nu 'l dea pe față.

Iisus alege pe cei doisprezece apostoli.

13 Apoi se duce sus pe munte și cheamă la sine pe care voi el însuși, **14** Și ei veniră la dînsul. Și făcu doisprezece ca să fie cu dînsul, și ca să 'i trimită să predice. **15** Și să aibă putere a tîmădui boalele și a scoate afară pe demoni, **16** Și făcu doisprezece, și puse lui Simon nume Petru; **17** Și pe Iacob al lui Zebedeu și pe Ioan fratele lui Iacob, și le puse nume Boanergheș adică fii ai tunetului; **18** Și pe Andrei și pe Filip și pe Bartolomeu și pe Mateu și pe Toma și pe Iacob al lui Alfeu și pe Tadeu și pe Simon Cananeu. **19** Și pe Iuda Iscariot, care îl și dete prins.

Iisus dojenesce farisei pentru defăimarea sfîntului spirit.

20 Apoi vine a casă, și iarăș se adună gloată, în cât ei nu puteau nici pâine să mănânce. **21** Și auzind ai

sêi veniră ca să 'l apuce, căci ziceau că 'și a eșit din fire.

22 Iar cărturari care veniră de la Ierusalem ziceau că are pe Beelzebul, și că prin stăpînul demonilor scoate afară pe demoni.

23 Și chemându 'i la sine le zicea în pilde: cum poate satan să scoată afară pe satan? **24** Și dacă o împărăție se va fi desbinat în sine, aceea împărăție nu poate sta. **25** Și dacă o casă se va fi desbinat în sine, aceea casă nu va putea sta. **26** Și dacă satan s'a sculat asupra sa, s'a desbinat, și nu poate sta ci are sfîrșit. **27** Dar nimeni nu poate intrînd în casa celui tare să răpiască sculele lui, dacă nu va fi legat mai 'nteiu pe cel tare, și atunci 'i va prăda casa. **28** Adevăr zic voă că toate păcatele vor fi ertate fiilor oamenilor și defăimările, căte vor fi rostite ei; **29** Dar cine va fi rostit defăimare împotriva spiritului sânt, nu are ertare în veac, ci vinovat va fi de păcat vecinic. **30** Pentru că ziceau: are spirit necurat.

Iisus arată care sînt adevăratele sale rude.

31 Atunci vin muma lui și frați lui, și stînd afară trimiseră la dînsul chemându'l. **32** Și gloata sta împrejurul lui, și 'i zic uni: iată muma ta și frați tîi și surorile tale afară te caută. **33** Și răspunzînd le zice: cine este muma mea și frați mei? **34** Și privind la cei care ședeau împrejurul lui zice: iată muma mea și frați mei. **35** Cine va fi făcut voea lui Dumnezeu, acesta este fratele meu și soră și muma.

Pilda cu semănătorul, cu semînța și grăuntele de muștar.

4 Și începu iarăș să învețe lîngă mare. Și se adună la dînsul gloată foarte multă, în cât el intră în vas ca să șază pe mare, și toată gloata era pe uscat lîngă mare. **2** Și 'i învăța mult în pilde, și le zicea în învățătura sa: **3** Ascultați. Iată eși semănătorul să semene, **4** Și se întîmplă când semăna, una semînță căzu lîngă cale, și veniră paserile și o mîncară. **5** Și alta căzu pe loc petros, unde nu avea pămînt mult, și îndată răsări pentru că nu avea pămînt adînc; **6** Și când răsări soarele fu arsă de arșiță, și pentru că nu avea rădăcină se uscă. **7** Iar alta căzu între spinii, și crescură spinii și o înăbușiră, și nu dete rod.

8 Și altele căzură pe pământul cel bun, și deteră rod înălțându se și crescând, și făcu una treizeci și alta șizeci și alta o sută. 9 Și zise: cine are urechi, să asculte cu luare aminte.

10 Și când fu singur, îl întrebară despre pilde cei care erau pe lângă dânsul împreună cu cei doisprezece. 11 Și le zise: voe este dat a înțelege taina împărăției lui Dumnezeu; iar pentru cei din afară tot se face în pilde, 12 Ca privind să priviască și să nu vază, și auzind să auză și să nu priceapă, ca nu cumva să se întoarcă și să li se erte *păcatele*.

13 Și le zise: nu știți pilda aceasta, și cum veți înțelege toate pildele? 14 Semănătorul seamănă cuvîntul. 15 Iar aceștia sînt cei de lângă cale unde se seamănă cuvîntul, și când vor fi auzit, îndată vine satana și lea cuvîntul cel semănat într'însi. 16 Și aceștia de asemenea sînt cei semănați pe loc petros, care când vor fi auzit cuvîntul îndată îl primesc cu bucurie, 17 Dar n'au rădăcină în sine, ci sînt pînă la un timp, apoi când este strimtorare sau prigonire pentru cuvînt îndată se smintesc. 18 Și alți sînt cei semănați între spinii, aceștia sînt cei care auziră cuvîntul, 19 Dar grijile veacului și amăgirea avuției și poftele de altele intrînd înăbușesc cuvîntul și se face neroditor. 20 Și aceia sînt cei semănați pe pământul cel bun, care aud cuvîntul și prinesc, și fac rod unul treizeci și altul șizeci și altul o sută.

21 Și le zise că nu cum va vine luminarea ca să fie pusă sub obroc sau sub pat? Oare nu vine ca să fie pusă în sîneșnic? 22 Căci nu este ceva ascuns, care să nu fie dat pe față; nici n'a fost ceva ascuns decât ca să vie la arătare. 23 Dacă cineva are urechi, să asculte cu luare aminte.

24 Și zise lor: luați aminte ce auziți. Cu măsura cu care măsurați, vi se va măsura și vi se va potrive. 25 Căci cine are, i se va da; și cine nu are, și ce are se va lua de la dânsul.

26 Și zise: astfel este împărăția lui Dumnezeu, precum un om aruncă semința în pământ, 27 Apoi doarme și se scoală noaptea și zioa, și semința răsare și crește, cum el însuși nu știe. 28 Pământul de la sine rodește, mai înteu pațu verde, apoi spic, după aceea grâu deplin în spic. 29 Iar când rodul este făcut, îndată trimite secerea, că a sosit secerișul.

30 Și zise: cum să asemănăm împărăția lui Dumnezeu, sau în ce pildă s'o înfățișăm? 31 Este asemenea unui grăunte de muștar, care când se seamănă în pământ este *sămînță* mai mică decât toate semințele de pe pământ, 32 Dar când s'a semănat, crește și se face mai mare decât toate legumele, și face ramuri mari, în cât paserile cerului pot locui sub umbra lui.

33 Și în multe pilde de felul acesta le vorbia cuvîntul, după cum puteau să auză; 34 Și fără pildă nu le vorbia, dar ucenicilor seî la o parte lămuria tot.

Iisus potolesce marea.

35 Și făcîndu se seară în acea zi le zise: să trecem dincolo. 36 Și lăsînd ei gloata îl leau cu dînși cum era în vas, și erau și alte vase cu dînșul. 37 Și se făcu o furtună mare de vînt, și valurile se prăvăliau peste vas, în cât acum *era* să se umple vasul. 38 Și el era dormind pe căpătîu în partea din urmă a vasului; și îl deșteaptă și i zic: Învățătorule, nu ți este grijă că perim? 39 Și sculîndu se certă vîntul și zice mării: tac!, fii liniștită. Și se potoli vîntul, și se făcu liniște mare. 40 Și zise lor: pentru ce sînteți așa fricoși? Cum nu aveți credință? 41 Și se temură cu temere mare, și ziceau între dînși: cine este dar acesta, că și vîntul și marea ascultă de dînsul?

Demonizatul din ținutul Gherasenilor.

5 Și veniră în cealaltă parte a mării în ținutul Gherasenilor. 2 Și eșind el din vas, îndată i eși înainte din *gropi* de morminte un om în spirit necurat, 3 Și care avea locuința în *gropi* de morminte, și nimeni nu mai putea să 'l lege nici *chiar* cu lanțuri, 4 Pentru că de multe ori el fusese *legat* cu legături de picioare și cu lanțuri, dar lanțurile fură rupte de el și legăturile de picioare sfărîmate în bucăți, și nimeni nu avea putere să 'l supue; 5 Și totdeauna noaptea și zioa în *gropi* de morminte și în munți era strigînd și lovindu se cu petre.

6 Și vîzînd pe Iisus de departe alergă și i se plecă, 7 Și strigînd cu glas mare zice: ce ai cu mine, Iisuse, Fiule al lui Dumnezeu cel prea înalt? Te jur pe Dumnezeu, nu mă munci. 8 Căci i zicea: ești, spirit necurat, din omul *acesta*. 9 Și 'l întreba: cum te numești? Iar el i zice:

mă numesc legiune, că mulți suntem. 10 Și 'l rugă foarte ca să nu 'i trimită afară din ținutul acela.

11 Iar acolo lângă munte era pășcând o turmă mare de porci; 12 Și 'l rugară *toți demoni* zicând: trimite ne între porci, ca să intrăm într'ênși. 13 Și le dete voe. Și eșind spiritele necurate intrară în porci, și turma se repezi de pe ripă în mare, ca la doă mil, și se înecară în mare. 14 Și cei care 'i pășteau fugiră și vestiră în oraș și la țară; și veniră să vază ce s'a întâmplat. 15 Și vin la Iisus, și ved pe demonizatul, care avusese legiunea, stând îmbrăcat și întreg la minte, și se temură. 16 Și cei care văzură le spuseră cum s'a întâmplat cu demonizatul și despre porci. 17 Și începură a 'l ruga ca să plece din ținutul lor.

18 Si suindu se el în vas îl rugă cel care a fost demonizat ca să fie cu dânsul. 19 Dar Iisus nu 'l lăsă, ci 'i zice: du te la casa ta la ai tăi, și vestește le câte 'ți a făcut ție Domnul, și cum avu milă de tine. 20 Și se duse și începu a vesti în Decapole câte 'i a făcut Iisus; și toți se mirau.

21 Și trecând Iisus în vas iarăș de cealaltă parte, se adună gloată multă la dânsul, și era lângă mare.

Minunea lui Iisus la femeia sângerândă și la fica lui Iair.

22 Și iată vine unul dintre mai mari sinagogei, anume Iair, și văzându 'l cade la picioarele lui, 23 Și 'l roagă foarte, zicând că ficia mea este pe moarte, ca venind să pui mâinile peste ea, ca să fie scăpată și să trăiască. 24 Și plecă cu dânsul; și gloată multă 'l urma, și 'l strimtoră.

25 Și o femeie fiind în curgere de sânge de doisprezece ani, 26 Și suferind multe de la mulți doftori și cheltuind tot ce avea, și nefolosind nimic ci mergând spre mai rău, 27 Auzind cele despre Iisus, venind în gloată dinapoi, atinse veștmântul lui; 28 Căci zicea, că dacă voi fi atins numai veștmintele lui, voi fi scăpată. 29 Și îndată fu secat izvorul singelui ei, și simți în corpul ei că este vindecată de rană. 30 Și îndată Iisus cunoscând în sine puterea ce eși din el, întorcându se în gloată zise: cine 'mi atinse veștmintele? 31 Iar ucenici săi 'i ziseră, vezi gloată care te strimtoază și zici: cine mă atinse? 32 Și se uita împrejur să vază pe care făcu aceasta.

33 Iar femeia temându se și tremurând, știind ce 'i se întâmplase, veni și căzu înaintea lui, și 'i spuse tot adevărul. 34 Iar el 'i zise: fică, credința ta te a scăpat; mergi în pace, și fi sănătoasă de rana ta.

35 Vorbind el anchă vin *uni* de la mai marele sinagogei zicând că ficia ta a murit; pentru ce mai superi pe învățătorul? 36 Iar Iisus ne luând în seamă cuvântul vorbit zice către mai marele sinagogei: nu te teme, crede numai. 37 Și nu lăsă pe nimenia cu dânsul să 'i urmeze împreună, decât numai pe Petru și pe Iacob și pe Ioan, fratele lui Iacob, 38 Și vin la casa mai marelui sinagogei, și vede sgomot și pe cei care plângeau și se văitau foarte, 39 Și intrând înăuntru le zice: pentru ce faceți sgomot și plângeți? Copila n'a murit, ci doarme. 40 Dar ei îl luau în râs. Apoi dând afară pe toți iewa cu sine pe tatăl copilei și pe muma ei și pe cei împreună cu dânsul, și intră unde era copila. 41 Și apucând mâna copilei 'i zice: Talita, cumi, ceea ce însemnează: copilă, — ție zic —, scoală te. 42 Și îndată se sculă copila și umbla; căci era de doisprezece ani; și ei se uimiră îndată cu nimore mare. 43 Și le porunci mult ca nimeni să nu știe de aceasta; și zise să 'i se dea ei să mănânce.

Profetul desprețuit în patria sa.

6 Apoi eși de acolo și vine în patria sa, și ucenici lui 'i urmează. 2 Și fiind sâmbătă începu să învețe în sinagogă; și cei mulți ascultând rămaseră uimiți zicând: de unde are acesta acestea; și ce este înțelepciunea dată acestuia? Și puterile de felul acesta care se fac prin mâinile lui? 3 Oare nu este acesta teslarul, fiul Marii și fratele lui Iacob și Iose și Iuda și Simon? Și nu sînt surorile lui aici la noi? Și se smintiau în el.

4 Dar Iisus le zise că nu este un profet desprețuit de cât în patria lui și între neamurile lui și în casa lui. 5 Și nu putea face acolo nici o minune, de cât punând mâinile peste puțin bolnavi 'i tămădui. Și se miră de necredința lor.

Trimiterea celor doisprezece apostoli.

6 Și umbla prin satele d'imprejur învățând.

7 Și cheamă la sine pe cei doisprezece, și începu a 'i trimite câte doi, și

le dete putere *asupra* spiritelor necurate, 8 Și le porunci ca să nu țiea nimic cu sine pe cale de cât numai toeag, nici pâine, nici traistă, nici aramă la încingătoare, 9 Ci încălțați cu sandale, și să nu îmbrăcați doș vestminte. 10 Și le zise: unde veți fi intrat în casă, acolo rămâneți până când veți fi eșit de acolo. 11 Și în ori ce loc care nu va fi primit pe voi, nici nu vor fi ascultat de voi, eșind de acolo scuturați țărina de sub picioarele voastre spre mărturie lor. *Adevăr zic voe, mai ușor va fi Sodomiților și Gomoriților în zi de judecată, de cât orașului aceleuia.* 12 Și eșind ei predicară ca oamenii să se pocăiască. 13 Și scoteau afară mulți demoni, și ungeau cu untdelemn pe mulți bolnavi și 'i tămăduiau.

Tăierea capului sf. Ión. botezătorul.

14 Și auzi Erod împăratul, căci se făcuse cunoscut numele lui, și zicea că Ioan Botezătorul s'a sculat dintre morți, și de aceea lucrează puterile în el. 15 Alți ziceau că este Elie; iar alți ziceau că este un Profet, ca unul dintre profeți. 16 Și auzind Erod zicea: este Ioan al cărui cap eu 'l am tăeat, acesta s'a sculat *dintre morți*.

17 Căci Erod însuși trimițând puse mâna pe Ioan și 'l legă în închisoare pentru Erodiada, femeia lui Filip fratele său; fiind că se însurase cu ea. 18 Pentru că Ioan zicea lui Erod că nu 'ți se cuvine să aiți pe femeia fratelui tău. 19 Iar Erodiada avea ură pe el și voia să 'l omoare, dar nu putea; 20 Căci Erod se temea de Ioan, știind 'l bărbat drept și sânt, și 'l păstra, și ascultându 'l sta mult pe gânduri, dar îl asculta bucuros.

21 Și fiind zi nimerită, când Erod de zioa nașterii sale făcu ospet celor mai mari ai săi și căpitanilor și celor d'intău ai Galilei, 22 Și intrând fata Erodiadei și jucând, plăcu lui Erod și celor care ședeau împreună cu el la masă, iar împăratul zis: fetei: cere 'mi ori ce voești, și 'ți voi da. 23 Și jură ei că ori ce vei fi cerut de la mine, 'ți voi da până la jumătate din împărăția mea. 24 Și eșind zise mumei sale: ce să cer? Iar ea zise: capul lui Ioan Botezătorul. 25 Și intrând îndată cu grabă la împăratul ceru zicând: voese ca numai de cât să 'mi dai pe disc capul lui Ioan Botezătorul. 26 Și înfristându se foarte împăratul pentru jurământ și pentru cei care ședeau la

masă nu voi s'o înlătura. 27 Și îndată trimițând împăratul pe un speculator porunci să aducă capul lui; 28 Și ducându se 'i a tăeat capul în închisoare, și aduse capul lui pe disc și 'l dete fetei, iar fata îl dete mumei sale. 29 Și auzind ucenicii lui veniră și luară corpul lui mort, și 'l puseră în mormânt.

Săturarea celor cinci mii.

30 Și se strîng apostoli la Iisus, și 'l înștiințară de toate câte făcură și învățară. 31 Și le zice: veniți voi eșivă la o parte, în loc pustiu, și odihniți vă puțin. Căci erau mulți care veniau și care se dăceau, și n'aveau timp potrivit nici să mănânce. 32 Și plecară în vas la un loc pustiu la o parte.

33 Și mulți 'i văzură ducându se și 'i cunoscură, și alergară acolo pe jos din toate orașele și sosiră înaintea lor. 34 Și eșind Iisus văzu gloată multă, și 'i se făcumiță de ei, că erau ca oi neavând păstor; și începu să 'i învețe multe.

35 Și fiind acum mult timp din zi, apropiindu se de dănsul ucenicii săi ziceau că pustiu este locul, și ceasul târziu acum; 36 Dă le drumul ca ducându se în locurile d'împrejur și în sate să 'și cumpere ce să mănânce. 37 Iar el răspunzând le zise: dați le voi să mănânce. Dar ei zic lui: ducându ne să cumpărăm pâini pentru doș sute de denari, și să le dăm să mănânce? 38 Iar el le zice: câte pâini aveți? Mergeți și vedeți. Și ei știind zic: cinci, și doi pești. 39 Și le porunci să 'i pună pe toți să șază mese mese pe earbă verde. 40 Și șezură cete cete, câte o sută și câte cinci zeci. 41 Și luând cele cinci pâini și cei doi pești, căutând spre cer binecuvîntă, și frânse pâinile și dete ucenicilor ca să le dea în mâini, și pe cei doi pești 'i împărți la toți. 42 Și mîncară toți și se săturară; 43 Și luară frămînturi doșprezece coșuri umplute, și de la pești. 44 Și erau cei care mîncară pâinile cinci mii de bărbați.

Iisus umblînd pe mare.

45 Și îndată sili pe ucenicii săi să intre în vas, și să treacă înaintea lui de cealaltă parte spre Betsaida, până ce el dă drumul gloatei. 46 Și după ce 'i lăsă se duse pe munte să roage.

47 Și făcându se seară vasul era în mijlocul mării, și el singur pe uscat. 48 Și văzându 'i pe dênși muncindu se pe când trăgeau cu lopețele, de oare ce vântul era împrovizitor, către a patra streajă din noapte vine la dênși umblând pe mare, și voia să treacă pe lângă dênși; 49 Iar ei văzându 'l umblând pe mare li se păru că este o nălucă, și strigară tare; căci toți îl văzură și se spăimăntară. 50 Dar el îndată vorbi cu dênși, și le zice: îndrăzniți; eu sânt; nu vă temeți. 51 Și se sui la dênși în vas și se potoli vântul; și erau uimiți foarte tare între dênși și se mirau; 52 Pentru că nu pricepură din pâini, de oare ce inima lor era împetrită.

Vindecare de bolnavi.

53 Și trecând veniră spre țermul Genesaretului, și traseră la uscat. 54 Și eșind ei din vas, îndată cunoscându 'l, 55 Oamenii cutreceră tot ținutul acela, și începură să aducă bolnavi pe paturî acolo, unde auziau că este. 56 Și ori unde intra în sate sau orașe sau locuri, puneau în tîrguri pe neputincioși, și 'l rugau ca să atingă numai ciucurele veștîmîntului său; și câți 'l atingeau, erau scăpați.

Iisus ne îndemnă să ne ferim de porunci omenești.

7 Și să adună la dînsul farisei și uni dintre cărturari veniți fiind de la Ierusalēm. 2 Și văzînd pe uni dintre ucenici lui că mănăncă pâinile cu mâini necurate, adică nespălate, 3 Căci Farisei și toți Iudei dacă nu 'și spală mâinile făcîndu le pumn nu mănăncă, ținînd rînduiala bătrînilor, 4 Și de la tîrg venind dacă nu se îmbăează nu mănăncă, și alte multe sînt pe care le au prinit să le țină, precum, spălările prin afundare a paharelor și urcioarelor și vaselor de aramă, 5 Și 'l întrebău farisei și cărturari: pentru ce ucenici tîi nu umblă după rînduiala bătrînilor, ci mănăncă pâinea cu mâini necurate?

6 Iar el le zise: bine a profetizat Isaia despre voi, fățarnicilor, cum este scris: „Acest popor cu buzele mă cinstește, dar inima lor departe este de mine; 7 În zadar mă cinstesc învățînd învățăturî ce sînt porunci omenești.“ 8 Lăsînd porunca lui Dumnezeu țineți rînduiala oamenilor: spălările prin afundare a urcioarelor și paharelor; și alte de asemenea multe faceți.

9 Și le zise: foarte bine, desființați porunca lui Dumnezeu, ca să păstrați rînduiala voastră. 10 Căci Moise a zis: „cinstește pe tatăl tău și pe muma ta“ și „cine vorbește de rău pe tată sau pe muma să moară negreșit“. 11 Iar voi ziceți: dacă un om va fi zis tatălui sau mumei: corban, adică dăruit este Domnului ori ce ai folosi de la mine. 12 Nu 'l mai lăsați să facă nimic pentru tatăl său sau muma sa, 13 Desființînd astfel cuvîntul lui Dumnezeu prin rînduiala voastră, pe care ați dato; și asemenea de acestea multe faceți.

14 Și chemînd la sine iarăș gloata le zise: ascultați mă toți și înțelegeți. 15 Nu este nici un lucru de din afară al omului, ce intrînd într'însul poate să 'l spurce: ci cele ce es din om sînt care spurcă pe om. 16 Dacă are cine va urechi, să asculte cu luare aminte.

17 Și când intră în casă de ta gloată, îl întrebău ucenici lui despre pildă. 18 Iar el le zice: astfel dar și voi nu pricepeți? Nu înțelegeți că ori ce intră de din afară în om nu poate să 'l spurce, 19 Că nu intră în inima lui, ci în pîntece și ese afară în cloacă, curățînd toate bucatele? 20 Și zise că ce ese din om, aceea spurcă pe om. 21 Căci de dinăuntru din inima oamenilor, es gîndirile rele, desfrînări, 22 Furturi, omoruri, adultere, porniri spre tot felul de înăvuițire, răutate, înșălăciune, necumpătare, pismă, defăimare, trufie, necuminție; 23 Toate relele acestea es de dinăuntru și spurcă pe om.

Iisus vindecă pe fata femeii din Sirofenicia.

24 Și sculîndu se de acolo să duse în ținutul Tirului și Sidonului; și intrînd într'o casă, voi ca nimeni să nu știe, dar nu putu să fie necunoscut; 25 Ci îndată auzind despre dînsul o femeie, a cărei fată avea spirit necurat, venind căzu la picioarele lui; 26 Și femeea era Elină, de neam Sirofeniciană. Și 'l ruga ca să scotă demonul din fata ei. 27 Și Iisus 'i zise: lasă mai 'ntîiu să se sature copii; căci nu este bine a lua pâinea copiilor și a o arunca câinilor. 28 Iar ea răspunse și 'i zice: așa este, Doamne; dar și câini de sub masă mănăncă din frămîturile copiilor. 29 Și zise ei: pentru acest cuvînt mergi, a eșit demonul din fata ta. 30 Și după ce se duse la

casa ei afă copila zăcând în pat și demonul eșit.

Iisus vindecă pe un surdomut.

31 Și eșind iarăș din ținutul Tirului veni prin Sidon spre marca Galilei prin mijlocul ținutului Decapole. 32 Și 'i aduc pe un surd și mut, și 'l roagă ca să pună mâna peste dânsul. 33 Și luându 'l din gloată la o parte puse degetele în urechile lui și scuișând atinse limba lui. 34 Și căutând spre cer suspină și 'i zise: Efata, adică, deschide te. 35 Și se deschise urechile lui, și îndată se deslegă legătura limbei lui, și vorbea bine.

36 Și le porunci să nu spună nimănui; dar cu cât le poruncia, cu atât mai mult vestiau ei. 37 Și se mirau peste măsură zicând: bine a făcut toate; și pe surzi 'i face să audă, și pe muți să vorbiască.

Săturarea celor patru miș.

8 În zilele acelea fiind iarăș gloată înultă, și ne având ce să mănânce, chemând la sine pe ucenici săi le zice: 2 'Mi este milă de gloată, că de trei zile acum stăruiesc lângă mine și nu au ce să mănânce; 3 Și dacă le voi da drumul nemâncăți la casele lor, vor leșina de foame pe drum; și uni dintr'eșii au venit de departe. 4 Și 'i răspunseră ucenici săi că de unde va putea cine va să sature pe aceștia cu pâine aci în pustie? 5 Și 'i întrebă: câte pâini aveți? Iar ei ziseră: șapte. 6 Și poruncește gloatei să șază jos pe pământ; și luând cele șapte pâini mulțumind frânse, și dete ucenicilor săi ca să le pună înainte; și le puseră înaintea gloatei. 7 Și aveau puținți peștișori; și binecuvîntând puse înainte și pe aceștia. 8 Și mâncară și se săturară, și luară prisosuri de frămături șapte coșuri. 9 Iar ei erau ca la patru miș. Și le dete drumul. 10 Și îndată intrând în vas cu ucenici săi veni în părțile Dalmanutei.

Cererea de semne ceresci. Să se ferescă de aluatul fariseilor și al lui Erod.

11 Și eșiră farisei și începură a se price cu dânsul, cerând de la el un semn din cer, ispitindu 'l. 12 Și suspinând adânc în spiritul său zice: pentru ce neamul acesta cere semn? Adevăr zic voe că nu se va da semn neamului acestuia. 13 Și lăsându 'l, intrând iarăș în vas trecu de cealaltă parte.

14 Și ucenici uitaseră să țină pâini, și nu aveau cu dânsi în vas de cât o pâine. 15 Și le porunci zicând: luați aminte, feriți vă de aluatul fariseilor și de aluatul lui Erod. 16 Și se gândeau intru sine că pâini nu avem. 17 Dar Iisus înțelegând le zice: ce vă gândiți că nu aveți pâini? Nu pricepeți nici nu înțelegeți? Aveți inima voastră învîrtosată? 18 Ochii având nu vedeți, și urechi având nu auziți, și nu vă aduceți aminte, 19 Când am frânt cele cinci pâini la cele cinci miș, și câte coșuri pline de frămături luarăți? Doespzece 'i zic ei. 20 Și când am frânt cele șapte la cele patru miș, câte coșuri umplute cu frămături luarăți? Și ei zic: șapte. 21 Și le zise: nu înțelegeți încăh?

Vindecarea unui orb.

22 Și vin la Betsaida. Și 'i aduc pe un orb, și 'l roagă să 'l atingă. 23 Și luând de mână pe orb îl scoase afară din sat; și după ce scuișă în ochi lui, punând mâinile pe dânsul, îl întreba dacă zărește ceva. 24 Și uftându se în sus zise: zăresc oameni, că văz ca copaci pe cei care umblă. 25 După aceea puse iarăș mâinile pe ochi lui, și văzu bine, și fu adus la starca de mai înainte, și vedea în depărtare toate lămurit. 26 Și 'l trimise la casa lui zicând: nu intra în sat, nici nu spune cuiva în sat.

Mărturisirea lui Petru.

27 Și eși Iisus și ucenici săi în satele Cesarei lui Filip; și pe cale întreba pe ucenici săi zicându le: cine zic oameni că sunt eu? 28 Iar ei 'i răspunseră zicând că Ioan Botezătorul, alți Elie, iar alți că ești unul dintre profeți. 29 Și el 'i întreba: dar voi cine ziceți că sunt eu? Și răspunzând Petru 'i zice: tu ești Christosul. 30 Și 'i certă ca să nu spună nimenui despre dânsul.

Antea vestire a patimelor.

31 Și începu a 'i învăța că Fiul omului trebuie să sufere multe, și să nu fie primit drept bun de către bătrîni și mai mari preoților și cărturari și să fie omorît și după trei zile ză învieze. 32 Și vorbea cuvîntul pe față. Și luându 'l Petru la sine începu a 'l certa. 33 Iar el întorcându se și vîzînd pe ucenici săi certă pe Petru și zice: mergi înapoia mea, satana; că nu ai în gând cele ce sînt ale lui

Dumnezeu, ci cele *ce sînt* ale oamenilor.

34 Și chemând la sine gloata împreună cu ucenicii săi le zise: orî cine voește să vie după mine, să se lepede de sine și să ȳea crucea sa și să 'mî urmeze. 35 Căci cine va fi voit să 'și scape sufletul, îl va perde; dar cine va fi perdut sufletul său pentru mine și pentru evanghelie, *acesta* îl va scăpa. 36 Căci ce folosește ca omul să câștige lumea întreagă și să pearză sufletul său? 37 Căci ce ar da omul în schimb pentru sufletul său? 38 Căci cine se va fi rușinat de mine și de cuvintele mele în acest neam desfrănat și păcătos, și Fiul omului se va rușina de el, când va veni întru mărirea Tatălui său cu sînți îngeri.

Schimbarea la față.

9 Și zise lor: adevăr zic voe că sînt uni din cei de față care nu vor gusta moarte pînă ce nu vor fi văzut împărăția lui Dumnezeu venită întru putere.

2 Și după șase zile Iisus ȳea cu sine pe Petru și pe Iacob și pe Ioan și 'i duce pe dînși pe un munte înalt, singuri la o parte. 3 Și se schimbă la față înaintea lor; și vestimentele lui s' făcură strălucitoare foarte albe, cum înălbitor pe pămînt nu poate înălbi astfel. 4 Și li se arătă lor. Elie împreună cu Moise, și vorbeau împreună cu Iisus. 5 Și începînd Petru zice lui Iisus: Rabi, este bine ca să fim aici, și să facem trei colbii, ȳie una și lui Moise una și lui Elie una. 6 Căci nu știea ce să răspundă, fiind că erau plini de spaimă. 7 Și se făcu un nor umbrindu 'i pe dînși, și fu un glas din nor *zicînd*: acesta este Fiul meu cel iubit; ascultați de dînsul. 8 Și de odată privind ei împrejur nu v'zură pe nimenea de cît numai pe Iisus singur cu dînși.

9 Și dându se ei jos de pe muntele acela le porunci ca să nu spue la nimenea cele ce v'zură, de cît numai cînd Fiul omului se va fi sculat dintre morți. 10 Și ei ȳinură cuvîntul în sinele cercetînd împreună între dînși ce însemnează a se scula dintre morți. 11 Și 'l întrebau *zicînd*: pentru ce zic farisei și cărturari că trebuie să vină mai 'ntîiu Elie? 12 Iar el zise: Elie venind mai 'ntîiu, întocmește iarăș toate. Dar cum este scris cu privire la Fiul omului? Să sufere multe și să fie ocotit drept nimic. 13 Dar zic voe

că Elie a și venit, și făcură cu el cîte voiră, după cum este scris cu privire la dînsul.

Vindecarea unui îndrăcit.

14 Și venind ei la ucenicii v'zură gloată multă împrejurul lor și cărturari pricindu se împreună cu dînși. 15 Și îndată toată gloata v'zîndu 'l rămase uimită și alergînd spre el 'i urau de bine. 16 Și 'i întrebă: pentru ce v' priciți cu dînși? 17 Și răspunse lui unul din gloată: Învățătorule, adusei la tine pe fiul meu, avînd spirit mut, 18 Și orî unde l'a apucat, îl sgudue; și el spumează și scărșnește dinți și se usucă; și am zis ucenicilor t'ei să 'l dea afară, dar nu fură în stare. 19 Iar el răspunzîndu le zice: O neam necredincios, pînă cînd voi fi cu voi? Pînă cînd v' voi îngădui? Aduceți 'l la mine. 20 Și 'l aduseră la dînsul. Și v'zîndu 'l, spiritul îndată îl scutură tare, și căzînd la pămînt se svêrcolia spumînd.

21 Și întrebă pe tatăl lui: cît timp este de cînd 'i a venit aceasta? Iar el zise: din copilărie. 22 Și de multe ori 'l a aruncat chiar în foc și în apă, ca să 'l pearză; dar dacă poți ceva, ajută ne, fiindu 'ți milă de noi. 23 Iar Iisus 'i zise: „daca poți“; tot este cu putință celui care crede. 24 Și îndată strigînd tatăl copilului zise: cred, ajută necredinței mele. 25 Iar Iisus v'zînd că aleargă aci gloată, certă spiritul necurat zicîndu 'i: spirit mut și surd, eu 'ți poruncesc, eși afară din el, și să nu mai intri într'însul. 26 Și strigînd ȳ țare sguduindu 'l eși afară; și *copilul* fu ca un mort, în cît mulți ziceau că a murit. 27 Dar Iisus apucînd mîna lui îl ridică, și el se sculă.

28 Și intrînd el în casă ucenicii lui îl întrebă la o parte: pentru ce noi nu puturăm să 'l dăm afară? 29 Și le zise: acest fel prin nimic nu poate eși afară, de cît numai prin rugăciune și *postire*.

A doa vestire a patrimilor.

30 Și eșînd ei de acolo treceau prin Galilea, și nu voia ca să știe cineva. 31 Căci învăța pe ucenicii săi, și le zicea că Fiul omului se dă în mîini de oameni, și 'l vor omori, și omorînd fiind după trei zile se va scula. 32 Dar ei nu înțelegeau rostul, și se temeau să 'l întrebe.

Gălcéva pentru cine e mai mare. Se recomandă smerenia și stimarea celor mici. Să ne ferim de smintéală.

33 Și veniră la Capernaum; și fiind în casă 'i întrebă: ce vă chibzuiați pe cale? 34 Dar ei tăceau; căci se chibzuiră între dânsi pe cale cine să fie mai mare. 35 Și zicând chemă la sine pe cei doisprezece, și le zice: dacă voește vre unul să fie întâiu, va fi în urmă de toți și slujitor al tuturor. 36 Și luând un copil îl puse în mijlocul lor, și după ce 'l îmbrățișă le zise: 37 Orî cine va fi primit în numele meu pe unul dintre acești copii, pe mine mă primește; și orî cine mă va fi primit, nu mă primește pe mine ci pe cel care m'a trimis pe mine.

38 Atunci Ioan 'i zise: Învățătoarele, știm pe unul care în numele tău dă afară pe demoni, care nu ne urmează și 'l oprirăm, pentru că nu ne urma noé. 39 Dar Iisus 'i zise: nu 'l opriți; căci nu este nimenea care va face minune în numele meu și va putea numai de cât să vorbiască rău de mine. 40 Căci cine nu este împotriva noastră, pentru noi este; 41 Căci cine va fi dat voe să beți un pahar de apă în numele meu, pentru că sunteți ai lui Christos, adevăr zic voé că nu va perde plata sa.

42 Și cine va fi smintéală unuia dintre acești mici care cred în mine, mai bine este pentru el dacă este pusă o peatră de moară împrejurul gâtului său și este aruncat în mare. 43 Și dacă te va fi smintit mâna ta, taie o; este bine ca tu să intri în viață strâmb, de cât având două mâini să te duci în ghecnă în focul nestins. 44 Unde vermele lor nu moare și focul nu se stinge. 45 Și dacă piciorul tău te sminteste, taie 'l; este bine ca tu să intri în viață schiop, de cât având două picioare să fii aruncat în ghecnă în focul nestins. 46 Unde vermele lor nu moare și focul nu se stinge. 47 Și dacă ochiul tău te sminteste, dă 'l afară; este bine pentru tine să intri c'un ochiu în împărăția lui Dumnezeu, de cât având doi ochi să fii aruncat în gheena focului. 48 Unde „vermele lor nu moare și focul nu se stinge.“ 49 Căci fie care va fi sărat cu foc, și orî ce jertă cu sare va fi sărată.

50 Bună este sarea; iar dacă sarea se face nesărătoare, cu ce o veți îndrepta? Aveți sare în voi înșivă și aveți pace uni cu alți.

Despărțirea bărbatului de femeie.

IO Și sculându se de acolo vine în ținutul Iudei anume pe dincolo de Iordan; și iarăș se string gloate spre dânsul;

2 Și iarăș 'i învăța, după cum avea obiceiul. Și apropiindu se farisei 'l întrebau dacă se cade bărbatului să lase femeea, ispitindu 'l ei. 3 Iar el răspunzându le zise: ce v'a rînduit Moise? 4 Iar ei ziseră: Moise dete voe să 'i scrie carte de despărțire și să o lase. 5 Și Iisus le zise: în vederca învîrtosării inimei voastre vă scrie această poruncă. 6 Dar de la început de făptură „bărbat și femeie 'i a făcut pe dânsi; 7 De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe muma sa, și se va lipi de femeea sa. 8 Și vor fi cei doi un trup“, în cât nu mai sînt doi, ci un trup. 9 Decî ceea ce Dumnezeu împreună, omul să nu despărță.

10 Și în casă iarăș îl întrebară ucenici despre aceasta. 11 Iar el le zice: orî cine va fi lăsat pe femeea sa și se va fi însurat cu alta, săvîrșaste adulter față cu dânsa; 12 Și dacă ea lăsând bărbatul ei se va fi măritat cu altul, săvîrșaste adulter.

Iisus binecuvîntéază pruncii.

13 Și aduceau la dânsul copii, ca să 'i atingă pe ei; dar ucenici înfruntau pe cei care 'i aduceau. 14 Iar Iisus văzînd se măhni adînc și le zise: lăsați copii să vină la mine, nu 'i opriți; căci împărăția lui Dumnezeu este a unora ca aceștia. 15 Adevăr zic voé, orî cine nu va fi primit împărăția lui Dumnezeu ca un copil, nu va intra într'însa. 16 Și îmbrățișându 'i binecuvînta, punînd mâinile asupra lor.

Ținérul avut.

17 Și eșînd el în cale, alergînd unul și ingenuchînd înaintea lui îl întreba: Învățătoarele bune, ce să fac ca să moștenesc viața vecinică? 18 Iar Iisus 'i zise: pentru ce mă numești bun? Nimenea nu este bun de cât numai unul, Dumnezeu. 19 Știi poruncile: „nu săvîrși adulter, nu omori, nu fura, nu mărturisi mincinos, nu nedreptăți, cinstește pe tatăl tău și pe muma ta.“ 20 Iar el 'i zise: Învățătoarele, toate acestea le am păzit din tinerețca mea. 21 Și Iisus uitîndu se la el, îl iubi și 'i zise: una 'ți lipsește: du te, vinde toate câte ai și dă săracilor, și

vei avea comoară în cer; și vino, urmează 'mi, 22 Dar el mahnindu se de cuvîntul *acesta* plecă întristat; căci avea avuții multe.

23 Și Iisus uitându se împrejur zice ncnecicilor săi: cât de greu vor intra avuți în împărăția lui Dumnezeu. 24 Iar ucenicii erau uimiți de cuvintele lui. Dar Iisus iarăși răspunzînd le zice: copii, cât de greu este a intra în împărăția lui Dumnezeu *aceia care se încred în avuți*. 25 Mai lesne este *pentru o cămilă să treacă prin urechea acului* de cât *pentru un avut să intre în împărăția lui Dumnezeu*. 26 Iar ei sînt înfiorați mai mult zicînd între dînsi: și cine poate fi mîntuit? 27 Iar Iisus uitându se la dînsi zice: la oameni *este* cu neputință, dar nu la Dumnezeu; căci tot este cu putință la Dumnezeu.

28 Și Petru începu a 'i zice: iată noi lăsarăm tot, și 'ți am nrmat ție. 29 *Atunci răspunzînd Iisus zice:* adevăr zic voe, nu este nimenea care lăsă casă sau frați sau surori sau mamă sau tată sau femeie sau copii sau țarine pentru mine și pentru evanghelie. 30 Dacă nu va fi luat însuși acum în timpul *acesta* case și frați și surori și nume și copii și țarine printre urmăriri, și în veacul viitor vieață vecnică. 31 Mulți dar *fiind* întîiu vor fi în urmă, și cei din urmă vor fi întîiu.

A treia vestire a patimelor.

32 Și ei erau pe cale mergînd în sus la Ierusalem, și Iisus mergea înaintea lor, și erau uimiți, iar cei care urmau se temeau. Și luînd la sine iarăși pe cei doisprezece începu a le spune cele ce erau să 'i se întîmple. 33 Că iată mergem în sus la Ierusalem și Fiul omului va fi dat mai marilor preoților și carturarilor, și îl vor osîndi la moarte, și 'l vor da în mîna păgînilor, 34 Și 'l vor bajocori, și 'l vor scuipa, și 'l vor biciui, și 'l vor omori, dar după trei zile sîl va scula.

Fiul lui Zebedeu.

35 Și vin la dînsul Iacob și Ioan, fii lui Zebedeu, zicîndu 'i: Învățătorule, voim să ne faci ceea ce vom cere *de la tine*. 36 Iar el le zice: ce voiți ca eu să vî fac? 37 Iar ei ziseră: dă ne să ședem unul d'a dreapta ta, și altul d'a stînga ta în mărirea ta. 38 Dar Iisus le zice: nu știți ce cereți. Puteți bea paharul pe care 'l beau eu, sau să fiți botezați cu botezul cu care mă bo-

tez eu? 39 Și ei 'i ziseră: putem Iar Iisus le zise: paharul pe care îl beau eu îl veți bea, și cu botezul cu care mă botez eu veți fi botezați; 40 Dar a ședea d'a dreapta mea sau d'a stînga nu este al meu a da, ci *se va da acela* pentru care s'a gătit.

41 Și auzind cei zece începură a sî mahnii adînc asupra lui Iacob și Ioan. 42 Și chemându 'i la sine Iisus le zice: știți că cei care se par a domni peste păgîni 'i stăpînesc pe aceștia, și cei mari ai lor întrebuițează puterea asupra lor. 43 Dar nu astfel este între voi; ci care ar voi să fie mare între voi, va fi slujitorul vostru, 44 Și care ar voi să fie întîiu între voi, va fi sluga tuturor; 45 Căci și Fiul omului n'a venit ca să fie slujit, ci ca să slujască și să dea sufletul său preț de rescum-părare pentru mulți.

Bartimeu.

46 Și ei vin la Ierichon, și pornind el de la Ierichon și ucenicii lui și gloată multă, ședea lîngă cale un orb cerșetor, Bartimeu, fiul lui Timeu. 47 Și auzind că este Iisus Nazarenel, începu a striga și a zice: Fiule al lui David, Iisuse, fie 'ți milă de mine. 48 Și 'l înfruntau mulți ca să tacă; dar el cu mult mai tare striga: Fiule al lui David, fie 'ți milă de mine. 49 Și stînd Iisus zise: chemați 'l. Și ei chemară pe orb zicîndu 'i: îndrăznește; scoală, te cheamă. 50 Iar el aruncînd la o parte vestimentul său, sărind veni la Iisus. 51 Și răspunzînd Iisus 'i zise: ce voești să 'ți fac? Iar orbul 'i zise: Rabuni, să vîz. 52 Și Iisus 'i zise: du te; credința ta te a scăpat. Și îndată vîzu, și 'i urma pe cale.

Aducerea mînzului. Intrarea lui Iisus în Ierusalem.

II Și cînd sî apropiară ei de Ierusalem, la Betfaghe și Betania, spre muntele maslinilor, trimite pe doi dintre ucenicii săi și le zice: 2 Mergeți în satul ce este înaintea voastră; și îndată intrînd într'ensul veți afla un mînz legat, pe care n'a șezut încă nimenea dintre oameni. Deslegați 'l și aduceți 'l. 3 Și dacă cineva v'ar zice: pentru ce faceți aceasta? Spuneți că Domnul are trebuință de el, și îndată îl trimite iarăși aci.

4 Și sî duseră și aflară mînzul legat la ușă afară la drum, și 'l desleagă. 5 Și uni dintre cei care steteau acolo le ziceau: ce faceți desle-

gând mînzul? 6 Iar ei le spuseră cum a zis Iisus, și 'i lăsară. 7 Și aduc mînzul la Iisus, și pun pe dînsul vestmintele lor, și el șezu pe dînsul.

8 Și mulți așternură vestmintele lor pe cale; iar alți frunziș, pe care îl tăcaseră din țarină. 9 Și cei care mergeau înainte, și cei care veniau în urmă strigau: Osana „binecuvîntat este cel ce vine în numele Domnului,” 10 Binecuvîntată este împărăția viitoare a Tatului nostru David, Osana în cele de sus.

Iisus blestemă smochinul, curăță templul, recomandă credința, rugăciunea și îngăduirea reciprocă.

11 Și intră în Ierusalēm în santuar; și privind împrejur toate, tîrziu fiind acum ceasul, eși la Betania, cu cei doisprezece.

12 Și a doua zi, eșind ei din Betania, flămânzi. 13 Și vîzînd de departe un smochin avînd frunze, poate va găsi ceva într'însul; și venind la el nu găsi nimic afară de frunze; căci nu era timp de smochine. 14 Și răspunzînd Iisus 'i zise: de acum înainte în veac să nu mai mînanțce nimenea rod din tine. Și ucenici lui ascultau.

15 Și ei vin la Ierusalēm. Și Iisus intrînd în santuar începu să dea afară pe cei care vindeau și pe cei care cumpărau în santuar, și răsturnă mesele schimbătorilor de bani și scaunele celor care vindeau porumbei, 16 Și nu îngăduia ca să ducă cineva vas prin santuar, 17 Și învăța și le zicea: nu este scris că „casa mea casă de rugăciune se va chema” pentru toate neamurile? Iar voi ați făcut 'o „peșteră de tâlhari”.

18 Și auziră mai mari preoților și cărturari, și cântau cum să 'l pearză; căci se temeau de dînsul, pentru că toată gloata era uimită de învățătura lui.

19 Și când se făcu seară, eși afară din cetate.

20 Și trecînd ei dimineața vîzură smochinul uscat din rădăcină. 21 Și aducîndu 'și aminte Petru 'i zice: Rabi, iată smochinul pe care 'l blestemăși s'a uscat. 22 Și răspunzînd Iisus le zice: aveți credință în Dumnezeu. 23 Adevăr zic voă că orî cine va zice muntelui acestuia: ridică te și aruncă te în mare, și nu se va îndoi în inima sa, ci va crede că se va face ce zice, *acela* va avea *orî ce zice*. 24 De aceea zic voă, toate

câte vă rugați și cereți, credeți că ați luat, și veți avea.

25 Și când stați rugăndu vă, ertați dacă aveți ceva impropria cuiva, ca și tatăl vostru care este în ceruri să vă erte greșalele voastre. 26 *Iar dacă voi nu ertați, nici tatăl vostru care este în ceruri nu va erta greșalele voastre.*

Iisus își apăsă atot putința sa.

27 Și ei vin iarăși la Ierusalēm. Și umblînd el în santuar vin la dînsul mai mari preoților și cărturari și bătrîni, 28 Și 'i ziceau: cu ce putere faci acestea? Sau cine 'ți a dat puterea aceasta ca să faci acestea?

29 Iar Iisus răspunzînd le zise: vă voi întreba și eu un cuvînt, și răspundeți 'mi, și voi spune voă cu ce putere fac acestea. 30 Botezul lui Ioan era din cer sau de la oameni? Răspundeți 'mi. 31 Și cugetau întru sine zicînd: dacă zicem din cer, va zice: pentru ce dar n'ați crezut lui? 32 Dar să zicem: de la oameni? Se temeau de popor; căci toți țineau într'adevăr pe Ioan că era profet. 33 Și răspunzînd lui Iisus zic: nu știm. Și Iisus le zice: nici eu nu vă spun cu ce putere fac acestea.

Pilda cu lucrători viei; pétra unghiulară.

I2 Și după aceea începu a le vorbi în pilde. Un om sădi vie, și o împrejmu cu gard și făcu vas sub lin și clădi turn, și o dete lucrătorilor, iar el se duse departe. 2 Și la timp trimise la lucrători o slugă, ca să lea de la lucrători din roadele viei; 3 Dar ei luându 'l îl bătură, și 'l trimiseră deșert. 4 Și iarăși trimise la dînsi pe altă slugă; dar și pe acela îl rîniră la cap și 'l necinșiră. 5 Și iar trimise pe altul; dar și pe acela îl omorîră, și pe mulți alți, pe uni bătîndu 'i, pe alți omorîndu 'i. 6 Avea încă un singur fiu iubit; și 'l trimise în cele din urmă la lucrători zicînd că se vor sfi de fiul meu. 7 Dar acei lucrători ziseră între dînsi că acesta este moștenitorul; veniți să 'l omorîm, și moștenirea va fi a noastră. 8 Și luându 'l îl omorîră, și 'l aruncară afară din vie. 9 Deci ce va face domnul viei? Va veni și va perde pe lucrători, și va da viea la alți. 10 N'ați cetit nici scriptura aceasta: „Peatra pe care n'au luat o în seamă clăditori, aceasta a fost făcută pentru cap de unghi; 11 De

la Domnul a fost accasta și este minunată în ochi noștri“?

12 Și căutau ca să pună mâna pe dēnsul, dar se temură de gloată; căci gloata cunoscă că pentru dēnși zise pilda aceasta. Și lăsându 'l ei se duseră.

Cestiunea despre censul cesarului.

13 Și trimite la dēnsul pe uni dintre farisei și Erodiani, pentru ca să 'l prinză în cuvint. 14 Și venind 'i zic: Învățătorule, știm că ești iubitor de adevăr, și nu 'ți pasă de nimenea; pentru că nu te uiți la fața oamenilor, ci cu adevărat înveți calea lui Dumnezeu. Se cuvine a da cens Cesarului sau nu? Să dăm sau să nu dăm? 15 Dar el cunoscând fătăria lor le zise: -pentru ce mă ispițiți? Aduceți 'mi un denar ca să văz. 16 Iar ei 'i aduseră. Și le zice: al cui este chipul acesta și inscripția? Iar dēnși 'i ziseră: al Cesarului. 17 Atunci Iisus le zise: dați Cesarului cele ale Cesarului, și lui Dumnezeu cele ale lui Dumnezeu. Și se mirau de dēnsul.

Întrebarea despre învierea morților.

18 Și vin la dēnsul saducei care zice că nu este înviere, și 'l întrebau zicend: 19 Învățătorule, Moise ne a scris că dacă va fi murit fratele cuiva, și va fi lăsat femeie, și nu va fi lăsat copil, fratele său să lea femeia lui și să ridice urmaș fratelui său. 20 Șapte frați erau; și cel d'întăiu luă femeie, și murind nu lăsă urmaș. 21 Și o luă cel d'al doilea, și muri nelăsând urmaș; și cel d'al treilea asemenea; 22 Și cei șapte nu lăsară urmaș. În urmă de toți muri și femeia. 23 La înviere, când vor fi învieat, a cărui dintre ei va fi femeie? Căci șapte o avură femeie.

24 Zise lor Iisus: oare nu ve rătațiți voi pentru aceasta, neștiind scripturile, nici puterea lui Dumnezeu? 25 Căci când vor fi învieat dintre morți, nici nu se însoară, nici nu se mărită, ci sunt ca îngeri în ceruri. 26 Iar despre morți că înviează, n'ați cetit în cartea lui Moise, cu privire la rug, cum 'i spuse Dumnezeu zicend: „Eu sunt Dumnezeu lui Abraam și Dumnezeu lui Isaac și Dumnezeu lui Iacob?“ 27 Dumnezeu nu este al morților, ci al viilor. Tare vă rătațiți.

Întrebarea despre porunca cea mai mare.

28 Și apropiindu se de dēnsul unul dintre cărturari, ascultându 'i pricindu

se între dēnși, știind că bine le răspunse, îl întrebă: care poruncă este întâia dintre toate? 29 Iisus răspunse că întâia este: „Ascultă Israel, Domnul Dumnezeuul nostru este unicul Domn. 30 Și iubește pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta și din tot sufletul tău și din tot cugetul tău și din toată puterea ta.“ 31 A doua este aceasta: „Iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși.“ Altă poruncă mai mare de cât acestea nu este.

32 Și cărturarul 'i zise: bine, învățătorule, adevărat ai zis că unul este Dumnezeu și nu este altul afară de dēnsul. 33 Și a 'l iubi din toată inima și din toată priceperea și din toată puterea, și a iubi pe aproapele ca pe sine însuși este mai mult de cât toate arderedetot și jertfele. 34 Atunci Iisus, văzându 'l că răspunse înțelepțește, 'i zise: nu ești departe de împărăția lui Dumnezeu. Și nimenea nu mai îndrăsnia să 'l întrebe.

David Domnul și fiul.

35 Și începend Iisus zicea pe când învăța în santuar cum zic cărturari că Christos este fiul lui David? 36 Însuși David 'i zice în spiritul sânt: „Zis a Domnul Domnului meu: șezi d'ă dreapta mea pînă voi fi pus pe vrămași tăi scaun al picioarelor tale.“ 37 Însuși David îl numește Domn; de unde dar este fiul lui? Și toată gloata îl asculta cu bucurie.

Să ne ferim de cărturari.

38 Și în a sa învățătură zicea: feriți vă de cărturari care au plăcere să umble în vestimente lungi și cărora le plac urările de bine în tîrguri. 39 Și cele d'întăiu scaune în sinagogi și cele d'întăiu locuri la ospete; 40 Care mînăncă cu deservire casele văduvelor, și se roagă într'adins mult, aceștia vor lua mai multă osîndă.

Paraua văduvei.

41 Și stănd el înaintea cutii pentru daruri priva cum gloata aruncă bani de aramă în cutiea pentru daruri, și mulți avuți aruncau mult; 42 Și venind o văduvă săracă aruncă două leptale, adică un cuadrant. 43 Și chemând la sine pe ucenici săi le zise: adevăr zic voă că văduva aceasta, care este săracă, aruncă mai mult de cât toți care aruncă în cutiea pentru daruri; 44 Pentru că toți aruncară din ce prisosește lor, iar aceasta din

lipsa ei aruncă tot cât avea, tot din ce trăsește.

Dărimarea santuarului. Cele din urmă întâmplări. Strimtorările. Christosi mincinoși. Semnele cerești. Venirea lui Christos, mărățea. Îndemnări de a veghia.

13 Și plecând el din santuar, unul dintre ucenici săi 'i zice: Învățătorule, vezi ce fel de petre și ce fel de clădiri! **2** Și Iisus răspunzând 'i zise: vezi aceste clădiri mari? Nu va fi lăsată aci peatră peste peatră care să nu fie desfăcută.

3 Și stând el pe muntele maslinilor în fața santuarului, îl întreba la o parte Petru și Iacob și Ioan și Andreu: **4** Spune noă, când vor fi acestea? Și care va fi semnul, când acestea au să fie împlinite toate?

5 Iar Iisus răspunzând începu a le zice: vedeți să nu vă amăgiască cineva. **6** Mulți vor veni pe numele meu zicând că eu sunt, și pe mulți vor amăgi. **7** Iar când veți fi auzit războaie și știri de războaie, nu vă spăimântați; căci trebuie să fie; dar nu este încă sfârșitul. **8** Căci se va ridica neam peste neam și împărăție peste împărăție; și vor fi cutremure pe alocurea, și vor fi foamete și turburări; început de durere vor fi acestea.

9 Voi luați seama de voi înșivă; căci vă vor da la sinedrii și în sina; gogi veți fi bătuiți și înaintea stăpîniturilor și împărăților veți sta pentru mine, spre mărturie lor. **10** Și evanghelia trebuie mai înteu să fie predicată la toate neamurile. **11** Și când vă duc cei care vă dau, nu îngrijiți mai nainte ce să vorbiți, ci vorbiți aceea ce va fi dat voă în acel ceas; pentru că nu sunteți voi care vorbiți, ci Spiritul Sânt.

12 Și va da la moarte frate pe frate și tată pe fiu; și se vor scula fii asupra părinților și 'i vor omori pe ei. **13** Și veți fi uriiți de toți pentru numele meu; dar cel care răbdă pînă în sfârșit, acesta se va mântui.

14 Iar când veți fi văzut „groaza pustiiri, — ce s'a zis de Daniel profetul — stând unde nu trebuie, cine citește să înțeleagă, atunci care sînt în Iudea să fugă la munți, **15** Iar care este pe casă să nu se dea jos, nici să nu intre ca să ție ceva din casa lui; **16** Și care este la câmp să nu se întoarcă înapoi, ca să ție vestimentul lui. **17** Vai dar celor care au în pîntece și celor care dau țită în

zilele acelea. **18** Rugați vă ca să nu fie fuga voastră earna; **19** Căci vor fi zilele acelea suferință, așa cum n'a fost pînă acum de la început de făptură, pe care a făcut o Dumnezeu, și nici nu va fi. **20** Și dacă Domnul n'ar fi scurtat zilele, n'ar scăpa nici un trup, dar pentru cei aleși, pe care 'i a ales, a scurtat zilele. **21** Și atunci dacă vă zice cineva: iată aci este Christosul, sau iată colo, nu credeți. **22** Căci se vor ridica Christosi mincinoși și profeți mincinoși și vor face semne și minuni, spre a duce în rătăcire, dacă se poate, chiar pe cei aleși. **23** Dar voi luați seama; iată v'am spus dinainte toate.

24 Și în zilele acelea, după suferința aceea, soarele va fi întunecat și luna nu va da lumina ei. **25** Și stelele vor fi căzând din cer și puterile care sînt în ceruri vor fi sguđuite. **26** Și atunci vor vedea pe Fiul omului venind în nori cu putere multă și mărire. **27** Și atunci va trimite pe îngeri săi și va aduna pe aleși săi din cele patru vînturi, de la cea mai depărtată margine de pămînt pînă la cea mai depărtată margine de cer.

28 Învățați asemănarea de la smochin. Când ramura lui este frageată și înfrunzește, cunoașteți că aproape este vara; **29** Astfel ei voi, când veți fi văzut acestea făcându-se, cunoașteți că el este aproape lângă uși. **30** Adevăr zic voă că nu va trece neamul acesta, pînă când să fie toate acestea. **31** Cercul și pămîntul vor trece, dar cuvintele mele nu vor trece.

32 Iar despre ziua aceea sau ceas nimeni nu știe, nici îngeri în cer nici Fiul, fără numai Tatăl.

33 Luați aminte, priveghiați, și rugați vă, căci nu știți când este timpul nemerit. **34** Ca un om ducându-se departe, lăsând casa sa și dând slugilor sale putere, și fie căruia lucrul lui, și porunci portarului să vegheze. **35** Decî vegheați, căci nu știți când vine stăpînul casei, seara sau la mezul nopții sau la cântatul cocoșului sau dimineața; **36** Ca nu venind pe neașteptate să ve aște dormind. **37** Iar ce zic voă, zic tuturor, vegheați.

Sfatul măi marilor preoților și cărturarilor. Femea care unge capul lui Iisus.

14 Iar după două zile erau Paștele și azimele; și mai mari preoților și cărturari căntau cum punînd ei mîna pe el prin amăgire să 'l omoare,

2 Căci ziceau: nu în sĕrbătoare, ca să nu fie turburare a poporului.

3 Și fiind în Betania în casa lui Simon leprosul, șĕzĕnd el la masă veni o femeie avĕnd un alabastru cu mir foarte scump de nard adevĕrat; și spărgĕnd alabastrul turnă pe capul lui. 4 Și erau uni măhnuind se adănc ĩntre dĕnși și zicĕnd: pentru ce s'a făcut această perdere a mirului? 5 Căci se putea vinde acest mir peste trei sute de denari și să se dea săracilor; și erau mănoși pe dĕnsa.

6 Iar Iisus zise: lăsați o, pentru ce 'i faceți supĕrare? A făcut un lucru bun pentru mine. 7 Fiind că pe săraci 'i aveți în totdeauna cu voi și când voiți puteți să le faceți bine, dar pe mine nu mă aveți totdeauna. 8 Ea făcu ce putu; apucă mai 'nainte să 'mi ungă corpul spre ĩmormintare. 9 Adevĕr zic voĕ, în toată lumea ori unde va fi predicată evanghelia, se va spune și ce a făcut aceasta spre amintirea ei.

10 Și Iuda Iscariotu, unul din cei doisprezece, se duse la mai mari preoților ca să 'l dea lor în mĕnă. 11 Iar ei auzind sĕ bucurară și făgăduiră să 'l dea argint; și el căuta cum să 'l dea la timp nemerit în mĕnăile lor.

Mielul de paște și ĩnfĭințarea sfintei cuminĕcături.

12 Și în cea d'ĭntĕiu zi a azimelor, când ei ĩnjungĭiau *melul de Paște*, ucenici sĕi 'i zic: unde voești ducĕndu ne să 'ți gătim ca să mĕnăncăm Paștele? 13 Și trimite pe doi dintre ucenici sĕi și le zice: mergeți în oraș, și va eși ĩnainte voastră un om ducĕnd un vas de pămĕnt cu apă; urmați lui. 14 Și spuneți stăpinului casei, unde va fi ĩntrat el, că ĩnvățătorul zice: unde este pentru mine casa de oaspeți, în care să mĕnăncăm Paștele cu ucenici mei? 15 Și el ĩnsuși va arăta voĕ o încăpere mare sus gătită cu așternut; și acolo gătiți pentru noi. 16 Și ucenici eșiră și veniră ĩn oraș și găsiră după cum le a spus; și gătiră Paștele.

17 Și făcĕndu se seară, vine cu cei doisprezece. 18 Și stănd ei la masă și mĕnăncă. Iisus zise: adevĕr zic voĕ că unul dintre voi mă va da prins, cel care mĕnăncă cu mine. 19 Iar ei ĩncepură a se ĩntrista și a 'i zice unul câte unul: nu cumva *sănt* eu? 20 Iar el *respunzĕnd* le zise: unul din cei doisprezece, care ĩntinge cu mine în vasul de mĕncare. 21 Că ĩntr'adevĕr

Fiul omului se duce după cum este scris despre dĕnsul; dar voi de omul acela prin care Fiul omului este dat prins; bine ar fi pentru el dacă nu s'ar fi născut omul acela.

22 Și mĕncănd ei, Iisus luănd pâine, binecuvĭntănd frânse, apoi le dete și zise: luați, *măncăți*; acesta este trupul meu. 23 Și luănd paharul mulțumind le dete, și bĕură din el toți. 24 Și le zise: acesta este sĭngele meu al legii *noi*, el sĕ varsă pentru mulți. 25 Adevĕr zic voĕ că nu voi mai bea din rodul vĭței pĕnĕ în ziua aceea, când *il* voi bea nou în ĩmpĕrăția lui Dumnezeu.

26 Și după ce cântară lăudări, eșiră la muntele maslinilor. 27 Și le zice Iisus că toți vĕ veți sminti *în mine în noaptea aceasta*; căci scris este: „bate voi păstorul și se vor ĩmprăștia oile.” 28 Dar după ĩnvierea mea, voi merge ĩnainte de voi în Galilea.

29 Iar Petru 'i zise: chiar dacă toți se vor sminti, totuși eu nu. 30 Și Iisus 'i zice: adevĕr zic ție că tu azi în noaptea aceasta, mai 'nainte d'a fi cântat de doĕ ori cocoșul, mă vei tăgădui de trei ori. 31 Iar el mai tare zicea: dacă ar trebui ca să mor ĩmpreună cu tine, nu te voi tăgădui. Asemenea și toți ziceau.

Suferința în Ghetsemane.

32 Și vin la un loc al cărui nume este Ghetsemane, și zice ucenicilor sĕi: stați aci pĕnĕ mă voi ruga.

33 Și ĩea cu sine pe Petru și pe Iacob și pe Ioan, și ĩncepu a se ĩntrista și a se turbura adănc. 34 Și le zice: ĩntristat foarte este sufletul meu pĕnĕ la moarte; rămăneți aci și veghiați.

35 Și mergĕnd puțin mai 'nainte căzu la pămĕnt și sĕ ruga că dacă este cu putĭnță să treacă de la el ceasul, 36 Și zicea: Aba, Tată, tot 'ți este cu putĭnță; dă la o parte de la mine acest pahar, ânsĕ nu ce voesc eu, dar ce tu voești. 37 Și vine și 'i află dormind, și zice lui Petru: Simone, dormi? Nu avuși tărie să veghezi un ceas? 38 Vegheați și vĕ rugați, ca să nu ĩntrați în ĩspită. ĩntr'adevĕr spiritul este nepricegător, dar trupul neputincios.

39 Și iar ducĕndu se se rugă zicĕnd acelaș cuvĭnt. 40 Și venind iarăși 'i găsi dormind; căci ochi lor erau cu totul ĩngreueați, și nu știau ce să 'i răspundă.

41 Și vine de a treia oară și le zice: dormiți de acum și odihniți vĕ; este destul; a sosit ceasul, iată Fiul omu-

lui este dat în mâinile păcătoșilor. 42 Sculați vă, să mergem; iată s'a apropiat cel care mă dă prins.

Prinderea lui Iisus.

43 Și îndată, vorbind el încă, vine de la mai mari preoților și de la cărturari și bătrini Iuda Iscariotul, unul dintre cei doisprezece, și cu densul gloată multă cu spade și lănci. 44 Iar cel care avea să 'l dea prins pe densul, dase un semn învoit zicând: pe care îl voi fi sărutat, el este; puneți mâna pe densul și duceți 'l cu pază bună; 45 Și venind, îndată apropiindu se de densul zice: Rabi, și îl sărută. 46 Iar ei puseră mâinile pe densul și 'l apucară.

47 Iar unul dintre cei care steteau pe lângă densul trăgând spada lovi pe sluga arhierului și 'i tăie urechea.

48 Și răspunzând Iisus le zise: ca la un tâlhar ați eșit cu spade și lănci să mă prindeți? 49 În fie care zi eram la voi învățând în santuar, și nu m'ați apucat; dar se face ca să fie împlinite scripturile.

50 Și lăsându 'l toți fugiră. 51 Și un ténér oare care 'i urma împreună, înfășurat fiind pe corpul gol c'un vestmânt de pânză, și ei îl prind; 52 Dar el lăsând vestmântul de pânză fugi gol de la ei.

53 Și duseră pe Iisus la arhieru, și se adună toți mai mari preoților și bătrini și cărturari. 54 Și Petru îl urmă de departe pînă înăuntru în curtea arhierului, și ședea împreună cu slujitori și se încălzea la foc.

Înfașurarea, mărturia și suferința la Caifa.

55 Iar mai mari preoților și tot sinedriul căutau împotriva lui Iisus mărturie spre a 'l omori, și nu aflau. 56 Căci mulți mărturisiau mincinos împotriva lui, și mărturiile nu se potriveau. 57 Și uni sculându se mărturisiau mincinos împotriva lui zicând: 58 Că noi l'am auzit zicând că eu voi dărîma templul acesta care este făcut de mâini, și în trei zile voi clădi altul nefăcut de mâini. 59 Și nici așa nu se potrivea mărturia lor.

60 Și sculându se arhierul în mijloc întreabă pe Iisus zicând: nu răspunzi nimic? Ce mărturisesc aceștia împotriva ta?

61 Dar el tăcea și nu răspunde nimic. Arhierul iarăși 'l întreabă și 'i zice: tu ești Christosul, fiul celui bine-

cuvîntat? 62 Iar Iisus zise: eu sînt, și veți vedea pe Fiul omului stînd d'a dreapta puterii și venind între nori cerului. 63 Iar arhierul sfășîind veșmintele sale zice: ce mai avem trebuință de martori? 64 Ați auzit defăimarea; ce vi se pare voe? Iar ei toți îl osîndiră că este vinovat de moarte.

65 Și uni începură a 'l scuipa și a 'i acoperi fața și a 'l pămui și a 'i zice: profetizează, și slujitori îl primiră în bătaie cu nuele.

Tăgăduirea și căința lui Petru.

66 Și Petru fiind jos în curte, vine una dintre slujnicele arhierului, 67 Și văzînd pe Petru încălzindu se, uitându se la el zice: și tu erai cu Iisus Nazarenul. 68 Dar el tăgădui zicînd: nici nu știu, nici nu înțeleg ce zici. Și eși afară înaintea curții; și cântă cocoșul. 69 Și slujnica văzîndu 'l începu iar să zică celor care steteau aci că și acesta este dintre ei. 70 Dar el iar tăgădui. Și peste puțin cei care steteau aci iar ziseră lui Petru: cu adevărat ești dintre ei; căci ești și Galileu; și vorbirea ta se aseamănă. 71 Iar el începu a se da anatemă și a se jura că nu știu pe omul acesta de care vorbiți. 72 Și îndată de a doa oară oară cântă cocoșul. Și Petru 'i aduse aminte de cuvîntul cum 'i zisese Iisus că mai 'nainte d'a fi cântat cocoșul de două ori, mă vei tăgădui de trei ori; și gîndindu se plîngea.

Iisus înaintea lui Pilat. Lui Barabba se dă drumul. Judecarea și osîndirea sa, cunună de spini.

15 Și îndată dimineața sfătuindu se mai mari preoților cu bătrini și cărturari, adevăc tot sinedriul, legînd pe Iisus îl duseră și îl dederă lui Pilat.

2 Și 'l întreabă Pilat: tu ești împăratul Iudeilor? Iar el răspunzînd 'i zice: tu zici. 3 Și mai mari preoților îl învinuiau mult. 4 Dar Pilat iar 'l întreabă zicînd: nu răspunzi nimic? Iată câte spun împotriva ta. 5 Iar Iisus nu mai răspunde nimic, în cănt Pilat se mira.

6 Iar la sîrbătoare da drumul pentru denși la un închis, pe care îl cereau. 7 Și era unul care se numește Barabba închis împreună cu cei răsculați, care făcuseră omor în răscălă. 8 Și gloata venind sus începu să ceară a le da, cum le făcea totdeauna. 9 Iar Pilat răspunde zicîndu le: voiți să dau

drumul pentru voi împăratului Iudeilor? 10 Căci cunoștea că din ură îl dase în mâinile lui mai mari preoților.

11 Dar mai mari preoților aștară gloata ca să dea drumul pentru dânși mai bine lui Barabba. 12 Iar Pilat răspunzând iarăși le zise: dar ce voiți să fac cu acesta pe care l' numiți împăratul Iudeilor? 13 Atunci ei iar strigară: răstignește 'l. 14 Iar Pilat le zicea: dar ce rău a făcut? Iar ei mai tare strigară: răstignește 'l. 15 Și Pilat voind să facă gloatei pe voe dete drumul pentru ei lui Barabba, și pe Iisus biciuindu 'l îl dete ca să fie răstignit.

16 Iar ostași 'l duseră în curtea dinăuntru, care este pretoriu, și chemară împreună toată cohorta. 17 Și 'l îmbrăcară în purpură, și împletind cunună de spin 'l puseră pe cap; 18 Și începură a 'i face urări: bucură-te, împărate al Iudeilor; 19 Și 'l băteau c'o trestie peste cap și 'l scuipau, și punându se în genuch 'i se plecau.

Răstignirea și mórtea sa pe cruce.

20 Și după ce riseră de el, îl desbrăcară de purpură și 'l îmbrăcară cu hainele lui.

Și 'l duseră afară ca să 'l răstigniască.

21 Și silesc pe un trecător venind de la câmp, pe Simon Cireneu, tatăl lui Alesandru și Rifu, ca să 'i ducă crucea. 22 Și 'l duc pe locul Golgota, ce însemnează locul căpăținei. 23 Și 'i dedeau să bea vin dres cu smirnă, dar nu luă.

24 Și 'l răstignesc, și împart hainele lui, aruncând sorți pe dênsele cine ce lea.

25 Și era al treilea ceas, când îl răstigniră.

26 Și înscripția vinei lui era scrisă: IMPERATUL IUDEILOR.

27 Și împreună cu dênslu răstignesc doi tâlhari, unul d'a dreapta și altul d'a stânga lui. 28 Și fu împlinută scriptura care zice: și cu cei fărădelege fu socotit.

29 Și trecători îl defăimau, clătînând capetele lor și zicând: vai, cel care dărim templul și în trei zile îl clădești, 30 Mântuiește-te pe tine dându-te jos de pe cruce. 31 Asemenea și mai mari preoților luându 'l în ris între dênși împreună cu cărturari ziceau: pe alți a mântuit, pe sine nu se poate mântui. 32 Christosul, împăratul lui

Israel, să se dea acum jos de pe cruce, ca să vedem și să credem. Și cei răstigniți împreună cu el 'i imputau.

33 Și fiind al șaselea ceas s' făcu întuneric peste tot pământul pênă la al noulea ceas.

34 Și la al noulea ceas strigă Iisus cu glas mare zicând: „Eloi, Eloi, lama sabachtani?” care însemnează: „Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentru ce m'ai părăsit?” 35 Și uni din cei care steteau aci auzind ziceau: iată cheamă pe Elie. 36 Iar unul alergând și umplând un burete de oțet, punându 'l într'o trestie 'i dete să bea zicând: lăsați; să vedem dacă vine Elie să 'l lea jos.

37 Iar Iisus scoțând un glas mare 'și dete sufletul.

38 Și catapetasma templului fu sfâșiată în două de sus pênă jos.

39 Și văzând sutașul care era aci înaintea lui că în așa chip 'și dete sufletul, zise: cu adevărat omul acesta era Fiu al lui Dumnezeu.

40 Și erau și femei privind de departe, între care Maria Magdalena și Maria muma lui Iacob cel mic și a lui Iose și a lui Salome, 41 Care când era el în Galilea 'i urmau și 'l slujiau, și altele multe care veniră împreună cu dênslu la Ierusalem.

Înmormîntarea lui Iisus.

42 Și pentru că era zi de pregătire, adecă înainte de sâmbătă, făcându se acum seară, 43 Venind Iosef cel din Arimatea, sfetnic ales, care aștepta și el împărăția lui Dumnezeu, îndrăsnind intră la Pilat și ceru corpul lui Iisus. 44 Iar Pilat se miră că este mort acum, și chemând la sine pe sutaș 'l întrebă dacă a murit de mult; 45 Și aflând de la sutaș dărui lui Iosef corpul mort. 46 Și cumpărând pânză luându 'l jos îl înfășură cu pânza și 'l puse în mormânt care era săpat dintr'o peatră, și prăvăli o peatră pe ușa mormântului. 47 Iar Maria Magdalena și Maria lui Iose priviau unde este pus.

Învierea lui Christos.

16 Și după ce trecu Sâmbăta, Maria Magdalena și Maria lui Iacob și Salome cumpărară aromate, ca venind să 'l ungă. 2 Și foarte de dimineață în întăia zi a săptămîinei, vin la mormânt, răsărit fiind soarele. 3 Și ziceau între sine: cine ne va prăvăli peatra din ușa mormântului? 4 Și uitându se în sus zăresc că peatra

este prăvălită; pentru că era foarte mare.

5 Și intrând în mormânt văzură pe un ténér stând d'a dreapta îmbrăcat în vestmēt alb; și se spăimēntară. 6 Dar el le zice: nu vă spăimēntați; căutați pe Iisus Nazarenul cel răstignit; s'a sculat, nu este aci; 7 Iată locul unde l'au pus. Duceți vă dar, spuneți ucenicilor săi și lui Petru că merge în Galilea înainte de voi; acolo îl veți vedea, după cum v'a zis. 8 Și eșind ele fugiră de la mormēt; pentru că tremur și uimire le coprinse, și nu spuseră nimenui nimic căci se temeau.

Arătările înviatului.

9 Iar după ce a înviat, s'ă arată dimineața, în întâia zi a săptămīnei, mai n'teiu Marii Magdalenei, de la care scosese șapte demoni. 10 Aceea ducēdu se vesti celor foști împreună cu el, care se tânguiau și plāngeau. 11 Și aceia auzind că este viu și a fost văzut de dēnsa nu crezură.

12 Și după acestea s'ă arată în altă formă la doi dintre dēnși, care umblau ducēdu se la câmp. 13 Și aceia du-

cēdu se vestiră la ceilalți; dar nu crezură nici acelora.

Porunca botezului.

14 Iar după aceea s'ă arată celor unsprezece, stānd ei la masă, și le împuță necredința lor și învīrtoșarea de inimă, pentru că nu crezură celor care l'au văzut înviat.

15 Și le zise: ducēdu vă în toată lumea predicați evanghelia la toată făptura. 16 Cine va fi crezut și va fi fost botezat se va mântui, iar cine nu va fi crezut va fi osīndit. 17 Iar pentru cei care vor fi crezut vor urma aceste semne, în numele meu vor da afară demoni; vor vorbi în limbī noi; 18 Șerpi vor ridica în mâinile lor și chiar dacă vor fi bēut ceva de moarte nu 'i va vătămă; pe bolnavi vor pune mâinile și se vor însănătoși.

Înmălțarea.

19 Domnul Iisus decī, după ce vorbi cu dēnși, fu luat în cer și șēzu d'a dreapta lui Dumnezeu. 20 Iar aceia eșind predicară pretutindinea, lucrând Domnul împreună cu dēnși și întărind cuvīntul prin semnele ce urmau. Amin.

SÂNȚA EVANGHELIE DUPĂ LUCA.

Introducere.

I De oare ce mulți încercară să alcătuiască o istorisire despre faptele adeverate cu desevīrșire între noi, 2 După cum ne au dat cei care de la început au fost marturi cu ochi și slujitori ai cuvīntului, 3 Am gāsīt și eu cu cale, după ce am urmat cu deamēnuntul toate de la început, ca să 'ți scriu ție pe rīnd, alcsule Teofile, 4 Pentru ca să cunoști lāmurit tăria privitoare la cuvīntele în care ai fost învățat.

Vestirea nașcerii lui Ión Batezătorul printr'un ānger.

5 Fost a în zilele lui Erod, împēratul Iudei, un preot oare care cu numele Zaharia din despărțirea lui Abia, și avea femei dintre fīcele lui Aaron, și numele ei Elisabeta. 6 Amēndoi erau drepti înaintea lui Dumnezeu, umblând curați în toate poruncile și

hotărīrile Domnului. 7 Și n'aveau copil, de oare ce Elisabeta era stearpă, și amēndoi erau înaintați în zilele lor.

8 Și pe cānd sevīrșia înaintea lui Dumnezeu cele preotești în rīndul despărțirii sale, 9 După rīnduiala slujbei preotești căzu sorțul ca să tāmāeze, după ce a intrat în templul Domnului, 10 Și toată mulțimea poporului se ruga afară în ceasul tāmāerii. 11 Și 'i se arată lui un ānger al Domnului stānd d'a dreapta altarului de tāmāere. 12 Și Zaharia vēzēnd s'a turburat, și teamă îl coprinse. 13 Iar āngerul 'i zise: nu te teme, Zaharia, pentru că rugăciunea ta a fost ascultată, și femeea ta Elisabeta 'ți va naște un fiu, și vei numi numele lui Ioan. 14 Și va fi pentru tine bucurie și veselie, și mulți se vor bucura de aceea ce va fi el. 15 Căci va fi mare în fața Domnului, nu va bea nici vin, nici bētură amēritoare, și chiar din pāntecele mamei sale va fi

plin de spirit sânt. 16 Și va întoarce pe mulți dintre fiți lui Israel la Domnul Dumnezeu lor; 17 Și el însuși va fi înaintea mergător în fața lui în spi-ri-ful și puterea lui Elie, ca să întoarcă inimă de părinți spre copii și pe neascultătorii în gândul dreptilor, ca să gătiască Domnului un popor întocmit.

18 Și Zaharia zise către ânger: după ce voi cunoaște aceasta? Căci eu sunt bătrîn și femeia mea înaintată în zilele ei. 19 Și răspunzînd ângerul 'i zise: eu sînt Gabriel care stau înaintea lui Dumnezeu, și sînt trimis să vorbesc către tine și să 'ți binevestesc aceasta. 20 Și iată vei fi tăcînd și neputînd să vorbești pînă în ziua cînd vor fi acestea; pentru că n'ai crezut cuvintelor mele, care vor fi împlinite la timpul lor cuvenit.

21 Și poporul aștepta pe Zaharia, și se mira că întârziează în templu. 22 Iar după ce eși nu putea să le vorbiască, atunci ei cunoseau că a văzut o arătare în templu; și el însuși le în-tă-r-ia prin semn *aceasta*, și rămase mut.

23 Și fu că după ce se împliniră zilele slujbei lui, se duse la casa lui. 24 Iar după aceste zile Elisabeta femeia lui rămase grea, și se ascunse cinci luni zicînd: 25 Că astfel mi a făcut mie Domnul în zilele în care avu grijă să ridice dintre oameni în-josirea mea.

Vestirea născerii lui Christos prin Gabriel.

26 Iar în luna a șasea ângerul Gabriel fu trimis de la Dumnezeu într'un oraș al Galilei cu numele Nazaret, 27 Către o fecioară logodită unui bărbat cu numele Iosef, din casa lui David, și numele fecioarei *era* Mariam. 28 Și intrînd la dînsa ângerul zise: bucură-te cea dăruită; Domnul *este* cu tine. *Binecuvîntată ești tu între femei.* 29 Iar ea, după ce 'l văzu, se turbură de cuvîntul lui, și se gîndia în sine ce fel ar fi urarea aceasta. 30 Și ângerul 'i zise: nu te teme, Mariam; căci ai aflat dar la Dumnezeu. 31 Și iată vei lua în pîntece și vei naște fiu, și vei chema numele lui Iisus. 32 Acesta va fi mare și fin al celui prea înalt se va chema, și Domnul Dumnezeu 'i va da tronul lui David părintele său; 33 Și va împărăți peste casa lui Iacob în veac, și sfîrșit al împărăției lui nu va fi.

34 Iar Mariam zise către ânger: cum va fi aceasta, pentru că nu cu-

nosc bărbat? 35 Și răspunzînd ângerul 'i zise: spirit sânt va veni asupra ta, și putere a celui prea înalt te va umbri; de aceea și cel care se naște *din tine* sânt va fi numit Fiu al lui Dumnezeu. 36 Și iată Elisabeta rudenia ta și dînsa a zămislit fiu în bătrînețea ei, și aceasta este a șasea lună pentru dînsa care se numește steapă; 37 Căci „la Dumnezeu orîce cuvînt nu va fi fără putere“.

38 Iar Mariam zise: iată roaba Domnului; fie mie după cuvîntul tău. Și ângerul se duse de la ea.

Visita Mariei la Elisabeta.

39 Și sculându-se Mariam în zilele acelea se duse cu grabă în țîntul muntos într'un oraș al *seminții* lui Iuda, 40 Și intră în casa lui Zaharia și ură Elisabetei. 41 Și fu cînd auzi Elisabeta urarea Marii, săltă fătul în pîntecele ei; și Elisabeta se umplu de spirit sânt, 42 Și strigă cu glas mare și zise: binecuvîntată ești tu între femei, și binecuvîntat *este* rodul pînte-celui tău. 43 Și de unde pentru mine aceasta ca să vie la mine muna Dom-nului meu? 44 Căci iată cum veni glasul urării tale la urechele mele, săltă în bucurie fătul în pîntecele meu. 45 Și fericită este care a crezut că va fi împlinire celor zise ei de la Domnul.

Cîntarea de laudă a Mariei.

46 Și zise Mariam:
Mărește sufletul meu pe Domnul,
47 Și s'a bucurat spiritul meu de Dum-nezeu mîntuitorul meu,
48 Că a căutat spre smerenia roabei sale.
Căci iată de acum mă vor ferici toate neamurile,
49 Că 'mi a făcut mîrire cel puternic. Și sânt este numele lui;
50 Și mila lui la neamuri și neamuri pentru cei care se tem de dîn-sul.
51 Făcut a tărie cu brațul său, Risipit a pe mândri în gîndul ini-mei lor.
52 Dat a jos pe puternicii de pe tro-nuri,
Și înălțat a pe smeriți,
53 Pe flămânzi umplut a de bunătați. Și pe avuți scos a afară deșerti.
54 Sprijinit a pe Israel sluga sa, spre a 'și aduce aminte de mila sa în veac,
55 Precum vorbi către părinți noștri, De Abraam și neamul său.

56 Și Mariam rămase împreună cu dânsa ca la trei luni, apoi se întoarse la casa ei.

Nașcerea și tăierea împrejur a lui Ión.

57 Iar Elisabetei 'i se împlini timpul ca să nască, și născu fiu. 58 Și auziră locuitori d'împrejur și rudele ei că Domnul a mărit mila lui cu dânsa, și se bucurau împreună cu ea.

59 Și când fu zioa a opta veniră să taie împrejur pe copil, și 'l numiau pe numele tatălui său Zacharia, 60 Și răspunzând muma lui zise: nu, ci Ioan va fi numit. 61 Și ziseră către dânsa că nimenea nu este din rudea ta care se numește cu acest nume. 62 Iar ei făceau semn tatălui său cum ar voi să fie numit el. 63 Și cerând o tăbliță scrise zicând: Ioan este numele lui. Și toți se mirară. 64 Și îndată fu deschisă gura lui și limba lui și vorbea laudând pe Dumnezeu.

65 Și teamă fu peste toți care locuiau împrejurul lor, și în tot ținutul muntos al Iudei erau vorbite de uni la alți toate cuvintele acestea, 66 Și toți care auziră puneau în inima lor zicând: ce va fi oare copilul acesta? Căci și mâna Domnului era cu dânsul.

Cântarea de mărire și laudă a lui Zacharia.

67 Și Zacharia tatăl său fu umplut de spirit sânt și profetiză zicând:

68 Binecuvîntat este Domnul Dumnezeu lui Israel,

Că cercetă și făcu răscumpărare pentru poporul său,

69 Și nălță noé corn de mântuire

În casa lui David sluga sa,

70 Precum vorbi din veac prin rostul sântilor profeți ai sîi,

71 Mântuire de vrăjmași noștri și de mâna tuturor care ne urăsc pe noi,

72 Ca să facă milă cu părinți noștri Și să 'și aducă aminte de așezemén-tul său sânt,

73 De jurămén-tul ce jură către Abraam părintele nostru, ca să ne dea

74 Ca, scăpați fiind din mâna vrăjmașilor noștri,

75 Fără temere să 'i slujim.

În sântenie și dreptate înaintea lui în toate zilele noastre.

76 Dar și tu, copile, profet al celui prea înalt vei fi numit;

Căci vei merge înaintea feței Domnului ca să gătești căile lui,

77 Să dai cunoștință de mântuire poporului său

În ertare de păcatele lor

78 Pentru mila duioasă a Dumnezeului nostru,

Cu care ne cercetă răsăritul din înălțime,

79 Ca să lumineze celor care stau în întunec și în umbră de moarte, Spre a îndrepta picioarele noastre pe cale de pace.

80 Iar copilul creștea și se întăria în spirit, și fu în pustie pênă în zioa arătării sale către Israel.

Nașterea lui Iisus la Betleem.

2 Și în zilele acelea eși poruncă de la Cesarul August ca să se înscrie toată lumea. 2 Această înscriere se făcu cea d'întîiu pe când era Quirin stăpînitor al Sirii. 3 Și se duceau toți ca să se înscrie, fie care în orașul său. 4 Plecă dar și Iosef din Galilea, din orașul Nazaret, în Iudea în orașul lui David ce se numește Betleem, pentru că el era din casa și neamul lui David, 5 Ca să se înscrie împreună cu Mariam cea logodită lui, fiind ea grea.

6 Dar pe când erau ei acolo se împliniră zilele ca ea să nască, 7 Și născu pe fiul ei întîiul născut, și 'l înfășă în scutice și 'l culcă într'o esle, pentru că nu aveau loc în casa de poposire.

8 Și în acel loc erau păstori stînd afară în câmp și păzind streașă noaptea la turma lor. 9 Și un ânger al Domnului stătu lângă dînși și mărirea Domnului străluci împrejurul lor, și ei se înfricoșară foarte tare. 10 Și ângerul le zise: nu vă temeți; căci iată vă binevestesc bucurie mare, care va fi pentru tot poporul, 11 Că astăzi, în orașul lui David, fu născut voé Mântuitor, care este Christos, Domnul. 12 Și acesta vă este semnul, veți găsi un copil înfășat în scutece, pus într'o esle.

13 Și de o dată se alătură cu ângerul mulțime de oaste cerească laudând pe Dumnezeu și zicând: 14 Mărire întru cele de sus lui Dumnezeu și pe pămén-t pace între oameni bună voire.

15 Și când se duseră de la dînși ângeri la cer, păstori ziseră uni către alți: să mergem dar pênă la Betleem și să vedem cuvîntul acesta ce s'a întîmplat pe care Domnul ni 'l făcu cunoscut. 16 Și veniră grăbindu se, și

găsiră pe Mariam și pe Iosef și pe copil pus în esle; 17 Iar ei văzând făcură cunoscut despre cuvîntul ce li s'a vorbit despre copilul acesta. 18 Și toți care auziră se mirau de cele vorbite lor de către păstori. 19 Iar Mariam păstra toate cuvintele acestea cumpănindu-le în inima ei. 20 Și păstori se întoarseră mărind și laudând pe Dumnezeu pentru toate câte auziră și văzură precum s'a zis către dînși.

Tăierea împrejur și aducerea lui Iisus la templu. Simeon și Ana.

21 Și când se împliniră opt zile ca să 'l taie împrejur, se și numi numele său Iisus, care fu spus de ânger mai 'nainte da fi el zămislit în pîntece;

22 Și când se împliniră zilele curățirii lor, după legea lui Moise, îl aduseră la Ierusalem ca să 'l pună înaintea Domnului, 23 Cum este scris în legea Domnului că „ori ce parte bărbătească deschizend pîntecele sânt Domnului se va chema,” 24 Și să dea jertfă după cum este zis în legea Domnului, „o pereche de turturele sau doi pui de porumbi.”

25 Și iată era un om în Ierusalem, numele lui Simeon, și omul acesta era drept și temător de Dumnezeu, așteptând mîngăerea lui Israel, și spirit sânt era peste dînsul; 26 Și el era înștiințat de spiritul sânt să nu vadă moarte pînă ce nu va fi văzut pe Christosul Domnului. 27 Și veni din ierusalim spiritului la santuar; și când aduseră părinți pe copilul Iisus ca să facă ei pentru dînsul după datina legei, 28 Și dînsul îl luă în brațele sale și binecuvîntă pe Dumnezeu și zise:

29 Acum lasă pe robul tîu, stăpîne,

In pace după cuvîntul tîu.

30 Că văzură ochi mei mîntuirea ta,

31 Pe care ai gătit o în fața tuturor popoarelor,

32 Lumină ce se descoperă neamurilor,

Și mîrire a poporului tîu Israel.

33 Și tatăl lui și muma lui erau în mirare de cele rostite pentru dînsul.

34 Și 'i binecuvîntă pe dînși Simeon și zise către Mariam muma lui: iată acesta este spre cădere și ridicare a multor în Israel și spre semn impropria căruia se va vorbi. 35 Dar și sufletul tîu îl va străpunge spadă, ca să fie descoperite gânduri din multe inimă.

36 Și era Ana profeta, fiica lui Fa-

nuel, din seminția lui Așer; — aceasta înaintată în zile multe, după ce trăise cu bărbat șapte ani de la fecioria ei, 37 Și dînsa o vedură pînă la optzeci și patru de ani — care nu se depărta de la santuar slujind noaptea și ziua cu post și rugăciune, 38 Și aceasta în acelaș ceas fiind venită lauda pe Dumnezeu, și cuvînta despre dînsul la toți care așteaptă în Ierusalem răscumpărare.

39 Și când sîvîrșiră toate cele după legea Domnului, se întoarseră în Galilea în orașul lor Nazaret.

40 Iar copilul creștea și se întăria în spirit plin fiind de înțelepciune, și bunavoința lui Dumnezeu era peste dînsul.

Iisus la vîrsta de doisprezece ani în templu; tinerețea sa în Nazaret.

41 Și părinți lui se duceau în fie care an la Ierusalem de sîrbătoare Paștelui. 42 Și când fu de doisprezece ani, mergend ei la Ierusalem după datina sîrbătorii, 43 Și sfîrșind zilele, când se întorceau ei, băatul Iisus rămase în Ierusalem, și părinți lui nu știură. 44 Iar ei gîndind că el este între cei împreună călători veniră cale de o zi și 'l căutau printre rude și cunoscuți, 45 Și ne aflîndu 'l se întoarseră la Ierusalem căutîndu 'l.

46 Și după trei zile îl găsiră în santuar șezînd în mijlocul învățătorilor și ascultîndu 'i și întrebîndu 'i; 47 Iar toți care 'l auziau se mirau de priceperea și răspunsurile lui. 48 Și văzîndu 'l rămaseră uimiți, și muma lui zise către dînsul: Fiule, pentru ce ne ai făcut noș așa? Iată tatăl tîu și eu întristați fiind te căutam. 49 Și zise către dînși: ce este că mă căutați? Nu știati că eu trebuie să fiu în cele ale Tatălui meu? 50 Dar ei nî pricepură cuvîntul pe care îl spuse lor. 51 Și plecă împreună cu dînși și veniră la Nazaret, și era supus lor, și muma lui păstra toate cuvintele în inima ei.

52 Și Iisus sporia în înțelepciune și vîrstă și în buna voință la Dumnezeu și la oamenii.

Arătarea lui Ioan Botezătorul.

Predica și botezul lui. Mărturia sa despre Christos.

3 Iar în al cincisprezecelea an al domniei lui Tiberiu ca Cesar, fiind procurator al Iudei Pontiu Pilat, și tetrarch al Galilei Erod, iar Filip fra-

tele lui tetrarch al Iturei și al ținutului Trachonitei, și Lisania tetrarch al Abilenei, 2 În zilele archiereului Ana și Caiafa, fost a cuvîntul lui Dumnezeu către Ioan, fiul lui Zacharia, în pustie.

3 Și el veni în toată împrejurimea Iordanului predicând botezul pocăinței spre ertare de păcate, 4 După cum este scris în cartea cuvîntelor lui Isaia profetul: „Glas de strigător în pustie: Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui; 5 Ori ce vale adîncă va fi umplută și ori ce munte și deal va fi lăsat în jos. Și cele strâmbe vor fi călî drepte, și cele greu de umblat călî netede, 6 Și ori ce trup va vedea mîntuirea lui Dumnezeu.”

7 Decî zicea gloatelor care eșiau ca să fie botezate de el: pui de viperă, cine v'a arătat să fugiți de urgia viitoare? 8 Faceți dar roade vrednice de pocăință, și nu începeți a zice în voi înșivă; tată avem pe Abraam; căci vă spun că poate Dumnezeu din petrele acestora să deștepte fii lui Abraam. 9 Chiar acum stă securea la rădăcina pomilor; decî ori ce pom ce nu face rod bun se taie și în foc se aruncă.

10 Și 'l întrebau gloatele zicînd: ce să facem dar? 11 Iar el răspunzînd le zicea: cine are două vestimente să dea celui care n'are, și cine are de-mîncare să facă de asemenea.

12 Și veniră și vameși ca să fie botezați și ziseră către dînsul: Învățătorule, ce să facem? 13 Iar el zise către dînși: nu împliniți nimic mai mult peste ce vă este hotărît.

14 Și 'l întrebau și cei care slujesc în oaste zicînd: și noi ce să facem? Și zise către dînși: nu asupriți pe nimenea, nu năpăstuiți pe nimenea și fiți mulțumiți cu plata voastră.

15 Iar pe cînd poporul era în așteptare și toți cugetau în inimile lor despre Ioan, nu cumva el ar fi Christosul, 16 Ioan răspunse tuturor zicînd: eu vă botez cu apă; dar vine cel care este mai tare de cît mine, căruia nu 'i sînt de îndestul să desleg cureaoa încălțămîntelor lui, el vă va boteza în spirit sînt și foc; 17 A căruia lopată este în mîna lui, ca să 'gi curățe ariea și să adune grăul în grănarul lui, iar pleava o va arde în foc nestins 18 Decî multe anume altele îndemnînd binevestia poporului.

19 Iar tetrarchul Erođ, muștrat fiind de el pentru Erodiađa femeia lui Filip

fratelui său și pentru toate relele pe care le făcuse Erođ, 20 Adăgă la toate și aceasta, închise pe Ioan în închisoare.

Botezul și genealogia lui Iisus.

21 Iar pe cînd fu botezat tot poporul, și Iisus botezat fiind și rugăndu-se cerul fu deschis, 22 Și veni peste dînsul Spiritul sînt în chip adevărat ca porumb, și se făcu un glas din cer zicînd: Tu ești Fiul meu cel iubit, în tine am binevoit.

23 Și Iisus enșuși era ca de treizeci de ani, cînd începui, fiind, după cum se zicea, un fiu al lui Iosef, al lui Eli, 24 Al lui Matat, al lui Levi, al lui Melchi, al lui Ianai, al lui Iosef, 25 Al lui Matatia, al lui Amos, al lui Naum, al lui Esli, al lui Nagai, 26 Al lui Maat, al lui Matatia, al lui Semein, al lui Iosech, al lui Ioda, 27 Al lui Ioanan, al lui Ressa, al lui Zorobabel, al lui Salatiel, al lui Neri, 28 Al lui Melchi, al lui Adî, al lui Cosam, al lui Elmadam, al lui Er, 29 Al lui Iisus, al lui Eliezer, al lui Iorim, al lui Matat, al lui Levi, 30 Al lui Simeon, al lui Iuda, al lui Iosef, al lui Ionam, al lui Eliachim, 31 Al lui Malea, al lui Mena, al lui Matata, al lui Natam, al lui David, 32 Al lui Iesai, al lui Iobed, al lui Booz, al lui Sala, al lui Naason, 33 Al lui Aminadab, al lui Admin, al lui Esrom, al lui Fares, al lui Iuda, 34 Al lui Iacob, al lui Isaac, al lui Abraam, al lui Tara, al lui Nachor, 35 Al lui Saruch, al lui Ragav, al lui Falec, al lui Eber, al lui Sala, 36 Al lui Cainam, al lui Arfaxad, al lui Sem, al lui Noe, al lui Lamech, 37 Al lui Matusală, al lui Enoch, al lui Iared, al lui Maleleel, al lui Cainam, 38 Al lui Enos, al lui Set, al lui Adam, al lui Dumnezeu.

Ispitirea lui Iisus.

4 Iar Iisus plin de spirit sînt se îndu toarse de la Iordan, și fu dus din îndemnul spiritului în pustie 2 Patruzeci de zile ispitindu-se de către diavolul. Și nu mîncă nimic în acele zile, și cînd se împliniră ele flămânzi. 3 Iar diavolul 'i zise: dacă ești Fiul lui Dumnezeu, zi acestei petre să se facă pâine. 4 Și răspunse Iisus către dînsul — zicînd: — scris este că „nu numai cu pâine va trăi omul,” — ci cu ori ce cuvînt al lui Dumne-
zeu. —

5 Și după ce 'l duse în sus — *pe un munte înalt* — 'i arătă în timp d'o clipeală toate împărățiile lumii. 6 Și 'i zise diavolul: ție 'ți voi da toată puterea aceasta și mărirea lor, că mie 'mi este dată și o dau cui voesc. 7 Dec'i dar dacă tu te vei fi închinat înaintea mea, toată va fi a ta. 8 Și răspunzând Iisus 'i zise: — *mergi în-apoia mea, Satana, căci* — scris este: „Domnului Dumnezeuui tău te vei închina și numai lui vei slui.”

9 Apoi îl duse în Ierusalem și 'l puse pe aripa santuarului, și 'i zise: dacă Țiu ești al lui Dumnezeu, aruncă te de aci jos; 10 Căci scris este că „Ângerilor săi va poruuci pentru tine ca să te păziască.” 11 Și că „Pe mâini te vor ridica, ca nu cumva să lovești de peatră piciorul tău.” 12 Și răspunzând Iisus 'i zise că zis este: „nu ispiți pe Domnul Dumnezeuul tău.”

13 Și după ce s'fîrși or' ce ispitire diavolul se depărtă de la dînsul pînă la un timp nemerit.

Iisus începe învățătura publică și propăvăduiesce în Nazaret.

14 Și Iisus se întoarse în puterea spiritului în Galileea; și eși știrea despre dînsul în toată împrejurimea. 15 Și el învăța în sinagogile lor, lăudat fiind de toți.

16 Și veni la Nazaret, unde fusese crescut, și în zioa sâmbetei intră, după obiceiul său, în sinagogă, și se sculă să citiască. 17 Și 'i se dete cartea profetului Isaia, și deschizînd cartea găsi locul unde era scris: 18 „Spiri-tul Domnului peste mine, pentru care m'a uns ca să binevestesc săracilor, m'a trimis să tîmăduesc pe cei s'arobiți cu inimă 19 Să vestesc ertare celor în robie, și orbilor vedere, să dau drumul celor apăsăți, să vestesc an plăcut Domnului.” 20 Și închizînd cartea, dînd'o îndărăt slujitorului, stete jos; iar ochi tuturor din sinagogă erau ațintiți la dînsul.

21 Și începu a cuvînta către dînsi că astăzi s'a împlinit scriptura aceasta în urechele voastre. 22 Și toți mărturisiau pentru el și se mirau de cuvintele plăcute care eșiau din gura lui, și ziceau: nu este oare acesta fiul lui Iosef? 23 Și zise către dînsi: într'a-devăr 'mi veți spune pilda aceasta: doftore, vindecă te pe tine însuți; fă și aci în patria ta căte am auzit că s'au făcut în Capernaum. 24 Și le zise: adevăr zic voe că nici un profet

nu este plăcut în patria sa. 25 Dar adevărat v'e spun că multe văduve erau în Israel în zilele lui Elie, când cerul fu închis trei ani și șase luni, în cât se făcu foamete mare peste tot pămîntul, 26 Și la nici una dintre ele nu fu trimes Elie fără numai la o femeie văduvă în Sarepta Sidonului. 27 Și mulți leproși erau în Israel pe timpul lui Eliseu profetul, dar nici unul dintre dînsi nu fu cuatăit fără numai Neeman Sirul.

28 Și toți auzind acestea în sinagogă se umplură de furie, 29 Și sculându se îl scoaseră afară din oraș, și 'l duseră pînă la sprânceana muntelui pe care era clădit orașul lor, ca să 'l repează în jos; 30 Dar el trecînd prin mijlocul lor se duse.

Iisus propăvăduiesce în Capernaum, unde vindecă pe un îndrăcut.

31 Și veni în jos la Capernaum oraș al Galileei. Și 'i învăța sâmbeta; 32 Și erau uimiți de învățătura lui, pentru că cuvîntul lui era cu putere. 33 Și în sinagogă era un om avînd spirit de demon necurat, și strigă cu glas mare, 34 Hci, ce avem noi cu tine, Iisuse Nazarene? Ai venit să ne perzi? Te știu cine ești, sântul lui Dumnezeu. 35 Și Iisus îl certă zicînd: închisă fie 'ți gura și eși afară din el. Și demonul aruncându 'l în mijloc eși afară din el, nimic vătămându 'l. 36 Și căzu frică peste toți, și vorbiau între dînsi uni către alți zicînd: ce este cuvîntul acesta, că cu tărie și putere poruncește spiritelor necurate, și es afară? 37 Și pornia știre despre dînsul în or' ce loc d'imprejurime.

Iisus vindecă pe sócra lui Petru și pe mulți bolnavi.

38 Apoi sculându se din sinagogă veni în casa lui Simon. Iar soacra lui Simon era prinsă de friguri mari, și 'l rugară pentru dînsa. 39 Și stînd plecat asupra ei certă frigurile, și o lăsară; iar ea de grab sculându se slujia lor.

40 Și apunînd soarele toți căți aveau bolnavi de feluri de boale 'i aduseră la dînsul; iar el punînd mîinile peste fie care dintre ei 'i tîmădui. 41 Din mulți eșiau și demoni strigînd și zicînd că tu ești Fiul lui Dumnezeu. Și certînd nu 'i lăsa să vorbiască, pentru că știaua că el este Christos.

42 Și făcîndu se zioa eșind se duse într'un loc pustiu, și gloatele 'l căntau;

și veniră pînă la dînsul, și 'l țineau ca să nu plice de la dînși. 43 Dar el zise către dînși că eu trebuie să binevestesc împărăția lui Dumnezeu și la alte orașe, fiind că pentru aceasta sînt trimis. 44 Și predica în sinagoga Galilei.

Pescuitul lui Petru cu Iacob și Ioan.

5 Și pe cînd gloata se îndesa spre dînsul și asculta cuvîntul lui Dumnezeu, și el sta lângă lacul Ghenezaret, 2 Atunci vîzu două vase stînd lângă lac; iar pescari dîndu se jos din ele spălau plășile. 3 Și intrînd într'unul din vase, care era al lui Simon, îl rugă ca să mîne puțin de la uscat; și stînd în vas învăța gloatele.

4 Iar cînd încetă d'a vorbi, zise către Simon: mîna la adînc, și lăsați în jos plășile voastre spre pescuire. 5 Și rîspunzînd Simon, zise: Învățătorule, toată noaptea muncind nu prinseram nimic; dar pe cuvîntul tîu voi lăsa în jos plășile. 6 Și făcînd aceasta prinsēră mulțime mare de pește; și se rupeau plășile lor. 7 Și făcūră semn tovarășilor din celălalt vas ca venind să le ajute; și veniră, și umplură amîndouă vasele, în cît ele se afundau. 8 Iar Simon Petru vîzînd căzu la picioarele lui Iisus zicînd: eșî de la mine, Doamne, că sînt om păcătōs. 9 Căci frică îl coprinse pe el și pe toți care erau împreună cu el de pescuitul peștelui, pe care îl prinsēră, 10 Asemenea și pe Iacob, și pe Ioan fii lui Zebedeu, care erau părtași cu Simon. Și Iisus zise către Simon: nu te teme; de acum vei vîna oameni. 11 Și trîgînd vasele la uscat, lăsînd tot 'i urmară.

Vindecarea unui leproș.

12 Și pe cînd era el într'unul dintre orașe, iată un bărbat plin de lepră; vîzînd dar pe Iisus, și căzînd pe fața sa 'l rugă zicînd: Doamne, dacă voești, poți să mă curățești. 13 Și întinzînd mîna îl atinse zicînd: voesc, fii curățit. Și îndată lepra se duse de la dînsul. 14 Și el 'i porunci să nu spue la nimeni; ci plecînd arată te preotului, și du pentru curățirea ta după cum a orînduit Moise spre mărturie lor. 15 Dar și mai mult străbătea vorba despre dînsul, și se adunau gloate multe să asculte și să fie tămăduiți de slăbiciunile lor.

16 Iar el se trîgea d'o parte în pustii și se ruga.

Vindecarea slăbănogului.

17 Și fu într'una din zile că el învăța, și ședeau farisei și învățători de lege, care veniseră din orî ce sat al Galilei și Iudei și din Ierusalem; și puterea Domnului era ca el să tămăduiască. 18 Și iată bărbați aducînd în pat pe un om care era slăbănog, și căutau să 'l ducă înăuntru și să 'l pună înaintea lui. 19 Și ne găsînd pe unde să 'l ducă înăuntru din pricina gloatei, suindu se pe casă îl lăsară în jos printre cărămizii cu patul în mijloc înaintea lui Iisus. 20 Și vîzînd credința lor zise: omule, eartate 'ți sînt păcatele tale. 21 Și cărturari și farisei începūră a se gîndi zicînd: cine este acesta care vorbește defăimări? Cine poate erta păcate de cît unul, Dumnezeu? 22 Iar Iisus cunoscînd gîndurile lor, rîspunzînd zise către dînși: ce veți gîndiți în inimile voastre? 23 Ce este mai leane, a zice: ceartate 'ți sînt păcatele tale, sau a zice: scoală te și umbli? 24 Dar ca să știți că putere are Fiul omului pe pămînt a erta păcate, zise slăbănogului: ție zic, scoală te și luînd patul tîu pleacă la casa ta. 25 Și îndată sculādu se înaintea tuturor, luānd patul pe care zăcea, se duse la casa sa lăudānd pe Dumnezeu. 26 Și uimire coprinse pe toți, și măriau pe Dumnezeu, și se umplură de frică zicînd că vîzurăm lucruri minunate astăzi.

Chemarea lui Levi.

27 Și după acestea eșî, și zări pe un vameș cu numele Levi șicînd la vamă, și 'i zise: urmează 'mî. 28 Și lăsānd tot sculādu se 'i urma.

29 Și Levi 'i făcu ospet mare în casa sa, și era gloată multă de vameși și de alți care ședeau la masă cu dînși. 30 Și cărtiau farisei și cărturari lor către ucenicii lui zicînd: pentru ce mînceați și beți împreună cu vameși și păcătoși? 31 Și rîspunzînd Iisus zise către dînși: n'au trebuință de doftor cei sănătoși, ci cei care suferă; 32 N'am venit să chem la pocăință pe drepti, ci pe păcătoși.

Declarația lui Iisus înprivința postului.

33 Iar ei ziseră către dînsul: ucenicii lui Ioan postesc adesea și fac rugăciuni, asemenea și ai fariseilor; iar ai tîi mîncă și beau. 34 Iar Iisus zise către ei: nu cum va puteți face pe prieteni mirelui să postiască pe cît

timp este mirele cu dênși? 35 Vor veni zile, și când mirele va fi luat de la dênși, atunci vor posti în zilele acelea.

36 Și spuse și pildă către dênși că nimeni tăind petec de la vestmânt nou nu 'l pune la vestmânt vechiu; iar dacă *pune*, și pe cel nou va rupe și celui vechiu nu se va potrivii petecul care este de la cel nou. 37 Și nimeni nu pune vin nou în bordufuri vechi; iar dacă *pune*, vinul nou va sparge bordufurile, și el se va vărsa și bordufurile vor fi nimicite; 38 Ci trebuie a pune vin nou în bordufuri noi. 39 Și nimeni după ce a bătut vin vechiu nu voeste vin nou; pentru că zice: cel vechiu este bun.

Ucenici smulg spice sâmbêta.

Omul cu mâna uscată, vindecat în ziua sâmbetului.

6 Și într-o sâmbêta — a doa după cea d'intâiu — el trecea prin semănături; și ucenicii lui smulgeau spice și bîndându-le cu le mînele mîncău. 2 Iar uni dintre farisei ziseră: pentru ce faceți ce nu se cade a face sâmbêta: 3 Și răspunzînd Iisus zise către dênși: nici aceasta n'ați cetit ce făcu David, când flămânzi el și cei care erau cu dînsul? 4 Cum intră în casa lui Dumnezeu și luă pînile punerî înaintea și mîncă și dete și celor cu dînsul, pe care nu se cuvine a le mîncă de cât numai preoții? 5 Și le zicea că Domn este Fiul omului și al sâmbetei.

6 Și în cealaltă sâmbêta el intră în sinagogă și învăța. Si era acolo un om și mâna lui dreaptă era uscată. 7 Iar cîrturari și farisei îl pîndiau dacă tîmădueste sâmbêta, ca să găsiască a 'l invinui. 8 Dar el știa gîndurile lor, și zise omului care avea mâna uscată: scoală și stai în mijloc. Și sculându se stătu. 9 Și atunci Iisus zise către dênși: vă întreb dacă se cuvine sâmbêta a face bine sau a face rău, a scăpa sau a perde un suflet? 10 Și privindu 'l pe toți 'i zise: întinde mîna ta, iar el făcu așa; și se făcu sănătoasă mîna lui ca și cealaltă. 11 Iar ei se umplură de furie, și vorbeau între dênși uni către alți ce ar face lui Iisus.

Alegerea celor doisprezece apostoli.

12 Și în zilele acestea el eși la munte ca să se roage, și petrecea noaptea în rugăciune către Dumnezeu.

13 Și când se făcu zioă chemă la sine pe ucenici săi, și după ce alege doisprezece dintre ei pe care 'i numi și apostoli, 14 Pe Simon pe care 'l numi și Petru, și pe Andrei fratele lui, și pe Iacob și Ioan, și pe Filip și Bartolomeu, 15 Și pe Mateu și Toma, și pe Iacob al lui Alfeu și pe Simon, numit Zelotul, 16 Și pe Iuda al lui Iacob, și pe Iuda Iscariotul, care se făcu trădător.

Predica lui Christos de la cîmp.

17 Și după ce se dete jos cu dênși, stătu pe un loc șes, și stătu gloată multă de ucenici ai săi, și mulțime mare a poporului din toată Iudea și Ierusalem, și de pe marginea mării Tirului și Sidonului, care veniră să 'l asculte și să fie vindecați de boalele lor, 18 Și cei bîntuiți de spirite necurate erau tîmăduiți. 19 Și toată gloata căuta să 'l atingă, că putere eșia de la dînsul și vindeca pe toți.

20 Și el ridicându 'și ochi la ucenici săi zicea:

Fericiti voi cei săraci, că a voastră este împărăția lui Dumnezeu.

21 Fericiti voi cei flămânzi acum, că veți fi săturați.

Fericiti cei care plîngeți acum, că veți rîde.

22 Fericiti sînteți când oameni vă vor urî, și când vă vor scoate dintre ei și vă vor desprețui și vor lepăda numele vostru ca rău din pricina Fiului omului. 23 Bucurați vă în zioa aceea și săltați; căci iată plata voastră este multă în cer; pentru că părinți lor făceau în același chip cu profeți. 24 Dar voi veți aveați, că vă luați mîngăerea voastră.

25 Voi veți aveați sînteți sătul acum, că veți flămânzi;

Voi care rideți acum, că vă veți întrista și veți plînge.

26 Voi când toți oameni vor zice bine de voi; pentru că părinții lor făceau în același chip cu profeți minci-noși.

27 Dar zic voi care ascultați: iubiți pe vrăjmași voștri, faceți bine la cei care vă urăsc, 28 Binecuvîntați pe cei care vă blestemă, rugați vă pentru cei care vă necăjesc. 29 Celui care te lovește peste falcă dă 'i să loviască și pe cealaltă, și pe cel care 'ți ia vestmîntul, nu 'l opri a 'ți lua și cămașa. 30 Dă la orî care cere de la tine, și de la cel care ție ale tale nu cere înapoi. 31 Și după cum

voiți să vă facă oameni, faceți și voi lor asemenea. 32 Și dacă iubiți pe cei care vă iubesc, ce mulțumire aveți? Căci și păcătoși iubesc pe cei care îi iubesc pe dânsi. 33 Și dacă faceți bine la cei care vă fac bine, ce mulțumire aveți? Căci și păcătoși fac aceeași. 34 Și dacă împrumutați pe aceia de la care nădăjduiți a lua, ce mulțumire aveți? Și păcătoși împrumută păcătoșilor ca să primiască înapoi d'o potrivă. 35 Ci iubiți pe vrăjmași voștri și faceți bine și împrumutați, ne perzând nădejdea de nimic; și va fi plata voastră multă, și veți fi fii ai celui prea înalt, că el însuși este bun către cei nemulțumitori și răi. 36 Fiți deci miloși, după cum și Tatăl vostru este milos.

37 Nu judecați, și nu veți fi judecați; nu osindiți, și nu veți fi osindiți; ertați, și veți fi ertați; 38 Dați, și vi se va da; măsură bună, îndesată, clătinată și virfuită vor da în sînul vostru. Căci cu măsura cu care măsurați, vi se va măsura înapoi.

39 Atunci le spuse și o pildă. Nu cumva un orb poate duce pe cale pe orb? Nu vor cădea amândoi în groapă? 40 Nu este ucenic mai pe sus de învățatorul său; dar adus la deservire fie care va fi ca învățatorul său.

41 Pentru ce vezi gunoiul ce este în ochiul fratelui tău, și nu zărești birna ce este în ochiul tău? 42 Cum poți zice fratelui tău, frate, stai să scot gunoiul ce este în ochiul tău, ne văzînd tu însuși birna din ochiul tău? Fățarnice, scoate mai întîi birna din ochiul tău, și atunci vei vedea să scoți gunoiul ce este în ochiul fratelui tău.

43 Căci nu este pom bun făcînd rod rău, nici iarăș pom rău făcînd rod bun. 44 Căci fie care pom se cunoaște din rodul lui; pentru că nu culeg *oameni* smochine din spină, nici nu adună struguri din rugi. 45 Onul bun din comoara bună a inimei sale pune înainte ce este bun, și cel rău din cea rea pune înainte ce este rău; căci din prisosul inimei vorbește gura lui.

46 Dar pentru ce mă chemați Doamne, Doamne, și nu faceți ce zic? 47 Tot care vine la mine și ascultă de cuvintele mele și le face, voi arăta voe cu cine se aseamănă; 48 Este asemenea cu un om care clădește casă, care săpă adînc și puse temelie pe peatră; și vărsîndu se apele riul bătu în casa aceea, și nu putu s'o clatine.

pentru că ea fu bine clădită. 49 Iar cine va fi ascultat și nu va fi făcut este asemenea cu un om care clădește casa pe pămînt fără temelie, în care bătu riul și îndată căzu toată și dărîmarea acelei case fu mare.

Iisus însănoșază la Capernaum pe sluga sutașului.

7 Și după ce sfinși toate cuvintele sale în auzul poporului, intră în Capernaum. 2 Iar a unui sutaș slugă, care era în cînte la dînsul, bolnav fiind era să moară. 3 Și auzind de Iisus trimise la el bătrîni ai Iudeilor, rugîndu 'l ca venind să scape pe sluga lui. 4 Iar ei venind la Iisus îl rugară înadins, zicînd că este vrednic ca să 'i învoești aceasta; 5 Căci iubește poporul nostru, și el însuși ne clădi sinagogă.

6 Și Iisus mergea împreună cu ei. Și fiind el acum nu departe de casă, sutașul trimise la dînsul prietenii zicîndu 'i: Doamne, nu te osteni; căci nu sînt vrednic ca să intri sub acoperișul meu; 7 De aceea nici nu m'am crezut pe mine însumi vrednic ca să vii la tine; ci zi un cuvînt, și se va tămădui sluga mea. 8 Căci și eu sînt om pus sub stăpînire, avînd sub mine ostași. și zic acestuia: du te, și se duce, și altuia: vino, și vine, și slugi mele: fă aceasta, și face. 9 Iar Iisus auzind acestea se minună de el, și întorcîndu se zise gloatei care 'i urma: voe vă zic, nici în Israel n'am găsit atîta credință. 10 Și trimiși întorcîndu se a casă aflară sluga sănătoasă.

Învierea tinărului din Naim.

11 Și în zioa următoare se duse într'un oraș numit Nain; și mergeau împreună cu dînsul ucenici destui ai lui și gloata multă. 12 Iar cînd se apropie de poarta orașului, iată se aducea afară un mort, fiu unic la mama lui, și ea însăși era văduvă, și gloată destulă din oraș era cu dînsa. 13 Și văzînd o Domnul 'i se făcu mila de ea și 'i zise: nu plînge. 14 Și apropiindu se atinse cosciugul, iar cei care 'l duceau stătura, și el zise: tinere, ție 'ți zic, scoală te. 15 Și mortul se ridică în sus și începu să vorbească, și 'l dete mumei lui.

16 Iar pe toți 'i coprinse frică, și măriau pe Dumnezeu zicînd că profet mare s'a ridicat între noi, și că Dumnezeu a cercetat pe poporul său.

17 Și eși cuvîntul acesta despre dînsul în toată Iudea și în toată împrejurimea.

Trimișii lui Ioan botezătorul.

18 Și duseră știre lui Ioan ucenici săi despre toate acestea. 19 Și Ioan chemând la sine pe doi dintre ucenici săi trimise la Iisus zicînd: tu ești acela care vine, sau pe altul să așteptăm? 20 Și venind la dînsul bărbații ziseră: Ioan Botezătorul ne a trimis la tine zicînd: tu ești acela care vine, sau pe altul să așteptăm? 21 Și în ceasul acela vindecă pe mulți de boale și de răni și de spirite rele, și anume la mulți orbi dăruie vedere. 22 Și răspunzînd Iisus le zise: mergînd spuneți lui Ioan ce văzurăți și auzirăți, că orbi vîd, schiopî umblă, leproși se curățesc, surzi aud, morți se scoală, săracilor se binevestește. 23 Și fericit este cine nu se va fi smintit întru mine.

24 Iar după ce pleacă trimiși lui Ioan, încep să vorbască către gloate despre Ioan: ce ați eșit în pustie să vedeți? O trestie clătînându-se de vînt? 25 Dar ce ați eșit să vedeți? Un om îmbrăcat în vestimente moi? Iată cei care sînt în vestimente albe și în desfătare se află în case împărătești. 26 Dar ce ați eșit să vedeți? Un profet? Adevăr zic voe, și mai mult de cît un profet. 27 Acesta este despre care s'a scris: „Iată eu trimit înaintea feței tale pe îngerul meu, care va găti calea ta înaintea ta.” 28 Zic voe, dintre cei născuți de femeie nimine nu este profet mai mare de cît Ioan, și cine este mai mic în împărăția lui Dumnezeu este mai mare de cît dînsul.

29 Și auzind tot poporul și vameșii îndreptățiră pe Dumnezeu, botezați fiind ei cu botezul lui Ioan. 30 Dar farisei și învățători de lege, ne fiind botezați de dînsul, desființară în privința lor înșile hotărîrea lui Dumnezeu.

31 Decî cu cine voi asemenea pe oameni acestui neam? Și cu cine se asemănă ei? 32 Se asemănă cu copii care stau în tîrg și strigă uni către alți și zic: v'am cîntat din fluer și n'ați jucat, v'am cîntat de jale și n'ați plîns. 33 Căci a venit Ioan Botezătorul nici pîne mîncînd, nici vin bînd, și ziceți: are demon. 34 A venit Fiul omului mîncînd și bînd, și ziceți: iată om mîncător și beutor

de vin, prieten al vameșilor și păcătoșilor.

35 Și s'a cunoscut de dreaptă înțelepciunea de către toți fii ei.

Pecătoasa care unge pe Iisus.

36 Și unul dintre farisei îl ruga ca să mănânce împreună cu dînsul; și intrînd în casa fariseului șezu la masă.

37 Și iată o femeie care era în oraș o pecătoasă, înțelegînd că șade la masă în casa fariseului, aducînd un alabastru cu mir. 38 Și stînd dinapoi lîngă picioarele lui, plîngînd încep să ude cu lacrimi picioarele lui și le șterse cu părul capului ei, și săruta picioarele lui și le ungea cu mir. 39 Vîzînd dar fariseul care îl chemase, vorbi întru sine zicînd: acesta dacă ar fi profet, ar cunoaște cine și ce fel este femeia care îl atinge; căci este pecătoasă.

40 Și răspunzînd Iisus zise către dînsul: Simone, am să îți spun ceva. Iar el zice: Învățătorule, spune. 41 Un împrumutător cu dobîndă avea doi datornici; unul îi datora cinci sute de denari, iar celalalt cincizeci. 42 Ne avînd ei să plătească, îi ertă pe amîndoi; decî care dintre ei îl va iubi mai mult? 43 Răspunzînd Simon zise: gîndesc că acela căruia i s'a ertat mai mult. Iar el îi zise: drept ai judecat.

44 Și întorcîndu-se către femeie zise lui Simon: vezi această femeie? Ți intrai în casă, apă pentru picioarele mele nu dedeși; dar aceasta cu lacrimi mi udă picioarele și cu părul capului ei le șterse. 45 Sărutare nu mi dedeși; dar aceasta de cînd intrai nu încetă sărutându-mi picioarele. 46 Cu untdelemn nu mi unseși capul, dar aceasta cu mir mi unse picioarele. 47 De aceea zic ție, ertate sînt păcatele ei cele multe, că mult a iubit; iar cui puțin îi se ertă, puțin iubește. 48 Și îi zise: ertate ți sînt păcatele. 49 Și cei care ședeau împreună la masă începură să zică între dînși: cine este acesta care ertă chiar păcate? 50 Și zise către femeie: credința ta te a mîntuit, du-te în pace.

Femeile care slujesc lui Iisus și îl urmîșă.

8 Și după aceea el călătoria din oraș în oraș și din sat în sat predicînd și binevestind împărăția lui Dumnezeu. 2 Și cei doisprezece împreună cu dînsul, și oare care femei care fuseseră tămăduite de spirite rele și de

boale, Maria care se numește Magdalena, de la care eșise șapte demoni, 3 Și Ioana femeia lui Chuza, îngrijitorul lui Erod, și Susana și altele multe, care 'i ajutau din averea lor.

Pilda cu semănătorul.

4 Dar când se adună gloată multă și din cei care călătoriau la densul de prin orașe zise în pildă: 5 Eșit a semănătorul să semine sămînța lui. Și când semăna el una sămînță căzu lângă cale, și fu călcată, și paserile cerului o mâncară. 6 Și alta căzu jos pe peatră, și crescînd se uscă pentru că nu avea umezeală; 7 Și alta căzu în mijlocul spinilor, și spini crescînd d'împreună o înăbușiră; 8 Și alta căzu pe pămîntul cel bun, și crescînd făcu rod înșutit. Acestea zicînd strigă: cine are urechi să asculte cu luare aminte.

9 Iar ucenici sîi îl întrebau ce ar fi pilda aceasta, 10 Și el zise: voe este dat să înțelegeți tainele împărăției lui Dumnezeu, iar celorlalți în pilde, ca privind să nu vadă și auzind să nu priceapă. 11 Iar pilda este aceasta: sămînța este cuvîntul lui Dumnezeu. 12 Iar cele de lângă cale sînt cei care auziră, apoi vine diavolul și lea cuvîntul din inima lor, ca nu cumva crezînd să fie mîntuiți. 13 Iar cele de pe peatră sînt cei care când au auzit primesc cu bucurie cuvîntul, dar aceștia n'au rădăcină, ei cred cîtva timp și în timp de încercare se leapădă. 14 Iar ce căzu între spini, aceștia sînt care auziră, dar supuși fiind la griji și la avuție și la plăcerile vieții sînt înăbușiți și nu fac rod deplin. 15 Iar ce căzu în pămînt bun, aceștia sînt cei care după ce auziră cu inimă curată și bună țin cuvîntul și îl rodesc în răbdare.

16 Nimenea aprinzînd lumînarea o acopere cu vas sau o pune sub pat; ci o pune în sfeșnic, pentru ca cei care intră să vadă lumina. 17 Căci nu este ceva ascuns care să nu fie dat pe față, nici n'a fost ceva ascuns care să nu fie cunoscut și să nu vie la arătare. 18 Decî luați seama cum auziți; căci cine are, 'i se va da, și cine nu are, se va lua de la densul și ce gîndește că are.

Cine e ruda lui Christos.

19 Și veni la densul muma și frații lui, și nu puteau să se înfîlțiască cu densul din pricina gloatei. 20 Și 'i

se aduse știre că muma ta și frații tăi steteau afară dorind să te vadă. 21 Iar el răspunzînd zise către dînși: muma mea și frații mei sînt aceștia care ascultă și fac cuvîntul lui Dumnezeu.

Potolirea furtunei de pe mare.

22 Și într'una din zile el intră într'un vas și ucenici sîi; și zise către dînși: să trecem dincolo de lac; și plecară. 23 Iar mergînd ei cu vasul, el adormi. Și se lăsă pe lac o furtună de vînt, și dînși erau umpluți de valuri și steteau în primejdie. 24 Și venind la densul îl deșteptară zicînd: Învățătorule, Învățătorule, sîntem perduți. Iar el deșteptându se certă vîntul și valul apei; și încetară și se făcu liniște. 25 Atunci le zise: unde este credința voastră? Iar ei temîndu se se mirară, zicînd uni către alți: cine este oare acesta, pentru că poruncește chiar vînturilor și apei, și ascultă de densul?

Vindecarea unui îndrăcit.

26 Și veniră la uscat în ținutul Gherasenilor, care este în față dincolo de Galilea. 27 Iar eșind el la uscat îl întîmpină un bărbat oare care din oraș avînd demoni; și mult timp nu se îmbrăcase cu haină, și nu sta în casă ci în gropi de morminte. 28 Văzînd dar pe Iisus și răcnind căzu la densul, și cu glas mare zise: ce ai cu mine, Iisuse, Fiule al lui Dumnezeu cel prea înalt? Rogu te, nu mă munci. 29 Căci poruncia spiritului necurat să easă din om; pentru că de mulți ani îl târîse cu densul, și era legat cu lanțuri și păzit în legături de picioare, dar rupînd legăturile era mînat de demon în pustii. 30 Și Iisus 'l întrebă zicînd: cum te numești? Și el zise: legiune că mulți demoni intrase într'ensul. 31 Și 'l rugau ca să nu le porunciască să se ducă în abis.

32 Și era acolo o turmă de porci mulți pascînd în munte; și 'l rugară ca să le dea voe să intre în aceia. Și le dete voe. 33 Iar demoni eșind din om intrară în porci; și se repezi turma de pe ripă în lac, și se înecă.

34 Și păzitori văzînd ce s'a întîmplat fugiră și vestiră în oraș și la țară. 35 Iar ei eșiră să vadă ce s'a întîmplat, și veniră la Iisus, și găsiră pe omul, din care eșise demoni, îmbrăcat și întreg la minte stînd la picioarele lui Iisus; și se temură. 36 Și cei

care văzură le spuseră cum fu scăpat cel demonizat.

37 Și 'l rugă toată mulțimea tinutului Gherasenilor ca să plece de la dânsi, pentru că erau coprinși de frică mare; iar el intrând în vas se întoarce.

38 Și bărbatul din care eșise demoni îl ruga ca să fie împreună cu dânsul; dar Iisus îl lăasă zicând: 39 Întoarce-te la casa ta, și spune câte 'ți a făcut ție Dumnezeu. Și plecă, vestind prin tot orașul câte 'i a făcut Iisus.

Învierea fetei lui Iair; minune la femeia în cursore de sânge.

40 Și întorcându-se Iisus, gloata îl primi bine; căci toți îl așteptau.

41 Și iată veni un bărbat cu numele Iair, și el era mai mare al sinagogei; și căzând la picioarele lui Iisus îl ruga ca să intre în casa lui. 42 Că avea o singură fată ca de doisprezece ani, și aceasta era pe moarte. Și mergând el, gloatele 'l înghesuiau.

43 Și o femeie fiind în curgere de sânge de doisprezece ani, care după ce mai cheltuisese cu doftori toată averea ei nu putu fi tămăduită de nimeni,

44 Apropiindu-se de dinapozi atinse ciucurile vestimentului său, și îndată stătu curgerea singelui ei. 45 Și Iisus zise: cine este care mă atinse?

Și tăgăduind toți, zise Petru și cei împreună cu dânsul: Învățătorule, gloatele te impresoră și te strimtoarează, și zici cine mă atinse? 46 Dar Iisus zise: cineva mă atinse, căci eu simții putere eșită de la mine. 47 Iar femeia văzând că nu rămase ascunsă, tremurând veni și căzând la el spuse înaintea poporului întreg pricina pentru care îl atinse, și cum fu îndată tămăduită. 48 Și el 'i zise: fiică, credința ta te a scăpat; du-te în pace.

49 Vorbind el încă vine cineva de la mai marele sinagogei zicând că a murit fiica ta; nu mai supăra pe învățătorul. 50 Iar Iisus auzind 'i răspunse zicând: nu te teme, crede numai, și va fi scăpată.

51 Și după ce veni a casă nu lăasă pe nimenea să intre cu dânsul, de cât numai pe Petru și pe Ioan, și pe Iacob și pe tatăl copilei și pe muma ei. 52 Iar toți plângeau și se jăliau de dânsa. Și el zise: Nu plângeți; n'a murit ci doarme. 53 Dar ei îl luau în rîs, știind că a murit. 54 Atunci el dănd afară pe toți și apucând mâna

ei strigă zicând: copilă, deșteaptă-te. 55 Și se întoarce spiritul ei și se sculă îndată, și porunci a 'i se da să mănânce. 56 Și rămaseră uimiți părinții ei; iar el le porunci să nu spue nimicui ce s'a făcut.

Trimiterea apostoli celor doisprezece.

9 Și chemând la sine pe cei doisprezece le dăte putere și împuternicire peste toți demoni și să tămăduiască boale. 2 Și 'i trimise să predice împărăția lui Dumnezeu și să vindece pe bolnavi. 3 Și zise către dânsi: nu luați nimic pe cale, nici toeag nici traistă nici pâine nici argint, nici să nu aveți câte două vestimente. 4 Și în ce casă veți fi intrat, acolo rămâneți și de acolo eșiți. 5 Și câți nu vă primesc pe voi, eșind din acel oraș scuturați praful de pe picioarele voastre spre mărturie împotriva lor.

6 Iar ei eșind umblau din sat în sat binevestind și tămăduind pretutindena.

7 Și auzi Erod tetrarchul toate ce se făceau, și era în nedomirire despre ce se spunea de către unii că Ioan s'a sculat dintre morți. 8 Iar de către alți că Elie s'a arătat, și de către alți că s'a sculat un profet oare care dintre cei vechi. 9 Și Erod zise: lui Ioan eu 'i am tăiat capul; dar cine este acesta despre care aud astfel de fapte? Și căuta să 'l vadă.

Săturarea celor cinci mi.

10 Și întorcându-se apostoli 'i spuseră câte făcuseră. Și luându 'i cu sine se duse la o parte la un oraș numit Betsaida. 11 Iar gloatele aflând 'i urmări, și el primindu 'i le vorbi despre împărăția lui Dumnezeu, și vindea pe cei care aveau trebuință de tămăduire.

12 Și zioa începu a se însera; atunci venind la dânsul cei doisprezece 'i ziseră: dă drumul gloatei, ca ducându-se în satele și în locurile d'imprejur să poposiască, și să afle demăncare, pentru că aci sîntem în loc pustiu. 13 Iar el zise către dânsi: dați-le voi să mănânce. Și ei ziseră: nu avem mai mult de cât cinci pâini și doi pești, afară numai dacă ducându-ne noi vom fi cumpărat demăncare la tot poporul acesta. 14 Și erau ca la cinci mi de bărbați. Dar el zise către ucenici săi: așezați 'i la masă cete de câte cincizeci. 15 Și ei făcură astfel și așezară pe toți la masă. 16 Iar el luând

cele cinci pâini și cei doi pești, căutând spre cer le binecuvîntă și frânse, și dete ucenicilor ca să dea în mîini la gloată. 17 Și mîncară și se sîturară toți și se luă ce le rămase doăsprezece coșuri de frămîtură.

Mărturisirea lui Petru. Înceia vestire a patimilor.

18 Și când se ruga el singur ucenici erau cu dînsul și 'i întrebă zicînd: cine zic gloatele că sînt eu? 19 Iar ei răspunzînd ziseră: Ioan Botezătorul, iar alți Elie, și alți că s'a sculat un profet oare care dintre cei vechi. 20 Și le zise: dar voi cine ziceți că sînt eu? Și răspunzînd Petru zise: Christosul lui Dumnezeu. 21 Și certându 'i porunci să nu spue aceasta fa nimeni, 22 Zicînd că Fiul omului trebuie să sufere multe și să nu fie primit drept bun de către bătrîni și mai mari preoților și cărturari, și să fie omorît și a treia zi să învieze.

23 Și vorbia către toți: dacă voește cineva să vie după mine, să se lepede de sine și să țiea crucea sa în fie care zi, și să 'mî urmeze. 24 Căci cine va fi voit să 'și scape sufletul, îl va perde; dar cine va fi perdut sufletul său pentru mine, acesta îl va scăpa. 25 Pentru că ce 'și folosește un om cîștigînd lumea întreagă, și perzîndu se pe sine însuși sau fiind păgubit? 26 Căci cine se va fi rușinat de mine și de cuvintele mele, de acesta se va rușina Fiul omului, când va veni întru mărirea sa și a Tatălui și a sînților îngeri. 27 Și zic voe: sînt într'adevăr unî din cei de față care nu vor gusta moarte pînă ce nu vor fi vîzut împărăția lui Dumnezeu.

Șchimbarea la față.

28 Și după cuvintele acestea, ca la opt zile, luînd cu sine pe Petru și pe Ioan și pe Iacob așe sui pe munte ca să se roage. 29 Și când se ruga chipul feței lui s'făcu altul, și îmbrăcămîntea lui albă, strălucind. 30 Și iată vorbiau împreună cu dînsul doi bărbați, care erau Moise și Elie, 31 Care arătându se în mărirea spuneau sfîrșitul său pe care avea să 'l impliniască în Ierusalem. 32 Iar Petru și cei împreună cu dînsul erau îngreoeați de somn; dar veghind ei anchă vîzură mărirea lui și pe cei doi bărbați care steteau împreună cu dînsul.

33 Și pe când se despărțiau ei de la dînsul, Petru zise către Iisus: In-

vățătorule, este bine ca noi să fim aici, și să facem trei colibi, una ție și lui Moise una și una lui Elie, neștiind ce vorbește. 34 Zicînd el acestea se făcu un nor și 'i umbri; iar dînși s'însălămîntară cînd ei intrară în nor. 35 Și s'făcu un glas din nor zicînd: acesta este Fiul meu cel ales, ascultați de dînsul. 36 Și cînd s'făcea glasul Iisus s'afă singur. Și ei tăcură și nu spuseră în acele zile nimenui nimic din cele ce vîzuseră.

Vindecarea unui îndrăcit. A doa vestire a patimilor.

37 Iar în zioa următoare dîndu se ei jos de pe munte, îl întîmpină gloată multă. 38 Și iată un bărbat din gloată strigă zicînd: Învățătorule, te rog, caută spre fiul meu, că 'l am năut pe el. 39 Și iată spirit 'l apucă și d'odată răcește și 'l scutură cu spumare, și abia se depărtează de la dînsul sdrobindu 'l. 40 Și m'am rugat de ucenici tîi ca să 'l dea afară, dar nu putură. 41 Și Iisus răspunzînd zise: o neam necredincios și sucit, pînă cînd voi fi la voi și v'eu voi îngădui? Adu aci pe fiul tîu. 42 Dar pe cînd venia la dînsul, îl scutură demonul și 'l sgudui tare; iar Iisus certă spiritul necurat, și tîmădui pe copil și 'l dete tatălui său. 43 Și toți rămaseră uimiti de mărirea lui Dumnezeu.

Dar pe cînd toți s'îminunau de toate căte făcea, Iisus zise către ucenici sîi: 44 Puneți voi în urechile voastre cuvintele acestea: căci Fiul omului are să fie dat în mîini de oameni. 45 Dar ei nu înțelegeau rostul acesta, și era ascuns față de dînși, ca să nu 'l priceapă; și s'îtemeau ca să 'l întrebe despre acest rost.

Ambiția ucenicilor.

46 Și intră gînd în ei, cine dintre dînși ar fi mai mare. 47 Dar Iisus cunoscînd gîndul inimei lor, luînd un copil îl puse lîngă sine, 48 Și le zise: orî cine va fi primit pe acest copil în numele meu, pe mine m'eu primește; și orî cine m'eu va fi primit pe mine, primește pe cel care m'a trimis pe mine; căci cine este mai mic între voi toți, acesta este mare.

49 Și răspunzînd Ioan zise: Învățătorule, știm pe unul care în numele tîu dă afară pe demoni, și 'l oprîrăm, pentru că nu urmează împreună cu noi. 50 Dar Iisus zise către dînsul:

nu opriți, căci cine nu este împotriva voastră, pentru voi este.

Răvna ucenicilor.

51 Și când fură împlinite zilele înălțării sale, și el însuși 'și 'ndreptă fața ca să meargă la Ierusalem, 52 Atunci trimise vestitori înaintea feței sale. Și ei ducându se intrară într'un oraș de Samaritani, ca să gătiască pentru densul; 53 Și 'l primiră, pentru că față lui era îndreptată spre Ierusalem. 54 Și văzând ucenici săi Iacob și Ioan ziseră: Doamne, voești să zicem ca să se pogoare foc din cer și să 'i mistuiască *precum a făcut și Elie?* 55 Iar el întorcându se 'i certă. Și zise: *nu știți ai cărui spirit sunteți voi; căci Fiul omului n'a venit să pearză suflete de oameni, ci să scape.* 56 Și se duseră într'alt sat.

Urmarea după Iisus.

57 Și mergând ei, unul zise către densul pe cale: voi urma ție ori unde te vei fi dus. 58 Și Iisus 'i zise: vulpile au vizuină și paserile cerului locuințe, însă Fiul omului n'are unde să 'și plece capul.

59 Atunci zise către un altul: urmează 'mi. Iar el zise: Doamne, dă 'mi voe ca mai 'ntîiu ducându mă să îngrop pe tatăl meu. 60 Și el zise: lasă morți să îngroape pe morți lor, iar tu ducându te dă știre în toate părțile de împărăția lui Dumnezeu.

61 Și un altul zise: ții voi urma ție, Doamne, dar mai 'ntîiu dă 'mi voe să las în rînduială pe cei care sînt în casa mea. 62 Iar Iisus zise către densul: nimenia punînd mîna sa pe plug și uitându se înapoi, nu este potrivit pentru împărăția lui Dumnezeu.

Trimiterea celor șaptezeci de ucenici și întoarcerea lor.

IO Iar după acestea Domnul făcu cunoscut și pe alți șaptezeci, și 'i trimise câte doi înaintea feței sale în ori ce oraș și loc, unde avea să vie el însuși.

2 Și zicea către densi: secerișul este mult, dar lucrători puțin; rugați vă deci de Domnul secerișului ca să scoată lucrători la secerișul său. 3 Mergeți; iată eu vă trimit ca miei între lupi. 4 Nu purtați pungă de bani, nici traistă, nici încălțăminte; nu urați la nimenia pe cale. 5 În casa în care veți fi intrat, ziceți mai 'ntîiu: pace casei aceștia. 6 Și dacă este acolo fiul păcii,

va sta asupra lui pacea voastră; iar dacă nu este, se va întoarce spre voi. 7 Rămâneți în aceeaș casă mîncînd și bînd ce sînt la dînsi; pentru că vrednic este lucrătorul de plata sa. Nu vă mutați din casă în casă.

8 Și în ori ce oraș intrați și vă primesc pe voi, mîncăți ce vă este pus înainte, 9 Și tîmăduiți pe cei bolnavi în el, și spuneți le: s'a apropiat la voi împărăția lui Dumnezeu. 10 Dar în ori ce oraș veți fi intrat și nu vă primește, eșind în stradele lui ziceți: 11 Și praful ce se lipi de noi din orașul vostru îl scuturăm voe la picioare; dar cunoașteți aceasta, că s'a apropiat împărăția lui Dumnezeu. 12 Zic voe că în zioa aceea va fi mai ușor pentru Sodoma de cît pentru acel oraș.

13 Vai ție Chorazim, vai ție Betsaida; că dacă în Tir și Sidon s'ar fi făcut minunile ce au fost făcute în voi, de mult: tînd în sac și cenușa s'ar fi pocăit. 14 Dar Tirului și Sidonului va fi mai ușor la judecată de cît voe. 15 Și tu Capernaum, nu fuși ridicat pînă la cer? Pînă la iad vei fi pogorit.

16 Cine ascultă de voi de mine ascultă, ci cine vă desprețuește pe voi pe mine mă desprețuește; iar cine mă desprețuește pe mine desprețuește pe cel care m'a trimis pe mine.

17 Și se întoarseră cel șaptezeci cu bucurie zicînd: Doamne, chiar demoni ni se supun în numele țeu. 18 Iar el le zise: zăriam pe satan ca un fulger căzînd din cer. 19 Iată v'am dat putere să călcați peste șărpi și scorpii, și peste toată puterea vrăjmașului, și nimic nu va vătămă pre voi. 20 Dar nu vă bucurați de aceasta că spiritele vi se supun; bucurați vă că numele voastre sînt scrise în ceruri.

Rugă de mulțumită a lui Iisus.

21 În acelaș ceas se înveseli în sîntul spirit, și zise: te laud Tată, Doamne al cerului și al pămîntului, că ai ascuns acestea de înțelepți și pricepuți, și le ai descoperit celor neștiutori; așa, Tată, că așa a fost bunăvoință înaintea ta. 22 Și întorcându se către ucenici zise: toate 'mi sînt date mie de către Tatăl meu, și nimenia nu cunoaște cine este Fiul de cît numai Tatăl, și cine este Tatăl de cît numai Fiul, și acela căruia ar voi Fiul să 'i descopere.

23 Și întorcându se la o parte zise

către ucenici: fericiți sunt ochi care văd ce vedeți. 24 Căci zic voe că mulți profeti și împărați voră să vădă ce vedeți voi, și nu văzură, și să auză ce auziți, și nu auziră.

Pilda cu Samaritanul milos.

25 Și iată un învățător de lege să seculă ispitându 'l, zicend: Învățătorule, ce făcend voi moșteni vieța vecinică? 26 Iar el zise către dēnsul: în lege ce este scris? Cum citești? 27 Și răspunzēd zise: „veți iubi pe Domnul Dumnezeuul tēu din toată inima ta și în tot sufletul tēu și în toată tăria ta și în tot cugetul tēu“, și „pe aproapele tēu ca pe tine însuși“. 28 Iar el 'i zise: drept ai răspuns; fă aceasta și vei fi viu.

29 Dar el voind să se îndrepteze pe sine zise către Iisus: și cine este aproapele meu? 30 Și răspunzēd Iisus zise: un om mergea în jos de la Ierusalem la Ierichon, și căzu între tâlhari, care și desbrăcându 'l și răbindu 'l se duseră, lăsându 'l jumătate mort. 31 Din întâmplare un preot mergea în jos pe acea cale, și văzēdu 'l trecu p'alătura de dēnsul. 32 Asemenea și un levit sosind la acel loc, după ce veni și văzu trecu p'alătura de dēnsul. 33 Dar un samaritan mergēd pe cale veni la el și văzēdu 'l 'i se făcu milă, 34 Și apropiindu se legă rănila lui turnând untdelemn și vin, și punēdu 'l pe dobitocul său îl duse la o casă de poposire, și purtă grijă de dēnsul. 35 Iar în zioa următoare dimineața când eși, scoțēd doi denari dete celui care 'i primise și zise: poartă grijă de dēnsul, și ce vei fi mai cheltuit eu 'ți voi da înapoi, când mă întorc iar aci. 36 Care dintre acești trei 'ți se pare a fi fost aproapele celui care căzu între tâlhari? 37 Și el zise: cel care făcu milă cu dēnsul. Atunci Iisus 'i zise: du te, fă și tu asemenea.

Maria și Marta: un lucru este trebuincios.

38 Iar când ei mergeau el intră într'un sat: și o femeie cu numele Marta îl primi în casa ei. 39 Și aceasta avea o soră numită Maria, și care stānd jos lângă picioarele Domnului asculta cuvintul lui; 40 Iar Marta era prinsă la o parte de multă slujire. Și stānd zise: Doamne, nu 'ți este grijă că soru mea mă lāsă singură ca să slujesc? Zi 'i dar ca să pue

māna împreună cu mine. 41 Și răspunzēd Domnul 'i zise: Marta, Marta, pentru multe îngrijești și de multe te îngrijești, 42 Dar d'un lucru este trebuință; căci Maria 'și alese partea bună, ce nu va fi luată de la dēnsa.

Rugăciunea Domnului.

II Și pe când se ruga el într'un loc, când încetă, zise către dēnsul unul dintre ucenici săi: Doamne, învață ne să ne rugăm, după cum și Ioan învăță pe ucenici săi.

2 Iar el le zise când vă rugați, ziceți: Tată al nostru care ești în ceruri sântiască se numele tēu; vie împărăția ta; făcă se voea ta precum în cer și pe pământ; 3 Pâinea noastră de toate zilele dă ne o noē în fie care zi; 4 Și ne eartă noē păcatele noastre, căci și noi ertăm orî cui ne datorează; și nu ne duce în ispită, ci ne scapă de la cel rău.

5 Și zise către dēnși: cine dintre voi va avea un prieten, și se va duce la dēnsul în mezul nopții și 'i zice: prietene, împrumută 'mî trei pâini, 6 Pentru că un prieten al meu veni de pe drum la mine și n'am ce să 'i pun înainte? 7 Și acela răspunzēd d'înăuntru zice: nu mă da de oste-neală; acum este ușa închisă, și copii mei sînt în pat cu mine; nu pot sculāndu mă să 'ți dau. 8 Zic voē, chiar dacă nu 'i va da sculāndu se pentru că 'i este prieten, totuși pentru îndrāsneala lui sculāndu se 'i va da cât are trebuință. 9 Și eu zic voē: cereți, și se va da voē, căutați, și veți afla, bateți, și se va deschide voē. 10 Căci orî cine cere ăea, și cine caută află, și celui care bate 'i se va deschide.

11 Și de la care dintre voi, ca tată, va cere fiul pâine, nu cumva 'i va da peatră? Sau dacă și pește va cere, nu cumva 'i va da șarpe în loc de pește? 12 Sau dacă va cere și un ou, nu cumva 'i va da un scorpion? 13 Decî dacă voi rēi fiind știți să dați lucruri bune la copii voștri, cu cât mai virtos Tatăl vostru care este în cer va da din cer spirit sânt la cei care cer de la dēnsul?

Iisus gonesce un drac.

14 Și scotea un demon, și acesta era mut; și eșind demonul mutul vorbi; și gloatele se minunau. 15 Iar uni dintre dēnși ziseră: cu Beelzebul domnul demonilor dă afară pe de-

monî. 16 Și alți ispitindu 'l cereau de la dânsul un semn din cer. 17 Dar el știind gândurile lor le zise: ori ce împărăție desbinându se în sine este pustiiu, și casă peste casă cade. 18 Și dacă satan s'a desbinat în sine, cum va sta împărăția lui? Pentru că ziceți că eu cu Beelzebul scot afară pe demoni. 19 Iar dacă eu cu Beelzebul scot afară pe demoni, fii voștri cu cine 'i scot afară? De aceea ei vor fi judecători voștri. 20 Și dacă eu cu degetul lui Dumnezeu scot afară demoni, a ajuns deci la voi împărăția lui Dumnezeu.

21 Când cel tare întrarmat fiind păzește curtea lui, în pace sînt averile lui. 22 Dar îndată ce un mai tare de cât dânsul venind îl va fi biruit, lea armătura lui în care se încrezuse, și împarte prăzile luate de la el. 23 Cine nu este cu mine împotriva mea este, și cine nu strînge cu mine risipește.

24 Când spiritul necurat va fi eșit din om, umblă prin locuri fără apă căutând repaus, și ne găsind zice: mă voi întoarce la casa mea de unde am eșit. 25 Și venind o găsește măturată și gătită. 26 Atunci se duce și lea cu sine alte șapte spirite mai rele de cât el, și intrând locuiește aci, și se fac cele de pe urmă ale omului aceluia mai rele de cât cele d'întîiu.

27 Iar pe când vorbea el acestea, o femeie din gloată ridicând glas 'i zise: fericit este pîntecele care te a purtat și țîtele pe care le ai supt. 28 Și el zise: așa este, fericiți care ascultă cuvîntul lui Dumnezeu și 'l păzesc.

Semnul lui Iona.

29 Și adunându se gloate în grămadă începu a zice: neamul acesta este neam rîu; cere semn, și semn nu 'i se va da de cât numai semnul lui Iona *profețul*. 30 Căci după cum Iona fu un semn pentru Nineviți, astfel va fi și Fiul omului pentru neamul acesta. 31 O împărăteasă de la miază zi se va ridica la judecată cu bărbați acestui neam și 'i va osîndi, că a venit de la marginile pămîntului să asculte înțelepciunea lui Solomon, și iată mai mult de cât Solomon *este aci*. 32 Bărbați Nineviți se vor scula la judecată cu neamul acesta și 'l vor osîndi; că ei se pocîiră la predica lui Iona, și iată mai mult de cât Iona *este aci*.

33 Nimenea aprinzînd lumina nu o

pune în ascunzătoare nici sub obroc, ci în sfeșnic, pentru ca cei care intră să vadă lumina. 34 Luminătorul corpului este ochiul tîu. Când ochiul tîu este curat, și tot corpul tîu este luminat; dar când este rîu, și corpul tîu este întunecat. 35 Iea seama dar ca lumina care este în tine să nu fie întunec. 36 Deci dacă tot corpul tîu este luminat, ne avînd vre o parte întunecată, luminat va fi tot, ca și când luminătorul te luminează cu raza sa.

Mustrea răutății și sîfărnicii fariseilor și a cărturarilor.

37 Și pe când vorbea îl rugă un fariseu ca să prînziască la dânsul; și intrînd se puse la masă. 38 Iar fariseul vîzînd se miră că nu s'a îmbăcat mai 'ntîiu înainte d'a prânzi. 39 Și Domnul zise către dânsul: acum voi farisei curățiți partea din afară a harului și a vasului de mîncare, dar înăuntru vostru este plin de răpire și răutate. 40 Nemîntoșilor, oare cei care făcu ce este din afară, nu făcu și ce este d'înăuntru? 41 Dați dar cele d'înăuntru milostenie, și iată tot vî este curat. 42 Deci vaî voe fariseilor, că dați zeciuială din ismă și rută și din ori ce legumă, și lăsați la o parte judecarea *dreaptă* și iubirea către Dumnezeu; pe acestea trebuia să le faceți, și pe acelea să nu le lăsați. 43 Vaî voe fariseilor, că iubiți cel d'întîiu scaun în sinagogi și urările de bine în tîrguri. 44 Vaî voe, *cărturari și farisei sîfărnicii*, că sînteți ca mormintele ce nu se cunosc, și oameni care umblă pe d'asupra nu le știu.

45 Și rîspunzînd unul dintre învățători de lege 'i zise: Învățătorule, zicînd acestea și pe noi ne înfrunzeți rușinos. 46 Iar el zise: vaî și voe învățătorilor de lege, că încărați pe oameni cu sarcini anevoe de purtat, iar voi nici u unul din degetele voastre nu atingeți sarcinile. 47 Vaî voe, pentru că clădiți mormintele profeților, iar părinți voștri 'i omoriți. 48 Deci dar sînteți martori și încuviințați faptele părinților voștri, pentru că dînși 'i au omorît, iar voi clădiți *mormintele lor*. 49 De aceea și înțelepciunea lui Dumnezeu zise: voi trimite la dînși profeți și apostoli, și dintre ei vor omori și vor urmări. 50 Pentru ca să fie cerut înapoi de la neamul acesta sîngele tuturor profeților, ce este vărsat de la întemeierea lumii, 51 De la sîngele lui Abel pînă

la sîngele lui Zacharia care peri între altar și templu; așa este, vî spun, va fi cerut înapoi de la neamul acesta. 52 Văi voe învățătorilor de lege, că ați luat cheea cunoștinții; voi enșivē n'ați intrat și pe cei care erau să între i ați oprit.

53 Și când eși el de acolo, cărturari și farisei începură a l urî strașnic și a i da pricina să vorbiască de mai multe, 54 Pîndindu l și căutînd ca să prinză ceva din gura lui pentru ca să l învinuiască.

A se feri de fătărnicie și de șovăire.

12 Și în acelaș timp adunîndu se zecimi de miî de gloată, în cît se căleau uni pe alți, începu a vorbi mai ntēiu către ucenici sēi: feriți vē pe voi enșivē de aluatul fariseilor, care este fătărie. 2 Nimic nu este acoperit de toate părțile care nu va fi descoperit, și ascuns care nu va fi cunoscut. 3 De aceea cîte ați zis la întunerie, vor fi auzite la lumină, și ce ați vorbit la ureche în camere vor fi vestite de pe acoperișul caselor.

4 Voē vē zic, prieteni mei, nu vē temeți de cei care omoară corpul și după acestea nu mai au ce să mai facă. 5 Vē voi arăta ansē de cine sã vē temeți; temeți vē de acela care după ce a omorît are putere să arunce în gheenă. Așa este, zic voē, de acestea temeți vē. 6 Au doar nu se vînd cinci vrăbiî pentru doi bani? Și nici una din ele nu este uitată înaintea lui Dumnezeu. 7 Dar și peri capului vostru toți sînt numărați. Decî nu vē temeți; voi vē deosebiți de multe vrăbiî.

8 Și zic voē, orî cine va fi mărturisit pentru mine înaintea oamenilor, și Fiul omului va mărturisî pentru dēnsul înaintea āngerilor lui Dumnezeu, 9 Iar cine mē va fi tăgăduit înaintea oamenilor, tăgăduit va fi înaintea āngerilor lui Dumnezeu.

10 Și orî cine va zice cuvînt împotriva Fiului omului, ertat va fi lui; dar celui care va fi zis defăimare împotriva Sântului Spirit nu i se va erta.

11 Și când vē duc pe voi la sinagogi și dregători și stăpîniri, nu îngrijii cum sau ce veți răspunde sau ce veți zice, 12 Căci Sântul Spirit vē va învăța chiar în acel ceas ce trebuie să spuneți.

A se feri de syārcenie și de iubirea celor lumesci.

13 Și unul din gloată i zise: Învățătorule, spune fratelui meu să împartă moștenirea cu mine. 14 Iar el i zise: omule, cine m'a pus judecător sau împărțitor peste voi? 15 Și zise către dēnși: luați amînte și păziți vē de orî ce pornire spre înavuțire, pentru că vieța cui va nu stă în prisosul ce are din avuțiile sale.

16 Apoi spuse o pildă către dēnși zicēnd: țarina unui om avut rodi bine. 17 Și se gîndia în sine zicēnd: ce voi face, că n'am unde să strîng roadele mele? 18 Și zise: aceasta voi face; mi voi da jos grānarile și mai mari voi clădi, și voi strînge acolo toate roadele mele și bunurile mele, 19 Și voi zice sufletului meu, suflete, ai multe bunuri puse pentru mulți ani; odihnește te, mănîncă, bea, veselește te. 20 Dar Dumnezeu i zise: nemîntosule, în noaptea aceasta au să ceară înapoi de la tine sufletul tēu; și cele ce ai gătît ale cui vor fi? 21 Așa este cel care adună comoară pentru sine enșuși, și nu se înavuțește în Dumnezeu.

22 Și zise către ucenici sēi, drept aceea zic voē, nu îngrijii pentru sufletul vostru ce să mînceați nici pentru corpul vostru cu ce să vē îmbracăți. 23 Sufletul este mai mult de cît hrană și corpul de cît îmbrăcămîntea. 24 Priviți corbi, că nici nu seamănă nici nu seceră, ei n'au cameră nici grānar, și Dumnezeu i hrănește; cu cît mai mult vē deosebiți voi de paseri! 25 Cine dintre voi îngrijind poate adăoga la vērsta sa un cot? 26 Decî dacă nu pnteți nici ce este cel mai neînsemnat lucru, pentru ce îngrijii de celelalte? 27 Priviți crini cum cresc, nici nu tore nici nu țes; și zic voē, nici Solomon în toată mărimea lui nu se îmbracă ca unul din aceștia, 28 Dacă dar Dumnezeu îmbracă astfel în cîmp earba, care este azi și mâine se aruncă în cuptor, cu cît mai vîrtos pe voi, puțin credincioșilor?

29 Și voi nu căutați ce să mînceați și ce să beți, și nu fiți necumpenii; 30 Căci toate acestea le caută pāgāni lumii; iar Tatăl vostru știe că aveți trebuință de acestea. 31 Decî căutați împărăția lui, și acestea toate se vor adaoge voe. 32 Nu te teme, turmă mică; pentru că Tatăl vostru a bine voit să vē dea împărăția.

33 Vindeți averile voastre și dați milostenie; faceți voe ănsivă pungi ce nu învechesc, comoară neîncetată în ceruri, unde fur nu se apropie nici moșie nu strică. 34 Căci unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră.

Îndemnare de a veghea și de a se îngădui cu iubire reciprocă.

35 Incinse fie mijloacele voastre și luminările aprinse; 36 Și voi asemenea oamenilor care așteaptă pe domnul lor ănsuși, când se va întoarce de la nuntă ca venind și bătând la ușă îndată să 'i deschiză. 37 Fericite sânt slugile acelea pe care venind domnul le va găsi veghind; adevăr zic voe că se va încinge și 'i va pune la masă și trecând alături 'i va sluji. 38 Și dacă va fi venit în a doa streajă, și în a treia, și va fi găsit astfel, fericite sânt slugile acelea. 39 Cunoașteți dar aceasta, că dacă stăpînul de casă ar ști în ce ceas vine furul ar fi veghiat, și n'ar fi lăsat să 'i se sape casa. 40 Deci și voi fiți gata, că în ceasul în care nu gândiți vine Fiul omului.

41 Și Petru 'i zise: Doamne, către noi vorbești această pildă sau și către toți? 42 Și Domnul zise: cine este dar econom credincios, cu minte, pe care îl va pune stăpînul peste slugă-rimea sa, spre a da la timp cuvenit demăncarea? 43 Fericită este sluga aceea, pe care venind stăpînul îl va găsi făcând astfel. 44 Adevărat zic voe că 'l va pune peste toată avuția sa. 45 Dar dacă acea slugă va fi zis în inima sa: stăpînul meu întârziează să vie, și va fi început să bată pe slugi și pe slujnici, să mănânce și să bea și să se îmbete, 46 Stăpînul acelei slugi va veni în zioa în care el nu așteaptă și în ceasul când nu știe, și 'l va despică în două, și partea lui o va pune cu necredincioși. 47 Iar sluga aceea care a știut voea stăpînului său și n'a gătit sau n'a făcut după voea lui va fi cumplit bătută. 48 Și care n'a știut, dar a făcut fapte vrednice de bătăe, puțin va fi bătută. De la orî cine cui mult s'a dat, mult se va cere de la dînsul, și cui s'a încredințat mult, vor cere de la dînsul mai mult.

49 Foc am venit să arunc pe pămînt, și cât de mult voesc ca acum să fie aprins! 50 Dar am un botez spre a fi botezat, și cât de neliniștit sînt pînă când se va fi îndeplinit! 51 Gîndiți că am venit să dau pace pe pă-

mînt? Nu zic voe, ci numai desbînare. 52 Pentru că de acum vor fi cinci într'o casă desbinați, trei împotiva a doi, și doi împotiva a trei. 53 Desbinați vor fi: tată împotiva fiului și fiu împotiva tatălui; muma împotiva fiicei și fiica împotiva mumei, soacră împotiva nori sale și noră împotiva soacrei.

Semnele timpului.

54 Și zicea și către gloate: când vedeți nor ridicându-se de la apus, îndată ziceți că vine ploaie mare, și așa este; 55 Și când vedeți suflând vîntul de la miază zi, ziceți că va fi căldură mare, și este 56 Păstarnic, fața pămîntului și a cerului știți să le cercetați, dar acest timp cum nu știți să 'l cercetați? 57 Pentru ce dar nu judecați și de la voi ănsivă ce este drept?

58 Și pe când mergi cu protivnicul tîu la dregător, dă 'ți osteneală pe cale ca să te desfacă de dînsul, ca nu cumva să te tirească la judecător, și judecătorul să te dea în mîna slujitorului, și slujitorul să te arunce în închisoare. 59 Zic ție, nu vei eși de acolo pînă ce nu vei fi plătit și cel din urmă bea nu.

Predică de pocăință a lui Iisus despre pierrea Galileenilor.

13 Și în același timp erau de față uni aducându 'i știre despre Galileeni, al căror singe Pilat îl amestecă cu jertfele lor. 2 Și răspunzînd Iisus le zise: gîndiți voi oare că acești Galileeni au fost mai păcătoși de cît toți Galileeni, pentru că au pățit acestea? 3 Nu, zic voe, dar dacă nu vă veți fi pocăit, totți asemenea veți peri. 4 Sau acei optsprezece peste care căzu turnul în Siloam și 'i omorî, gîndiți voi oare că ei au fost mai greșiți de cît toți oameni care locuiesc în Ierusalem? 5 Nu, zic voe, dar dacă nu vă veți fi pocăit, totți asemenea veți peri.

6 Și spuse pilda aceasta oare cine avea un smochin sădit în viea sa, și veni cîutînd rod într'însul și nu găsi. 7 Atunci zise către vier: iată trei ani de când viu cîutînd rod în acest smochin și nu găsesc; taie 'l; pentru ce face și pămîntul nefolositor? 8 Iar el răspunzînd 'i zice: Doamne, lasă 'l și anul acesta pînă când voi fi săpat împrejurul lui și voi fi pus gunoiu, 9 Și dacă va fi făcut rod în viitor, bine; iar dacă nu, îl vei tăia.

Vindecarea unei boli de optsprezece ani, în ziua sâmbetei.

10 Și învăța într'una din sinagogi sâmbăta. 11 Și iată o femeie avea de optsprezece ani spirit de slăbiciune, și era gârbovită și nu putea să se ridice în sus nici de cum. 12 Și văzând o Iisus o chemă la sine și 'i zise: femeie, ești lăsată de slăbiciunea ta. 13 Și puse mâinile peste dânsa; și îndată se îndreptă în sus și măria pe Dumnezeu.

14 Și răspunzând mai marele sinagogei, adânc mahnindu se că Iisus o tămădui sâmbăta, zicea gloatei că șale zile sunt în care trebuie a se lucra, decî într'ensele venind tămăduiți vî, și nu în ziua sâmbetei. 15 Dar Domnul 'i răspunse și zise: fățarnicilor, fie care dintre voi sâmbăta nu desleagă boul sau or asinul de la esle, și ducendu 'l îl adapă? 16 Iar aceasta, fiică a lui Abraam fiind, pe care o legă satana, iată de optsprezece ani, nu trebuia să fie deslegată de legătura aceasta în ziua sâmbetei?

17 Și zicînd el acestea sî rușinau toți care steteau împotriva lui, și toată gloata se bucura de toate faptele mărețe ce se sîvîrșiau de dînsul.

Pilde și cuvîntări despre împărăția lui Dumnezeu.

18 Decî zicea: cu ce este asemenea împărăția lui Dumnezeu, și cu ce o voi asemăna? 19 Este asemenea unui grăunte de muștar, pe care luîndu 'l un om îl aruncă în însăși grădina sa, și crescî și se făcu pom mare, și păsările cerului locuîră în ramurile lui.

20 Și iar zise: cu ce voi asemenea împărăția lui Dumnezeu? 21 Este asemenea unui aluat, pe care luîndu 'l o femeie 'l a ascuns în trei măsuri de făină, pînă ce s'a dospit tot.

22 Și umbla din oraș în oraș și din sat în sat învățînd și călătorînd la Ierusalem. 23 Iar un oare care 'i zise: Doamne, puțin să fie oare cei care sî mîntuiesc? Și el zise către dînsi: 24 Luptați vî ca să intrați prin poarta cea strîmtă, că mulți, zic voî, vor căuta să intre și nu vor putea. 25 Îndată ce stăpînul casei se va fi sculat și va fi închis ușa, și veți fi început să stați afară și să bateți la ușă zicînd: Doamne, deschide ne, și răspunzînd vî va zice: nu vî știu de unde sînteți, 26 Atunci veți începe a zice: am mîncat înaintea ta și am bîut, și în stra-

dele noastre ai învățat. 27 Și va zice: zic voî, nu vî știu de unde sînteți; „depărtați vî de la mine toți făptuitori de nedreptate.” 28 Acolo va fi plîngerea și scîrșnirea dinților, cînd veți vedea pe Abraam și pe Isaac și pe Iacob și pe toți profeți în împărăția lui Dumnezeu, iar pe voi aruncați afară. 29 Și vor veni de la răsărit și de la apus, de la mează noapte și de la mează zi, și vor sta la masă în împărăția lui Dumnezeu. 30 Și iată sînt în urmă care vor fi întîiu, și sînt întîiu care vor fi în urmă.

*Pîndirea din partea lui Erođ.
Jalea Ierusalimului.*

31 Și în acel ceas se apropiară de dînsul niște farisei zicîndu 'i: ești și pleacă d'aci, fiind că Erođ voește să te omoare. 32 Și le zise: ducendu vî spuneți vulpii aceștia, iată dau afară demoni și tămăduiri sîvîrșesc astăzi și mâine, și a treia zi sfîrșesc. 33 Dar trebuie ca eu să călătoresc astăzi și mâine și în ziua următoare, pentru că nu se poate să peară un profet afară din Ierusalem. 34 Ierusalime, Ierusalime, care omori pe profeți și ucizi cu petre pe cei trimiși la tine, de câte ori am voit să adun pe copii tîi după cum adună paserea pui sîi sub aripă, dar n'ai voit. 35 Iată „vî se lasă casa voastră” pustie. Dar zic voî, că nu mî mai vedeți pînă cînd veți zice „binecuvîntat cine vine în numele Domnului.”

Iisus însănătoșază pe un bolnav de idropică.

14 Și cînd intră el în casa unuia dintre mai mari fariseilor sâmbăta ca să mînînce pîine, ei îl pîndiau. 2 Și iată un om bolnav de idropică era înaintea lui. 3 Și răspunzînd Iisus vorbi către învățătorii de lege și farisei zicînd: sî cuvine oare a tămădui sâmbăta sau nu? Iar ei tăcură. 4 Și apucînd îl tămădui și 'i dete drumul. 5 Iar către dînsi răspunzînd zise: al cărui dintre voi fiu sau bou va cădea în put, și nu îndată îl va trage în sus în ziua sâmbetei? 6 Și nu fură în stare a răspunde la acestea.

Îndemnare spre smerenie și binefacere.

7 Apoi spuse o pildă către cei chemați, după ce luă seama cum și alegau cele d'întîiu locuri, zicînd către dînsi: 8 Cînd veți fi chemat de cine va la nuntă, nu te pune la masă în cel

d'întîeu loc, ca nu cumva să fie chemat de dînsul altul mai cînsit de cît tine, 9 Și venind cel care te a chemat pe tine și pe el 'ți va zice: dă locul acestuia; și atunci cu rușine vei începe a ține cel din urmă loc. 10 Decî când vei fi chemat, ducîndu te așază te în cel din urmă loc, ca să 'ți zică, când va fi venit cel care te a chemat: prietene, mută te mai în sus; atunci vei avea cînsite înaintea tuturor care stau împreună cu tine la masă. 11 Pentru că orî cine se înalță pe sine va fi umilit; și cine se umilește pe sine va fi înălțat.

12 Dar zicea și celui care îl chemase: când faci prînz sau cină, nu chema pe prieteni tăi nici pe frați tăi nici pe rudele tale nici vecinî avuți, ca nu cumva și ei să te cheme iar și să ai rîsplată. 13 Ci când faci ospet, cheamă săraci, neputincioși, șchiopi, orbi, 14 Și fericit vei fi, pentru că n'au să 'ți dea înapoi; dar ți se va rîsplăti la învierea dreptilor.

Pilda despre ospetul cel mare.

15 Și auzind acestea unul dintre cei care sta împreună la masă 'i zise: fericit este care va mânca pâine în împărăția lui Dumnezeu.

16 Iar el 'i zise: un om făcea cină mare, și chemă pe mulți, 17 Și trimise pe sluga sa la ceasul cînei să zică celor chemați: veniți că acum este gata. 18 Și începură unul după altul toți să ceară ertare. Cel d'întîeu 'i zise: țarină am cumpărat, și am trebuință să mă duc s'o vîz; te rog, eartă mă. 19 Și altul zise: am cumpărat cîinci perechi de boi, și mă duc să 'i încerc; te rog, eartă mă. 20 Și altul zise: m'am însurat, și de aceea nu pot veni. 21 Și întorcîndu se sluga spuse domnului său acestea. Atunci mîîindu se stăpînul casei zise slugii sale: ești îndată în stradele și cărările orașului și adu aici săraci și neputincioși și orbi și șchiopi. 22 Și zise sluga, domnule, s'a făcut ce ai poruncit, și mai este loc. 23 Și zise domnul către slugă: ești la drumuri și garduri și silește 'i să intre, ca să 'mi fie casa plină; 24 Căci zic voă că din acei bărbați care au fost chemați nici unul nu va gusta din cina mea.

Lepădare de sine.

25 Și mergeau împreună cu ei gloate multe, și întorcîndu se zise către dînsi: 26 Dacă vine cineva la mine și nu

uraște pe tatăl său pe muma sa și pe femeia sa, și pe copiii săi, și pe frații săi și pe surorile sale, și chiar și viața sa ênsă, nu poate fi ucenicul meu. 27 Orî cine nu poartă crucea sa ênsă și vine după mine, nu poate să 'mi fie ucenic.

28 Căci cine dintre voi vîînd a clădi un turn nu stă mai 'ntîeu și socotește cheltueala, dacă are pentru desvîrșire? 29 Ca nu cumva punînd el temelie și ne fiînd în stare a sîvîrși, toți privitori să înceapă a 'l lua în ris, 30 Zicînd că acest om a început a clădi și n'a fost în stare să sîvîrșiască.

31 Sau care împărat, plecînd să se bată în resboiu cu alt împărat, nu stă mai 'ntîeu să se sîftuiască dacă poate între zece mîi să întîmpine pe cel care vine împotriva lui cu dozecei de mîi? 32 Iar dacă nu, fiînd el anchê departe trimițînd solie să roagă pentru cele de pace. 33 Astfel dar orî cine dintre voi care nu se leapădă de toate avuțiile sale nu poate să 'mi fie ucenic.

34 Bună este sarea; dar dacă și sarea 'și va fi pierdut puterea, cu ce va fi îndreptată? 35 Nu este folositoare nici pentru pămînt, nici pentru gunoiu; oameni o aruncă afară. Cine are urechi să asculte cu luare aminte.

Pilda despre oaea perdută și despre drachma perdută. Intoarcerea hului risipitor la tatăl său.

15 Și toți vameși și pîcătoși se apropiau de dînsul ca să 'l asculte. 2 Dar farisei și cărturari murmurau zicînd că acesta primește la sine pe pîcătoși și mîîîncă împreună cu ei.

3 Iar el spuse către dînsi această pildă zicînd: 4 Care om dintre voi avînd o sută de oi și perzînd una din ele nu lasă pe cele nozecei și noî în câmpie, și se ducă după cea perdută pînă cînd o va fi găsit? 5 Și găsînd o pune pe umeri săi bucurîndu se, 6 Și după ce a venit a casă cheamă prieteni și vecini, zicîndu le: bucurați vîî împreună cu mine, că 'mi am găsit oaea cea perdută. 7 Zic voă că astfel pentru un pîcătoș care se pocîîîeste va fi bucurie în cer mai mult de cît pentru nozecei și noî de drepti, care n'au trebuință de pocîîîînță.

8 Sau care femece avînd zece drachme, dacă va fi pierdut o drachmă, nu aprinde oare lumină și mîîîtură casa și caută cu luare aminte pînă cînd o va fi găsit? 9 Și după ce a găsit o cheamă prietenele și vecinele zicînd:

bucurați vă împreună cu mine, că am găsit drachma pe care am pierdut o. 10 Astfel, zic voe, este bucurie înaintea îngerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos care se pocăște.

11 Și zise: un om avea doi fi. 12 Și cel mai ténér dintre ei zise tatălui său: tată, dă 'mi partea de avuție ce 'mi cade. Și le împărți averea. 13 Și nu după multe zile fiul mai ténér stringând toate se duse într-o țară depărtată, și acolo risipi avuția sa vetuind destrămat. 14 Și după ce densusul cheltui tot se întâmplă foamete mare prin acea țară, și el începu să fie în lipsă. 15 Și ducându-se să lipi de unul dintre locuitorii acelei țări, și 'l trimise la câmpul său să păziască porci; 16 Și doria să 'i umple pânțelele din roșcori pe care 'i mâncau porci, dar nimenea nu 'i da.

17 Și venindu 'și în minți zise: câți simbriași ai tatălui meu au prisos de pâine, iar eu pier aci de foame. 18 Scuându-mă voi merge la tatăl meu și 'i voi zice: tată, am greșit în fața cerului și înaintea ta. 19 Nu mai sunt vrednic a fi numit fiul tău; fă-mă ca pe unul dintre simbriași tăi. 20 Și scuându-se veni la tatăl său. Și fiind el anchă departe tatăl său îl văzu și 'i se făcu milă, și alergând se plecă pe gâtul lui și 'l sărută. 21 Iar fiul 'i zise: tată, am greșit în fața cerului și înaintea ta, nu mai sunt vrednic a fi numit fiul tău. 22 Și tatăl zise către slugile sale: aduceți curind un vestiment lung, cel d'înteu, și îmbrăcați 'l, și dați inel în mâna lui și încălțăminte în picioare. 23 Și aduceți vițelul cel îngrășat, înjunghiați, și mâncând să ne veselim. 24 Că acest fiu al meu mort era și învie, pierdut era și se află. Și începură a se veseli.

25 Iar fiul său mai mare era la câmp, și venind când se apropie de casă auzi cântare și jocuri. 26 Și chemând la sine pe una dintre slugi întrebă ce s'a fie acestea. 27 Și el 'i spuse că fratele tău a venit; și tatăl tău, pentru că 'l a primit sănătos, înjunghia vițelul cel îngrășat. 28 Și se întărită de mânie și nu voia să intre; iar tatăl său eșind îl ruga. 29 Dar el răspunzând zise tatălui: iată d'atăția ani 'ți slujesc și nici o dată porunca ta n'am călcat, și mie nici o dată nu 'mi ai dat un edișor, ca să mă veselesc cu prietenii mei. 30 Iar când veni acest fiu al tău, care 'ți mănăcă averea cu desfrânatele, înjunghiași pentru dē-

sul vițelul cel îngrășat. 31 Și el 'i zise: fiule, tu în tot dauna ești împreună cu mine, și toate ale mele ale tale sânt. 32 Trebuia să ne veselim și să ne bucurăm, că fratele tău acesta mort era și învie; pierdut era și se află.

Economul nedrept. Nimeni nu poate sluji la doi domni. Despre farisei. Ioan și legea.

16 Și zicea și către ucenici săi: era un om avut care avea un econom, și acesta fu învinuit la densusul ca risipindu 'i averea. 2 Și chemându 'l 'i zise: ce este aceasta ce auz de tine? Dă socoteala de economia ta, căci nu mai poți fi econom. 3 Iar economul zise în sine: ce am să fac, pentru că domnul meu ăea economă de la mine? A săpa nu sânt în stare a cerși 'mi este rușine. 4 Știu ce am să fac, pentru ca atunci când voi fi fost dat afară din economie să mă primiască chiar în casele lor. 5 Și chemând la sine câte unul pe fie care dintre dătornici domnului său zise celui d'înteu: cât ești dator domnului meu? 6 Iar el zise: o sută de măsură de untdelemn. Și el 'i zise: primește 'ți înscrisul și șezând scrie degrab cincizeci. 7 După aceea zise celuilalt: dar tu cât ești dator? Iar el zise: o sută de măsură de grâu. Și el 'i zise: primește 'ți înscrisul și scrie optzeci. 8 Și domnul lăudă pe economul nedrept, fiind că făcu cu minte; pentru că fii acestui veac sânt față de neamul lor enșuși mai cu minte de cât fii luminii.

9 Și eu vă zic: faceți-vă enșivă prieten din Mamona cel nedrept pentru ca atunci când el va fi încetat să vă primiască ei în locuințele vecinice. 10 Cel credincios în puțin este credincios și în mult, și cel nedrept în puțin nedrept este și în mult. 11 Deci dar, dacă n'ați fost credincioși în Mamona cel nedrept, cine vă va încredința adevărul? 12 Și dacă n'ați fost credincioși în ceea ce este strein, cine va da voe ce este al vostru? 13 Nici o slugă nu poate sluji la doi domni; căci sau pe unul va urî și pe celălalt 'l va iubi, sau de unul se va ține și pe celălalt 'l va desprețui. Nu puteți sluji lui Dumnezeu și lui Mamona.

14 Și acestea toate le auziau fariseii care erau iubitori de argint, dar îl luau în ris de față. 15 Și le zise: voi sunteți oameni care vă faceți drepti enșivă înaintea oamenilor, dar Dumnezeu cunoaște inimile voastre; pentru că ce

este ales între oameni, uriciune *este* înaintea lui Dumnezeu.

16 Legea și profeții pînă la Ioan; de atunci împărăția lui Dumnezeu se binevestește și fie care prin stăruință pătrunde în ea. 17 Dar mai lesne este ca să treacă cerul și pămîntul de cât să cază un corn de *litară* din lege.

18 Ori cine lasă femea sa și se însoară cu alta sîvîrșește adulter, și cine se însoară cu cea lăsată de bărbat sîvîrșește adulter.

*Pilda despre avutul și Lazar
săracul.*

19 Era un om avut, și se îmbrăca în purpură și bis veselindu se strălucit în fie care zi. 20 Era și un sărac cu numele Lazar care fusese aruncat la poarta lui, plin fiind de răni. 21 Și dorind să se sature din cele ce cădeau de la masa avutului; 22 Dar și câini venind lingeau rănilor lui. Și muri săracul și el fu dus de îngeri în sinul lui Abraam; muri însă și avutul și fu înmormîntat. 23 Și în Iad ridicându și ochi, fiind el în chinuri, vede de departe pe Abraam și pe Lazar în sinul lui. 24 Atunci el strigînd zise: Tată Abraame, fie ți milă de mine și trimite pe Lazar, pentru ca să întingă în apă vîrfu degetului său și să mi răcorească limba, fiind că în dureri sînt în flacăra aceasta. 25 Dar Abraam zise: fiule, adu ți aminte că ți ai primit cele bune în viața ta, și Lazar asemenea cele rele; acum dar el este mîngăeat aici, iar tu ești în dureri. 26 Și pe lângă toate acestea între noi și între voi este statornicită o prăpastie mare, pentru ca cei care voesc să nu poată trece de aici la voi, nici de acolo să nu treacă la noi. 27 Atunci zise: te rog dar, tată, ca să ți trimiți în casa tatălui meu; 28 Căci am cinci frați, pentru ca să le spui adevărul, ca să nu vie și dînși în acest loc de chin. 29 Dar Abraam zise: au pe Moise și pe profeți, să asculte de dînși. 30 Și el zise: nu, tată Abraame, ci dacă cineva dintre morți se va fi dus la dînși, se vor pocăii. 31 Iar el i zise: dacă nu ascultă de Moise și de profeți, nu vor fi înduplecați nici dacă se va fi sculat cineva dintre morți.

*Despre smintele. Ertarea păcatelor și
puterea credinței.*

I7 Atunci zise către ucenici: este peste puțină ca să nu vie smintele; dar va fi *aceluia* prin care vin;

2 Este mai folositor pentru dînsul, dacă este pusă o peatră de moară împrejurul gâtului său și a fost repezit în mare, de cât să smintiască pe unul dintre acești mici. 3 Luați aminte de voi enșivă. Dacă va fi greșit fratele tău, ceartă 1, și dacă se va fi pocăit, eartă 1. 4 Și dacă va fi greșit ție de șapte ori pe zi și de șapte ori se va fi întors la tine zicînd: mă pocăiesc, îl vei erta.

5 Și apostoli ziseră Domnului: dă ne mai multă credință. 6 Iar Domnul zise: dacă ați avea credință cât un grăunte de muștar, ați zice acestui sicomor: desrădăcinează te și sădește te în mare, și ți va fi ascultat.

7 Și cine dintre voi avînd o slugă arînd sau păstorind, *este* care ți va zice, fiind venită din câmp: trecînd îndată șezi la masă? 8 Oi oare nu ți va zice: gătește ce să cinez, și încingîndu te slujește mi pînă să mîncă și să bea, și după acestea mîncă și bea tu? 9 Nu cumva are să mulțumiască slugei, pentru că făcu ce ți s'a poruncit? 10 Astfel și voi, cînd veți fi făcut toate cele poruncite voe, ziceți că sîntem slugi nefolositoare, ce eram datorți să facem am făcut.

Vindecarea celor 10 leproși.

11 Și pe cînd mergea la Ierusalēm, dînsul trecea printre Samaria și Galilea. 12 Și intrînd el într'un sat 1 eșiră înaintea zece bărbați leproși, care stătura de departe, 13 Și ei ridicară glas zicînd: Iisuse, învățătorule, fie ți milă de noi. 14 Și vîzînd le zise: ducîndu ve arătați ve preoților. Și pe cînd ei mergeau fură curățiți. 15 Iar unul dintre dînși vîzînd că este vindecat, se 'ntoarse mîrînd cu glas tare pe Dumnezeu, 16 Și căzu cu fața la picioarele lui mulțumindu ți; și el era un Samaritan. 17 Și rîspunzînd Iisus zise: oare nu zece fură curățiți? Cei noe unde sînt? 18 N'au fost ei găsiți întorcîndu se la dea mîrire lui Dumnezeu de cât numai acesta de alt neam? 19 Și ți zise: sculîndu te du te; credința ta te a scîpat.

*Împărăția lui Dumnezeu și a doă venire
a lui Christos.*

20 Și fiind întrebat de către farisei, cînd vine împărăția lui Dumnezeu, le rîspunse și zise: împărăția lui Dumnezeu nu vine pe vîzute cu ochi; 21 Nicî nu vor zice: iată *este* aci sau

colo; căci iată împărăția lui Dumnezeu este în mijlocul vostru.

22 Și zise către ucenici: vor veni zile când veți dori să vedeți una dintre zilele Fiului omului, și nu veți vedea. 23 Și vor zice voe: iată colo, iată aci; nu vă duceți, nici nu grăbiți după dênși. 24 Căci după cum fulgerul fulgerând din o parte de sub cer luminează pênă la cealaltă parte sub cer, astfel va fi Fiul omului în zioa lui.

25 Dar mai n'tîu trebuie ca el să sufere mult și să nu fie primit drept bun de neamul acesta. 26 Și după cum a fost în zilele lui Noe, astfel va fi și în zilele Fiului omului: 27 Măncau, beau, se însurau, se măritau pênă în zioa când intră Noe în corabie, și veni potopul și perdu pe toți. 28 Asemenea după cum a fost în zilele lui Lot: măncau, beau, cumpărau, vindeau, sădiau, clădiau; 29 Iar în zioa în care eși Lot din Sodoma ploaie foc și pucioasă din cer, și perdu pe toți. 30 În același chip va fi în zioa în care se descoperă Fiul omului. 31 În acea zi cine va fi pe învelișul casei și sculele lui în casă, să nu se dea jos ca să le ție, și cine este la câmp deasemenea să nu se întoarcă îndărăt. 32 Aduceți vă aminte de femeia lui Lot. 33 Cine va fi căutat să câștige sufletul său, îl va perde; și cine îl va fi pierdut, îl va păstra în viață. 34 Zic voe, în noaptea aceasta din doi care vor fi pe același pat, unul va fi luat, și celalalt va fi lăsat. 35 Din doi care vor fi rîșnind împreună, una va fi luată, iar cealaltă va fi lăsată. 36 Din doi care vor fi în câmp, unul va fi luat și celalalt va fi lăsat. 37 Și răspunzând dênși 'i zic: unde, Doamne? Iar el le zise: unde este corpul, acolo și vulturi vor fi adunați.

Judecătorul și văduva.

18 Atunci le spuse o pildă că ei trebuie să se roage totdeauna, și să nu pearză răbdarea, 2 Zicînd: într'un oraș era un judecător, care nu se temea de Dumnezeu și de om nu se sfîia. 3 Era însă o văduvă în acel oraș, și venia la dînsul zicînd: fă-mi dreptate față de protivnicul meu. 4 Și el nu voi cîtva timp; dar după acestea zise în sine însuși: deși de Dumnezeu nu mă tem, nici de om nu mă sfîiesc, 5 Totuși, pentru că văduva aceasta mi face supărare, 'i voi face dreptate, ca nu în cele din urmă venind să mă înfrunteze strașnic. 6 Și Domnul zise:

auziți ce zice judecătorul nedrept! 7 Dar Dumnezeu nu va face oare dreptate celor aleși ai săi, care strigă către dînsul zioa și noaptea, și rabdă îndelung pentru dênși? 8 Zic voe că va face în grabă dreptatea lor. Dar Fiul omului când va fi venit găsi va el oare credința pe pămînt?

Pilda despre fariseul ce se 'nchină și vameșul.

9 Și zise pilda aceasta către uni care aveau încredere în sinele însuși că sînt drepti și care desprețuiau pe ceilalți. 10 Doi oameni se duseră sus în santuar ca să se roage, unul fariseu și celalalt vameș. 11 Fariseul stînd se ruga astfel: Dumnezeule, 'ți mulțumesc că nu sînt ca cei lalți oameni, răpitori, nedrepți, necredincioși în căsătorie, sau și ca acest vameș; 12 Postesc de două ori pe săptămînă, dau zeciuială din toate câte dobîndesc. 13 Iar vameșul de departe stînd nu voia nici ochi să 'i ridice spre cer, ci 'și bătea peptul zicînd: Dumnezeule, eartă-mă pe mine păcătosul. 14 Zic voe, acesta sau acela se duse la casa sa ca fiind cunoscut de drept? Pentru că ori cine care se înalță pe sine va fi umilit, iar care se umilește pe sine va fi înălțat.

Iisus chema copii la sine.

15 Și aduceau la dînsul și copii mici ca să 'i atingă pe ei; și vîzînd ucenici 'i înfruntau. 16 Dar Iisus 'i chemă la sine zicînd: lăsați copii să vină la mine și nu 'i opriți; căci împărăția lui Dumnezeu este a unor ca aceștia. 17 Adevăr zic voe, ori cine nu va fi primit împărăția lui Dumnezeu ca un copil, nu va intra într'însa.

Primejdiile bogăției.

18 Și 'l întrebă un mai mare zicînd: Învățătorule bune, ce să fac ca să moștenesc viața večnică? 19 Iar Iisus 'i zise: Pentru ce mă numești bun? Nimenea nu este bun de cît numai unul, Dumnezeu. 20 Știi poruncile: „nu săvîrși adulter, nu omori, nu fura, nu mărturisi minciunos, cinstește pe tatăl tîu și pe mama ta.“ 21 Iar el zise: acestea toate le am păzit din tinerețea mea.

22 Și auzind Iisus 'i zise: 'ți mai lipsește una; vinde toate câte ai și împarte la săraci, și vei avea comoară în ceruri; și vino, urmează-mi. 23 Iar

el auzind acestea se întristă tare; căci era foarte avut.

24 Și văzându-l Iisus zise: cât de greu vor intra avuți în împărăția lui Dumnezeu, 25 Căci mai lesne este pentru o cămilă să intre printr-o ureche de ac, de cât pentru un avut să intre în împărăția lui Dumnezeu. 26 Iar cei care auziră ziseră: și cine poate fi mântuit? 27 Și el zise: cele ce sunt cu neputință la oameni, sunt cu putință la Dumnezeu.

28 Iar Petru zise: iată noi după ce lăsarăm ale noastre ți am urmat ție. 29 Și el le zise: adevăr zic voe, nu este nimenea care pentru împărăția lui Dumnezeu lăasă casă sau femei sau frați sau părinți sau copii, 30 Și care să nu ție înmulțit în acest timp, iar în veacul viitor vieată vecinică.

A treia vestire a patimelor.

31 Și după ce luă la sine pe cei doisprezece zise către dânsi: iată mergem în sus la Ierusalem, și vor fi împlinite toate cele scrise prin profeți pentru Fiul omului; 32 Căci va fi dat în mâna păgânilor și va fi luat în ris și va fi înfruntat rușinos și va fi scuipat, 33 Și biciuind îl vor omorî, dar a treia zi se va scula. 34 Și ei nu înțeleseră nimic din acestea, și era rostul acestuia ascuns față de dânsi, și nu pricepeau cele zise.

Vindecarea unui orb.

35 Și când se apropia el la Ierichon, ședea lângă cale un orb cerșind. 36 Și auzind gloată trecând întreabă ce să fie aceasta. 37 Și i spuseră că trece Iisus Nazareul. 38 Și el strigă zicând: Iisuse, Fiule al lui David, fie ți milă de mine. 39 Și cei care mergeau înainte l înfruntau ca să tacă; dar el și mai tare striga: Fiule al lui David, fie ți milă de mine.

40 Atunci Iisus stând porunci ca el să fie adus la dânsul. Și după ce el s'a apropiat îl întreabă: 41 Ce voești să ți fac? Iar el zice, Doamne, să văd. 42 Și Iisus i zise: vezi; credința ta te a scăpat. 43 Și îndată văzu, și i urma mărind pe Dumnezeu. Și tot poporul văzând dete laudă lui Dumnezeu.

Zacheu.

19 Și intrând trecea prin Ierichon. 2 Și iată un bărbat numit cu nume Zacheu, și el era un mai mare peste vameși, și era avut; 3 Și căuta

să vadă pe Iisus cine este, dar nu putea de gloată, pentru că era mic de stat. 4 Și alergând înainte se sui într'un sicomor, ca să l vadă, pentru că pe acolo avea să treacă. 5 Și Iisus când veni la locul acela uitându se în sus îl văzu și zise către dânsul: Zacheu, dă te jos curind, căci astăzi trebuie să rămân în casa ta. 6 Și curind se dete jos, și l primi cu bucurie.

7 Și văzând toți cărtiau între dânsi, zicând că a intrat să poposiască la un om păcătos. 8 Iar Zacheu stând zise către Domnul: iată jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor; și dacă am năpăstuit pe vre unul cu ceva dau înapoi împătrit. 9 Iar Iisus zise către dânsul că astăzi s'a făcut mântuire acestei case, de oare ce și el este un fiu al lui Abraam; 10 Căci Fiul omului veni să caute și să mântuiască ce era perdut.

Pilda despre banii încredințați slugilor.

11 Și auzind ei acestea, mai spuse o pildă, pentru că el era aproape de Ierusalem și dânsi gândiau că împărăția lui Dumnezeu are să se arate îndată. 12 Deci zise:

Un om de neam bun se duse într-o țară depărtată ca să ție pentru sine o împărăție, și să se întoarcă. 13 Și chemând zece slugi ale sale le dete zece mine și zise către ele: faceți negustorie până când vin. 14 Dar cetățeni săi îl urau, și trimiseră după dânsul o solie zicând: nu voim ca acesta să împărățiească peste noi. 15 Și când veni îndărăt, după ce luase împărăția, zise ca să i se cheme aceste slugi cărora le a dat argintul, pentru ca să știe cine ce negustorie a făcut. 16 Veni dar cel d'înteu zicând: Doamne, mina ta a adus câștig zece mine. 17 Și el i zise: prea bine, slugă bună, pentru că te ai arătat credincios în puțin, fi stăpînitor peste zece cetăți. 18 Și veni al doilea zicând: mina ta, Doamne, a adus cinci mine. 19 Iar el zise și acestuia: fi și tu stăpînitor peste cinci cetăți. 20 Și veni un altul zicând: Doamne, iată mina ta pe care o aveam pusă la o parte într'un ștergar; 21 Căci mă temeam de tine, fiind că ești om aspru, ție ce n'ai pus, și seceri ce n'ai semănat. 22 Iar el i zice: după cuvintele tale te voi judeca, slugă rea. Știi că eu sunt om aspru, iau ce n'am pus, și scer ce n'am semănat? 23 Și pentru

ce n'ai dat argintul meu la masa schimbătorilor? Și eu venind cu dobândă 'l aș fi cerut. 24 Și zise celor care steteau de față: luați de la densul mina și dați la cel care are zece mine. 25 Și 'i ziseră: Doamne, are zece mine. 26 Zic voe că se va da orî cui care are, iar de la cel care nu are și ce are se va lua de la densul. 27 Iar pe acești vrăjmași ai mei care nu voră ca eu să împărătesc peste dênși, aduceți 'i aici și înjunghiați 'i înaintea mea.

28 Și zicend acestea mergea înainte, ducendu se în sus la Ierusalēm.

Intrarea lui Iisus în Ierusalēm.

29 Și când s'a apropiat de Betfaghe și Betania spre muntele numit măsliniș, trimise pe doi dintre ucenici săi zicend: 30 Mergeți în satul ce este înainte, în care intrând veți afla un mănș legat, pe care nimenea dintre oameni n'a șezut vre odată, și deslegându 'l aduceți 'l. 31 Și dacă cineva v'ar întreba: pentru ce deslegați? Veți spune așa: pentru că Domnul are trebuință de el.

32 Și ducendu se trimiși aflară după cum le zise: 33 Și deslegând ei mănșul stăpîni lui ziseră către dênși: ce deslegați mănșul? 34 Iar ei ziseră: pentru că Domnul are trebuință de el. 35 Și 'l aduseră la Iisus, și aruncând vestmintele lor pe mănș suiră d'asupra pe Iisus. 36 Și mergend el așterniau vestmintele lor pe cale.

37 Iar apropiindu se al acum la coborișul muntelui măslinilor, toată mulțimea ucenicilor bucurându se începu să laude cu glas mare pe Dumnezeu pentru toate minunile ce văzuseră, 38 Zicend: „binecuvîntat“ împăratul, care vine „în numele Domnului“; pace în cer, și mărire în cele de sus.

39 Și oare care dintre farisei din gloată ziseră către densul: Învățătorule, ceartă 'ți ucenici. 40 Și răspunzend zise: zic voe că dacă aceștia vor tăcea, petrele vor striga.

Iisus plânge asupra Ierusalimului.

41 Și când fu aproape, văzend cetatea plânse de densa, 42 Zicend că dacă ai fi cunoscut și tu în această zi a ta cele ce sînt spre pace ție! Dar acum sînt ascunse de la ochi tăi. 43 Căci vor veni zile peste tine, și vrăjmași tăi vor face întăriri împrejurul tău și te vor impresura și te vor strimtora de toate părțile. 44 Și te

vor surpa de tot jos pe tine și pe copiii tăi în tine, și nu vor lăsa în tine peatră pe peatră, pentru că n'ai cunoscut timpul nemerit al cercetării tale.

Iisus curăță templul.

45 Și intrând în santuar începu să dea afară pe cei care vindeau într'ensul și cumpărau, 46 Zicendu le: scris este: „și va fi casa mea casă de rugăciune;“ dar voi ați făcut o „peșteră de tâlhari“.

47 Și învăța în fie care zi în santuar; iar mai mari preoților și cărturari și cei d'întîiu ai poporului căutau să 'l pearză. 48 Și nu găsiu ce să 'i facă; căci tot poporul se ținea de densul ascultându 'l.

De unde este botezul lui Ioan.

20 Și într'una din zile învățand el poporul în santuar și binevestind pășiră spre densul mai mari preoților și cărturari împreună cu bătrîni, 2 Și întrebară zicend către densul: spune noe cu ce putere faci acestea, sau cine este care 'ți dăta ție această putere? 3 Iar el răspunzand zise către dênși: v'e voi întreba și eu un cuvînt, și spuneți 'mi: 4 Botezul lui Ioan era din cer sau de la oameni? 5 Dar ci engetară întru sine zicend că de zicem din cer, va zice: pentru ce n'ați crezut lui? 6 Iar dacă zicem: de la oameni, tot poporul ne va ucide cu petre; căci este incredințat că Ioan era profet. 7 Și răspunseră că nu știu de unde era. 8 Atunci Iisus le zise: nici eu nu v'e spun cu ce putere fac aceasta.

Pilda despre vierii cei rei.

9 Și începu a spune către popor această pildă: un om sădi vie și o dete eu învoială la lucrători, iar el se duse departe pentru mult timp. 10 Și la timp euvenit trimise la lucrători o slugă, pentru ca să 'i dea din rodul viei; dar lucrători bătendu 'l îl trimiseră deșert. 11 Și adaoase a trimite pe o altă slugă; dar ei bătendu 'l și pe acela și necinstindu 'l îl trimiseră deșert. 12 Și adaoase a trimite pe un al treilea, însă ei rîind și pe acesta îl aruncară afară. 13 Atunci zise stăpînul viei: ce să fac? Voi trimite pe fiul meu iubit; poate de acesta s'e vor sfi. 14 Dar lucrători văzendu 'l chibzuiau între dênși zicend: acesta este moștenitorul; să 'l omorîm, ca moștenirea să fie a noastră. 15 Și dându 'l afară din vie îl omorîră. Deci

ce le va face domnul vie? 16 Va veni și va perde pe lucrători aceștia, și va da vica la alți.

Și ei auzind ziseră: să nu fie!

17 Iar el privind la dênși zise: ce este dar aceasta ce este scris: „peatra pe care n'au luat o în seamă clăditori, aceasta a fost făcută pentru cap de unghiu?” 18 Ori cine va fi căzut pe acea peatră va fi sfârșit; iar pe care va fi căzut ea, pe acela îl va spulbera. 19 Și cărturari și mai mari preoților cântară să pună mâna pe dênșul în acel ceas, dar se temură de popor; căci poporul cunoscuse că pentru dênși zise pilda aceasta.

Tributul Cesarului.

20 Și după ce 'l pândiră trimiseră oamenii puși înadins care se prefăceau că sânt drepți, pentru ca să 'l prinză în cuvînt, spre a 'l da în mâna stăpînirii și puterii procuratorului. 21 Și 'l întrebă zicînd: Învățătorule, știm că drept vorbești și înveți și nu ești părtinitor, ci cu adevărat înveți calea către Dumnezeu. 22 Se cuvine ca noi să dăm Cesarului tribut sau nu? 23 Dar el pricipînd bine viclenia lor zise către dênși: 24 *Ce mîe ispitiți?* Arătați 'mi un denar. Al cui chip și iuscripție are *denarul*? Iar ei ziseră: ale Cesarului. 25 Atunci le zise: de aceea dați Cesarului ale Cesarului și lui Dumnezeu ale lui Dumnezeu. 26 Și nu putură să 'l prindă în vorbă înaintea poporului, și mirându se de răspunsul lui tăcură.

Despre învierea morților.

27 Atunci venind la dênșul uni dintre saducei, care zic că nu este înviere, îl întrebă zicînd: 28 Învățătorule, Moise ne scrisese, dacă va fi murit fratele cuiva avînd femei, și anume *va fi murit* fără copii, fratele său să ia femeia și să ridice urmaș fratelui lui. 29 Deci erau șapte frați; și cel d'întîiu luînd femeie muri fără copii; 30 Și o luă al doilea și al treilea, 31 Dar în același chip; și cei șapte nu lăsară copii și muriră. 32 În urmă muri și femeia. 33 Deci femeia la înviere a căruia dintre ei va fi femeie? Căci șapte o avură femei.

34 Și răspunzînd Iisus le zise: fii veacului acestuia se însoară și se mărită, 35 Dar aceia care se vor fi învrednicit să aibă parte de veacul acela și de învierea dintre morți nici nu se însoară nici nu se mărită; 36 Căci

nici nu mai pot muri, fiind că sânt ca îngeri, și sânt fiți ai lui Dumnezeu, fiind fiți ai învierii. 37 Iar că morți înviează, chiar Moise a făcut cunoscut în locul cu privire la rug, căud numește pe Domnul Dumnezeu lui Abraam și Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacob; 38 Dumnezeu dar nu este Dumnezeu al morților, ci al viilor; căci toți sânt vii pentru dênșul. 39 Și răspunzînd uni dintre cărturari ziseră: Învățătorule, binc ai zis. 40 Căci nici nu mai îndrăsuiau să 'l întrebe nimic.

Al cui fiu e Christos?

41 Și zise către dênși: cum zic că Christos este un fiu al lui David? 42 Căci însuși David zice în cartea psalmilor: „zis'a Domnul Domnului meu: șezi d'a dreapta mea” 43 Pînă voi fi pus pe vrăjmași tăi scaun al picioarelor tale.” 44 Deci David îl numește Domn, și cum este fiul său?

A se feri de cărturari.

45 Și auzind tot poporul zise ucenicilor săi: 46 Feriți vî de cărturari care au plăcere să umble în vestminte lungi și iubesc urările de bine în tîrguri, și cele d'întîiu scaune în sinagogi și cele d'întîiu locuri la ospete, 47 Care mănîncă cu deservîrire casele văduvelor și se roagă într'adins mult, aceștia vor lua mai multă osîndă.

Cei doi bani ai văduvei.

21 Și ridicînd privirea vîzu pe avuți aruncînd darurile lor în cutiea pentru daruri. 2 Și vîzu pe o văduvă săracă aruncînd acolo două leptale. 3 Și zise: adevăr zic voe că această văduvă săracă aruncă mai mult de cît toți; 4 Pentru că toți aceștia aruncară la daruri din ce prisosește lor, iar aceasta din lipsa ei aruncă tot avutul ce avea.

Cuvîntarea lui Iisus despre dărîmarea Ierusalimului și despre a doa sa venire.

5 Și vorbind uni despre santuar, că este împodobit cu petre frumoase și cu daruri făgăduite, zise: 6 Aceștia pe care le priviți, vor veni zile în care nu va fi lăsată aci peatră pe peatră, care nu va fi desfăcută.

7 Și 'l întrebă zicînd: Învățătorule, când vor fi dar aceștia? Și care va fi semnul când au să fie aceștia?

8 Iar el zise: vedeți să nu fiți amăgiți; căci mulți vor peni pe numele

meu, zicend: eu sânt; și: timpul cuvenit s'a apropiat; nu vë duceți după densi. 9 Și când veți fi auzit răboae și turburări, nu vë speriați; căci trebuie ca acestea să fie mai întâiu, dar sfârșitul nu este îndată. 10 Apoi le zise: se va ridica neam peste neam și împărăție peste împărăție, 11 Vor fi cutremure mari și pe alocurea foamete și molime, arătări îngrozitoare și semne mari din cer.

12 Dar înainte de toate acestea și voi pune mâinile pe voi și vë vor urmări dându vë în sinagogi și la închisori, târșiți fiind înaintea împăraților și stăpînitorilor pentru numele meu; 13 Și se va sfîrși pentru voi spre mărurie. 14 Deci dar puneți în inimile voastre să nu gândiți mai d'inainte a vë apăra; 15 Căci eu vë voi da gură și înțelepciune, căreia nu vor putea sta împotrivă sau răspunde împotrivă toți care vë sînt împotrivă. 16 Și veți fi dați și de părinți și de frați, și de rude și de prieten, și vor omori dintre voi, 17 Și veți fi urîți de toți pentru numele meu; 18 Dar pîr din capul vostru nu va peri; 19 Intru răbdarea voastră veți dobîndi sufletele voastre.

20 Când veți fi vëzut dar Ierusalemul încunjurat de ostași, atunci cunoașteți că s'a apropiat pustirea lui. 21 Atunci cei din Iudea să fugă la munți, și cei din mijlocul ei să plece afară, și cei din câmpuri să nu intre într'ensul. 22 Căci zile de răsbunare sînt acestea spre a se împlini toate cele scrise. 23 Vai celor care au în pîntece și celor care dau țîță în acele zile; căci va fi nevoc mare pe pămînt și urgie pentru acest popor, 24 Și vor cădea de tăișul spadei și vor fi duși robi în toate neamurile, și Ierusalemul va fi călcat în picioare de neamuri, pînă când se vor fi împlinit ale neamurilor timpuri.

25 Și vor fi semne în soare și lună și stele, și pe pămînt strîmtoare a neamurilor în nedomirire de vuetul mării și al valului, 26 Pe când oamenii sufletul și vor da de teamă și de frică de cele ce au să vie peste lume; căci puterile cerurilor vor fi agduite. 27 Și atunci vor vedea pe Fiul omului venind în nor cu putere și mărire multă. 28 Iar când încep acestea să fie, mișcați vë și ridicați capetele voastre, pentru că s'a apropiat răscumperarea voastră.

29 Și le spuse o pildă: vedeți smo-

chinul și toți copaci; 30 Când înfrunzesc, vëzînd, de la voi enșivă cunoașteți că aproape este acum vara. 31 Astfel și voi, când veți fi vëzut acestea întîmplîndu se, cunoașteți că aproape este împărăția lui Dumnezeu. 32 Adevăr zic voe că nu va fi trecut neamul acesta, pînă să se facă toate. 33 Cerul și pămîntul vor trece, dar cuvintele mele nu vor trece.

34 Luați aminte de voi enșivă ca nu cumva inimile voastre să fi îngreoeate de îmbuibare și de bătură peste măsură și de grijile vieții, și fără de veste să vie peste voi zioa aceea; 35 Căci ca un laț va veni peste toți care locuiesc pe fața a tot pămîntul. 36 Vegheați dar în ori ce timp rugându vë să aveți putere ca să scăpați de toate acestea ce au să fie, și ca să fiți puși înaintea Fiului omului.

37 Și învăța zioa în santuar, iar noaptea esînd mînea afară la muntele numit măsliniș. 38 Și tot poporul se ducea dis de dimineață la dînsul în santuar ca să 'l asculte.

Iuda se învoește să dea prins pe Iisus.

22 Și se apropia sîrbătoarea azimelor care se numește Paște. 2 Și căutau mai mari preoților și cărturari cum să 'l răpue; căci se temeau de popor.

3 Iar satana intră în Iuda care se numește Iscariot, fiind el din numărul celor doisprezece. 4 Și ducîndu se vorbi cu mai mari preoților și cu căpeteniile oastii cum să 'l dea lor în mîna. 5 Și se bucurară și se legară să 'i dea argint; 6 Și el se învoi, și căuta timp nemerit ca să 'l dea lor în mîini fără știrea gloatei.

Mielul de paște și sf. cină.

7 Și veni zioa azimelor, în care trebuia să fie înjunghat mielul de Paște. 8 Și trimite pe Petru și pe Ioan zicînd: ducîndu vë gătiți pentru noi Paștele ca să mîncăm. 9 Iar densi 'i ziseră: unde vœști să gătim? 10 Și le zise: iată intrînd voi în oraș va eși înaintea voastră un om ducînd un vas de pămînt cu apă, urmați lui în casa în care intră. 11 Și veți spune stăpînului casei: Învățătorul 'ți zice, unde este casa de ospet, unde să mîncăm Paștele cu ucenici mei? 12 Și acela va arăta voe o încăpere mare sus cu așternut; acolo gătiți. 13 Ducîndu

se dar găsiră după cum le spusese, și gătiră Paștele.

14 Și când sosi ceasul să puse la masă, și apostoli împreună cu densul. 15 Și zise către dênși: cu dor am dorit să mănânc cu voi acest Paște mai 'nainte de pătımirea mea; 16 Căci zic voe că nu 'l mai mănânc, pêne când va fi desevirșit în împărăția lui Dumnezeu. 17 Și luând un pahar, mulțumind zise: luați acesta și împărțiți între voi; 18 Căci zic voe că nu voi mai bea de acum din rodul viței pêne când va fi venit împărăția lui Dumnezeu.

19 Și luând pâine mulțumind frânse și le dete zicend: acesta este trupul meu care se dă pentru voi; aceasta faceți spre a mea amintire. 20 Și paharul de asemenea după cinare zicend: acest pahar este legea noastră în sângele meu, care se varsă pentru voi.

21 Totuși iată mâna celui care me dă prins este cu mine pe masă. 22 Că Fiul omului se duce după cum a fost hotărât, dar vai de omul acela prin care se dă prins. 23 Și ei începură a cerceta împreună între dênși cine dintre ei ar fi care are să facă aceasta.

Ambiția ucenicilor.

24 Și se ivi și pricire între dênși, cine dintre ei gândește a fi mai mare. 25 Iar el le zise: împărați păgânilor au stăpînire peste aceștia și cei care au putere asupra lor se numesc făcători de bine. 26 Dar voi să nu fiți astfel, ci care este mai mare între voi să fie ca mai ténér, și care este căpetenie să fie ca slujitorul. 27 Căci cine este mai mare, cel care stă la masă sau cel care slujaște? Nu oare cel care stă la masă? Eu sunt în mijlocul vostru ca cel care slujaște. 28 Iar voi sunteți aceia care ați stăruit cu mine în ispitele mele. 29 Și eu întocmesc pentru voi împărăție, după cum a întocmit pentru mine Tatăl meu. 30 Ca să mâncați și să beți pe masa mea în împărăția mea, și veți ședea pe scaune judecând cele doăsprezece seminții ale lui Israel.

31 Simone, Simone, iată satana v'a cerut pentru sine spre a v'e cerne ca pe grâu; 32 Dar eu m'am rugat pentru tine, ca să nu înceteze credința ta; și tu, când de vei fi întors, întărește pe frați tăi. 33 Iar el zise: Doamne, cu tine sunt gata să merg și în închisoare și la moarte, 34 Și el zise: 'ți spun, Petre, nu va cânta azi

cocoșul pêne vei tăgădui de trei ori că nu mă cunoști.

35 Și le zise: când v'am trimis fără pungă și traistă și încălțăminte n'ați avut lipsă de ceva? Iar ei ziseră de nimic. 36 Și le zise: acum dar cine are pungă să o țină, asemenea și traistă; și cine nu are spadă să vînză vestmântul său și să cumpere. 37 Căci zic voe că trebuie a se împlini în mine aceasta ce este scris: „și cu cei fără-delege a fost socotit;” căci și cele despre mine au sfîrșit. 38 Iar ei ziseră: Doamne, iată aci sunt două spade. Și el le zise: destul este.

Suferința lui Iisus la muntele măslinilor.

39 Și eșind se duse după obiceiul la muntele maslinilor; și ucenici 'i urmară. 40 Iar sosind la loc le zise: rugați v'e ca să nu intrați în ispită.

41 Și el fu dus la o parte de la dênși ca d'o aruncătură de peatră, și îngenuchind se ruga zicend: 42 Tată, dacă voești trecă acest pahar de la mine; dar nu voea mea să fie făcută, ci a ta. 43 Și 'i se arată un ânger din cer întărindu 'l. 44 Și fiind în luptă cu durerea se ruga mai stăruitor. Și sudoarea lui se făcu ca picături mari de sînge ce cad jos la pămînt. 45 Și sculându se de la rugăciune, venind la ucenici 'i găsi adormiți din pricina întristării, 46 Și le zise: ce dormiți? Sculându v'e rugați v'e, ca să nu intrați în ispită.

Prinderea lui Iisus.

47 Și vorbind el încă, iată gloată, și cel care se numește Iuda, unul dintre cei doispzezece, venia în fruntea lor, și se apropie de Iisus ca să 'l sărute. 48 Iar Iisus 'i zise: Iuda, prin sărutare dai prins pe Fiul omului?

49 Și cei care erau pe lângă densusul vîzînd ce are să fie ziseră: Doamne, dacă vom lovi cu spada? 50 Și unul dintre dênși lovi pe sluga archiereului și 'i tăie urechea dreaptă. 51 Iar Iisus respunzînd zise: lăsați pêne aci; și atingîndu 'i urechea îl vindecă.

52 Și Iisus zise către mai mari preoților și căpeteniile santuarului și bătrîni care veniseră la densus: ca la un făcutor de rele ați eșit cu spade și lănci? 53 În fie care zi fiind eu cu voi în santuar n'ați întins mîinile asupra mea; dar ceasul acesta este al vostru și puterea întunecului.

Tăgăduirea lui Petru.

54 Și prinzându 'l îl duseră și 'l băgară în casa arhierelui;

Iar Petru urma de departe. 55 Și aprinzând ei foc în mijlocul curții și șezând împreună ședea și Petru în mijlocul lor.

56 Și o slujnică văzându 'l stând la foc și uitându se bine la el zise: și acesta era cu dânsul. 57 Dar el tăgădui zicând: femei, nu 'l cunosc. 58 Și peste puțin altul văzându 'l zise: și tu ești dintre dânsi. Iar Petru zise: omule, nu sânt. 59 Și trecând ca un ceas, un altul adeverea cu tărie zicând: într'adevăr și acesta era cu dânsul, pentru că și Galileu este. 60 Dar Petru zise: omule, nu știu ce zici. Și îndată vorbind el încă cântă cocoșul. 61 Și Domnul întorcându se se uită în fața lui Petru, și 'și aduse aminte Petru de cuvântul Domnului, cum 'i zisese că mai 'nainte d'a fi cântat azi cocoșul, mă vei tăgădui de trei ori. 62 Și eșind afară plânse cu amar.

Suferința lui Iisus înaintea lui Caifa.

63 Și bărbați care îl țineau legat îl luau în ris bătându 'l. 64 Și acoperindu 'i fața 'l întreba zicând: profetisează, cine este care te lovi? 65 Și multe altele defăimând ziceau către dânsul.

66 Și când se făcu zioă, se adună bătrînimea poporului, mai mari preoților și cărturari, și 'l duseră la sine-driul lor zicând: dacă tu ești Cristosul, spune noă. 67 Iar el le zise: dacă vă spun, nu veți crede; 68 Și dacă vă întreb, nu veți răspunde. 69 De acum ânsă Fiul omului va ședea d'a dreapta puterii lui Dumnezeu. 70 Și toți ziseră: ești tu dar Fiul lui Dumnezeu? Iar el zise către dânsi: voi ziceți, că eu sânt. 71 Și ei ziseră: ce mai avem trebuință de mărturie? Căci noi înșine am auzit din gura lui.

Iisus înaintea lui Pilat; asemenea și înaintea lui Erod.

23 Și ridicându se toată mulțimea lor îl duseră înaintea lui Pilat. 2 Și începură a 'l învinui zicând: pe acesta 'l am găsit îndrumând spre rău neamul nostru și împedînd a da tribut Cesarului, și zicînd că el este Christos, împărat. 3 Atunci Pilat 'l întreba zicînd: tu ești împăratul Iudeilor? Iar el răspunzînd 'i zise: tu zici.

4 Și Pilat zise către mai mari preoților și gloate: nu găsec nici o vină în acest om. 5 Dar ei și mai mult stăruiau zicînd că întărită poporul, învățînd prin toată Iudea și începînd de la Galilea pînă aci. 6 Și auzind Pilat de Galilea întreba dacă omul este Galileu. 7 Și înțelegînd că este din ținutul lui Erod, îl trimise sus la Erod, fiind și el în Ierusalem în acele zile.

8 Iar Erod văzînd pe Iisus se bucură foarte; căci de mult timp doria să 'l vadă, fiind că auzia multe despre el, și aștepta să vadă vre o minune făcută de dânsul. 9 Și 'l întreba în multe cuvinte; dar el nu 'i răspunde nimic. 10 Iar mai mari preoților și cărturari erau de față învinuindu 'l foarte tare. 11 Și Erod împreună cu ceata sa de ostași desprețuindu 'l și luându 'l în ris, îmbrăcându 'l cu vestiment strălucitor îl trimise sus la Pilat. 12 Și în acea zi Erod și Pilat se facură prieteni unul cu altul; căci mai 'nainte erau în vrăjmășie între dânsi.

Osîndirea lui Iisus.

13 Atunci Pilat chemînd la sine pe mai mari preoților și pe cei mari și poporul zise către dânsi: 14 Mi ați adus pe omul acesta ca turburînd poporul, și iată cercetându 'l înaintea voastră, eu n'am găsit în acest om nici o vină din câte spuneți împotriva lui. 15 Dar nici Erod; căci 'l a trimis sus la noi, și iată nimic vrednic de moarte n'a fost făptuit de dânsul. 16 Deci dar pedepsindu 'l 'i voi da drumul. 17 Și avea nevoie ca la sărbătoare să dea pentru dânsi drumul la un închis. 18 Dar ei strigară tare cu grămada zicînd: iea pe acesta, iar pentru noi dă drumul lui Barabba, 19 Care era aruncat în închisoare pentru o răscăală făcută în oraș și pentru omor.

20 Și Pilat le vorbi iarăși, voină să dea drumul lui Iisus. 21 Dar ei strigau la aceasta zicînd: răstignește 'l, răstignește 'l. 22 Și zise de a treia oară către dânsi: dar ce rău a făcut acesta? Nici o vină de moarte n'am găsit într'însul; deci pedepsindu 'l 'i voi da drumul. 23 Iar ei stăruiau cerînd cu strigăte mari ca el să fie răstignit, și strigătele lor și ale preoților mai mari biruiră. 24 Atunci Pilat hotărî să se facă cererea lor; 25 Și dete drumul la acela care era aruncat în închisoare pentru răscăală și omor, pe care îl cereau; iar pe Iisus îl dete în vocea lor.

Iisus în calea durerilor.

26 Și când îl duceau, punând mâna pe un oare care Simon Cireneu venind de la câmp puseră crucea pe el ca s'o ducă în urma lui Iisus.

27 Și 'i urma mulțime mare de popor și femei, care se băteau în pept și 'l plângeau cu lacrimi. 28 Iar Iisus întorcându se către dânsule zise: fice ale Ierusalemului, nu plângeți de mine, ci plângeți de voi înșivă și de copiii voștri, 29 Căci iată vin zile în care vor zice: fericite sânt cele sterpe, și pântecule care n'au născut, și țitele care n'au aplecat. 30 Atunci vor începe a zice „multilor: cădeți peste noi, și dealurilor: ascundeți ne.” 31 Pentru că dacă ei fac acestea cu copacul verde, ce va fi cu cel uscat? 32 Și s'au duceau și alți doi făcători de rele ca să fie omorâți împreună cu dânsul.

Restignirea și mórtea lui Iisus.

33 Și când veniră la locul numit căpățină, acolo îl restigniră, asemenea și pe făcători de rele, pe unul d'a dreapta și pe altul d'a stînga.

34 Iar Iisus zicea: Tată, eartă 'i; căci nu știu ce fac. Și împărțind hainele lui aruncară sorți.

35 Și stetea poporul privind; și mai mari îl luau în zicînd: pe alți a mântuit; să se mântuiască pe sine însuși, dacă acesta este Christosul lui Dumnezeu, alesul. 36 Dar și ostași veniți îl luau în ris, 37 Aducându 'i oțet și zicînd: dacă tu ești împăratul Iudeilor, mântuește te pe tine însuși.

38 Și inscripția scrisă d'asupra lui era în grecește, și latinește, și ebrește: **ACESTA ESTE ÎMPĂRĂTUL IUDEILOR.**

39 Iar unul dintre făcători de rele pironiți îl defăima zicînd: nu ești tu oare Christosul? Mântuește te pe tine însuși și pe noi. 40 Și răspunzînd celalalt zise înfruntându 'l: nu te temi tu de Dumnezeu, că în aceeași osîndă ești? 41 Și noi cu dreptate, căci luăm cele cuvenite ce am făcut; dar acesta n'a făcut nimic necuviincios. 42 Și zicea: Iisuse, adu 'i aminte de mine când vei fi venit întru împărăția ta. 43 Și Iisus 'i zise: adevăr zic ție, astăzi vei fi împreună cu mine în rai.

44 Și era acum ca la al șaselea ceas și întunecă s'au făcut peste tot pămîntul pînă la al noulea ceas, 45 Intunecându se soarele; și catapetasma templului fu sfașiată prin mijloc.

46 Și strigînd cu glas mare Iisus zise: Tată, „în mâinile tale încredințez spiritul meu.” Și aceasta zicînd și dete sufletul.

47 Iar sutașul văzînd ce s'a făcut măriă pe Dumnezeu zicînd: într'adevăr omul acesta era drept.

48 Și toate gloatele venite împreună la această priveriște, după ce priviră cele făcute, bătîndu și pepturile se întorceau îndărăt. 49 Și toți cunoscuți lui și femeile, care 'i urmau împreună din Galilea, steteau de departe spre a vedea acestea.

Immormîntarea lui Iisus.

50 Și iată un bărbat cu numele Iosef sfetnic fiind, și bărbat bun și drept 51 — Acesta nu s'au învoise cu hotărîrea și lucrarea lor — din Arimatea, oraș al Iudeilor, și care aștepta și el împărăția lui Dumnezeu, 52 Acesta venind la Pilat ceru corpul lui Iisus, 53 Și luându 'l jos îl înfășură în pânză, și 'l puse într'un mormînt săpat în peatră, unde nimenea nu mai fusese pus. 54 Și era zi de pregătire, și sâmbăta avea să înceapă.

55 Și urmându 'i femeile, care veniseră împreună cu dânsul din Galilea, zăriră mormîntul și cum fu pus corpul lui, 56 Și întorcîndu se îndărăt gătiră aromate și mir. Și sâmbăta se odihniră după lege.

Învierea lui Christos.

24 Iar în întîia zi a săptămînei dis de dimineață veniră la mormînt aducînd aromatele ce gătiseră. 2 Și găsiră peatra prăvălită de la mormînt, 3 Și intrînd nu aflară corpul Domnului Iisus. 4 Și pe când ele erau în mare nedomirire despre aceasta, iată doi bărbați stătura înaintea lor în vestminte luminînd ca fulger; 5 Iar ele sperîndu se și plecînd fețele spre pămînt, ei ziseră către dânsule: pentru ce căutați pe cel viu între cei morți? 6 Nu este aci, ci s'a sculat. Aduceți v'ă aminte cum v'a vorbit, pe când era încă în Galilea, 7 Zicînd că Fiul omului trebuie să fie dat în mâini de oameni păcătoși, și să fie restignit, dar a treia zi să învieze.

8 Și ele și aduseră aminte de cuvintele lui, 9 Și întorcîndu se de la mormînt vestiră toate acestea la cei unsprezece și la toți ceilalți. 10 Și erau Maria Magdalena și Ioana și Maria lui Iacob, și altele împreună cu dânsule care spuneau acestea către

apostoli. 11 Și cuvintele acestea se pârură înaintea lor ca o poveste, și nu crezură lor.

12 Dar Petru sculându se alergă la mormânt, și plecându se vede fâșiile de pânză singure; și se duse a casă minunându se de ce s'a făcut.

Iisus se arată ucenicilor, ce mergeau în spre Emaus.

13 Și iată doi dintre dênși se duceau în acea zi la un sat, depărtat de Ierusalem șazeci de stadii, al cărui nume Emanus, 14 Și ei vorbiau unul către altul de toate întâmplările acestea. 15 Și pe când vorbiau ei și cercetau împreună, apropiindu se și Iisus însuși mergea împreună cu dênși; 16 Iar ochi lor erau ținuți ca să nu 'l cunoască.

17 Și el zise către dênși: ce sânt cuvintele acestea pe care le aruncați unul altuia între voi mergând? Și ei stătura și privirea posomorită. 18 Și răspunzând unul cu numele Cleopa zise către dênșul: tu singur stai ca strein în Ierusalem și n'ai aflat cele întâmplare în el în aceste zile?

19 Și le zise: care? Iar dênși 'i ziseră: cele despre Iisus Nazarenul, care a fost bărbat profet puternic în faptă și în cuvânt înaintea lui Dumnezeu și a tot poporul, 20 Cum mai mari preoților și mai mari noștri îl deteră la osindă de moarte și 'l răstigniră. 21 Și noi nădăjduiam că el este care avea să scape pe Israel; dar cu toate acestea astăzi merge pe a treia zi de când s'au făcut acestea. 22 Într'adevăr unele femei dintr'ale noastre ne au pus în uimire, căci fiind duse de dimineață la mormânt, 23 Și negăsind corpul lui veniră spunând că au văzut arătare de îngeri, care zic că el este viu. 24 Și se duseră la mormânt uni dintre cei cu noi, și găsiră astfel după cum au spus și femeile, dar pe dênșul nu 'l văzură.

25 Atunci el zise către dênși: nepricepuților și cu inima întârziatori a crede în cele ce au spus profeți. 26 Oare nu trebuia ca Christos să sufere acestea și să intre în mărirea lui? 27 Și începând de la Moise și de la toți profeți le tâlcui cele despre dênșul în toate scripturile.

28 Și se apropiară de satul unde mergeau, și el se făcea că merge mai înainte; 29 Dar ei stăruiră de dênșul zicând: rămâi împreună cu noi; pentru că este spre seară și zioa s'a

dus acum. Și intră ca să rămăe cu dênși.

30 Și pe când sta el la masă împreună cu dênși, luând pâinea binecuvîntă și frângend le dăte în mână. 31 Atunci se deschiseră ochi lor și 'l cunoscură; dar el se făcu nevăzut de la dênși. 32 Și ziseră unul către altul: oare nu ne ardea inima în noi când ne vorbia pe cale, când ne lămuria scripturile?

33 Și sculându se ei în acel ceas se întoarseră la Ierusalem, și aflară adunați pe cei unsprezece, și pe cei împreună cu dênși, 34 Care ziceau că într'adevăr a învieat Domnul și s'a arătat lui Simon. 35 Și ei spuneau cele de pe cale și cum li s'a făcut cunoscut la frângerea pâinii.

Iisus se arată Apostolilor.

36 Și vorbind ei acestea, Iisus însuși stătu în mijlocul lor și le zise: pace voe! 37 Dar ei spaimântându se și înfricoșându se gândiau că ved un spirit. 38 Și le zise: pentru ce sunteți turburați, și pentru ce să ridice gânduri în inima voastră? 39 Vedeți mâinile mele și picioarele mele, că eu însumi sânt; pipăiți mă și vedeți, pentru că un spirit nu are carne și oase, după cum mă vedeți pe mine că am. 40 Și zicând aceasta le arătă mâinile și picioarele. 41 Dar ei de bucurie necrezând încă și minunându se le zise: aveți ceva demâncare aci? 42 Și dênși 'i deteră o parte de pește fript și dintr'un fagur de miere; 43 Și luând înaintea tuturor mâncă.

44 Apoi zise către dênși: acestea sânt cuvintele mele pe care vi le am vorbit fiind încă împreună cu voi, că trebuie a fi împlinite toate cele scrise despre mine în legea lui Moise și în profeți și în psalmi. 45 Atunci deschise mintea lor să înțeleagă scripturile. 46 Și le zise că așa este scris, și că așa trebuia, ca Christos să sufere și să învieze dintre morți a treia zi, 47 Și să se predice în numele său pocăință spre ertare de păcate la toate neamurile, începând voi de la Ierusalem. 48 Voi sunteți marturi de acestea. 49 Și eu trimit făgăduința Tatălui meu peste voi; dar voi stați în orașul Ierusalem pînă ce veți fi îmbrăcați cu putere de sus.

Înălțarea lui Iisus.

50 Și 'i duse afară pînă spre Betania, și ridicând mâinile sale 'i bine

cuvîntă. 51 Și pe când 'i binecuvînta să despărți de dînsi, și era dus în sus spre cer. 52 Și ei închinându se lui să întoarse-

ră la Ierusalem cu bucurie mare. 53 Și erau neîncetat în santuar lăudând și binecuvîntînd pe Dumnezeu. Amin.

SÂNTA EVANGHELIE DUPĂ IOAN.

Iisus Christos este întruparea Cuvîntului vecinic.

In început era Cuvîntul, și Cuvîntul era la Dumnezeu, și Dumnezeu era Cuvîntul. 2 Accsta era în început la Dumnezeu. 3 Printr'ensul tot fu făcut, și fără dînsul nu fu făcut nici măcar ceva ce este făcut. 4 Vieața era într'ensul, și vieața era lumina oamenilor. 5 Și lumina în întunec se arată, și întunecul nu o prinse.

6 Fost a un om, trimis de la Dumnezeu, al cărui nume era Ioan; 7 Accsta veni spre mărturie, ca să mărturisască pentru lumină, ca toți să crează printr'ensul. 8 Nu era acela lumina, ci veni ca să mărturisiască pentru lumină.

9 Era lumina cea adevărată, care luminează pe orî ce om, venind în lume. 10 În lume era, și lumea printr'ensul fu făcută, și lumea nu 'l cunoscu. 11 La ale sale veni, și ai săi nu 'l primiră. 12 Iar căîi îl primiră le dete putere ca să fie fii ai lui Dumnezeu, *adecă* celor care crede în numele lui. 13 Care nu din sînge nici din a cărnii voință nici din voință de bărbat, ci din Dumnezeu fură născuți.

14 Și Cuvîntul trup se făcu și locui între noi, și vîzurăm mărirea lui, mărirea ca a unui născut de la Tatăl, plin de dar și adevăr.

15 Ioan mărturisește pentru dînsul și strigă zicînd: acesta era despre care am zis: cel care vine după mine a fost înaintea mea; pentru că era mai 'nainte de mine.

16 Căci din aceea cu ce dînsul era plin noi toți am luat, *adecă* dar peste dar; 17 Pentru că legea fu dată prin Moise, darul și adevărul prin Iisus Christos veni. 18 Pe Dumnezeu nimeni nu 'l a văzut vre odată; Fiul unul născut, care este la sînul Tatălui, acela a spus.

Mărturisirea lui Ioan botezătorul despre mielul lui Dumnezeu.

19 Și aceasta este mărturia lui Ioan, când trimiseră Iudei din Ierusalem pe preoți și leviți ca să 'l întrebe: tu cine ești? 20 Și mărturisi și nu tăgădui, ci mărturisi că eu nu sînt Christosul. 21 Și 'l întrebară: ce dar? Ești Elie? Și zice: nu sînt. Ești tu profetul? Și răspunse: nu. 22 Decî 'i ziseră: cine ești? Ca să dăm răspuns celor care ne au trimis; ce zici despre tine enăuți? 23 Zise: eu sînt glas de strigător în pustie; îndreptați calea Domnului, după cum a zis Isaia profetul. 24 Și trimiși erau dintre fariisei.

25 Și 'l întrebară și 'i ziseră: pentru ce botezi dar, dacă tu nu ești Christosul nici Elie nici profetul? 26 Răspunse lor Ioan zicînd: eu botez în apă; dar în mijlocul vostru stă acela pe care voi nu 'l știți, 27 *El este* care vine după mine, *care a fost înaintea mea*, cărui eu nu sînt vrednic să desleg curea sa încălțămîntii lui. 28 Accstea au fost în Betania dincolo de Iordan, unde boteza Ioan.

29 A doua zi vede Ioan pe Iisus venind la dînsul și zice: iată al lui Dumnezeu Mel care ridică păcatul lumii. 30 Acesta este pentru care am zis; după mine vine bărbat care a fost înaintea mea, pentru că era mai 'nainte de mine. 31 Și eu nu 'l știam, ci ca să fie adus lui Israel la cunoștință, pentru aceasta am venit eu botezînd în apă.

32 Și Ioan mărturisi zicînd că am văzut spiritul pogorîndu se din cer ca un porumb, și rămase peste dînsul. 33 Și eu nu 'l știam, ci care mă trimise să botez în apă, acela 'mi zise: peste care veți fi văzut spiritul pogorîndu se și rămînînd peste dînsul, acesta este care botează în spirit sînt. 34 Și eu am văzut, și am mărturisit că acesta este Fiul lui Dumnezeu.

Cei dânteî ucenici.

35. A doa zi iarăş sta Ioan şi doi dintre ucenici lui. 36 Şi uitându se în faţa lui Iisus care umbra zice: iată Melul lui Dumnezeu. 37 Şi cei doi ucenici 'l auziră vorbind, şi se duseră după Iisus. 38 Iar Iisus întorcându se şi văzându 'l urmând le zice: 39 Ce căutaţi? Iar ei ziseră: Rabi, — ce însemnează învăţătorule — unde stai? 40 Veniţi şi veţi vedea, le zice el. Decî veniră şi văzură unde stă, şi rămaseră la dînsul în zioa aceea; şi era ca la al zecelea ceas.

41 Andrei fratele lui Simon Petru era unul dintre cei doi care auziră de la Ioan şi se duseră după dînsul. 42 Acesta găseşte mai 'ntîiu pe fratele său Simon şi 'i zice: noi am găsit pe Messia, care se tâlcueşte Christos, 43 Şi 'l duse la Iisus. Iar Iisus uitându se în faţa lui zise: tu eşti Simon fiul lui Ioan, tu vei fi numit Chefa, care însemnează Petru.

44 A doa zi Iisus voi să plece în Galilea, şi găseşte pe Filip şi 'i zice: urmează 'mi. 45 Iar Filip era din Betsaida, din oraşul lui Andrei şi Petru.

46 Filip găseşte pe Natanael şi 'i zice: *pe acela* despre care scrise Moise în lege şi profeţi noi l'am găsit, pe Iisus din Nazaret fiul lui Iosef. 47 Şi Natanael 'i zise: din Nazaret poate fi ceva bun? Filip 'i zice: vino şi vezi.

48 Iisus văzu pe Natanael venind la dînsul şi zice despre el: iată cu adevărat un Israeli, în care nu este viclenie. 49 Natanael 'i zice: de unde mă cunoşti? Răspunse Iisus şi 'i zise: te am văzut stînd sub smochin mai 'nainte d'a te striga Filip. 50 Răspunse Natanael şi 'i zice: Rabi, tu eşti Fiul lui Dumnezeu, tu eşti împăratul lui Israel. 51 Răspunse Iisus şi 'i zise: pentru că 'i am zis că te am văzut sub smochin, crezi? Mai marî de cât acestea veî vedea. 52 Şi 'i zice: adevăr adevăr zic voă, *de acum* veţi vedea cerul deschizându se, şi pe îngeri lui Dumnezeu suindu se şi pogorîndu se peste Fiul omului.

Prefacerea apei în vin la nunta din Cana Galilei.

2 Şi a treia zi se făcu nuntă în Cana Galilei, şi muma lui Iisus era acolo. 2 Şi fu chemat la nuntă şi Iisus şi ucenici săi. 3 Şi fiind lipsă de vin muma lui Iisus zice către dînsul: vin

nu au. 4 Iisus 'i zice: femeie, ce am eu cu tine? Ceasul meu n'a venit încă. 5 Zice muma lui către cei care sluiau: faceţi ori ce va zice voă. 6 Şi erau acolo şase vase de apă *făcute* din peatră puse pentru curăţirea Iudeilor, luând fie care câte două sau trei măsurî. 7 Zice lor Iisus: umpleţi vasele cu apă. Şi le umplură pînă sus. 8 Şi le zice: acum scoateţi şi duceţi veghetorului mesei. Şi dînşi 'i duseră. 9 Şi când veghetorul mesei gustă apa făcută vin, şi nu ştia de unde este, iar slujitori care aduseseră apă, şiau, veghetorul mesei cheamă pe mire. 10 Şi 'i zice: ori ce om pune întîiu vinul bun, şi când s'au îmbătat atunci *pune* pe cel prost; tu ai ţinut vinul bun pînă acum.

11 Acest început al minunilor îl făcu Iisus în Cana Galilei şi făcu cunoscut mărirea sa, şi ucenici săi crezură într'ensul.

12 După aceasta se duse în jos la Capernaum dînsul şi muma lui şi fraţi lui şi ucenici lui; şi acolo rămaseră nu multe zile.

Curăţirea templului.

13 Şi era aproape Paştele Iudeilor, şi Iisus se duse în sus la Ierusalem. 14 Şi găsi în santuar pe cei care vînd boi şi oi şi porumbei şi pe schimbători de bani *săzînd*, 15 Şi făcînd un biciu de împletituri dete pe toţi afara din santuar, şi oile şi boi, şi vărsă bani mărunti ai schimbătorilor şi răsturnă mesele lor, 16 Şi zise celor care vindeau porumbei: ridicaţi acestea d'acîi, nu faceţi casa Tatălui meu casă de negustorie. 17 Şi ucenici lui 'şi aduseră aminte că este scris: „rîvna casei tale mă va mistui.”

18 Decî ludei răspunseră şi 'i ziseră: ce semn ne arăţi, pentru că faci acestea? 19 Răspunse Iisus şi le zise: surpaţi acest templu, şi în trei zile îl voi ridica. 20 Dar Iudei ziseră: acest templu fu clădit în patruzeci şi şase de ani, şi tu îl vei ridica în trei zile? 21 Dar el zicea de templu, de corpul său. 22 Decî când se sculă dintre morţi, ucenici săi 'şi aduseră aminte că aceasta zicea, şi crezură scripturei şi cuvîntului pe care 'l a spus Iisus.

23 Iar când era în Ierusalem la Paşte în sîrbătoare, mulţi crezură în numele lui văzînd semnele lui pe care le făcea. 24 Dar Iisus *ensuşi* nu se încredea în ei, pentru că el cunoştea

pe toți, 25 Și pentru că nu avea trebuință ca să mărturiască cineva pentru om; căci el însuși cunoștea ce era în om.

Vorbirea lui Iisus cu Nicodem.

3 Și între farisei era un om cu numele Nicodem, un mai mare al Iudeilor; 2 Acesta veni la dânsul noaptea și 'i zise: Rabi, știm că ai venit învățător de la Dumnezeu, pentru că nimeni nu poate face aceste minuni pe care le faci tu, dacă nu este Dumnezeu cu dânsul.

3 Răspunse Iisus și 'i zise: adevăr adevăr zic ție: dacă cineva nu va fi fost născut de sus, nu poate vedea împărăția lui Dumnezeu.

4 Zice către dânsul Nicodem: cum poate un om bătrîn fiind ca să fie născut? Nu cumva poate intra de a doua oară în pântecele mamei sale și să fie născut?

5 Răspunse Iisus: adevăr adevăr zic ție: dacă cineva nu va fi fost născut din apă și spirit, nu poate intra în împărăția lui Dumnezeu. 6 Ce este născut din carne, carne este, și ce este născut din spirit, spirit este. 7 Nu te mira că 'ți am zis: voi trebuie să fiți născuți de sus. 8 Vântul suflă unde vrea, și vântul lui 'l auzi, dar nu știi de unde vine și unde se duce; astfel este orî cine care e născut din spirit.

9 Răspunse Nicodem și 'i zise: cum pot să fie acestea?

10 Răspunse Iisus și 'i zise: tu ești învățătorul lui Israel și nu cunoști acestea? 11 Adevăr adevăr zic ție că noi vorbim ce știm și mărturisim ce am văzut; și voi nu primiți mărturia noastră. 12 Dacă v'am spus cele pămîntuști și nu credeți, cum veți crede dacă veți spun cele cerești? 13 Și nimeni nu s'a suit în cer decât numai cel care s'a pogorit din cer, Fiul omului care este în cer. 14 Și după cum Moise înălță șarpele în pustie, așa trebuie să fie înălțat Fiul omului, 15 Pentru că orî cine care crede într'însul să nu *peară* ci să aibă viața veșnică.

16 Căci Dumnezeu iubi lumea atât de mult, încât dăte pe Fiul său unul născut, pentru ca orî cine care crede într'însul să nu *peară*, ci să aibă viața veșnică. 17 Căci Dumnezeu nu trimise pe Fiul său în lume ca să osîndiască lumea, ci pentru ca lumea

să fie mîntuită printr'însul. 18 Cine crede într'însul nu este osîndit, iar cine nu crede a și fost osîndit, pentru că n'a crezut în numele unui-născut Fiul lui Dumnezeu. 19 Iar osînda este aceasta, că lumina a venit în lume și oameni iubiră întunericul mai mult de cât lumina; pentru că faptele lor erau rele. 20 Căci orî cine făptuește rele uraște lumina și nu vine la lumină, pentru ca faptele lui să nu fie mustrate. 21 Iar cine lucrează adevărul vine la lumină, ca faptele lui să fie cunoscute, pentru că sînt sîvîrșite în Dumnezeu.

Ioan Botezătorul mărturisește de a doua oară pentru Iisus.

22 După acestea veni Iisus și ucenici săi în pămîntul Iudei, și acolo petrecea timpul cu dânsi și boteza. 23 Și boteza și Ioan în Enon aproape de Salim, pentru că erau acolo ape multe, și veniau și se botezau. 24 Căci Ioan nu era încă aruncat în închisoare.

25 Decî se făcu din partea ucenicilor lui Ioan întrebare cu un Iudeu despre curățire. 26 Și veniră la Ioan și 'i ziseră: Rabi, acela care era cu tine dincolo de Iordan, pentru care tu ai mărturisit, iată acesta botează și toți vin la dânsul.

27 Răspunse Ioan și zise: nu poate un om să iea nimic, dacă nu 'i este dat din cer. 28 Voi înșivă 'mî sunteți martori că am spus: nu sînt eu Christosul, dar că sînt trimis înaintea celuiia. 29 Cine are mireasă este mire; iar al mirelui prieten, care stă și 'l ascultă, se bucură foarte de glasul mirelui. Decî această bucurie mea este împlinită. 30 Acela trebuie să crească, iar eu să scad.

31 Cine vine de sus este d'asupra tuturor; cine este de pe pămînt, de pe pămînt este și vorbește cele de pe pămînt. Cine vine din cer 32 Mărturisește ce a văzut și a auzit; dar nimeni nu primește mărturia lui, 33 Cine a primit mărturia lui a întărit ca Dumnezeu este iubitor de adevăr. 34 Căci pe cine a trimis Dumnezeu, vorbește cuvintele lui Dumnezeu, pentru că Dumnezeu nu dă spiritul după măsură. 35 Tatăl iubeste pe Fiul, și a dat tot în mîna lui. 36 Cine crede în Fiul are viață veșnică; cine nu ascultă pe Fiul nu va vedea viață, ci rămîne peste dânsul urgiea lui Dumnezeu.

Vorbirea lui Iisus cu femeea samaritană.

Mai mulți cred într'ensul.

4 Decî când înțeluse Iisus că fariseii auzise că Iisus face și botează mai mulți ucenici decît Ioan, 2 Deși Iisus însuși nu boteza ci ucenicii săi, 3 Lăsa Iudea și se duse iar în Galileea. 4 Dar trebuia ca el să treacă prin Samaria. 5 Decî vine la un oraș al Samariii numit Sichar, aproape de locul pe care îl dete Iacob lui Iosef fiul său. 6 Și acolo era puțul lui Iacob. Iisus dar ostenit fiind de călătorie se așeză numai decît lângă puț; era ca la al șaselea ceas.

7 Atunci vine o femeie din Samaria ca să scoată apă. Și Iisus 'i zice: dă 'mi să beau; 8 Căci ucenicii lui se duseseră în oraș ca să cumpere demănăcare. 9 Dar femeea samaritană 'i zice: cum tu Iudeu fiind ceri să bei de la mine, care sînt femei samaritană? *Căci Iudei n'au a face cu Samaritani.*

10 Răspunse Iisus și 'i zise: dacă ai ști darul lui Dumnezeu, și cine este care 'ți zice: dă 'mi să beau, tu ai fi cerut de la dînsul și 'ți ar fi dat apă vie. 11 Doamne, 'i zice femeea, nici vas de scos apă nu ai, și puțul este adînc; de unde ai apa cea vie? 12 Nu cumva ești tu mai mare decît tatăl nostru Iacob, care ne dete puțul, și el însuși beu dintr'ensul și fii săi și turmele sale?

13 Răspunse Iisus și 'i zise: orî cine care bea din apa aceasta va înseta iarăși; 14 Dar cine va fi bîut din apa pe care o voi da eu, nu va înseta în veac, și apa pe care o voi da lui se va face într'ensul isvor de apă curgînd în viață vecinică. 15 Doamne, zice femeea către dînsul, dă 'mi această apă, ca să nu însetez nici să nu mai vin aci să scoț apă.

16 Iisus 'i zice: du te, cheamă pe bărbatul tău și vino aci. 17 Răspunse femeea și zise: n'am bărbat.

Iisus 'i zice: bine ai zis că n'am bărbat; 18 Pentru că cinci bărați ai avut, și pe care 'l ai acum nu 'ți este bărbat. Adevărat ai spus aceasta. 19 Doamne, 'i zice femeea, vîd că tu ești profet. 20 Părinți noștri se închinăru pe acest munte; și voi ziceți că în Ierusalim este locul unde trebuie a se închina.

21 Femeie, 'i zice Iisus, crede mă că vine un timp când nici pe acest munte, nici în Ierusalim vă veți închina Tatălui. 22 Voi vă închinați la ce nu

știți, noi ne închinăm la ce știm, pentru că mîntuirea din Iudei este; 23 Adevărat vine un timp și acum este venit, când adevărați închinători se vor închina Tatălui în spirit și adevăr; căci și Tatăl pe uni ca aceștia 'i voește a se închina lui; 24 Spirit este Dumnezeu, și cei care se închină lui trebuie să se închine în spirit și adevăr.

25 Zice lui femeea: știu că vine Messia — adică Christos —; când acela va fi venit, ne va spune toate. 26 Zice ei Iisus: eu sînt care 'ți vorbesc.

27 Intre acestea veniră ucenicii săi, și se mirau că vorbia cu o femeie; dar nimeni nu zise: ce voești sau pentru ce vorbești cu dînsa? 28 Femeea decî și lăsa vasul de apă și se duse în oraș, și zice oamenilor: 29 Veniți, vedeți un om care 'mi a spus toate câte am făcut; nu cumva acesta este Christosul? 30 Decî dar ei eșira din oraș și veniau la dînsul. 31 Intre acestea îl rugau ucenicii zicînd: Rabi, mîncăncă. 32 Iar el le zise: eu am să mîncănc o mîncare, pe care voi n'o cunoașteți. 33 Decî ucenicii ziceau între dînși: nu cumva 'i a adus cineva să mîncănce?

34 Zice iar Iisus: mîncarea mea este ca să fac voia celui care m'a trimis și să săvîrșesc lucrul lui. 35 Oare nu ziceți voi că sînt încă patru luni și vine secerișul? Iată zic voe, ridicăți ochi voștri și priviți că semănăturile sînt albe pentru seceriș. 36 Acum secerătorul primește plată, și adună rod în viață vecinică, ca să se bucure împreună și semănătorul și secerătorul. 37 Căci în aceasta este cuvîntul adevărat, că altul este semănătorul și altul secerătorul. 38 Eu v'am trimis să secerăți ce n'ați muncit; alți au muncit, și voi ați intrat în munca lor.

39 Și din orașul acela mulți dintre samaritani crezură într'ensul pentru cuvîntul femeii care mărturisise că 'mi a spus toate câte am făcut. 40 Decî dar samaritani, când veniră la el, îl rugau ca să rămăie la dînși; și rămase acolo două zile. 41 Și mult mai mulți crezură pentru cuvîntul lui, 42 Și ziceau femeii că nu credem numai pentru vorbele tale; căci noi înșine am auzit, și cunoaștem că el este cu adevărat Mîntuitorul lumii, *Christosul.*

43 Și după două zile eși de acolo și se duse în Galileea. 44 Căci Iisus însuși mărturisise că un profet nu are

cinste în patria lui. 45 Decî când veni în Galilea, îl primiră bine Galileeni care văzuse toate căte făcu în Ierusalem la sərbătoare; căci și ei venise la sərbătoare. 46 Decî Iisus veni iarăș în Cana Galilei, unde făcu apa vin.

Iisus tămăduiesce pe fiul unui slugbas împărătesc.

Și era în Capernaum un om împărătesc al cărui fiu bolia.

47 Acesta auzind că Iisus a venit din Iudea în Galilea se duse la dînsul, și l ruga ca să vie și să tămăduiască pe fiul său; căci era să moară. 48 Decî zise Iisus către dînsul: dacă nu veți fi văzut semne și minuni, nu veți crede. 49 Doamne, zise către dînsul omul împărătesc, vino mai înainte d'a muri copilul meu. 50 Du te, i zice Iisus; fiul tîu trăește. Și omul se încrezu în cuvîntul pe care i l a zis Iisus, și plecă. 51 Și pe când se întorcea acum, slugile lui i eșiră înainte și vestiră zicînd că copilul său trăește. 52 Decî ceru știință de la dînsi despre ceasul în care a fost mai bine; și i spusera că ieri la ceasul al șaptelea l au lăsat frigurile. 53 Decî tatăl cunoșcu că l au lăsat frigurile în acel ceas în care i zise Iisus: fiul tîu trăește; și crezu dînsul și toată casa lui. 54 Aceasta făcu Iisus iarăș ca al doilea semn după ce veni din Iudea în Galilea.

Iisus însănătoșază sâmbeta pe un slăbănog la Bethesda bolnav de 38 anî.

5 După acestea era o sərbătoare a Iudeilor, și Iisus se duse la Ierusalem. 2 Și este în Ierusalem lângă poarta oilor o scîldătoare, ce se numește pe ebrește Bethesda, avînd cinci portice. 3 În acestea zăcea mulțime mare de bolnavi: orbi, schiopî, uscați, 4 Așteptînd mișcarea apei; căci un ânger al Domnului se pogora la timp nemerit în scîldătoare, și turbura apa; și cel d'întîiu care intra după turburarea apei se făcea sănătos de orî ce boală era tinut.

5 Și era acolo un om avînd treizeci și opt de anî în boala sa; 6 Pe acesta vîzîndu l Iisus zăcînd, și cunoscînd că de mult timp este acum, i zice: voești să fi sănătos? 7 Doamne, i răspunse bolnavul: nu am om ca să mă arunce în scîldătoare când apa a fost turburată; căci pe când vin eu, altul sî pogorî înainte mea.

8 Scoală tî, i zice Iisus, iea patul tîu și umblă. 9 Și îndată se făcu omul sănătos, și luă patul său și umblă.

10 Dar în acea zi era sâmbetă. Decî ziceau Iudei celui tămăduit: este sâmbetă, și nu ți este ertat să iei patul. 11 Iar el le răspunse: cel care mă făcu sănătos, acela mi zise: iea patul tîu și umblă. 12 Decî l întrebă: cine este omul care ți a zis: iea patul tîu și umblă? 13 Dar cel tămăduit nu știa cine este; căci Iisus se dete la o parte fiind gloată în acel loc.

14 După acestea Iisus îl găsește în santuar și i zise: iată te ai făcut sănătos; nu mai păcătui, ca să nu ți fie ceva mai rău. 15 Atunci omul sî duse și înștiință pei Iudei că Iisus este care l a făcut sănătos. 16 Și pentru aceasta Iudei urmăreau pe Iisus, și căutau să l omoare, fiind că făcea acestea sâmbeta.

Cuvîntări ale lui Iisus despre sine ca Judecător și ca cel ce înviează morții.

17 Dar Iisus le răspunse: Tatăl meu pîne acum lucrează, și eu lucrez. 18 Decî pentru aceasta Iudei căutau și mai mult ca să l omoare, fiind că nu numai că deslega sâmbeta, dar și zicea că Dumnezeu este Tatăl său, pînîndu se pe sine însuși de o potrivă cu Dumnezeu.

19 Decî răspunse Iisus și le zise: adevăr adevăr zic voî, nu poate Fiul să facă de la sine însuși nimic, dacă nu vede pe Tatăl făcînd ceva; căci cele ce ar face acela, acestea le face și Fiul întocmai. 20 Pentru că Tatăl iubește pe Fiul și i arată toate căte face el, și i va arăta lucruri mai mari decît acestea, ca să vă minunați voi. 21 Căci după cum Tatăl deșteaptă morți și le dă viață, așa și Fiul dă viață la cei pe care i voește. 22 Pentru că nici Tatăl nu judecă pe nimenia, ci judecata toată a dat'o Fiului, ca toți să cinstiască pe Fiul după cum cinstesc pe Tatăl. 23 Cine nu cîstește pe Fiul, nu cîstește pe Tatăl care l a trimis.

24 Adevăr adevăr zic voî că cine aude cuvîntul meu și crede în cel care m'a trimis pe mine are viață vecnică, și la judecată nu vine, ci a trecut din moarte la viață. 25 Adevăr adevăr zic voî că vine ceasul și acum este venit, când morți vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu și care vor fi auzit vii vor fi. 26 Căci după cum Tatăl arc vieată în sine însuși, astfel a dat

și Fiului să aibă viață în sine însuși, 27 Și putere 'i a dat ca să facă judecată, pentru că este Fiul al omului. 28 Nu veți minunați de aceasta, că vine ceasul când toți care sunt în morminte vor auzi glasul lui, 29 Și care vor fi lucrat cele bune vor eși spre înviere de viață, iar care vor fi făptuit cele rele spre înviere de judecată.

30 Eu nu pot face nimic de la mine însumi; judec după cum aud, și judecata mea este dreaptă, pentru că nu caut voea mea, ci voea celui care m'a trimis pe mine, *Tatăl*. 31 Dacă eu mărturisesc pentru mine însumi, mărturia mea nu este adevărată; 32 Altfel este care mărturisește pentru mine, și știu că adevărată este mărturia pe care o mărturisește pentru mine.

33 Voi ați trimis la Ioan, și a mărturisit pentru adevăr, 34 Dar eu nu primesc mărturia de la un om, ci zic acestea ca voi să fiți mântuiți. 35 Acela era luminătorul care ardea și lumina, și voi ați dorit să vă veseliți pentru un timp în lumina lui.

36 Dar eu am mărturie mai mare decât a lui Ioan; căci lucrurile pe care mi le a dat *Tatăl* ca să le săvîrșesc, aceste lucruri pe care eu le fac mărturisesc pentru mine că *Tatăl* m'a trimis. 37 Și *Tatăl* care m'a trimis, acela a mărturisit pentru mine. Nici glasul lui nu 'l ați auzit vre o dată, nici fața lui n'ați văzut o, 38 Și cuvîntul lui nu 'l aveți rămîind în voi, pentru că voi nu credeți pe acesta pe care 'l a trimis acela. 39 Cercetați scripturile, căci voi gândiți că într-ensele aveți viață veșnică, și acelea sînt care mărturisesc pentru mine;

40 Și nu voiți să veniți la mine ca să aveți viață. 41 Nu primesc mărirea de la oamenii, 42 Dar v'am cunoscut că nu aveți în voi înșivă iubirea lui Dumnezeu. 43 Eu am venit în numele *Tatălui* meu, și nu mă primiți; dacă altul va fi venit în numele său, pe acesta îl veți primi. 44 Cum puteți voi crede, când primiți mărirea uni de la alți, și nu căutați mărirea care vine de la singurul Dumnezeu? 45 Nu gândiți că eu vă voi învinui la *Tatăl* meu; este cine să vă învinuiască, Moise în care voi v'ați pus încrederea. 46 Căci dacă ați crede pe Moise, m'ați crede și pe mine; pentru că acela scrisese despre mine. 47 Iar dacă nu credeți scripturile aceluia, cum veți crede cuvintele mele?

Săturarea celor cinci mîi.

6 După acestea Iisus se duse dincolo de marea Galilei, *ce se numește și marea Tiberiadei*. 2 Și 'i urma gloată multă, pentru că vedea minunile pe care le făcea la cei bolnavi. 3 Și Iisus veni sus pe munte, și acolo stete jos cu ucenicii săi. 4 Și era aproape Paștele, sîrbătoarea Iudeilor. 5 Deci Iisus ridicînd ochi și vîzînd că vine spre dînsul gloată multă zice lui Filip: de unde să cumpărăm pîini ca să mîncînce aceștia? 6 Iar aceasta zicea cercîndu 'l; căci el știa ce avea să facă. 7 Filip 'l răspunde: pîini pentru două sute de denari nu le ajung, ca să lea fie care câte puțin. 8 Și unul dintre ucenicii săi, Andreiu fratele lui Simon Petru, 'i zice: 9 Este aci un băeat care are cinci pîini de orz și doi pești, dar ce sînt acestea pentru atîția?

10 Atunci Iisus zise: spuneți oamenilor să stea jos la masă. Și era earbă multă în acel loc. Deci stătură jos la masă bărbați în număr ca la cinci mi. 11 Și Iisus luă pîinile și mulțumi și dete *ucenicilor* și *ucenici* celor care ședeau la masă; asemenea dete și din pești cît voră. 12 Iar după ce se săturară, zice ucenicilor săi: strîngeți frămîturile ce au rămas, ca să nu se pearză ceva. 13 Deci ei strînseseră și umplură douăsprezece coșuri de frămîturi care rămaseseră celor care au mîncat din cele cinci pîini de orz.

14 Iar oameni vîzînd minunea ce făcu ziceau: acesta cu adevărat este profetul care vine în lume. 15 Deci Iisus, cunoscînd că au de gînd să vie și să 'l lea cu sila ca să 'l facă împărat, se trase iarăși la o parte în munte, le singur.

Iisus umblă pe mare.

16 Și când se făcu seară, ucenicii săi veniră jos la mare, 17 Și intrînd în vas treceau dincolo de mare la Capernaum. Și 'i apucă întunerecul și Iisus nu venise încă de la dînsi, 18 Și suflînd vînt puternic marea se întărită. 19 Deci după ce mînară ca la douăzeci și cinci sau treizeci de stadii, zăresc pe Iisus umblînd pe mare și apropiindu se de vas, și ei se temură. 20 Dar el le zice: eu sînt, nu vă temeți. 21 Deci voiau să 'l lea în vas, și îndată vasul ajunse la locul la care mergeau.

Iisus vorbeste despre sine însuși, că e pâinea vieții, și despre mîncarea cîrni sale și despre berea sîngelui său.

22 A doua zi gloata care sta dincolo de mare văzu că nu fusese alt vas acolo decât unul — *acela în care intrase ucenici lui* — și că Iisus nu intrase în vas împreună cu ucenici săi, ci numai ucenici lui plecase; 23 *Că* alte vase de la Tiberiada venise aproape de locul unde au mîncat pâinea după ce el mulțumi Domnul; 24 Când văzu dar gloata că Iisus nu este acolo nici ucenici lui, intrară ei în vase și veniră la Capernaum căutînd pe Iisus. 25 Și găsindu 'l dincolo de mare 'i ziseră: Rabi, cînd ai ajuns aci?

26 Răspunse lor Iisus și zise: adevăr adevăr zic voe, mă căutați nu pentru că ați văzut minunile, ci pentru că ați mîncat din pâini și v'ați săturat. 27 Dobîndiți v'e nu mîncarea cea peritoare, ci mîncarea ce rămîne spre viață vecinică, pe care Fiul omului o dă voe; căci Tatăl, Dumnezeu, pe acesta 'l a adevărit.

28 Deci ziseră către dînsul: ce să facem ca să sîvîrșim lucrurile lui Dumnezeu? 29 Răspunse Iisus și le zise: acesta este lucrul lui Dumnezeu, ca să credeți în acela pe care 'l trimise dînsul.

30 Atunci 'i ziseră: ce semn faci tu dar, ca să vedem și să credem în tine? Ce lucru faci? 31 Părinți noștri au mîncat mana în pustie, după cum este scris: „păine din cer le dete să mănînce.”

32 Deci Iisus le zise: adevăr adevăr zic voe, nu Moise v'e dete pâinea din cer, ci Tatăl meu v'e dă din cer. Pâinea cea adevărată. 33 Căci pâinea lui Dumnezeu este aceea care se pogoră din cer și dă lumii viață. 34 Deci zisera către dînsul: Doamne, dă ne totdeauna această pâine.

35 Și zise lor Iisus: eu sînt pâinea vieții, cine vine la mine nu va flămînzii, ci cine crede în mine nu va înseta nicî odată. 36 Dar v'am spus că m'ați și văzut și nu credeți. 37 Tot ce 'mi dă Tatăl la mine va veni, și pe cel care vine la mine nu 'l voi da afară. 38 Pentru că m'am pogorît din cer nu ca să fac voea mea, ci voea celui care m'a trimis. 39 Și aceasta este voea celui care m'a trimis, ca tot ce 'mi a dat mie să nu perz ceva din el, ci să 'l înviez în zioa de apoi. 40 Căci aceasta este voea Tatălui meu, ca orî cine care vede pe Fiul și crede

într'ensul să aib'e viață vecinică și eu să 'l înviez în zioa de apoi.

41 Deci Iudei cărtiau împotriva lui, pentru că zise: eu sînt pâinea ce s'a pogorît din cer. 42 Și ziceau: nu este acesta Iisus fiul lui Iosef, pe al cărui tată și pe a cărui mumă noi 'i știm? Cum zice dar acesta că din cer m'am pogorît?

43 Răspunse Iisus și le zise: nu cărtiți între voi. 44 Nimeni nu poate veni la mine dacă nu 'l trage Tatăl care m'a trimis, și eu îl voi înviea în zioa de apoi. 45 Este scris în profeți: „și vor fi toți învățați de Dumnezeu”; decî orî cine care a auzit de la Tatăl și a învățat vine la mine. 46 Nu pentru că a văzut cineva pe Tatăl, afară de cel care este de la Dumnezeu, acesta a văzut pe Tatăl.

47 Adevăr adevăr zic voe, cine crede în mine are viață vecinică. 48 Eu sînt pâinea vieții. 49 Părinți voștri au mîncat mana în pustie și au murit; 50 Aceasta este pâinea care se pogoră din cer, ca cineva să mănînce dintr'însa și să nu moară. 51 Eu sînt pâinea cea vie care s'a pogorît din cer; dacă mănîncă cineva din această pâine, în veac va fi viu; și pâinea pe care eu o voi da pentru viața lumii este trupul meu.

52 Deci Iudei se certau între dînsi zicînd: cum poate acesta să ne dea să mănîcăm trupul lui?

53 Dar Iisus le zise: adevăr adevăr zic voe, dacă nu veți fi mîncat trupul Fiului omului și nu veți fi b'eut sîngele lui, nu aveți viață în voi înșiv'e. 54 Cine mănîncă trupul meu și bea sîngele meu are viață vecinică, și eu îl voi înviea în zioa de apoi. 55 Căci trupul meu este mîncare adevărată, și sîngele meu b'eutură adevărată. 56 Cine mănîncă trupul meu și bea sîngele meu rămîne în mine și eu într'ensul. 57 După cum m'e trimise pe mine Tatăl cel viu și eu sînt viu pentru Tatăl, așa și cine mă mănîncă pe mine și acela va fi viu pentru mine. 58 Aceasta este pâinea care s'a pogorît din cer, nu după cum au mîncat părinți voștri mana și au murit; cine mănîncă această pâine va fi viu în veci.

59 Acestea le zise în sinagogă învățînd în Capernaum.

60 De aceea mulți dintre ucenici lui auzindu 'l ziseră: aspru este cuvîntul acesta; cine poate să 'l asculte? 61 Și Iisus cunoscînd în sine însuși că ucenici săi cărtesc despre aceasta le zise: aceasta v'e smîntește? 62 Dar dacă veți vedea pe Fiul omului suindu

se unde era mai 'nainte? 63 Spiritul este care face viu, trupul nu folosește nimic; cuvintele pe care eu vi le am zis spirit sînt și sînt vieață. 64 Dar sînt uni dintre voi care nu cred. Căci Iisus știa d'inceput cine sînt care nu cred și cine este care avea să 'l dea prins. 65 Și zicea: pentru aceasta v'am spus că nimenea nu poate să vie la mine dacă nu 'i este dat de la Tatăl meu. 66 De aceea mulți dintre ucenici săi se duseră îndărăt și nu mai umblau cu dînsul.

Mărturisirea lui Petru.

67 Decî Iisus zise celor doisprezece: nu cumva voiți să plecați și voi? 68 Doamne, 'i răspune Simon Petru, la cine ne vom duce? Tu ai cuvinte de vieață vecnică; 69 Și noi am crezut și am cunoscut că tu ești sîntul lui Dumnezeu. 70 Răspunse lor Iisus: nu v'am ales eu oare pe voi doisprezece? Și unul dintre voi este diavol. 71 Iar el zicea de Iuda al lui Simon Iscariotu: căci acesta, fiind unul dintre cei doisprezece, avea să 'l dea prins.

Necredința fraților lui Iisus. Vorbirea lui Iisus cu Iudei la sîrbătoarea corturilor, despre învățătura sa, despre plecarea sa și despre sfîntul duh. Pur-tarea poporului și a fariseilor față de dînsul.

7 După acestea Iisus umbla în Galileea; căci nu voia să umble în Iudea, pentru că Iudei căutau să 'l omoare.

2 Și era aproape sîrbătoarea Iudeilor, înfîgerea corturilor. 3 Decî ziseră către dînsul frați lui: strămută te de aici și du te în Iudea, pentru ca și ucenici tăi să vază lucrurile pe care le faci. 4 Căci nimeni nu face ceva în-tr'ascuns, și caută el ênsuși a fi fără sfială. Dacă faci acestea, fă te cunoscut lumii pe tine ênsuși. 5 Pentru că nici frați lui nu credeau în-tr'ênsul.

6 Decî Iisus le zice: timpul meu nu este încă acum, iar timpul vostru în totdeauna este gata. 7 Lumea nu vă poate urî pe voi, dar pe mine mă urăște, pentru că eu încredințez despre dînsa că lucrurile ei sînt rele. 8 Duceți-vă voi la sîrbătoare; eu nu mă duc încă la sîrbătoarea aceasta, pentru că timpul meu nu s'a împlinit încă. 9 Și zicînd acestea el rămase în Galileea.

10 Iar după ce plecară frați săi la

sîrbătoare, atunci se duse și el, nu de față ci cam în ascuns.

11 Decî Iudei îl căutau la sîrbătoare și ziceau: unde este acela? 12 Și era nemulțumire mare despre dînsul printre gloată; uni ziceau că este bun; iar alți ziceau: nu, ci amăgește gloata. 13 Totuși de frica Iudeilor nimenea nu vorbea de dînsul fără sfială.

14 Iar cînd fu jumătatea sîrbătorii Iisus se duse sus în santuar și învăța. 15 Decî Iudei se minunau zicînd: cum știe acesta carte fără să fi învățat?

16 Dar Iisus le răspunse și zise: învățătura mea nu este a mea, ci a celui care m'a trimis pe mine. 17 Dacă voește cineva să facă voea lui, va cunoaște din învățătura aceasta, dacă este de la Dumnezeu sau dacă eu vorbesc de la mine ênsuși. 18 Cine vorbește de la sine caută mărirea sa; iar cine caută mărirea celui care 'l a trimis, acesta este adevărat și nedreptate nu este în-tr'ênsul. 19 Oare nu Moise v'a dat legea? Și nimenea dintre voi nu ține legea. Pentru ce căutați să mă omoriți?

20 Răspunse gloata și cise: ai demon; cine caută să te omoare?

21 Răspunse Iisus și le zise: un lucru am făcut și toți vă minunați. 22 Moise v'a dat tăierea împrejur, nu pentru că este de la Moise, ci de la părinți, și sîmbêta tăeți împrejur pe om. 23 Decî dacă un om primește tăierea împrejur sîmbêta pentru ca să nu fie călcată legea lui Moise, pe mine vă mâniați că am făcut sîmbêta pe un om întreg sănătos? 24 Nu judecați după vedere, ci judecați judecata dreaptă.

25 Decî uni dintre Ierusalimitani ziceau: nu este oare acesta pe care ei îl caută ca să 'l omoare? 26 Și iată vorbește fără sfială, și dînși nimic nu 'i zic. Nu cumva cei mari au cunoscut cu adevărat că acesta este Christosul? 27 Dar noi știm pe acesta de unde este; și cînd va veni Christosul, nimenea nu știe de unde este.

28 Decî Iisus strigă învățînd în santuar și zicînd: și pe mine mă știți și știți de unde sînt; și de la mine ênsuși n'am venit, ci adevărat este cel care m'a trimis, pe care voi nu 'l știți; 29 Eu îl știu, pentru că de la dînsul sînt și acela m'a trimis.

30 Decî căutau ca să 'l prinză dar nimenea nu puse mîna pe dîn'

sul, pentru că nu venise încă cea-sul lui.

31 Și mulți din gloată crezură într'ensul, și ziceau: Christosul, când va fi venit, nu cumva va face mai multe minuni decât pe care le făcu acesta? 32 Fariseii auziră gloata șoptind acestea despre dânsul, și mai mari preoților și fariseii trimiseră slujitorii ca să 'l prinză.

33 Dar Iisus le zise: puțin timp mai sînt cu voi și mă duc la cel care m'a trimis. 34 Mă veți căuta și nu mă veți găsi, și unde sînt eu voi nu puteți veni.

35 Decî ziseră Iudeii uni către alți: unde are să se ducă acesta, ca noi să nu 'l găsim? Nu cumva are să se ducă la Iudei cei împrăstiați între Eleni și să învețe pe Eleni? 36 Ce este cuvîntul acesta pe care 'l a zis: nu mă veți căuta și nu mă veți găsi, și unde sînt eu voi nu puteți veni?

37 Iar în cea din urmă zi mare a sîrbătorii Iisus sta și striga zicînd: dacă însetează cineva să vie la mine și să bea. 38 Cine crede în mine, din pîntecele lui vor curge riuri de apă vie, după cum a zis scriptura. 39 Și zise aceasta de spiritul pe care avea să 'l primiască cei care cred într'ensul; căci spiritul sînt nu era încă dat, pentru că Iisus nu fusese încă mîrit.

40 Decî mulți din gloată auzind cuvintele acestea ziceau: cu adevărat acesta este profetul; alți ziceau: acesta este Christosul; 41 Iar alți ziceau: nu cumva din Galilea vine Christosul? 42 Oare n'a zis scriptura că Christosul vine din neamul lui David și de la Betleem, satul unde era David? 43 Decî se făcu pentru dânsul desbinare în gloată; 44 Și uni dintre ei veniră ca să 'l prinză, dar nici unul nu puse mîinile pe dânsul.

45 Slujitorii decî veniră la mai mari preoților și la farisei, și aceștia le ziseră: pentru ce nu 'l ați adus? 46 Și slujitorii răspunseră: nici o dată un om n'a vorbit așa, cum vorbește omul acesta. 47 Iar fariseii le răspunseră: nu cumva și voi ați fost amăgiți? 48 Nu cumva a crezut într'ensul cineva dintre mai mari sau dintre farisei? 49 Dar gloata aceasta care nu cunoaște legea este blestemată!

50 Zice către ei Nicodem unul dintre dînși, cel care venise mai înainte la dânsul noaptea: 51 Oare legea noastră osîndește pe om dacă nu va fi auzit mai întîiu de la dânsul și nu va

fi cunoscut ce face? 52 Răspunseră și 'i ziseră: nu cumva și tu ești din Galilea? Cercetează și vezi că din Galilea profet nu se ridică.

53 Și se duse fie care la casa sa.

Femea pătătoasă. Christos vorbește de sine, de chemarea sa și de sfîrșitul său. Despre adevărata libertate și robie. Iudeii sînt urmași diavolului, iar nu ai lui Abraam.

8 Iar Iisus se duse la muntele maslinilor. 2 Și dis de dimineață veni iarăș în santuar, și tot poporul venia la dânsul, și stînd jos 'i învăța.

3 Iar cărturari și fariseii aduc la dânsul pe o femeie prinsă în adulter, și punînd o în mijloc, 4 'I zic: Învățătorule, această femeie a fost prinsă chiar asupra faptului de adulter. 5 Și Moise ne a poruncit în lege a omori cu petre pe unele ca acestea; decî tu ce zici despre dînsa? 6 Și ziceau aceasta ispitindu 'l, ca să aibă cuvînt a 'l învinui. Iar Iisus plecîndu se jos scriea cu degetul pe pămînt. 7 Dar fiind că 'l întrebau neîncetat, ridicîndu se în sus zise către dînși: cine dintre voi este fără păcat-să arunce cel d'întîiu peatra asupra ei. 8 Și plecîndu se iarăș jos scriea cu degetul pe pămînt. 9 Iar ei auzind și murșăfîind de cugetul lor eșiau unul câte unul, începînd de la cei bătrîni pînă la cei din urmă, și rămase numai Iisus și femeia stînd în mijloc. 10 Atuncî Iisus ridicîndu se, și ne sîrînd pe nimenea afară de femeie, 'i zise: femeie, unde sînt aceia care te învinuesc? Nu te a osîndit nimenea? 11 Și ea zise: nimenea Doamne. Atuncî Iisus 'i zise: nici eu nu te osîndesc; du te și nu mai păcătuie.

Iisus lumina lumii.

12 Decî Iisus le vorbi iarăș zicînd: eu sînt lumina lumii; cine 'mi urmează mie nu va umbla în întunerec, ci va avea lumina vieții.

13 Și fariseii 'i ziseră: tu dai mărturie pentru tine însuși; mărturia ta nu este adevărată. 14 Răspunse Iisus și le zise: chiar când eu dau mărturie pentru mine însumi, mărturia mea este adevărată, pentru că știu de unde am venit și unde mă duc. Dar voi nu știți de unde vin sau unde mă duc. 15 Voi osîndiți după vedere, eu nu osîndesc pe nimenea. 16 Chiar când osîndesc și eu, hotărîrea mea osînditoare este adevărată, pentru că nu

sunt singur, ci eu și cel care m'a trimis, Tatăl. 17 Și chiar în legea voastră este scris că mărturiea a doi oameni este adevărată. 18 Eu sunt care dau mărturie pentru mine însumi, și pentru mine dau mărturie cel care m'a trimis, Tatăl.

19 Decî 'i ziceau: unde este tatăl tău? Răspunse Iisus: nici pe mine nu mă știți nici pe Tatăl meu; dacă m'ați ști pe mine, ați ști și pe Tatăl meu.

20 Aceste cuvinte le vorbi Iisus stînd lângă cutia pentru daruri pe cînd învăța în santuar; și nimenea nu 'l prinse, pentru că nu venise încă ceasul lui.

*Cuvîntare în privința necredinței
Iudeilor.*

21 Decî iarăș le zise Iisus: eu mă duc și mă veți căuta, și veți muri în păcatul vostru; unde mă duc eu voi nu puteți veni.

22 Decî Iudei ziceau: nu cumva se va omorî pe sine însuși, pentru că zice unde mă duc eu voi nu puteți veni?

23 Și le zise: voi sunteți din cele de jos, eu sînt din cele de sus; voi sunteți din lumea aceasta, eu nu sînt din lumea aceasta. 24 Decî v'am spus că veți muri în păcatele voastre; căci dacă nu credeți că eu sînt, veți muri în păcatele voastre.

25 De aceea 'i ziseră: tu cine ești? Și Iisus le zise: ceea ce de la început yă și vorbesc voe. 26 Multe am să zic despre voi și să osîndesc; dar cel care m'a trimis pe mine adevărat este, și eu ce am auzit de la dînsul acestea le vorbesc în lume. 27 Și nu înțelegseră că le vorbia despre Tatăl.

28 Decî le zise Iisus: cînd veți fi ridicat sus pe Fiul omului, atunci veți cunoaște că eu sînt, și de la mine însumi nimic nu fac, ci după cum m'a învățat pe mine Tatăl, acestea vorbesc. 29 Și cine m'a trimis pe mine este împreună cu mine; Tatăl nu m'a lăsat singur, pentru că eu totdeauna fac cele plăcute lui.

30 Acestea vorbind el mulți crezură într'însul. 31 Decî Iisus zicea către Iudei care crezuse într'însul: dacă voi rămâneți în cuvîntul meu, sunteți cu adevărat ucenici mei, 32 Și veți cunoaște adevărul, și adevărul vă va face de sine stătători.

33 Noi sîntem neamul lui Abraam, răspunseră către dînsul, și nici o dată n'am fost robi cuiva; cum zici tu că veți fi de sine stătători?

34 Răspunse lor Iisus: adevăr adevăr zic voe că ori cine care făptuește păcatul este rob al păcatului. 35 Și robul nu rămîne în casă pentru totdeauna; iar fiul rămîne pentru totdeauna. 36 Decî dacă fiul vă va fi făcut de sine stătător, veți fi într'adevăr de sine stătători. 37 Știu că sunteți neamul lui Abraam; dar căutați să mă omoriți, pentru că cuvîntul meu nu are loc în voi. 38 Eu vorbesc ce am văzut de la Tatăl meu; și voi decî faceți ce ați auzit de la tatăl vostru.

39 Răspunseră și 'i ziseră: tatăl nostru este Abraam. Zice lor Iisus: dacă ați fi fii lui Abraam, ați face faptele lui Abraam. 40 Dar voi căutați acum să mă omoriți pe mine, un om care v'am vorbit adevărul, pe care l'am auzit de la Dumnezeu; Abraam nu făcu aceasta. 41 Voi faceți faptele tatălui vostru.

Dar ei 'i ziseră: noi nu sîntem născuți din desfrînare, avem un tată, pe Dumnezeu.

42 Și Iisus le zise: dacă Dumnezeu ar fi tatăl vostru, m'ați iubi pe mine; căci eu din Dumnezeu am eșit și vin; căci n'am venit de la mine însumi, ci acela m'a trimis. 43 Pentru ce nu înțelegeți vorbirea mea? Pentru că nu puteți auzi cuvîntul meu. 44 Voi sunteți din tatăl, diavolul, și voiți să faceți poftele tatălui vostru. Acela de la început era omorîtor de oameni și nu stă în adevăr, pentru că într'însul nu este adevăr. Cînd vorbește minciuna, vorbește din ale sale; pentru că este mincinos și tată al mincinosului. 45 Dar pentru că eu spun adevărul nu mă credeți. 46 Cine dintre voi mă muștră pentru păcat? Dacă vorbesc adevăr, pentru ce voi nu mă credeți? 47 Cine este din Dumnezeu ascultă cuvintele lui Dumnezeu; de aceea voi nu ascultați, pentru că nu sunteți din Dumnezeu.

48 Răspunseră Iudei și 'i ziseră: nu zicem noi oare bine că tu ești Samaritan și ai demon?

49 Răspunse Iisus: eu nu am demon, ci cinstesc pe Tatăl meu, și voi mă necinstești pe mine. 50 Eu nu caut mărirea mea, este cine caută și judecă. 51 Adevăr adevăr zic voe, dacă va păzi cineva cuvîntul, nu va vedea moarte în veac.

52 Decî 'i ziseră Iudei: acum am cunoscut că ai demon. Abraam a murit și profeți, și tu zici: dacă va păzi cineva cuvîntul, nu va gusta moarte

în veac. 53 Nu cumva ești tu mai mare decât tatăl nostru Abraam, care a murit? Și profeți au murit; drept cine te faci pe tine însuși?

54 Răspunse Iisus: dacă eu mă voi fi mărit pe mine însumi, mărirea mea nimic nu este; este Tatăl care mă mărește, despre care voi ziceți că este Dumnezeuul vostru. 55 Și nu 'l ați cunoscut, iar eu îl cunosc. Și dacă zic că nu 'l cunosc, voi fi asemenea voștror mincinos; dar îl cunosc și păzesc cuvântul lui. 56 Abraam tatăl vostru fu bucuros să vădă zioa mea, și văzu și fu mulțumit.

57 Deci ziseră Iudei către dânsul: cincizeci de ani nu ai încă și ai văzut pe Abraam?

58 Zise lor Iisus: adevăr adevăr zic voștror, mai 'nainte d'a fi fost Abraam sînt eu.

59 Deci luă petre ca să arunce într'ânsul; dar Iisus se ascunse și eși din santuar, *trecând prin mijlocul lor, și astfel se duse.*

Tămăduirea orbului de la naștere.

9 Și trecând văzu pe un om orb de la naștere. 2 Și ucenici săi 'l întrebă zicând, Rabi, cine păcătui, acesta sau părinții lui, ca să fie născut orb? 3 Răspunse Iisus: nici acesta nu păcătui nici părinții lui, ci pentru ca lucrurile lui Dumnezeu să fie arătate la dânsul. 4 Noi trebuie să facem pînă este zioa lucrurile celui care m'a trimis; vine noapte, când nimenea nu poate lucra. 5 Când sînt în lume, lumina lumii sînt.

6 Zicînd acestea scuiă jos și făcu noroiu din scuiat, și unse cu noroiu peste ochi orbului; 7 Și 'i zise: du-te, spală-te la izvorul Siloam (ce însemnează: trimis). Deci se duse și se spălă, și veni văzînd.

8 Iar vecini și cei care îl vedeau mai 'nainte că era cerșetor ziceau: nu este oare acesta cel care șade și cerșește? 9 Uni ziceau că acesta este; iar alți ziceau: nu, ci seamănă cu dânsul. Acela zicea că eu sînt. 10 Deci 'l întrebă: cum dar 'ți s'au deschis ochi? 11 Răspunse acela și zise: omul care se numește Iisus făcu noroiu și 'mi unse ochi și 'mi zise: du-te la izvorul Siloam și spală-te. Deci ducîndu-mă și spălîndu-mă am dobîndit vederea. 12 Și 'i ziseră: unde este acela? Nu știu, zice al.

Fariseii cercelază pe orbul din naștere.

13 Deci îl duc la farisei, pe cel care altădată era orb. 14 Și era sîmbătă zioa în care Iisus făcu noroiu și 'i deschise ochi. 15 Deci iar 'l întrebă și farisei cum a dobîndit vederea. Și el le zise: noroiu 'mi a pus pe ochi, și m'am spălat și vîd. 16 Și uni dintre farisei ziceau: omul acesta nu este de la Dumnezeu, pentru că nu ține sîmbătă. Iar alți ziceau: cum poate un om păcătoș să facă astfel de minuni? Și era desbinare între dînși. 17 Deci iarăși zic orbului: tu ce zici despre dânsul, pentru că 'ți a deschis ochi? Iar el zise că este profet.

18 Dar Iudei nu crezură despre dânsul că era orb și a dobîndit vederea, pînă ce chemară pe părinții celui care a dobîndit vederea, 19 și 'l întrebă zicînd: acesta este fiul vostru despre care ziceți că fu născut orb? Cum vede dar acum? 20 Deci răspunseră părinții lui și ziseră: știm că acesta este fiul nostru și că fu născut orb; 21 Iar cum vede acum nu știm, sau cine 'l a deschis ochi noi nu știm; întrebăți 'l, este în vîrstă, el însuși va vorbi despre sine.

22 Acestea ziseră părinții lui pentru că se temeau de Iudei; căci Iudei se învoiseră ca dacă va fi mărturisit cineva că el este Christos, să fie dat afară din sinagogă. 23 De aceea ziseră părinții lui că este în vîrstă; întrebăți 'l.

24 Deci chemară de a doua oară pe omul care era orb și 'i ziseră: dă mărirea lui Dumnezeu; noi știm că omul acesta este păcătoș. 25 Iar acela răspunse: nu știu dacă este păcătoș; una știu, că orb fiind vîd acum.

26 Deci 'i ziseră: ce ți a făcut? Cum ți a deschis ochi? 27 Răspunse lor: v'am spus acum și n'ați auzit; ce voiți să auziți iarăși? Nu cumva voiți și voi să vă faceți ucenici lui?

28 Și 'l înfruntă aspru și ziseră: tu ești ucenicul aceluia, iar noi sîntem ucenici lui Moise; 29 Noi știm că Dumnezeu a vorbit lui Moise, dar pe acesta nu 'l știm de unde este. 30 Răspunse omul și le zise: în aceasta dar este minunea, că voi nu știți de unde este, și 'mi a deschis ochi. 31 Știm că Dumnezeu nu ascultă pe păcătoși; ci dacă este cineva temător de Dumnezeu și face voea lui, pe acesta îl ascultă. 32 Din veac nu s'a auzit că

cineva a deschis ochi vre unui născut orb; 33 Dacă acesta n'ar fi de la Dumnezeu, n'ar putea face nimic. 34 Răspunseră și 'i ziseră: tu cu totul ești născut în păcate, și tu ne înveți pe noi? Și 'l detersă afară.

35 Iisus auzi că 'l au dat afară, și găsiindu 'l zise: crezi tu în Fiul lui Dumnezeu? 36 Răspunse acela și zise: și cine este, Doamne, ca să crez într'ăsa? 37 Iisus 'i zise: și 'l ai văzut, și este acela care vorbește cu tine. 38 Iar el zise: crez, Doamne, și 'i se închină.

39 Și Iisus zise: eu am venit în această lume spre a osindi, ca cei care nu vîd să vadă și cei care vîd să fie orbi.

40 Și auziră acestea *uni* dintre farisei care erau cu dînsul, și 'i ziseră: nu cumva și noi sîntem orbi? 41 Zise lor Iisus: dacă ați fi orbi, n'ati avea păcat; dar acum ziceți că vedem; deci păcatul vostru rămîne.

Păstorul cel bun. Cuvintele lui Iisus la sîrbătorea de sînțirea templului.

IO Adevăr adevăr zic voe, cine nu intră pe ușa în staulul oilor, ci sare pe d'altă parte, acela fur este și tâlhar; 2 Iar cine intră pe ușa păstor este al oilor. 3 Aceștia portarul 'i deschide, și oile aud glasul lui, și cheamă oile sale pe nume și le duce afară. 4 Și după ce a mînat afară pe toate ale sale, merge înaintea lor, și oile 'i urmează, pentru că cunosc glasul lui. 5 Dar unui strein nu 'i vor urma, ci vor fugi de dînsul, pentru că nu cunosc glasul streinilor.

6 Această asemănare le spuse Iisus; dar aceia nu înțeleseră ce erau ce le vorbea.

7 Decî iarăși le zise Iisus: adevăr adevăr zic voe că eu sînt ușa către oi. 8 Toți câți veniră înaintea de mine furî sînt și tâlhari; dar oile nu ascultară de dînsi. 9 Eu sînt ușa; dacă va fi intrat cineva prin mine, mîntuit va fi, și va intra și va eși și pășune va afla. 10 Furul nu vine decît ca să fure și să înjunghie și să pearză; eu am venit pentru ca *oile mele* să aibă viață, și să aibă de prisos. 11 Eu sînt păstorul cel bun. Păstorul cel bun 'și pune sufletul pentru oile sale. 12 Iar cel tocmit și care nu este păstor, ale cărui oi nu sînt ale sale, privește lupul venind și lasă oile și fuge; și lupul le răpește și împrăștie oile; 13 Pentru că tocmit este, și nu 'i este

grijă de oi. 14 Eu sînt păstorul cel bun, și cunosc pe ale mele, și ale mele mă cunosc, 15 După cum mă cunoaște Tatăl și eu cunosc pe Tatăl, și sufletul 'mi pun pentru oile *mele*. 16 Am și alte oi, care nu sînt din staulul acesta, și pe acelea trebuie ca eu să le duc, și vor asculta de glasul meu, și va fi o turmă, un păstor. 17 De aceea Tatăl mă iubește, fiind că pun sufletul meu, ca iarăși să 'l iau. 18 Nimenea nu 'l ridică de la mine, ci eu îl pun de la mine însumi. Putere am ca să 'l pun, și putere am ca iarăși să 'l iau. Această poruncă am primit o de la Tatăl meu.

19 Decî iarăși se făcu pentru cîvințele acestea desbinare între Iudei. 20 Iar mulți dintre ei ziceau: are demon și nu este în firea lui; pentru ce 'l ascultați? 21 Alți ziceau: cuvintele acestea nu sînt ale unui demonizat; nu cumva un demon poate deschide ochi orbilor?

22 Și era *atunci* în Ierusalem sîrbătoare de sînțirea templului; era iarnă; 23 Și Iisus se preumbla în santuar în porticul lui Solomon. 24 Decî Iudei îl incunjurară și 'i ziceau: pînă cînd ne scoți sufletul? Dacă tu ești Cristosul, spune ne fără sfîșială,

25 Răspunse lor Iisus: v'am spus, și nu credeți; lucrurile pe care le fac în numele Tatălui meu, acestea mărturisesc pentru mine; 26 Dar voi nu credeți pentru că nu sînteți dintre oile *mele, după cum v'am spus*. 27 Oile mele ascultă de glasul meu, și eu le cunosc, și 'mi urmează; 28 Și eu le dau viață vecinică, și în veac nu vor peri, și nu le va răpi cineva din mîna mea. 29 Tatăl meu care 'mi le a dat este mai mare decît toți; și nimenea nu le poate răpi din mîna Tatălui meu. 30 Eu și Tatăl sîntem una.

31 Decî Iudei luară iarăși petre ca să 'l omoare.

32 Iisus le răspunse: multe lucruri bune v'am arătat de la Tatăl meu; pentru care lucru din ele mă omoriți cu petre? 33 Răspunseră lui Iudei *zicînd*: pentru lucru bun nu te omorîm cu petre, ci pentru defăimare, și pentru că tu om fiind de faci pe tine însuși Dumnezeu.

34 Răspunse lor Iisus: nu este oare scris în legea voastră că „eu am zis: Dumnezeui sînteți?” 35 Dacă legea a numit Dumnezeui pe aceia către care a fost cuvîntul lui Dumnezeu, și scriptura nu poate fi desființată, 36 Voi ziceți

aceluia pe care Tatăl 'l a sântit și 'l a trimis în lume că tu rostești defăimare, pentru că am zis: Fiul lui Dumnezeu sunt? 37 Dacă nu fac lucrurile Tatălui meu, nu mă credeți; 38 Iar dacă le fac, chiar dacă nu mă credeți, credeți lucrurile, ca să știți și să cunoașteți că Tatăl este în mine și eu în Tatăl.

39 Decî căutau iarăș ca să 'l prinză, dar el scăpă din mîna lor.

40 Și se duse iarăș dincolo de Iordan în locul unde era Ioan, când boteza în întîia dată, și rămase acolo. 41 Și mulți veniră la dînsul și ziceau că Ioan n'a făcut nici o minune, dar toate câte a spus Ioan despre acesta erau adevărate. 42 Și mulți crezură într'însul acolo.

Învierea lui Lazăr.

II Și era un om bolnav, Lazăr din Betania, din satul Marii și al Martei sora ei. 2 Iar Maria era *aceea* care a uns cu mir pe Domnul și 'i a șters picioarele cu părul ei, al cărei frate Lazăr era bolnav. 3 Decî surorile trimiseră la dînsul zicînd: Doamne, iată pe care 'l iubești este bolnav.

4 Și Iisus auzind zise: boala aceasta nu este spre moarte, ci pentru mărirea lui Dumnezeu, ca Fiul lui Dumnezeu să fie mărit printr'însa.

5 Și Iisus iubia pe Marta și pe sora ei și pe Lazăr. 6 Decî după ce auzi că este bolnav, atunci mai rămase două zile în locul unde era; 7 Apoi după aceasta zice ucenicilor: să mergem iar în Iudea. 8 Rabi, 'i zic ucenici, Iudei căutau chiar acum să te omoare cu petre, și iar mergi acolo? 9 Răspunse Iisus: oare nu doăsprezece sînt ceasurile zilei? Dacă umblă cineva zioa, nu se poticnește, pentru că vede lumina acestei lumi; 10 Iar dacă umblă cineva noaptea se poticnește, fiind că nu este într'însul lumină.

11 Acestea vorbi, și după aceea le zice: Lazăr prietenul nostru a adormit; dar mă duc ca să 'l deștept din somn. 12 Decî ucenici 'i ziseră: Doamne, dacă a adormit, va fi scăpat. 13 Dar Iisus vorbise despre moartea lui *Lazăr*; și dînsi gîndiră că vorbește despre adormirea somnului. 14 Decî atunci Iisus le spuse fără sfială: Lazăr a murit, 15 Și mă bucur pentru voi, că nu eram acolo, pentru ca să credeți; să mergem dar la dînsul.

16 Decî Toma care se numește

geamîn zise celor împreună cu dînsul ucenici: să mergem și noi ca să murim cu dînsul.

17 Venind dar Iisus îl află avînd acum patru zile în mormînt.

18 Și Betania era aproape de Ierusalem ca la cincisprezece stadii; 19 Și mulți dintre Iudei veniseră la Marta și Maria ca să le mîngăie pentru fratele lor. 20 Decî Marta îndată ce auzi că vine Iisus, eși înaintea lui; iar Maria ședea jos în casă.

21 Și Marta zise către Iisus: Doamne, dacă ai fi fost aci, n'ar fi murit fratele meu. 22 Și acum știu că Dumnezeu 'ți va da ceea ce vei cere de la Dumnezeu. 23 Fratele tău va învie, 'i zice Iisus. 24 Știu, 'i zice Marta, că va învie la învierea în zioa de apoi. 25 Eu sînt înviera și viață, 'i zise Iisus. Cine crede în mine viu va fi, chiar dacă va fi murit; 26 Și orî cine care este viu și crede în mine nu va muri în veac; crezi aceasta? 27 Așa este, Doamne, 'i zice, eu am crezut că tu ești Christosul al lui Dumnezeu Fiu care vine în lume.

28 Și zicînd aceasta, se duse și chemă pe Maria sora ei spunînd în ascuns: Învățătorul este aci și te cheamă. 29 *Aceea* îndată ce auzi se scoală în grabă și vine la dînsul. 30 Și Iisus nu venise încă în sat, ci era în locul unde 'i eși Marta înainte. 31 Decî Iudei care erau cu dînsa în casă și o mîngăeau, vîzînd că Maria s'a sculat în grabă și a eșit, 'i urmară, gîndind că se duce la mormînt ca să plîngă acolo.

32 Decî Maria îndată ce veni unde era Iisus, vîzîndu 'l 'i căzu la picioare zicîndu 'i: Doamne, dacă ai fi fost aci, nu 'mi ar fi murit fratele. 33 Iar Iisus când o văzu plîngînd și pe Iudei care veniseră împreună cu dînsa plîngînd și ei, gemu în spiritul său și se turbură. 34 Și zise: unde 'l ai pus? Doamne, 'i zic ele, vino și vezi. 35 Iisus lăcrămă. 36 Decî ziceau Iudei: iată cât de mult îl iubia! 37 Iar unii dintre dînsi ziceau: nu putea oare acesta care a deschis ochi orbului să facă ca și acesta să nu moară? 38 Decî Iisus gemînd iar în sine, vine la mormînt; și era o peșteră și o peatră era pusă înaintea ei. 39 Luați peatra, zice Iisus. Doamne, 'i zice Marta sora celui mort, acum miroase rău, pentru că este a patra zi. 40 Zice ei Iisus: nu 'ți am spus că dacă crezi vei vedea mărirea lui Dumnezeu?

41 Deci luară peatra *de unde era pus mortul*.

Iar Iisus ridică ochi în sus și zise: Tată, 'ți mulțumesc că m'ai ascultat. 42 Eu știam că totdeauna mă ascuți; dar am zis pentru gloata ce stă împrejur, pentru ca să crează că tu m'ai trimis. 43 Și zicând acestea strigă eu glas mare: Lazăre, vino afară! 44 Și eși mortul având picioarele și mâinile legate cu fâșii de pânză, și fața lui era înfășurată cu un ștergar. Deslegați 'l, le zice Iisus, și lăsați 'l să meargă.

45 Deci mulți dintre Iudei, care veniră la Maria și văzură cele ce făcu Iisus, crezură într'ensul.

Uneltirile arhierilor împotriva vieții lui Iisus.

46 Iar uni dintre dênși sê duseră la farisei și le spuse cele ce făcu Iisus.

47 Deci mai mari preoților și farisei adunară sinedriu, și ziceau: ce facem, pentru că omul acesta face multe minuni? 48 Dacă îl lăsăm așa, toți vor crede într'ensul, și vor veni Romani și ne vor lua și locul și neamul. 49 Iar unul oare care dintre dênși Caiafa, arhieru fiind în anul acela, le zise: voi nu știți nimic, 50 Nici nu cumpăniți cu mintea că ne este de folos ca să moară un om pentru popor și să nu peară tot neamul. 51 Și aceasta n'o zise de la sine ênsuși, ci arhieru fiind în anul acela profetiză că Iisus avea să moară pentru neamul lor, 52 Și nu numai pentru neamul lor, ci și pentru ca să adune într'una pe fii lui Dumnezeu cei împrăstiați. 53 Deci din acea zi sê sfătuiră ca să 'l omoare.

54 Pentru aceea Iisus nu mai umbla fără sfielă printre Iudei, ci se duse de acolo în ținutul aproape de pustie, într'un oraș numit Efraim, și acolo 'și trecea timpul cu ucenicii.

55 Și era aproape Paștele Iudeilor, și mulți din țară veniră sus la Ierusalēm mai 'nainte de Paște, ca să se curățiască. 56 Deci căutau pe Iisus și vorbeau între dênși stând în sanțuar: ce vi se pare, că n'are să vie nică de cum la sêrbătoare? 57 Iar mai mari preoților și farisei dedese porună ca dacă cineva știe unde este să încunoștiințeze, pentru ca să 'l prinză.

Maria unge picioarele lui Iisus în Betania.

12 Si cu șase zile mai 'nainte de Paște Iisus veni la Betania, unde

era Lazăr, pe care Iisus îl sculase dintre morți. 2 Deci 'i făcură cină acolo, și Marta slujia, iar Lazăr era unul dintre cei care ședeau la masă împreună cu dênșul. 3 Atunci Maria luând o litră de mir foarte scump de nard adevărat unse picioarele lui Iisus și șterse cu părul ei picioarele lui; și casa se umplu de mirosul mirului.

4 Iar unul dintre ucenicii lui, Iuda Iscariotu care avea să 'l dea prins, zice: 5 Pentru ce nu s'a vindut acest mir pe trei sute de denari și să se fi dat la săraci? 6 Dar el zise aceasta nu pentru că avea grijă de săraci, ci pentru că fur era și punga având da la o parte din cele puse într'ênsa. 7 Deci Iisus zise: las'o că 'l a păstrat pentru zioa înmormântării mele; 8 Căci pe săraci 'i aveți în totdeauna cu voi, dar pe mine nu mă aveți în totdeauna.

9 Și gloată multă dintre Iudei află că este acolo, și veniră nu numai pentru Iisus, ci ca să văză și pe Lazăr, pe care îl sculă dintre morți. 10 Iar mai mari preoților se sfătuiră ca să omoare și pe Lazăr, 11 Pentru că din pricina lui mulți dintre Iudei pleau și credeau în Iisus.

Intrarea lui Iisus în Ierusalēm.

12 A doua zi gloată multă care era venită la sêrbătoare, auzind că Iisus vine la Ierusalēm, 13 Luară ramuri de fenic și eșiră spre întâmpinarea lui, și strigau: Oșana, „binecuvîntat este cine vine în numele Domnului,” împăratul lui Israel.

14 Și Iisus găsind un asin tînăr șezu pe dênșul, după cum este scris: 15 „Nu te teme, fiica Sionului, iată împăratul tău vine șezend pe mînzul asinei.” 16 Dar ucenicii sêi nu înțeleseră acestea la început, ci când fu mărit Iisus, atunci 'și aduseră aminte că acestea erau scrise pentru dênșul și acestea 'i au făcut.

17 Deci mărturisia gloata care era cu dênșul că a chemat pe Lazăr din mormânt și 'l a învieat dintre morți. 18 De aceea îl și întâmpină gloata, pentru că auzi că dênșul făcuse minunea aceasta. 19 Deci farisei ziseră între dênși: vedeți că nimic nu folosiți; iată lumea s'a dus după dênșul.

Despre rodul morții sale. Glas din cer.

20 Și erau uni Elini dintre cei care vin ca să se închine în timpul sêrbătorii; 21 Aceștia dar veniră la Filip, cel de la Betsaida Galilei, și 'l rugară

zicend: Domnule, voim să vedem pe Iisus. 22 Filip vine și spune lui Andrei, vine Andrei și Filip și spun lui Iisus.

23 Iar Iisus le răspunde zicend: a venit ceasul ca Fiul omului să fie mărit. 24 Adevăr adevăr zic voe, dacă grăuntele de grâu ce a căzut pe pământ nu va fi murit, rămâne numai el; iar dacă va fi murit aduce rod mult. 25 Cine 'și iubește sufletul il perde, ci cine 'și uraște sufletul in lumea aceasta il va păstra pentru viață vecinică. 26 Dacă 'mi slujaște cineva, să 'mi urmeze, și unde sunt eu, acolo va fi și slujitorul meu; dacă 'mi slujaște cineva, il va cinsti Tatăl. 27 Acum sufletul 'mi este turburat, și ce să zic? Tată, scapă mă din ceasul acesta. Dar pentru aceea am venit in ceasul acesta. 28 Tată, mărește 'ți numele.

Deci veni glas din cer și 'l am mărit, și iar îl voi mări.

29 Iar gloata care sta și auzi zicea că tunet a fost; alți ziceau: ânger 'i a vorbit. 30 Răspunse Iisus și zise: nu pentru mine a fost glasul acesta ci pentru voi. 31 Acum este judecarea acestei lumi; acum va fi aruncat afară stăpînitorul acestei lumi; 32 Și eu îndată ce voi fi înălțat de pe pământ, voi trage pe toți la mine. 33 Iar aceasta o zicea însemnând cu ce moarte avea să moară.

34 Deci gloata 'i răspunse: noi am auzit din lege că Christosul rămâne în veac; și cum zici tu că Fiul omului trebuie să fie înălțat? Cine este acesta Fiul omului? 35 Drept aceea Iisus le zise: lumina este între voi încă puțin timp. Umblați după cum aveți lumina, ca să nu vă apuce întunerecul; și cine umblă în întunerec nu știe încotro merge. 36 După cum aveți lumina, credeți în lumină, ca să vă faceți filii ai luminii.

Acestea vorbi Iisus și plecând se ascunse de densi.

Necredința Iudeilor.

37 Dar deși făcuse atâtea minuni înaintea lor nu credeau într'ensul, 38 Pentru ca să fie împlinit cuvîntul lui Isaia profetul pe care 'l a zis: „Doamne, cine a crezut la cele auzite de la noi? Și brațul Domnului cui a fost descoperit?” 39 De aceea nu puteau crede, că iarăși Isaia a zis: 40 „Orbit a ochi lor și învîrtosat a inima lor, ca să nu vază cu ochi și să nu înțeleagă cu inima și să nu se în-

toarcă, și eu 'i voi vindeca.” 41 Acestea zise Isaia pentru că văzu mărirea lui și vorbi despre densusul. 42 Totuși mulți chiar dintre mai mari cerzură într'ensul, dar din pricina fariseilor nu mărturisiau, ca să nu fie dați afară din sinagogă; 43 Căci au iubit mărirea oamenilor mai mult decăt mărirea lui Dumnezeu.

44 Și Iisus strigă și zise: cine crede în mine, nu crede în mine ci în cel care m'a trimis pe mine, 45 Și cine mă vede pe mine vede pe cel care m'a trimis pe mine. 46 Eu am venit ca lumină în lume, pentru ca orî cine care crede în mine să nu rămăie în întunerec. 47 Și dacă cineva va fi auzit de la mine cuvintele și nu le va fi păzît, eu nu 'l osîndesc; căci n'am venit să osîndesc lumea, ci să mântuiesc lumea. 48 Cine mă despătește pe mine și nu primește cuvintele mele are cine să 'l osîndiască; cuvîntul pe care 'l am spus, acela 'l va osîndi în zioa de apoi; 49 Pentru că eu n'am vorbit de la mine însumi, ci Tatăl care m'a trimis îl însuși 'mi a dat poruncă ce să zic și ce să vorbesc. 50 Și știu că porunca lui este viață vecinică. Deci cele ce vorbesc eu, după cum 'mi a spus Tatăl, așa vorbesc,

Cea din urmă cină cu spălarea picioarelor.

13 Iar mai înainte de sîrbătorea Paștelui știind Iisus că 'i a venit ceasul ca să se strămute din lumea aceasta la Tatăl, iubind pe ai săi care erau în lume, 'i a iubit pînă în sfîrșit, 2 Și pe cînd era cină, cînd diavolul 'și pusese acum în gînd ca Iuda, fiul lui Simon Iscariotu, să 'l dea prins, 3 Iisus, știind că Tatăl 'i a dat tot în mîini, și că de la Dumnezeu a eșit și la Dumnezeu merge, 4 Să scoală de la cină și 'și desbracă hainele, și luînd un ștergar se încinse. 5 Apoi toarnă apă în vasul de spălat, și începu să spele picioarele ucenicilor și să le șteargă cu ștergarul cu care era încins.

6 Deci vine la Simon Petru. Acesta 'i zice: Doamne, tu 'mi speli picioarele? 7 Răspunse Iisus și 'i zise: tu nu știi acum ce fac eu, dar vei înțelege în urmă. 8 Petru 'i zice: în veac nu 'mi vei spăla picioarele. Iisus 'i răspunse: dacă nu te voi fi spălat, nu ai parte cu mine. 9 Simon Petru 'i zice: Doamne, nu numai picioarele mele ci și mîinile și capul. 10 Iisus 'i zice: cine s'a scaldat nu are trebuință să se

spele, deci este cu totul curat; și voi curați sântei, dar nu toți. 11 Căci știea pe cel care avea să 'l dea prins; de aceea zise că nu toți sântei curați.

12 Deci după ce le spălă picioarele și 'și luă hainele și se puse iar la masă, le zise: înțelegeți ce v'am făcut? 13 Voi mă numiți: învățătorul și Domnul, și bine ziceți, căci sunt. 14 Deci dacă v'am spălat picioarele, eu Domnul și învățătorul, și voi datori sântei să spălați picioarele uni altora; 15 Căci pildă v'am dat, ca să faceți și voi după cum v'am făcut eu. 16 Adevăr adevăr zic voe, nu este slugă mai mare decât stăpînul sîu, nici trimis mai mare decât cel care 'l a trimis. 17 Dacă știți acestea, fericiți sântei dacă le veți fi făcut. 18 Nu zic despre voi toți: eu știu pe care 'i am ales; ci trebuia că să fie împlinită scriptura: „cel care 'mi mînsnă pâinea ridicat a călcăiul sîu împotriva mea.” 19 De acum v'e zic mai 'nainte d'a se împlini, ca să credeți când se va fi împlinit că eu sînt. 20 Adevăr adevăr zic voe, cine primește pe orî care îl voi fi trimis pe mine mă primește, iar cine mă primește pe mine primește pe cel care m'a trimis pe mine.

Isus arată pe trădător.

21 Acestea vorbind Isus se turbură al spiritul și mărturisi și zise: adevăr adevăr zic voe că unul dintre voi mă va da prins. 22 Deci se uitau ucenici uni la alți, nedomiriți fiind despre cine vorbește. 23 Și era lângă sînul lui Isus la masă unul dintre ucenici sîi pe care 'l iubia Isus. 24 Deci Simon Petru face semn acestuia și 'i zice: spune cine este despre care vorbește. 25 Și acela plecându se spre peptul lui Isus 'i zice: Doamne, cine este? 26 Isus răspunde: este acela pentru care eu voi întinge îmbucătura și 'i voi da. Deci întingînd îmbucătura lea și dă lui Iuda *fu* al lui Simon Iscariot. 27 Și după îmbucătura dată, atunci intră satan în acela. Deci Isus 'i zice: ceea ce faci, fă mai curînd. 28 Și nimenea dintre cei care ședeau la masă nu înțelese pentru ce 'i a zis aceasta. 29 Căci uni gîndiau, fiind că Iuda avea punga, că Isus 'i zice: cumpără cele ce ne trebuie pentru sîrbătoare, sau să dea ceva sîracilor. 30 Deci după ce luă acela îmbucătura eși îndută; și era noapte.

Noua poruncă a iubirei.

31 Și când eși, zice Isus: acum Fiul omului este mărit, și întrînsul Dumnezeu este mărit. 32 Dacă Dumnezeu este mărit întrînsul, și Dumnezeu îl va mări în sine însuși, și îndată îl va mări. 33 Copii, puțin timp mai sînt împreună cu voi; mă veți căuta, și după cum am zis Iudeilor că unde mă duc eu voi nu puteți veni, și voe v'e zic de acum înainte. 34 Poruncă noă v'e dau, ca să v'e iubiți uni pe alți, după cum v'am iubit ca și voi să v'e iubiți uni pe alți. 35 Într'aceasta vor cunoaște toți că 'mi sînteți ucenici, dacă aveți iubire uni către alți.

Isus vestesce trădarea lui Petru.

36 Doamne, 'i zice Simon Petru, unde te duci? Răspunse Isus: unde mă duc nu poți să 'mi urmezi acum, dar mai în urmă 'mi vei urma. 37 Doamne, 'i zice Petru, pentru ce nu pot să 'ți urmez de acum? Sufletul 'mi voi pune pentru tine. 38 Isus răspunde: 'ți vei pune sufletul pentru mine? Adevăr adevăr zic ție, nu va cânta cocoșul pînă ce nu mă vei fi tăgăduit de trei ori.

Christos merge la Tatăl. Făgăduesce trimiterarea Mîngăietorului. Unirea credincioșilor cu Christos. Pacea lui.

14 Să nu se turbure inima voastră; aveți încredere în Dumnezeu, aveți încredere și în mine. 2 În casa Tatălui meu sînt multe locuințe; iar dacă n'ar fi, v'aș fi spus; pentru că mă duc să v'e găsesc loc. 3 Și dacă mă voi fi dus și voi fi gătit voe loc, iar vin și v'e voi lua la mine însumi, pentru ca unde sînt eu să fiți și voi. 4 Și știți calea unde mă duc eu.

5 Doamne, 'i zice Toma, nu știm unde te duci, și cum știm calea? 6 Isus 'i zice: eu sînt calea și adevărul și viața; nimenea nu vine la Tatăl decât prin mine. 7 Dacă m'ați cunoscut pe mine, veți cunoaște și pe Tatăl meu; de acum înainte cunoașteți 'l și 'l ați văzut.

8 Doamne, 'i zice Filip, arată ne pe Tatăl, și ne este de ajuns. 9 Isus 'i zice: de atîta timp sînt cu voi, și nu m'ai cunoscut, Filipe? Cine m'a văzut pe mine a văzut pe Tatăl; cum zici tu: arată ne pe Tatăl? 10 Nu crezi că eu sînt în Tatăl și Tatăl este întru mine? Cuvintele pe care le zic voe nu le spun de la mine însumi;

dar Tatăl care locuiește în mine face lucrurile lui. 11 Credeți 'mi că eu *sunt* în Tatăl și Tatăl este întru mine; iar dacă nu, credeți 'mi pentru *însăși* lucrurile mele.

12 Adevăr adevăr zic voe, cine crede în mine va face și el lucrurile pe care le fac eu, și mai mari decât acestea va face, pentru că eu mă duc la Tatăl, 13 Și ori ce veți fi cerut în numele meu, aceasta voi face, pentru că Tatăl să fie mărit în Fiul. 14 Dacă veți fi cerut ceva în numele meu, eu voi face aceasta.

15 Dacă mă iubiți pe mine, veți păzi poruncile mele. 16 Și eu voi ruga pe Tatăl și va da voe alt Mângâietor, ca să fie în veac împreună cu voi, 17 Pe Spiritul adevărului, pe care lumea nu 'l poate primi, pentru că nu 'l vede nici nu 'l cunoaște; dar voi îl cunoașteți, fiind că rămâne la voi și va fi întru voi. 18 Nu vă voi lăsa singuri în lume, vin la voi. 19 Încă puțin timp și lumea nu mă mai vede, dar voi mă vedeți; căci eu *sunt* viu, și voi veți fi vii. 20 În acea zi voi veți cunoaște că eu *sunt* în Tatăl meu și voi în mine și eu în voi. 21 Cine are poruncile mele și le păzește, acela este care mă iubește; iar cine mă iubește pe mine iubit va fi de către Tatăl meu, și eu îl voi iubi și mă voi arăta *însuși* lui.

22 Doamne, 'i zice Iuda, va Iscariotul: și ce s'a întâmplat că gândești să te arăți *noe* pe tine *însuși* și nu lumii?

23 Răspunse Iisus și 'i zise: dacă cineva mă iubește va păzi cuvântul meu, și Tatăl meu îl va iubi, și la densusul vom veni și locuință ne vom face la densusul. 24 Cine nu mă iubește nu păzește cuvintele mele; și cuvântul pe care 'l auziți nu este al meu ci al Tatălui care m'a trimis pe mine.

25 Acestea vi le am vorbit fiind încă la voi; 26 Dar Mângâietorul, Spiritul Sânt pe care îl va trimite Tatăl în numele meu, el vă va învăța tot și vă va aduce aminte tot ce v'am zis.

27 Pace vă las voe, pacea mea o dau voe; nu după cum dă lumea vă dau eu. Să nu vi se turbure inima nici să se sperie. 28 Ați auzit că eu v'am zis: mă duc și vin la voi. Dacă m'ați fi iubit, v'ați fi bucurat că mă duc la Tatăl, fiind că Tatăl este mai mare decât mine. 29 Și acum v'am spus mai 'nainte d'a se face, ca să credeți când se va fi făcut. 30 Nu voi mai

vorbi multe cu voi; căci vine stăpînitorul lumii, și în mine nu are nimic, 31 Dar ca să cunoască lumea că iubesc pe Tatăl, și după cum 'mi a poruncit Tatăl, așa fac. Sculați vă, să plecăm d'aci.

Vișa cea adevărată. Porunca lui Christos și cea mai mare iubire. Prieteni! aleși. Ura și vina lumii. Mângâietorul.

15 Eu *sunt* vișa cea adevărată, și Tatăl meu este lucrătorul. 2 Ori ce coardă de vișă în mine ne făcând rod o desfințează, și pe ori care care face rod o curăță ca să facă mai mult rod. 3 Voi sunteți curați acum pentru cuvântul pe care vi 'l am spus; 4 Rămâneți în mine, și eu voi rămân în voi. După cum coarda de vișă nu poate face rod de la sine *însăși* dacă nu va fi rămas în vișă, așa nici voi dacă nu veți fi rămas în mine. 5 Eu *sunt* vișa, voi coardele vișei. Cine rămâne în mine și eu rămân în el, acesta face rod mult, pentru că fără de mine nu puteți face nimic. 6 Dacă cineva nu va fi rămas în mine, aruncat fi afară ca coarda de vișă și s'a uscat, și o strâng și în foc o aruncă, și arde. 7 Dacă veți fi rămas în mine, și cuvintele mele vor fi rămas în voi, cereți ori ce ați voi, și se va face voe. 8 În aceasta este mărit Tatăl meu, ca să aduceți rod mult și 'mi veți fi ucenici.

9 După cum m'a iubit pe mine Tatăl, și eu v'am iubit pe voi; rămâneți în iubirea mea. 10 Dacă veți fi păzit poruncile mele, veți rămâne în iubirea mea, după cum și eu am păzit poruncile Tatălui meu și rămân în iubirea lui. 11 Acestea vi le am spus ca bucuria mea să fie în voi și bucuria voastră să fie deplină.

12 Aceasta este porunca mea, ca să vă iubiți uni pe alți după cum v'am iubit. 13 Nimenea nu are o iubire mai mare decât aceasta ca cineva să 'și pună sufletul pentru prieteni săi. 14 Voi 'mi sunteți prieteni, dacă veți fi făcut cele ce eu vă poruncesc. 15 Nu vă mai numesc slugi, pentru că sluga nu știe ce face stăpînul său; v'am numit prieteni, pentru că v'am făcut cunoscut tot ce am auzit de la Tatăl meu. 16 Nu voi m'ați ales pe mine, ci eu v'am ales mie, și v'am rănduit ca voi să vă duceți și rod să aduceți și rodul vostru să rămâne, pentru ca să vă dea ori ce veți fi cerut de la Tatăl în numele meu. 17 Ace-

stea vă poruncesc, ca să vă iubiți uni pe alți.

18 Dacă lumea vă uraște pe voi, cunoașteți că m'a urit mai 'ntău pe mine decât pe voi. 19 Dacă ați fi din lume, lumea ar iubi ce este al său; dar pentru că nu sunteți din lume, ci eu v'am ales mie din lume, de aceea lumea vă uraște. 20 Aduceți vă aminte de cuvântul pe care vi l'am zis: nu este slugă mai mare decât stăpînul său. Dacă m'au prigonit pe mine, și pe voi vă vor prigoni. Dacă au păzit cuvântul meu, și pe al vostru îl vor păzi. 21 Dar toate acestea le vor face voe din pricina numelui meu, pentru că nu știu pe cel care m'a trimis. 22 Dacă n'aș fi venit și nu le aș fi spus, păcat n'ar avea, dar acum nu au cuvînt de îndreptare pentru păcatul lor. 23 Cine mă uraște pe mine uraște și pe Tatăl meu. 24 Dacă n'aș fi făcut între dînși lucrurile pe care nimenea altul nu le a făcut, păcat n'ar avea; dar acum și m'au văzut și m'au urit și pe mine și pe Tatăl meu. 25 Ci ca să fie împlinit cuvîntul ce este scris în legea lor, că „fără cuvînt m'au urit“.

26 Când va fi venit Mîngăietorul pe care eu îl voi trimite voe de la Tatăl, Spiritul adevărului care de la Tatăl purcede, acela va mărturisi pentru mine; 27 Și mărturisiți și voi, pentru că de la început sunteți cu mine.

Prigonirile viitoare. Ajutorul Mîngăietorului. Întristarea schimbată în bucurie.

Rugăciunile făcute în numele lui Christos. Fuga ucenicilor.

16 Acestea vi le am vorbit ca să nu vă smintiți. 2 Ei vă vor da afară din sinagogă; într'adevăr vine un timp ca ori cine care v'a omorît să gîndiască că aduce jertfă lui Dumnezeu. 3 Și acestea le vor face pentru că n'au cunoscut pe Tatăl nici pe mine. 4 Dar acestea vi le am vorbit ca să vă aduceți aminte de ele când va fi venit timpul, că eu v'am spus. Și acestea nu vi le am spus din început, pentru că eram cu voi.

5 Acum însă mă duc la cine m'a trimis, și nimenea dintre voi nu mă întreabă: unde te duci? 6 Ci pentru că v'am vorbit acestea, întristarea v'a umplut inima.

7 Dar eu vă spun adevărul, este bine pentru voi ca eu să mă duc. Căci dacă nu mă voi fi dus, Mîngăietorul nu va veni la voi; iar dacă mă voi

fi dus, îl voi trimite la voi. 8 Și venind acela va mustra lumea pentru păcat și pentru dreptate și pentru judecată. 9 Pentru păcat, fiind că nu cred în mine; 10 Pentru dreptate, fiind că mă duc la Tatăl și nu mă vedeți; 11 Pentru judecată, fiind că stăpînitorul lumii acestia este judecat.

12 Mai am multe de spus voe, dar nu puteți purta greutatea lor; 13 Iar când va fi venit acela, spiritul adevărului, va arăta voe calea spre tot adevărul; căci nu va vorbi de la sine înșuși, ci va vorbi câte aude, și va vesti voe cele ce au să vie. 14 Acela mă va mări pe mine, pentru că vă lua din al meu și va vesti voe. 15 Tot cât are Tatăl al meu este, de aceea am zis că fea din al meu și va vesti voe.

16 Puțin și nu mă mai vedeți, și iar puțin și mă veți vedea, *că eu mă duc la Tatăl.*

17 Deci ziseră dintre ucenici săi uni către alți: ce este aceasta ce ne zice: puțin și nu mă vedeți, și iar puțin și mă veți vedea? Și că mă duc la Tatăl? 18 Deci ziceau: ce este acest puțin de care vorbește? Nu știm ce spune.

19 Dar Iisus cunoscă că voiau să l'întrebe și le zise: despre aceasta cercetați între voi pentru că am zis: puțin și nu mă vedeți, și iar puțin și mă veți vedea? 20 Adevăr adevăr zic voe că voi veți plînge și vă veți jăli, iar lumea se va bucura; voi vă veți întrista, dar întristarea voastră va fi spre bucurie. 21 Femea când naște întristare are, pentru că i'a venit ceasul; dar când a născut copilul nu l'și mai aduce aminte de durere pentru bucuria că fu născut om în lume. 22 Deci și voi întristare aveți acum; dar iar vă veți vedea, și inima voastră se va bucura, și nimenea nu va lua de la voi bucuria voastră. 23 Și în zioa aceea nu mă veți întreba nimic. Adevăr adevăr zic voe, ori ce veți fi cerut de la Tatăl, va da voe în numele meu. 24 Pînă acum n'ați cerut nimic în numele meu; cereți și veți primi, pentru că bucuria voastră s'a fie deplină.

25 Acestea vi le am vorbit în asemănări; dar vine ceasul când nu voi mai vorbi voe în asemănări; ci fără sfială vă voi da știre despre Tatăl. 26 În acea zi veți cere în numele meu, și nu vă zic că eu voi ruga pe Tatăl pentru voi; 27 Căci înșuși Tatăl vă iubește, pentru că voi m'ați iubit și ați crezut că eu de la Dumnezeu am

eșit. 28 Am eșit din Tatăl și am venit în lume; iarăș las lumea și mă duc la Tatăl.

29 Iată, 'i zic ucenici săi, acum vorbești fără sfială, și nu spui nici o asemanare. 30 Acum știm că știi tot și n'ai trebuința ca să te întrebe cineva; de aceea credem că de la Dumnezeu ai eșit.

31 Iisus le răspunde: acum credeți? 32 Iată vine ceasul și acum a venit ca sa fiți risipiți fie care la ale sale și pe mine să mă lăsați singur; dar nu sunt singur, pentru că Tatăl este cu mine. 33 V'am spus acestea ca să aveți pace în mine. În lume aveți strimtorare, dar îndrăsniți, eu am biruit lumea.

Rugăciunea lui Christos pentru sine, pentru apostoli și pentru toți credincioși.

I7 Acestea vorbi Iisus, și ridicându și ochi spre cer zise: Tată, a venit ceasul; mărește pe Fiul tău, ca Fiul tău să te măriască. 2 După cum 'i a dat lui putere peste ori ce trup, pentru ca să dea viață vecinică la toți pe care 'i ai dat lui. 3 Și aceasta este viața vecinică, ca să te cunoască pe tine singurul adevăratul Dumnezeu și pe Iisus Christos pe care 'l ai trimis. 4 Eu te am marit pe tine pe pământ, săvârșind lucrul pe care mi 'l ai dat să 'l fac; 5 Și acum mărește mă tu, Tată, la tine însuși cu mărirea pe care o aveam la tine mai 'nainte d'a fi lumea.

6 Am făcut cunoscut numele tău oamenilor pe care 'mi 'i ai dat din lume. Ai tăi erau și mie 'mi 'i ai dat, și cuvântul tău 'l au păzit. 7 Acum au cunoscut ca tot ce 'mi ai dat de la tine este; 8 Pentru că cuvintele pe care 'mi le ai dat le am dat lor, și dânsi le au primit, și au cunoscut cu adevărat ca de la tine am eșit, și au crezut ca tu m'ai trimis. 9 Eu pentru dânsi mă rog; nu mă rog pentru lume, ci pentru care 'mi ai dat, fiind că ai tăi sunt. 10 Și tot ce este al meu al tău este, și al tău al meu, și marit sunt într'eu. 11 Și eu nu mai sunt în lume, dar ei sunt în lume, și eu la tine vin. Tata sântă, pastrează 'i în numele tău pe care 'mi 'l ai dat, ca să fie una după cum *sîntem* noi. 12 Când eram cu dânsi în lume, eu 'i pastram în numele tău pe care 'mi 'l ai dat, și 'i am păzit, și nici unul dintre dânsi n'a perit decât numai fiul peirii, pentru ca să fie împlinită scriptura. 13 Acum dar vin la tine, și acestea le rostesc

în lume ca să aibă bucuria mea deplină într'eu.

14 Eu le am dat cuvântul tău, dar lumea 'i a urit, pentru ca nu sunt din lume, după cum eu nu sunt din lume. 15 Nu mă rog ca să 'i iei din lume, ci ca să 'i pazești de cel rău. 16 Ei nu sunt din lume după cum eu nu sunt din lume. 17 Sătește 'i în adevărul tău; cuvântul tău este adevăr. 18 După cum m'ai trimis pe mine în lume, și eu 'i am trimis în lume. 19 Și pentru dânsi eu mă săteșc pe mine însuși, și pentru ca și ei sa fie sântiți în adevăr.

20 Și nu numai pentru aceștia mă rog, ci și pentru cei care crede în mine prin cuvântul lor. 21 Pentru ca toți să fie una, după cum tu, Tată, ești în mine și eu în tine, ca și ei să fie în noi, ca lumea să crează că tu m'ai trimis. 22 Și eu le am dat mărirea pe care 'mi ai dat o, ca să fie una după cum noi una sîntem; 23 Eu *sunt* într'eu și tu în mine, ca să fie desvârșit într'una, să cunoască lumea că tu m'ai trimis și 'i ai iubit după cum m'ai iubit pe mine.

24 Tată, ce 'mi ai dat mie, voesc ca unde sunt eu să fie și aceia cu mine, ca să privesc mărirea mea, pe care 'mi ai dat o, pentru că m'ai iubit mai 'nainte de urzirea lumii. 25 Dreptule Tată, lumea nu te a cunoscut, dar eu te am cunoscut, și aceștia au cunoscut că tu m'ai trimis; 26 Și le am făcut cunoscut numele tău și 'l voi face cunoscut, pentru ca iubirea cu care m'ai iubit să fie într'eu, și eu să *fiu* într'eu.

*Venirea lui Iuda și spaima ostașilor.
Prinderea lui Iisus.*

I8 Aceștia zicând Iisus eși împreună cu ucenici săi dincolo de parul Cedron, unde era o grădina în care intra el și ucenicii săi.

2 Și Iuda care avea sa 'l dea prins știea locul, pentru ca adesea ori Iisus s'a adunat acolo cu ucenicii săi. 3 Deci Iuda duce ce luă ostași din cohortă și slujitori dintre ai preoților mai mari și ai fariseilor vine acolo cu facli și felinare și arme.

4 Și Iisus știind toate ce au să vie peste dânsul eși și le zice: pe cine căutați? 5 Pe Iisus Nazareul, 'i răspund ei. Eu sunt, le zice Iisus. Iar Iuda care avea să 'l dea prins era cu dânsi. 6 Deci când le zice: eu sunt, se detersă înapoi și căzură la pământ

7 Și iar 'i întreabă: pe cine căutați? Iar ei ziseră: pe Iisus Nazareul. 8 Răspunse Iisus: v'am spus că eu sînt; deci dacă mă căutați pe mine, lăsați pe aceștia să se ducă. 9 Pentru ca să fie împlinit cuvîntul pe care 'l a zis, că pe care mi ai dat n'am pierdut pe nici unul dintr'euși.

10 Deci Simon Petru avînd spadă o trase și lovi pe sluga arhierelui și 'i tăe urechea dreaptă; și numele slugi era Malchu. 11 Dar Iisus zise lui Petru: pune spada în teacă. Paharul pe care mi 'l a dat Tatăl oare nu 'l beau?

Mărturisirea lui Iisus în fața lui Ana și Caiifa. Tăgăduirea lui Petru.

12 Deci ostași din cohortă și căpitănelul și slujitori Iudeilor prînsă pe Iisus și 'l legară. 13 Și 'l duseră în tîmna la Ana, căci era socrul lui Caiifa, care era arhieru în acel an. 14 Și Caiifa era care sfătuisse pe Iudei că este de folos ca un om să moară pentru popor.

15 Și lui Iisus urma Simon Petru și alt ucenic. Și ucenicul acesta era cunoscut arhierelui și intră cu Iisus în curtea arhierelui. 16 Iar Petru sta afară la ușă. Deci ucenicul celălalt care era cunoscut arhierelui eși afară și vorbi portăriței, și duse pe Petru înăuntru. 17 Deci slujnica portărița zice lui Petru: nu cumva ești și tu dintre ucenici acestui om? Nu sînt, 'i zice el.

18 Iar slugile și slujitori steteau după ce făcuseră jăratec, pentru că era frig, și se încălziau; și sta și Petru împreună cu dînși și se încălzia.

19 Deci arhieru îl întreabă pe Iisus despre ucenici lui și despre învățătura lui. 20 Iisus 'i răspunse: eu am vorbit fără șfeală lumii; eu totdeauna am învățat în sinagogă și în santuar, unde se adună toți Iudei, și într'ascuns n'am vorbit minie. 21 Pentru ce mă întrebi? Întreaba pe cei care au auzit ce le am vorbit; iată aceștia știu ce am zis eu.

22 Și zicînd el acestea unul dintre slujitori fiind de față dete lui Iisus o palmă zicînd: astfel răspunzi arhierelui? 23 Iisus 'i răspunse: dacă am vorbit rău, dovedește acest rău; iar dacă am vorbit bine, pentru ce mă bați? 24 Deci Ana îl trimise legat la Caiifa arhieru.

25 Și Simon Petru sta și se încălzia. Deci 'i ziseră: nu cumva ești și

tu dintre ucenici lui? El tăgădui și zise: nu sînt. 26 Și unul dintre slugile arhierelui, rudă fiind cu acela a cărui ureche o tăeasă Petru, zice: nu te am văzut eu în grădină cu dînșul? 27 Dar Petru iarăși tăgădui, și îndată cântă cocoșul.

Judecarea înaintea lui Pilat.

28 Deci duc pe Iisus de la Caiifa în pretoriu; și era dimineață; și dînși nu intrară în pretoriu, pentru ca să nu se spurce ci să mănânce Paștele.

29 Atunci Pilat eși afară la dînși și zice: ce învinuire aduceți împotriva acestui om? 30 Răspunseră ei și 'i zic: dacă acesta nu ar fi fost făcător de rele, nu 'ți 'l am fi dat prins. 31 Deci Pilat le zise: luați 'l voi, și judecați 'l după legea voastră. Și Iudei 'i ziseră: noe nu ne este ertat să omorîm pe nimenia; 32 Pentru ca să fie împlinit cuvîntul lui Iisus, pe care 'l a zis însemnând cu ce moarte avea să moară.

33 Deci Pilat eși iar în pretoriu și chemă pe Iisus și 'i zise: tu ești împăratul Iudeilor? 34 Iisus 'i răspunse: zici tu aceasta de la tine însuși, sau alți 'ți au vorbit despre mine? 35 Răspunse Pilat: nu cumva eu sînt Iudeu? Neamul tîu și mai mari preoșilor te au dat în mîinile mele; ce ai făcut? 36 Răspunse Iisus: împărăția mea nu este din lumea aceasta. Dacă împărăția mea ar fi din lumea aceasta, slujitori mei ar fi luptat, ca să nu fiu dat prins Iudeilor; acum dar împărăția mea nu este de aici. 37 Deci Pilat 'i zise: astfel dar nu ești tu împărat? Răspunse Iisus: tu zici, fiind că sînt împărat. Eu spre aceasta sînt născut și spre aceasta am venit în lume, ca să mărturisesc pentru adevăr; orî cine care este din adevăr ascultă de glasul meu. 38 Pilat 'i zice: ce este adevăr?

Și aceasta zicînd eși iar la Iudei, și le zice: eu nu găsesc nici o vină într'ensul. 39 Dar voi aveți obicei ca la Paște să dau pentru voi drumul unui închis; deci voiți ca să dau drumul pentru voi împăratului Iudeilor? 40 Atunci strigară iarăși toți zicînd: nu acestuia, ci lui Baraba. Și Baraba era tâlhar!

Iată omul. Iisus în fața lui Pilat. Bicuierea și încoronare cu cununa de spinî.

19 Atunci dar Pilat luă pe Iisus și 'l biciui. 2 Și ostași împletind

cunună de spin 'i puseră pe cap, și 'l îmbrăcară cu vestmânt de purpură, 3 Și veniau la dânsul și ziceau: bucură-te, împăratul Iudeilor; și 'i dedeau palme.

4 Și Pilat iar eși afară și le zice: iată vi 'l aduc afară ca să cunoașteți că nu găsec nici o vină într'ânsul. 5 Dec'i Iisus eși afară, purtând cununa de spin și vestmântul de purpură. Și Pilat le zice: iată omul. 6 Dar când mai mari preoților și slujitori îl văzură strigară zicând: răstignește 'l, răstignește 'l. Pilat le zice: luați 'l voi și răstigniți 'l; căci eu nu găsec vină într'ânsul. 7 Iudei 'i răspuseră: noi avem lege, și după legea noastră trebuie să moară, pentru că s'a făcut pe sine Fiu al lui Dumnezeu.

8 Dec'i când auzi Pilat acest cuvânt, mai mult se temu, 9 Și intră iar în pretoriu și zice lui Iisus: de unde ești tu? Dar Iisus nu 'i dăte răspuns. 10 Dec'i Pilat 'i zice: mie nu 'mi vorbești? Nu știi că putere am să 'ți dau drumul și putere am să te răstignesc. 11 Iisus 'i răspunse: n'ai avea nici o putere asupra mea, dacă nu 'ți ar fi fost dat de sus; pentru aceasta cel care mă dăte prins ție mai mare păcat are.

12 De aceea Pilat încerca să 'i dea drumul; dar Iudei strigau zicând: dacă dai drumul la acesta, nu ești prieten al Căsarului; ori cine care se face pe sine împărat este împotriva Căsarului. 13 Dec'i Pilat auzind de cuvintele acestea, aduse afară pe Iisus, și se așeză pe scaunul de judecător în locul numit Litostroton, iar ebreștele Gabbata. 14 Și era zi de pregătire pentru Paște, era ca la al șaselea ceas; și zice Iudeilor: iată împăratul vostru. 15 Dec'i ei strigară: ȧea 'l, ȧea 'l, răstignește 'l. Zice lor Pilat: pe împăratul vostru să 'l răstignesc? Răspunseră mai mari preoților: nu avem împărat decât pe Căsarul.

Răstignirea. Cele din urmă cuvinte și mărta.

16 Atunci îl dăte lor ca să fie răstignit. Dec'i luă pe Iisus și 'l duseră, 17 Și ducându 'și el ȧnsuș crucea eși la locul numit a Căpăținei, ce se cheamă pe ebreștele Golgota, 18 Unde îl răstigniră, și împreună cu dânsul alți doi de o parte și de alta, iar în mijloc pe Iisus.

19 Și Pilat scris și titlu și puse pe cruce; și era scris: IHSVS NAZARETH,

IMPĂRATUL IUDEILOR. 20 Dec'i mulți dintre Iudei citiră acest titlu, pentru că era aproape de oraș locul unde fu răstignit Iisus; și era scris ebreștele, latineștele, elenștele. 21 Dec'i preoți mai mari ai Iudeilor ziceau lui Pilat: nu scrie: Impăratul Iudeilor, ci că el a zis: sunt împăratul Iudeilor. 22 Pilat răspunse: ce am scris, am scris.

23 Ostași dec'i, după ce răstigniră pe Iisus, luă hainele lui și făcură patru părți, fie căruia ostaș o parte, luă și vestmântul lui. Și vestmântul era necusut, țesut de sus peste tot. 24 Dec'i ziseră între dânsi: să nu 'l sfășiem, ci să aruncăm sorți pentru dânsul, al cui va fi. Pentru ca să fie împlinită scriptura: „ȧmpărțit au hainele loruși. Și pentru vestmântul meu aruncară sorți.“ Dec'i ostași făcură acestea.

25 Și steteau lângă crucea lui Iisus muma lui și sora mumei lui, Maria lui Clopa, și Maria Magdalena. 26 Dec'i Iisus văzând pe muma sa și pe ucenicul pe care 'l iubia stând alături, zice mumei: femeie, iată fiul ȧeu. 27 Apoi zice ucenicului: iată muma ta. Și din acel ceas o luă ucenicul la sine.

28 După aceasta Iisus știind că totul s'a sfârșit acum, pentru ca scriptura să fie îndeplinită, zice: 'mi este sete. 29 Și era acolo un vas plin de ȧțet; dec'i punând ei într'un isop un burete plin de ȧțet îl duseră la gura lui. 30 Și când luă Iisus ȧțetul zice: s'a sfârșit, și plecând capul dăte spirital.

31 Dec'i Iudei, fiind că era zi de pregătire, ca să nu rămăe corpurile pe cruce sămbăta, căci zioa acelei sămbete era mare, rugară pe Pilat ca să le sdrobiască oasele picioarelor și să fie ridicăți. 32 Dec'i ostași veniră și sdrobiră celui d'întăiu oasele picioarelor, asemenea și celui împreună răstignit cu dânsul, 33 Iar venind la Iisus când îl văzură că era mort acum, nu 'i sdrobiră oasele picioarelor, 34 Ci unul dintre ostași 'i împunse coasta cu o lance, și îndată eși sînge și apă.

35 Și cel care a văzut a mărturisit, și mărturia lui este adevărată, și acela știe că spune adevăr, pentru ca și voi să credeți. 36 Căci acestea s'au făcut ca să fie împlinită scriptura: „ȧs nu 'i se va sdrobi.“ 37 Și iar altă scriptură zice: „Privi vor la cel pe care 'l au împuns“

Îngroparea.

38 Și după acestea Iosef din Arimatea, ucenic fiind al lui Iisus, dar într'ascuns de frica Iudeilor, rugă pe Pilat ca să ridice corpul lui Iisus; și Pilat 'i dete voe. Decî veni și ridică corpul lui Iisus. 39 Și veni și Nicodem care venise întîia oară noaptea la dînsul, aducînd o amestecătură de smirnă și aloie ca la o sută de litre. 40 Decî luară corpul lui Iisus și 'l legară în fâșii de pânză cu arome, după cum au Iudei obiceiul să înmormenteze.

41 Și era grădină în locul unde fu răstignit, și în grădină un mormînt nou, în care nimenia nu fu pus vreodată. 42 Decî din pricina zilei de pregătire a Iudeilor, puseră pe Iisus acolo, pentru că mormîntul era aproape.

După învierea sa, Iisus se arată Mariei Magdalene.

20 Iar în cea d'întîiu zi a săptămînei, Maria Magdalena vine la mormînt dimineata întunec fiind încă, și vede peatra ridicată de pe mormînt. 2 Decî aleargă și vine la Simon Petru și la celălalt ucenic pe care îl iubia Iisus, și le zice: au luat pe Domnul din mormînt, și nu știm unde 'l au pus.

3 Decî eși Petru și celălalt ucenic, și veniau la mormînt. 4 Și alergau amîndoi împreună; și celălalt ucenic alergă mai repede înaintea lui Petru și veni întîiu la mormînt. 5 Și plecîndu se vede fâșiile de pânză jos, dar nu intră înăuntru. 6 Decî vine Simon Petru urmîndu 'i, și intră în mormînt, și privește fâșiile de pânză jos. 7 Și ștergarul care era pe capul lui nu se afla cu fâșiile de pânză, ci la o parte înfășurat într'un loc. 8 Atunci intră și celălalt ucenic care veni întîiu la mormînt, și văzu și crezu; 9 Căci nu știau încă scriptura, că el trebuie să se scoale dintre morți. 10 Decî ucenici se duseră iar la ei acasă.

11 Și Maria sta la mormînt afară plîngînd. Și pe cînd plîngea se plecă să se uite în mormînt. 12 Și zărește doi îngeri îmbrăcați în alb, șezînd unul la cap și altul la picioare, unde era pus corpul lui Iisus. 13 Și aceștia 'i zic: femeie, pentru ce plîngi? Pentru că 'mi a luat pe Domnul le zice ea, și nu știu unde 'l au pus. 14 Zicînd acestea se întoarse înapoi,

și zărește pe Iisus stînd, și nu știea că este Iisus. 15 Femeie, 'i zice Iisus: pentru ce plîngi? Pe cine cauți? Ea gîndind că este grădinarul, 'i zice: Doamne, daca tu 'l ai dus în altă parte, spune 'mi unde 'l ai pus, și eu îl voi ridica. 16 Maria, 'i zice Iisus. Ea întorcîndu se 'i zice: Rabuni, adică Învățătorule. 17 Nu mă atinge, 'i zice Iisus, căci încă nu m'am suit la Tatăl meu; du te la frații mei și le spune: mă sui la Tatăl meu și Tatăl vostru și la Dumnezeuul meu și Dumnezeuul vostru.

18 Vine Maria Magdalena vestind ucenicilor că am văzut pe Domnul, și acestea 'i zise.

Iisus s'arată la cei unsprezece și apoi opt zile în urmă lui Toma.

19 Și fiind seara în zioa aceea în întîia zi a săptămînei, și încuiate fiind ușile unde erau ucenici adunați de frica Iudeilor, veni Iisus și stete în mijloc, și le zice: pace voe. 20 Și zicînd aceasta le arătă mîinile și coasta. Decî se bucurară ucenici vîzînd pe Domnul. 21 Drept aceea Iisus iar le zise: pace voe; după cum m'a trimis pe mine Tatăl, și eu vă trimis pe voi. 22 Și aceasta zicînd suflă asupra lor și le zice: luați spirit sânt. 23 Ale căror pîcate le veți fi lăsat, lăstate sînt lor; ale căror pîcate le țineți, ținute sînt.

24 Și Toma unul dintre cei doisprezece, numit Geamîn, nu era cu dînsi cînd veni Iisus. 25 Decî ceilalți ucenici 'i ziceau: am văzut pe Domnul. Dar el le zise: daca nu voi fi văzut în mîinile lui semnul cuielor și nu voi fi pus degetul meu în locul cuielor și nu voi fi pus mîna mea în coasta lui, nu voi crede.

26 Și după opt zile iară erau înăuntru ucenicii lui, și Toma cu dînsi. Vine Iisus, ușile fiind încuiate, și stete în mijloc și zise: pace voe. Apoi zice lui Toma: 27 Ad aci degetul tîu și vezi mîinile mele, și ad mîna ta și pune o în coasta mea, și nu fii necredincios, ci credincios. 28 Și Toma răspunse și 'i zise: Domnul meu și Dumnezeuul meu! 29 Iisus 'i zice: Toma, ai crezut, pentru că m'ai văzut; fericiți sînt care n'au văzut și au crezut.

30 Dar Iisus făcu înaintea ucenicilor săi și alte multe minuni, care nu sînt scrise în cartea aceasta; 31 Iar acestea sînt scrise ca să credeți că

Iisus este Christosul Fiul lui Dumnezeu, și crezând să aveți viață în numele lui.

Iisus se arată din nou ucenicilor la marea Tiberiadei.

21 După acestea Iisus iar se arată ucenicilor la marea Tiberiadei; și se arată astfel. **2** Erau împreună Simon Petru și Toma numit Geamăn și Natanael cel de la Cana Galilei și fii lui Zebedeu și alți doi dintre ucenici lui. **3** Mă duc să pescuesc, le zice Simon Petru. Venim și noi împreună cu tine, 'i zic dânsi. Eșiră și intrară în vas, și în noaptea aceea nu prinseră nimic.

4 Și făcându se dimineață Iisus fu la țerm, dar ucenici nu știau că este Iisus. **5** Decî Iisus le zice: copii, nu cumva aveți ceva demâncare? Nu, 'i răspunseră ei. **6** Iar el le zice: aruncați plasa în partea dreaptă a vasului, și veți afla. Decî aruncară și nu mai puteau să o tragă din pricina mulțimii de pește. **7** Atunci ucenicul acela pe care l iubia Iisus zice lui Petru: Domnul este. Decî Simon Petru, când auzi că este Domnul, 'și încinse haina, căci era gol, și se aruncă în mare. **8** Iar ceilalți ucenici veniră cu luntrea, caci nu erau departe de uscat ci ca la două sute de coți, tărînd plasa cu pește.

9 Decî când eșiră la uscat, văd cărbuni aprinși acolo și pește pus pe dânsi și pâine. **10** Iisus le zice: aduceți din pești pe care 'i ați prins acum. **11** Simon Petru se sui în luntre și trase plasa la uscat plină de pești mari o sută cincizeci și trei; și plasa nu s'a rupt deși erau atât de mulți.

12 Aidea, prânziți, le zice Iisus. Dar nici unul dintre ucenici nu îndrăsnia sa 'l întrebe: tu cine ești? știind că este Domnul. **13** Decî Iisus vine și lea pâinea și le dă, asemenea și peștele.

14 Acum pentru a treia oară se arată Iisus ucenicilor, după ce se sculă dintre morți.

Iisus întreabă pe Petru. Prorocire despre dînsul și Ioan.

15 Decî când prânziră, Iisus în treabă pe Simon Petru: Simone fiul lui Ioan, mă iubești pe mine mai mult decît aceștia? Așa este, Doamne, 'i răspunde, tu știi că te iubesc. Paște melusei mei, 'i zice el. **16** Iarîș 'l întreabă de a doua oară: Simone fiul lui Ioan, mă iubești? Așa este, Doamne, 'i răspunde, tu știi că te iubesc; paște oile mele, 'i zice el. **17** De a treia oară 'l întreabă: Simone fiul lui Ioan, mă iubești? Petru se întristă că 'i zise de a treia oară: mă iubești? Și 'i zise: Doamne, tu știi tot, tu cunoști că te iubesc; Iisus 'i zice: paște turmele mele. **18** Adevăr adevăr zic ție, când erai mai tînăr, te încingeai pe tine însuși și umblai unde voiai; dar când vei fi îmbătrînit, vei întinde mâinile tale, și altul te va încinge și te va duce unde nu voești. **19** Și aceasta o zise însemnând cu ce fel de moarte va muri pe Dumnezeu. Și vorbind aceasta 'i zice: urmează 'mi.

20 Iar Petru întorcîndu se zărește venind în urmă pe ucenicul pe care 'l iubia Iisus, care se și rîzîmă la cină pe peptul lui și zice: Doamne, cine este care te dă prins? **21** Decî pe acesta vîzîndu 'l Petru zice lui Iisus: Doamne, dar acesta ce va fi? **22** Iisus 'i zice: dacă voesc ca dînsul să rămână pînă ce vin, ce 'ți este ție? Tu urmează 'mi. **23** Decî eși vorba aceasta între frați că ucenicul acela nu moare; și Iisus nu zise că nu moare, ci: dacă voesc ca dînsul să rămână pînă ce vin, ce 'ți este ție?

Încheerea cărții.

24 Acesta este ucenicul care mărturisește pentru acestea care a scris acestea, și știm că mărturia lui este adevărată.

25 Sînt și alte multe pe care le făcu Iisus, care dacă s'ar fi scris câte una, mi se pare că chiar lumea nu ar fi încăput în sine cărțile ce s'au scris. Amin.

FAPTELE APOSTOLILOR.

Iisus învieat făgăduiește apostolilor venirea Sântului Spirit și se înalță la cer.

I Cea d'intîiu istorisire, Teofile, am alcătuit o despre toate câte începui Iisus să facă și să învețe, **2** Pînă în zioa în care fu luat sus, dupe ce prin spirit sânt dete porunci apostolilor pe care 'și i alesi; **3** Căroră prin multe semne netîgăduite li se si înfațișă viu după pătîmirea sa, arătându li se în timp de patruzeci de zile, și vorbind cele despre împărăția lui Dumnezeu; **4** Și mîncînd împreună cu dînsi le porunci să nu se depărteze de Ierusalem, ci să aștepte făgăduința Tatălui pe care ați auzit o de la mine; **5** Pentru că Ioan boteză în apa, iar voi veți fi botezați în spirit sânt nu după multe aceste zile.

6 Deci după ce s'au adunat 'l întrebă zicînd: Doamne, nu cumva statornicești iarăși în timpul acesta împărăția pentru Israel? **7** Iar el le zise: nu este al vostru să știți timpurile sau vremurile potrivite, pe care le a așezat Tatăl prin a sa putere, **8** Dar veți lua putere cînd Sântul Spirit va fi venit peste voi, și 'mi veți fi marturi în Ierusalem și în toată Iudea și în Samaria și pînă la marginea pămîntului.

9 Și acestea zicînd fu ridicat în sus privind ei, și un nor îl luă asupră 'și de la ochi lor.

10 Și pe cînd se uitau dînsi cu ochi neclintîți spre cer ducîndu se el, iată li se înfațișară și doi bărbați în vestminte albe, **11** Și ziseră: bărbați Galilei, ce stați uitîndu vî spre cer? Acest Iisus care fu luat de la voi spre cer astfel va veni după cum 'l ați văzut ducîndu se spre cer.

12 Atunci sî se întoarseră la Ierusalem de la muntele numit Masliniș, ce este aproape de Ierusalem, cale de sîmbătă avînd. **13** Și cînd intrara se suiră în camera de sus, unde steteau Petru și Ioan și Iacob și Andreiu, Filip și Toma, Bartolomeu și Mateu, Iacob al lui Alfeu și Simon Zelotul și Iuda al lui Iacob. **14** Aceștia toți stăruiau într'un cuget în rugaciune

d'impreună cu femeile și cu Maria muma lui Iisus și cu frați lui.

Alegerea lui Matia ca apostol.

15 Și într'aceste zile sculându se Petru în mijlocul fraților — și era gloată de persoane în acel loc ca la o sută doțzeci — zise: **16** Bărbați frați, trebuia ca să fie împlinită scriptura pe care mai d'inainte a spus o spiritul sânt prin gura lui David despre Iuda, care se facu călăuză celor care prinseră pe Iisus, **17** Intru cât era numărat între noi și fu ales la această slujbă. **18** Dar acesta 'și dobîndi un loc din plata fărădelegii, și căzînd cu capul în jos erapă prin mijloc, și vîrsate fură toate maruntaiele lui; **19** Și fu cunoscut tuturor care locuiesc în Ierusalem, astfel că locul acela fu numit în limba lor Akeldama, adeca loc de sînge. **20** Pentru că scris este în cartea psalmilor: „Fie locuința lui pustie și să nu fie care locuiește într'însa,“ și „altul să lea în sarcinarea lui.“ **21** Deci trebuie ca unul dintre acești bărbați care au venit împreună cu noi în ori ce timp cît Domnul Iisus a stat între noi. **22** — Incepînd de la botezul lui Ioan —, pînă în zioa în care fu luat sus de la noi, să fie martor împreună cu noi al învierii lui.

23 Și puseră înaintea pe doi, pe Iosef numit Barsaba, care fu supranumit Iustu, și pe Matia. **24** Și rugându se ziseră: tu, Doamne, care cunoști inimile tuturor, arată din acești doi pe unul, pe care 'l ai ales. **25** Ca să lea locul acestei slujbe și apostoli, de la care sî abătu Iuda spre a se duce la locul său. **26** Și le deteră sorți, și căzu sorțul pe Matia, și fu numărat împreuna cu cei unsprezece apostoli.

Pogorîrea Sântului Spirit și darul limbilor.

2 Și cînd fu împlinită zioa cincizecimii toți erau împreună la un loc; **2** Și fără de veste se facu sunet din cer ca de un vînt ce bate tare și umplu toată casa unde ședeau, **3** Și li se aratară limbi ca de foc despărțite, și se așeză peste fie care dintre ei, **4** Și

toți se umplură de spirit sânt, și începură a vorbi în alte limbi după cum spiritul le da a se rosti.

5 Și erau Iudei locuitori în Ierusalem, bărbați temători de Dumnezeu din ori ce neam al celor care se află sub cer; 6 Și după ce se făcu acest sunet se strînse mulțimea și se turbură, pentru că fie care 'i auzia vorbind în limba sa însăși. 7 Și toți erau uimiți și se minunau zicând: iată oare nu sînt Galilei toți aceștia care vorbesc? 8 Și cum auzim noi fie care limba noastră însăși în care am fost născuți, 9 Parți și Mezi și Elamiți și cei care locuiesc în Mesopotamia, Iudea și Capadocia, în Pont și Asia, 10 în Frigia și Panfilia, în Egipt și în părțile Libii de lângă Cirene, și Romani care se află aici ca streini, Iudei și proseliți, 11 Cretani și Arabi, 'i auzim vorbind în limbile noastre măririle lui Dumnezeu? 12 Și toți erau uimiți și nu se domiriau, zicând unul către altul: ce va să fie aceasta? 13 Iar alți bățându 'și joc ziceau că sînt plini de must.

Predica lui Petru despre Iisus Mesia.

14 Dar Petru stînd cu cei unsprezece 'și ridică glasul și le rosti: Frați Iudei și toți care locuiți în Ierusalem, aceasta să vă fie cunoscut, și ascultați cuvintele mele. 15 Căci aceștia nu sînt beți după cum gîndiți voi, pentru că este al treilea ceas din zi, 16 Ci aceasta este ce s'a zis prin profetul Ioel; 17 „Și va fi în zilele din urmă, zice Dumnezeu, voi turna din spiritul meu peste ori ce trup, și vor profetiza fii voștri și ficele voastre, și tineri voștri vedenii vor vedea, și bătrîni voștri vise vor visa; 18 Și anume peste robi mei și peste roabele mele voi turna în acele zile din spiritul meu, și vor profetiza. 19 Și voi da minuni în cer sus și semne pe pămînt jos, sînge și foc și nor de fum; 20 Soarele va fi înfășurat în întunec și luna în sînge, mai înainte d'a fi venit zioa Domnului, zioa cea mare și strălucită. 21 Și ori cine care va fi chemat numele Domnului mîntuit va fi.”

22 Barbați Israeliti, ascultați cuvintele acestea: pe Iisus Nazareul, barbat adevărat de la Dumnezeu pentru voi cu puteri și minuni și semne, pe care le a făcut Dumnezeu printr'ensul în mijlocul vostru, după cum înșivă știți. 23 Pe acesta, dat fiind

voe după sfatul rînduit și știința mai d'inainte a lui Dumnezeu, pironindu 'l voi prin mîna celor fărădelege 'l ați omorît, 24 Pe care Dumnezeu, după ce deslegă durerile morții, 'l a învieat, pentru că nu era cu putință ca el să fie ținut de dînsa. 25 Căci David zice despre dînsul: „Zăriam de mai înainte pe Domnul totdeauna înaintea mea, pentru că este d'a dreapta mea, ca să nu fiu clătinat. 26 De aceea veselitu s'a inima mea și s'a bucurat limba mea, chiar și trupul meu 'și va pune locuința pe încredere, 27 Pentru că nu vei lăsa sufletul meu în Iad, nici nu vei da pe cuviosul tîu să vază stricăciune. 28 Făcutu mi ai cunoscut căi de viață, umplea mă vei de veselie cu fața ta.”

29 Bărbați frați, 'mi este ertat a vorbi fără sfială către voi despre patriarhul David, că și s'a sfîrșit și înmormîntat fu, și mormîntul lui este între noi pînă în zioa aceasta. 30 Deci profet fiind și știind că cu jurămint 'i a jurat Dumnezeu că din rodul coapsei lui va pune pe tronul lui, 31 Mai înainte vîzînd vorbi despre învierea lui Christos, că nici nu fu lăsat în Iad, nici trupul lui nu vîzu stricăciune. 32 Pe acest Iisus 'l a învieat Dumnezeu, pentru care noi toți sîntem mărtori. 33 Deci înălțat fiind prin dreapta lui Dumnezeu, după ce primi făgăduința sîntului spirit de la Tatăl, turnă ceea ce voi și vedeți și auziți. 34 Căci nu David s'e sui în ceruri, dar însuși zice: „zis a Domnul Domnului meu: șezi d'a dreapta mea, 35 Pînă ce voi fi pus pe vrăjmași tîi așternut al picioarelor tale.” 36 Deci toată casa lui Israel să știe neclintit că Dumnezeu 'l a făcut atît Domn cît și Christos, pe acest Iisus pe care voi 'l ați răstignit.

37 Iar ei auzind fură străpunși prin inimă, și ziseră către Petru și ceilalți apostoli: ce sa facem, barbați frați?

38 Și Petru zise către dînsi: po-căiți vî, și fie care dintre voi să fie botezat în numele lui Iisus Christos spre ertare de păcatele voastre, și veți primi darul Sîntului Spirit. 39 Căci pentru voi este făgăduința și pentru copii voștri și pentru toți cei în depărtare, pe cîți 'i va fi chemat la sine Domnul Dumnezeuul nostru. 40 Și prin mai multe alte cuvinte dovedea și 'i îndemna zicînd: scăpați ve de acest neam sucit.

41 Deci ei primind cuvîntul lui

fură botezați, și se adăosară în acea zi ca la trei mii de suflete;

Obștea de la Ierusalim.

42 Și stăruiau în învățătura apostolilor și în împărțășire, în frângerea pâinii și în rugăciuni. 43 Și fie cărui suflet 'i se făcu teamă; multe minuni și semne se făceau prin apostoli în Ierusalim, și temere mare era peste toți. 44 Și toți credincioși erau la un loc și aveau toate de obște, 45 Și 'șă vindeau averile și avuțiile și le împărțiau la toți, după cum avea cineva trebuință; 46 Și în fie care zi erau într'un gând stăruitori în santuar, și frângend pâine din casă în casă luau parte la masă cu bucurie și firească nevinovăție a inimei. 47 Lăudând pe Dumnezeu și fiind plăcuți la tot poporul. Iar Domnul adăoga la un loc în fie care zi pe cei mântuiți.

Petru însănătoșează pe un șchiop cerșător.

3 Iar Petru și Ioan se duceau sus în santuar la ceasul rugăciunii, al noulea. 2 Și era purtat un oare care bărbat, șchiop fiind de la naștere, pe care 'l puneau în fie care zi lângă poarta santuarului, numită *poarta Frumosă*, spre a cerși milostenie de la cei care intrau în santuar; 3 Acesta văzând pe Petru și pe Ioan având de gând să intre în santuar să ruga a 'i da milostenie. 4 Dar Petru pironind privirea la dânsul împreună cu Ioan zise: uită-te la noi. 5 Și 'i privi cu luare aminte așteptând să primiască ceva de la dânsi.

6 Atunci Petru 'i zise: argint și aur nu am; dar ce am, aceasta 'ți dau: în numele lui Iisus Christos Nazareul *scoală-te și umblă*. 7 Și apucându-l de mâna dreaptă îl sculă; și îndată 'i fură întărite picioarele și glesnele, 8 Și sarind în sus stătu și umbla, și intră împreună cu dânsi în santuar umblând și sărind și laudând pre Dumnezeu.

9 Și tot poporul îl văzu umblând și laudând pe Dumnezeu; 10 Și 'l cunoșteau că acesta ședea pentru milostenie lângă poarta Frumosă a santuarului, și fură umpluți de spaimă și uimire pentru ceea ce 'i se întâmplase.

Petru chemă mulțimea la pocăință și credință.

11 Și el ținând pe Petru și pe Ioan alergă la dânsi tot poporul spre por-

ticul numit al lui Solomon, uimiți fiind. 12 Dar Petru văzând zise către popor: bărbați Israeliti, pentru ce vă minunați de acesta, sau pentru ce pironiți ochi la noi, ca cum cu a noastră putere sau temere de Dumnezeu am fi facut ca el sa umble? 13 Dumnezeuul lui Abraam și Dumnezeuul lui Isaac și Dumnezeuul lui Iacob, Dumnezeuul părinților noștri, a mărit pe sluga sa Iisus, pe care voi 'l ați dat prins și 'l ați tăgăduit în fața lui Pilat, deși acesta găsi cu cale a 'i da drumul; 14 Dar voi ați tăgăduit pe sântul și dreptul, și ați cerut pe un bărbat ucigaș a vi se dăru, 15 Iar pe începătorul vieții 'l ați omorât, pe care Dumnezeu 'l a învieat dintre morți, pentru care noi suntem martori. 16 Și pentru credința în numele lui pe acesta, pe care 'i vedeți și 'i știți, 'l a întărit numele lui, și credința care este în noi printr'ensul 'i a dat întregimea aceasta înaintea voastră tuturor.

17 Și acum, fraților, știu că din neștiință ați făptuit, precum și mai mari voștri; 18 Dar Dumnezeu a împlinit astfel cele ce a vestit mai înainte prin gura tuturor profetilor, că Christosul său avea sa sufere. 19 Deci pocăiți-vă și întoarceți-vă spre a fi șterse ale voastre păcate, ca să vă vie de la fața Domnului timpuri potrivite pentru însuflețire, 20 Și să vă trimită pe Christos Iisus cel mai d'inaute rînduit, 21 Pe care trebuie să 'l primiască cerul pînă la timpuri de întocmire din nou a totului, despre care *timpuri* a vorbit Dumnezeu din veac prin rostul sântilor săi profeti.

22 Moise a zis că „Domnul Dumnezeu va ridica voșe profet, ca mine, dintre frați voștri; de dânsul ascultați în toate câte va zice către voi. 23 Și va fi: orî ce suflet care nu va fi ascultat de acel profet nimicit va fi din popor.” 24 Și toți profeti de la Samuel și cei care au urmat pe rînd, câți dintre ei au vorbit, au și vestit mai d'inaute aceste zile. 25 Voi sunteți și profetilor și ai legământului pe care 'l a întocmit Dumnezeu față de părinți voștri zicînd către Abraam: „și în urmași tîi binecuvîntate vor fi toate neamurile pămîntului.” 26 Petru voi Dumnezeu înviind pe sluga sa Iisus 'l a trimis mai 'ntîiu ca să vă binecuvînteze, întorcîndu-vă fie care de la rîutățile voastre.

Petru și Ioan aduși înaintea sinedriului sunt opriți d'a mai învăța. Sufărințele apostolilor.

4 Și pe când vorbiau ei către popor li se înfațișară preoți și căpitanul santuarului și saducei, 2 Foarte îngrijați, pentru că ei învățau poporul și vestiau în persoana lui Iisus învierea dintre morți, 3 Și puseră mâinile pe dânsi și 'i deteră în pază pînă a doua zi; căci acum era seară.

4 Dar mulți dintre cei care ascultară cuvîntul crezură, și se făcu numărul bărbaților cincî mi.

5 Și a fost că a doua zi fură adunați la Ierusalem mai mari lor și bătrîni și cărturari, 6 Și Ana arhierul și Caiafa și Ioan și Alexandru și câți erau din neamul mai marilor preoților. 7 Și punându 'i în mijloc 'i întrebă: în ce putere sau în al cui nume ați făcut voi aceasta?

8 Atunci Petru plin fiind de spirit sânt zise către dânsi: mai mari ai poporului și bătrîni ai lui Israel, 9 Fiind că noi sîntem astăzi judecați pentru o facere de bine către un om neputincios, prin care acesta fu scăpat, 10 Cunoscut să vă fie voi tuturor și la tot poporul lui Israel, că în numele lui Iisus Christos, Nazareul, pe care voi 'l ați răstignit, pe care Dumnezeu 'l a înviat dintre morți, în numele aceluia stă acesta de față sănătos înaintea voastră. 11 Acela este „peatra ce nu fu luată în seama” de către voi, „clăditorilor, ce a fost făcută pentru cap de unghiu.” 12 Și în nimenea altul nu este mîntuire; căci nici nu este sub cer alt nume dat între oameni, în care nume noi trebuie să fim mîntuiți.

13 Și vedînd ei îndrăzneala lui Petru și Ioan, și după ce înțelesesă că sînt oameni fără carte și din lumea de jos, se mirau și cunoștiau că ei erau împreună cu Iisus. 14 Iar privind pe omul cel tămăduit stînd împreună cu dânsi n'aveau nimic de zis împotriva. 15 Și după ce porunciră ca ei să easă afara din sinedriu, se sfătuiră împreună între dânsi 16 Zicînd: ce să facem acestor oameni? Căci este știut tuturor locuitorilor din Ierusalem că printr'înși s'a făcut o minune cunoscută, și nu putem tăgădui. 17 Dar ca să nu se respindească aceasta mai departe în popor, să 'i amenințăm ca să nu mai vorbiască în acest nume la nici un om. 18 Și chemîndu 'i le porunci ca să nu

mai fie auziți pe nicăiri, nici să nu mai învețe în numele lui Iisus.

19 Dar Petru și Ioan răspunzînd ziseră către dânsi: judecați dacă este drept înaintea lui Dumnezeu să ascultăm mai mult de voi, decât de Dumnezeu; 20 Căci noi nu putem să nu vorbim cele ce am văzut și auzit. 21 Iar dânsi, după ce 'i au mai amenințat, le deteră drumul, ne așînd nimic cum să 'i pedepsiască din pricina poporului, fiind că toți măriau pe Dumnezeu pentru ceea ce se făcuse. 22 Căci mai mult de patruzeci de ani avea omul asupra căruia se făcuse această minune a tămăduirii.

Rugăciunea credincioșilor.

23 Și lăsați fiind să se ducă veniră la ai lor și făcură cunoscut câte au zis către dânsi mai mari preoților și bătrîni. 24 Iar ei auzind ridicară într'un gînd glas către Dumnezeu și ziseră: stăpîne, tu care ai făcut cerul și pămîntul și marea și toate ce sînt într'ensele, 25 Care prin spirit sânt ai zis prin gura părintelui nostru David sluga ta: „Pentru ce s'au întăritat neamuri, și popoare au cugetat cele deșarte? 26 Împărați pămîntului s'au răsculat și stăpînitori s'au adunat împreună împotriva Domnului și împotriva Unsului său. 27 Căci împotriva lui Iisus sluga ta cea sântă, pe care 'l ai uns, s'au adunat cu adevărat în acest oraș Erod și Ponțiu Pilat împreună cu neamuri și popoare ale lui Israel, 28 Spre a face căte mîna ta și sfatul tău au rînduit mai d'înainte ca să fie. 29 Și acum, Doamne, iea aminte la amenințările lor, și dă robilor tăi ca fără de nici o șfeală să vorbiască cuvîntul tău, 30 Intinzînd tu mîna ta spre tămăduire și spre a se face semne și minuni prin numele lui Iisus sluga ta cea sântă.

31 Și rugîndu se ei se cutremură locul, unde erau adunați, și toți fura umpluți de spiritul sânt, și vorbiau fără șfeală cuvîntul lui Dumnezeu.

Credincioșii formeză un trop și suflut.

32 Iar inima și suflutul multimii credincioșilor erau una, și nici unul nu zicea că din a sa avere este ceva al său, ci toate le erau de obște. 33 Și apostoli dadeau cu multă putere mîntuirea lor pentru învierea Domnului Iisus Christos; și peste dânsi toți era mare dar. 34 Căci nici unul dintre dânsi nu era în lipsă de ceva; de oare

ce câți stăpîniau locuri sau case, vînzîndu le aduceau prețul celor vîndute 35 Și 'l puneau la picioarele apostolilor; și se împărția fie cărnua după cum avea cineva trebuință.

36 Iar Iosef care fu numit de către apostoli Barnaba — ceea ce însemnează fiul mîngăierii — levit, de fel din Cipru, 37 Avînd un loc la țară îl vîndu, aduse suma de bani și puse la picioarele apostolilor.

Anania și Safira. Minunile Apostolilor.

5 Iar un bărbat cu numele Anania împreună cu Safira, femeea sa, vîndu averea, 2 Și dete *ceva* la o parte pentru sine din prețul ei, știind și femeea, și aducînd o parte o puse la picioarele apostolilor. 3 Iar Petru zise: Anania, pentru ce umpli satana inima ta, ca să minți tu pe spiritul sânt, și să dai la o parte pentru sineți din prețul locului? 4 Rămînînd *nevîndut*, nu 'ți ar fi rămas oare ție, și vîndut fiind, nu era oare *prețul* în a ta putere? Pentru ce 'ți ai pus în inima ta acest lucru? N'ai mințit oamenilor ci lui Dumnezeu. 5 Și Anania auzind aceste cuvinte căzînd jos muri; și frică mare căzu peste toți care auziră *acestea*. 6 Și sculându se bărbatul mai tineri îl ridicară împreună și ducîndu 'l afară 'l înmormîntară.

7 Iar după un timp cam de trei ceasuri intră și femeia lui neștiind ce s'a întîmplat. 8 Și Petru zise către dînsa: spune 'mi dacă ați vîndut locul pentru atîta? Iar ea zise: așa *este*, pentru atîta. 9 Atunci Petru zise către dînsa: pentru ce v'ați învoit împreuna ca sa cereați spiritul Domnului? Iată picioarele celor care înmormîntara pe bărbatul tîu *sînt* la ușă, și te vor duce afară. 10 Și îndată căzu la picioarele lui și muri; și intrînd tineri o gasira moarta și ducînd o afară o înmormîntară lîngă bărbatul ei. 11 Și căzu frică mare peste toata adunarea credincioșilor, și peste toți care auziau *acestea*.

12 Iar prin mîinile apostolilor se faceau multe semne și minuni în popor; și toți erau într'un gînd în porticul lui Solomon; 13 Și nimenea dintre ceilalți nu îndrăsnia să se alature de dînși; dar poporul 'i lauda, 14 Și se adăogau din ce în ce mai mult cei care credeau în Domnul, mulțime de bărbaiți și de femei; 15 Astfel că scoteau la strade pe bolnavi și 'i puneau pe paturî și așternuturi, ca

venind umbra lui măcar să umbriască pe vre unul dintre dînși. 16 Și venia și mulțime din orașele d'împrejurul Ierusalimului, aducînd bolnavi și bîntuiți de spirite necurate, și toți erau tămăduiți.

Ângerul dă apostolilor drumul din închisoare.

17 Atunci sculându se arhieraul și toți cei împreună cu dînsul — care sunt secta saduceilor — se umplura de pîsmă 18 Și puseră în mîinile pe apostoli și 'i puseră în închisoarea obștească. 19 Dar ângerul Domnului deschizînd noaptea ușile închisorii și scoțîndu 'i afară zise: 20 Mergeți și stînd vorbiți în santuar poporului de toate rosturile acestei vieți. 21 Și ascultînd intrară din răvarsat de zori în santuar și învațau.

Și venind arhieraul și cei împreună cu dînsul chemară să se adune sinedriul, adecă toata bătrînimea fiilor lui Israel, și trimiseră la închisoare spre a fi aduși *apostoli*. 22 Dar venind slujitori nu 'i găsiră în închisoare; și întorcîndu se încunoștiințară 23 Zicînd ca închisoarea am găsit o încuiată în toată tariea, și pe păzitori stînd la ușă, deschizînd însă n'am găsit pe nimenea înăuntru. 24 Iar căpitanul santuarului și mai mari preoților, cînd auziră cuvintele *acestea*, erau în nedomirire despre dînși, ce ar fi aceasta. 25 Și venind un oare care le aduse știre că iata barbați pe care 'i ați pus în închisoare stau în santuar și învață poporul.

26 Atunci plecînd căpitanul cu slujitori 'i aduse, *dar* nu cu silă, căci se temeau de popor ca să nu 'i omoare cu petre. 27 Si aducîndu 'i, 'i puseră în sinedriu. Și arhieraul 'i întrebă 28 Zicînd: într'adins v'am poruncit să nu învațați în acest nume, și iata ați umplut Ierusalimul de învațatura voastră, și voiți sa aduceți asupra noastră singele acestui om.

29 Dar Petru respunzînd și ceilalți apostoli ziseră: trebuie a asculta pe Dumnezeu mai mult decăt pe oameni. 30 Dumnezeuul parinților noștri a învieat pe Iisus, pe care voi 'l ați omorît cu mîinile voastre atîrnându 'l pe un lemn; 31 Pe acesta Dumnezeuul prin a sa dreaptă 'l a înălțat Începător și Mîntuitor, spre a da pocăință lui Israel și ertare de păcate. 32 Și noi sîntem martori de aceste rosturi, precum și spiritul sânt pe care

'l a dat Dumnezeu celor care 'l ascultă.

33 Iar ei auzind erau sfâșiați de durere și se sfatuiau să 'i omoare.

Sfatul lui Gamaliel.

34 Atunci sculându se în sinedriu un fariseu cu numele Gamaliel, învățător de lege prețios la tot poporul, porunci ca să dea pe oameni puțin timp afară, 35 Și zise către dânsi: barbați Israeliti, luați bine seama ce aveți de gând să faceți acestor oameni. 36 Căci mai 'nainte de aceste zile se ridică Teuda, zicându se pe sine însuși a fi ceva, la care se alătură un număr de bărbați ca la patru sute; acesta fu omorât, și toți câți 'l ascultară fură împrățiați și nimiciți. 37 După acesta se ridică Iuda Galileul în zilele înscrierii și atrase popor mult după sine. Și acela peri, și toți câți 'l ascultau fură risipiți. 38 Și acum vă zic, stați departe de acești oameni, și lasați 'i, pentru că dacă hotărârea aceasta sau lucrul acesta este de la oameni, se va desființa; 39 Iar dacă este de la Dumnezeu, voi nu 'i veți putea nimici; *stați dar departe* ca nu cumva să fiți și luptători împotriva lui Dumnezeu.

40 Și ei 'l ascultară, și chemând la dânsi pe apostoli, bătându 'i le porunciră să nu vorbească în numele lui Iisus, și le dete drumul. 41 Deci ei plecară din fața sinedriului, bucurându se că s'au învrednicit a fi desprețuiți pentru numele lui Iisus; 42 Și în orice zi în santuar și a casă nu încetau învățând și binevestind pe Christos Iisus.

Alegerea a șapte diaconi. Sporirea obștei.

6 Și înmulțindu se ucenici în aceste zile, se făcu cârtire din partea Eleniștilor împotriva Ebreilor, pentru că vaduvele lor erau trecute cu vederea în slujie din fie care zi. 2 Atunci cei doisprezece chemând la dânsi mulțimea ucenicilor ziseră: nu este potrivit ca noi părăsind cuvântul lui Dumnezeu să slujim la mese. 3 Deci, fraților, căutați dintre voi șapte bărbați dovediți cu bună purtare, plini de spirit sânt și înțelepciune, pe care 'i vom pune la această îndatorire; 4 Și noi vom stărui în rugăciune și în slujirea cuvântului.

5 Și cuvântul plăcu la toată mulțimea, și aleseră pe Stefan, bărbat plin

de credință și de spirit sânt, și pe Filip și pe Prochor și pe Nicanor și pe Timon și pe Parmena și pe Nicolau, proselit din Antiochia, 6 Pe care 'i înfățișară înaintea apostolilor, și ei rugându se puseră mâinile peste dânsi.

7 Și cuvântul lui Dumnezeu sporia, și se înmulția foarte numărul ucenicilor în Ierusalem, și mulțime mare de preoți veniau la credință.

Învinuirea lui Stefan.

8 Iar Stefan plin de dar și putere făcea minuni și semne mari în popor.

9 Și se sculară oare care din sinagoga zisă a Libertinilor și a Cireneilor și a Alexandrinilor și a celor din Cilicia și Asia, întrebându se împreună cu Stefan, 10 Și nu erau în stare a se împotivi înțelepciunii și spiritului cu care vorbea. 11 Atunci puseră înadins bărbați spunând că noi 'l am auzit vorbind cuvinte defăimătoare împotriva lui Moise și a lui Dumnezeu; 12 Și întăritară poporul și pe bătrâni și pe cărturari, și venind fără veste îl tăriră cu sila și 'l duseră la sinedriu, 13 Și înfățișară martori mincinoși zicând: omul acesta nu încetează d'a rosti cuvinte defăimătoare împotriva acestui loc sânt și împotriva legii; 14 Căci 'l am auzit zicând că Iisus, acest Nazareu, va dărîma locul acesta și va schimba datinele pe care Moise ni le a dat în primire. 15 Și piornind ochi la dânsul toți care ședeau în sinedriu văzură fața lui ca o față de ânger.

Stefan vorbește înaintea sinedriului despre darul lui Dumnezeu și despre îndărătnicirea poporului. Estasa și mórtea.

7 Atunci zise arhiereul: nu cumva acestea astfel sînt?

2 Iar el zise: bărbați frați și părinți, ascultați. Dumnezeuul măririi se arată parintelui nostru Abraam fiind în Mesopotamia, mai 'nainte d'a locui în Charan, 3 Și zise către dânsul: „ești din pământul tău și din rudenia ta, și vino în pământul pe care 'ți 'l voi arăta.“ 4 Atunci eșind din pământul Chaldeilor locui în Charan; și de acolo îl strămută, după moartea tatălui său, în acest pământ în care locuiți voi acum. 5 Și nu 'i dete aci moștenire nici o urmă de picior; dar, pe când nu avea încă copil, făgădui ca să 'l dea lui în stăpînire și urmașilor săi după dânsul. 6 Și Dumnezeu vorbi astfel, că „urmași lui vor fi

locuitorii vremelnici în pământ strein, și 'i vor robi și 'i vor înecați patru sute de ani; 7 Și pe poporul, căruia 'i vor fi robii, îl voi judeca eu", zise Dumnezeu, „și după acestea vor eși și 'mi vor sluji mie în acest loc." 8 Și 'i dăte legământ de tăiere împrejur; și astfel născu pe Isaac și 'l tăe împrejur în a opta zi, și Isaac pe Iacob, și Iacob pe cei doisprezece patriarhi.

9 Și patriarhi pismuind pe Iosef îl vindură spre Egipt; dar Dumnezeu fu cu dânsul. 10 Și 'l scoase din toate necazurile lui, și 'i dăte dar și înțelepciune înaintea lui Farao, împăratul Egiptului, și 'l făcu mai mare peste Egipt și peste toată casa sa. 11 Atunci veni foamete peste tot Egiptul și Chanaan, și strimtorare mare; și nu găsiu hrană părinții noștri. 12 Și auzind Iacob că în Egipt sunt grâne trimise pe părinți noștri mai 'ntăiu; 13 Și a doua oară Iosef fu cunoscut de frații lui, și se făcu cunoscut lui Farao neamul lui. 14 Atunci Iosef trimițând chemă la sine pe Iacob, tatăl său, și toată rudeniea, șaptezeci și cinci de suflete. 15 Deci Iacob veni în Egipt, și se sfârși, el și părinții noștri. 16 Și fură stramutați la Sichem și puși în mormântul pe care 'l cumpără Abraam pentru un preț în argint de la fii lui Emor în Sichem.

17 Și cu cât se apropia timpul făgăduinței, pe care Dumnezeu o dăte prin jurământ lui Abraam, pe atât creșcu poporul și se înmulți în Egipt. 18 Până când se ridică peste Egipt alt împărat, care nu știa pe Iosef. 19 Acesta întrebându-l meșteșugire împotriva neamului nostru înecați pe părinții noștri spre a face lepădați pe copiii lor, ca să nu fie pastrați în viață.

20 În acel timp fu născut Moise, și era plăcut lui Dumnezeu. El fu crescut trei luni în casa tatălui său; 21 Și fiind el lepădat, îl ridică fiica lui Farao și 'l creșcu mare ca fiu al ei. 22 Și Moise fu învățat în oric ce știință a Egiptenilor; și era puternic în cuvintele și faptele lui.

23 Iar când 'i se împlini un timp de patruzeci de ani, 'i veni în minte ca să cerceteze pe frații săi, pe fii lui Israel. 24 Și văzând pe unul nedreptățit îl apără, și răsbună pe cel biruit omorînd pe Egiptean. 25 Deci el gândia că frații săi înțeleg că Dumnezeu le va da mântuire prin mâna sa; dar nu înțelesă. 26 Și în ziua ur-

matoare li se arată, pe când se băteau, și 'i îndemnă la pace zicând: bărbați, voi sunteți frați; pentru ce vă faceți nedreptate unul altuia? 27 Dar cel care nedreptăția pe aproapele său îl înălțură zicând: „cine te a pus mai mare și judecător peste noi? 28 Nu cumva voești sa mă omori, după cum ai omorât Ieri pe Egiptean?" 29 La acest cuvânt Moise fugi, și locui vremelnice în pământul Madiam, unde născu doi fii.

30 Și după ce fură împliniți patruzeci de ani, 'i se arată în pustiea muntelui Sinaia îngerul Domnului într-o flacăre de foc a unui rug. 31 Și Moise văzând se minună de vedenie; și apropiindu se el ca să privească se făcu glasul Domnului către dânsul: 32 „Eu sunt Dumnezeu părinților tăi, Dumnezeu lui Abraam și Isaac și Iacob." Si Moise tremurând nu îndrăzni să privească. 33 Atunci Domnul 'i zise: „desleagă încălțămintea picioarelor tale; căci locul în care stai este pământ sânt. 34 Am văzut cu adevărat necazul poporului meu, care este în Egipt, și am ascultat suspinul lor și m'am pogorît sa 'i scot; și acum vino, te trimis în Egipt."

35 Pe acest Moise pe care 'l tăgăduiră zicând: „cine te a pus mai mare și judecător?" Pe acesta îl trimise Dumnezeu ca să fie și mai mare și răscumpărător împreună cu îngerul care 'i se arată în rug. 36 Acesta 'i scoase afară făcând minuni și semne în Egipt și în marea roșie și în pustie patruzeci de ani. 37 Acesta este Moise care zise fiilor lui Israel: „Dumnezeu va ridica voe un profet ca mine dintre frați voștri," de dânsul ascultați. 38 Acesta este care la adunarea poporului în pustie a fost de aproape cu îngerul care 'i vorbea în muntele Sinai și cu parinți noștri; acesta primi cuvinte vii ca să ni le dea noe, 39 Căruia părinți noștri nu voiră a 'i fi ascultători, ci 'l lepădară și se întoarseră cu inimile lor spre Egipt, 40 Zicând lui Aaron: „fa ne dumnezei care vor merge înaintea noastră; căci acest Moise care ne a scos din pământul Egiptului, nu știm ce 'i s'a întâmplat," 41 Și făcură un chip de vițel în acele zile și aduseră jertfa idolului, și se desfătau la lucrurile mâinilor lor. 42 Dar Dumnezeu se întoarse de la ei și 'i dăte să slujască oștirii cerești, după cum este scris în cartea profeților: „Casa lui Israel, nu cumva 'mi ați

adus vite înjunghiate și jertfe în timp de patruzeci de ani în pustie? 43 Ba încăhă ați purtat cortul lui Moloch, și steaoa dumnezeului Refan, chipurile pe care le ați făcut să vă închinați lor; și vă voi strămuta dincolo de Babilon."

44 Cortul mărturii era pentru părinți noștri în pustie, după cum a rânduit cel care vorbi lui Moise, ca să 'l facă după chipul pe care 'l a văzut; 45 Pe acesta părinți noștri după ce 'l au luat în primire, îl și aduseră cu Iosua când luară în stăpînire neamurile, pe care le fugări Dumnezeu de la fața părinților noștri pînă în zilele lui David; 46 Care află dar înaintea lui Dumnezeu și se rugă să găsiască o locuință pentru Dumnezeu lui Iacob.

47 Și Solomon 'i cladi casă. 48 Dar cel prea înalt nu locuiește în cele făcute de mîini, după cum zice profetul: 49 „Cerul 'mî este scun, și pămîntul așternut al picioarelor mele; ce fel de casă 'mi veți clădi mie? zice Domnul, sau care este locul odihnei mele? 50 Oare nu mîna mea făcu acestea toate?"

51 Cerbicioșilor și netăceaiilor împrejur cu inimile și cu urechile, voi totdeauna vă împotiviți spiritului sînt; și voi sînteți ca părinți voștri. 52 Pe care dintre profeți nu 'i urmăriră părinți voștri? Ba încăhă omorîră pe cei care au vestit mai d'înainte despre venirea Celui Drept, ai cărui trădători și omorîtori v'ați făcut voi acum, 53 Care ați primit legea prin rînduiri de îngeri, și pe care n'ați păzit o.

54 Auzind acestea erau sfîșiați de durere în inimile lor, și scârșneau cu dinți împotriva lui. 55 Iar el plin fiind de spirit sînt, uitîndu se neclintit spre cer văzu mărirea lui Dumnezeu și pe Iisus stînd d'a dreapta lui Dumnezeu: 56 Și zise: iată, zăresc cerurile deschise și pe Fiul omului stînd d'a dreapta lui Dumnezeu. 57 Atunci ei strigînd cu glas tare și ținură urechile astupate și într-o unire înăvîliră asupra lui, 58 Și scotîndu 'l afară din oraș 'l omorau cu petre. Și martori puseră jos vestimintele lor la picioarele unui tîner numit Saul. 59 Și pe cînd îl omorau cu petre pe Ștefan, el se ruga și zicea: Doamne Iisuse, primește spiritul meu. 60 Și îngenunchind strigă cu glas tare: Doamne, nu le pune păcatul acesta. Și aceasta zicînd adormi. Iar Saul încuviința împreună cu aceia omorîrea lui.

Urmărirea Creștinilor în Ierusalem de către Saul.

8 Și în acea zi fu urmărire mare împotriva credincioșilor care erau în Ierusalem; și toți, afară de apostoli, fură împrăștiați prin ținuturile Iudei și Samarii.

2 Dar bărbați temători de Dumnezeu ridicară pe Ștefan spre a 'l înmormînta și 'l jăliră foarte mult. 3 Saul însă băntuia pe credincioși intrînd prin case, și tîrînd bărbați și femei 'i da prinși la închisoare. 4 Deci cei împrăștiați străbătură din loc în loc binevestind cuvîntul.

Filip învață în Samaria. Simon magu.

5 Și Filip venind într'un oraș al Samarii le predică pe Christos. 6 Și gloatele erau într'una cu luare aminte la cele zise de Filip, ascultîndu le și vîzînd minunile pe care le făcea. 7 Căci spirite necurate, strigînd cu glas mare, eșiau din mulți care le aveau; și mulți slăbănogi și șchiopi fură tămăduiți. 8 Și fu bucurie mare în acel oraș.

9 Și era mai 'nainte în oraș un bărbat cu numele Simon, care făcea magie și punea în uimire poporul Samarii, zicînd că el însuși este un oare cine însemnat. 10 La care toți de la mic pînă la mare erau cu luare aminte zicînd: acesta este puterea cea numită mare a lui Dumnezeu. 11 Și erau cu luare aminte la dînsul, pentru că de mult timp 'i scosese din minte cu magiile sale, 12 Dar cînd crezură lui Filip, care binevestia despre împărăția lui Dumnezeu și despre numele lui Iisus Christos, fură botezați atît bărbați cît și femei. 13 Și însuși Simon crezu, și botezat fiind stăruia lângă Filip, și vîzînd semnele și puterile mari ce se faceau rămase uimit.

14 Iar apostoli, care erau în Ierusalem, auzind că Samaria a primit cuvîntul lui Dumnezeu, trimiseră la dînsi pe Petru și Ioan, 15 Care venind se rugară pentru ei ca să primiască spirit sînt. 16 Căci nu se pogorîse încăh peste nici unul dintre dînsi, ci erau numai botezați în numele Domnului Iisus. 17 Atunci apostoli puneau mîinile peste dînsi, și ei luau spirit sînt.

18 Iar Simon vîzînd că spiritul sînt se dă prin punerea mîinilor apostolilor, le aduse ban. 19 Zicînd: dați 'mi și mie înputernicirea aceasta, ca pe cine voi fi pus mîinile să pri-

miască spirit sânt. 20 Dar Petru 'i zise: argintul tîu împreună cu tine fie spre peire, pentru că ai gîndit că darul lui Dumnezeu s'ê dobindește prin banî. 21 Tu n'ai parte nici sorț la cuvîntul acesta, căci inima ta nu cste dreaptă înaintea lui Dumnezeu. 22 Decî pocăiește te de această rîutate a ta, și roagă te de Domnul, poate 'ți se va erta gîndul inimei tale. 23 Căci vîd că tu ești în amaraciune de fere și în legătura nedreptății. 24 Și răspunzînd Simon zise: rugați v'ê voi către Domnul pentru mine, ca să nu vie peste mine cele ce ați zis.

25 Decî ei, mărturisind și vorbind cuvîntul Domnului, ș'ê întoarseră la Ierusalem, și binevestiau în multe sate ale Samaritanilor.

Convertirea sa și întorcerea eunucului din Etiopia.

26 Și un ânger al Domnului vorbi lui Filip zicînd: scoală te și te du spre miază zi pe calea ce merge în jos de la Ierusalem la Gaza; această cale este pustie. 27 Și sculându se plecă. Și iată un bărbat Etiopian, un eunuc, un puternic la curtea Candacei, împărăteasa Etiopenilor, care era peste tot tesaurul ei, venise la Ierusalem să se închine. 28 Și pe cînd se întorcea, și ș'êdea în trăsura sa citia pe profetul Isaia.

29 Atunci spiritul zise lui Filip: apropie te și ține te de această trăsura. 30 Și Filip alergînd 'l auzi citind pe Isaia profetul, și zise: oare înțelegi cele ce citești? 31 Iar el zise: cum aș putea înțelege, dacă nu 'mî arată cine va? Și rugă pe Filip ca suindu se să șază cu dînsul.

32 Și partea scripturei pe care o citia era aceasta: „Ca o oale la înjunghere fu adus, și fără glas ca un mel înaintea celui care 'l tunde, așa nu 'și deschide gura sa. 33 În înjosirea lui fu ridicată judecata lui; și neamul lui cine 'l va spune? Căci se iewa de pe pamînt vieața lui.“ 34 Atunci eunucul răspunzînd lui Filip zise: rogu te, despre cine zice profetul aceasta? Despre sine însuși sau despre un altul? 35 Iar Filip deschizîndu 'și gura sa și începînd de la scriptura aceasta 'i binevesti pe Iisus.

36 Și pe cînd mergeau pe cale, veniră la o apa, și eunucul zise: iată apă; ce m'ê împiedică ca să fiu botezat? 37 Și Filip 'i zise: dacă crești din toată inima, este ertat. Și răspunzînd zise:

cred că Iisus Christos este Fiul lui Dumnezeu. 38 Și porunci să stea trăsura, și amîndoi se detera jos la apă. atît Filip cît și eunucul; și Filip 'l boteză. 39 Iar cînd eșiră din apă, spiritul Domnului răpi pe Filip, și eunucul nu 'l mai vîzu, dar mergea pe cale sa bucurându se.

40 Și Filip fu aflat în Azot, și binevestia strabatînd toate orașele pînă ce dînsul veni la Cesarea.

Saul vine la credință și Anania îl botează la Damasc. Urmărit de Iudei fuge la Ierusalem și de aci la Tars.

9 Iar Saul, însuffînd âncă amenințare și omor împotriva ucenicilor Domnului, venind la arhiereu 2 Ceru de la dînsul scrisori la Damasc catre sinagogi, ca dacă va găsi pe vre unî că sînt în calea Domnului, atît bărbăți cît și femei, să 'i aducă legați la Ierusalem.

3 Și mergînd s'a apropiat de Damasc, și fără de veste straluci ca un fulger împrejurul lui o lumină din cer,

4 Și cîzînd la pămînt auzi un glas zicîndu 'i: Saule, Saule, pentru ce m'ê urmaresti? 5 Iar el zise: cine ești, Doamne? Și Domnul zise: eu sînt Iisus pe care tu îl urmărești; cu greu 'ți este să calci cu piciorul peste ghimpă. Și tremurînd și sperieat fînd zise: Doamne, ce voești să fac? Și Domnul zise către dînsul: 6 Scoală te dar și intră în oraș, și 'ți se va spune ce trebuie să faci tu.

7 Iar bărbăți care mergeau împreună cu dînsul pe cale rîmăseră încremeniți, auzind glasul și nezarind pe nimenea. 8 Și Saul se sculă de jos, și deschizîndu 'i se ochi nu vedea nimic; și ducîndu 'l de mîna îl aduseră în Damasc. 9 Și trei zile a fost fara vedere, și nu mîncă nici nu bîu.

10 Și era în Damasc un ucenic cu numele Anania, și Domnul în vedenie zise catre dînsul: Anania, iar el zise, iată m'ê eu sînt, Doamne. 11 Și Domnul zise catre dînsul: sculându te du te pe strada numita Dreaptă și caută în casa lui Iuda pe Saul cu numele Tarsean; căci iată se roagă, 12 Și el a vîzut în vedenie un barbat, Anania cu numele, intrînd la dînsul și punînd mîinile peste el, ca iar sa vază. 13 Și Anania răspunse: Doamne, am auzit de la mulți despre acest bărbat căte rele făcu sînților tîi în Ierusalem; 14 Și aci are împuternicire de la mai mari preoților ca să lege pe toți

care cheamă numele tău. 15 Dar Domnul 'i zise: du te, pentru că acesta 'mi este un vas ales, spre a duce numele meu înaintea neamurilor și împăraților și fiilor lui Israel; 16 Căci eu 'i voi arăta cât de mult trebuie să sufere el pentru numele meu.

17 Decî Anania s'ă duse și intră în acea casa, și punînd mîinile peste dînsul zise: frate Saule, Domnul m'a trimis, Iisus care 'ți s'ă arată în calea pe care veniai, pentru ca iar să vezi și să fii umplut de spirit sânt. 18 Și îndată căzură de la ochi lui ca niște solzi, și iar vîzu, și sculându se fu hotezat, 19 Și luînd mîncare se întări.

Și Saul fu cîte va zile cu ucenici în Damasc. 20 Și apoi predică îndată în sinagogi pe Iisus, că acesta este Fiul lui Dumnezeu. 21 Și toți care ascultau rămăneau uimiți și ziceau: nu este oare acesta care nimici în Ierusalem pe cei care chemau acest nume? Și pentru aceasta a venit aci ca să 'i ducă legați la mai mari preoților. 22 Dar Saul s'ă întăria și mai mult, și punea în încercătură pe Iudei care locuiau în Damasc, domirindu 'i că acesta este Christosul.

23 Și cînd erau împlinite zile destule, Iudei se sfătuiră împreună ca să 'l omoare; 24 Dar sfatul lor fu adus la cunoștința lui Saul. Și ei păziau porțile Damascului zi și noapte, pentru ca să 'l omoare; 25 Iar ucenici s'ei luîndu 'l noaptea îl trecură prin zid, lăsându 'l jos într'un coș.

26 Și venind la Ierusalem cerca să se alătore de ucenici; și toți se temeau de dînsul, necrezînd că este ucenic. 27 Și luîndu 'l Barnaba dar ei erau duse la apostoli, și le istorisi cum a vîzut în cale pe Domnul și că 'i a vorbit, și cum a predicat fără sfială în Damasc în numele lui Iisus. 28 Și era împreună cu dînși în Ierusalem intrînd și eșind, și predicînd fără sfială în numele Domnului. 29 Și vorbea și se întreba cu Eleniști; dar ei erau porniți ca să 'l omoare. 30 Și frații cunoscînd bine aceasta îl duseră în jos la Cesarea, și 'l trimiseră la Tars.

31 Decî biserica prin toată Iudea și Galilea și Samaria avea pace, întărindu se și înaintînd în frica Domnului, și se înmulția prin chemarea în ajutor a Sântului Spirit.

Petru tîmăduiesce pe Enea și înviează pe Tabita.

32 Și Petru trecînd pe la toți sînți veni jos și la sînți care locuiesc în Lida. 33 Și găsi acolo pe un om, Enea cu numele, care zacînd de opt ani în pat era slabit cu totul. 34 Și Petru 'i zise: Enea, Iisus Christos te vindecă; scoală și 'ți așterne eșuși. Și îndată s'ă sculă. 35 Și 'l vîzură toți locuitori din Lida și Saron, dînși care s'ă întoarseră la Domnul.

36 Și în Iope era o ucenică cu numele Tabita, care tîlmăcîta fiind se zice Căprioară; aceasta era plină de fapte bune și de milostenii pe care le făcea. 37 Și bolnăvindu se ea în acele zile, muri; și după ce o scaldară o puseră în camera de sus. 38 Și Lida fiind aproape de Iope, ucenici auzind că Petru este într'însa trimiseră doi bărbați la el rugându 'l: nu pregeta să vii pînă la noi.

39 Decî Petru sculându se veni împreună cu dînși; și sosind îl duseră în camera de sus, și 'i se înfațișară toate vîduvele plîngînd și arătînd vestimintele și hainele, cîte le făcea Căprioara cînd era cu dînesele. 40 Și Petru dînd pe toți afară și îngenuchind se rugă, și întorcîndu se spre corp zise: Tabita, scolă te. Și ea 'și deschise ochi, și vîzînd pe Petru se ridică în sus. 41 Și Petru dîndu 'i mîna o sculă în sus; și chemănd pe sînți și pe vîduve o înfațișă lor vie. 42 Și se făcu cunoscut prin toată Iope, și mulți crezură în Domnul. 43 Și în acele zile el rămase în Iope la un Simon tîbăcar.

Corneliu, îndemnat fiind de un ânger, trimite la Iope să cheme pe Petru. În urma unei vedenii Petru vine la Cesarea, unde botează pe Corneliu și toată familia lui, precum și pe alți.

IO Și în Cesarea era un bărbat cu numele Corneliu, sutaș din cohorta numită Italica, 2 Virtos și temător de Dumnezeu cu toată casa lui, făcînd multe milostenii poporului și rugându se totdeauna lui Dumnezeu. 3 Acesta vîzu lamurit într'o vedenie, cam pe la ceasul al noulea din zi, un ânger al lui Dumnezeu intrînd la dînsul și zicîndu 'i, Corneliu. 4 Iar el pironind ochi la dînsul și sperieat fiind zise: ce este, Doamne? Și ângerul 'i zise: rugăciunile tale și milosteniile tale s'au suit spre aducere aminte înaintea lui Dumnezeu. 5 Și acum trimite băr-

bați la Iope și cheamă să vie Simon, care se numește Petru; 6 Acesta este primit ca oaspete la un Simon tăbăcarul, a cărui casă este lângă mare. Acesta 'ți va spune ce trebuie să faci tu. 7 Iar după ce pleacă ângerul care 'i vorbia, strigând pe doi dintre casnici săi și pe un ostaș virtos dintre cei care erau pe lângă dânsul credincioși în slujbă, 8 Și spunându le toate 'i trimise la Iope.

9 Și a doa zi pe când aceia mergeau pe cale și se apropiau de oraș, Petru se sui pe casă pe la ceasul al șaselea ca să se roage. 10 Și flămânzind voia să mănânce; și gătind ei căzu peste dânsul uimire, 10 Și zărește cerul deschis și pogorîndu se la dânsul un vas ca o masă mare de pânză, legată la patru căpătii și lăsându se în jos pe pământ, 12 În care erau toate cele cu patru picioare și târtoare ale pământului și sburătoare ale cerului. 13 Și se făcu un glas către dânsul: Petre, sculându te înjunge și mănâncă. 14 Iar Petru zise: cu nici un chip, Doamne; pentru că nici o dată n'am mâncat fie ce spurcat și necurat. 15 Și iar un glas se făcu către dânsul de a doa oară: nu zice că este spurcat aceea ce a zis Dumnezeu că este curat. 16 Aceasta se făcu pînă de trei ori, și îndată vasul fu ridicat în sus spre cer.

17 Și pe când Petru nu se domiria în sine, ce ar fi vedenia pe care o văzu, iată bărbați trimiși de Corneliu, întrebând cu deamănuntul de casa lui Simon sosiră la poartă, 18 Și strigând întrebară dacă Simon numit Petru se află aci ca oaspete.

19 Dar pe când Petru se gândia în sine despre vedenia sa, spiritul 'i zise: iată, te caută trei bărbați. 20 Deci sculându te, du te jos, și pleacă împreună cu dâni fară a te îndoi de ceva, pentru că eu 'i am trimis.

21 Atunci Petru dându se jos la bărbați care erau trimiși de Corneliu la dânsul, zise: iata eu sînt pe care 'l căutați; ce este pricina pentru care sînteți aci? 22 Iar ei ziseră: Corneliu sutașul, bărbat drept și temător de Dumnezeu, dovedit bun de către tot poporul Iudeilor, a fost înștiințat de către un sânt ânger ca să trimită a te chema la casa lui și să auză cuvinte de la tine. 23 Deci chemându 'i înăuntru 'i ospetă.

Și a doa zi Petru sculându se eși împreună cu ei, și uni dintre frați de

la Iope veniră cu dânsul. 24 Și a doa zi intrară în Cesarea; iar Corneliu 'i aștepta cu rudele sale și cu prieteni săi de aproape pe care 'i chemase împreună la sine. 25 Și când fu să intre Petru, Corneliu eșindu 'i înainte și căzându 'i la picioare se plecă. 26 Dar Petru îl ridică zicînd: scoală te; și eu însumi sînt un om. 27 Și vorbind cu dânsul intră, și găsește pe mulți care se adunaseră,

28 Și zise către dâni: voi știți căt de neertat este unui bărbat Iudeu a se pune de o potrivă sau a merge împreună cu unul de alt neam; dar mie 'mi a arătat Dumnezeu să nu numesc pe nici un om spurcat sau necurat. 29 Și de aceea fără a face improprietate am venit, chemat fiind să viu. Deci întreb pentru care cuvînt ați trimis să viu? 30 Și Corneliu zise: de la a psra zi pînă la ceasul acesta postiam și mă rugam în al noulea ceas în casa mea, și iată un bărbat în vestmînt stralucitor stătu înaintea mea, 31 Și zise: Corneliu, ascultată 'i a fost rugaciunea și milosteniile tale fură aduse aminte înaintea lui Dumnezeu. 32 Deci trimite la Iope și cheamă să vie Șimon, care se numește Petru; acesta este primit ca oaspete în casa lui Simon tăbăcarul lângă mare. 33 Deci îndată am trimis la tine, și tu bine ai făcut că ai venit. Acum noi dar toți sîntem aci înaintea lui Dumnezeu, ca să ascultăm toate cele rînduite ție de către Domnul.

34 Și Petru deschizînd gura zise: cu adevărat înțeleg că Dumnezeu nu este partinitor, 35 Ci în ori ce popor, cel care se teme de dânsul și lucrează dreptate 'i este plăcut; 36 Voi cunoașteți cuvîntul pe care 'l a trimis Dumnezeu fiilor lui Israel, binevestind pace prin Iisus Christos — acesta este Domn al tuturor —, 37 Voi cunoașteți cuvîntul ce a mers prin toată Iudea, începînd de la Galilea, după botezul pe care 'l a predicat Ioan, 38 Pe Iisus cel din Nazaret, cum 'l a uns Dumnezeu cu spirit sânt și putere; care a umblat din loc în loc făcînd bine și tămăduind pe toți cei împilați de către diavolul, pentru că Dumnezeu era cu dânsul. 39 Și noi sîntem martori pentru toate căte făcu în țara Iudeilor și în Ierusallem; pe care 'l au și omorît atîrnându 'l pe lemn. 40 Pe acesta Dumnezeu 'l a înviat a treia zi, și 'i a dat ca să fie cunoscut, 41 Nu la tot poporul, ci noă, marto-

rilor, care mai d'inainte am fost aleși de Dumnezeu, care am mâncat și am bătut împreună cu densus după învieirea lui dintre morți; 42 Și ne a poruncit să predicăm poporului și să încredințăm că el este cel rinduit de Dumnezeu judecător al viilor și al morților. 43 Pentru acesta mărturisesc toți profeți, că orî cine crede în el primește ertare de păcate prin numele lui.

44 Pe când vorbea încă Petru aceste cuvinte, spiritul sânt căzu peste toți care ascultau cuvîntul. 45 Și rămaseră uimiți credincioși din tăerea împrejur căți veniră împreună cu Petru, pentru că și peste neamuri s'a vărsat darul Sântului Spirit; 46 Căci i' auziau vorbind în limbi și măbind pe Dumnezeu.

47 Atunci Petru zise: nu cumva poate cineva opri apa ca să nu fie botezați aceștia, care luară spiritul sânt ca și noi? 48 Și rindui ca ei să fie botezați în numele lui Iisus Christos. Atunci îl rugară să rămăie la dînși câteva zile.

Petru istorisește la Ierusalem vedenia sa la Iope, și venirea la credință a lui Corneliu și a familii lui.

II Iar apostoli și frați care erau prin Iudea auziră că și neamurile au primit cuvîntul lui Dumnezeu. 2 Și când veni Petru la Ierusalem, cei din tăerea împrejur se întrebau între dînși impropria lui, 3 Zicînd că ai intrat la barbați care n'au tăerea împrejur și ai mâncat împreună cu dînși.

4 Și Petru începînd le spuse pîrînd zicînd: 5 Eu mî rugam în orașul Iope, și în uimire văzui o vedenie: pogorîndu se un vas ca o masă mare de pînza legată la patru capătîie lăsându se jos din cer, și veni pînă la mine; 6 În care, uitându mî cu privirea pironita, deosibiam cu mintea și vedeam cele cu patru picioare ale pămîntului și feare și tîrîtoare și şburătoare cerului. 7 Am auzit și un glas zicîndu 'mi: Petre, sculându te înjunghie și mîncă. 8 Și am zis: cu nici un chip, Doamne, pentru că spurcat sau necurat n'a intrat nicî odată în gura mea. 9 Dar glasul 'mi răspunse de a doa oară din cer: nu zice tu că este spurcat, ceea ce a zis Dumnezeu că este curat. 10 Și aceasta se făcu pînă de trei ori, și iarăși toate fură trase sus în cer. 11 Și iată de odată se înfățișară trei bărbați la

casa în care eram, trimiși fiind către mine de la Cesarea. 12 Și spiritul 'mi zise să mî duc împreună cu dînși fără a mî îndoi de ceva. Și veniră cu mine și acești șase barbați și intraram în casa omului. 13 Și ne spuse cum a văzut pe ânger stînd în casa sa și zicînd: trimite la Iope și cheamă pe Simon numit Petru, 14 Care va vorbi către tine cuvinte, prin care vei fi mîntuit tu și toata casa ta. 15 Și începînd eu să vorbesc căzu spiritul sânt peste dînși ca și peste noi la început. 16 Atunci 'mi am adus aminte de cuvîntul Domnului, după cum zicea: Ioan a botezat în apă, dar voi veți fi botezați în spirit sânt. 17 Deci fiind că Dumnezeu le a dat acelaș dar ca și noi, crezură în Domnul Iisus Christos; eu ce putere aveam ca să opresc pe Dumnezeu?

18 Și auzind acestea se liniștiră, și mîririră pe Dumnezeu zicînd: Dumnezeu dar dete și neamurilor pocăință spre viață.

Împrăștierea evanghelișt la Antiochia. Numele chrestin.

19 Deci cei împrăștiati din pricina strîmtoării, ce veni în timpul lui Stefan, ajunseră pînă la Fenicia și Cipru și Antiochia, ne vorbind nimînuî cuvîntul decît numai Iudeilor. 20 Și dintre dînși erau uni bărbați din Cipru și din Cirene, care fiind veniți în Antiochia vorbeau către Elini, binevestind pe Domnul Iisus. 21 Și era mîna Domnului cu dînși, și un număr mare crezînd se întoarseră la Domnul.

22 Iar vorba despre dînși se auzi la urechile bisericii care este în Ierusalem, și trimiseră pe Barnaba pînă la Antiochia. 23 Acesta venind și vîzînd darul lui Dumnezeu se bucură, și îndemna pe toți ca să stăruiască cu hotărîrea inimei în Domnul, 24 Pentru că era bărbat bun și plin de spirit sânt și de credință. Și adaoase Domnului gloată din destul.

25 Și Barnaba veni la Tars ca să caute pe Saul, 26 Și după ce 'l gasi 'l aduse la Antiochia. Și timp de un an întreg ei veniră împreună în biserică și învățară gloată destulă, și necnici fură numiți Chrestini pentru întîia oară în Antiochia.

Îngrijesc de chrestini din Iudea în timpul când era pomete mare.

27 Și în acele zile veniră profeți de la Ierusalem la Antiochia. 28 Iar

unul dintre dînși, cu numele Agab, sculându-se vesti prin spiritul *sânt* că o foamete mare va să fie peste tot pămîntul locuit, care să și făcu în timpul lui Claudiu Cesarul. 29 Și ucenici hotărîră să trimită, după cum se înlesnia fie care dintr'euși, mijloace de vețuire la frați care locuiesc în Iudea, 30 Ceea ce și făcură trimițînd la bătrîni prin mîna lui Barnaba și Saul.

Iacob este omorît. Petru scos din închisoare de către ânger vine la casa Marii.

12 În timpul acela ânsé Erod, împé-ratul, puse mîinile ca să facă réu la uni din ai bisericei. 2 Și omorî cu spada pe Iacob, fratele lui Ioan.

3 Și vîzînd că place Iudeilor, mai puse mîna și pe Petru, și erau zilele azimelor. 4 Și prinzîndu 'l îl puse în închisoare, dîndu 'l la patru streji de câte patru ostași ca să 'l păziască, hotărît fiind ca după Paște să 'l aducă sus înaintea poporului.

5 Deci Petru era păzit în închisoare; și rugăciune către Dumnezeu se făcea într'una pentru dînsul din par-tea bisericei.

6 Și când avea de gînd Erod ca să 'l scoată afară, Petru era culcat în acea noapte între doi ostași, legat fiind cu două lanțuri și pazitori lîngă ușa păziau închisoarea. 7 Și iata un ânger al Domnului stătu de odată, și o lumină lumină în închisoare; și lovînd în coasta lui Petru îl deșteptă zicînd: scoală-te grabă. Și 'i cazură jos lanțurile din mîini. 8 Și ângerul 'i zise: incinge-te și pune 'ți sandalele în picioare. Și el făcu așa. Apoi 'i zise: îmbracă 'ți haina și urmează 'mi. 9 Și eșînd 'i urma, și nu știea că adevérat este ce se face prin ânger, ci 'i se pareă că vede o vedenie. 10 Și trecînd cea d'intîiu streaja și pe a doa, venira la poarta de fer ce duce în oraș, care li se deschise de la sine și eșînd apucară înaintea într'o strada, și îndată se depărtă ângerul de la dînsul.

11 Atunci Petru venîndu 'și în sine zise: acum știu cu adevérat că Domnul a trimis pe ângerul său și m'a scapat din mîna lui Erod și din toată așteptarea poporului Iudeilor. 12 Și dîndu 'și bine seama veni la casa Marii, muma lui Ioan, care se numește Marcu, unde erau mulți adunați și se rugau. 13 Și bătînd el la ușa por-ței, o slujnică cu numele Rode veni să asculte, 14 Și cunoscînd glasul lui Petru, de bucurie nu deschise poarta,

ci alergînd înăuntru spuse că Petru stă înaintea porței. 15 Iar ei ziseră către dînsa: nu ești în firea ta; dar ea încredința cu stăruința ca așa este. Și ei ziceau: este ângerul lui. 16 Dar Petru staruia bătînd; și dechizînd îl vîzură și rămăseră uimiți. 17 Și făcîndu le semn cu mîna ca să tacă le spuse cum Domnul 'l a scos din închisoare, și zise: spuneți acestea lui Iacob și fraților. Și eșînd se duse într'alt loc.

Mórtea lui Erod.

18 Și făcîndu se zioă era turburare nu puțină între ostași, ce s'a făcut oare Petru. 19 Și Erod căutîndu 'l cu staruință și negasîndu 'l, cercetînd cu deaménuntul pe păzitori porunci ca ei să fie omorîți, și plecînd din Iudea la Cesarea, remase aci.

20 Și Erod era în mare vrajmășie cu locuitori din Tir și Sidon; dar ei într'un gînd veniră la dînsul, și înduplecînd pe Blastu, care era peste camera de culcat a împératului, cereau pace, pentru că țara lor 'și avea mijloacele de vețuire din țara împérateasca. 21 Și după ce fu hotărîtă o zi, Erod îmbrăcîndu se în vestmînt împératec, și șezînd pe tron cuvînta către dînși; 22 Și poporul striga la zisele lui: glas de Dumnezeu, și nu de om. 23 Și îndată un ânger al Domnului îl lovi pentru ca nu dete mărire lui Dumnezeu; și mîncat fiind de vermi muri.

24 Iar cuvîntul lui Dumnezeu sporia și căstiga în mulțime. 25 Și Barnaba și Saul, după ce 'și împlinira în-sarcinarea, se întoarseră din Ierusalem, luînd cu dînși și pe Ioan care se numi Marcu.

Pavel cu Barnaba și Marcu face întîia calatorie spre a învăța neamumurile. Elima este orbit. Sergiu Paul vine la credință.

13 Și erau în Antiochia la biserică în ființa profeți și învățatori, Barnaba și Simeon numit Niger și Luciu Cireneul, și Manan care fusese crescut împreună cu Erod tetrarchul și Saul. 2 Și pe când slujau ei Domnului și postiau spiritual sînt zise: deosebiți 'mi acum pe Barnaba și pe Saul la lucrul pentru care 'mi 'i am chemat. 3 Atunci postînd și rugîndu se pu-nînd mîinile peste dînși 'i lăsară să plece.

4 Aceștia dar trimiși fiind afară de

către spiritul sânt venira la Seleucia, și de acolo plecară pe apă la Cipru, 5 Și ajungând în Salamina vestiră cuvîntul lui Dumnezeu în sinagogile Iudeilor; și aveau slujitor și pe Ioan. 6 Și strabatînd toată insula pînă la Pafu gasiră pe un bărbat mag, profet mincinos Iudeu, cu numele Bar-Iisus, 7 Care era cu proconsulul Sergiu Paul, bărbat priceput. Acesta chemînd la sine pe Barnaba și pe Saul căută cu stăruință să auză cuvîntul lui Dumnezeu; 8 Și Elima magul — căci astfel se tîlmăcește numele lui — li se împotrivă, încercînd să întoarcă cu deservîșire pe proconsul de la credință. 9 Dar Saul care se numește și Pavel, plin fiind de spirit sânt, uitîndu se neclintit la dînsul. 10 Zise: O tu plinule de ori ce înșalaciune și de ori ce rîutate, fiule al diavolului, vrajmașule al ori cărei dreptăți, nu încetezi d'a strămăba căile cele drepte ale Domnului? 11 Și acum iată mîna Domnului asupra ta, și vei fi orb ne vîzînd soarele pînă la un timp cuvenit. Și în data cazu peste dînsul negură și întunerec, și umblînd împrejur căuta cine să 'l ducă de mîna. 12 Atunci proconsulul vîzînd ce s'a făcut crezu, mirandu se de învațătura Domnului.

Pavel predică la Antiochia Pisidiei.

13 Și cei de lînga Pavel trecînd de la Pafu veniră la Perghe a Pamfilii; și Ioan despartîndu se de dînsi se întoarse la Ierusalem.

14 Iar ei strabatînd de la Perghe venira la Antiochea Pisidiei, și intrînd în sinagoga în zi de sîmbătă se așezară pe scaun. 15 Și după citirea legii și a profetilor, mai mari sinagogeii trimiseră catre dînsi zicînd: barbați frați, dacă aveți vre un cuvînt de mîngăiere pentru popor, vorbiți.

16 Atunci sculîndu se Pavel și făcînd semn cu mîna zise: Bărbați Israeliti și cei care vă temeți de Dumnezeu, ascultați. 17 Dumnezeuul acestui popor al lui Israel 'și alege sieși pe parinții noștri, și înalță poporul căt șezu vremelnice în pămîntul Egiptului, și cu braț înalt îl scoase de acolo, 18 Și cam patruzeci de ani 'i purtă înlesnindu le hrana în pustie, 19 Și nimicind șapte neamuri în pămîntul Chanaan le împărți lor spre moștenire pămîntul acelora.

20 Și după acestea le dete în timp cam de patru sute cincî zeci de ani judecători pînă la Samuel profetul.

21 Și de aci 'nainte cerură împărat, și Dumnezeu le dete patru zeci de ani pe Saul fiul lui Chiș, bărbat din semînția lui Beniamin; 22 Și Dumnezeu înlăturîndu 'l le ridică împărat pe David, căruia și 'i zise marturisind: „am găsit pe David, fiul lui Iesai, bărbat după inima mea, care va face toate voile mele.“ 23 Din urmași acestuia Dumnezeu aduse lui Israel după fagăduință Mîntuitor pe Iisus, 24 După ce Ioan predică mai 'nainte de venirea lui botez de pocăință la tot poporul lui Israel. 25 Și pe cînd Ioan sfîrșia calea sa, zicea: ce gîndiți că sînt eu? Nu sînt eu; dar iată vine după mine căruia nu sînt vrednic a 'i deslega încălțăminteia picioarelor.

26 Barbați frați, fi neamului lui Abraam și cei care sînt între voi temători de Dumnezeu, noș ni s'a trimis cuvîntul mîntuirii aceștia. 27 Căci cei care locuesc în Ierusalem și mai mari lor, necunoscînd pe acesta și osîndindu 'l, au împlinit ale profetilor rostiri care se citesc în fie care sîmbătă. 28 Și negăsind nici o vina de moarte cerură de la Pilat ca el sa fie omorît; 29 Și cînd se vîrșiră toate cele scrise despre dînsul, luîndu 'l jos de pe lemn îl puseră în mormînt. 30 Dar Dumnezeu 'l a învieat dintre morți; 31 Care se arătă în mai multe zile celor care venira împreuna cu dînsul de la Galilea la Ierusalem, care acum sînt martori lui înaintea poporului. 32 Și noi vă binevestim voș fagăduința făcută către parinți, fiind că Dumnezeu pe aceasta a împlinit o pentru copii noștri înviind pe Iisus, 33 După cum și este scris în psalmul al doilea: „Fiul meu ești tu, eu astăzi te am nascut.“ 34 Dar că Dumnezeu 'l a învieat dintre morți spre a nu se mai întoarce la stricaciune, a zis astfel că „voi da voș cele sante ale lui David, cele încredințate prin juramînt.“ 35 De aceea și în alt psalm zice: „nu vei da pe cel cuvios al tîu să vază stricaciune.“ 36 Căci David, slujind pentru neamul său potrivit hotărîrii lui Dumnezeu, adormi și fu adaogat la părinți săi și văzu stricăciune; 37 Dar pe care Dumnezeu 'l a învieat, nu văzu stricăciune.

38 Deci cunoscut să vă fie voș, bărbați frați, că prin acesta se vestește voș ertare de păcate; 39 În acesta ori cine care crede este îndreptat de toate de care voi n'ați putut fi îndreptați în legea lui Moiaș. 40 Deci luați

aminte să nu vie peste voi ce s'a zis în profeți: 41 „Vedeți, desprețuito-rilor, și mirați-vă și periți, că eu am să fac un lucru în zilele voastre, lucru pe care nu 'l veți crede, dacă vi 'l spune cineva.”

42 Și eșind ei afară din sinagoga Iudeilor 'i rugau ca să li se spună în sâmbăta următoare rosturile acestea. 43 Și după ce se desfăcu adunarea, mulți dintre Iudei și dintre temători de Dumnezeu, proseliți, urmară lui Pavel și lui Barnaba, care vorbind către dânsi 'i îndemnau să stăruiască în darul lui Dumnezeu.

44 Și în sâmbăta viitoare mai tot orasul se adună ca să asculte cuvântul lui Dumnezeu. 45 Dar Iudei văzând gloatele să umplură de pismă, și să improviuau la cele zise de Pavel, împotrivindu-se și defăimând. 46 Iar Pavel și Barnaba îndrăsnind ziseră: pentru voi era de trebuință ca să vi se vorbiască mai 'ntăiu cuvântul lui Dumnezeu; dar fiind că 'l lepădați și nu vă judecați pe voi enșivă vrednici de viața vecinică, iată ne întorcem către neamuri. 47 Căci așa ne a poruncit Domnul: „Pusu te am pe tine spre lumina a neamurilor, ca să fii tu spre mântuire pînă la marginea pământului.”

48 Și auzind neamurile să bucurau și măriau cuvântul lui Dumnezeu, și câți erau rînduiți spre viața vecinică crezura;

49 Și cuvântul Domnului să împărășia prin tot ținutul. 50 Dar Iudei întăritară pe femeile temătoare de Dumnezeu pe cele alese și pe cei de frunte ai orașului, și ațîțară urmarire împotriva lui Pavel și a lui Barnaba, și 'i scoasera afară din hotarile lor. 51 Iar dânsi, scuturând praful de pe picioare împotriva lor, veniră la Iconia; 52 Și ucenici erau plini de bucurie și de spirit sânt.

Pavel și Barnaba predică în călătoria lor. Goniți fiind din Iconia vin la Lистра, unde sunt priviți drept zei. De la Derbe să întorc la Antiochia.

14 Și fiind în Iconia Pavel și Barnaba intrară în acelaș timp în sinagoga Iudeilor și vorbiră astfel în cât crezu multime mare de Iudei și Eleni. 2 Dar Iudei ne înduplecându-se întăritară și înrăutățiră sufletele neamurilor împotriva fraților. 3 Deci rămaseră mult timp vorbind fără sfială în Domnul, care da dovadă pentru cu-

vântul darului său, dând să se facă prin mîinile lor semne și minuni.

4 Și se desbină mulțimea orașului, și uni erau cu Iudei, iar alți cu apostoli. 5 Și când se făcu o pornire a neamurilor și Iudeilor cu mai mari lor ca să 'i înfrunteze rușinos și să 'i omoare cu petre, 6 Ei dându-și bine seama fugiră în orașele Licaonii, Lистра și Derbe și în împrejurime; 7 Și binevestiau acolo.

8 Și în Lистра sta jos un bărbat neputincios la picioare, care nu umblase nici o dată, schiop fiind din pîntecele mamei lui. 9 Acesta asculta pe Pavel vorbind, care uitându-se neclintit la dânsul și văzând că are credință spre a fi vindecat, 10 Zise cu glas mare: scoala te drept pe picioarele tale. Și făcu o săritură și umbla.

11 Iar gloatele văzând ce făcu Pavel ridicară glasul lor în limba Licaonă zicînd: Zei, asemănându-se oamenilor, veniră jos la noi. 12 Și numiau pe Barnaba Joe, iar pe Pavel Mercur, fiind că el era călăuza cuvîntului. 13 Iar preotul lui Joe, care este afară înaintea orașului lor, aducînd taur și cununii la porțile orașului, voia să înjunghie jertfa împreună cu gloatele. 14 Și auzind apostoli Barnaba și Pavel, sfașîindu-și vestimintele lor, se repezira în gloată strigînd 15 Și zicînd: bărbați, pentru ce faceți acestea? Și noi sîntem oameni, avînd ca voi aceeaș fire și simțire, care vă binevestim ca să vă întorceți de la aceste nimicuri spre viul Dumnezeu, care facu cerul și pămîntul și marea și toate ce sînt într'însele, 16 Care în vecurile trecute îngadui toate neamurile ca să meargă pe cailor lor; 17 Totuși nu se lasă pe sine enșuși fără dovada lucrînd binele, dîndu-ne din cer ploii și timpuri roditoare, umplînd de hrană și veselie inimile noastre. 18 Și zicînd acestea ei abia opriră gloatele ca să nu le înjunghie jertfa.

19 Atunci sosiră de la Antiochia și Iconia Iudei, și după ce înduplecară gloatele și aruncară cu petre în Pavel, îl tărau afară din oraș, gîndind că este mort; 20 Și după ce 'l încunjurară ucenici, sculându-se intră în oraș.

Și a doua zi eși împreună cu Barnaba la Derbe. 21 Și binevestind în acel oraș și făcînd destui ucenici să întoarseră la Lистра și Iconia și Antiochia, 22 Întărind suflete ucenicilor, îndemnându-i să stăruiască în

credință, și că prin multe suferințe trebuie să trecem noi ca să intrăm în împărăția lui Dumnezeu. 23 Și alegându-l prin ridicare de mâini presbiterii la fie care biserică, rugându-se cu postiri 'i lasă Domnului, în care crezuseră.

24 Și străbătând Pisidia veniră la Pamfilia, 25 Și vorbind la Perghe cuvîntul veniră în jos la Atalia, 26 Și de acolo plecară pe apă la Antiochia, de unde fusese datî darului lui Dumnezeu pentru lucrul pe care 'l sêvîrșiră.

27 Ajungînd dar și adunînd biserică, spuseră câte a făcut Dumnezeu cu dînși, și că a deschis neamurilor ușa de credință. 28 Și rêmaseră acolo nu puțin timp cu ucenici.

Adunarea apostolilor la Ierusalem pentru tăerea împrejur a neamurilor. Cuvîntarea lui Petru. Cuvîntarea lui Iacob. Epistola trimisă creștinilor din Antiochia.

15 Si venind uni de la Ierusalem învătau pe frați că dacă nu veți fi tăeați împrejur după datina rinduită de Moise, nu puteți fi mântuiți. 2 Și făcîndu-se împotrivire și cercetare nu puțin din partea lui Pavel și Barnaba fața de aceia, *frați* hotărîră ca Pavel și Barnaba și alți oare care dintre dînși să se ducă pentru această neînțelegere la apostoli și bătrîni *care erau* la Ierusalem. 3 Deci ei trimiși fiind din partea bisericii treceau prin Fenicia și Samaria, istorisind întoarcerea neamurilor, și făceau bucurie mare la toți frați. 4 Și ajungînd la Ierusalem fura primiți de biserică și apostoli și bătrîni, și spuseră câte o făcut Dumnezeu cu dînși; 5 Dar se ridicară uni din secta fariseilor care au crezut, zicînd că trebuie să 'i tae împrejur și sa le porunciască să paziască legea lui Moise.

6 Atunci se adunară apostoli și bătrîni sa cerceteze acest lucru. 7 Și după ce se facu multă vorbire, Petru sculându-se zise către dînși: Bărbați frați, voi știți că de mult timp Dumnezeu 'și alege între noi ca prin rostul meu să auză neamurile cuvîntul evanghelii și să creaza. 8 Și cunosătorul de inimă Dumnezeu le dovedi, dîndu-le spiritul sînt ca și noi, 9 Și nu facu nici o deosebire între noi și între dînși, curățînd prin credință inimile lor. 10 Acum dar pentru ce ispițiți pe Dumnezeu *prin aceea* că puneți pe

cerbicea ucenicilor un jug, pe care nici parinți noștri nici noi n'am fost în stare să 'l purtam? 11 Ci credem că sîntem mântuiți prin darul Domnului Iisus Christos, după cum și aceia.

12 Atunci tăcu toată mulțimea, și ascultau pe Barnaba și pe Pavel lămurind câte semne și minuni facu Dumnezeu printr'înși între neamuri.

13 Iar după ce tăcură ei, luă cuvîntul Iacob zicînd: 14 Bărbați frați, ascultați-mă: Simeon desluși cum mai 'ntîeu Dumnezeu 'și căută ca să 'lea din neamuri un popor pentru numele său. 15 Și cu aceasta conglasuesc cuvintele profeților, după cum este scris: 16 „După acestea iar mă voi întoarce și voi clădi din nou cortul cel căzut al lui David, și cele răsturnate ale lui iar le voi clădi și 'l voi îndrepta, 17 Pentru ca cei rêmăși ai oamenilor să caute pe Domnul, și anume toate neamurile peste care a fost chemat numele meu asupra le, zice Domnul care face acestea 18 Cunoscut de la începutul lumii.“ 19 De aceea eu găsesc cu cale a nu supăra pe cei care dintre neamuri s'întorc la Dumnezeu, 20 Ci să li s'î trimită scrisoare ca să s'î feriască de pângăriturile idolor și de desfrînaire și de ce este sugrumat și de singe. 21 Căci Moise are din timpuri de demult în fie care oraș pe cei care 'l predică, citit fiind în sinagogi în orî ce sîmbêta.

22 Atunci apostoli și batrîni împreună cu toată biserică găsiră cu cale, ca alegîndu 'și bărbați dintre dînși să trimită la Antiochia cu Pavel și Barnaba pe Iuda care s'î numește Barsaba și pe Sila, bărbați căpeteniți între frați, 23 Scriîndu-le prin mîna lor: Apostoli și bătrîni frați multă sănătate celor dintre neamuri frați, care sînt la Antiochia și în Siria și în Cilicia. 24 De oare ce am auzit că uni dintre noi *venind* v'au turburat cu cuvinte strămutînd sufletele voastre, zicînd că trebuie să fiți tăeați împrejur și să păziți legea, căroră noi nu le am poruncit, 25 Noi am găsit cu cale într'un gînd fiind, ca alegîndu ne bărbați să trimitem la voi împreună cu iubiți noștri Barnaba și Pavel, 26 Oamenii care 'și au pus sufletele lor pentru numele Domnului nostru Iisus Christos. 27 Deci am trimis pe Iuda și Sila, care și ei ênșuși s'î încunostințeze prin cuvîntul aceleiași. 28 Căci a găsit cu cale sîntul spirit și noi ca să nu se mai pună peste voi nici o

greutate, decât acestea ce sînt de neapărată trebuință, 29 Să vă feriți de cele înjunghiate idolilor și de sînge și de cele sugrumate și de desfrănare, de care păzindu-vă pe voi enșivă cu îngrijire, bine faceți. Fiți sănătoși.

30 Deci trimiși fiind ei veniră în jos la Antiochia și strîngînd mulțimea deteră scrisoarea. 31 Și citind se bucurară de mîngăirea dată. 32 Și Iuda și Sila, profeți fiind și ei, îndemnară prin multe cuvinte pe frați și i întăriră. 33 Și rămânînd cîtva timp fură trimiși cu pace de către frați la cei care i au trimis. 34 Iar Sila găsi cu cale să rămăe acolo. 35 Dar Pavel și Barnaba rămaseră în Antiochia, învățînd și binevestind împreună și cu alți mulți cuvîntul lui Dumnezeu.

A doa călătorie de misiune a lui Pavel.

36 Și după cîteva zile Pavel zise către Barnaba: întorcîndu-ne acum să cercetăm pe frați în fie care oraș, în care am vestit cuvîntul Domnului, cum se află ei. 37 Și Barnaba se hotărî să lea împreună cu dînsi și pe Ioan care se numește Marcu. 38 Dar Pavel găsia că este drept să nu lea împreună cu dînsi pe acesta, care se despartă de ei de la Pamfilia și nu veni împreună cu dînsi la lucru. 39 Și se ivi inimoșie, în cît se despărțiră unul de altul, și Barnaba luînd cu sine pe Marcu plecă pe apă la Cipru. 40 Iar Pavel alegîndu-și pe Sila se duse, lasat fiind de către frați în darul Domnului.

41 Și străbătea prin Siria și Cilicia întărind bisericile.

La Listra primește pe Timoteu. Din Asia Pavel trece în Macedonia la Filipi.

16 Și ajunse la Derbe și Listra. Și iată acolo era un ucenic cu numele Timoteu, fiu al unei femei Iudee credincioasă și al unui tata Elen. 2 El era dovedit cu buna purtare de către frați din Listra și Iconia. 3 Pe aceasta voi Pavel ca să meargă împreună cu dînsul, și luîndu-l îl tae împrejur din pricina Iudeilor care erau în acele locuri; căci toți știau că tatal lui era Elin.

4 Și cînd treceau prin orașe, le dedeau să pazească poruncile gasite cu cale de către Apostoli și batrîni cei din Ierusalem. 5 Deci bisericile erau întărite în credință și prisosiau la număr în fie care zi.

6 Și trecura prin Frigia și Galatia,

după ce fură opriți de sîntul spirit ca să vorbiască cuvîntul în Asia; 7 Dar venind spre Misia încercau să meargă în Bitinia și spiritul lui Iisus nu i îngadui. 8 Deci trecînd pe lângă Misia venira în jos la Troa.

9 Și în timpul nopții se arătă lui Pavel o vedenie: un bărbat Macedonian sta și i l ruga zicînd: treci în Macedonia și ajuta ne. 10 Și cînd văzu vedenia, îndată căutarăm să eșim în Macedonia, judecînd că Dumnezeu ne a chemat să le bine vestim.

11 Deci plecînd din Troa am mers drept la Samotracia, și a doa zi la Neapoli, 12 Și de acolo la Filipi, care este întîiul oraș de colonie al părții Macedonii; și în acest oraș am rămas cîteva zile.

Pășaniile lui Pavel în Filipi. Lidia și temnicerul se fac credincioși.

13 Și în zioa sîmbetei am eșit afară din poarta orașului la un râu, unde era obiceiul să fie loc de rugăciune, și stînd jos vorbiam femeilor care erau adunate. 14 Și o femeie cu numele Lidia, temătoare de Dumnezeu, vinzătoare de purpură din orașul Tiatura, asculta, a cărei inimă o deschise Domnul ca să lea aminte la cele vorbite de Pavel. 15 Și după ce fu botezată ea și casa ei, ne rugă zicînd: de oare ce ați judecat că sînt credincioasă Domnului, intrînd în casa mea rămăneți aici, și stăruind ne înduplică.

16 Și pe cînd ne duceam noi la locul de rugăciune, ne eși înainte o slujnică care avea spirit ce vorbea din pantece, și care ghicind aducea mult câștig stăpînilor ei. 17 Aceasta urmînd lui Pavel și noi striga zicînd: acești oameni sînt slujitori ai lui Dumnezeu cel prea înalt, care vă vestesc voșe cale de mîntuire. 18 Și aceasta o făcea în mai multe zile. Dar Pavel supărându-se și întorcîndu-se zise spiritului: în numele lui Iisus Christos ție îți poruncesc sa eși afara dintr'însa; și eși afara în acel ceas.

19 Iar stăpîni ei vîzînd că s'a dus nădejdea câștigului lor, punînd mîinile pe Pavel și Sila i tîrîra în tîrg înaintea mai marilor, 20 Și aducîndu-i căpteniilor ziseră: acești oameni care sînt Iudei turbură orașul nostru, 21 Și aduc la cunoștință datine ce nu ne este ertat a le primi, nici a le ține, Ro. manî fiind noi. 22 Și s'a ridicat împreună gloata împotriva lor și căpe. teniile sfășîindu-le vestmintele lor po.

runci să 'i bată cu vergi, 23 Și după ce le deteră multe lovituri 'i aruncară în închisoare poruncind pazitorului închisorii să 'i păziască bine; 24 Acesta primind o astfel de poruncă 'i aruncă în fundul închisorii și le înțepene picioarele în lemn.

25 Iar după mezul nopții Pavel și Sila rugându-se lăudau pe Dumnezeu și cei legați 'i ascultau cu luare aminte. 26 Și de odată se făcu cutremur mare, încât se sguduiră temelilele închisorii; și îndată fură deschise toate ușile, și legăturile tuturor fură desfacute. 27 Iar pazitorul închisorii deșteptându-se și văzând deschise ușile închisorii, trăgând spada era să 'i răpue viețea, gândind că cei legați au fugit afară. 28 Dar Pavel strigă cu glas mare zicând: nu 'ți face ție nici un rău, căci toți sântem aci. 29 Și cerând luminări să rezezi înăuntru, și tremurând căzu înaintea lui Pavel și Sila, 30 Și ducându 'i afară zise: Domnilor, ce trebuie să fac eu ca să fiu mântuit? 31 Iar ei ziseră: crede în Domnul Iisus Christos, și vei fi mântuit tu și casa ta. 32 Și învățară cuvîntul Domnului împreună și pe toți care erau în casa lui. 33 Și luându 'i la sine în acel ceas al nopții spală rănile lor, și îndată fu botezat el și toți ai săi, 34 Și ducându 'i la casa sa puse masă și se veselii fiind că crezuse cu toată a sa familie lui Dumnezeu.

35 Iar făcându-se zioă căpeteniile trimiseră pe slujitori lor zicând: dă drumul la acei oameni. 36 Și pazitorul închisorii spuse către Pavel cuvintele acestea că au trimis căpeteniile ca să vi se dea drumul; acum dar eșind afară mergeți în pace. 37 Dar Pavel zise către dânsi: după ce ei ne au bătut în fața lumii fără a fi osîndiți, cetățenii Romani fiind noi, ne au aruncat în închisoare și acum pe ascuns ne dau afară? Nu așa, ci venind ei înșuși să ne scoată afară. 38 Și slujitori aduseră căpeteniilor la cunoștință aceste cuvinte; iar ei auzind că sunt Romani se temură. 39 Și venind îi îmbunară, și ducându 'i în afară 'i rugau să plece din oraș. 40 Iar ei eșind din închisoare intrară în casa Lidii, și văzând pe frați 'i mângăeară, și apoi plecară.

Pavel cu Sila și Timoteu la Tesalonic.

I7 Și trecînd prin Amfipoli și Apolonia veniră la Tesalonic, unde

era o sinagogă a Iudeilor; 2 Și după obiceiul său Pavel intră la dânsi, și în trei sâmbete vorbi cu dânsi din scripturi, 3 Descoperind și lămurind că Christos trebuia să pătîmiască și să învieze dintre morți, și că acesta este Christosul, Iisus pe care 'l vestesc voe. 4 Și uni dintre ei se înduplicară și fură dați prin sorți lui Pavel și Sila, mulțime mare de Eleni temători de Dumnezeu, și nu puține dintre femeile de frunte.

5 Și Iudei pismuind și luând cu sinele pe uni bărbați răi din cei de rînd și făcînd gloată turburau orașul, și năvălind la casa lui Iason căutau să 'i scoată afară la popor; 6 Dar negăsindu 'i tirau pe Iason și pe uni frați la mai mari orașului, strigînd că aceștia care au întăritat la rîscoală pe toată lumea veniră și aici, 7 Pe aceștia Iason 'i a primit voios la sine; și aceștia toți lucrează împotriva poruncilor Cesarului, zicînd că un altul este împărat, Iisus. 8 Și turburară gloata și pe mai mari orașului, care auziau acestea. 9 Și după ce luară îndestulare de la Iason și de la ceilalți le deteră drumul.

Pavel propăvăduiesce la Berea.

10 Iar frați îndată trimiseră noaptea pe Pavel și pe Sila la Berea, care sosind se duseră în sinagoga Iudeilor. 11 Aceștia erau mai mîrinimoși decît cei din Tesalonic, dânsi primiră cuvîntul cu toată voioșie, cercetînd cu deamînul în fie care zi scripturile, dacă acestea ar fi așa. 12 Deci mulți dintre dânsi crezură atît dintre femeile Elene cele cuviincioase, cît și dintre bărbați nu puțin. 13 Dar cînd înțelesesă Iudei din Tesalonic că și în Berea s'a vestit de către Pavel cuvîntul lui Dumnezeu, veniră mișcînd și aci gloatele și turburându-le. 14 Atunci frați îndată trimiseră pe Pavel ca să se ducă pînă spre mare; și Sila și Timoteu rămăseră acolo. 15 Iar cei care însoțiau pe Pavel îl duseră pînă la Atena; și luînd poruncă către Sila și Timoteu, ca să vie cît mai euriînd la dînsul, plecară.

Pavel predică la Atena.

16 Și pe cînd Pavel 'i aștepta în Atena, spiritul lui fu înăsprit în sine văzînd că orașul este plin de idoli. 17 Deci vorbi în sinagogă cu Iudei și cu temători de Dumnezeu, și în tîrg în fie care zi cu cei care 'l înțîniau.

18 Și uni dintre filosofi Epicurei și Stoici intrau în vorbă cu dânsul, și alți ziceau: ce ar vrea să spue acest vorbaret? Iar alți ziceau: se pare că este vestitor de zeități streine; pentru ca le binevestia pe Iisus și învierea.

19 Și luându 'l cu dânsi îl duseră la Areopag zicând: putem ști ce este aceasta învățatură noastră ce se vestește de către tine? 20 Căci aduci la auzul nostru ceva strein; deci sîntem hotărîți să știm ce va să fie aceasta. 21 — Ateniani toți și streini care se afla de obicei acolo nu aveau timp potrivit pentru nimic alt, decât să vorbască ceva sau să auză ceva mai nou. —

22 Atunci Pavel stînd în mijlocul Areopagului zise: Barbați Ateniani, intru toate văd că voi mai temători de Dumnezeu. 23 Căci trecînd și privind de aproape lucrurile de mare cinste ale voastre am găsit și un altar pe care este scris: NĖCUNOSCUTULUI DUMNEZEU. Deci ceea ce voi cinstiți foarte mult fără să cunoașteți, aceasta vă vestesc eu voă. 24 Dumnezeu care făcu lumea și toate ce sînt într'însa, acesta fiind Domnul cerului și al pămîntului nu locuiește în temple făcute de mîini, 25 Nici nu este slujit de mîini omenești ca avînd trebuință de ceva, el însuși dînd tuturor viață și suflare și toate; 26 A făcut dintr'un sînge ori ce neam de oameni sa locuiască peste toată fața pămîntului, întocmind timpuri hotărîte și marginile locuirii lor, 27 Să caute pe Dumnezeu, doar cel puțin 'l ar pipai și 'l ar afla, deși nu este departe de fie care dintre noi; 28 Căci într'însul vețuim și ne mișcăm și sîntem, dupe cum și uni dintr'ai voștri poezi au zis: că și noi sîntem din neamul lui. 29 Deci din neamul lui Dumnezeu fiind, nu trebuie să gîndim că Dumnezeirea este asemenea cu aur sau argint sau peatră, cioplitură a meșteșugului și a gîndirii omului! 30 Drept aceea Dumnezeu trecînd cu vederea timpurile neștiinței dă de știre acum oamenilor ca toți de pretutindenea sa se pocăiască, 31 Pentru că a pus o zi în care va să judece lumea în dreptate printr'un barbat, pe care 'l a rînduit, după ce dete tuturor credință prin aceea că 'l a înviat dintre morți.

32 Și auzind de înviere de morți uni și bateau joc, iar alți ziseră: te vom asculta despre aceasta și alta dată. 33 Așa fiind, Pavel eși din mij-

locul lor. 34 Și uni bărbați alăturându se pe lângă dânsul crezură, între care și Dionisiu Areopagitul, și o femeu cu numele Damari, și alți împreună cu dânsi.

Pavel stă la Corint cu Acuila și Priscila. Galione proconsulul.

18 După acestea plecînd din Atena veni la Corint. 2 Și afla pe un Iudeu cu numele Acuila, de neam din Pont, venit de curînd din Italia, și pe Priscila femeea lui, pentru că Claudiu dase poruncă ca toți Iudeii să plece din Roma; la dânsi veni Pavel; 3 Și fiind că el era de aceeași meserie rămase la ei și lucrau, căci erau de meserie făcători de corturi. 4 Și vorbea în sinagogă în fie care sîmbătă, și înduplecă Iudeii și Eleni.

5 Și cînd veniră din Macedonia Sila și Timoteu, Pavel era cu totul prins de învățatură, aducînd dovezi Iudeilor că Iisus este Christosul. 6 Dar ei împotrivindu se și defaimănd, Pavel scuturându 'și hainele zise către dânsi: sîngele vostru vie peste capul vostru; eu sînt curat; de aci 'nainte mă voi duce la neamuri. 7 Și eșind de acolo veni în casa unuia cu numele Titu Iustu temător de Dumnezeu, a carui casa era vecină cu sinagoga. 8 Și Crispu mai marele sinagoge crezu împreună cu toată casa lui în Domnul; și mulți dintre Corinteni auzind crezură și fură botezați.

9 Și Domnul zise într'o vedenie de noapte lui Pavel: nu te teme ci vorbește și nu tace, 10 Pentru că eu sînt cu tine și nimenea nu va pune mîna pe tine ca să 'ți facă rău, fiind că mult popor am eu în acest oraș.

11 Și șezu un an și șase luni, învățînd între dânsi cuvîntul lui Dumnezeu.

12 Dar pe cînd Galione era proconsul al Achaei, Iudeii pașiră într'un gînd impropria lui Pavel și 'l duseră la judecatorie, 13 Zicînd că acesta înduplecă prin cuvinte amagitoare pe oameni ca sa se închine afara din lege lui Dumnezeu. 14 Și pe cînd Pavel era să deschidă gura, Galione zise către Iudei: dacă ar fi vr'o nedreptățire sau faptă vicleană, Iudeilor, cu drept cuvînt v'aș îngadui. 15 Dar fiind că sînt neînțelegeri despre învățatură și nume și despre legea voastră, veți vedea voi însivă, eu nu voesc să fiu judecător al acestora. 16 Și 'i goni de la judecatorie. 17 Și toți Eleni pu-

nënd mâna pe Sostene, mai marele sinagoge, îl băteau înaintea judecătorii. Și lui Galione nu 'i pasa nimic de acestea.

Pavel se întorce prin Efes la Ierusalim și Antiochia.

18 Iar Pavel mai rămânând încă destule zile, lăsând fraților rămas bun se duse pe apă în Siria, și împreună cu dânsul Priscila și Acuila, care 'și tunde capul în Chenchre, căci avea o juruință. 19 Și ajunseră la Efes, și 'i lasă pe aceia acolo, iar el intrând în sinagogă vorbi cu Iudei. 20 Și rugându-l ei ca să rămăe mai mult timp la dânsi, el nu se învoi, 21 Ci le lăsă rămas bun zicând: *trebuie negreșit ca eu să fac la Ierusalem sârbătoarea ce vine, și iar mă voi întoarce la voi vrând Dumnezeu, și plecă de la Efes.*

22 Și după ce se dete jos la Cezarea, mergând la Ierusalem și făcând urări bisericei, se duse în jos la Antiochia,

A treia călătorie apostolică a lui Pavel. Apoline șa Efes.

23 Și stând câțva timp plecă, trecând prin Galatia și Frigia, întărind pe toți ucenici.

24 Iar un Iudeu cu numele Apoline, de neam din Alexandria, bărbat învățat, tare fiind în scripturi, veni la Efes. 25 Acesta fusese învățat în calea Domnului; și ferbând în spiritul său vorbia și învăța cu deamănuntul cele despre Iisus, deși cunoștea numai botezul lui Ioan; 26 Acesta începu a vorbi fără sfielă în sinagogă. Și auzindu-l Priscila și Acuila îl luara la dânsi și mai cu deamănuntul îl învățara calea lui Dumnezeu. 27 Și hotărîndu-se să treacă în Achaia, frați scriseră către ucenici îndemnând ca să 'l primiască. Acesta venind ajută prin darul lui Dumnezeu mult celor care crezuseră. 28 Căci puternic, prin nețigaduite cuvinte, dovedi Iudeilor înaintea lumii, arătând prin scripturi că Iisus este Christosul.

Pavel învață în Efes

19 Și pe când Apoline era în Corint, Pavel trecând prin părțile de sus veni la Efes și găsi pe uni ucenici. 2 Și zise către dânsi: primit ați spirit sânt după ce ați crezut? Iar ei ziseră către dânsul: dar nici n'am auzit dacă este spirit sânt. 3 Și le zise: în ce ați fost dar botezați? Și ei ziseră: în

botezul lui Ioan. 4 Atunci Pavel zise: Ioan a botezat botez de pocăință, zicând poporului ca să crează în cel care vine după dânsul, adică în Iisus. 5 Și auzind fură botezați în numele Domnului Iisus. 6 Și după ce 'și puse Pavel mâinile asupra lor veni spiritul sânt peste dânsi, și vorbeau în limbi și profetizau. 7 Și toți bărbați erau ca la doisprezece.

8 Și intrând în sinagogă cuvînta fără sfielă în timp de trei luni, vorbind cu ei și înduplecându-l la cele despre împărăția lui Dumnezeu. 9 Și de oare ce uni erau învîrtoși și nu se înduplecau vorbind de rău calea Domnului înaintea mulțimii, Pavel despărțindu-se de ei deosibi pe ucenici săi, vorbind în fie care zi în școala lui Tiranu.

10 Și aceasta se făcu în timp de doi ani, încât auziră cuvîntul Domnului toți care locuiesc în Asia, atât Iudei cât și Eleni.

11 Și Dumnezeu făcea prin mâinile lui Pavel minuni nu de cele nefinse, 12 Incât și stergare sau mahrame de la corpul lui erau aduse peste cei bolnavi, și boalele se despărtau de la dânsi și spiritele rele eșiau afară.

13 Și oare care dintre Iudei exorciști care umbla din loc în loc încercară să numiască peste cei care au spirite rele numele Domnului Iisus zicând: vâ jur pe Iisus pe care 'l predică Pavel. 14 Și erau oare care fi, șapte ai unui Scheva mai mare preot Iudeu, care faceau aceasta. 15 Dar spiritul rău răspunzând le zise: pe Iisus îl cunosc și pe Pavel îl știu; dar voi cine sunteți? 16 Și omul, în care era spiritul rău, sărind asupra lor și biruind pe amîndoi avu așa de mare putere împotriva lor, încât fugiră din acea casă gol și răniți.

17 Și aceasta fu cunoscut tuturor Iudeilor și Elenilor care locuiesc în Efes, și căzu temere peste dânsi toți, și se măria numele Domnului Iisus; 18 Și mulți dintre cei care crezuseră veniau, mărturisindu-se și spunând faptele lor. 19 Și mulți dintre cei care făcură lucruri de nici un folos aducând cărțile le ardeau înaintea tuturor; și socotira prețurile lor împreună, și gisiră în argint cincî zeci de mii de drachme. 20 Așa de puternic sporia și se întăria cuvîntul Domnului.

21 Și când fura împlinite acestea, Pavel 'și puse în spirit ca trecând prin

Macedonia și Achaia să se ducă la Ierusallem, zicând că după ce voi fi fost acolo trebuie ca să văz și Roma. 22 Și trimițând în Macedonia pe doi dintre cei care 'i slujau lui, pe Timoteu și Erastu, el se ținu câțva timp spre Asia.

Răscoala argintarului Demetriu.

23 Și în timpul acela se făcu nu puțin turburare despre calea Domnului. 24 Căci un argintar, cu numele Demetriu, făcând temple mici de argint ale Dianei dedea meșterilor nu puțin de lucru; 25 Adunând pe aceștia și pe lucrători pentru unele ca acestea zise: bărbați, știți că din acest lucru ne este traiul, 26 Și vedeți și auziți că nu numai la Efes ci mai în toată Asia, Pavel acesta înduplecând abătut gloată destulă, zicând că nu sunt dumnezei aceia care sunt făcuți de mâini. 27 Dar nu numai această parte ne este în primejdie ca să cază în dispreț, ci și santuarul marei Zeițe Diana să fie socotit întru nimic, și are să fie chiar nimicită mărețea ei, pe care toată Asia și toată lumea o cinstește.

28 Iar ei auzind și umplându-se de mânie strigau zicând: Mare este Diana Efesenilor. 29 Și se umplu orașul de amestecătură, și într'un gând porniră la teatru, răpind cu densi pe Caiu și Aristarch Macedonenii, împreună călători ai lui Pavel. 30 Și Pavel hotărîndu-se să intre în popor, nu 'i lăsară ucenici; 31 Și uni dintră capeteniile Asiei, prietenii fiindu 'i, trimițând la densul 'i rugau să nu se ducă la teatru. 32 Deci uni strigau alt ceva; căci adunarea era amestecată, și cei mai mulți nu știau pentru ce s'adunaseră. 33 Atunci facură pe Alexandru să easa din gloată, împingându 'l Iudei înainte. Și Alexandru făcând semn cu mâna voia să se apere înaintea poporului. 34 Dar ei cunoscând că este Iudeu, s'efacu un glas din partea tuturor strigând cam două ceasuri: Mare este Diana Efesenilor.

35 Atunci cancelarul potolind gloata zise: bărbați Efesenii, cine este oare dintre oameni care nu cunoaște că orașul Efesenilor este slujitor al marei Diane și al chipului ei cazut de la Joe? 36 Deci fără cuvînt de improvizare fiind acestea, se cuvine ca voi să fiți liniștiți și să nu faceți nimic cu pornire nehibzuită. 37 Căci ați adus pe bărbați aceștia nefiind nici furi de

cele sante uici defăimători ai Zeiței noastre. 38 Deci dar dacă Demetriu și cei împreună cu densul meșteri au cuvînt impropria cniva, adunari pentru judecare se țin și proconsulii sînt; să se cheme în judecata uni pe alți. 39 Iar dacă cercți ceva despre altele să va lămuri în adunarea legiuită. 40 Căci sîntem în primejdie d'a fi chemați la judecată pentru răscoala de astăzi, nefiind nici o pricina pentru care vom putea da cuvînt în privința acestei îngrămădiri. 41 Și zicând acestea dete drumul adunării.

Pavel învață în Macedonia și Grecia. La Milet vorbește bătrînilor de care se desparte.

20 Și după ce încetă turburarea, Pavel trimițând să vie ucenici săi, și zicându-le rămas bun plecă să se ducă în Macedonia. 2 Și trecînd prin părțile acelea, și prin multe cuvinte îndemnându 'i veni în Elada,

3 Și rămînînd acolo trei luni, și pîndit fiind el de catre Iudei cînd era să se ducă în Siria, gasi cu cale să se întoarcă prin Macedonia. 4 Și 'l însoți pînă în Asia Sopatru din Berea, fiul lui Piru, iar dintre Tesaloniceni Aristarch și Secund și Gaiu din Derbe și Timoteu, iar dintre cei din Asia Tichic și Trofim; 5 Aceștia ducîndu-se înainte ne așteptara în Troa. 6 Și după zilele azimelor noi am plecat pe apă de la Filipi, și pînă în cinci zile am venit la densi în Troa, unde am rămas șapte zile.

Pavel înviează pe Eutichu.

7 Și în întîia zi a săptămînei adunându-ne noi ca să frîngem pâine Pavel, avînd de gînd să plece a doua zi, vorbi cu densi și întinse cuvîntarea pînă la mezul nopții. 8 Și erau destule lumini aprinse în camera de sus unde ne aflam adunați. 9 Și un tîner cu numele Eutichu șezînd pe fereastră, cufundat în somn adine, pe cînd Pavel vorbea cu densi mereu înainte, tîrît fiind de somn căzu jos din al treilea rînd și fu ridicat mort. 10 Iar Pavel dîndu-se jos s'el plecă peste densul și luându 'l în brațe zise: nu vă speriați, căci sufletul lui este într'ensul. 11 Și venind sus și frîngînd pâinea și gustînd, și vorbind de îndestul pînă la zori plecă apoi. 12 Iar ei aduseră pe baat viu, și s'el mîngăeară peste mîsură.

13 Și noi plecînd înainte pe vas ne

am dus la Asu, având a lua de acolo pe Pavel iarăș cu noi, căci astfel rînduise, de oare ce el avea să meargă pe jos. 14 Iar când ne întilni la Asu, luându 'l iar cu noi am venit la Mitilene. 15 Și de acolo plecând pe apă am ajuns a doa zi îndreptu Chiului, și în zioa următoare ne apropiarăm de Samu și rămânând în Troghilu am venit a doa zi la Milet. 16 Căci Pavel gasi cu cale să treacă pe apă pe lângă Efes, pentru ca să nu 'i se întimple sa întârzie în Asia; căci se grabia să fie, daca 'i ar fi cu puțință, la Ierusalem în zioa cincizecimii.

Apostolul își ia rămas bun de la cei mai batrâni ai obstei din Efes.

17 Și de la Milet trimițînd la Efes chemă pe batrîni bisericei să vie la dînsul. 18 Și când veniră la dînsul le zise:

Voi știți cum am fost cu voi tot timpul din întîia zi de când am călcat în Asia, 19 Slujind Domnului cu toată smerenia și cu lacrimi și încercări ce mi s'au întîmplat în pîndirile Iudeilor; 20 Cum n'am micșorat nimic din cele de folos ca sa nu vă vestesc voe și să vă învăț în fața tuturor și prin case, 21 Dovedind atît Iudeilor cît și Elenilor pocaița spre Dumnezeu și credința în Domnul nostru Iisus Christos.

22 Și acum iată eu silit fiind în spiritul meu mă duc la Ierusalem, neștiind cele ce au să 'mi se întimple acolo, 23 Decît numai că spiritul sânt 'mi dovedește în fie care oraș zicînd că lanțuri și strîmtorări mă așteaptă. 24 Dar mie ênsuși nu 'mi socotesc sufletul vrednic de nici un cuvînt ca sa 'mi savîrșesc calea și însărcinarea pe care am luat'o de la Domnul Iisus, spre a mărturisii evanghelia darului lui Dumnezeu.

25 Și acum iată eu știu că nu veți mai vedea fața mea voi toți, printre care am trecut predicând împărația lui Dumnezeu. 26 De aceea vă mărturisesc în zioa de astăzi că eu curat sînt de singele tuturor. 27 Căci nu m'am ferit să vă vestesc voe toată hotărîrea lui Dumnezeu. 28 De aceea luați aminte de voi ênșiv și de toată turma în care spiritul sânt v'a pus episcopi, ca să păstoriți biserica Domnului, pe care 'și a dobîndit'o prin ênsuși singele sîu. 29 Eu știu că după plecarea mea vor intra între voi lupi grozavi, necruțînd turma, 30 Și

dintre voi ênșiv se vor ridica bărbați vorbind lucruri sucite ca să tragă după dênși pe ucenici. 31 Drept aceea vegheați aducîndu vă aminte că trei ani noapte și zi n'am încetat sfătîind cu lacrimi pe fie care dintre voi.

32 Și acum vă încredințez lui Dumnezeu și cuvîntului darului sîu, care poate să vă întariască și să vă dea moștenire între toți cei sînțiți. 33 N'am dorit argint sau aur sau îmbrăcăminte de la nimenea. 34 Voi ênșiv cunoașteți că aceste mâini au slujit pentru cele trebuincioase mie și celor împreună cu mine. 35 În toate v'am aratat, că astfel ostenindu vă trebuie să sprijiniți pe cei care sînt slabi, și sa țineți minte cuvintele Domnului Iisus, ca ênsuși el a zis: fericit este a da mai mult, decît a lua.

36 Și acestea zicînd, îngenunchind se rugă împreună cu dênși. 37 Și plînsul tuturor a fost de îndestul, și plecându se pe gâtul lui Pavel îl sărutau, 38 Simțind durere mai ales pentru cuvîntul pe care îl zisese, că n'au să mai vază fața lui. Și 'l însoțiră pînă la vas.

Călătoria lui Pavel la Ierusalem. La Cesarea Agab profetizează lui Pavel că va fi prins și legat. În Ierusalem e primit de Iacob.

21 Și după ce ne despărțirăm de ei am plecat pe apă și țînînd drumul drept am venit la Con, și a doa zi la Rodu, și de acolo la Patara. 2 Și gasind un vas care era sa treacă în Fenicia, suindu ne în el plecaram pe apă. 3 Dar zărirînd Cipru și lasându 'l la stînga mergeam spre Siria, și ne am dat jos la Tîru; pentru că în acel loc se descărca vasul de povară. 4 Și am rămas acolo șapte zile, după ce cautînd cu dinadinsul am găsit ucenici, care spuneau prin spiritul sânt lui Pavel că nu trebuie să se duca la Ierusalem. 5 Și când am făcut zilele deplin, eșind am plecat însoțindu ne toți cu femei și copii pînă afară din oraș și îngenunchind pe țîrm rugîndu ne, 6 Ne am despărțit uni de alți, și ne am suit în vas, iar dênși se întoarseră la casele lor.

7 Iar noi sfîrșind de tot călătoria de la Tîru am ajuns la Ptolemaida, și urînd bun găsit fraților am rămas o zi la dênși. 8 Și a doa zi eșind am venit la Cesarea; și intrînd în casa lui Filip, fiind un evanghelist din cei șapte, am rămas la dînsul. 9 Ace

sta avea patru fiice fecioare care profetizau.

10 Și rămânând noi mai multe zile veni din Iudea un profet cu numele Agab, 11 Și intrând la noi și luând încingătoarea lui Pavel, legându 'și picioarele și mâinile zise: așa zice spiritul sânt: astfel vor lega Iudei în Ierusalem pe bărbatul a cărui încingătoare este aceasta și 'l vor da prins în mâinile neamurilor.

12 Și când auzirăm acestea, noi și cei care sânt de loc de acolo îl îndemnam ca să nu se ducă la Ierusalem. 13 Atunci Pavel răspunde și zise: ce faceți plângând și adrobundu 'mi inima? Căci eu sânt gata pentru numele Domnului Iisus nu numai a fi legat ci și a muri la Ierusalem. 14 Și ne înduplecându se el ne am liniștit zicând: facă se voea Domnului.

15 Iar după aceste zile pregătiți fiind ne am dus la Ierusalem; 16 Și veniră împreună cu noi și dintre ucenici de la Cesarea, care ne au adus la un oare care Mnasone din Cipru, ucenic vechiu, la care furăm primiți în casă ca oaspeți.

17 Și sosiți fiind noi în Ierusalem, frați ne primiră cu bună voință.

18 Iar a doa zi intră Pavel împreună cu noi la Iacob, și se adunară toți bătrîni. 19 Și urând sănătate la toți spunea câte una cu deamănuntul cele ce facu Dumnezeu între neamuri prin înscărinarea dată lui.

20 Și ei ascultând mariau pe Dumnezeu, și 'i ziseră: frate, tu vezi câte zecimi de mi sînt cei care au crezut, și toți sînt plîni de rîvnă pentru lege; 21 Dar au fost puși în cunoștință despre tine că înveți pe toți Iudei care sînt între neamuri ca sa se lepede de Moise, zicând că ei nu trebuie să taie împrejur pe copii lor nici să umble în datine. 22 Ce este dar? Negreșit trebuie să se adune mulțime; căci vor auzi că ai venit. 23 Decî fă aceasta ce 'ți zicem. Avem patru bărbați care au asupra lor juruința; 24 Pe aceștia luându 'l cu tine curățește te împreună cu ei, și cheltuște pentru dînsi ca sa 'și rază capul, și toți vor cunoaște că nu este nimic din aceea ce au fost învățați despre tine, ci urmezi și tu însuși pîzind legea. 25 Iar pentru neamurile care au crezut noi am trimis scrisoare după ce am hotărît, ca ei să nu păziască nimic de felul acesta decît numai ca ei sa se feriasca de ce este injunghiat pentru idoli și de sînge

și de ce este sugrumat și de desfrănare.

26 Atunci Pavel luând cu sine pe bărbați aceia, curățindu se împreună cu dînsi în zioa următoare, intră în santuar, dînd de știre împlinirea zilelor de curățire, pînă ce fu adus darul pentru fie care dintre dînsi.

Pavel e prins în templu și adus în tabăra romană.

27 Și când erau să se sfîrșiască cele șapte zile, Iudei din Asia zărindu 'l în santuar, întărîta toata gloata și puseră mâinile pe dînsul, 28 Strigând: bărbați Israeliți, dați ajutor; aceasta este omul care învață pe toți de pretutindîi împotriva poporului și a legii și a locului acestuia, ba anchă și Eleni aduse în santuar și a spurcat acest loc sânt; 29 Căci zăriseră mai 'nainte în oraș cu dînsul pe Trofim Efeseanul, despre care gîndiau că Pavel 'l a adus în santuar. 30 Și fu mișcat orașul întreg și se adună poporul, și apucând pe Pavel îl trăgeau afară din santuar, și îndată fura închise ușile.

31 Dar pe când cercau ca să 'l omoare veni veste la tribunul cohorței ca tot Ierusalemul este întărit; 32 Acesta de îndată luând ostași și suteași alergă jos la dînsi; iar ei vîzînd pe tribun și pe ostași încetară să bată pe Pavel. 33 Atunci apropiindu se tribunul 'l apucă și porunci să fie legat cu două lanțuri, și întreba cine ar fi și ce a făptuit. 34 Și strigau din gloată uni într'un fel, iar alți într'altul; și ne putînd el cunoaște din pricina agomotului ce este teimeinic, porunci sa 'l ducă în tabără. 35 Și când ajunse la trepte se întimplă ca el să fie dus de catre ostași din pricina silniciei gloatei; 36 Căci mulțimea poporului urma strigînd: lea 'l.

37 Și când era să intre în tabără Pavel zice tribunului: mi este oare ertat să spun ceva către tine? Iar el zise: știi elenește? 38 Nu ești tu dar Egipteanul care mai 'nainte de aceste zile întărîta la rîscoală și scoase în pustie pe cei patru mi de bărbați ucigași? 39 Iar Pavel zise: eu sînt într'adevăr om Iudeu, din Tarsul Cilicii, cetățean al unui oraș nu neînsemnat; te rog dar, dă 'mi voe sa vorbesc către popor. 40 Și după ce el 'i dete voe Pavel stînd pe trepte făcu poporului semn cu mîna;

Și făcîndu se tacere mare le vorbi în limba ebrească zicînd:

Paul vorbește poporului despre vedenia cerească și de trimiterea sa la neamuri. Cetățean Roman fiind se împotrivesc ca sa fie batut.

22 Barbați frați și părinți, ascultați 'mi apărarea către voi acum. 2 Iar auzind ca le vorbia în limba ebrească tinură mai mult liniște; atunci zice: 3 Eu sunt barbat Iudeu, născut în Tarsul Cilicii, dar crescut mare în acest oraș, învățat la picioarele lui Gamaliel dupe strânsimea legii părintești, plin de râvnă fiind pentru Dumnezeu după cum sunteți astăzi și voi toți; 4 Eu am urmărit această cale până la moarte, legându și dând prinși la închisoare bărbați și femei, 5 După cum 'mi dă dovada atât arhiereul cât și toată bătrânimea, de la aceștia primind și scrisori către frați m'am dus la Damasc, ca și pe cei care erau acolo să 'i aduc legați la Ierusalem pentru ca să fie pedepsiți.

6 Și pe când mergeam eu și mă apropiam de Damasc, fără de veste în mezul zilei străluci din cer ca un fulger împrejurul meu o lumină de îndestulă. 7 Și am căzut în locul unde eram și am auzit un glas zicându 'mi: Saule, Saule, pentru ce mă urmărești? 8 Iar eu am răspuns: cine ești, Doamne? Și zise către mine: eu sunt Iisus Nazareul pe care tu îl urmărești. 9 Și cei care erau cu mine zăriră într'adevăr lumina, dar n'auziră glasul celui care 'mi vorbea. 10 Și am zis: ce să fac, Doamne? Iar Domnul zise către mine: sculându te mergi la Damasc, și acolo 'ți se va spune despre toate ce 'ți sunt rinduite ca sa le faci. 11 Și fiind că nu 'mi ridicam ochi în sus din pricina măririi acelei lumini, dus fiind de mână de către cei care erau cu mine am venit la Damasc. 12 Și un Anania, bărbat temător de Dumnezeu după lege, dovedit bun de către toți Iudei care locuiesc acolo, 13 Venind la mine și stând aproape 'mi zise: frate Saule, uită te în sus. Și eu chiar în acel ceas m'am uitat la el. 14 Și el zise: Dumnezeul părinților noștri te a ales pe tine ca să cunoști voința lui și să vezi pe cel Drept și sa auzi glas din gura lui, 15 Ca vei fi martur pentru dânsul la toți oamenii despre cele ce ai văzut și ai auzit. 16 Și acum ce ai în gând? Sculându te, botează te și spală 'ți păcatele tale, după ce vei fi chemat numele lui.

17 Și când mă întorsei la Ierusalem

și mă rugam în santuar eu fui în urmărire, 18 Și 'l am văzut zicându 'mi: grabeste și ești curind din Ierusalem; pentru că nu 'ți vor primi marturia despre mine. 19 Și eu am zis, Doamne, ei însuși știu că eu puneam în închisoare și bateam prin sinagogi pe cei care au crezut în tine; 20 Și când se vărsa sângele lui Stefan martorul tău, eram și eu însumi de față și încuviințam împreună și păziam vestmintele celor care 'l omorau. 21 Și zise către mine: mergi că eu te voi trimite afară între neamuri în departare.

22 Și 'l ascultau până la acest cuvânt, și ridicară glasul lor zicând: Iea de pe pământ pe unul ca acesta; caci nu se cuvine ca el să traiască. 23 Și pe când strigau ei și aruncau jos vestmintele lor și asvirliau țarina în aer, 24 Tribunalul porunci ca el sa fie adus în tabără, zicând să 'l cerceteze cu loviri de biciu, ca să afle pentru care pricină strigau așa împotriva lui. 25 Dar când îl întinseră pentru bicile de curele, Pavel zise către sutașul care era de față: vă este oare ertat sa bateți cu bice pe un om Roman și nejudecat? 26 Și auzind sutașul, ducându se la tribun 'i spuse zicând: ce ai de gând să faci? Căci omul acesta este Roman. 27 Și venind tribunul 'i zise: spune 'mi, tu ești Roman? Și el zise: așa este. 28 Și tribunul răspunde: eu cu multă sumă de bani am dobândit această cetățenie. Și Pavel zise: dar eu sunt chiar născut Roman. 29 Deci îndată să deteră la o parte de la dânsul cei care aveau să 'l cerceteze; și tribunul se temu, după ce cunoscă că este Roman și că el fusese legat.

30 Și a doua zi hotărîndu se să cunoască ce este temeinic, pentru ce este invinuit de catre Iudei, îl deslegă și porunci ca să se adune mai mari preoților și tot sinedriul, și aducând jos pe Pavel îl puse înaintea lor.

Pavel înaintea sinedriului. Desbinarea între farisei și saducei. Aratarea Domnului.

23 Și Pavel uitându se neclintit la sinedriu zise: barbați frați, eu în toată cunoștința bună de mine însumi m'am purtat în chemarea mea pentru Dumnezeu până în această zi. 2 Iar arhiereul Anania porunci celor care steteau lângă dânsul ca să 'l bata peste gură. 3 Atunci Pavel zise către el: Dumnezeu te va bate pe tine, perete vărui, chiar tu șezi judecându mă după

lege, și călcând legea poruncești să fiu bătut? 4 Iar cei care steteau de fața ziseră: pe arhiereul lui Dumnezeu îl înfrunteeți? 5 Și Pavel răspunse: nu ătia, fraților, că este arhiereu; căci este scris: „pe mai marele poporului tău nu 'l vorbi de rău.”

6 Și cunoscând Pavel că o parte este de saducei, iar alta de farisei striga în sinedriu: bărbați frați, eu sunt fariseu, fiu al fariseilor; pentru na-dejde și înviere dintre morți sunt cer-cetat eu.

7 Și zicând el aceasta să ivi neîn-țelegere între farisei și saducei; și des-binată fu mulțimea. 8 Pentru ca sa-ducei zic că nu este înviere, nici ânger, nici spirit; iar farisei pe amândoi le mărturisesc. 9 Și se facu strigăt mare, și sculându se uni dintre cărtu-rii din partea fariseilor să certau zi-când: nici un rău nu găsim în acest om; dar dacă spirit 'i a vorbit sau ânger? 10 Și făcându se mare neîn-țelegere, tribunul temându se ca Pavel să nu fie sfâșiat de către dânsi po-runci ca venind oștirea jos să 'l ră-piască din mijlocul lor și să 'l ducă în tabără.

11 Iar în noaptea urmatoare stând Domnul lângă el zise: îndrăznește; că după cum ai marturisit cele despre mine la Ierusalem, astfel trebuie ca tu să mărturisești și la Roma.

Încercarea de a ucide pe Pavel este ză-dărnicită prin aducerea sa la Cesarea.

12 Și făcându se zioă Iudei după ce s'au strins în ceată se deteră pe ei ên-suși anatema, zicând nici sa nu mănânce nici sa nu bea pînă când nu omoară pe Pavel. 13 Și erau mai mulți de patruzeci cei care făcură acest jurământ împreună; 14 Care ducându se la mai mari preoților și la bătrîni ziseră: cu anatema ne am dat pe noi ênșine anatema să nu gustăm nimic pînă când nu omorîm pe Pavel. 15 Acum dar voi împreună cu sinedriul faceți cunoscut tribunului pentru ca să 'l aducă jos la voi ca cum ați avea de gând să hotăriți mai cu deamănuntul cele despre dînsul; iar noi, mai 'nainte de a se apropia el sîntem gata să 'l răspunem.

16 Dar fiul surorii lui Pavel auzind de pândirea lor, venind și intrând în tabără spuse lui Pavel. 17 Și Pavel chemând la sine pe unul dintre sutași zise: du pe acest tînăr la tribun, căci are să 'i spună ceva. 18 Decî el

luându 'l îl duse la tribun și zise: Pa-vel care este închis chemându mă la sine mă rugă sa aduc la tine pe acest tînăr, avînd sa 'ți vorbiască ceva. 19 Și tribunul luându 'l de mână și ducându 'l la o parte întrebă: ce este ce ai să 'mi spui? 20 Și el zise că Iudei s'au înțeleles să te roage ca mâine să aduci jos la sinedriu pe Pa-vel, ca cum ar avea de gând să cerce-teze mai cu deamănuntul despre dînsul. 21 Decî tu nu te încrede lor; căci mai mult de patruzeci de bărbați dintre dânsi îl pîndesc, ca uni care s'au dat pe ei ênșuși anatema, ca nici să nu mănânce nici să nu bea pînă când nu 'l vor fi răpus; și acum sînt gata aștep-tând fagăduința de la tine. 22 Decî tribunul dete tînărului drumul, porun-cind să nu spue la nimeni, că ai facut cunoscut acestea către mine.

23 Și chemând la sine pe doi oare care dintre sutași zise: de la al treilea ceas din noapte aveți gata două sute de ostași și șaptezeci de călăreți și două sute de arcași ca să meargă pînă la Cesarea, 24 Și să aduceți dobitoace de povară ca punînd pe Pavel să 'l ducă bine la Felix procuratorul,

25 Scriind scrisoare ce avea acest coprins: 26 Claudiu Lisia alesului pro-curator Felix, multa sanatate. 27 Pe acest bărbat, prins fiind de către Iudei și avînd să fie omorît de dânsi, venind eu cu oștire 'l am scăpat, aflînd că este Roman. 28 Și voind să cunosc bine vina pentru care îl pîrau 'l am adus la sinedriul lor, 29 'L am găsit pîrit pentru nedomiriți ale legii lor, dar ne avînd nici o vină vrednică de moarte sau de legături. 30 Și adu-cându 'mi se la cunoștință că are să fie o cursa din partea Iudeilor împo-tiva acestui barbat, de îndată 'l am trimis la tine, poruncind și celor care 'l învinuesc să spună înainta ta cele împotiva lui. *Îi sanătos.*

31 Decî ostași luînd pe Pavel, după cum le fusese rînduit, îl duseră noap-tea la Antipatri. 32 Si a doua zi se întoarseră în tabără, lăsînd pe călăreți sa se duca cu dînsul; 33 Care, intrînd în Cesarea și dînd procuratoru-lui scrisoarea, 'i înfațișară și pe Pavel. 34 Și procuratorul citind și întrebînd din care ținut este, și aflînd ca din Cilicia, 35 Zise: te voi asculta cu deamănuntul, când vor fi venit și cei care te învinuesc; po-runcind ca el să fie păzit în pretoriul lui Erod.

Pavel se apără înaintea lui Felix de învinuirea ce 'i se aduce de Tertul și Iudei, și vorbește înaintea lui Felix și Drusilei.

24 Și după cinci zile veni archiereul Anania cu uni bătrini și cu un retor Tertul, care făcură cunoscut procuratorului împotriva lui Pavel.

2 Și chemat fiind el, Tertul începu să 'l învinuiască zicând: **3** Având prin tine parte de multă pace și de întocmiri bune făcute acestui neam prin îngrijirea ta în ori ce parte și pretutindinea, noi cunoaștem, alesule Felix, cu toată mulțumirea. **4** Dar ca să nu te țin mult timp, te rog să ne ascuți pe scurt ca a ta bună voință. **5** Căci aflând pe bărbatul acesta aducător de peire și îndemnând la răsccoală pe toți Iudei care sunt peste tot pământul locuit, fiind capetenie a eresii Nazareilor, **6** Care a încercat să spurce și santuarul, și pe care am pus mâna, **7** Și am voit să 'l judecăm după legea noastră, dar venind tribunul Lisia 'l a dus jos cu mulă silnicie din mâinile noastre, poruncind celor care 'l învinuiau să vie înaintea ta; **8** De la care poți, însuși cercetând cu scumpătate, să cunoști cu deamănuntul despre toate acestea pentru care noi 'l învinuim.

9 Și se învoiră și Iudei zicând că acestea așa sunt.

10 Și Pavel răspunse, după ce procuratorul 'i făcu semn să vorbească: Știind că tu de mulți ani ești judecător acestui neam, bucuros mă apăr de cele pentru mine însumi, **11** Putând tu cunoaște bine că nu am mai mult de doăsprezece zile, de când am venit la Ierusalem ca să mă închin; **12** Și nici în santuar nu m'au găsit vorbind către cineva sau făcând răsccoală de gloată, nici în sinagogi nici prin oraș, **13** Nici nu pot să 'ți dovediască cele pentru care mă învinuesc ei acum. **14** Dar 'ți mărturisesc aceasta, că potrivit eu calea pe care dăuși o numesc eresie, slujesc într'adevăr Dumnezeului parintesc, crezând toate cele scrise după lege și în profeți, **15** Având în Dumnezeu nădejde, pe care și aceștia însuși o au, că are să fie înviere a dreptilor și a nedreptilor. **16** De aceea și eu însumi mă ostenesc să am în totdeauna întreagă cunoștință de mine înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor. **17** Și după mai mulți ani am venit ca să fac milostenii pentru neamul meu și daruri; **18** La care m'au găsit uni

Iudei din Asia curățit în santuar, nu cu gloată, nici cu sgomot, **19** Aceia trebuia să fie de față înaintea ta și să mă învinuiască, dacă ar avea ceva împotriva mea, **20** Sau chiar aceștia să spună ce nedreptate au găsit, când am stat înaintea sinedriului, **21** Decât numai acest singur cuvânt pe care 'l am rostit tare, stând între dăuși, că pentru înviere dintre morți sunt cercetat eu astăzi înaintea voastră.

22 Și Felix, auzind acestea, 'i amână pentru altă dată, știind mai cu deamănuntul cele despre calea aceasta, zicând: când va fi venit tribunul Lisia, voi hotărî cele ale voastre; **23** Poruncind sutașului ca Pavel să fie ținut în pază și să aibe liniște și să nu opriască pe nimenea dintre ai lui ca să 'i slujască. **24** Și după câteva zile venind Felix cu Drusila femeea sa, care era Iudee, trimise să cheme pe Pavel, și 'l ascultă despre credința în Christos Iisus. **25** Și vorbind el cu dăuși despre dreptate și înfrânare și despre judecata viitoare, Felix înfricoșându-se răspunse: pentru acum du te, și când voi avea timp potrivit te voi chema iar, **26** Așteptând în acelaș timp că 'i se vor da bani de către Pavel, pentru ca să 'i dea drumul; de aceea și mai adesea trimițând să 'l cheme vorbea cu dăușul.

27 Și împlinindu-se doi ani, Felix avu urmaș pe Porciu Festu; și Felix voind să 'și dobândească mulțumire de la Iudei lasă pe Pavel închis.

Pavel se apără înaintea lui Festu și a Iudeilor veniți la Cesarea.

25 Deci Festu, după ce păși pe ținutul său, se duse după trei zile de la Cesarea la Ierusalem. **2** Și mai mari preoților și fruntași Iudeilor 'i făcură cunoscut împotriva lui Pavel, **3** Și 'l rugau cerând ca îndatorire împotriva lui ca să trimită să 'l cheme la Ierusalem, făcând ei din aceasta o cursă ca să 'l răpue pe cale. **4** Dar Festu răspunse ca Pavel este ținut în paza la Cesarea, și că el însuși stă să plece în curind; **5** Deci care dintre voi sunt în stare, zise el, venind împreună cu mine, să 'l învinuiască, dacă este ceva necuviincios în acest bărbat.

6 Și stând între dăuși nu mai mult de opt sau zece zile, venind la Cesarea, făcând a doa zi pe scaunul de judecător porunci ca Pavel să fie adus. **7** Și venind el, îl înconjurară Iudei care veniseră de la Ierusalem, aducând

împotriva lui multe și grele învinuiri pe care nu puteau să le dovediască, 8 Pe când Pavel se apăra că n'a greșit ceva nici față de legea Iudeilor, nici față de santuar, nici față de Cesar.

9 Dar Festu, voind să dobîndiască mulțumire de la Iudei, răspunzând lui Pavel zise: voești ca mergînd la Ierusalim să fi judecat acolo înaintea mea pentru acestea? 10 Și Pavel zise: eu stau înaintea scaunului de judecător al Cesarului, unde trebuie să fiu judecat; pe Iudei cu nimic nu 'i am nedreptățit, după cum și tu mai bine cunoști. 11 Deci dar, dacă nu sînt în drept și am făcut ceva vrednic de moarte, nu mă ferece de moarte; iar dacă nu este nimic din acelea pentru care aceștia mă învinuiesc, nimeni nu poate să mă dea lor. Cer să fiu judecat de Cesarul.

12 Atunci Festu chibzuind împreună cu cei chemați a se sfătui răspunse: ai cerut să fi judecat de Cesarul, la Cesarul te vei duce.

Pavel este înfățișat la regele evreu Agripa.

13 Și trecînd cîteva zile, Agripa împăratul și Berenice sosiră la Cezarea ca să ureze lui Festu bun venit. 14 Și fiind că rămăseră acolo mai multe zile, Festu istorisi împăratului cele despre Pavel zicînd: este lăsat în închisoare de către Felix un bărbat, 15 Pentru care, fiind eu la Ierusalim, 'mi au făcut cunoscut mai mari preoților și bătrîni Iudeilor, cerînd hotărîre împotriva lui; 16 Căroră le am răspuns că Romani n'au obiceiul să dea pe un om, pînă cînd învinuitul nu are de față pe învinuitorii lui și nu iese loc de apărare pentru învinuire. 17 Deci după ce au venit ei aci, ne mai făcînd nici o amânare, șezînd a doua zi pe scaunul de judecător am poruncit ca să fie adus bărbatul; 18 Împotriva căruia sculându se învinuitori, nu aduceau nici o vină rea din acele pe care 'mi le puneam eu în minte, 19 Ci aveau față de dînsul niște neînțelegeri pentru a lor temere de Dumnezeu și pentru un Iisus mort, despre care Pavel zicea că este viu. 20 Și eu nedomirindu mă la cercetarea despre acestea întrebam dacă el ar voi să meargă la Ierusalim și acolo să fie judecat pentru acestea. 21 Dar Pavel cerînd ca el să fie ținut în păstrare pînă ce 'l voi trimite la Cesarul.

22 Și Agripa zise către Festu: aș vrea și eu însumi să auz pe acest om. Măine îl vei auzi, zise el.

23 Deci a doua zi venind Agripa și Berenice cu multă pompă, și intrînd ei în auditoriu împreună cu tribuni și bărbați cei mai aleși ai orașului, și poruncind Festu, Pavel fu adus.

24 Și Festu zice: împărate Agripa și toți bărbați care sînteți de față cu noi, priviți pe acesta despre care 'mi a vorbit toată mulțimea Iudeilor în Ierusalim și aci, strigînd că el trebuie să nu mai fie viu. 25 Dar eu am înțeles că el n'a făcut nimic vrednic de moarte, și acesta însuși cerînd să fie judecat de Augustul, am hotărît să 'l trînit. 26 Despre care nu am ceva temeinic ca să scriu Domnului meu. De aceea 'l am adus înaintea voastră și mai ales înaintea ta, împărate Agripa, pentru ca făcîndu se cercetare cu deamănuntul să am ce să scriu. 27 Căci mi se pare nemintos, ca trimițînd pe un închis să nu arăt și cîvintele împotriva lui.

Înaintea lui Agripa și Festu Pavel vorbește de viața sa din trecut, de vedenia cerească și de credința sa.

26 Și Agripa zise către Pavel: 'ți este îngaduit să vorbești pentru tine însuși.

Atunci Pavel întinzînd mîna rostia cuvinte de apărare:

2 Împărate Agripa, mă cred pe mine însumi fericit avînd să mă apăr astăzi înaintea ta de toate câte sînt învinuit de către Iudei, 3 Mai ales că tu cunoști toate obiceiurile și neînțelegerile dintre Iudei; de aceea mă rog să mă ascultați cu mărinimie.

4 Deci dar vețuirea mea din tinerețe, ce fu de la început în neamul meu în Ierusalim, o știu toți Iudei, 5 Pentru că ei mă cunosc de mult, dacă voesc să mărturisiesc, că eu am vețuit ca fariseu potrivit cu cea mai strășnică sectă a credinții noastre în Dumnezeu. 6 Și acum pentru nădejdea în făgăduința făcută de Dumnezeu către părinții noștri stau judecându mă, 7 La care făgăduință cele doăsprezece semînții ale noastre, slujind cu stăruință noapte și zi, nădăjduesc să ajungă; pentru această nădejde sînt învinuit de către Iudei, împărate Agripa. 8 Pentru ce se socotește de necrezut la voi dacă Dumnezeu înviează morți?

9 De aceea eu m'am gîndit în mine însumi că pentru numele lui Iisus Na-

zareul trebuie să lucrez multe impropria, 10 Ceea ce am și făcut în Ierusalem, și pe mulți dintre sântii eu 'i am închis în închisorii, după ce am luat imputernicirea de la mai mari preoților, și pe când erau omorîți 'mi am dat glasul, 11 Și răsbunându 'mi pe dênși de multe ori prin toate sinagogle 'i siliam să defaimizez, și peste măsură înfuriindu 'm asupra lor 'i urmariam pênă și în orașele de din afară.

12 În aceste urmăriri ducându mă la Damasc cu imputernicire și cu drept de lucrare de la mai mari preoților, 13 Am văzut, împérate, în mezul zilei pe cale o lumină din cer, întrecend strălucirea soarelui, încunjurându mă pe mine și pe cei care mergeau împreună cu mine; 14 Și cazend noi toți jos la pământ, eu am auzit un glas zicend către mine în limba ebrească: Saule, Saule, pentru ce mă urmărești? Cu greu 'ți este să calci cu piciorul peste ghimpi. 15 Și eu am zis: cine ești, Doamne? Iar Domnul zise: eu sunt Iisus pe care tu îl urmărești. 16 Dar scoală te și stai pe picioarele tale; caci pentru aceasta m'am arătat ție, ca să fii tu rinduit slujitor și martor atât de cele ce ai văzut, cât și de cele pentru care mă voi arăta ție, 17 Scăpându te eu pe tine din acest popor și dintre neamuri, la care eu te trimit, 18 Ca să le deschizi ochi, spre a se întoarce de la întunerec la lumină și de la stăpînirea lui satan spre Dumnezeu, ca să primiască ei prin credința în mine ertare de păcate și sorți între cei sântiți.

19 De aceea, împérate Agripa, nu m'am făcut ne ascultător vedenii cerești, 20 Ci am vestit mai 'ntîiu atât celor din Damasc și celor din Ierusalem și în toată țara Judei, cât și neamurilor ca să se pocăiască și să se întoarca spre Dumnezeu, făcend lucruri vrednice de pocăință.

21 Pentru acestea Iudei apucându mă, fiind eu în santuar, se încercau să mă omoare. 22 Decî avend parte de ajutorul lui Dumnezeu pênă în această zi stau, dovedit fiind bun și de mic și de mare, fiind că nu zic nimic, decît cele ce au spus atât profeți cât și Moise că au să fie, 23 Adecă dacă Christosul are să fie supus la patimire, dacă el întîiu fiind din învierea morților are să vestiască lumină atât poporului cât și neamurilor.

24 Și pe când rostia acestea apă-

rându se, Festu zice cu glas tare: 'ți ai eșit din fire, Pavele, știința multă te duce la smintire.

25 Dar Pavel zise: nu 'mi am eșit din fire, alesule Festu, ci rostesc cuvinte ale adevărului și ale cuminții. 26 Căci despre acestea știe împêratul, către care și vorbesc fără sfeală fiind; pentru că nu sunt încredințat cu nimic că el nu știe ceva din acestea, fiind că aceasta nu s'a petrecut într'un unghiș. 27 Crezi profeților, împérate Agripa? Știu că crezi!

28 Și Agripa zise către Pavel: cu puțin mă îndupleci ca să mă fac Chreștin. 29 Iar Pavel zise: m'aș ruga lui Dumnezeu ca și cu puțin și cu mult, nu numai tu ci și toți care mă asculta astăzi să fiți astfel cum sunt și eu, afară de aceste legături.

30 Și se sculă împêratul și procuratorul și Berenic și cei care ședeau împreună cu dênși, 31 Și tragendu se ei le o parte vorbeiau unii cu alți zicend ca omul acesta nu faptuește nimic vrednic de moarte sau de legături. 32 Și Agripa zise lui Festu: omului acestuia putea să 'i se dea drumul, dacă n'ar fi cerut să fie judecat de Cesarul.

Pavel cu soți săi pornește pe apă la Roma. Încurajarea marinarilor din parte 'i. Sfărimarea vasului și scăparea tuturor.

27 Și când fu hotărit ca noi să plecăm pe apă în Italia, ei deteră în primire pe Pavel și pe oare care alți închiși unui sutaș cu numele Iuliu din cohorta Augusta. 2 Și suindu ne într'un vas de la Adramit, care avea sa meargă la locurile de pe lângă Asia, ne am dus, fiind cu noi Aristarch Macedoneanul din Tesalonic; 3 Și a doa zi ajunseram la Sidon, și Iuliu, purtându se omenos cu Pavel, 'i dete voe sa se ducă la prietenii ca să capete grijire. 4 Și pornind de acolo am mers pe lângă Cipru pentru că vînturile erau improprioare, 5 Și trecend marea de pe lângă Cilicia și Pamfilia am venit jos la Mira Licii.

6 Și acolo sutașul gasind un vas Alexandrin mergend în Italia ne a suit întrênsul. 7 Dar fiind că în multe zile mergeam încet și cu anevoie ajungend lângă Cnidu, de oare ce vîntul nu se lăsa să ne apropiem, am mers pe lângă Creta spre Salmone; 8 Și cu greutate mergend noi pe lângă dênș, am venit la un loc numit Limanuri

Frumoase, de care *loc* era aproape orașul Lasea.

9 Și trecând mult timp și călătoria fiind acum primejdioasă, pentru că și postol trecuse acum, Pavel 'i îndemna 10 Zicându-le: bărbați, ved că călătoria are să fie cu mare îndrăzneală și multă pagubă nu numai pentru încărcătură și vas, ci și pentru sufletele noastre. 11 Dar sutașul asculta mai mult de cărmăci și de căpitanul vasului decât de cele zise de Pavel. 12 Și limanul nefind bun de ernet, cei mai mulți găsiră cu cale să plece de acolo, încercând dacă cumva, după ce vor fi ajuns la Fenicia, ar putea să erneze, fiind aci un liman al Cretei așezat spre mează zi și apus și spre mează noapte și apus.

13 Și batând încet vânt de mează zi, parându-li se că sunt stăpîni pe a lor punere la cale, ridicând *ancora* mergeau mai aproape pe lângă Creta. 14 Dar nu după mult timp se repezi impropria ei vânt furtunos care se numește Eurachilon; 15 Și vasul rapit fiind cu totul și ne putînd sa se împotiviască vîntului, eram duși lăsându-ne în voia lui. 16 Și trecînd pe lângă o insula numita Claudia, cu anevio am fost în stare sa prindem luntrea, 17 Pe care ridicînd o sus, *oameni* întrebuițau mijloace de apărare încingînd vasul pe de desubt; și temîndu se să nu dea peste Sirte, lăsînd vetrilele jos erau mînați astfel. 18 Și tare primejduit și fiind noi de furtună, aruncară a doa zi povara, 19 Și a treia zi aruncara cu mîinile lor unelte vasului. 20 Și mai multe zile ne arătînd se nici soare nici stele, și furtună foarte mare amenințînd necontenit, fu luată în cele din urma ori ce nadejde de scăparea noastră.

21 Și fiind că de mult nu mîncase nimeni, atunci Pavel stînd în mijlocul lor zise: bărbați, trebuia ca ascultînd de mine să nu plecați de la Creta și să fi cruțat această îndrasneală și pagubă. 22 Acum dar vă îndemn să fiți cu inima bună; căci nici o pierdere de suflet nu va fi dintre voi afară de a vasului. 23 Pentru ca statu lînga mine în noaptea aceasta un ânger al Dumnezeuului, al căruia sînt eu și carui slujesc zicînd: 24 Nu te teme Pavele, tu trebuie să stai înaintea Cesarului; și iată Dumnezeu 'ți a daruit pe toți care calatoresc cu tine. 25 De aceea, bărbați, fiți cu inimă bună; căci

am încredere în Dumnezeu că astfel va fi după cum 'mi s'a vorbit mie. 26 Dar peste o insula trebuie sa dam.

27 Și cînd fu a patrusprezece noapte, mînați fiind noi încoaci și încolo în Adriatica, către mezul nopții oameni vasului 'și dedeau cu bănuială că o țară vine aproape de denși; 28 Și lăsînd măsura în jos găsira douăzeci de stînjeni și departîndu se puțin și lăsînd iar măsura în jos, găsiră cincisprezece stînjeni. 29 Și temîndu se ca nu cumva să dăm peste locuri stîncoase, aruncînd din partea d'înapoi a vasului patru ancore doriau să se facă zioă.

30 Dar oameni vasului căutînd să fuga din vas, și lasînd luntrea jos în mare sub cuvînt ca ar avea sa întinza ancore de la pisc, 31 Pavel zise sutașului și ostașilor: dacă aceștia nu rămîn în vas, voi nu puteți fi scăpați. 32 Atunci ostași taeară funiile luntri și o lasară sa caza.

33 Și pînă cînd era să se facă zioă, Pavel îndemna pe toți să ȳa parte la masă zicînd: astăzi este a patrusprezece zi de cînd așteptînd sînteți într'una nemîncăți, ne luînd nimic. 34 De aceea vă îndemn sa luați parte la masa; căci aceasta este spre scaparea voastră; pentru ca un pîr al nici unuia dintre voi nu va peri din capul său. 35 Zicînd dar acestea și luînd pîne mulțumi lui Dumnezeu în fața tuturor, și frîngînd incepu sa manînce. 36 Și toți fiind cu inima bună luară și ei să manînce. 37 Și eram în vas toate sufletele două sute șaptezeci și șase. 38 Și după ce se saturară de mîncare, ușurau vasul aruncînd afara în mare cele pentru brana lor.

39 Și cînd se facu zioa, nu cunoștiau bine pamîntul, dar zăriau un sin de mare avînd țerm, catre care se hotărîră, dacă ar putea, să mînă vasul. 40 Și desfăcînd ancorele le lasară în mare, în acelaș timp lăsînd în jos legaturile cîrmelor și întinzînd vetrila din frunte la adierea vîntului țineau spre țerm. 41 Dar dînd ei peste un loc între două mari întepenira vasul; și piscul înfigîndu se sta neclintit, iar partea d'înapoi a vasului se sfărîma de taria valurilor. 42 Atunci hotărîrea ostașilor fu ca să omoare pe cei legați, ca nu vre unul eșind afară în 'not să scape prin fugă; 43 Dar sutașul hotărît fiind să scape pe Pavel 'i împedică de la înțelesul lor, și porunci ca cei care pot să înoate, arun-

cându se cei d'intîiu să easă la uscat. 44 Și ceilalți uni pe scînduri, iar alți pe ceva de ale vasului.

Și astfel se făcu că toți fură scăpați la uscat.

Sfărimarea vasului la Melite. Vipera.

28 Și scăpați fiind, atunci cunoscuserăm bine ca insula se numește Melite. 2 Și barbari ne arătau nu puțină bunăvoință; pentru că aprinzînd foc ne luară pe toți la densi din pricina ploi ce era și a frigului.

3 Și Pavel strîngînd grămadă de uscături și punînd pe foc, o viperă eșind de căldură 'l apucă de mână. 4 Și barbari când vîzură veșuitoarea atârnată de mîna lui ziceau uni către alți: cu adevărat omorîtor este omul acesta, pe care dreptatea nu 'l lăsă să fie viu, deși este scăpat din mare. 5 Dar el scuturînd în foc veșuitoarea nu suferi nici un rău. 6 Și ei așteptau că el are să se umfle sau să cază de o dată mort. Dar așteptînd densi mult și vîzînd că nu 'i se întîmplă nici un rău, schimbîndu se ziceau că el este Dumnezeu.

Fapta minunată a lui Pavel.

7 Și împrejurul aceluia loc avea țarine un anume Popliu, cel d'intîiu al insulei; acesta după ce ne primi ne ospetă prietenește trei zile. 8 Și tatăl lui Popliu zacea apucat de friguri și vintre. La densul intrînd Pavel și rugîndu se, punînd mîinile asupra 'i îl făcu sănătos. 9 Făcîndu se aceasta veniau la densul și ceilalți din insulă care aveau suferințe și erau tîmăduiți; 10 Aceștia ne cinstiră și cu multă cinste, și fiind noi să plecăm puseră cele pentru trebuința noastră.

Sosirea și predica lui Pavel la Roma.

11 Iar după trei luni plecărăm într'un vas Alexandrin, cu semnul Castor și Polux, care vas ernase în insulă. 12 Și ajungînd la Siracusa am rămas trei zile. 13 De acolo încunjurînd am sosit la Regiu; și după o zi bătînd vînt de mează zi, am venit a doua zi la Poțioli. 14 Unde găsind frați am fost îndemnați să rămînem la densi șapte zile; și astfel am venit la Roma. 15 Și frați d'acolo auzind cele despre noi veniră spre întîmpinarea noastră pînă la Foru lui Apii și la Trei taberne, pe care vîzîndu 'i Pavel, mulțumind lui Dumnezeu, luă îndrăzneală.

16 Iar când am intrat în Roma, sutașul dete căpeteniilor ostășești în primire pe cei legați iar lui Pavel 'i dete voie să rămăie singur cu ostașul care 'l păzia.

17 Și după trei zile densul chemă împreună la sine pe cei care erau fruntași Iudeilor; și venind ei împreună zise către densi: bărbați frați, eu ne făcînd nimic împotriva poporului sau datinelor părintești, legat fiind în Ierusalim am fost dat în mîinile Romanilor, 18 Care cercetîndu mă voiau să 'mi dea drumul pentru că nici o vină de moarte nu era în mine; 19 Dar Iudei împotvindu se prin cuvinte am fost nevoit să cer a fi judecat de Cesarul, nu că aș avea ceva ca să învinuesc neamul meu. 20 Decî pentru acest cuvînt v'am chemat ca să vă vîz și să vă vorbesc; căci pentru nădejdea lui Israel sînt impresurat cu acest lanț.

21 Iar ei ziseră către densul: noi n'am primit din Iudeea nici scrisori despre tine, nici venind vre unul dintre frați a dat de știre sau a vorbit ceva rău de tine. 22 Dar gîsim cu drept să auzim de la tine cele ce gîndești; căci despre eresia aceasta ne este cunoscut că pretutindenea se vorbește împotriva.

23 Și hotărîndu 'i o zi veniră mai mulți la densul în casa de poposire, cărora le spuse adevîrînd împărăția lui Dumnezeu, și încredințîndu 'i de dimineața pînă seara despre Iisus atît din legea lui Moise cît și din profeți. 24 Și uni erau încredințați de cele spuse, iar alți nu credeau.

25 Și ne învîndu se între densi plecară, după ce Pavel zise un cuvînt, că bine a vorbit spiritul sînt prin Isaia profetul către părinți voștri 26 Zicînd: „Du te la poporul acesta și zi: cu auzul veți auzi dar nu veți înțelege; și vîzînd veți vedea, dar nu veți cunoaște; 27 Căci s'a îngrășat inima acestui popor, și cu urechile au auzit greu, și au închis ochi lor, ca nu cumva să vază cu ochi și să auză cu urechile și să înțeleagă cu inima și sa se întoarcă, și să 'i vindec pe ei.“ 28 Decî cunoscut să vă fie voă că neamurilor s'a trimis această mîntuire a lui Dumnezeu; și densi vor asculta.

29 Și după ce zise el acestea, Iudei plecară avînd mare neînțelegere între densi.

30 Iar Pavel rămase doi ani de-

plinî într'o casa închiriată de el însuși, și primia pe toți care veniau la dînsul, 31 Predicînd împărăția lui Dumnezeu și învățînd fără nici o sfiială, fără nici o pedică cele despre Domnul Iisus Christos.

EPISTOLA APOSTOLUI PAVEL CĂTRE ROMANI.

Pavel laudă biserica din Roma pentru credința ei, arătînd dorința d'a veni s'o vadă.

I Pavel slujitor al lui Iisus Christos, chemat apostol, deosibit fiind pentru evanghelia lui Dumnezeu, 2 Pe care a făgăduit o mai dinainte prin profeți săi în scriptură sîntă, 3 Despre Fiul său născut după trup din sămînța lui David, 4 Rînduit Fiul al lui Dumnezeu puternic după spirit de sîntenie prin înviere dintre morți, Iisus Christos Domnul nostru, 5 Prin care am luat dar și apostolie spre supunere de credință între toate neamurile pentru numele său. 6 Între care sunteți și voi chemați ai lui Iisus Christos,

7 Tuturor care sunteți în Roma iubiți de Dumnezeu, chemați sînți.

Dar voe și pace de la Dumnezeu Tatal nostru și Domnul Iisus Christos.

Evanghelia c o putere dumnezească ce mîntuiesce și te face fericit.

8 Mai întîiu mulțumesc Dumnezeu-lui meu prin Iisus Christos pentru voi toți, fiind că credința voastră se vestește în toată lumea. 9 Căci martur'mi este Dumnezeu, căruia 'i slujesc în spiritul meu în evanghelia Fiului său, căt de neîncetat 'mi aduc aminte de voi 10 Totdauna în rugăciunile mele, cerînd dacă cum va în cele din urmă voi avea parte prin voința lui Dumnezeu să vin la voi. 11 Căci doresc să vă văd, ca să vă împărtășesc ceva dar spiritual pentru ca voi să fiți înțăriți, 12 Și accasta este ca eu să fiu împreună îndemnat între voi prin credința ce este între noi, atît a voastră cît și a mea.

13 Dar, fraților, nu voesc ca voi să nu știți că de multe ori 'mi am pus în gînd să vin la voi, — și am fost împedat pînă acum —, pentru ca să am oare care rod și între voi, ca și între celelalte neamuri. 14 Sînt dator atît la Eleni cît și la barbari, atît la învățați cît și la neînvățați;

15 Astfel întru cît mă privește pe mine, nu este preget ca să vă binevestesc și voe care sunteți în Roma; 16 Căci nu mă rușinez de evanghelia lui Christos, pentru ca este puterea lui Dumnezeu spre mîntuire la tot care crede, atît Iudeu măi întîiu, cît și Elen.

Evanghelia arată dreptatea din credință pentru pogăni, ce stau sub mânia lui Dumnezeu.

17 Pentru că îndreptățire de la Dumnezeu se descopere în ea din credință pentru credință, după cum este scris: „Dreptul prin credință va fi viu.“

18 Căci mânia lui Dumnezeu se descopere din cer împotriva orî cărci necu-cernicii și nedreptăți a oamenilor, care țin cu silnicie adevărul în nedreptate, 19 Pentru căt este cunoscut al lui Dumnezeu arătat este într'euși, de oare ce Dumnezeu le a făcut cunoscut lor. 20 Căci cele nevăzute ale lui sînt zărite de la facerea lumii, pricepîndu se cu mintea prin făpturi, adica vecinica lui putere și măreție dumnezească, pentru ca dînsii să fie fără cuvînt de apărare, 21 Pentru că deși cunoscuseră pe Dumnezeu nu 'l au marit ca pe un Dumnezeu, nici nu 'i au mulțumit, ci fură amăgiți în gîndirile lor, și întunecată fu nemintoasa lor inima. 22 Zicînd că sînt înțelepți, fura nemintoși, 23 Și schimbă marirea neperitorului Dumnezeu cu asemanare de chip de om peritor și de sburatoare și de dobitoace și de taritoare,

24 De aceea și Dumnezeu 'i a dat prinși în poftele inimilor lor spre necurațenie, ca corpurile lor să fie necinstite între ei însuși, 25 Ca unii care au schimbat adevărul lui Dumnezeu în minciuna, și au cinstit și au slujit făpturi în loc Faptuitorului, care este binecuvîntat în veci. Amin. 26 Pentru aceasta Dumnezeu 'i au dat prinși în patimi de necinste; căci și cele de parte fecmeasca ale lor au schimbat întrebuințarea firească pe cea impro-

tiva firii, 27 Asemenea și cei de parte bărbătească, lăsând întrebuințarea firească a femeii, fură aprinși în pofta lor între dâni, sêvîrșind rușinea, parte bărbătească în parte bărbătească, și primind în ei ênșile respata ce trebuia a rătăcirii lor. 28 Și după cum n'au judecat de bun ca să aibă pe Dumnezeu în deplină cunoștință, și Dumnezeu 'i a dat la o gândire ne-crebnică, ca să facă cele ce nu se cuvin, 29 Plin fiind de ori ce nedreptate, de desfrânare, de răutate, de pornire spre tot felul de înăvuiure, de înrêire, umpluți de pismă, de omor, de ceartă, de înșălăciune, de viclenie, 30 Șoptitori, vorbitori de rău, urîți de Dumnezeu, sumeți, îngâmfați, lăudaroși, născocitori de rele, nesupuși părinților, 31 Nepricepuți, călcători de cuvint, fără iubire firească, *neîmpăcați*, fără milă; 32 Ca uni care cunoscând bine hotărîrea lui Dumnezeu, că cei care făptuiesc unele ca acestea sînt vrednici de moarte, nu numai că fac aceleași, dar și dau încuviințare la cei care le făptuiesc.

Judecata lui Dumnezeu este pentru toți. In zadar sê mândresc Iudei cu legea și cu taerea împrejur. Atât Iudei cât și păgînii sînt păcătoși.

2 De aceea ești fără cuvînt de apărare, omule, ori care judeci; căci în aceea ce judeci pe altul pe tine ênsuți te osîndești, pentru că tu care judeci faptuești aceleași. 2 Dar noi știm că judecata lui Dumnezeu este după adevăr împotriva celor care făptuiesc unele ca acestea. 3 Și socotești tu aceasta, omule, care judeci pe cei care faptuiesc unele ca acestea, și care faci aceleași, că tu vei scăpa de judecata lui Dumnezeu? 4 Sau desprețuești bogăția bunătății lui și a îngăduirii și a îndelung răbdării, necunoscând că bunătatea lui Dumnezeu te duce la pocăință? 5 Dar după învințoșarea ta și inimă nepocăită 'ți grămădești ție osîndă mînie în zi de mînie și de descoperire a dreptei judecăți a lui Dumnezeu, 6 „Care va da fie căruia după lucrările sale,” 7 Celor care după stăruință de bună lucrare caută mîrire și cinste și neperire *le va da viață veșnică*; 8 Iar pentru cei care fac zavistii și nu sê supun adevărului, dar sînt supuși nedreptății, *ra fi mînie și aprindere*, 9 Suferința și strîmtoare *va fi* peste ori ce suflet de om care lucrează cu desêvîrșire

rêul, atât peste al Iudeului mai 'ntêiu cât și al Elenului; 10 Mărire ânsê și cinste și pace *va fi* ori cui care lucrează binele, atât Iudeului mai 'ntêiu cât și Elenului; 11 Căci la Dumnezeu nu este partinire.

12 Căți dar ne avînd legea vor fi pécăuit, ca ne avînd legea vor și peri; și căți avînd legea vor fi pécăuit, prin lege vor fi judecați; 13 Pentru că nu auzitori legii sînt îndreptățiți înaintea lui Dumnezeu, ci împlinatori legii vor fi îndreptățiți, 14 — Când dar neamuri care n'au legea fac din fire cele ale legii, aceștia, lege ne avînd, sînt loruși ênsuși lege, 15 Ca uni care dovedesc lucrul legii scris în inimile lor, dovadă dându-le împreună a lor știința de sinele, și gîndurile învinoitoare sau și aparătoare dintre dâni —, 16 În zioa când va judeca Dumnezeu prin Iisus Christus după evanghelia mea cele ascunse ale oamenilor.

17 Dacă tu dar ești numit Iudeu și te razim pe lege și te lauzi cu Dumnezeu, 18 Și cunoști voea lui și încuviințezi pe cele bune, învățat fiind din lege, 19 Și ai încredere că tu ênsuși ești călăuză de orbi, lumină celor întru întunec, 20 Îndreptator al nemîntoșilor, învățător al neștiutorilor, avînd icoana cunoștinței și adevărului în lege; 21 Deci tu care înveți pe altul pe tine ênsuși nu te înveți? Care predici: nu fura, furî? 22 Care zici: nu sêvîrși adulter, sêvîrșești adulter? Care urăști idoli, jăfuești templele? 23 Tu care te lauzi cu legea, necinstești pe Dumnezeu prin călcarea legii? 24 Pentru că „numele lui Dumnezeu din pricina voastră este defaimat între neamuri,” după cum este scris.

25 Căci tăerea împrejur folosește într'adevăr dacă faci legea; dar dacă ești călcător de lege, tăerea ta împrejur s'a făcut netăiere împrejur. 26 Deci dacă netăierea împrejur păzește hotărîrile legii, oare netăierea lui împrejur nu va fi socotită ca tăiere împrejur? 27 Și cea din fire netăiere împrejur care împlinește legea te va judeca pe tine călcător de lege în litera și tăiere împrejur. 28 Pentru că nu este Iudeu cel în afară, nici taere împrejur cea în afară în carne; 29 Ci Iudeu este cel în ascuns și tăiere împrejur a inimei *este* în spirit iar nu în literă: pentru care lauda nu *este* de la oameni ci de la Dumnezeu.

Toți omenii fără deosebire sunt păcătoși și devin drepți fără merit, prin credință. Credința în Christos mântuiește. Credința nu desființează legea.

3 Deci care este mai multul Iudeului, sau care este folosul tăerii împrejur? **2** Este mult în orî ce chip. Mai întîu că le au fost încredințate cuvintele lui Dumnezeu. **3** Cum dar dacă uni n'au crezut? Nu cum va necredința lor va desființa credincioșia lui Dumnezeu? **4** Să nu fie; dar fie Dumnezeu iubitor de adevăr, „iar orî ce om mincinos“, după cum este scris: „Ca să fi îndreptățiți în cuvintele tale, și să biruești când vei judeca tu.“

5 Dacă dar nedreptatea noastră învederează dreptatea lui Dumnezeu, ce vom zice? Nu cumva că Dumnezeu care cercetează cu mânia sa este nedrept? — ca un om vorbesc. — **6** Să nu fie; căci cum va judeca Dumnezeu lumea? **7** Iar dacă în a mea minciună a prisosit adevărul lui Dumnezeu spre mărirea lui, pentru ce mai sînt și eu judecat ca păcătos, **8** Și să nu facem cele rele ca să vie cele bune, după cum sîntem defaimați și după cum spun uni că zicem noi? Osînda lor este după drept.

9 Ce este dar? Avem noi apărare? Nici de cum, pentru că am învinuit mai 'nainte atît pe Iudei cît și pe Eleni că toți sînt sub păcat, **10** După cum este scris că: „Nu este drept nici unul măcar, **11** Nu este care înțelege, nu este care caută pe Dumnezeu; **12** Toți s'au abătut, împreună netrebuitori s'au făcut; nu este care face bunătate, nu este pînă la unul. **13** Mormînt deschis este găteliul lor. Cu limbile lor violențiau, venin de aspidă sub buzele lor. **14** A căror gură este plină de blestem și amărăciune; **15** Luți sînt picioarele lor spre vărsare de sînge, **16** Derăpănare și silnicie în caile lor, **17** Și cale de pace n'au cunoscut. **18** Nu este temere de Dumnezeu înaintea ochilor lor.“

19 Știm însă că tot ce zice legea, pentru cei care sînt în lege le spune, ca orî ce gura sa fie închisă și toată lumea să fie vinovată lui Dumnezeu, **20** Pentru că din lucruri ale legii „nimenî nu va fi îndreptătit înaintea lui“; căci prin lege s'ă dă cunoștința de păcat.

21 Astfel dar afara din lege s'a făcut cunoscut îndreptățire care vine de

la Dumnezeu, dovedită fiind de lege și de profeți; **22** Indreptățire care vine de la Dumnezeu prin credință în Iisus Christos pentru toți și peste toți care cred. Căci nu este deosebire, **23** Pentru că toți păcătuiră și au lipsă de mărirea lui Dumnezeu, **24** Indreptățiti fiind ei prin dăruire cu al lui dar prin rîscumpărarea care este în Christos Iisus; **25** Pe care Dumnezeu 'l a pus la privire ispășitor prin credința în al său sînge, spre arătare a dreptății lui, pentru trecerea prin îngăduirea lui Dumnezeu a păcatelor sîvîrșite mai 'nainte, **26** Spre arătarea dreptății lui în timpul de acum, pentru ca să fie el drept și îndreptățind pe cel din credință în Iisus.

27 Deci unde este lauda? Afară fu lăsată. Prin care lege? A lucrurilor? Nu, ci prin lege de credință. **28** Căci socotim că omul este îndreptătit prin credință fără lucruri ale legii.

29 Sau Dumnezeu este al Iudeilor numai? Nu și al neamurilor? Este și al neamurilor, **30** De oare ce unul este Dumnezeu, care va îndreptăți tăerea împrejur din credință, și netăierea împrejur prin credință.

31 Deci desființăm noi legea prin credință? Să nu fie, ci statornicim legea.

Abraam însuși prin credință a fost îndreptătit. Darul lui Dumnezeu fu dat lui Abraam când nu era tăcut împrejur.

4 Deci ce vom zice că Abraam strămoșul nostru a fost aflat după trup?

2 Pentru că dacă Abraam a fost din lucruri îndreptătit, are cuvînt de laudă, dar nu înaintea lui Dumnezeu. **3** Căci ce zice scriptura? „Abraam crezu lui Dumnezeu, și 'i se socoti ca îndreptățire.“ **4** Însă celui care lucrează nu 'i se socotește plata cuvenită după dar, ci după datorie; **5** Iar celui care nu lucrează, dar crede în cel care îndreptățește pe necinstitorul de Dumnezeu, 'i se socotește credința lui ca îndreptățire.

6 După cum și David rostește lauda fericirii omului, căruia Dumnezeu 'i socotește fara lucruri îndreptățire, zicînd: **7** „Fericiti ale caror faradelegi au fost lăsate și ale caror păcate au fost acoperite; **8** Fericit barbatul al cărui păcat nu 'l va socoti Domnul.“

9 Deci lauda acestei fericiri este pentru tăcea împrejur sau și pentru ne-

tăerea împrejur? Căci zicem: „să socoti lui Abraam credința ca îndreptățire.“

10 Deci cum să socoti? Fiind el în tăere împrejur sau în netăere împrejur? Nu în tăere împrejur, ci în netăere împrejur. 11 Și semn de tăere împrejur primi ca pecete a îndreptăririi credinței celei în netăerea împrejur, pentru ca să fie el părintele tuturor care în netăere împrejur *fiind* cred, spre a li se socoti și lor îndreptățire, 12 Și părinte al tăerii împrejur pentru aceea care sunt nu numai în tăere împrejur, dar și merg în urmele credinței cele în netăere împrejur a părintelui nostru Abraam.

13 Pentru că făgăduința, ca să fie el moștenitor al lumii n'a fost făcută nici lui Abraam nici urmașilor săi prin lege, ci prin îndreptățire din credință. 14 Căci dacă cei din lege sunt moștenitori, zădărnicită este credința și desființată este făgăduința; 15 Pentru că legea pricinuește mânie; iar unde nu este lege, nu este nici călcare de lege. 16 De aceea din credință *sunt* moștenitori, ca să fie ei după dar, pentru ca făgăduința să fie temeinică pentru toți urmași, nu numai pentru cei din lege ci și pentru cei din credința lui Abraam, care este părintele nostru tuturor, 17 — După cum este scris că „te am pus părinte al multor neamuri“ —, față de Dumnezeu înaintea căruiu crezu, care dă viață celor morți și cheamă cele ce nu sunt ca fiind; 18 *Abraam*, care impropria nădejdi, pe nădejde întemeiat crezu, ca să fie el părinte al multor neamuri după rostirea: „astfel vor fi urmași tăi;“ 19 Și fiind că nu fu slab în credință, nu 'și îndreptă privirea la însuși corpul său amorțit — fiind cam de o sută de ani, — nici la amorțirea pântecelui Sarei; 20 Și în vederea făgăduinței lui Dumnezeu nu șovai în necredință, ci fu imputernicit în credință, dând mărire lui Dumnezeu, 21 Și deplin încredințat fiind că ceea ce a făgăduit puternic este să și facă. 22 De aceea „i se și socoti ce îndreptățire.“

23 Și nu s'a scris pentru densul numai că „i se socoti“, 24 Ci și pentru noi cărora are să ni se socotească, care credem în acela care a învieat dintre morți pe Iisus Domnul nostru, 25 Care „fu dat pentru greșalele noastre“ și fu învieat pentru îndreptățirea noastră.

Mântuirea vine din credință. Moartea și învierea lui Christos este pentru noi.

5 Deci îndreptățiți fiind noi din credință avem pace la Dumnezeu prin Domnul nostru Iisus Christos, 2 Prin care am avut și apropierea prin credință la acest dar, în care stăm și ne lăudăm pe nădejdea mării lui Dumnezeu.

3 Și nu numai *pe nădejde ne lăudăm*, ci ne lăudăm și în suferințe, știind că suferința pricinuește staruință, 4 Iar staruința încercare, și încercarea nădejde; 5 Iar nădejdea nu dă de rușine, pentru că iubirea lui Dumnezeu este turnată în inimile noastre prin spirit sânt care ne fu dat noé.

6 Pentru că, fiind noi încă neputincioși, Christos la timp cuvenit muri pentru necinșitorii de Dumnezeu. 7 Negreșit cu anevoe va muri cineva pentru un drept; căci pentru cel bun poate și îndrasnește cineva să moară; 8 Dumnezeu dar învederează către noi iubirea sa însăși, pentru că Christos, fiind noi încă păcătoși, muri pentru noi. 9 Deci îndreptățiți fiind acum în singele lui, mult mai lesne vom fi scăpați prin el de mâniea *dumnezească*, 10 Căci dacă, urțiți fiind noi, am fost împăcați cu Dumnezeu prin moartea Fiului său, mult mai virtos, împăcați fiind, vom fi scăpați prin viața lui;

11 Dar nu numai *vom fi scăpați*, ci și ne lăudăm în Dumnezeu prin Domnul nostru Iisus Christos, prin care am luat acum împăcarea.

După cum păcatul și mărtea a venit prin Adam astfel dreptatea și viața prin Christos la toți oamenii.

12 Drept aceea după cum printr'un om intră păcatul în lume, și prin păcat moartea, și astfel moartea străbătu la toți oamenii, pentru că toți păcătuiră; 13 Căci pînă la lege era păcat în lume, dar păcat nu se trece în socoteală când nu este lege. 14 Totuși moartea a domnit de la Adam pînă la Moise și peste cei care nu păcătuiră în asemeneaa călcării lui Adam, care este chip al celui viitor. 15 Însă nu după cum este greșala, așa și darul, căci dacă cei muți au murit prin greșala unuia, cu mult mai mult a prisosit la cei mulți darul lui Dumnezeu și dăruirea prin darul unui om, Iisus Christos. 16 Și darul nu este ca printr'unul care păcatui; pentru că de la unul este jude-

care spre osîndă, iar darul este din multe greșăli spre îndreptățire. 17 Căci dacă prin greșala unuia domni moartea printr'unul, cu mult mai mult cei care primesc prisoarea darului și a dăruirii îndreptățirii vor domni în viață printr'unul, Iisus Christos. 18 Deci dar, după cum printr'o greșală *veni* osîndă pentru toți oamenii, tot așa și printr'o hotărîre de îndreptățire *veni* pentru toți oamenii îndreptățire care dă viață. 19 Căci după cum prin neascultarea unui om cei mulți s'au făcutur pătătoși, tot așa și prin ascultarea unuia cei mulți s'au vor face drepți.

20 Dar să mai alătură legea ca să se înmulțască greșala; și unde s'a înmulțit păcatul, a prisosit darul peste măsură, 21 Pentru ca după cum a domnit păcatul în moarte, tot așa să domniască și darul prin îndreptățire spre viață vecinică prin Iisus Christos, Domnul nostru.

Sfințirea și noua ascultare e rodul îndreptățirii prin credință.

6 Ce vom zice dar? Să rămânem în păcat pentru ca să se înmulțiască darul? 2 Să nu fie. Noi care ne am lepădat de păcat, cum vom mai veți într'însul? 3 Sau nu cunoașteți că toți care am fost botezați în Christos Iisus, în moartea lui am fost botezați? 4 Deci înmormențați am fost împreună cu dînsul prin botezul în moartea lui, pentru ca după cum Christos sculat dintre morți prin mărirea Tatălui, așa și noi să umblăm în învoire de viață. 5 Căci, dacă ne am făcut împreună părtași în asemănarea morții lui, vom fi și în aceea a învierii lui, 6 De oare ce cunoaștem aceasta, că omul nostru cel vechi fu răstignit împreună cu dînsul, ca să fie desființat corpul păcatului, pentru ca noi să nu mai slujim păcatului; 7 Fiind că cine a murit este desvinovațit de păcat. 8 Dacă dar am murit împreună cu Christos, credem că vom și veți împreună cu dînsul, 9 Știind că Christos sculat fiind dintre morți nu mai moare; moartea nu mai are stăpînire peste el. 10 Căci ceea ce a murit, a murit o dată pentru totdeauna față de păcat; iar ceea ce veștește, față de Dumnezeu veștește. 11 Așa și voi socotiți v'ei pe voi înșivă că sunteți morți față de păcat, dar vețiind față de Dumnezeu în Christos Iisus, *Domnul nostru*.

12 Deci să nu domniază păcatul în corpul vostru cel muritor, spre a

1 asculta în porțile lui, 13 Nici nu înfățișați păcatului membrele voastre ca arme de nedreptate, ci înfățișați v'ei pe voi înșivă lui Dumnezeu ca fiind vii dintre morți, și membrele voastre înfățișați le lui Dumnezeu ca arme ale îndreptățirii. 14 Căci păcatul nu va avea stăpînire peste voi; pentru că nu sunteți sub lege ci sub dar.

15 Deci ce este? Să păcătui, pentru că nu sîntem sub lege ci sub dar? Să nu fie. 16 Nu știți voi că cui v'ei înfățișați pe voi înșivă robii spre ascultare, robii sunteți ai aceluia de care ascultați, fie ai păcatului spre moarte, fie ai ascultării spre îndreptățire? 17 Dar mulțumită lui Dumnezeu că erați robii ai păcatului, și ați ascultat din inimă de al învățăturii isvod la care ați fost dați, 18 Scutiți fiind înșe de păcat, ați fost făcuți robii pentru îndreptățire. 19 Omeneste vorbesc din pricină de neputință a trupului vostru. Căci după cum ați înfățișat membrele voastre roabe necurătenii și fărădelegii spre fărădelege, astfel acum înfățișați membrele voastre roabe îndreptățirii spre sîntire. 20 Căci când erați robii ai păcatului, erați scutiți de îndreptățire. 21 Deci ce rod aveați atunci de la acelea de care avem v'ei rușinați? Pentru că sîrșitul aceloră este moarte 22 Acum dar scutiți fiind de păcat, și robii fiind făcuți lui Dumnezeu, aveți rodul vostru spre sîntire, iar sîrșitul vieții vecinice. 23 Pentru că plata păcatului este moarte, iar darul lui Dumnezeu viață vecinică în Christos Iisus, Domnul nostru.

Legea (ceremonială) fiind desființată, trebuie să ne supunem lui Christos.

7 Sau nu știți, fraților, — căci cunosătorilor de lege le vorbesc — că legea are stăpînire asupra omului pe cât timp este el în viață? 2 Căci femeia maritată este legată prin lege de bărbatul ei în viață; iar dacă va fi murit bărbatul, ea este desfacută de legea care o lega cu bărbatul. 3 Deci dar în viață fiind bărbatul ei se va numi adultera, dacă se face femeie altui bărbat; iar dacă va fi murit bărbatul ei, scutită este de lege spre a nu fi ea adulteră, fiind femeie altui bărbat.

4 Astfel, frați mei, și voi omoriți ați fost față de lege prin corpul lui Christos, spre a fi voi ai altuia, ai celui sculat dintre morți, pentru ca să

aducem roade lui Dumnezeu. 5 Căci, când eram în carne, patimile păcatelor care sunt prin lege erau lucrătoare în membrele noastre, ca să aducă roade morții; 6 Dar acum furăm desăcuți de lege, morți fiind *față de aceea* în care eram ținuiți cu silnicie, astfel că noi slujim în înnoirea spiritului și nu în vechimea literei.

7 Ce vom zice dar? Este legea păcat?

Să nu fie. Dar păcatul nu 'l am cunoscut decât prin lege; căci pofta n'o știam, dacă nu zicea legea: „nu pofti.” 8 Păcatul dar luând pornire prin poruncă lucră cu desăvârșire în mine ori ce poftă; pentru că fără lege mort este păcatul. 9 Și eu eram altă data viu fără lege; dar când veni porunca, păcatul iar a învieat, 10 Și eu am murit și porunca care era spre viață, aceasta 'mi s'e înmeri spre moarte; 11 Căci păcatul luând pornire prin poruncă mă amăgi și printr'ênsa mă omorî. 12 Astfel dar legea *este* sântă, și porunca *este* sântă și dreaptă și bună.

13 Decî ce era bun 'mi a fost moarte?

Să nu fie; ci păcatul 'mi a fost moarte, ca să se arate păcat *prin aceea* ca prin ce era bun 'mi a pricinuit moarte, pentru ca păcatul să fie prin porunca peste măsură păcatos.

Carnea luptă împotriva spiritului. Omul e robul păcatului.

14 Căci știm că legea este în sine spirituală; iar eu sînt de carne, vîndut sub păcat. 15 Pentru că ce s'învîrșesc nu cunosc; de oare ce nu ce voesc aceasta făptuiesc; ci ce urăsc aceasta fac. 16 Iar dacă nu ce voesc aceasta fac, zic împreună cu legea că ea este bună. 17 Acum dar nu mai s'învîrșesc eu aceasta, ci păcatul care locuiește în mine. 18 Căci știu că ceva bun nu locuiește în mine, adecă în carnea mea; pentru ca a voi este în mine, dar a lucra cu desăvîrșire binele nu. 19 Căci nu fac binele pe care 'l voesc, ci răul pe care nu 'l voesc pe acesta 'l faptuiesc. 20 Iar dacă ce nu voesc aceasta fac, nu mai s'învîrșesc eu aceasta, ci păcatul care locuiește în mine. 21 Decî găsesc pentru mine, care voesc legea spre a face binele, că răul 'mi stă înainte. 22 Mă bucur însă împreună cu legea lui Dumnezeu potrivit omului d'inauntru, 23 Dar vîd în membrele mele o altfel de lege, lup-

tându-se împotriva legii minții mele și robindu-mă pentru a păcatului lege, care este în membrele mele. 24 Muncit om sînt eu! Cine mă va scîpa de corpul acestei morți? 25 Mulțumesc lui Dumnezeu prin Iisus Christos Domnul nostru. Decî dar eu ênsuîl slujesc cu mintea legii lui Dumnezeu, iar cu carnea legii păcatului.

Credincioșii sînt scutiți de osîndire, umblînd după spiritul divin, devin fiu lui Dumnezeu și sînt împreună moștenitori cu Christos. Făptura suspină. Spiritul mijlocește pentru cei sînți. Unirea celor aleși ai lui Dumnezeu cu Christos.

8 Nicî o osîndire acum dar pentru cei care sînt în Iisus Christos, *cei care umblă nu potrivit cărnii, ci potrivit spiritului.* 2 Pentru că legea spiritului care duce la viață în Christos Iisus m'a scutit de legea păcatului și a morții. 3 Căci ceea ce era peste putință legii, întru cât era neputincioasa prin carne, Dumnezeu, trimițînd pe ênsuși Fiul s'eu în asemănare de carne păcătoasă și pentru păcat, osîndi păcatul în carne, 4 Pentru ca hotărîrea legii să fie împlinită în noi, care nu umblam potrivit cărnii ci potrivit spiritului.

5 Căci care sînt potrivit cărnii gîndesc cele ale cărnii, iar care sînt potrivit spiritului cele ale spiritului. 6 Pentru că gîndirea cărnii este moarte, iar gîndirea spiritului viață și pace: 7 De oare ce gîndirea cărnii este vrăjmașă împotriva lui Dumnezeu; pentru că nu se supune legii lui Dumnezeu, caci nicî nu poate. 8 Iar cei care sînt în carne nu pot să placă lui Dumnezeu.

9 Voi însă nu sînteți în carne ci în spirit, dacă într'adevăr locuiește în voi spiritul lui Dumnezeu. Iar dacă cineva nu are spiritul lui Christos, acesta nu este al lui. 10 Și dacă Christos este în voi, corpul *este* mort față de păcat, iar spiritul *este* viață față de îndreptățire. 11 Dacă dar spiritul celui care sculă pe Iisus dintre morți locuiește în voi, cel care sculă pe Christos Iisus dintre morți va face vii, prin spiritul s'eu care locuiește în voi, și corpurile voastre muritoare. 12 Decî dar, fraților, datorî sîntem nu cărnii, ca să vețim potrivit cărnii. 13 Căci dacă vețuiți potrivit cărnii, aveți să muriți; iar dacă în virtutea spiritului omoriți lucrările corpului, veți fi în viață

14 Căci toți care sînt mînați de spiritul lui Dumnezeu, aceștia sînt fii ai lui Dumnezeu. 15 Pentru că nu primirăți spirit de robie iar spre temere, ci primirăți spirit de înfiare, în care strigăm: Abba, Tată. 16 Spiritul însuși mărturisește împreună cu spiritul nostru că sîntem fii ai lui Dumnezeu. 17 Iar dacă sîntem fii, și moștenitori sîntem; moștenitori ai lui Dumnezeu și împreună moștenitori ai lui Christos, dacă într'adevăr suferim împreună cu dînsul ca să și fim măriți împreună cu el.

18 Căci socotesc că suferințele timpului d'acum nu sînt de acelaș preț față de mărirea ce are să fie descoperită pentru noi. 19 Pentru că dorul staruit al fapturei așteaptă cu nerăbdare descoperirea fiilor lui Dumnezeu. 20 Fînd că faptura fu supusă zădărnici, nu de bună voe, ci pentru acela care o supuse pe temerul nădejdi. 21 Căci însuși faptura va fi scutită de robiea stricăciunii, spre a fi stapîină de sine a mării fiilor lui Dumnezeu. 22 Căci știm că toată făptura suspină și este în dureri pînă acum. 23 Dar nu numai toată făptura, ci și noi, deși avem pîrga spiritului, și noi chiar suspinăm în noi înșine, așteptând cu nerăbdare înfiarea, rîscumpărarea corpului nostru. 24 Căci în nădejde am fost mîntuiți; dar nădejde vîzută nu este nădejde; căci cine nădăjduiește ceea ce vede? 25 Iar dacă nădăjduim ce nu vedem, așteptăm cu stăruință.

26 Astfel dar și spiritul vine în ajutor slăbiciii noastre. Căci nu știm ce să cerem întru cât trebuie în rugăciunile noastre, dar acelaș spirit mijlocuiește pentru binele nostru prin suspinuri de nespus. 27 Iar cercetătorul inimilor știe care este gîndirea spiritului, fiind că se roagă pentru sînți după cum voește Dumnezeu.

28 Știm că pentru cei care iubesc pe Dumnezeu ori ce lucrează spre bine împreună, ca pentru uni care sînt chemați potrivit unei puneri la cale. 29 Căci pe care 'i a cunoscut mai d'înainte, 'i a și rînduit mai d'înainte asemenea la fața cu chipul Fiului său, pentru ca să fie El întîiunascut între mulți frați; 30 Iar pe care 'i a rînduit mai d'înainte, pe aceștia 'i a și chemat; și pe care 'i a chemat, pe aceștia 'i a și îndreptătit; iar pe care 'i a îndreptătit, pe aceștia 'i a și marit.

31 Ce vom zice dar față de acestea? Dacă Dumnezeu este pentru noi, cine sta împotriva noastră? 32 Care într'adevăr nu cruță pe însuși Fiul său, ci îl dăte pentru noi toți, cum nu ne va dăru și împreună cu dînsul toate? 33 Cine va ridica învinuire împotriva aleșilor lui Dumnezeu? Dumnezeu este îndreptățitor? 34 Cine este osînditor? Christos Iisus care muri, dar mai virtuos care fu sculat dintre morți, care este de a dreapta lui Dumnezeu, care și mijlocuiește pentru noi?

35 Cine ne va despărți de iubirea lui Christos? Suferința sau strimtorare sau urmărirea sau foamete sau golătate sau primejdie sau spadă? 36 După cum este scris că „pentru tine sîntem omorîți toată ziua, socotiți am fost ca oi de înjunghere.” 37 Dar în toate acestea mai mult biruim prin cel care ne iubi pe noi. 38 Căci sînt încredințați că nici moarte nici viață, nici îngeri nici stapîniri, nici ce este acum nici ce va fi, nici puteri 39 Nici înălțime nici adîncime nici vre o altfel de făptură nu va putea să ne despartă de iubirea lui Dumnezeu ce este în Christos Iisus Domnul nostru.

Făgăduința lui Dumnezeu este nestrămutată. Adevărați urmași ai lui Abraam. Darul lui Dumnezeu. Iacob și Esau, Moise și Farao. Profeții despre alegerea neamurilor.

9 Adevăr zic în Christos, nu mint, știința de mine însumi dovedindu-mi împreună cu mine în spiritul sînt, 2 Că mare întristare am și neîncetata durere în inima mea. 3 Căci aș dori să fiu eu însumi anatema de la Christos pentru frați mei, rudele mele după trup, 4 Ca uni care sînt Israeliti, care au înfiarea și mărirea și așezămintele și darea legii și slujba dumnezească și făgăduințele, 5 Care au parinți, și din care este după trup Christosul, care este peste toate Dumnezeu binecuvîntat în veci. Amin.

6 Dar nu vorbesc de felul cum a căzut cuvîntul lui Dumnezeu. Căci nu toți care sînt din Israel sînt Israeliti; 7 Și nu pentru că sînt urmași lui Abraam, sînt toți fii, ci: „în Isaak 'ți se va numi urmaș”; 8 Adeică, nu fii din trup sînt fii ai lui Dumnezeu, ci fii din făgăduință sînt socotiți drept urmași. 9 Căci cuvîntul făgăduinței este: „pe timpul acesta voi veni și Sara va avea fiu.”

10 Dar nu numai Sara avu cînvînt

dumnezeesc, ci și Rebeca având pat de la unul, de la Isaac parintele nostru, 11 — Căci deși nu erau încă născuți copii și nu făptuiră ceva bine sau rău, pentru ca gasirea cu cale a lui Dumnezeu să rămăie potrivit alegerii, nu din fapte ci de la cel care cheamă —, 12 'l s'ă zise că „cel mare va sluji celui mic;“ 13 După cum este scris: „pe Iacob 'l am iubit, iar pe Esau 'l am urit.“

14 Ce vom zice dar? Nu cumva este nedreptate la Dumnezeu? Sa nu fie. 15 Căci zice lui Moise: „voi milui pe ori cine miluiesc, și mă voi îndura de ori-cine mă îndur.“ 16 Deci dar nu este de la cel care voește nici de la cel care aleargă, ci de la Dumnezeu care miluește. 17 Căci scriptura zice lui Farao că: „pentru aceasta chiar te am deșteptat, ca să arăt în tine puterea mea, și ca să fie dat în știre numele meu în tot pământul.“ 18 Deci dar pe cine voește îl miluește, iar pe cine voește îl învîrtoșază.

19 Dar 'mi vei zice: pentru ce s'ă mai plânge? Căci hotărîrii lui cine s'ă împotrivește?

20 Negreșit, omule, tu cine ești care răspunzi împotriva lui Dumnezeu? „Nu cumva va zice plăsmuitura către plăsmuitor“: pentru ce m'ai făcut astfel? 21 Sau nu are olarul putere peste lutul lui, ca din aceeași frământătură să facă un vas spre cinste, iar altul spre necinșt? 22 Cum dar, dacă Dumnezeu voină să 'și arate mânia și să 'și facă cunoscut puterea îngădui în multa îndelungă răbdare vase de mânia întocmite spre peire, 23 Și ca să facă cunoscut bogăția măreții lui peste vase de mila pe care mai d'inaute le a gătit spre mărire? 24 *Astfel fiind noi*, ne și chemă nu numai dintre Iudei ci și dintre neamuri,

25 După cum zice și Osea: „Voi numi pe care nu este poporul meu poporul meu, și pe care nu este iubită iubită, 26 Și va fi în locul unde li s'ă zise: voi nu sînteți poporul meu, acolo vor fi numiți fii ai viului Dumnezeu.“

27 Iar Isaia strigă despre Israel: „daca numărul fiilor lui Israel ar fi ca nisipul mării, rămășița numai s'ă va mântui. 28 Căci el va aduce la îndeplinire și scurt va alcătui judecată în dreptate; pentru că Domnul va face judecată scurt alcătuită“ pe pământ. 29 Și după cum a zis mai înainte Isaia: „Daca Domnul Sabaot nu ne ar

fi lăsat o sămînță, ca Sodoma am fi fost și ca Gomora am fi fost asemenea.“

30 Ce vom zice dar? Că neamuri care nu aleargă după îndreptățire apucară îndreptățirea, și îndreptățirea care este din credință; 31 Iar Israel alergând după legea îndreptățirii nu ajunse la lege *dătătoare* de îndreptățire. 32 Pentru ce? Pentru că *alergarea* fu nu din credință, ci după cum *este* din lucruri *ale legii*; căci „s'ă loviri de peatra poticnirii,“ 33 După cum este scris: Iată eu pun în Sion peatră de poticnire și stîncă de sminteală, și cine crede într'ensul nu va fi rușinat.“

Îndreptățirea din credință față cu îndreptățirea din lege. Profeții despre Iudei și neamuri.

IO Fraților, bunăvoința inimei mele și cererea către Dumnezeu *sînt* pentru dînsi spre mîntuire. 2 Căci le mărturisesc că au rîvnă pentru Dumnezeu, dar nu potrivit unei depline înțelegeri; 3 Pentru că necunoscînd îndreptățirea de la Dumnezeu și căutînd să statorniciască a lor îndreptățire, nu s'au supus îndreptățirii de la Dumnezeu. 4 Căci sfîrșit al legii este Christos spre îndreptățire ori cui care crede.

5 Căci Moise scrie despre îndreptățirea care este din lege, că „omul care va fi făcut acele *rîndueli* viu va fi printr'ensa.“ 6 Iar *despre* îndreptățirea din credință astfel zice: nu zice în inima ta: „cine se va sui în cer?“ — aceasta însemnează a aduce jos pe Christos; — 7 Sau ori cine se va pogori în abis?“ — aceasta însemnează a scoate afară pe Christos dintre morți.

— 8 Dar ce zice? „Aproape de tine este cuvîntul, în gura ta și în inima ta; adevă cuvîntul credinței pe care 'l predicăm. 9 Pentru că daca vei fi mărturisit cu gura ta pe Domnul Iisus, și vei fi crezut în inima ta că Dumnezeu 'l a sculat dintre morți, vei fi mîntuit; 10 Căci cu inima s'ă crede spre îndreptățire, iar cu gura s'ă mărturisește spre mîntuire.

11 Pentru ca scriptura zice: „ori cine care crede într'ensul nu va fi rușinat.“ 12 Căci nu este deosibire de Iudeu și Elen; fiind că el este Domn al tuturor, bogat fiind pentru toți care 'l cheamă. 13 „Pentru că ori cine care va fi chemat numele Domnului mîntuit va fi.“

14 Dar cum să cheme pe acela în care nu crezură? Și cum să creaza în

acela despre care nu auziră? Și cum să auză fără predicator? 15 Și cum să predice dacă nu vor fi trimis? După cum este scris: „cât de frumoase sunt picioarele celor care binevestesc pace, celor care binevestesc cele bune.” 16 Dar nu toți s'au supuseră evangheliei. Căci Isaia zice: „Doamne, cine crezu la cele auzite de la noi?” 17 Deci credința vine din cele auzite, iar cele auzite prin cuvântul lui Christos.

18 Dar întreb, oare nu auziră ei? Negreșit: Peste tot pământul eși glasul lor. Și la marginile lumii rosturile lor. 19 Dar întreb, oare nu cunosc Israel? Moise cel d'înteu zice: „Eu vă voi întăriți asupra unui nepopor, asupra unui popor neînțelegător vă voi așta la mână.” 20 Iar Isaia îndrăznește și zice: „Aflat am fost pentru cei care nu mă caută, cunoscut m'am făcut celor care nu întreabă de mine.” 21 Și către Israel zice: „toată ziua întinsel mâinile mele către un popor neascultător și împotrivitor cu vorba.”

O parte de Iudei sunt aleși, iar o parte respinși. Necredința Iudeilor este mântuirea neamurilor. Tot Israelul va fi mântuit o dată.

II Deci întreb, „oare înlătură Dumnezeu pe poporul său?” Să nu fie. Căci și eu sunt Israelit, din neamul lui Abraam, din seminția lui Beniamin. 2 „Dumnezeu nu înlătură pe poporul său” pe care îl cunoscuse mai d'înainte. Sau nu știți ce spune scriptura unde vă vorbește de Elie, cum se plânge el lui Dumnezeu împotriva lui Israel? 3 Zicând: „Doamne, pe profeti tăi i omorira, altarele tale din temelie le răsturnară, și eu am rămas singur și caută sufletul meu.” 4 Dar ce i zice răspunsul dumnezeesc? „Mi am lăsat șapte mii de bărbați, ca uni care nu și plecără genuchiu lui Baal.” 5 Deci astfel și în timpul de acum a fost o rămașiță potrivit unei alegeri din dar; 6 Iar dacă este din dar, nu mai este din lucruri; altfel darul nu s'ar mai face dar. Și dacă este din lucruri, nu mai este dar; altfel lucrul nu mai este lucru.

7 Deci ce este? Israel nu dobîndi aceea ce caută cu stăruință, iar cei aleși dobîndiră; și ceilalți fură învinși. 8 După cum este scris: „Dumnezeu le dete spirit de amăgire, ochi ca să nu vază și urechi ca să nu auză pînă în ziua de azi.” 9 Și David zice: „Facă se masa lor spre laș și

spre vinare, și spre pîdică și astfel spre răsplătă lor, 10 Intunece se ochi lor ca să nu vază, și încovoae pururea spinarea lor.”

11 Deci întreb, oare nu s'au poticniră ca să cază?

Să nu fie. Ci prin greșala lor s'au făcut mântuirea pentru neamuri, ca să i facă pe dînși rîmnitori. 12 Dacă dar greșala lor fu o bogăție a lumii și cădere a lor o bogăție a neamurilor, cu cât mai virtos întreg numărul lor? 13 Vă neamurilor vă vorbesc. Deci într-o dată sunt eu al neamurilor apostol mi laud slujba mea, 14 Poate cumva voi face rîmnitori pe ai mei, și voi scăpa pe uni dintr'înși. 15 Căci dacă înlăturarea lor este a lumii împăcare, ce va fi adăogirea lor dacă nu viețuie dîntre morți? 16 Iar dacă pîrga este sîntă și frămîntătura este sîntă; și dacă rădăcina este sîntă, și ramurile sînt sante..

17 Și dacă unele dintre ramuri fură rupte, tu însuși, deși maslin sîlbatic fiind, ai fost altoit într'însele și te ai făcut împreună părtaș al rădăcinii și al sucului maslinului, 18 Nu te mîndrești, nu tu și rădăcina ci rădăcina pe tine. 19 Dar veți zice: ramuri fură rupte pentru ca eu să fiu altoit. 20 Bine; din pricina necredinței fură rupte, iar tu prin credință stai. Nu fi cu gândul pe sus, ci teme te. 21 Căci dacă Dumnezeu nu cruță ramurile firești, nici pe tine nu te va cruță.

22 Deci vezi bunătate și asprime de la Dumnezeu; asprime către cei care căzură, iar către tine bunătate de la Dumnezeu, dacă vei fi stăruit în bunătatea lui, altfel și tu vei fi tăiat. 23 Și aceia dar, dacă nu vor fi stăruit în necredință, vor fi altoiți; căci puternic este Dumnezeu să i altoiască iarăși. 24 Căci dacă tu ai fost tăiat din firescul maslin sîlbatic și împotriva firii ai fost altoit în maslin bun, cu atît mai virtos aceștia, care sînt firești, vor fi altoiți în al lor maslin.

25 Căci nu voesc, fraților, ca voi să nu cunoașteți taina aceasta, pentru ca să nu fiți înțelepți după a voastră gasire cu cale, că învinșoare a fost în parte pentru Israel pînă ce va fi intrat întreg numărul neamurilor. 26 Și astfel tot Israelul va fi mântuit, după cum este scris: „Veni va din Sion Mîntuitorul, înlătură va necerniciile de la Iacob. 27 Și acesta este așezămîntul ăst de la mine pentru dînși, când voi

fi înălțatur pécatele lor.“ 28 Negreșit după evanghelie sânt urîți de Dumnezeu pentru voi, dar după alegere sânt iubiți pentru părinți lor; 29 Căci fără părere de rău sânt darurile și chemarea lui Dumnezeu. 30 Pentru că după cum și voi n'ați ascultat altă dată de Dumnezeu, iar acum ați fost miluiți prin neascultarea lor, 31 Astfel și aceștia n'au ascultat acum, ca prin mila voastră să fie și denși miluiți. 32 Căci Dumnezeu închise împreună pe toți spre neascultare, pentru ca pe toți să 'i miluiască.

Preamărirea minunatelor căi dumnezei.

33 O, adîncime a bogății și a înțelepciunii și a cunoștinței lui Dumnezeu; cât de neprimitoare de cercetare sânt judecățile lui și cât de neprimitoare de urmare căile lui. 34 Pentru că „cine a cunoscut gândul Domnului? Sau cine s'a facut sfetnicul lui? 35 Sau cine 'i a dat întîiu lui, și 'i se va da înapoi?“ 36 Că toate sânt dintr'însul și printr'însul și pentru dînsul; Lui fie mărire în vecl. Amin.

Indemnuri la sântenie. Întrebuințarea folositoare a deosebitelor daruri.

12 Vă îndemn dar, fraților, prin îndurările lui Dumnezeu, ca să înfățișați corpurile voastre ca o jertfă vie, sântă, bineplăcută lui Dumnezeu, închinăciunea voastră cuvenită gîndirii. 2 Și să nu fiți în asemănare cu veacul acesta, ci să vă schimbați prin înnoirea minții voastre, pentru ca să cercetați voi care este voea lui Dumnezeu, binele și bineplacutul și desăvîrșitul.

3 Căci în puterea darului care 'mi este dat mie zic orî cui care este între voi, să nu fie cu gînd mai pe sus decît ceea ce trebuie să gîndiască, ci să gîndiască ca să fie întreg la minte, Dumnezeu a împărțit fie căruia după măsură de credință. 4 Pentru că după cum într'un singur corp avem multe membre, și membrele toate nu au aceeași lucrare, 5 Astfel noi cei mulți un singur corp sîntem în Christos, iar cîte unul sîntem membri uni pentru alți.

6 Avînd însă deosebite daruri potrivit darului care ne a fost dat noî; fie profeție după măsura credinței, să *profetizăm*; 7 Fie diaconie, în diaconie să *fim*; fie că este învățător, în învațatură să *fie*; 8 Fie că este în-

demnător, în îndemnare să *fie*; cel care împărțășește cu firească nevinovăție să *împărțășască*; cel care este rînduit mai mare, cu sirguintă să *fie*; cel care miluește, cu blîndețe să *miluiască*. 9 Iubirea să *fie* fără fățurie. Urîți rîul, lipiți vî de bine;

10 În iubirea frățească uni către alți fiți cu iubire firească în cîste fiți calăuză uni altora, 11 În sirguintă nepregetătorî, fiți ferbinți cu spiritul, slujiți Domnului. 12 În puterea nădejdiî bucurați vî, în suferință fiți statornici, în rugăciune fiți stăruitori cu răbdare, 13 La trebuințele sântilor faceți vî părtași, grăbiți vî cu ospitalitate.

14 Binecuvîntați pe cei care vî urmăresc; binecuvîntați și nu blestemați.

15 Să vî bucurați cu cei care se bucură, să plîngeți cu cei care plîng. 16 Gîndiți aceeași uni pentru alți; nu gîndiți la cele înalte, ci lăsați vî a fi duși de cele smerite; nu vî faceți înțelepți după a voastră găsire cu cale.

17 Nu resplătiți nimenui rău pentru rău; purtați grijă de cele bune înaintea tuturor oamenilor, 18 Dacă este cu putință, intru cât vî privește, trăiți în pace cu toți oameni; 19 Nu vî răsbunați voi înșivă, iubiților, ci dați loc mînil; căci scris este: „a mea este răsbunarea, eu voi resplăti, zice Domnul. 20 Ci dacă va fi flămînzit vrăjmașul tîu, dă 'i de mîncare; dacă va fi însetat, dă 'i să bea; căci făcînd aceasta cărbuni de foc vei grămădi pe capul lui.“ 21 Nu fii biruit de către rău, ci biruește rîul prin bine.

Supunerea față de stăpîniri.

13 Orî ce suferit fie supus înaltelor stăpîniri. Căci nu este stăpînire decît de la Dumnezeu, iar care sînt de Dumnezeu sînt rînduite. 2 Astfel cine nu este supus stăpînirii se împotrivește întocmirii lui Dumnezeu; iar cei care se împotivesc vor lua osînda pentru denși înșile. 3 Pentru că cei mari nu sînt o teamă pentru fapta bună ci pentru rău. Voați dar să nu te temi de stăpînire? Fă binele, și vei avea laudă de la densa. 4 Căci este slujitoarea lui Dumnezeu spre bine ție; iar dacă vei fi făcut rîul, teme te; pentru că nu fără cuvînt poartă spada; căci este slujitoarea lui Dumnezeu, răsbunătoare în privința mînil pentru cel care făptuește rîul. 5 De aceea trebuință este ca să fiți supuși, nu nu-

maî din pricina mâinii, ci și pentru a voastră știință de sinev.

6 Căci pentru aceasta plătiți și dări, căci ei sînt slujitori ai lui Dumnezeu, pentru aceasta chiar sînt stăruitori. 7 Dați tuturor datoritiile, celui care cere darea, *dați* darea, celui care cere vama, vama, celui care cere teama, teama, celui care cere cinstea, cinstea.

Îndemnare să iubim pe aproapele nostru.

8 Nu datoritiți nimenui nimic, decât numai a vă iubi uni pe alți; căci cine iubește pe un altul a împlinit legea. 9 Căci: „nu săvîrși adulter; nu omori, nu fura, *nu mărturisii strâmb*, nu pofti,“ și ori ce altă poruncă, în acest cuvînt este coprinsă, în: „iubește pe aproapele tău ca pe tine însuți.“ 10 Iubirea pentru aproapele nu săvîrșește rău; deci coprinsul legii este iubirea.

Îndemnare să umblăm în lumină.

11 Și aceasta fiind că știți timpul cuvenit, că acum *este* ceasul ca voi să fiți deșteptați din somn; căci acum mîntuirea este mai aproape de noi decât cînd am crezut. 12 Noaptea a înaintat, zioa s'a apropiat. Să lepădăm dar lucrurile întunerecelui, să îmbrăcăm armele luminii. 13 Să umblăm cuviincios ca în timpul zilei, nu în ospețe desfătătoare și beții, nu în culcări rușinoase și desfrînări, nu în ceartă și rîmnire; 14 Ci luați îmbrăcăminte pe Domnul Iisus Christos, și nu purtați grijă de trupul vostru spre poftă.

Cruțare pentru cei slabi în credință. Sminteala trebuie înlăturată în mâncare și în ținerea zilelor. Christos este judecător. Fie care să urmeze după credința sa.

14 Iar pe cel slab în credință luați 'l la voi, nu spre lămurirea gândurilor. 2 Unul are încredere sa mănânce de toate, dar cel slab mănâncă legume. 3 Cine mănâncă să nu desprețuiască pe care nu mănâncă; iar cine nu mănâncă să nu judece pe care mănâncă; căci Dumnezeu 'l a luat la sine. 4 Tu cine ești care judeci slugă streină? Fața de Domnul său numai stă sau cade; dar va sta, pentru că Domnul are putere ca să 'l facă să stea.

5 Unul alege o zi față de altă zi, iar altul alege ori ce zi. Ori cine fie pe deplin încredințat în al său cuget.

6 Cine ține zioa pentru Domnul o ține; și cine nu ține zioa pentru Domnul nu o ține; cine mănâncă pentru Domnul mănâncă, căci mulțumește lui Dumnezeu; și cine nu mănâncă pentru Domnul nu mănâncă, și mulțumește lui Dumnezeu. 7 Pentru că nimenea dintre noi nu veștește pentru sine, și nimenea nu moare pentru sine; 8 Căci și dacă vețuim pentru Domnul vețuim, și dacă murim pentru Domnul murim. Deci și dacă vețuim și dacă murim, ai Domnului sîntem. 9 Căci pentru aceasta a murit și a învieat Christos, ca să aibă stăpînire și peste morți și peste vii.

10 Tu dar pentru ce judeci pe frațele tău? Sau și tu pentru ce desprețuești pe frațele tău? Căci toți ne vom înfățișa înaintea scaunului de judecător al lui Dumnezeu. 11 Pentru că scris este: „viu sînt eu, zice Domnul, că mie 'mi se va pleca ori ce genunchiu, și ori ce limbă va lăuda pe Dumnezeu.“ 12 Deci dar fie care dintre noi va da pentru sine cuvînt lui Dumnezeu.

13 Deci să nu mă judecăm uni pe alți; ci aceasta judecați mai virtuos, ca să nu dați fratelui cuvînt de poticneală sau sminteală. 14 Știu și sînt încredințat în Domnul Iisus, că nimic nu este spurcat prin sine însuși, decât numai pentru cel care gîndește că este ceva spurcat, pentru acela spurcat este. 15 Căci dacă frațele tău se mîhnește din pricina mîncării, nu mă umbli potrivit iubirii. Nu perde din pricina mîncării tale pe acela pentru care a murit Christos. 16 Deci să nu fie defăimat binele vostru. 17 Căci împărăția lui Dumnezeu nu este mîncare și băutură, ci îndreptățire și pace și bucurie în spirit sânt; 18 Pentru că cine potrivit acestia slujește lui Christos, este bineplăcut lui Dumnezeu, și cercat pentru oameni.

19 Deci dar să urmărim cele ale păcii și cele ale întăririi între noi însine. 20 Nu dărîma din pricina mîncării lucrul lui Dumnezeu. Tot este curat; dar rău este pentru omul care mănâncă prin poticneală. 21 Bine este a nu mîncă carne, nici a bea vin, nici a face *ceva* de care se poticnește frațele tău sau se smintește sau slăbește. 22 Tu aibi înaintea lui Dumnezeu credința, pe care o ai după tine însuși. Fericit cine nu se judecă pe sine însuși în ceea ce încuviințează; 23 Iar cine sovăește dacă va fi mîncat, osîn-

dit este, pentru că nu din credință *a mâncat*; și tot ce nu este din credință păcat este.

Trebuie să ne silim a ne întări uni pe alți. Toți să slujim lui Dumnezeu.

15 Și datorî suntem noi cei tari ca să îngăduim slăbiciunile celor neputincioși, și sa nu ne plăcem noî înșine. **2** Fie care dintre noi să placă aproapelui său spre bine pentru întărire; **3** Căci și Christos nu a plăcut sieși însuși, ci după cum este scris: „muștrările celor care te muștră pe tine căzură asupra mea.” **4** Pentru ca toate care fură scrise mai înainte, spre învățătura noastră fură scrise, ca prin stăruință și prin mângăierea scriiturilor să avem nădejdea noastră.

5 Iar Dumnezeuul stăruinței și al mângăerii să vă dea ca să gândiți aceeași uni în alți după *voca lui* Christos Iisus, **6** Pentru ca într'una cu o gură să măriți pe Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Christos. **7** De aceea luați la voi uni pe alți, după cum și Christos vă luă la sine spre mărirea lui Dumnezeu.

8 Căci zic că Christos s'a făcut slujitor al tăierii împrejur pentru credincioșia lui Dumnezeu, ca sa întărească făgăduințele *date* părinților. **9** Iar neamurile pentru milă să măriască pe Dumnezeu după cum este scris: „Pentru aceasta te voi lauda între neamuri, și voi cânta numele teu.” **10** Și iar zice *scriptura*: „Veselești vă, neamurilor, cu poporul său.” **11** Și iar: „Laudați, toate neamurile, pe Domnul, și să 'l măriească pe el toate popoarele.” **12** Și iar Isaia zice: „Va fi rădăcina lui Iesei și cel care se ridică să domniască peste neamuri, într'însul neamuri vor nădăjdui.”

13 Iar Dumnezeuul nădejdiî să vă umple de ori ce bucurie și de pace în credință, ca să prisosiți voi în nădejde în puterea spiritului sânt.

Isbânda și împrăstiera evangheliei prin predica Apostolului.

14 Dar sunt încredințat, frați mei, și eu însumi despre voi, că și voi înșivă sunteți plin de inimă bună, umpluți cu ori ce cunoștință, în stare ca să vă înțelepțiți și uni pe alți. **15** V'am scris însă mai cu îndrăzneală în unele părți, ca unul care vă aduc iarăși aminte pentru darul care 'mi este dat de la Dumnezeu **16** Ca să fiu eu slujitor rînduit al lui Christos Iisus

pentru neamuri, slujind preoțește evanghelia lui Dumnezeu, pentru ca jertfa neamurilor să se facă bineprimită, sântită în spiritul sânt. **17** Decî am laudă în Christos Iisus, pentru cele ce sînt către Dumnezeu; **18** Căci nu voi îndrăzni să vorbesc ceva ce n'a sîvîrșit Christos prin mine, prin cuvînt și faptă, spre supunerea neamurilor, **19** În putere de semne și minuni, în puterea spiritului sânt, încât de la Ierusalem și împrejur pînă în Iliria am îndeplinit evanghelia lui Christos; **20** Cautînd înse cîntea mea astfel ca să binevestesc nu unde fu numit Christos, ca să nu clădesc pe temelie streină, **21** Ci după cum este scris: „Vor vedea cei cărora nu li s'a vestit despre dînsul, și cei care nu vor fi auzit vor înțelege.”

22 De aceea am și fost oprit în cea mai mare parte ca să vin la voi; **23** Dar acum ne mai avînd loc în aceste ținuturi, și de mulți ani avînd dorința să vin la voi, **24** Îndată ce plec în Spania voi veni la voi; pentru că nădăjduesc trecînd să vă văd și să fiu însoțit de voi acolo, dacă mai 'ntîiu voi fi fost în parte îndestulat de voi. **25** Acum mă duc la Ierusalem slujind sîntilor. **26** Căci Macedonia și Achaia au binevoit să facă o împărțășire la sîraci sîntilor, care sînt în Ierusalem. **27** Au binevoit înadins, și datorî sînt ei lor; pentru că dacă neamurile au avut împărțășire de cele spirituale ale lor, datoriază să le slujiască și în cele firești. **28** Decî după ce voi fi sîvîrșit aceasta și voi fi încredințat lor acest rod, voi pleca pe la voi în Spania; **29** Și știu că venind la voi, voi veni cu aceea ca ce este plină binecuvîntarea lui Christos.

30 Vă îndemn dar, fraților, prin Domnul nostru Iisus Christos și prin iubirea spiritului să luptați împreună cu mine în rugăciunile voastre pentru mine către Dumnezeu, **31** Ca să fiu scăpat de neascultători din Iudea și slujirea mea rînduită pentru Ierusalem să se facă bineprimită sîntilor; **32** Pentru ca, după ce voi fi venit în bucurie la voi prin voea lui Dumnezeu, să mă liniștesc împreună cu voi. **33** Iar Dumnezeuul păcii cu voi toți. Amin.

Pavel face cunoscut pe Febe. Felurite îmbrățișări trimise la cei din Roma. Ferirea de desbinări. Doxologie.

16 Vă fac cunoscut pe Febe, sora noastră, fiind slujitoare a bisericii

care este în Chenchre, 2 Ca să o primiți în Domnul după cum se cuvine pentru sânti și să o ajutați în lucrul în care are trebuință de voi; căci și densa a fost îngrijitoare pentru mulți și chiar pentru mine. 3 Imbrățișați pe Prisca și pe Acvila împreună lucrători mei în Christos Iisus, 4 Ca uni care pentru sufletul meu au pus jos gâtul lor însuși, cărora nu numai eu le mulțumesc ci și toate bisericele neamurilor, 5 *Urați* și bisericii care este în casa lor.

Imbrățișați pe Epenet iubitul meu, care este pirga Asii pentru Christos. 6 Imbrățișați pe Mariam, ea una care se osteni mult pentru voi. 7 Imbrățișați pe Andronic și Iunian rudele mele și prinși împreună cu mine, ca uni care sunt însemnați între apostoli, și care mai înainte de mine au fost în Christos.

8 Imbrățișați pe Ampliat iubitul meu în Domnul. 9 Imbrățișați pe Urban împreună lucratorul nostru în Christos și pe Stachi iubitul meu. 10 Imbrățișați pe Apelle cel cercat în Christos.

Imbrățișați pe cei care sunt dintre ai lui Aristobol,

11 Imbrățișați pe Erodion ruda mea. Imbrățișați pe cei care sunt dintre ai lui Narcis, care sunt în Domnul. 12 Imbrățișați pe Trifena și pe Trifosa care s-au ostent în Domnul. Imbrățișați pe Persida iubita, ea una care mult s'a ostent în Domnul.

13 Imbrățișați pe Rufu alesul în Domnul și pe muma lui și a mea. 14 Imbrățișați pe Asincrit, pe Flegonte, pe Erme, pe Patrova, pe Erma și pe frați care sunt împreună cu densi. 15 Imbrățișați pe Filolog și pe Iulia, pe Nerea și pe sora lui, și pe Olimpan, și pe toți sânti care sunt împreună cu densi.

16 Imbrățișați vă uni pe alți în

sărutare sânta. Vă imbrățișază bisericele toate ale lui Christos.

Să ne ferim de amăgitori.

17 Vă îndemn, fraților, să fiți cu luare aminte asupra acelor care fac desbinări și sminteli împotriva învățurci pe care ați învățat o, și abateți vă de la densi. 18 Pentru că uni ca aceștia nu slujesc Domnului nostru Iisus Christos ci pântecelui lor însuși, și priu vorbire bună și cuvinte bine puse amăgesc inimile celor fara răutate. 19 Ascultarea voastră ansă a ajuns la toți; de aceea me bucur de voi, și voesc ca voi să fiți înțelepți față de bine, și curați față de rău. 20 Iar Dumnezeuul pacii va zdrobi îndată pe satana sub picioarele voastre.

Darul Domnului nostru Iisus Christos cu voi.

Salutări din Corint.

21 Vă imbrățișază Timoteu lucrătorul împreună cu mine, și Luciu și Iason și Sosipatru rudele mele.

22 Vă imbrățișez în Domnul, eu Terțiu care am scris epistola.

23 Vă imbrățișază Gaiu ospetătorul meu și al bisericii întregi. Vă imbrățișază Erastu economul orașului și Quartu fratele.

24 *Darul Domnului nostru Iisus Christos cu voi toți. Amin.*

Preamărire lui Dumnezeu.

25 Iar celui care poate să vă întărească pe voi pentru evanghelia mea și predicarea lui Iisus Christos, pentru descoperirea tainei tăcute în vecuri vecinice, 26 Dar acum făcută cunoscut prin scripturi profetice după rânduiala veciniei lui Dumnezeu, adusă la cunoștință între neamuri spre ascultarea credinței, 27 Lui, prin Iisus Christos, unicului înțeleptului Dumnezeu marire fie în veci. Amin.

ÎNTEIA EPISTOLA CĂTRE CORINTENI.

Mulțumiri aduse Corintenilor pentru credința lor.

I Pavel chemat apostol al lui Christos Iisus prin voința lui Dumne-

zeu și Sostene fratele 2 Bisericii lui Dumnezeu celei care este în Corint, sântiților în Christos Iisus, chemați sânti, tuturor care în ori ce loc al lor și al nostru cheamă numele Domnului

nostru Iisus Christos. 3 Dar voe și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și Domnul Iisus Christos.

4 Mulțumesc Dumnezeului meu totdeauna pentru voi în puterea darului lui Dumnezeu, care fu dat voe în Christos Iisus, 5 Că în orî ce ați fost îmbogățit într'ensul, în orî ce cuvîntare și în orî ce cunoștință, 6 După cum mărturisirea lui Christos fu întărită în voi, 7 Astfel că voi nu sunteți rămași pe urmă în nici un dar, așteptând cu stăruință descoperirea Domnului nostru Iisus Christos, 8 Care și vă va întări pe voi pînă la sfîrșit ca să fiți neînviniuți în ziua Domnului nostru Iisus Christos. 9 Credincios este Dumnezeu prin care ați fost chemați la împărțirea cu Fiul său Iisus Christos, Domnul nostru.

Desbinările trebuiesc înlăturate.

10 Vă îndemn, fraților, prin numele Domnului nostru Iisus Christos, ca toți să ziceți aceeași și să nu fie între voi desbinări, dar să fiți învoiți în acelaș gînd și în aceeaș părere. 11 Pentru că despre voi, frați mei, 'mi s'a făcut cunoscut de către cei ai Chloei, ca între voi sînt priciri. 12 Și zic aceasta, pentru că fie care dintre voi zice: eu sînt al lui Pavel, și eu al lui Apoline, și eu al lui Chefa, și eu al lui Christos.

13 Împărțit este Christos! Nu cumva Pavel fu răstignit pentru voi? Sau în numele lui Pavel ați fost botezați?

14 Mulțumesc lui Dumnezeu că pe nici unul dintre voi n'am botezat decît numai pe Crispu și pe Gaiu, 15 Ca să nu zică cineva că ați fost botezați în numele meu. 16 Am mai botezat și casa lui Stefana; afară de aceștia nu știu dacă am botezat pe vre un altul.

17 Căci Christos nu m'a trimis să botez ci să binevestesc, nu în înțelepciunea cuvîntului, pentru ca să nu fie golită crucea lui Christos.

Cuvîntul crucii pare a fi nebunie, și totuși e puterea lui Dumnezeu.

18 Căci cuvîntul crucii este nemînșie celor peritori, iar noi care avem să fim mîntuiți este puterea lui Dumnezeu. 19 Căci scris este: „Perde voi înțelepciunea înțelepților, și nimici voi priceperea celor cuminți.” 20 Unde este înțeleptul? Unde este cărturarul? Unde este pricîitorul veacului acestuia? Nu facu Dumnezeu nemînșoasă înțelepciunea lumii? 21 Căci, de oare

ce în înțelepciunea lui Dumnezeu lumea nu cunosc pe Dumnezeu prin înțelepciunea ei, binevoi Dumnezeu prin nemînșia predicii să mîntuiască pe cei care cred. 22 De oare ce și Iudei semne cer și Eleni înțelepciune caută, 23 Noi predicăm pe Christos răstignit, pentru Iudei sminteală, iar pentru neamuri nemînșie. 24 Dar pentru cei chemați însesî, atît Iudei cît și Eleni, predicăm pe Christos puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu; 25 Că ce este nemînșos al lui Dumnezeu este mai înțelept decît oameni, și ce este slab al lui Dumnezeu este mai tare decît oameni.

26 Vedeți dar chemarea voastră, fraților, că nu mulți sînt înțelepți după carne, nu mulți sînt puternici, nu mulți sînt de neam strălucit; 27 Ci pe cele nemînșoase ale lumii și le alese Dumnezeu ca să dea de rușine pe înțelepți, și pe cele slabe ale lumii și le alese Dumnezeu, ca să dea de rușine pe cele tari, 28 Și pe cele de neam de jos ale lumii și pe cele desprețuite și le alese Dumnezeu, pe cele ce nu sînt, ca să desfințeze pe cele ce sînt, 29 Pentru ca să nu se laude nimenea înaintea lui Dumnezeu, 30 Dintr'ensul dar sînteți voi în Christos Iisus, care s'ă făcu pentru noi înțelepciune de la Dumnezeu, îndreptățire și sînțire și răscumpărare, 31 Pentru ca, după cum este scris, „cine se laudă în Domnul să se laude.”

Învățătura lui Christos este cerească, plină de putere și de spirit.

2 Și eu cînd am venit la voi, fraților, am venit aducîndu-vă taina lui Dumnezeu la cunoștință nu în măsura unei revărsări de cuvînt sau de înțelepciune. 2 Căci n'am hotărît să știu ceva între voi decît pe Iisus Christos și pe acesta răstignit. 3 Și eu în slăbiciune și în temere și în multă frică am fost la voi. 4 Și vorbirea mea și predica mea nu era în cuvinte înduplecătoare ale înțelepciunii omenești ci în dovedirea spiritului și a puterii, 5 Pentru ca credința voastră să nu fie în înțelepciune omenească ci în puterea lui Dumnezeu.

6 Rostim însă înțelepciune între cei desăvîrșiți, dar înțelepciune nu a veacului acestuia, nici a stăpînitorilor veacului acestuia care au să fie desfințați; 7 Ci rostim prin taină înțelepciunea lui Dumnezeu care este ascunsă, pe care Dumnezeu o rîndui

mai 'nainte de veacuri spre mărirea noastră; 8 Pe care *înțelepciune* nimenia dintre stăpînitarii veacului acestuia n'o cunosc; căci dacă ar fi cunoscut o, n'ar fi răstignit pe Domnul mării. 9 Ci după cum este scris: „Cele ce ochiul nu vîzu și urechea nu auzi și la inimă de om nu s'auit, acestea le gîti Dumnezeu celor care 'l iubesc.“ 10 Dar noi ni le descoperi Dumnezeu prin *spiritul s'eu*; căci *spiritul* cercetează toate, și cele adînci ale lui Dumnezeu. 11 Pentru că cine dintre oameni știe cele ale omului decât *spiritul omului* care este înr'însul? Astfel și cele ale lui Dumnezeu nimenia nu le a cunoscut decât *spiritul lui Dumnezeu*.

12 Noi dar am primit nu *spiritul lumii* ci *spiritul cel de la Dumnezeu*, ca să cunoaștem cele dăruite noi de Dumnezeu, 13 Pe care le și rostim nu în cuvinte învățate de la *înțelepciune* omenească, ci învățate de la *spiritul s'ant*, unind cele spirituale cu cele spirituale. 14 Dar un om firesc nu primește cele ale *spiritului lui Dumnezeu*; căci nemintoșie este pentru densul, și nu poate sa le cunoască, fiind ca s' judecă *spiritual*. 15 Iar cel *spiritual* judecă toate, dar el de nimenia nu este judecat. 16 Căci „cine a cunoscut gîndul Domnului ca să 'l judece?“ Noi însă cunoaștem gîndul lui Christos.

Nepriceperea Corintenilor se vede din desbinarea între densi. Numai Christos este temeliea bisericii. Creștinii sînt templul lui Dumnezeu. Înțelepciunea lumii.

3 Și eu, fraților, n'am putut să vă vorbesc ca unor *spirituali*, ci ca unora de carne, ca unor de cîrînd născuți în Christos. 2 Cu lapte v'am hranit, nu cu bucate; căci nu puteați încă. Dar nici acum nu puteați încă. 3 Pentru că tot frești sînteți. Căci de oare ce între voi este rîmire și ceartă și *desbinări*, nu sînteți oare frești și umblați după felul omului? 4 Căci cînd unul zice: eu sînt al lui Pavel, iar altul: eu sînt al lui Apoline, nu sînteți oameni?

5 Deci ce este Apoline? Și ce este Pavel? Slujitorii prin care ați crezut, și după cum Domnul a dat fie caruia. 6 Eu am sadit. Apoline a udat, dar Dumnezeu a făcut sa crească; 7 Astfel nici care s'adește este ceva, nici care udă, ci care face să crească,

Dumnezeu. 8 Cel care s'adește și cel care uda una sînt, iar fie care va lua plata sa potrivit muncii sale. 9 Căci ai lui Dumnezeu sîntem noi împreună lucrători; ai lui Dumnezeu pămînt de arat, a lui Dumnezeu clădire sînteți voi.

10 După al lui Dumnezeu dar care 'mi fu dat, ca arhitect *înțelept* am pus temelie, și altul clădește d'asupra. Dar fie care s'ă lea s'ama cum clădește d'asupra. 11 Căci nimenia nu poate pune altă temelie decât cea pusă, care este Iisus Christos. 12 Iar dacă cineva clădește d'asupra pe temelie aur, argint, petre prețioase, lemne, fin, trestie, 13 Lucrul fie căruia cunoscut se va face; pentru că zioa va arata, că în foc s' descoperă, și ce fel este lucrul fie căruia focul *însuși* va încerca. 14 Dacă al cuiva lucru, pe care 'l va fi clădit, va rămănea, plată va lua; 15 Iar dacă lucru cuiva va fi fost ars de tot, păgubit va fi de *plata lui*, dar el *însuși* va fi mîntuit, însă așa ca prin foc.

16 Nu știți că sînteți templul lui Dumnezeu și *spiritul lui Dumnezeu* locuiește în voi? 17 Dacă cineva strică templul lui Dumnezeu, pe acesta Dumnezeu îl va strica; pentru că templul lui Dumnezeu este s'ant, cum sînteți voi *s'ant*.

18 Nimenia să nu s' amăgiască pe sine *însuși*; dacă cineva gîndește că este *înțelept* între voi în veacul acesta, să se facă nemintos, ca să fie *înțelept*. 19 Căci *înțelepciunea lumii* aceștia este nemintoșie înaintea lui Dumnezeu. Pentru că scris este: „Cel care prinde cu mîna pe *înțelept* în viclenia lor.“ 20 Și iar: „Domnul cunoaște gîndurile *înțelepților*, că sînt deșarte.“

21 De aceea nimenia să nu s' laude între oameni; căci tot este al vostru. 22 Fie Pavel fie Apoline fie Chefa, fie lume fie viață fie moarte, fie cele de față fie cele viitoare, tot este al vostru, 23 Iar voi *sînteți* ai lui Christos, și Christos al lui Dumnezeu.

Slujitori lui Christos. Pavel apostol și cei pe care 'i a adus la credință în Corint. Timoteu înainte mergător al lui Pavel.

4 Așa dar fie care să ne socotiască ca slujitori ai lui Christos și *îngrijitori* ai tainelor lui Dumnezeu. 2 Astfel fiind s' cere în cele din urmă de la *îngrijitori*, ca fie care să fie gisit credincios. 3 Pentru mine este ceva

foarte neînsemnat ca să fiu judecat de voi sau de vre o zi omenească; dar nici eu pe mine însumi nu mă judec; 4 Căci în mine însumi nu cunosc nimic, dar nu în aceasta sunt îndreptăţit; Domnul este care mă judecă.

5 De aceea nu judecaţi ceva mai înainte de timp, până ce va fi venit Domnul, care va şi da la lumină cele ascunse ale întunerecului şi va face cunoscut chibzuinţele inimilor; şi atunci lauda va fi pentru fie care de la Dumnezeu.

6 Dar acestea, fraţilor, le am înţeles de mine însumi şi de Apoline pentru binele vostru, ca să învăţaţi de la noi a nu trece peste ce este scris, pentru ca să nu vă făliţi unul în folosul altuia împotriva unui altuia. 7 Pentru că cine te deosibeşte? Ce ai ce n'ai luat? Iar dacă ai şi luat, pentru ce te lauzi ca cum n'ai fi luat?

8 Acum sunteţi sătui; acum v-aţi îmbogăţit; fără noi aţi domnit; şi dacă aţi fi domni măcar, ca să domniţi şi noi împreună cu voi! 9 Gândesc însă, Dumnezeu ne a arătat pe noi apostoli ca pe cei din urmă, ca osîndiţi la moarte, pentru că privilegiu ne am făcut lumii, atât ângerilor cât şi oamenilor. 10 Noi *sîntem* nemîntoşi pentru Christos, iar voi mîntoşi în Christos; noi *sîntem* neputincioşi, iar voi tari; voi *sunteţi* măriţi, iar noi despreţuiţi. 11 Până în ceasul de acum şi flămânzim şi însetăm şi fără îmbrăcăminte sîntem, şi cu pumni sîntem bătuiţi şi nestătători sîntem 12 Şi ne ostenim lucrînd cu mâinile noastre; înfrunţaţi fiind binecuvîntăm, urmăriţi suferim, 13 Defaimaţi fiind, ne rugăm; ca gunoaie ale lumii ne am făcut până acum, ca o curăţitură a tuturor.

14 Nu ruşinându-vă pe voi scriu acestea, ci înţelegîndu-vă ca pe copii mei iubiţi. 15 Pentru că dacă aţi avea zece mii de învăţători în Christos, nu *aveţi* însă mulţi părinţi; căci eu v'am născut în Christos Iisus prin evanghelie. 16 Deci vă îndemn, luaţi-vă după mine.

17 Pentru aceasta chiar v'am trimis pe Timoteu, care este fiul meu iubit şi credincios în Domnul, el vă va aduce aminte căile mele cele în Christos Iisus, după cum învăţ pretutindenea în ori ce biserică.

18 Dar uni s'au fălit ca cum n'aş veni eu la voi; 19 Voi veni însă în curînd la voi, dacă va fi voit Dom-

nul, şi voi cunoaşte-nu cuvîntul celor care s'au falit ci puterea lor; 20 Pentru că nu în cuvînt este împărăţia lui Dumnezeu, ci în putere. 21 Ce voiţi? Să viu cu toaeg la voi, sau cu iubirea spiritului şi a blîndeţii?

Anatematizarea unui neruşinat. Corinteni să se feriască de neruşinaţi, de răpitori şi de idolatri.

5 In sfîrşit să aude la voi de desfrănare, şi d'o astfel de desfrănare cum nu este nici între păgâni, încât să aibă cineva pe femeia tatalui său. 2 Şi voi v'aţi fălit, şi nu v'aţi întristat mai virtos, ca să fie dat la o parte din mijlocul vostru cel care a făptuit lucrul acesta? 3 Căci eu nefînd de faţă cu corpul, dar de faţă fiind cu spiritul, am judecat acum ca cum aş fi de faţă pe cel care astfel a sîvîrşit aceasta. 4 În numele Domnului nostru Iisus Christos, adunaţi fiind voi împreună şi spiritul meu cu puterea Domnului nostru Iisus Christos, 5 Să daţi pe unul ca acesta satanei spre peirea cărnii, pentru ca spiritul lui să fie mîntuit în ziua Domnului Iisus.

6 Nu este bun cuvîntul laudei voastre! Nu ştiţi că puţin aluat dopeşte toată frămîntătura? 7 Curăţiţi bine aluatul cel vechiu, ca să fiţi frămîntătură proaspătă, după cum sunteţi fără aluat; căci şi Paştele nostru Christos înjunghiat fu. 8 De aceea să serbăm nu cu aluat vechiu nici cu aluat de răutate şi viclenie, ci cu azime de curăţie şi adevăr. 9 V'am scris în epistola mea ca să nu vă amestecaţi cu desfranaţi, 10 Nu cu deservirişire să nu vă amestecaţi cu desfranaţi lumii aceştia sau cu cei porniţi spre tot felul de inavuîre şi cu răpitori sau cu idolatri, fiind că atunci trebuie să eşiţi din lume. 11 Astfel dar v'am scris să nu vă amestecaţi dacă vre unul numindu-se frate este desfrănat sau pornit spre ori ce fel de inavuîre sau idolatru sau înfruntător, sau beţiv sau răpitor, cu unul ca acesta nici să nu mâncaţi împreună. 12 Căci ce am eu să judec pe cei din afară? Nu judecaţi voi oare pe cei d'inăuntru? 13 Pe cei din afară Dumnezeu 'i va judeca. „Daţi la o parte pe cel rău dintre voi înşivă.”

Pavel mustră pe cei care se judecă pentru ale lor înaintea păgânilor.

6 Indrasneşte cineva dintre voi, pîră avînd împotriva altuia, să se judece

înaintea nedreptăților și nu înaintea sfinților? 2 Sau nu știți că sfinți vor judeca lumea? Și dacă lumea este judecată între voi, sunteți voi oare nevrednici să face judecări foarte neînsemnate? 3 Nu știți că vom judeca îngeri? Necum cele trebuincioase vieții! 4 Deci dacă aveți judecări pentru cele trebuincioase vieții, pe cei care sunt desprețuiți în biserica voastră, pe aceștia îi puneți judecători? 5 Spre rușinea voastră zic. Astfel nu este între voi nici un înțelept, care va putea hotărî între frațele său? 6 Dar frate cu frate să judecă, și aceasta înaintea necredincioșilor! 7 Înșirăți acum este o cădere pentru voi că aveți judecări uni cu alți. Pentru ce nu lăsați mai bine să vi se facă nedreptate? Pentru ce nu lăsați mai bine să vi se facă pagubă? 8 Ci voi faceți nedreptate și pricinuiți paguba, și aceasta fraților!

Să se ferescă de nedreptate și de desfrânare.

9 Sau nu știți că nedrepti nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu? Nu fiți rătați; nici desfrânați, nici idolatri, nici făptuitori de adulter, nici moleșiți, nici cei care au pat cu parte bărbatească, 10 Nici fur, nici cei porniți spre orî ce fel de inavuțire, nici bețivi, nici înfruntători, nici răpitori nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu. 11 Și astfel erați uni! Dar v-ați spălat, dar ați fost sfințiți, dar ați fost îndreptățiți în numele Domnului Iisus Christos și în spiritul Dumnezeului nostru.

12 Toate 'mi sunt ertate, dar nu toate folosesc. Toate 'mi sunt ertate, dar nu eu voi fi stăpînit de ceva. 13 Mîncările sînt pentru pantece și pantecele pentru mîncări; dar Dumnezeu va desființa și pe acesta și pe acela. Corpul ănsă nu este pentru desfrânare ci pentru Domnul, și Domnul pentru corp. 14 Iar Dumnezeu a învieat și pe Domnul și pe noi ne va înviea prin puterea sa. 15 Nu știți că corpurile voastre sînt membre ale lui Christos? Deci ridicînd eu membrele lui Christos le voi face membre ale unei desfrânate? Să nu fie. 16 Sau nu știți că cel care se lipește de cea desfrînată un corp este cu dînsa? „Căci vor fi“, zice, „cei doi un trup“. 17 Iar cel care se lipește de Domnul este un spirit cu dînsul. 18 Fugiți de desfrânare. Ori ce păcat, pe care

'l va fi făcut un om, este afară din corp; iar cel care face desfrînare păcătuiește în ănsuși corpul său. 19 Sau nu știți că corpul vostru este templul spiritului sînt care se află în voi, pe care 'l aveți de la Dumnezeu, și nu sunteți ai voștri ănsiv? 20 Căci cumpărați ați fost voi cu preț; mariți dar pe Dumnezeu în corpul vostru și în spiritul vostru, ca unele care sînt ale lui Dumnezeu.

Despre căsătorie, necăsătorie, văduvie, desfacerea căsătorii, căsătoria între creștini și necreștini. Despre tăierea împrejur. Despre robie. Despre fecioare.

7 Iar despre cele ce 'mi ați scris, bine este pentru om să nu atingă femei; 2 Din pricina desfrînarilor ănsă fie care aibă femeea sa, și fie care aibă bărbatul ei. 3 Bărbatul dea femeii datoriea, asemenea și femeea bărbatului ei. 4 Femeea nu este stăpîină pe corpul ei ci bărbatul; asemenea bărbatul nu este stăpîn pe corpul lui ci femeea. 5 Nu vă lipsiți unul pe altul, afară numai dacă este ceva din învoială pentru un timp cuvenit ca să vă îndeletniciți cu postul și rugaciunea, și iarăși să fiți la un loc, pentru ca satana să nu vă întărite la păcat din pricina necumpătării voastre.

6 Iar aceasta o zic din îngăduință, nu din poruncă. 7 Dorese ca toți oameni să fie cum sînt și eu ănsuși; dar fie cine are darul său de la Dumnezeu, unul așa iar altul în altfel. 8 Iar celor necăsătoriți le zic și mai ales văduvelor, bine este pentru dînsi dacă vor fi rămas ca și mine; 9 Dar dacă nu se înfrînează căsătoriască se; căci mai bine este a se căsători decît a se aprinde. 10 Iar celor care sînt căsătoriți le poruncesc, nu eu ci Domnul, femeea să nu se despartă de bărbat, 11 — Iar și dacă se va fi despărțit, rămîne necăsătorită sau să fie împăcată cu bărbatul ei, și bărbatul să nu 'și lase femeea. —

12 Celorlalți ănsă le zic eu, nu Domnul; dacă vre un frate are femeie necredincioasă și ea încuviințează să locuiască cu dînsul, să nu 'și o lase; 13 Și dacă vre o femeie are bărbat necredincios și acesta încuviințează să șază cu dînsa, să nu 'și lase bărbatul. 14 Căci bărbatul necredincios sfințit este în femeea sa, și femeea necredincioasă sfințită este în fratele barbat; fiind că altfel copii voștri sînt necurați, iar acum sînt sfinți. 15 Dacă

dar necredinciosul se desparte, să se desparte; nu este robit fratele sau sora în unele ca acestea. In pace ne a chemat Dumnezeu. 16 — Căci ce știți tu, femeie, dacă vei scăpa pe bărbatul *teu* sau ce știți tu, barbatule, dacă vei scăpa pe femeia *ta*? —

17 Fără numai *să știe*: după cum fie caruia 'i a împărțit Domnul, după cum Dumnezeu a chemat pe fie care, astfel sa umble. Și astfel pun eu la cale în toate bisericile. 18 A fost cineva chemat, fiind tăcut împrejur? Să nu se facă netăcut împrejur; este cineva chemat, fiind în tăcere împrejur? Sa nu se facă tăcut împrejur. 19 Tăcerea împrejur nimic nu este și netaerea împrejur nimic nu este, ci paza poruncilor lui Dumnezeu *este totul*. 20 Fie care în chemarea prin care fu chemat, în aceasta rămăe. 21 Ai fost chemat rob fiind? Nu 'ți fie grija; ci și dacă ești în stare să fii de sine stătător, folosește te mai mult. 22 Căci robul chemat în Domnul este de sine stătător al Domnului; asemenea și de sine stătătorul chemat fiind este rob al lui Christos. 23 Drept preț ai fost cumpărați; nu vă faceți robi ai oamenilor. 24 Fie care în ce fu chemat, fraților, în aceasta rămăe la Dumnezeu.

25 Iar despre fecioare n'am porunca de la Domnul, 'mi dau anse cu părerea ca un miluit de Domnul ca să fiu credincios. 26 Deci socotesc că pentru nevoea de acum este bine aceasta, că este bine pentru om să fie astfel. 27 Ești legat cu femeie? Nu cauta desfacere; ești fără femeie? Nu cauta femeie. 28 Dar și dacă te vei fi însurat, n'ai greșit; și fecioara dacă se va fi măritată n'a greșit; dar uni ca aceștia suferința vor avea în trupul lor, eu însăși vă crut.

29 Dar aceasta zic, fraților, timpul este scurt de tot: ca de aci 'nainte și cei care au femei să fie ca cum n'ar avea, 30 Și cei care plâng ca cum n'ar plânge, și ~~cei care se bucură~~ ca cum nu s'ar bucura, și ~~cei care cumpără~~ ca cum n'ar stăpîni, 31 Și cei care se folosesc de lume ca cum n'ar avea folos *de densa*; căci fața lumii acc stiea trece. 32 Voesc însă ca să fiți fără grijă. Neînsuratul poartă grija de cele ale Domnului, cum se plăcă Domnului; 33 Iar care s'a însurat poartă grija de cele ale lumii, cum să placă femeii. 34 Împărțite sînt și femeia și fecioara: nemăritata poartă

grija de cele ale Domnului, ca să fie sânta și cu corpul și cu spiritul; iar care s'a măritat poartă grija de cele ale lumii, cum sa placă bărbatului. 35 Și aceasta o zic spre folosul vostru chiar, nu ca să arunc asupra voastră laț, ci pentru *a spori* buna cuviința și staruința la Domnul, netrași fiind în multe griji.

36 Iar dacă gîndește cineva că se poartă urit fața de fiica sa, dacă este peste floarea vîrstei *nemăritată*, și *dacă* trebuie să fie în astfel de împrejurare *măritată*, faca ce voește; nu greșate, căsătoriasca se. 37 Cine sta însă nemășcat în inima sa, neavînd nevoie, dar are stăpînire peste voința sa, și în a sa inimă a gasit cu cale aceasta, ca sa țină pe fiica sa, bine va face. 38 Astfel și cel care mărită pe fiica sa face bine, și cel care n'o mărită mai bine va face.

39 Femeia pe cât timp este în viața bărbatului ei este legată *de densul*; iar dacă va fi murit bărbatul, este de sine stăpîna ca sa se marite cu cine voește, numai în Domnul *să se marite*. 40 Dar, după părerea mea, mai fericită este dacă rămăne astfel; și gîndesc și eu că am spiritul lui Dumnezeu.

Nu trebuie să dam sminteală luînd parte la jertfele păgînilor.

8 Iar despre cele înjunghiate idolilor, știm ca toți avem cunoștință. — Cunoștința îngîmfă, iar iubirea întărește. 2 Dacă cineva gîndește ca a cunoscut ceva, n'a cunoscut încă după cum trebuie să cunoască; 3 Dar dacă iubește cineva pe Dumnezeu, acela cunoscut este de dînsul. — 4 Deci despre mîncarea celor înjunghiate idolilor știm că nu este nici un idol în lume, și că nu este nici un Dumnezeu, decât numai Unul. 5 Căci și dacă sînt așa numiți dumnezei fie în cer fie pe pămînt, ca cum ar fi mulți dumnezei și mulți domni, 6 Dar noi avem un singur Dumnezeu Tatăl, din care ~~sînt~~ toate și noi pentru dînsul, și un singur Domn Iisus Christos, prin care ~~sînt~~ toate și noi print'însul. 7 Dar nu în toți este cunoștința aceasta; căci uni în știința de sinele de pîndă acum despre idol mînăncă ca fiind înjunghiat idolului, și știința de sinele a lor slabă fiind se mînjește.

8 Mîncare însă nu ne va pune pe noi înaintea lui Dumnezeu; nici dacă vom fi mîncat nu avem mai mult, nici

daca nu vom fi mâncat nu avem lipsă. 9 Luați ănsă seama ca nu cumva această stare de sinevă a voastră să fie sminteală pentru cei slabi. 10 Căci daca te va fi văzut cineva pe tine care ai cunoștință șezând la masa în capişte, oare știința lui de sine slab fiind el nu va fi întărită ca să mănânce cele înjunghiate idolului? 11 Negreșit perdut este prin cunoștința ta cel slab, fratele pentru care a murit Christos. 12 Astfel dar, greșind către frați voștri și lovind a lor slabă știință de sinele, greșiți către Christos. 13 Chiar de aceea, daca o mâncare aduce sminteală fratelui meu, nu voi mânca carne în veac, ca să nu aduc sminteală fratelui meu.

Pavel vorbește de apostolatul său și de dreptul său. N'a primit plata datorită pentru învățătura sa. El s'a făcut tuturor toate.

9 Nu sunt eu stăpîn de mine? Nu sînt eu apostol? N'am văzut oare pe Iisus Domnul nostru? Nu sunteți voi în Domnul lucrarea mea? 2 Daca altora nu sînt apostol, voș ănsă negreșit vî sînt; căci voi sunteți în Domnul pecetea apostoliilor mele. 3 Aceasta este apararea mea către cei care mă ăeau în cercetare. 4 Nu avem oare drept să mîncăm și să bem? 5 Nu avem oare drept să ducem încoace și încolo o soră ca femeie, ca și ceilalți apostoli și frați Domnului și Chefa? 6 Sau numai eu și Barnaba nu avem drept să nu lucrăm?

7 Cine slujaște vre odată ca ostaș cu plată de la sine ănsuși? Cine sădeste vie și nu mănâncă rodul ei? Sau cine pastorește turmă și nu mănâncă din laptele turmei? 8 Nu vorbesc oare acestea ca om, sau nu spune și legea acestea? 9 Pentru că în legea lui Moise este scris: nu lega gura bouului care treeră, "Oare de boi 'i este grijă lui Dumnezeu? 10 Sau pentru noi înadins zice? Căci pentru noi s'a scris, că cel care ară pe temeiul nădejdiî trebuie să are, și cel care treeră pe temeiul nădejdiî ca să se împartășasca. 11 Daca noi v'am semanat cele spirituale, mare lucru este daca noi vom seceră cele firești ale voastre? 12 Daca alți se împartășesc de acest drept asupra voastră, nu mai bine noi? Dar nu ne am folosit de dreptul acesta, ci toate le suferim ca să nu punem vre o piedică evanghelii lui Christos.

13 Nu știți că cei care lucrează cele sante mănâncă cele din santuar?

Cei care stăruiesc la altar 'și ăeau par-tea lor cu altarul? 14 Astfel a rînduit și Domnul pentru cei care dau în știre evanghelia ca să traiască din evanghelie, 15 Dar eu nu m'am folosit de nimic din acestea. Și n'am scris acestea pentru ca astfel să se facă cu mine; căci frumos este pentru mine mai bine sa mor decăt să 'mi nimiciască cineva cuvîntul laudei mele. 16 Pentru ca daca binevestesc, n'am cuvînt de laudă; căci neapărata trebuință mă ține de aproape să binevestesc; și vai este pentru mine daca nu binevestesc. 17 Căci daca de bună voe fac aceasta, am cuvenită plata; iar daca nu de bună voe fac, 'mi s'a încredințat o sarcină de îngrijitor. 18 Decî care 'mi este plata cuvenită? Ca binevestind să fac evanghelia a fi primită fără cheltuială, pentru a nu face o rea întrebuintare de dreptul meu în evanghelie.

19 Căci stăpîn de mine fiind față de toți, m'am făcut pe mine ănsuși rob tuturor, ca sa câștig pe mai mulți; 20 M'am facut Iudeilor ca Iudeu, ca să câștig pe Iudei; celor de sub lege ca sub lege, ne fiind ănsuși sub lege, ca să câștig pe cei de sub lege; 21 Celor care n'au legea ca neavînd eu legea, nu fiind eu fără legea lui Dumnezeu ci supus legii lui Christos, ca să câștig pe cei fără lege; 22 M'am făcut slab celor slabi, ca să câștig pe cei slabi, tuturor m'am facut tot, ca cu ori ce chip să scap pe uni. 23 Tot dar fac pentru evanghelie, ca să mă fac împreună părtaş al ei.

Îndemnare să râvnim după corôna neperitoare.

24 Nu știți că cei care aleargă în stadiu, toți aleargă, dar unul ăea darul de biruitor? Astfel alergați ca să dobîndiți darul de biruitor. 25 Ori care luptător ănsă se înfrănează de ori ce, aceia dar ca sa ăea o cunună peritoare, iar noi neperitoare. 26 Eu acum astfel alerg, nu ca cum aș alerga pe neștiute, astfel mă lupt cu pumnul, nu ca cum aș bate aerul; 27 Ci 'mi învinețesc corpul cu pumnul și 'mi 'l tărăsc ca pe un rob, ca nu, după ce am fost altora vestitor, eu ănsuși să mă fac neperimit.

Perirea Iudeilor în pustie este un semn de asprimea dumnezeiască.

10 Căci nu voesc, fraților, ca voi să nu știți că parinți noștri toți erau

sub nor și toți trecură prin mare, 2 Și toți în Moise fură botezați în nor și în mare, 3 Și toți mâncară aceeași mâncare spirituală, 4 Și toți băură aceeași băutură spirituală; căci beau dintr'o peatră spirituală următoare, iar peatra era Christos; 5 Dar Dumnezeu nu bine voi în mai mulți dintre dăni; căci fură răpuși în pustie.

6 Și acestea au fost semne pentru noi, ca să nu fim noi poftitori de rele, după cum au poftit și aceia. 7 Și nu fiți idolatri, ca uni dintre dăni, după cum este scris: „s'a pus poporul să mănânce și să bea, și se sculară să joace.“ 8 Nică să nu facem desfrânări, după cum făcuseră desfrânări uni dintr'ei și perira într'o singură zi doțzeci și trei de miș. 9 Și să nu punem la încercare pe Domnul, după cum îl ispitiră uni dintr'ei și perira de șarpi. 10 Și nu cărtiți, după cum cărtiră uni dintr'ei și periră de perzetură. 11 Și acestea ca semne li s'întimplau aceloră, dar fu scris spre înțeleptirea noastră. la care au ajuns sfârșiturile veacurilor. 12 Astfel cine gândește că stă neclintit, fie cu luare aminte să nu cază.

13 Încercare nu v'a apucat, decât numai omenească; dar credincios este Dumnezeu, care nu va îngădui ca voi să fiți încercați peste ce puteți, ci va face de odată cu încercarea și scăparea ca să puteți rabda. 14 De aceea, iubiți mei, fugiți de idolatrie.

Sânta cuminectură e o împărtășire cu Christos.

15 Ca unor mințoi v'eu vorbesc; judecați voi ce zic eu. 16 Paharul binecuvântării pe care îl binecuvântam nu este oare împărtășire cu singele lui Christos? Pâinea pe care o frângem nu este oare împărtășire cu trupul lui Christos? 17 Pentru ca o singură pâine este, un singur trup sîntem noi cei mulți; căci toți ne împărtășim dintr'o singură pâine. 18 Vedeți pe Israel cel firesc; cei care mănâncă jertfelc nu sînt oare partași cu altarul? 19 Ce spun eu dar? Că ce s'a înjunghiat pentru idoli este ceva? Sau ca idolul este ceva? 20 Ci ca ce înjunghie *pagani*, „înjunghie pentru demoni și nu pentru Dumnezeu“, nu vocea dar ca voi să vă faceți partași cu demoni. 21 Nu puteți bea paharul Domnului și paharul demonilor. Nu puteți să vă împărtășiți de masa Domnului și de masa demonilor. 22 Sau înta-

rităm pe Domnul? Nu cumva sîntem mai tari decât dănsul?

Crușarea constiințelor.

23 Tot este ertat, dar nu orî ce folosește; tot este ertat, dar nu orî ce întarește. 24 Nimenea sa nu caute ale sale ci *fie care* ale altuia. 25 Măncăți orî ce s'eu vinde în macelărie, ne cercetând ceva pentru știința de sine; 26 „Căci al Domnului este pămîntul și cele cu care este plin.“ 27 Dacă v'eu va chema cineva dintre necredincioși și voiți să v'eu duceți, măncăți orî ce v'eu este pus înainte, necercetând ceva pentru știința de sine. 28 Iar dacă v'eu zice cineva: aceasta a fost jertfită, nu măncăți din pricina aceluia care a spus și a științei de sine — *căci al Domnului este pămîntul și cele cu care este plin* — 29 Știința de sine însă zic, nu a ta ci a altuia, căci pentru ce este judecată starea mea de sinemî de către o altă știința de sine? 30 Dacă eu sînt partaș darului, pentru ce sînt muștrat de aceea pentru care eu mulțumesc?

31 De aceea fie că măncăți fie că beți, fie că faceți ceva, faceți tot spre mărirea lui Dumnezeu. 32 Fiți neamintitori și Iudeilor și Elenilor și bisericei lui Dumnezeu, 33 După cum și eu plac tuturor în tot, ne căutând folosul meu însumi ci pe al multora, ca să fie mîntuiți.

*Bărbatul să se roage cu capul descvelit
femea cu capul învelit.*

II Luați v'eu după mine, după cum și eu m'am luat după Christos.

2 V'eu laud însă, *fraților*, ca în tot v'eu aduceți aminte de mine și țineți datinele astfel după cum vi le am încredințat voe. 3 Dar voe ca voi să știți ca Christos este capul orî carui bărbat, iar bărbatul este cap al femeii și Dumnezeu este cap al lui Christos. 4 Orî ce barbat care se roaga sau vorbește ceva profetic avînd *ceva* pe cap necinstește capul s'eu. 5 Orî ce femeie care se roaga sau vorbește profetic cu capul ncînvelit necinstește capul ei; căci una și aceeași este cu cea răsă. 6 Căci dacă o femeie nu 'și învelește capul, și tunză se; iar dacă urît este pentru femeie ca să se tunză sau să se rază, înveliască 'și capul. 7 Căci un barbat nu trebuie să 'și înveliască capul, fiind chipul și mărirea lui Dumnezeu; iar femeia este mărirea bărbatului. 8 Pentru ca nu este

bărbat din femei, ci femei din bărbat; 9 Și pentru că n'a fost făcut bărbat pentru femei, ci femei pentru bărbat; 10 De aceea femeia trebuie să aibă stăpânire asupra capului ei pentru înțelegere. 11 Însă nici femei fără bărbat, nici bărbat fără femei nu este în Domnul. 12 Căci după cum femeia este din bărbat, astfel și bărbatul prin femei, iar toate sunt din Dumnezeu.

13 Judecați în voi înșivă; cuviincios este ca o femeie neînvățată la cap să se roage lui Dumnezeu? 14 Și nu vă învăța chiar firea că un bărbat dacă poartă peler lung necinstit este, 15 Și o femeie dacă poartă peler lung mărire este? Pentru că peler lung este dat drept învelitoare.

16 Iar dacă găsește cineva cu cale să fie iubitor de ceață, noi nu avem un astfel de obicei, și nici bisericile lui Dumnezeu.

Povățuire spre a lua cu demnitate sânta cuminectură.

17 Poruncind însă aceasta nu laud, fiind că nu vă adunați împreună spre mai bine, ci spre mai rău. 18 Mai tăcuți pentru că venind voi împreună în adunare aud că sunt desbinări între voi, și în parte cred. 19 Căci trebuie să fie și deosebiri între voi, pentru ca cel lămurit să se facă cunoscut în voi. 20 Deci când vă adunați în acelaș loc nu este cu puțință ca să mâncați cina Domnului; 21 Pentru că fie care ica mai dinainte cina sa la o parte când mănâncă, și astfel unuia îi este foame, iar altul este beat. 22 Nu aveți dar case ca să mâncați și să beți? Sau desprețuiți biserica lui Dumnezeu, și dați de rușine pe cei care n'au? Ce să vă zic? Vă voi lăuda? În aceasta nu vă laud.

23 Căci eu am primit de la Domnul ceea ce v'am și dat, ca Domnul Iisus în noaptea când era dat prins luă pâine. 24 Și mulțumind o frânse și zise: *Luăți, mâncați*, aceasta este trupul meu care pentru voi este să fie frânt; aceasta faceți spre a mea amintire. 25 Asemenea și paharul după cinare, zicând: acest pahar este noul așezământ în sângele meu; aceasta faceți, ori de câte ori îl beți, spre amintirea mea. 26 Pentru ca de câte ori mâncați pâinea aceasta și beți paharul acesta, moartea Domnului vestiți, până când va fi venit.

27 Astfel cine cu nevrădire mănâncă pâinea sau bea paharul Dom-

nului, vinovat va fi de trupul și sângele Domnului. 28 Cerce se dar omul pe sine, și astfel mănânce din aceasta pâine și bea din acest pahar. 29 Căci cine cu nevrădire mănâncă și bea, osînda pentru sine însuși mănâncă și bea, dacă nu judecă trupul Domnului. 30 De aceea între voi mulți sunt slabi și bolnavi și mulți dorm. 31 Dacă însă ne am judeca pe noi înșine, n'am fi judecați; 32 Dar judecați fiind, sîntem înțelepțiți de Domnul pentru ca să nu fim osîndiți de odată cu lumea. 33 Astfel, frați mei, când vă adunați ca să mâncați, așteptați uni pe alți. 34 Iar dacă îi este cuiiva foame, mănânce a casă, ca să nu vă adunați spre osîndă. Celelalte le voi rîndui îndată ce voi fi venit.

Împărțirea și unitatea darurilor sântului spirit. Multe membre sînt într'un corp.

I2 Iar despre cele spirituale daruri, fraților, nu voesc ca voi să nu cunoașteți. 2 Când erați păgâni, știți că erați duși spre idoli muți, ca cum ați fi fost mănâți. 3 De aceea vă fac cunoscut că nimenea vorbind în spiritul lui Dumnezeu nu zice: anatema fie Iisus; și nimenea nu poate zice: Domn este Iisus, decât numai în spiritul sânt.

4 Sînt însă împărțiri de daruri, dar acelaș spirit este; 5 Și sînt împărțiri de slujbe, dar acelaș Domn este; 6 Și împărțiri de lucrări sînt, dar acelaș Dumnezeu este care lucrează toate în toți. 7 Și fie căruia îi se dă arătarea spiritului spre folos, 8 Căci unuia îi se dă prin spiritul sânt cuvînt de înțelepciune, iar altuia cuvînt de înțelegere după rînduiala aceluiaș spirit; 9 Altuia credință în acelaș spirit, altuia daruri de tamaduirî în acelaș spirit; 10 Altuia lucrări de puteri, altuia profeție, altuia judecări de spirite, altuia feluri de limbi, altuia talmacire de limbi. 11 Toate acestea însă le lucrează unul și acelaș spirit împărțind fie caruia în parte după cum hotărăște.

12 Căci după cum corpul este unul și are multe membre, dar toate membrele corpului deși multe sînt un corp sînt, așa este și Christos; 13 Pentru că și într'un singur spirit noi toți am fostbotezați spre a fi un singur corp, fie Iudei fie Eleni, fie robii fie stăpînii de sine, și toți cu un singur spirit am fost adăpați.

14 Căci și corpul nu este un singur

membru ei multe. 15 Dacă va fi zis piciorul, fiind că nu sînt mână, nu sînt din corp, nu pentru aceasta nu este din corp. 16 Și dacă va fi zis urechea, fiind că nu sînt ochiul, nu sînt din corp, nu pentru aceasta nu este din corp. 17 Dacă corpul întreg ar fi un ochiul, unde ar fi auzul? Dacă întreg ar fi auz, unde ar fi mirosul? 18 Astfel dar Dumnezeu a pus membre pe fie care dintre ele în corp, după cum a voit. 19 Dacă însă toate ar fi un singur membru, unde ar fi corpul? 20 Astfel dar sînt multe membre, dar un singur corp. 21 Nu poate ochiul să zică mîinei: n'am trebuință de tine, sau capul iarăși să zică picioarelor: n'am trebuință de voi; 22 Ci ale corpului membre care par a fi mai slabe, sînt cu mult mai mult neapărat trebuitoare. 23 Și cele care ni se par a fi mai de necinste ale corpului, pe acestea le îmbrăcăm cu mai multa cinste, și cele necuviincioase ale noastre au mai multă bună cuviință. 24 Iar cele cuviincioase ale noastre n'au trebuință. Ci Dumnezeu a înțocmit corpul, dând mai multă cinste celui căruia îi lipsește. 25 Ca să nu fie neunire în corp, ci membrele să îngrijască d'o potrivă unele pentru altele. 26 Și dacă un membru suferă, toate membrele suferă împreună; și dacă un membru este mărit, toate membrele se bucură împreună.

27 Voi dar sînteți corpul lui Christos și membre în parte. 28 Și pe uni îi a pus Dumnezeu în biserică mai întîiu apostoli, al doilea profeți, al treilea învățători, apoi a pus puteri, în urmă daruri de tămăduiri, ajutoări, îndreptări, feluri de limbi. 29 Oare toți sînt apostoli? Oare toți profeți? Oare toți învățători? Oare toți au puteri? 30 Oare toți au daruri de tămăduiri? Oare toți vorbesc în limbi? Oare toți tîlmăcesc? 31 Rîmniți însă darurile mai mari, și la aceasta vă arăt o cale mai înaltă.

Iubirea este mai presus de toate.

13 Dacă vorbesc în limbile oamenilor și ale îngerilor, iar iubire nu am, m'am făcut aramă sunătoare sau chimbălgomotos. 2 Și dacă am profeție și știu tainele toate și tot înțelesul lor adînc, și dacă am toată credința încît să strămut munți, iar iubire nu am, nimic nu sînt. 3 Și dacă voi fi dat demnăcare *sărăciilor* toată averea mea, și dacă voi fi dat corpul meu

ca să fiu ars, iar iubire nu am, nimic nu folosesc.

4 Iubirea este îndelung răbdătoare, iubirea este plină de bunătați, iubirea nu rîmnește, nu este lăudăroasă, nu se îngâmfa, 5 Nu este necuviincioasă, nu caută ale sale, nu întărita la mînie, nu pune în socoteală răul, 6 Nu se bucură de nedreptate, se bucură însă împreună cu adevărul; 7 Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le rabda.

8 Iubirea nici odată nu cade; iar fie profeții, vor fi desființate; fie limbi, vor înceta; fie înțelesul adînc, va fi desființat. 9 Căci în parte cunoaștem, și în parte vorbim profetic; 10 Iar când va fi venit desvîrșitul, ce este în parte va fi desființat. 11 Când eram copil, vorbiam ca un copil, gîndiam ca un copil, m'dam părerea ca un copil; când m'am făcut bărbat am desființat cele ale copilului. 12 Căci acum vedem printr'o oglindă într'un chip întunecos, dar atunci față în față; acum cunosc în parte, dar atunci voi cunoaște în tot, după cum am și fost bine cunoscut.

13 Acum dar rămîne credința, nădejdea, iubirea, aceste trei; iar mai mare dintr'acestea este iubirea.

Darul limbilor și darul profeții. Intrebuințarea bună și întrebuințarea rea a darurilor în biserică. Femea trebuie să tacă în biserică.

14 Alergați să dobîndiți iubirea; rîmniți însă cele spirituale daruri, dar mai virtos să vorbiți profetic. 2 Pentru că cine vorbește în limbă, nu vorbește oamenilor ci lui Dumnezeu; căci nimenea nu înțelege, cu spiritul însă vorbește taine. 3 Iar cine vorbește profetic, întărește și îndeamnă și mîngăie pe oameni prin iubirea sa. 4 Cine vorbește în limbă se întărește pe sine însuși, dar cine vorbește profetic întărește biserica. 5 Dorese ca voi toți să vorbiți în limbi, dar mai virtos să vorbiți profetic; mai mare este însă cine vorbește profetic, decît cine vorbește în limbi, afară numai dacă tîlmăcește, pentru ca biserica să dobîndiască întărire.

6 Acum dar, fraților, dacă voi fi venit la voi vorbind în limbi, ce voi folosi voă, dacă nu voi fi vorbit la voi sau în descoperire sau în înțeles adînc sau în profeție sau în învățătura? 7 Cale neinsuflătește deși dau de la sine sunet, fie fluier fie chitară, dacă însă

nu vor fi dat sunetelor o deosebire, cum va fi cunoscut ce este cântat cu fluierul sau ce este cântat cu chitara? 8 Căci dacă și trîmbița va fi dat un sunet nehotarît, cine se va gati la răsboiul? 9 Astfel și voi prin limba voastră dacă nu veți fi dat un cuvînt lesne de înțeles, cum va fi cunoscut ce este vorbit? Căci veți fi oameni care vorbesc în vînt. 10 Sînt mulțime poate de feluri de graiuri în lume, și nici un fel de *grai* nu este fără înțeles. 11 Decîi dacă nu știu înțelesul graiului, voi fi barbar pentru cel care vorbește, și cel care vorbește *ra* fi barbar la mine.

12 Astfel și voi, fiind că sînteți rîmnicitori de spirite, cautați pentru întărirea bisericii ca să aveți prisos. 13 De aceea cine vorbesce în limbă, roage se ca să tîlmaciască. 14 Pentru că dacă mă rog în limbă, spiritul meu se roaga, iar mintea mea este neroditoare. 15 Ce este dar? Mă voi ruga cu spiritul, mă voi ruga anse și cu mintea; voi cânta cu spiritul, voi cânta anse și cu mintea. 16 Fiind că dacă cu spiritul binecuvîntezi, cel care ține locul celui neștiutor cum va zice Amin la mulțumirea ta? De oare ce nu știe ce zici. 17 Negreșit tu mulțumești bine, dar celalalt nu este întarît. 18 Mulțumesc lui Dumnezeu, eu vorbesc în limba mai mult decît voi toți; 19 Dar în biserica voesc să vorbesc cinci cuvinte cu mintea mea, ca să învăț și pe alți, decît zece mi de cuvinte în limba.

20 Fraților, nu fiți copii la minte, ci în privința rîmnicității fiți copii, iar la minte fiți *oamenii* deplin. 21 În lege este scris ca „în alte limbi și în buze ale altora voi vorbi poporului acestuia, și nici astfel nu mă vor asculta, zice Domnul”. 22 De aceea limbile sînt spre semn nu credincioșilor, ci necredincioșilor, iar vorbirea profetică este nu pentru necredincioși ci pentru credincioși.

23 Deci dacă biserica întreaga se va fi adunat în acelaș loc, și toți vorbesc în limbi, și vor fi venit înăuntru neștiutori sau necredincioși, nu vor zice că v'ati eșit din fire? 24 Iar dacă toți vor fi vorbit profetic, și va fi venit înăuntru vre un necredincios sau neștiutor, muștrat ele el de toți, judecat este de toți. 25 Cele ascunse ale inimei sale se fac învederate; și așa cazînd pe fața lui se va închina lui Dumnezeu, vestind că „cu adevărat Dumnezeu este între voi”.

26 Decîi ce este, fraților? Cînd vă adunați împreună, fie cine are un psalm, are o învățatură, are o descoperire, are o limbă, are o tîlmăcire; toate să fie spre întarire. 27 Fie că vorbesce cineva în limba, cîte doi sau cel mult cîte trei *vorbiască*, și pe rînd, și unul tîlmăciască; 28 Iar dacă nu este tîlmăciu, tacă în biserica, vorbiască și anse sieși și lui Dumnezeu. 29 Profeți anse vorbiască doi sau trei și judece ceilalți. 30 Dar dacă se va fi descoperit altuia care stă, tacă cel d'întîu. 31 Căci puteți toți cîte unul să vorbiți profetic, pentru ca toți să învețe și să fie îndemnați. 32 Și spirite de profeți sînt supuse la profeți; 33 Căci Dumnezeu nu este al neorînduelei ci al pacii. Ca în toate bisericile sînților,

34 Femeile tacă în biserică; căci nu li se da voe să vorbiască, ci să fie supuse, după cum zice și legea. 35 Iar dacă voesc să învețe ceva, întrebe a casă pe barbați lor; pentru ca urît este pentru femei să vorbiască în biserică.

36 Sau a eșit de la voi cuvîntul lui Dumnezeu, sau a ajuns la voi numai?

37 Dacă cineva gîndesc că este profet sau spiritual, cunoasca bine ce vî scriu, ca este porunca Domnului, 38 Dar dacă nu cunoasce cineva, să nu cunoasca.

39 Astfel dar, frați mei, rîmnicîți vorbirea profetică, și nu împedicați vorbirea în limbi; 40 Dar tot să se facă cu buna cuviința și după rînduială.

Învierea lui Christos este temeliea credinței noastre. Moartea este cel din urma vrăjmaș. Botezul pentru morți. Învierea morților. Noul corp.

15 Vă fac cunoscut, fraților, evangheliea pe care am binevestit o voe, pe care ați și primit o, în care și stați, 2 Prin care și sînteți mîntuiți, dacă țineți cu tărie cu ce cuvînt v'am binevestit voe, afara numai dacă în zadar ați crezut. 3 Căci v'am dat în cele d'întîu aceea ce am și primit, ca Christos potrivit scripturilor a murit pentru păcatele noastre. 4 Și că fu înmormîntat, și că a învieat a treia zi potrivit scripturilor, 5 Și că se arată lui Chefa, după aceea celor doisprezece. 6 În urmă se arată de o data la peste cinci sute de frați, dintre care mai mulți sînt rămași pînă acum, iar un admiră. 7 După aceea

să arată lui Iacob, în urmă tuturor apostolilor. 8 Iar în urmă de toți mi să arată și mie, nașterii timpurii oare cum. 9 Căci dintre apostoli eu sunt cel mai mic, ca unul care nu sunt de îndestul să fiu numit apostol, pentru ca am urmarit biserica lui Dumnezeu; 10 Însă prin darul lui Dumnezeu sunt aceea ce sunt, și darul său fata de mine nu s'a făcut nelucrător, dar am muncit mai mult decât denși toți, și nu eu ci darul lui Dumnezeu împreună cu mine. 11 Deci fie că eu, fie că aceea, așa predicam și astfel ați crezut.

12 Iar dacă se predică Christos că a înviat dintre morți, cum zic uni între voi că nu este înviere de morți? 13 Iar dacă nu este înviere de morți, nici Christos n'a înviat; 14 Iar dacă Christos n'a înviat, deșartă este dar predica noastră, deșartă și credința voastră; 15 Dar suntem aflați și martori mincinoși ai lui Dumnezeu, fiind ca am marturisit împotriva lui Dumnezeu că a înviat pe Christos, pe care nu 'l a înviat dacă cu adevărat morți nu se înviează. 16 Căci dacă morți nu se înviează, nici Christos n'a fost înviat; 17 Iar dacă Christos n'a fost înviat, deșartă este credința voastră, sunteți încă în păcatele voastre; 18 Prin urmare perduți sunt și cei adormiți în Christos. 19 Dacă în viața aceasta suntem numai nadăduind în Christos, suntem mai de plâns decât toți oamenii.

20 Acum însă Christos a fost înviat dintre morți, pîrga celor adormiți. 21 Căci de oare ce printr'un om este moarte, printr'un om este și înviere a morților. 22 Pentru că după cum în Adam toți mor, astfel și în Christos toți vii vor fi făcuți. 23 Dar fie care în a sa ceată; pîrga este Christos, apoi cei ai lui Christos la venirea sa. 24 După aceea va fi sfîrșitul, când dă lui Dumnezeu și Total împărăția, când va fi desființat orî ce domnie și orî ce stăpînire și putere. 25 Căci trebuie ca el să împărăiască pînă ce „va fi pus pe toți vrajmași sub picioarele sale“. - 26 Moartea, cel din urmă vrajmaș, este desființată; 27 „Căci tot a supus sub picioarele lui.“ Iar când zice ca tot a fost supus, învederat este ca afara de cel care 'i a supus lui toate. 28 Iar când va fi supus lui toate, atunci și Fiul însuși va fi supus celui care 'i a supus toate, ca să fie Dumnezeu totul în tot. 29 Fiind că ce vor face cei care se botează pentru

cei morți? Însfîșit dacă morți nu se înviează, pentru ce se mai botează pentru denși? 30 Pentru ce stam și noi în primejdie în fie care ceas? 31 În fie care zi mor, pe lauda voastră, fraților, pe care o am în Christos Iisus Domnul nostru. 32 Dacă ca om m'am luptat cu dobitoace sîlbătice în Efes, care 'mi este folosul? Dacă morți nu se înviează, „să mîncăm și sa bem, căci mâine murim.“ 33 Nu fiți rătăciți; vorbiri rele strică obiceiuri bune. 34 Treziți vî cu se cade și nu pécătuiți; căci uni au necunoștința de Dumnezeu, spre rușinea voastră vorbesc.

35 Dar va zice cineva: cum înviează morți? În ce fel de corp vin ei?

36 Nemintosule, tu ce semini nu răsară dacă nu va fi putrezit; 37 Și ce semini, nu semini corpul ce are sa fie, ci grauntele gol, dacă se înemerește de grâu sau de ceva din celelalte; 38 Dar Dumnezeu 'i dă corp după cum a voit, și fie căriea dintre seminte corpul ei. 39 Nu orî ce trup este acelaș trup; ci altul trup de oameni, altul trup de vite, altul trup de paseri, altul de pești. 40 Și sunt corpuri cerești, și corpuri pămîntești; dar alta este mărirea celor cerești, și alta a celor pămîntești; 41 Alta este strălucirea soarelui, și alta strălucirea lunii, și alta strălucirea stelelor; căci stea de stea se deosebete în strălucire.

42 Astfel este și învierea morților. Este semănat în putrejune, se scoală în neputrejune; 43 Este semănat în necinste, se scoală în mărire; este semănat în slăbiciune, se scoală în putere; 44 Este semănat corp firesc, se scoală corp spiritual; dacă este corp firesc, este și spiritual. 45 Astfel și este scris: „s'a făcut întîiul om Adam spre suflet de viață;“ cel din urmă Adam spre spirit dătator de viață. 46 Dar nu spiritual este cel d'întîi ci firescul, după aceea spiritualul. 47 Întîiul om este „din pămînt, de lut“, al doilea om, Domnul, este din cer. 48 Ce fel este cel de lut, astfel sînt și cei de lut, și ce fel este cel cersc, astfel sînt și cei cerești; 49 Și după cum am purtat chipul celui de lut, vom purta și chipul celui cersc.

50 Aceasta însă o zic, fraților, că trup și sînge nu pot să moșteniască împărăția lui Dumnezeu, nici putrejune nu moștenește neputrejunea.

51 Iată taină vă spun; toți nu vom adormi, dar toți vom fi schimbați,

52 Într'un moment, într'o clipeală de ochi, la cea din urma trâmbiță; căci va trâmbița, și morți se vor scula fără stricăciune și noi vom fi schimbați. 53 Pentru că trebuie ca stricăciosul acesta să îmbrace nestricăciune și muritorul acesta să îmbrace nemurire.

54 Iar când stricăciosul acesta va fi îmbrăcat nestricăciune și muritorul acesta va fi îmbrăcat nemurire, atunci va fi cuvântul care este scris: „înghițită fu moartea spre biruire. 55 Unde 'ți este, moarte, biruința? Unde 'ți este, moarte, acul?” 56 Iar acul morții este păcatul, și puterea păcatului este legea. 57 Dar mulținită lui Dumnezeu care ne dă biruința prin Domnul nostru Iisus Christos. 58 De aceea, frați mei iubiți, fiți nemișcați, neclintii, prisosind totdeauna în lucrul Domnului, știind ca osteneala voastră nu este deșartă în Domnul.

Stringere de ajutoare pentru Creștini.

16 Cât pentru stringerea de ajutoare ce este pentru cei sânti, faceți și voi astfel după cum am poruncit bisericilor Galatii. 2 În fie care întâia zi a săptăminei, fie care dintre voi să pue de o parte a casă stringend din aceea ce 'i ar merge bine, pentru ca nu când voi fi venit atunci sa se facă stringeri de ajutoare. 3 Și când voi fi sosit la voi, pe care 'i veți fi găsit buni, pe aceștia 'i voi trimite prin epistole ca să ducă darul vostru la Ierusallem. 4 Iar dacă este cu cale ca și eu să mă duc, vor merge împreună cu mine.

5 Voi veni însă la voi, când voi fi trecut prin Macedonia; căci prin Macedonia trec, 6 Și poate voi rămâne la voi sau și voi erna, pentru ca să mă însoțiți voi unde mă voi duce. 7 Căci nu voesc ca să vă ved acum în treacăt; pentru că nădăduesc să rămân câțva timp la voi, dacă Domnul va fi dat voe. 8 Voi rămâne însă în Efes pînă la Cincizecime; 9 Pentru

că ușă mare și de înrîurire 'mi este deschisă, și mulți 'mi stau improprie.

Recomandarea lui Timotee.

10 Dacă dar Timoteu va fi venit, luați seama ca să fie la voi fără teamă, căci lucrează lucrul Domnului ca și mine; 11 Deci să nu 'l desprețuiască cineva. Însoțiți 'l dar în pace, ca să vie la mine; pentru că 'l aștept cu frați.

12 Cât pentru Apoline, fratele, mult 'l am îndemnat ca să vie la voi cu frați; și cu totul nu 'i lipsia voința ca să vie acum, dar va veni îndată ce va fi găsit timp nemerit.

Povățuiră.

13 Vegheați, fiți statornici în credință, imbarbatați vă, întăriți vă. 14 Toate ale voastre în pace să se facă.

15 Vă îndemn însă, fraților, — știți casa lui Stefana, că este pîrga Achaiei și s'au rînduit pe dînși însuși spre slujire sântilor, — 16 Ca și voi să fiți supuși unora ca aceștia și orî căruia care lucrează împreună și se oste-nește.

17 Mă bucur de venirea lui Stefana și Fortunatul și Achaieu, pentru ca aceștia au împlinit lipsa voastră; 18 Căci au ușurat spiritul meu și al vostru. Deci cunoașteți bine pe uni ca aceștia.

Salutări și încheere.

19 Vă urează bisericile Asiei. Vă urează multe Aculă și Prisca împreună cu biserica care este în casa lor. 20 Vă îmbrățișază toți frați. Imbrățișați vă uni pe alți în sărutare sântă.

21 Urarea mea cu mâna mea a lui Pavel. 22 Dacă cineva nu iubește pe Domnul, anatema fie. Maran ata.

23 Darul Domnului Iisus cu voi. 24 Iubirea mea cu voi toți în Christos Iisus.

A DOA EPISTOLA CĂTRE CORINTENI.

Pavel biruește cu ajutorul lui Dumnezeu toate suferințele, și îi mulțumesc.

I Pavel apostol al lui Christos Iisus prin voința lui Dumnezeu și Timo-

teu fratele bisericii lui Dumnezeu celei care este în Corint împreună cu toți sânti care sînt în toată Achaia. 2 Dar voe și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și de la Domnul Iisus Christos.

3 Binecuvîntat este Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Christos, Tatăl îndurătorilor și Dumnezeu al orî cărei mîngăerî, 4 Care ne mîngăe pe noi pentru toată suferința noastră, ca prin mîngăerea cu care înșine sîntem mîngăeați de Dumnezeu să putem noi mîngăea pe cei care sînt în orî ce suferință. 5 Pentru că după cum patimile lui Christos prisosesc asupra noastră, astfel prisosește prin Christos și mîngăerea noastră. 6 Fie dar că sîntem strîmtoări, pentru mîngăerea voastră și pentru mîntuire sîntem strîmtoări; fie că sîntem mîngăeați, pentru mîngăerea voastră care este lucrătoare în suferirea cu răbdare a acelorași patimi pe care și noi le pătimim. Și nădejdea noastră este tare pentru voi, 7 Știind că după cum sînteți părtași ai patimilor, astfel sînteți și ai mîngăerîi.

8 Căci nu voim, fraților, ca voi să nu știți de suferința noastră, ce ni s'a făcut în Asia, că foarte mult peste putere am fost îngreoați, încât noi am fost cu deservire în nedomierire și în privața vieții; 9 Dar chiar în noi înșine am avut hotărîrea morții, ca să nu fim încrezători în noi înșine, ci în Dumnezeu care înviează morți, 10 Care ne a scapat pe noi dintr-o moarte așa de mare și ne va scapa, în care am nădăjduit că ne va scapa și mai departe, 11 Fiindu ne și voi de ajutor cu rugaciunea pentru noi, ca din multe fețe darul făcut noș să fie mulțumit prin mulți pentru noi.

12 Pentru că lauda noastră aceasta este: mărturia științei noastre de noi înșine că în sîntenie și curăție de la Dumnezeu, nu în înțelepciune omească ci în darul lui Dumnezeu, ne am purtat în lume, dar mai ales către voi. 13 Căci nu altele vî scriem, decât cele ce citiți sau și înțelegeți, am însă nădejde ca pînă în cele din urmă veți înțelege, 14 — După cum ne ați și înțeles în parte — că noi vî sîntem cuvînt de laudă, după cum și voi noș în zioa Domnului nostru Iisus.

Aparare împotriva învinuirii, că ar fi nestatornic.

15 Și pe această deplină încredere eram hotărît să vin mai întîu la voi, ca să aveți un al doilea dar, 16 Și pe la voi să trec în Macedonia, și iarăș din Macedoni să vin la voi și să fiu petrecut de voi în Iudea.

17 Deci aceasta hotărînd, nu cumva

oare am făcut ceva cu ușurință? Afară numai dacă ceea ce mă chibzuesc potrivit cărnii mă chibzuesc ca să fie la mine așa așa și nu nu. 18 Dar credincios este Dumnezeu *prin aceea*, că cuvîntul nostru către voi nu este așa și nu. 19 Pentru că al lui Dumnezeu Fiu Iisus Christos care fu predicat între voi prin noi prin mine și Silvan și Timoteu, nu fu așa și nu, ci așa a fost în sine. 20 Căci atît de multe făgăduințe ale lui Dumnezeu sînt întrînsul așa; de aceea și printr'însul Amin, lui Dumnezeu spre mîrire prin noi. 21 Iar cel care ne face statornic împreună cu voi în Christos și care ne unse, *este* Dumnezeu, 22 Care ne și pecetlui și dete arvuna spiritului în inimile noastre.

23 Eu însăș chem pe Dumnezeu martor pentru sufletul meu, că crîtîndu vî pe voi n'am mai venit la Corint. 24 Nu voi *zice* că avem stăpînire peste credința voastră, ci *pentru* că sîntem împreună ajutătorî ai bucurii voastre; căci stați în credință.

Nevenirea lui Pavel este o crîutare pentru Corinteni. Ertarea celui desfrînat.

2 În mine însumi dar am găsit cu cale aceasta, ca să nu vin la voi iarăș cu întristare. 2 Căci dacă eu vî întristez, cine mai este care mă înveselește pe mine, dacă nu cel întristat de mine? 3 Și am scris chiar aceasta, ca nu după ce voi fi venit să am întristare din partea aceluia de care trebuia să mă bucur, avînd încredere în voi toți că bucuria mea este a voastră tuturor,

4 Pentru că din multă supărare și strîmtoare a inimei v'am scris printre multe lacrimi, nu ca să fiți întristați, ci ca să cunoașteți iubirea pe care o am mai mult către voi.

5 Dacă dar cineva a întristat, nu pe mine m'a întristat, ci în parte, ca sa nu 'l îngreuez, pe voi toți. 6 Destul este pentru unul ca acela pcedeapsa aceasta care 'i s'a făcut de către mai mulți, 7 În cît voi d'împotrivă mai bine să 'l ertați și să 'l mîngăeați, ca nu cumva unul ca acesta să fie înghițit de o mai mare întristare. 8 De aceea vî îndemn să hotărîți iubire în privața lui; 9 Căci pentru aceasta am și scris, ca să cunosce lămurirea voastră, dacă sînteți ascultători în toate. 10 Iar cui 'i ertați ceva, și eu 'i ert; pentru că și eu, dacă am ertat ceva, am ertat aceasta pentru voi

în fața lui Christos, 11 Ca să nu fim dobîndiți de satana; căci gândurile lui nu ne sînt necunoscute.

Apostolul preamăresce pe Dumnezeu pentru isbînda puternică a predicei curate despre Christos.

12 Venit fiind dar la Troa pentru evanghelia lui Christos și fiindu' mi ușă deschisă în Domnul, 13 N'am avut liniște în spiritul meu, fiind că n'am găsit pe Titu fratele meu, ci după ce m'am despartit de dînsi am eșit în Macedonia.

14 Mulțumită dar lui Dumnezeu, care totdeauna ne duce în serbarea biruinței sale în Christos, și face cunoscut prin noi în orî ce loc mirosul cunoștinței lui. 15 Pentru că al lui Christos bun miros sîntem noi lui Dumnezeu între cei care sînt mîntuiți și între cei care sînt perduți, 16 Unora miros din moarte spre moarte, altora miros din viață spre viață. Și cine este destoinic la acestea? 17 Căci noi nu prefacem ca cei mulți cuvîntul lui Dumnezeu ci ca din curăție, ci ca de la Dumnezeu vorbim înaintea lui Dumnezeu în Christos.

Pavel se face cunoscut pe sine însuși Corintenilor. Litera și spiritul. Acoperemîntul lui Moise este ridicat în Christos.

3 Incepem să ne facem iar cunoscut pe noi înșine? Afară numai dacă avem trebuința, ca uni oameni, de epistole de cunoaștere către voi său de la voi. 2 Voi sînteți epistola noastră, înscrisă în inimile noastre, cunoscută și citită de toți oameni, 3 Cunoscuți fiind voi că sînteți epistola a lui Christos slujită de noi, înscrisa nu cu cerneala ci cu spiritul viului Dumnezeu, nu pe plăci de peatră, ci pe plăci de carne, pe inimile voastre.

4 O astfel de încredere avem dar prin Christos către Dumnezeu, 5 Nu voi zice ca prin noi înșine sîntem destoinici să judecam ceva ca de la noi înșine, ci destoinicia noastră este de la Dumnezeu, 6 Care ne a și făcut ai unui așezămînt nou destoinici slujitori, nu ai literei, ci ai spiritului, pentru că litera omoară, iar spiritul face viu. 7 Iar dacă cea de moarte aducătoare slujire sapata în litere pe petre s'a făcut în marelție, încît fi lui Israel nu putură să 'și țina neclintit privirea la fața lui Moise din pricina marelții feței lui, care marelție avea sa

fie desființată, 8 Cum nu va fi oare mult mai marelță slujirea spiritului? 9 Pentru ca dacă în slujirea aducătoare de osîndă este marelție, cu mult mai mult prisosește în marelție slujirea aducătoare de îndreptățire. 10 Căci chiar marelția nu este marelție în această parte din pricina măreții celei peste măsura, 11 Pentru ca dacă ceea ce are sa fie desființat este mareț, cu mult mai mult este mareț ceea ce rămîne.

12 Deci avînd o astfel de nădejde ne folosim cu multa îndrasneală. 13 Și nu punem acoperemînt pe fața noastră după cum Moise punea acoperemînt pe fața sa, pentru ca fi lui Israel sa nu țina neclintit privirea la sfîrșitul celui ce avea să fie desființat. 14 Ci învîrtoșate fură gândurile lor. Căci pînă în zioa de astăzi acelaș acoperemînt rămîne la citirea vechiului așezămînt, nedescoperit fiind că este desființat în Christos; 15 Ci pînă astăzi este acoperemînt pe inimile lor, când este citit Moise; 16 Dar când se va fi întors la Domnul inima lor, acoperemîntul este luat la o parte. 17 Domnul însă este spiritul, și unde este spiritul Domnului, acolo este stare de sine. 18 Iar noi toți, cu fața descoperită în oglindă privind mărirea Domnului, sîntem schimbați în acelaș chip de la mărirea la mărirea, după cum este de la Domnul spiritului.

Evanghelia este unora descoperită, altora acoperită. Toate suferințele sînt biruite pe temeiul nadejdii în mărirea vecinică.

4 De aceea avînd noi aceasta înscărcinare, după cum am fost miluiți, nu perdem rîbdarea, 2 Ci am înlaturat de la noi cele ascunse ale rușinii neumbînd în violențe nici prefăcînd cuvîntul lui Dumnezeu, ci prin arătarea adevărului facîndu ne pe noi înșine cunoscuți către orî ce știința de sine a oamenilor în fața lui Dumnezeu.

3 Iar și dacă este acoperită evanghelia noastră, între cei perduți este acoperită, 4 În care dumnezeul vechiului acestuia a întunecat gândurile necredincioșilor ca sa nu dea raze luminarea evangheliei mării lui Christos, care este chipul lui Dumnezeu. 5 Pentru ca nu ne predicam pe noi înșine ci pe Christos Iisus Domnul, iar pe noi înșine slujitori voștri prin Iisus. 6 Fiind că Dumnezeu care po-

runci „din întunecare lumineze lumina“, *el este care luminează în inimile noastre spre luminarea cunoașterii mării lui Dumnezeu în fața lui Iisus Christos.*

7 *Avem înseși comoara aceasta în vase de lut, pentru ca covârșirea puterii să fie a lui Dumnezeu și nu venind de la noi;* 8 *În orî ce chip sîntem apasați dar nu strimtorați, aduși în nedomirire dar nu lipsiți de nădejde;* 9 *Urmariți dar nu părăsiți, aruncați jos dar nu perduți;* 10 *Totdeauna purtând pretutindeni în corpul nostru moartea lui Iisus, ca și viața lui Iisus să fie arătată în corpul nostru.* 11 *Căci pururea noi cei vii sîntem dați spre moarte pentru Iisus, ca și viața lui Iisus să fie arătată în carnea noastră cea muritoare.*

12 *Astfel moartea lucrează în noi, iar viața în voi.* 13 *Avînd dar acelaș spirit al credinței, după cum este scris: „am crezut, de aceea am vorbit,“ și noi încredem, de aceea și vorbim;* 14 *Știînd că cel care a învieat pe Domnul Iisus ne va înviea și pe noi cu Iisus și ne va înfățișa împreună cu voi.* 15 *Căci toate sînt pentru voi, ca darul înmulțit fiind prin mai mulți sa prisosiască mulțumirea spre mărirea lui Dumnezeu.*

16 *De aceea nu perdem răbdarea, ci și dacă omul nostru din afara este propadit, dar cel d'inauntru al nostru este învînt din zi în zi.* 17 *Pentru că micimea de puțin timp a suferinței noastre deservirște pentru noi în chip peste măsură spre a covîrși o cumpănă vecinică de murire;* 18 *Fiînd că noi nu îndreptăm privirea la cele ce sînt văzute, ci la cele ce nu sînt văzute; căci cele văzute sînt trecătoare, iar cele nevăzute vecinice.*

Trebuie să îmbrăcăm haina noastră cerească în locul celei pămîntești. Dorința de viața vecinică.

5 *Căci știm că dacă va fi fost desființata casa noastră pămîntească de cort, avem în ceruri clădire de la Dumnezeu, casa nefăcută de mînă, vecinică.* 2 *Pentru ca chiar în acest cort suspinam, dorind a fi îmbrăcați pe d'asupra cu locuința noastră cea din cer;* 3 *Și într'adevăr vom fi gasiți îmbrăcați, nu goi.* 4 *Căci ea uni care sîntem în acel cort suspinam fiind apasați, pentru că nu voim a fi desbrăcați ci îmbrăcați pe d'asupra, ca ce este muritor să fie înghițit de viață.*

5 *Iar cel care ne a deservirșit chiar spre aceasta este Dumnezeu, care ne a dat arvuna spiritului.* 6 *Deci avînd îndrăsnială totdeauna și știînd că locuind în acest corp sîntem înstreinați de la Domnul;* 7 *— Căci prin credință umblam, nu încunjurăți fiind priu chipul lui;* — 8 *Avem dar îndrăsnială și ne place mai bine să fim înstreinați din acest corp și să locuim la Domnul.* 9 *De aceea, fie locuind în acest corp; fie înstreinați fiind, ne și silim să 'i fim bineplăcuți.* 10 *Pentru că noi toți trebuie să fim dați de față înaintea scaunului de judecător al lui Christos, ca fie care sa lea cu sine cele ce sînt prin corp, potrivit cu ce a faptuit, fie bine fie rău.*

Însemnălatea slujbei ce predică ispășirea și împăcarea.

11 *Drept aceea cunoscînd temerea de Domnul înduplecăm pe oameni, lui Dumnezeu însă sîntem cunoscuți; și nădăjduesc că și în a voastră știință de sinevă sînt cunoscut.* 12 *Nu ne facem voe cunoscut iar pe noi înșine, ci zicem acestea dăndu' v'e prilej la cuvînt de laudă pentru noi, ca să aveți cuvînt de laudă către aceia care în fața s'e laudă și nu în inimă.* 13 *Căci fie că ne am eșit din fire, pentru Dumnezeu ne am eșit din fire, fie că sîntem întregi la minte, pentru voi sîntem întregi la minte.* 14 *Pentru că iubirea lui Christos ne ține pe noi, după ce am judecat aceasta, că unul a murit pentru toți; deci ei toți au murit;* 15 *Și pentru toți a murit, ca cei vii să nu mai v'cuiască pentru ei înșuși, ci pentru cel care a murit și a învieat pentru dînși.*

16 *De aceea noi nu cunoaștem de acum pe nimenea după trup; chiar dacă am cunoscut după trup pe Christos, acum nu 'l mai cunoaștem.* 17 *Deci dacă este cineva în Christos, este faptură nouă; cele vechi au trecut, iată toate s'au facut noi.* 18 *Iar toate sînt de la Dumnezeu, care ne a împăcat sieși prin Iisus Christos și ne a dat însărcinarea împăcării;* 19 *Pentru că Dumnezeu era împăcînd lînuca sieși în Christos, netrecîndu' le în socotală greșalele lor, și avînd pus în noi cuvîntul împăcării.*

20 *Deci pentru Christos sîntem soli ca cum Dumnezeu îndeamna prin noi; v'e rugam pentru Christos, împăcați v'e cu Dumnezeu.* 21 *Căci pe cel care n'a cunoscut păcat, 'l a fa-*

cut pentru noi păcat, ca să fim noi îndreptăţire de la Dumnezeu în-
tr'ensul.

*Slujitori lui Dumnezeu în toate se arată
că sunt ai lui.*

6 Fiind dar împreună lucrători cu *Christos* vă şi îndemnăm ca să nu primiţi îndepărt darul lui Dumnezeu. **2** — Căci zice: „In timp plăcut te am ascultat şi în zi de mântuire te am ajutat;” iată acum timp bineplăcut, iată acum zi de mântuire; — **3** Ne dând intru nimic nici o sminteală, ca să nu fie defăimată înscărcinarea noastră, **4** Ci în ori ce chip făcându ne cunoscut pe noi înşine ca ai lui Dumnezeu slujitori prin multă rabdare, în suferinţe, în nevoi, în strimtarări, **5** În batai, în închisori, în turburări, în ostenele, în vegheri, în posturi, **6** Prin curăţie, prin cunoştinţă, prin îndelungă răbdare, prin bunătate, prin spirit sânt, prin iubire fără făţărie, **7** Prin cuvânt de adevăr, prin putere de la Dumnezeu; prin arme d'a dreapta şi d'a stânga ale îndreptăţirii, **8** Prin mărire şi înjosire, prin defaimare şi laudă; ca amăgitori şi iubitori de adevăr, **9** Ca neştiuţi şi cunoscuţi bine fiind, ca murind şi iată trăim, ca pedepsiţi şi nu omoriţi, **10** Ca întristaţi, dar totdeauna bucurându ne, ca săraci, dar pe mulţi înavuţind, ca ne având nimic şi având tot în stăpînire.

Apostolul ne îndemnă să nu ne amestecăm cu necredincioşii.

11 Gura noastră este deschisă către voi, Corintenilor, inima noastră este lărgită; **12** Nu sunteţi strimtaţi în noi, dar sunteţi strimtaţi în cele d'inauntru ale noastre; **13** Fiţi largi şi voi, în acelaşi chip, ceea ce este aceeaşi răspălată, — vorbesc ca unor fiu. —

14 Nu trageţi cu necredincioşi într'un jug strein voe; căci ce însoţire are dreptatea cu faradelegea? Sau ce împărtăşire ale lumina cu întunerecul? **15** Şi care este învoirea lui *Christos* faţă de Beliar, sau ce parte are un credincios cu un necredincios? **16** Şi ce unire are templul lui Dumnezeu cu idoli? Căci noi suntem templul viului Dumnezeu, după cum a zis Dumnezeu că „voi locui între dênşi şi voi umbla între dênşi, şi voi fi Dumnezeul lor şi ei vor fi poporul meu. **17** De aceea eşti din mijlocul lor şi fiţi deosbiţi, zice Domnul, şi necurat nu atingeţi; şi eu vă voi primi la mine, **18** Şi voi

fi voe drept Tată, şi voi 'mă veţi fi drept fiu şi fiice, zice Domnul Atotţiitorul.”

Îndemnare spre a se sfinţi.

7 Deci, iubitorilor, având aceste făgăduinţe, să ne curăţim pe noi înşine de ori ce mângitură a trupului şi a spiritului, deservind sântenie în temere de Dumnezeu.

2 Faceţi ne loc în inimile voastre; pe nimenia n'am adus în stare rea, de la nimenia n'am luat mai mult. **3** Nu spre osindă zic aceasta; căci am zis mai nainte că sunteţi în inimile noastre spre a muri împreună şi a trăi împreună. **4** Multa îndrăsneală am faţă de voi, multă laudă am pentru voi; sunt plin de mângăere, prisosesc peste măsură cu bucuria în toata întristarea noastră.

5 Pentru că, şi după ce am venit în Macedonia, trupul nostru n'a avut nici o linişte, ci în ori-ce chip adrobiţi eram: din afară lupte, d'inauntru temeri. **6** Dar Dumnezeu care mângăie pe cei smeriţi ne a mângăeat pe noi prin venirea lui Titu; **7** Şi nu numai prin venirea lui ci şi prin mângăerea cu care a fost mângăeat la voi, aducându ne la cunoştinţa dorinţa voastră, plângerea voastră, buna voinţa voastră pentru mine, încât mai mult m'am bucurat.

Măhnirea dumnezeiească.

8 Fiind că şi dacă v'am întristat în epistola mea, nu mă căesc; deşi mai nainte mă căiam, căci văd că aceea scrisoare v'a întristat, deşi pentru puţin timp, **9** Acum mă bucur, nu pentru că aţi fost întristaţi, ci pentru că aţi fost întristaţi spre pocăinţă; căci întristaţi aţi fost după voea lui Dumnezeu, ca să nu fiţi întru nimic păgubiţi de către noi. **10** Căci întristarea după voea lui Dumnezeu lucrează pocăinţă spre mântuire de necăit; iar întristarea lumii lucrează moarte.

11 Căci iată chiar această întristare după voea lui Dumnezeu a sâvîrit pentru voi atâtă sîrguinţă, mai ales apărare, mai ales neplăcere, mai ales teamă, mai ales dorinţă, mai ales rimnare, mai ales răsunare. În ori ce chip aţi dovedit că voi înşivă sunteţi curăţi în acea faptă. **12** Astfel dar, şi dacă v'am scris, nu v'am scris pentru cel care a nedreptăţit nici pentru cel care a fost nedreptăţit, ci pentru ca sîrguinţa voastră pentru noi să fie învederată la voi înaintea lui Dumnezeu.

13 De aceea sîntem mîngăeați. Dar pe lângă mîngăerea noastră ne am bucurat peste măsură mai ales de bucuria lui Titu, că spiritul lui a fost ușurat din partea voastră tuturor; 14 Pentru că dacă m'am lăudat lui ceva pentru voi, n'am fost dat de rușine; ci după cum v'am vorbit toate în adevăr, astfel și lauda noastră înaintea lui Titu adevăr s'a făcut, 15 Și inima lui este mai mult pentru voi, când 'și aduce aminte de supunerea voastră tuturor, cum 'l ați primit cu temere și frică mare. 16 Mă bucur dar că în orî ce privință am încredere în voi.

Pavel laudă pe Creștini din Macedonia pentru stringerea de ajutorare și îndeamnă pe Corinteni să facă și dînși asemenea.

8 Fraților, iar vă facem cunoscut al lui Dumnezeu dar care a fost dat în bisericile Macedoni, 2 Că în multă încercare de suferință a fost prisosirea bucurii lor și sărăciea lor adîncă a prisosit spre bogăția lămuririi lor; 3 Mărturisesc, că de bună voe au dat după putere și peste putere, 4 Cu multă stăruință rugându ne ei pentru darul și anume pentru împărțirea slujirii celei pentru sînți, 5 Și nu după cum am nădăjduit, ci pe sine însuși s'au dat Domnului mai 'ntîi și noi prin voința lui Dumnezeu. 6 Pentru că noi să îndemnăm pe Titu ca după cum a început mai 'nainte, așa să și sevrîșască între voi și binefacerea aceasta.

7 Anse după cum în orî ce prisosiți prin credință și prin cuvînt și prin cunoștință și prin orî ce sîrguință și prin iubirea voastră către noi, să prisosiți și în această binefacere. 8 Nu zic în chip poruncitor, ci prin sîrguință altora încercînd și ființa adevărată a iubirii voastre: 9 — Căci cunoașteți darul Domnului nostru Iisus Christos, că bogat fiind s'a făcut sărac pentru voi, ca voi să fiți bogați prin sărăciea lui —. 10 Și parere 'mi dau în aceasta; căci aceasta este bine pentru voi, ca uni care ați început mai 'nainte d'acum un an nu numai să faceți, ci să și voiți; 11 Sevrîșiți dar acum a și face, ca după cum a fost nepreget într'a voi, astfel să fie și într'a sevrîși după avere. 12 Pentru că dacă este nepregetul, este bineprimit potrivit cu ceea ce are oare cum, nu potrivit cu ceea ce nu are. 13 Căci să nu fie unora ușurare, iar voe im-

povărare, ci prisosul vostru în timpul de acum să fie după potrivă la lipsa acelora, 14 Ca și prisosul acelora să fie la lipsa voastră, ca să fie potrivire, 15 După cum este scris: „cine multul strînsese n'a avut mai mult, și cine puținul strînsese n'a avut mai puțin.“

16 Dar mulțumită lui Dumnezeu care dă aceeași sîrguință în inima lui Titu pentru voi, 17 Că a primit într'adevăr îndemnarea mea, și fiind mai sîrguitor a plecat de bună voe la voi. 18 Noi însă am trimis împreună cu dînsul pe fratele, a cărui laudă în evanghelie este prin toate bisericile, 19 Dar nu numai că este lăudat, ci și ales a fost de biserică prin ridicare de mîini ca soțul nostru de călătorie cu darul acesta, care este slujit de noi spre mărirea Domnului însuși și nepregetul nostru, 20 Ferindu ne prin aceasta, ca să nu ne facă cineva împuțări în această mulțime de daruri slujită de noi; 21 Pentru că purtăm grijă de cele bune nu numai înaintea Domnului, ci și înaintea oamenilor. 22 Am trimis dar împreună cu dînsi pe fratele nostru pe care 'l am încercat de multe orî în multe, ca fiind sîrguitor, acum însă este mult mai sîrguitor prin multa încredere ce are către voi. 23 Fie că vorbesc pentru Titu, părtașul meu și împreună lucrător pentru voi; fie că sînt frați ai noștri, ei sînt trimiși ai bisericilor, mîrire a lui Christos. 24 Deci arătați către dînși în fața bisericilor dovada iubirii voastre și a laudei noastre pentru voi.

Stringerea de ajutorare trebuie făcută în grabă. Resplata binefacerilor.

9 Căci 'mi este într'adevăr de prisos să vă scriu despre ajutorarea cea pentru sînți; 2 Pentru că știu nepregetul vostru de care mă laud pentru voi Macedonenilor, că Achaia este gata d'acum un an, și rîvna voastră a însuflețit pe mai mulți. 3 Am trimis dar pe frați, ca lauda noastră pentru voi să nu fie zădărnica în partea aceasta, ca să fiți gata după cum ziceam, 4 Ca nu cumva, când vor fi venit împreună cu mine Macedonenii și vă vor fi găsit negata, să fim dați de rușine noi, ca sa nu zic voi, în aceasta încredere temeinică. 5 Deci am gândit de neapărată trebuință să îndemnu pe frați ca mai 'nainte să vie la voi și mai 'nainte să gătiască binecuvîntarea voastră făgăduită de mine mai

d'înainte, ca aceasta să fie gata astfel ca o binecuvîntare, nu ca o pornire spre înavuțire.

6 Aceasta însă, cine seamănă în chip cruțator, în chip cruțator va și secera, și cine seamana pe temeiul binecuvîntării, pe temeiul binecuvîntării va și secera. 7 Fie care să dea dupe cum s'a hotărît în inima sa, nu din suparare sau din sila; „pentru ca Dumnezeu iubeste pe datatorul voios.“ 8 Și puternic este Dumnezeu să facă a prisosi ori ce dar spre voi, pentru ca în ori ce totdeauna avînd ori ce îndestulare sa prisosiți spre ori ce lucru bun, 9 După cum este scris: „Risipit a, dat a celor jinduți, dreptatea lui rămîne în veac.“ 10 Iar cel care dă sîmînță semănătorului și pâine spre mîncare va da și va înmulți sîmînța voastră și va face să crească roadele îndreptățirii voastre; 11 În ori ce îmbogățiri fiind spre ori ce lamurire, ca una care lucrează prin noi mulțumire lui Dumnezeu. 12 Pentru că slujirea acestui dar nu numai ca umple de tot lipsurile sîntilor, dar și prisosește prin multe mulțumiri către Dumnezeu; 13 Prin adevărea slujirii aceștia îndemnați maresc pe Dumnezeu pentru supunerea la mărturisirea voastră către evanghelia lui Christos și pentru lamurirea împărtășirii către toți, 14 Și dînși cu rugăciune pentru voi v'ê doresc pentru al lui Dumnezeu dar, care este peste măsură asupra voastră. 15 Mulțumita lui Dumnezeu pentru darul lui cel de nespus.

Apărarea lui Pavel împotriva cleveților protivnicilor sei și împotriva apostolilor falși.

IO Iar eu însumi Pavel v'ê îndemn prin blîndețea și bunătatea lui Christos, eu care de față sînt într'adevăr smerit între voi, dar în lipsa îndrăsnesc către voi; 2 M'ê rog ca n'înd de față sa îndrăsnesc cu tariea încrederii cu care gîndesc sa cutez împotriva unora care ne țin ca um blînd potrivit carnil. 3 Pentru ca deși umblam în carne, nu ne luptam potrivit cărnii. 4 Căci armele luptei noastre nu sînt omenești, ci puternice pentru Dumnezeu spre darimare de locuri întarite, 5 Darîmînd gîndirile și ori ce înălțime ce se ridică împotriva cunoștinței de Dumnezeu, și robind ori ce minte spre supunere la Christos, 6 Și gata fiind să resbunăm ori ce nesupunere, cînd

va fi fost împlinită supunerea voastră.

7 V'ê uitați la cele ce sînt în față? Dacă are cineva încredere în sine că este al lui Christos, gîndiască aceasta iarăși despre sine însuși, că după cum este el al lui Christos, astfel și noi. 8 Căci și dacă m'ê voi fi laudat ceva mai mult de puterea noastră, pe care ne a dat o Domnul spre clădirea și nu spre darimarea voastră, nu m'ê voi rușina, 9 Pentru ca să nu par ca v'aș înfricoșa oare cum prin epistolele mele. 10 Ca epistolele sale, zice cineva, sînt într'adevăr cu greutate și tari, dar înfațșarea corpului meu este fara putere și cuvîntul desprețuit. 11 Unul ca acesta gîndiască aceasta, ca ce fel sîntem cu cuvîntul prin epistole ne fiind de față, astfel sîntem cu lucrul și de față fiind.

12 Pentru că nu îndrăsnim să ne înumăram sau să ne punem d'o potrivă pe noi înșine cu uni dintre accia care se fac cunoscut pe dînși însuși; ci dînși măsurîndu se pe sine loruși însuși și pînuîndu se d'o potrivă pe sine loruși însuși nu sînt pricepuți. 13 Noi înse nu ne vom lauda în cele fară măsura, ci după măsura marginii trasă noș, cu care mesura ne a împărțit Dumnezeu, ca sa ajungem pînă și la voi. 14 — Căci nu ne întindem pe noi înșine prea mult, ca cum n'am ajunge la voi, pentru că și pînă la voi am ajuns în evanghelia lui Christos, — 15 Nu ne laudăm în cele fară măsura, în ostenele streine, dar avînd nadejde, dacă credința voastră crește, ca sa ne facem mari între voi potrivit marginii trasa noș spre prisosire. 16 Ca să vestim evanghelia la locuri dincolo de voi, fara a ne lauda de cele ce sînt gata înăuntrul marginii trasa altora. 17 Iar cine s'ê lauda, laude se în Domnul; 18 Pentru ca nu cine s'ê face cunoscut pe sine însuși, acela este dovedit bun, ci acela pe care Domnul îl face cunoscut.

Sirguința lui Pavel față de Corinteni și neprimirea de plată.

II O, dacă ați îngadui ceva puțin necumîntie de la mine! Dar m'ê și îngaduiți. 2 Căci ve rîmnesc cu rîmnirea lui Dumnezeu, pentru ca v'am logodit unui barbat, ca sa înfațșez lui Christos o fecioară curată; 3 Me tem însă ca nu cumva, după cum șarpele amagi prin viclenia lui pe Eva, mințile voastre să fie abătute de la cură-

țiea cea în Christos. 4 Căci negreșit, dacă cel care vine predică pe un alt Iisus pe care noi nu 'l am predicat, sau primiți un altfel de spirit pe care nu 'l ați primit, sau o altfel de evanghelie pe care n'ați primit o, îngaduiți cu drept cuvânt; 5 Socotesc însă că întru nimic n'am fost mai în urma de cei mai înalți apostoli. 6 Dar deși *sunt* neînvațat în cuvânt, nu însă în cunoștința *neînvațat*, ci în orî ce noi am făcut cunoscut *aceasta* între toți în privința voastră.

7 Sau am făcut greșala că v'am binevestit în dar evanghelia lui Dumnezeu, smerindu mă pe mine însumi pentru ca sa fiți voi înalțați? 8 Alte biserici am pradat luând plată pentru a vă sluji pe voi, și de față fiind la voi și lipsă avînd n'am fost sarcina niminui; 9 Căci lipsa mea a umplut o cu deservîșire frați după ce veniră din Macedonia; și în orî ce m'am pazit pe mine însumi ca să nu cad greu pentru voi, și mă voi păzi. 10 Este adevăr al lui Christos în mine, că lauda aceasta nu va fi îngrădită pentru mine în ținuturile Achai. 11 Pentru ce? Ca nu vă iubesc? Dumnezeu știe. 12 Iar ceea ce fac, și voi face, *pentru aceasta fac*, ca sa tăiui prilejul celor care voesc prilej, ca în ceea ce se laudă sa fie aflați ca și noi.

13 Pentru ca uni ca aceștia sînt apostoli mincinoși, lucrători vicleni, luând chip de apostoli ai lui Christos. 14 Și nu este mirare, pentru că însuși satana iese chip de ânger al luminii. 15 Deci nu este mare *lucru* dacă și slujitori lui Iesu chip ca slujitori ai dreptății, al caror sfîrșit va fi după faptele lor.

Munca grea și primejdia ce a avut o, cînd a întemeiat obștea.

16 Iarăș zic, nu gîndiască cineva că nu sînt cumințe; iar dacă nu, primiți mă și ca pe un fără minte, ca sa mă laud și eu ceva puțin. 17 Ceea ce vorbesc, nu vorbesc după Domnul, ci ca în stare de necuminție *vorbesc* în aceasta încredere temeinică a laudei. 18 De oare ce mulți se lauda potrivit carni, mă voi lauda și eu. 19 Pentru ca bucuos îngaduiți pe cei fara minte, fiind voi cuminți; 20 Căci îngaduiți dacă vă robește cineva cu sila, dacă ve roade cineva, dacă vă prinde cineva, dacă se poarta cineva mândru, dacă ve lovește cineva în față. 21 În chip de necinste zic, cum ca noi am fost

fară putere! Dar în ce este cineva oare cum îndrasneț, în necuminție zic, îndrasneț sînt și eu. 22 Ebrei sînt ei? Și eu. Israeliti sînt? Și eu. Neamul lui Abraam sînt ei? Și eu. 23 Slujitori ai lui Christos sînt ei? Eșindu 'mi din minți vorbesc! Mai presus *sînt* eu! Prin ostenele mai mult, prin batai mai mult, prin închisori peste măsura, prin primejdii de moarte de multe ori; 24 De la Iudei de cinci ori patru zeci fara una *de lovitură* am luat, 25 De trei ori am fost batut cu vergi, o data am fost împoșcat cu petre, de trei ori am pațit spargere de vas, o noapte și o zi am făcut la adăncul marii; 26 Prin calatorii de multe ori, prin primejdii de riuri, prin primejdii de tilhari, prin primejdii din partea neamului, prin primejdii din partea păgînilor, prin primejdii în oraș. prin primejdii în pustietate, prin primejdii în mare, prin primejdii între frați mincinoși, 27 Prin osteneală și muncă, prin vegheri de multe ori, prin foame și sete, prin postiri adesea ori, prin frig și golatate. 28 Afara de acestea luarea aminte *ce am* în fie care zi, grija tuturor bisericilor. 29 Cine este slab, și eu nu sînt slab? Cine este abatut și nu eu mă aprind *de durere*?

30 Dacă trebuie să mă laud, mă voi lauda de cele ale slăbiciunii mele. 31 Știe Dumnezeu și al Domnului Iisus Tatăl, care este binecuvîntat în veci, că nu mint. 32 În Damasc căpetenia poporului împăratului Areta pazia orașul Damascenilor ca sa mă prinză 33 Și printr'o uscioară într'un coș am fost lasat în jos prin zid și am scapat din mîinile lui.

Vedeniile cerești ale lui Pavel. Boldul carni; suferințele sale mari și întărirea sa divină.

12 Este de neaparata trebuința ca sa mă laud, *dar* nu 'mî este de folos, voi veni însă la vedenii și descoperiri ale Domnului. 2 Știu pe un om în Christos cu patrusprezece ani mai 'nainte, răpit fiind unul ca acesta pînă la al treilea cer, dacă în corp nu știu, sau fără de corp nu știu, Dumnezeu știe. 3 Și știu pe un astfel de om, dacă în corp *fu răpit* sau fără de corp nu știu; Dumnezeu știe, 4 Ca fu răpit în Raiu și auzi cuvinte de necspus, pe care nu este ertat omului a le vorbi.

5 Pentru unul ca acesta mă voi

lăuda, dar pentru mine însumi nu mă voi lăuda, decât numai în slăbiciunile mele. 6 Căci dacă voi fi voit să mă laud, nu voi fi fără minte, pentru că adevăr voi spune; mă feresc însă de laudă, ca să nu gândiască cineva în privința mea pentru ceea ce mă vede sau aude de la mine.

7 Și ca să nu mă înalț mai presus prin mulțimea peste măsură a descoperirilor, mi s'a dat bold pentru carnea mea, îngerul satanei, ca să mă bată cu pumnii, pentru ca să nu mă înalț peste măsură. 8 Pentru acesta de trei ori am rugat pe Domnul, ca acela să stea departe de la mine. 9 Și 'mi zise: ți este de ajuns darul meu, pentru că puterea mea în slăbiciune se deservirăște. Deci foarte bucuros mă voi lăuda mai ales în slăbiciunile mele, ca să locuiesc asupra mea puterea lui Christos. 10 De aceea am plăcere în slăbiciuni, în muștrări aspre, în nevoi, în urmări și în strîntorări pentru Christos; căci când sînt slab, atunci sînt puternic.

Pavel amintesce dragostea sa curată.

11 M'am făcut fără minte lăudându-mă; voi m'ați silit. Pentru că eu aveam trebuință să mă fac cunoscut de către voi; căci întru nimic n'am fost mai în urmă de cei mai înalți apostoli, deși nu sînt nimic. 12 Negreșit, dovezile apostolului fură servirite între voi în ori ce stăruință prin semne și minuni și puteri. 13 Căci ce este în ce ați fost mai pe jos față de celelalte biserici, decât numai că eu însumi nu v'am fost sarcină? Dăruți 'mi nedreptatea aceasta.

14 Iată eu sînt gata să viu pentru a treia oară la voi, și nu voi fi sarcină; pentru că nu doresc ale voastre ci pe voi. Căci nu sînt datorii copii să strîngă pentru parinți lor, ci părinți pentru copii lor. 15 Eu însă foarte bucuros voi cheltui și mă voi jertfi pentru sufletele voastră. Dacă vă iubesc mai mult, sînt iubit mai puțin?

16 Fie dar așa, eu nu v'am împovărat; ci istet fiind v'am prins prin meșteșugire. 17 Nu cumva am luat mai mult de la voi prin vre unul dintre cei pe care 'i am trimis la voi? 18 Am îndemnat pe Titu și am trimis împreună cu dînsul pe fratele; nu cumva Titu a luat mai mult de la voi? Nu am umblat cu același spirit? Nu în aceleași urme?

19 De demult gîndiți să ne aparăm față de voi. Înaintea lui Dumnezeu în

Christos vorbim. Dar toate, iubitorilor, pentru clădirea voastră. 20 Căci mă tem ca nu cumva, după ce voi fi venit, să vă găsesc nu ca pe uni cum voesc, și să fiu găsit pentru voi ca unul cum nu voiți, ca nu cumva să se găsească între voi pricire, rîmure, întăritări, zavisti, vorbiri de rău, șoptiri, îngâmări, turburări; 21 Ca, după ce iarăși voi fi venit, să nu mă smeriască Dumnezeu meu față de voi, și să plîng pe mulți dintre cei care au păcătuit mai înainte și nu se vor fi pocăit de necurăția și desfrînarea și necumpătarea pe care le au făptuit.

Venera în curînd a apostolului la Corint. Indemnare la viață regulată.

13 De a treia oară astă dată vin la voi: „pe temeiul spusei a doi și a trei martori va fi statornicit ori ce cuvînt.“ 2 Am zis mai înainte când eram de față de a doua oară, și zic mai înainte și acum, când lipsesc, celor care au păcătuit și tuturor celorlalți, că, dacă voi fi venit iarăși, nu voi cruța. 3 Fiind că voi căutați o dovadă celui care vorbește în mine Christos, care față de voi nu este fără pufere, ci este puternic între voi. 4 Căci din slăbiciune fu chiar răstignit, dar din puterea lui Dumnezeu este viu, pentru că și noi sîntem slabi într'în-sul, dar din puterea lui Dumnezeu față de voi vom fi vii împreună cu dînsul.

5 Cerați vă pe voi înșivă dacă sînteți în credință, dovediți vă pe voi înșivă de buni; sau nu vă cunoașteți bine pe voi înșivă că Christos Iisus este întru voi? Afară numai dacă cumva sînteți nedovediți buni. 6 Nadăduese însă ca veți cunoaște că noi nu sîntem nedovediți buni. 7 Și ne rugăm către Dumnezeu ca să nu vă facă nici un rău, nu pentru ca noi să ne aratăm dovediți buni, ci pentru ca voi să faceți binele, iar noi să fim ca nedovediți buni. 8 Pentru ca nu putem ceva impropria adevărului, ci pentru adevăr. 9 Ne bucurăm însă când noi sîntem slabi, iar voi să fiți puternici; aceasta și ne rugăm, întregirea voastră. 10 De aceea neînd de față scriu acestea, pentru ca de față fiind să nu în- trebuințez asprine potrivit puterii pe care 'mi a dat o Domnul spre clădire și nu spre dărîmarea.

Înceere.

11 Însfîrșit, fraților, bucurați vă, fiți deservirăți, fiți mîngăeați, gîndiți

aceeași, trăiți în pace, și Dumnezeuul iubirii și al păcii va fi cu voi. 12 Imbrățișați-vă unii pe alții în sărutare sfântă. Vă îmbrățișază toți sfinții.

13 Darul Domnului Iisus Christos și iubirea lui Dumnezeu și împărtășirea Sfântului Spirit fie cu voi toți.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE GALATENI.

Alunecarea Galatenilor de la adevărul evangheliei. Pavel istorisește viața sa de mai înainte și apostolatul său.

I Pavel apostol, nu de la oameni nici prin om, ci prin Iisus Christos și Dumnezeu Tatăl care l'a înviat dintr-o morți, 2 Și toți frații împreună cu mine, bisericilor Galatii. 3 Dar fie voș și pace de la Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Christos, 4 Care s'a dat pe sine însuși pentru păcatele noastre ca, după voința lui Dumnezeu și Tatăl nostru, să ne scoată afară pe noi din veacul de față cel rău, 5 Lui fie mărirea în veci vecilor; Amin.

6 Mă mir că așa de repede vă strămutați de la cel care vă chemă prin darul lui Christos la altfel de evanghelie, 7 Care nu este alta: decât numai că sunt uni care vă turbură și voesc să restorne evanghelia lui Christos. 8 Dar chiar dacă noi sau ânger din cer va fi binevestit peste ceea ce am binevestit voș, anatema fie. 9 După cum am zis mai înainte, și acum zic iar, dacă cineva vă binevestește peste ceea ce ați primit, anatema fie. 10 Pentru că câștig eu acum chiar pentru mine pe oameni sau pe Dumnezeu? Sau caut să plac oamenilor? Dacă așa plăcea închete oamenilor, slujitorul lui Christos n'aș fi.

11 Vă fac dar cunoscut, fraților, că evanghelia care a fost binevestită de mine nu este după om; 12 Pentru că și eu n'am primit o nici n'am învățat o de la om, ci prin descoperirea lui Iisus Christos. 13 Ați auzit dar de purtarea mea altă dată în Iudaism, că urmăream peste măsură biserica lui Dumnezeu și o duceam la peire, 14 Și sporiam în Iudaism peste mulți de o vârstă cu mine în neamul meu, fiind mai mult rîmnitor de datinele strămoșilor mei.

15 Dar când binevoi cel care mă deslășise de la pântecul mamei mele și

mă chemă prin darul său 16 Să descopere pe Fiul său întru mine, pentru ca să-l binevestesc între neamuri, de îndată nu m'am destăinuit către trup și sînge, 17 Nici nu m'am dus la Ierusalem la apostoli mai înainte de mine, ci am plecat în Arabia, și iar m'am întors la Damasc.

18 Apoi după trei ani m'am dus la Ierusalem ca să cunosc pe Chefa, și am rămas la dînsul cincisprezece zile; 19 Iar pe un alt dintre apostoli n'am văzut, decât numai pe Iacob fratele Domnului. 20 Și cele ce vă scriu, iată înaintea lui Dumnezeu scriu, pentru că nu mint.

21 După aceea am venit în ținuturile Sirii și ale Ciliciei. 22 Și eram necunoscut la fața bisericilor Iudeei care sînt întru Christos; 23 Auziau însă numai că următorul nostru de altă dată acum binevestește credința pe care oare când o ducea la peire, 24 Și măriau în mine pe Dumnezeu.

Adunarea apostolilor în Ierusalem. Disputa lui Pavel cu Petru la Antiochia. Legea și credința.

2 În urmă după patrusprezece ani iar m'am dus la Ierusalem cu Barnaba, luând împreună cu mine și pe Titu; 2 Și m'am dus potrivit unei descoperiri, și am istorisit înaintea lor evanghelia pe care o predic între neamuri, iar la o parte celor însemnați, dacă nu cumva alerg în deșert sau am alergat. 3 Dar nici Titu care era cu mine, Elen fiind, nu fu silit ca să fie tăcut împrejur, 4 Pentru frații mincinoși furiați, ca uni care venira de față ca să iscodiască starea noastră de sine însuși pe care o avem în Christos Iisus, pentru ca să ne robiască cu deservire; 5 Acestora nici un ceas măcar nu le am intrat în voce cu supunerea, pentru ca adevărul evangheliei să rămâne neclintit la voi. 6 Iar de la cei care se socotesc a fi ceva — ori cum erau ei altă dată nimic nu'mi

folosește; Dumnezeu nu este părtinitor omului; — mie însă cei însemnați nimic nu 'mi s'au destainuit, 7 Ci d'împotrivă după ce vëzură că 'mi este încredințată evanghelia netaerii împrejur, după cum lui Petru a taerii împrejur, 8 — Pentru ca cel care a lucrat pentru Petru față de apostolia taerii împrejur a lucrat și pentru mine față de neamuri, — 9 Și după ce cunoscurea darul care 'mi fu dat mie, Iacob și Chefa și Ioan, care se socotesc a fi stulpîi, 'mi dederă mie și lui Barnaba dreptele lor de însoțire, pentru ca noi să binevestim între neamuri, iar ei în tăerea împrejur; 10 Numai de săraci să ne aducem aminte, ceea ce m'am și silit să fac chiar aceasta.

Pavel se împotrivesce lui Petru și rămâne statornic la îndreptățirea prin credință.

11 Iar când veni Chefa la Antiochia, de față m'am împotrivit lui fiind că era învinuit. 12 Căci mai 'nainte d'a fi venit uni de la Iacob mănca împreuna cu neamurile; iar când venira, se da la o parte și se deosibia, temându-se de cei din taerea împrejur; 13 Și se fațarnicira împreuna cu densul și ceilalți Iudei, încât și Barnaba fu amagit prin fațărirea lor. 14 Dar când am vëzut ca nu calca drept potrivit adevărului evangheliu, am zis lui Chefa înaintea tuturor: dacă tu Iudeu fiind traiești ca neamuri și nu ca Iudeu, cum silești neamurile să trăiască după datinele Iudeilor?

15 Noi prin fire sîntem Iudei, și nu din neamuri păcătoși, 16 Știind însă că omul nu este îndreptățit din lucruri ale legii, decăt prin credința în Christos Iisus. Și noi am crezut în Christos Iisus ca sa fim îndreptățiți din credința în Christos și nu din lucruri ale legii, pentru ca „din lucruri ale legii nimeni nu va fi îndreptățit”. 17 Iar dacă noi cautănd ca sa fim îndreptățiți în Christos am fost aflați și însuși păcătoși, oare Christos este slujitor al păcatului? Sa nu fie. 18 Căci dacă pe cele ce le am darimat, pe acestea iar le cladesc, mă învederez ca calcător al legii pe mine însuși. 19 Pentru că eu prin lege am murit față de lege ca sa fiu viu față de Dumnezeu. 20 Am fost împreună răstignit cu Christos; viu însă nu mai sînt eu, dar negreșit este viu în mine Christos; iar ceea ce traesc acum în trup traesc în credința în al lui Dumnezeu Fiul

care m'a iubit și s'a dat pe sine însuși pentru mine. 21 Nu leapad darul lui Dumnezeu, căci dacă prin lege vine îndreptățire, Christos a murit deci fără cuvînt.

Spiritul este primit din credință. Credința lui Abraam și a fiilor săi. Făgăduința lui Dumnezeu. Legea. Christos. Legea duce la Christos. Fii credinței sînt fii lui Abraam.

3 O nemîtoșilor Galateni! Cine v'a deochiat pe voi ca să nu vë supuneți adevărului, cărora înaintea ochilor fu scris mai 'nainte Iisus Christos în voi ca răstignit? 2 Aceasta numai voesc să aflu de la voi: din lucruri ale legii ați primit spiritul sau din ascultarea credinței? 3 Așa de nemîtoși sînteți? După ce ați început în spirit, acum în carne vë desvîrșiți? 4 În deșart ați pătimit atât de multe, dacă și în deșart ar fi numai! 5 Deci cel care vë da voe spiritul și lucrează minuni între voi, din lucruri ale legii sau din ascultarea credinței?

6 După cum „Abraam crezu lui Dumnezeu, și 'i se socoti spre îndreptățire”. 7 Cunoașteți deci că cei care sînt din credința, aceștia sînt fii ai lui Abraam. 8 Și scriptura, vëzënd mai 'nainte ca din credința îndreptățește Dumnezeu pe neamuri, dete știre bună mai 'nainte lui Abraam că „în tine vor fi binecuvîntate toate neamurile”. 9 Drept aceea cei din credință sînt binecuvîntați împreuna cu credinciosul Abraam.

10 Căci cătî sînt din lucruri ale legii, sub blestem sînt; pentru că este scris că „blestat este orî cine care nu staruește în toate cele scrise în cartea legii ca să le facă”. 11 Iar ca prin lege nimenea nu este îndreptățit înaintea lui Dumnezeu învederat este, fiind ca „dreptul din credință va fi viu”; 12 Legea însă nu este din credință, dar „cel care va fi făcut cele ale legii va fi viu prin ele”. 13 Christos ne a rescumărat din blestemul legii după ce se facu pentru noi blestem, pentru ca scris este: „blestat este orî cine care este atărnat pe lemn,” 14 Pentru ca binecuvîntarea lui Abraam să ajungă la neamuri în Christos Iisus, ca sa luăm prin credința făgăduința spiritului.

15 Fraților, ca un om vorbesc. Nimenea dar nu desființează un legămînt întărit al unui om sau adaoga încăbe întocmiri la el. 16 Iar lui Abraam și

urmaşului său fură rostite făgăduințele. Nu zice: și urmașilor, ca de mulți, ci ca de unul: „și urmaşului tău,” care este Christos. 17 Aceasta zic dar: legământul întărit mai înainte de Dumnezeu nu l' desființează legea venita după patru sute și treizeci de ani, pentru ca să facă făgăduința nefolositoare. 18 Căci dacă moștenirea vine din lege, nu mai vine din făgăduință; dar lui Abraam i a dăruit Dumnezeu moștenirea prin făgăduință.

Legea ca învățător spre Christos.

19 Deci ce este legea? Pentru călări de lege fu adăogată, pînă când va fi venit urmașul căruia i s'a făcut făgăduința, rînduită fiind legea prin îngeri, prin mâna unui mijlocitor. 20 Și mijlocitorul nu este al unuia, dar Dumnezeu este unul.

21 Deci este legea împotriva făgăduințelor lui Dumnezeu? Să nu fie. Căci dacă fu dată legea ca putînd să dea viață, cu adevărat îndreptățirea ar fi din lege. 22 Dar scriptura închise toate sub păcat, ca făgăduința să fie dată credincioșilor din credința în Iisus Christos. 23 Și noi mai înainte d'a fi venit credința eram paziți sub lege ca închiși spre credința ce avea să fie descoperită. 24 Drept aceea legea s'a făcut învățătorul nostru spre Christos, pentru ca din credință să fim îndreptați;

25 Iar după ce veni credința nu mai sîntem sub învățător. 26 Pentru că toți sînteți fii lui Dumnezeu prin credința în Christos Iisus; 27 Căci căți în Christos ați fost botezați, în Christos v'ați îmbrăcat. 28 Nu este Iudeu nici Elen, nu este rob nici stăpîn de sine, nu este parte bărbătească și parte femească; căci voi toți unul sînteți în Christos Iisus. 29 Iar dacă voi sînteți ai lui Christos, sînteți dar urmașul lui Abraam, moștenitori potrivit făgăduinței.

Cel mic este moștenitor. Robi legii și fii lui Dumnezeu.

4 Zic însă, pe cît timp moștenitorul este copil, întru nimic nu se deosebește de rob, deși este stăpîn peste toate, 2 Ci este sub veghetori și îngrijitori pînă la zioa hotărîta mai înainte de tatal seu. 3 Astfel și noi cînd eram copii, eram robiți sub înepaturile nedesevîrșite ale lumii, 4 Dar cînd veni împlinirea timpului, Dumnezeu trimise de la sine pe Fiul său,

născut fiind din femei, născut fiind sub lege, 5 Pentru ca să răscumpere pe cei de sub lege, ca să luăm înfierea. 6 Și fiind ca sînteți fi, Dumnezeu trimise de la sine spiritul Fiului său în inimile noastre strigînd: Aba, Tata. 7 Astfel dar nu mai ești rob ci fiu; iar dacă ești fiu, și moștenitor ești prin Dumnezeu.

8 Atunci însă necunoscînd pe Dumnezeu ați slujit dumnezeilor, care deși din fire nu sînt; 9 Dar acum după ce ați cunoscut pe Dumnezeu, iar mai virtos după ce ați fost cunoscuți de Dumnezeu, cum vă întoarceți iarăși la începuturile nedesevîrșite slabe și sărace, carora iarăși voiți a le sluji din nou? 10 Păziți zile și luni și timpuri hotarite și ani! 11 Am grijă de voi ca nu cumva să fi ostenit în deșert pentru voi.

12 Fiți ca mine că și eu am fost ca voi, vă rog, fraților. Nici o nedreptate nu mi ați făcut; 13 Și știți că din pricina slăbiciunii trupului v'am binevestit înțîia oară, 14 Și încercați fiind în trupul meu nu m'ați desprețuit nici nu m'ați înlăturat, ci m'ați primit ca pe un îngier al lui Dumnezeu, ca pe Christos Iisus. 15 Deci unde este fericirea voastră? Căci vă marturisesc că dacă cu puțință ar fi fost ochi voștri scoțîndu i mi ați fi dat mie. 16 Drept aceea facuta m'am vrajmașul vostru vorbindu vă adevărul?

17 Ei se străduiesc să vă cîștige cu cuviincios, ci voesc să vă despartă, ca voi să rîmniți de denși. 18 Este bine a fi rîmnitor în bine totdeauna, și nu numai cînd sînt de față la voi. 19 Fii mei, pe care iarăși cu durere vă nasc pînă cînd Christos va fi luat chip întru voi, 20 Aș vre să fiu de față la voi chiar acum și să mi schimb glasul, căci sînt în nedomirire în privința voastră.

Sara și Agara o icônă a obștei din așezămîntul nou și vechiu.

21 Spuneți mi voi care voiți să fiți sub lege, nu auziți legea? 22 Căci este scris că Abraam avu doi fi, pe unul din cea roabă și pe altul din cea de sine statatoare. 23 Cel din cea roabă însă a fost născut după trup, iar cel din cea de sine statatoare prin făgăduința. 24 Ca unele care au alt înțeles de cum spun vorbele; pentru ea acestea sînt două așezăminte, unul de la muntele Sinai, nascînd spre robie,

Sa unul care este Agar. 25 Căci al cinai munte este în Arabia Agar; și ea stă în același rînd cu Ierusalemul de acum, pentru că el robește cu fii săi. 26 Iar Ierusalemul de sus este de sine stătător, ca unul care este mamă a noastră; 27 Căci este scris: „Veselește te tu, steapă, care nu naști, izbucnește în bucurie și strigă tu care n'ai dureri de facere; că mulți sînt fii, mai mulți ai celei singuratice decât ai celei care are bărbat.”

28 Voi însă, fraților, sînteți fii făgăduinței ca Isaac. 29 Dar după cum atunci cel care fu născut după trup urmașia pe cel născut după spirit, astfel și acum. 30 Dar ce zice scriitura? „Da afară pe roabă și pe fiul ei; pentru ca nu va moșteni fiul roabei cu fiul celei de sine stătătoare.” 31 De aceea, fraților, noi nu sîntem fii roabei, ci a celei de sine stătătoare.

Stăruirea în stare de sine creștină împotriva amăgitorilor judaizatori. Legea este deservită prin credință, iubire și sântenie.

5 Pentru a sta de sine v'a făcut Christos pe voi de sine stătători. Deci stați și nu vă prindeți iar în jugul robin.

2 Iată eu Pavel vă zic că dacă veți fi fost tăeați împrejur, Christos nimic nu va folosi voe. 3 Și mărturisesc iarăși orî cărui om tăește împrejur că este dator să îplinească toată legea. 4 V'ați depărtat de la Christos ca uni care sînteți îndreptați în lege, ați căzut din dar. 5 Pentru că noi în puterea spiritului așteptăm din credința nadejdea îndreptării. 6 Căci în Christos Iisus nici tăerea împrejur nu poate ceva, nici netaerea împrejur, ci credința care se arată prin iubire.

7 Alergați bine; cine v'a împiedicat ca să nu vă supuneți adevărului? 8 Indemnarea nu este de la cel care vă cheamă. 9 Puțin aluat dospește toată frământătura. 10 Eu am încredere în voi în Domnul că nimic alt nu veți gândi; iar cel care vă turbura pe voi va purta osînda, orî cine ar fi el. 11 Eu dar, fraților, dacă predică încă tăerea împrejur, pentru ce mai sînt urmărit? Decî dar s'a desființat smin-teala crucii. 12 Și dacă s'ar tăea măcar de tot cei care vă întărită pe voi la rîscoală!

13 Pentru că voi, fraților, ați fost chemați ca să fiți de sine statatori; numai nu întoarceți starea de sine spre

pornire pentru trup, ci aluiți vă uni pe alți prin iubire. 14 Căci toată legea este împlinită într'un singur cuvînt, în: „iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși.” 15 Iar dacă vă mușcați uni pe alți și vă mîncăți, luați seama să nu fiți nimiciți uni de către alți.

16 Zic dar, umblați potrivit spiritului și nu veți împlini pofta cărnii. 17 Pentru că carnea pofteste împotriva spiritului, iar spiritul împotriva cărnii; căci acestea stau împotriva unul altuia, ca nu ceea ce ați voi acestea să le faceți. 18 Iar dacă sînteți mînați de spirit, nu sînteți sub lege.

19 Și lucrările cărnii sînt cunoscute, ca unele care sînt desfrînare, necurăție, necumpătare, 20 Idolatrie, ferme-cătorie, vrăjmășii, pricire, rîmnire, în-tăritări, zavisti, desbinări, deosibir, 21 Pismuiri, beții, ospete desfătătoare și cele asemenea acestora, pe care vi le spun mai 'nainte, după cum mai 'nainte am spus, că cei care faptuiesc unele ca acestea nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu.

22 Iar rodul spiritului este iubire, bucurie, pace, îndelungă rabdare, bunatate, inimă buna, credință, 23 Blîndețe, înfrînare; împotriva unora ca acestea nu este lege. 24 Și cei care sînt ai lui Christos Iisus au răstignit carnea împreună cu patimile și poftele ei. 25 Dacă trăim cu spiritul potrivit spiritului și pășim. 26 Să nu fim iubitori de mărire deșartă, dînd pricina uni altora, pismuind uni pe alți.

Indemnare spre a fi blîndeți și binefăcători.

6 Fraților, și dacă un om va fi fost apucat de vre o greșală, voi cei spirituali îndreptați pe unul că acesta prin spiritul blîndeții, luând seama asupra ta însuși, ca să nu fi și tu încercat.

2 Purtați greutatea uni altora, și astfel veți împlini în tot legea lui Christos. 3 Pentru că dacă gîndește vre unul că este ceva, deși nu este nimic, să amagește pe sine însuși. 4 Lămuriască dar fie care lucrul său însuși, și atunci va avea cuvînt de lauda pentru sine numai și nu pentru un altul; 5 Căci fie care va purta sarcina sa.

6 Cel care învață cuvîntul împărtășiască învațătorului în orî ce este bine.

7 Nu fiți rătați, Dumnezeu nu se lasă a fi luat în rîs. Căci ce va fi

semănat un om, aceasta va și secera; 8 Că cel care seamănă în carnea sa din carne sa va secera peire, iar cel care seamănă în spiritul *sânt* din spiritul *sânt* va secera vieată vecinică. 9 Să nu perdem dar răbdarea făcând binele; căci la timpul său năvălim vom secera ne fiind oboșiți. 10 Deci dar, după cum avem timp năvălim, să facem binele către toți, dar mai ales către cei ai noștri de o credință.

A se feri de eresuri. Crucea lui Iisus e mai presus de ori-ce.

11 Vedeți cu ce litere mari v'am scris cu mâna mea. 12 Căți voesc să aibă înfățișare plăcută în carne, acștia vș se silesc ca să fiți tăeați împrejur, numai ca să nu fie urmăriți pentru crucea lui Christos. 13 Pentru

că nici tăeați împrejur șnsșei nu păzesc legea, ci voesc ca voi să fiți tăeați împrejur pentru ca să se laude în carnea voastră. 14 Pentru mine șnsș departe fie ca să mă laud, decât numai în crucea Domnului nostru Iisus Christos, prin care lumea 'mi este răstăgnită și eu lumii. 15 Pentru că nici tăere împrejur nu este ceva, nici netăere împrejur, ci făptură noă. 16 Și căți vor merge după măsura aceasta trasă, pace peste dēși și milă, și peste Israelul lui Dumnezeu.

17 De aci 'nainte nimenea să nu 'mi pricinuiască greutăți, pentru că eu port în corpul meu semnele împunsăturilor lui Iisus.

18 Darul Domnului nostru Iisus Christos cu spiritul voștr, fraților; Amin.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE EFESENI.

Preamărirea lui Dumnezeu pentru binecuvintarea duhovnică în Christos.

I Pavel apostol al lui Christos Iisus prin voința lui Dumnezeu sântilor, care sânt — în Efes — și credincioșilor în Christos Iisus. 2 Dar voș și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și Domnul Iisus Christos.

3 Binecuvintat fie Dumnezeu și al Domnului nostru Iisus Christos Tată, care ne binecuvintă pe noi prin orș ce binecuvintăre spirituală în cer în Christos, 4 După cum ne a ales șieși într'ensul mai 'nainte de întemeierea lumii, ca să fim noi sânti și desăvirșiți înaintea sa, în iubire 5 Rănduindu ne pe noi mai 'nainte spre înfiere către sine prin Iisus Christos, potrivit găsirii cu cale a voinței sale, 6 Spre lauda măririi darului său, cu care ne a daruit în cel iubit,

7 În care avem răscumpărarea prin sîngele lui, ertarea greșalelor noastre, potrivit bogății darului său, 8 Pe care 'l a prisosit către noi prin orș ce înțelepciune și pricepere, 9 Făcându-ne cunoscut taina voinței sale, potrivit găsirii sale cu cale pe care mai d'îainte 'și a pus o în gând 10 Pentru întocmirea împlinirii timpurilor cunite, să 'și adune iarăși toate în Chri-

stos, cele din cer și cele de pe pământ; într'ensul, 11 În care am și dobîndit partea de moștenire rănduiți fiind mai d'îainte după punerea la cale a celui care lucrează toate potrivit șfatului voinței sale, 12 Ca să fim spre lauda măririi sale noi, care am nădărdit mai 'nainte în Christos; 13 În care *sunteți* și voi, după ce ați auzit cuvîntul adevărului, evanghelia mântuirii voastre, în care și crezînd pecetluiti ați fost cu spiritul făgăduinței cel sânt,

Rugăminte spre a spori în har. Christos capul obștei.

14 Care este arvuna moștenirii noastre spre răscumpărare a poporului dobîndit de dēnsul, pentru lauda măririi lui.

15 Pentru aceasta și eu, auzind de credința voastră în Domnul Iisus și de iubirea cea către toți sânti, 16 Nu încetez mulțumind pentru voi aducîndu 'mi aminte în rugăciunile mele, 17 Pentru ca Dumnezeuul Domnului nostru Iisus Christos, Tatăl măririi, sa vș dea șpirit de înțelepciune și descoperire în cunoaștere desăvirșită a lui, 18 Luminați *avînd* ochi inimii voastre, ca să cunoașteți voi care este nădejdea chemării lui, care este bogăția măririi moștenirii lui între sânti, 19 Și cāt

de peste măsură este către noi, care credem, marimea puterii lui după lucrarea tarii virtuții lui, 20 Pe care a aratat o în Christos sculându-l dintre morți și așezându-l în dreapta lui în cer. 21 Sus peste ori ce domnie și stăpânire și putere și domnie și peste ori ce nume ce se numește nu numai în veacul acesta ci și în cel viitor, 22 Și „tot supuse sub picioarele lui“, și pe dânsul îl dete cap peste toate bisericilor, 23 Ca una care este corpul lui, plinitura celui care împlinește toate în toate.

Pecătoși sunt mântuiți prin darul din credința în Christos. Neamurile sunt chemate la pace în Christos.

2 Și v'a făcut vii pe voi morți fiind prin greșalele și păcatele voastre, 2 în care ați umblat oare când potrivit veacului luminii acestia, potrivit domnului stăpînirii aerului, spiritului care lucrează în fi neascultării; 3 Între care și noi toți am petrecut oare când în porțele trupului nostru, făcând voile trupului și ale gândurilor, și eram copii prin fire ai mâinii ca și ceilalți; 4 Dar Dumnezeu bogat fiind în milă, pentru multa sa iubire cu care ne a iubit, 5 Și fiind noi morți prin greșalele noastre ne a făcut vii cu Christos, — prin dar sînteții mîntuiți — 6 Și ne a învieat împreună și ne a așezat împreună în cer în Christos Iisus, 7 Pentru ca să arate în veacurile ce vin bogăția peste măsură a darului său prin bunătate asupra noastră în Christos Iisus. 8 Căci prin darul lui sînteții mîntuiți prin credința, și aceasta nu din voi, darul lui Dumnezeu este; 9 Nu din fapte este darul, ca să nu se laude cineva. 10 Pentru că sîntem faptura lui, făcuți fiind în Christos Iisus spre fapte bune, pe care mai înainte le a gatit Dumnezeu ca să umblam într'ensele.

11 De aceea aduceți vă aminte că oare când, voi neamurile în trup, erați numiți netaere împrejur de către cea numita taere împrejur făcută cu mîna în trup, 12 Ca în timpul acela erați fără Christos, înstreinați de întocmirea cetățeneasca a lui Israel și streini de legămintele făgăduinței, ne avînd nadejde și fara Dumnezeu în lume; 13 Acum însă în Christos Iisus voi, care alta data erați departe, v'ați făcut aproape prin sîngele lui Christos. 14 Căci pacea noastră este el, care a făcut cele două una, adică a surpat pare-

tele din mijloc, despartitura, 15 Vrajmășia, după ce a desființat prin trupul său legea rînduilor coprinzătoare de porunci, pentru ca să facă în sine enșuși pe cei doi un singur om nou făcînd pace, 16 Și să împace cu Dumnezeu pe amîndoi într'un singur corp prin cruce, după ce a omorît vrajmășia printr'însa. 17 Și venind binevesti pace voe celor de departe și pace celor de aproape; 18 Ca printr'însul avem amîndoi într'un singur spirit apropierea spre Tatăl.

19 Deci dar nu mai sînteți streini și locuitori vremelnici, ci sînteți împreuna cetățenii ai sîntilor și d'ai casei lui Dumnezeu, 20 Cladiți fiind voi în sus pe temeliea pusă de apostoli și profeți, fiind peatra ungiulară a ei Christos Iisus, 21 În care ori ce clădire bine împreunată fiind va spori spre templu sînt în Domnul, 22 În care și voi sînteți împreună cladiți spre locuință a lui Dumnezeu în spirit.

Taina despre mîntuirea neamurilor. Pavel este apostolul neamurilor. Înălțimea evangheliei. Locuință lui Christos este în inimile credincioșilor.

3 Pentru aceasta cu Pavel, legatul lui Christos Iisus pentru voi, neamurile — 2 Dacă negreșit ați auzit de întocmirea darului lui Dumnezeu, care 'mi a fost dat mie pentru voi, 3 Că potrivit unei descoperiri 'mi s'a dat în cunoștința tainei, după cum mai înainte am scris pe scurt, 4 După care puteți citind să înțelegeți pricepera mea în a lui Christos taina, 5 Care nu s'a dat în cunoștința în alte veacuri fiilor oamenilor, după cum fu descoperita acum sîntilor sei apostoli și profeți prin spirit, 6 Că neamurile sînt împreună moștenitoare și împreuna un corp și împreună partași ai făgăduinței în Christos Iisus prin evanghelie, 7 Al cărei slujitor m'am făcut potrivit daruirii darului lui Dumnezeu, care mi a fost dat mie după măsura lucrării puterii lui. — 8 Mie celui cu mult mai mic decît toți sînti 'mi a fost dat darul acesta, ca să binevestesc neamurilor neprimitoare de cercetare bogăție a lui Christos, 9 Și să lumineze tîlurilor care este întocmirea tainei din veacuri ascunsă în Dumnezeu care a făcut toate, 10 Ca înțelepciunea lui Dumnezeu cea de multe feluri să fie data acum prin biserica în cunoștință domniilor și stăpînirilor

în cer, **11** După punerea la cale de veacuri pe care a deservit o în Christos Iisus Domnul nostru, **12** În care avem îndrăzneala și apropierea în deplina încredere prin credința într'ensul. **13** De aceea mă rog sa nu perdeți răbdarea în suferințele mele pentru voi, care sunt mărirea voastră.

14 Pentru aceasta plec genuchile mele înaintea Tatălui, **15** Din care și trage numele ori ce neam în cer și pe pământ, **16** Ca potrivit cu bogăția maririi lui sa vă dea ca să fiți înțăriți cu putere prin spiritul lui față de omul d'inauntru, **17** Ca Christos sa locuiască prin credință în inimile voastre, **18** Ca în iubire înrădăcinați și întemeiați să puteți pe deplin ca să înțelegeți împreună cu toți sânti care este largimea și lungimea și adâncimea și înălțimea, **19** Și să cunoașteți iubirea lui Christos cea mai pe sus decât știința, pentru ca să fiți plini până la tot cu ce este plin Dumnezeu.

20 Iar celui care poate să facă mai pe sus de tot, mai de prisos decât cele ce cerem sau pricepem potrivit puterii care se arata în noi, **21** Lui fie mărirea în biserică și în Christos Iisus în toate neamurile veacului veacurilor; Amin.

În mulțimea feluritelor daruri trebuie pastrată unirea credinței. Biserica este corpul lui Christos.

4 Decî vă îndemn eu legatul în Domnul ca să umblați după cum se cuvine chemari cu care ați fost cemați, **2** Cu toată smerenia și blândețea, cu îndelunga răbdare, îngăduindu vă uni pe alți în iubire, **3** Silindu vă să pastrați unirea spiritului în legătura pacii; **4** Un singur corp este și un singur spirit, dupe cum și chemați ați fost printr'o singură nadejde a chemării voastre; **5** Un singur Domn, o singura credință, un singur botez; **6** Un singur Dumnezeu și Tata al tuturor, care este peste toți și prin toți și într toți.

7 Iar fie căruia dintre noi i s'a dat darul după măsura daruirii lui Christos. **8** De aceea zice: „Suindu se la înălțime aduse robii robime, dete daruri oamenilor.” **9** Iar „s'a suit” ce este fara numai că s'a și pogorit în părțile mai jos decât pământul? **10** Cel care s'a pogorit este ănsuși și care s'a suit mai pe sus de toate cerurile, ca sa umple toate.

11 Și el ănsuși dete pe uni apostoli,

pe alți profeți, pe alți binevestitori, pe alți pastori în învățatori, **12** Spre întregirea sântilor pentru lucru de slujire, pentru clădire a corpului lui Christos, **13** Până când toți vom fi ajuns la unirea credinței și a cunoștinței lamurite a Fiului lui Dumnezeu, la barbat deservit, la măsura de vârstă a împlințurii lui Christos, **14** Ca sa nu mai fim nevrâstnici, aruncați fiind de valuri și duși înapoi și încolo de ori ce vânt al învățaturii prin înșelăciunea oamenilor, prin viclenie spre uneltirea rătăcirii, **15** Ci vorbind adevărul în iubire să creștem în toate în privința lui, care este capul, Christos, **16** Din care tot corpul bine împreunat și împreuna bine pus fiind săvârșaste, prin ori ce simțire a darii, creșterea corpului, potrivit unei lucrări în măsură a fie cărei părți, spre clădirea lui ănsuși în iubire.

Îndemnare să umblăm într'o viață nouă.

17 Decî aceasta zic și încredințez în Domnul, ca voi să nu mai umblați după cum umblă și neamurile în deșertăciune a minții lor, **18** Intunecați fiind ei în gândul lor, înstreinați de viața lui Dumnezeu, prin neștiința ce este într'ănsi, prin învîrtoșarea inimii lor, **19** Ca uni care lipsiți fiind de simțire s'au dat pe sine ănsuși desfrânării spre lucru de ori ce necurățenie, în pornire la ori ce fel de înăvîțire. **20** Dar voi n'ați învățat astfel pe Christos, **21** Dacă într'adevăr l'ați auzit și ați fost învățați într'ensul după cum este adevăr în Iisus, **22** Ca voi să lepadați de la sine vă față cu purtarea de mai înainte pe omul cel vechiu, care este perdut potrivit poftelor înșelăciunii, **23** Sa fiți dar înoiți în spiritul minții voastre **24** Și sa ve îmbracăți în omul cel nou, care este făcut după chipul lui Dumnezeu în dreptate și sântenie a adevărului.

25 De aceea, lepădând de la voi minciuna, „vorbiți adevărul fie care cu aproapele seu,” pentru că sîntem membre uni ai altora.

26 „Măniați vă și nu păcătuți;” soarele nu apus peste întărirea voastră,

27 Nicî nu dați loc diavolului. **28** Furul nu mai fure, ci mai vrîtos munciască lucrând cu mâinile sale binele, ca să aiba să dea celui care are trebuința.

29 Ori ce cuvînt rău nu easa din

gura voastră, ci dacă este vre unul bun la clădirea trebuinței, ca să dea un dar celor care ascultă. 30 Și nu întristați pe al lui Dumnezeu spirit sânt, în care ați fost pecetluiți pentru zi de răscumpărare.

31 Ori ce amărăciune și aprindere și mânie și strigare și defaimare înlăturată fie de la voi împreună cu ori ce răutate. 32 Faceți vă dar bunți uni către alți, miloși, ertători uni altora după cum și Dumnezeu v'a ertat în Christos.

Trebuie să urmăm iubirea lui Dumnezeu și a lui Christos. Sirguința către viață curată. Rodul luminii. Datoria ca să ne purtăm cuminte și potrivit învățături evanghelice.

5 Drept aceea fiți următori lui Dumnezeu, ca copiii iubiți, 2 Și umblați în iubire, după cum și Christos v'a iubit și s'a dat lui Dumnezeu pe sine însuși pentru noi ca prinos și jertfă spre miros bineplăcut.

3 Iar desfrânare și ori ce necurătenie sau pornire spre ori ce fel de înavuțire nici să nu se numiască între voi, după cum se cuvine sântilor, 4 Nicl uriciune, nicl vorbire neroadă, nicl vorbă glumeată, care nu se cade, ci mai virtos fie mulțumită. 5 Căci cunoașteți aceasta, că ori care desfrânat sau necurat sau pornit spre ori ce fel de înavuțire, care este idolatru, nu are moștenire în împărăția lui Christos și a lui Dumnezeu. 6 Nimenea să nu vă amăgiască cu vorbe goale; căci pentru acestea vine mânia lui Dumnezeu peste fii neascultării. 7 Deci nu vă faceți părtași cu densi.

8 Căci altă dată erați întunerec, acum însă lumină în Domnul; umblați ca copii ai luminii, 9 — Pentru că rodul luminii stă în ori ce bunătate și în dreptate și în adevăr, — 10 Dovădind de bun ce este bineplăcut Domnului, 11 Și nu fiți părtași la lucrurile neroditoare ale întunerecului, ci mai virtos și muștrați-le. 12 Căci cele făcute în ascuns de către densi este rușinos a le și spune; 13 Toate însă dacă sunt muștrate se fac cunoscute de lumină, pentru că tot ce este facut cunoscut lumina este. 14 De aceea zice: „deșteapta te, tu care dormi și scoală te dintre morți, și Christos ți va lumina.”

15 Deci luați aminte cu deamănuntul cum umblați, nu ca neînțelepți ci ca înțelepți, 16 Cumpărându-vă cu

desăvîșire timpul nemerit, căci zilele sunt rele. 17 De aceea nu vă faceți fără minte, ci înțelegeți care este vocea Domnului, 18 Și nu vă îmbătați de vin în care este desfrânare, ci fiți plini de spirit, 19 Vorbind între voi în psalmi și lăudări și cântări spirituale, lăudând și cântând în inima voastră Domnului, 20 Mulțumind totdeauna pentru toate lui Dumnezeu și Tatăl în numele Domnului nostru Iisus Christos, 21 Supuși fiind uni altora în frica lui Christos.

Datoriile căsătoritorilor.

22 Femeile fie supuse bărbaților lor ca Domnului, 23 Pentru că un bărbat este cap al femeii sale, după cum și Christos este cap al bisericii, el însuși este mântuitorul corpului. 24 Dar după cum biserica este supusă lui Christos, așa și femeile fie supuse bărbaților în tot.

25 Bărbaților, iubiți femeile voastre, după cum și Christos a iubit biserica și s'a dat pe sine însuși pentru densa, 26 Ca să o sântiască prin cuvînt după ce a curățit-o prin spălare de apă, 27 Ca să o înfațișeze el sieși biserica măreață, ne avînd pată sau încrețitură sau ceva de felul acestora, ci să fie sântă și desăvîșită. 28 Astfel dar bărbați sînt datori să 'și iubiască femeile lor ca corpurile lor însăși. Cine 'și iubește pe femeia sa pe sine se iubește; 29 Pentru că nimenia nu 'și a urît vre o dată trupul său însuși, ci fie care 'l hrănește și 'l încălzește, după cum și Christos biserica, 30 Fiind că sîntem membre ale corpului său din trupul lui și din oasele lui. 31 „Pentru aceea va lasa omul pe tatăl său și pe muma sa și se va lipi de femeia sa și vor fi cei doi un singur trup.” 32 Taina aceasta este mare, dar eu zic cu privire la Christos și biserica. 33 Însă și voi fie care astfel să 'și iubiască femeia sa ca pe sine însuși, iar femeia să se teamă de bărbat.

Datoriile copiilor către părinți și ale părinților către copii. Datoriile slugilor către stăpîni și ale stăpînilor către slugi.

6 Copii, ascultați în Domnul pe părinți voștri; căci aceasta este drept. 2 „Cinstește pe tatăl tău și pe muma ta,” care este înțîia poruncă în făgăduință, 3 „Ca să ți fie bine și vei trăi ani mulți pe pămînt.”

4 Și voi taților, nu întăritați la mă-

nie pe copii voștri, ci creșteți 'i în învătătura și înțeleptirea Domnului.

5 Slujilor, ascultați pe stăpîni voștri firești cu temere și frică în curățenia inimei voastre ca pe Christos, 6 Nu slujind numai în fața ca uni care caută să placă oamenilor, ci ca slugi ale lui Christos facînd din suflet voea lui Dumnezeu, 7 Slujind cu bună voință ca Domnului și nu oamenilor, 8 Știind că fie care daca va fi făcut ceva bun, aceasta va lua cu sine de la Domnul, fie slugă fie stăpîn de sine.

9 Și voi stăpînitorilor, faceți aceleași fața de dînsi, încetînd cu amenințarea, știind că și Domnul lor și al vostru este în cer și pîrtinire nu este la dînsul.

Armătura spiritului.

10 Insfîrșit, fiți puternici în Domnul și în tariea virtutei lui. 11 Imbrăcați vî cu toată armătura lui Dumnezeu, ca să puteți voi sta împotriva uneltirilor diavolului; 12 Că nu avem lupta împotriva singelui și a trupului, ci împotriva domniilor, împotriva stăpînirilor, împotriva stăpînitorilor întunerecului *veacului* acestuia, împotriva spiritelor răutății în locuri cerești. 13 Pentru aceea luați cu voi toată armătura lui Dumnezeu, ca să puteți sta împotriva în zioa cea rea, și după ce veți fi sîvîrșit toate să rămâneți sta-

tornici. 14 De aceea stați avînd în-cins mijlocul vostru cu adevăr, și imbrăcându vî cu platoșa dreptății. 15 Și încălțându vî picioarele cu gătirea evangheliei păcii, 16 Mai luînd cu voi la toate scutul credinței, prin care veți putea stinge toate săgețile arzătoare ale celui rău, 17 Și luați coiful mîntuirii, și a spiritului spadă, care este cuvîntul lui Dumnezeu, 18 În orî ce rugăciune și rugăminte, rugându vî în spirit în orî ce timp potrivit, și cu privire la aceasta veghind cu orî ce stăruință și rugăminte pentru toți sînți, 19 Și pentru mine, ca să 'mi fie dat cuvînt în deschiderea gurei mele, ca fără sfială să fac cunoscut taina evangheliei, 20 Pentru care sînt sol în lanțuri, ca întrînsa să vorbesc fără sfială după cum trebuie ca să vorbesc.

Încheiere.

21 Iar ca să știți și voi cele ale mele, ca fac, Tichic, iubitul frate și credincios slujitor în Domnul, va face voe toate cunoscut, 22 Pe care 'l am trimis la voi chiar pentru aceasta, ca să cunoașteți cele despre noi și să mîngăie inimile voastre.

23 Pace fie fraților și iubire cu credință de la Dumnezeu Tatăl și Domnul Iisus Christos. 24 Darul fie cu toți care iubesc în chip neperitor pe Domnul nostru Iisus Christos.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE FILIPENI.

Pavel arată iubirea sa către Filipeni. Roadele lanțurilor lui. Numai pentru biserică voește să mai trăiască. El trebuie să sufere pentru Christos.

I Pavel și Timoteu slujitorii ai lui Christos Iisus tuturor sînților celor care sînt în Filipi împreună episcopilor și diaconilor. 2 Dar voe și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și Domnul Iisus Christos.

3 Mulțumesc Dumnezeului meu în toată a mea aducere aminte de voi, 4 Totdauna în orî ce cerere a mea pentru voi toți făcîndu 'mi cu bucurie rugămîntea, 5 Pentru unirea voastră în evanghelie din cea d'întîiu zi pînă

acum, 6 Incredințat fiind de aceasta chiar, că cel care începui în voi lucru bun îl va sfîrși pînă în zioa lui Christos Iisus; 7 După cum este drept pentru mine ca să gîndesc aceasta pentru voi toți, pentru că eu vî am în inima mea atât în legaturile mele cât și în apărarea mea și în întărirea evangheliei, pîrtași fiind voi toți împreună cu mine ai darului. 8 Căci martur 'mi este Dumnezeu căt vî doresc pe voi toți în inima lui Christos Iisus.

9 Și aceasta mă rog, ca iubirea voastră să prisosiască anchă mai mult și mai mult în cunoștința și în orî ce pricepere, 10 Pentru ca voi să încu-

viințați pe cele bune, ca să fiți lămurii și nesmintori pentru zioa lui Christos, 11 Plini fiind de al dreptății rod, care este prin Iisus Christos, spre mărirea și lauda lui Dumnezeu.

12 Voese ânsă ca voi să știți, fraților, ca cele ale mele s'au întors mai virtos spre înaintarea evangheliei, 13 Astfel ca legăturile mele să facura cunoscute în Christos în tot pretoriul și tuturor celorlalți, 14 Și mai mulți dintre frați, încrezându-se în Domnul legăturilor mele, îndrănesc mai mult ca să vorbască fără teamă cuvântul lui Dumnezeu.

15 Uni negreșit și din ură și pricire, iar alți de bună voință predică pe Christos; 16 Alți ânsă din iubire, știind ca sunt hotărât la apărarea evangheliei, 17 Iar alți din zavistie vestesc pe Christos nu cu gând curat, socotind să deștepte suferință legăturilor mele. 18 Cum dar? În orî ce chip ânsă, fie prin cuvînt netemeinic fie prin adevăr, Christos se aduce la cunoștință, și de aceasta mă bucur. Dar și mă voi bucura, 19 Pentru că știu că aceasta se va sfîrși pentru mine spre mîntuire prin rugăciunea voastră și prin dare a spiritului lui Iisus Christos, 20 Potrivit așteptării staruitoare și nădejdi mele ca nu voi fi dat în nimic de rușine, ci cu toată îndrăzneală ca totdeauna și acum marit va fi Christos în corpul meu, fie prin viața fie prin moarte.

21 Căci pentru mine a trăi este Christos și a fi murit câștig. 22 Dacă dar a trăi în trup, aceasta *chiar* 'mi este un folos de lucru, și pe care din două să 'mi aleg nu fac cunoscut. 23 Sînt ținut ânsă de amîndoe: dorința avînd ca sa mă despart *de corp* și să fiu împreuna cu Christos, caci este cu mult mai bine; 24 Dar a mai rămănea în trup este mai trebuincios pentru voi. 25 Și încredințat fiind de aceasta, știu ca voi rămănea și voi rămănea aci cu voi toți pentru înaintarea voastră și bucuria credinței, 26 Pentru ca cuvîntul vostru de lauda să prisosiască în Christos Iisus în mine prin venirea mea iarăși la voi.

27 În chemarea voastră purtați vî numai într'un chip vrednic de evangheliea lui Christos, ca fie ca voi fi venit și vî voi fi vezut, fie ca nu sînt de față, să auz cele despre voi, ca stați într'un spirit, luptându-vă împreuna într'un suflet pentru credința evangheliei, 28 Și ne speriindu vî întru

nimic de cei împotrivitori, ceea ce este pentru dînsi un semn de peire, iar pentru voi de mîntuire, și aceasta de la Dumnezeu; 29 Pentru că vî vî s'a dat darul pentru Christos, nu numai ca să credeți într'însul, ci sa și suferiți pentru dînsul, 30 Avînd aceeași luptă după cum ați vîzut o la mine și acum auziți la mine.

Trebuie să avem iubire uni către alți după exemplul lui Christos. Smerenia și mărirea lui Christos. Trebuie să ne silim a dobîndi mîntuirea.

2 Decî dacă este vre un îndemn în Christos, dacă este vre o mîngîiere de iubire, dacă este vre o împartășire a spiritului, dacă este vre o inimă și îndurare, 2 Impliniți 'mi bucuria ca să gîndiți aceeași, avînd aceeași iubire, într'un cuget gîndind aceeași, 3 *Ne gîndind* nimic în măsura zavistiei nici a mării deșarte, ci cu smerenia uni pe alți socotind mai pe sus decât pe sine ênșei, 4 Nu cautînd fie care ale sale, ci fie care și cele ale altora.

5 Simțiți în voi aceasta ce *fu simțit* și în Christos Iisus, 6 Care în formă de Dumnezeu fiind nu socoti drept o rapire a fi d'o potrivă cu Dumnezeu, 7 Ci se golî pe sine ênsuși luînd formă de rob, în asemanare de oameni arătîndu se și în înfățișare aflat fiind ca om, 8 S'a smerit pe sine ascultator fiind pînă la moarte, moarte ânsă de cruce. 9 De aceea și Dumnezeu 'l a înălțat foarte sus și 'i a daruit numele care este mai presus de orî ce nume, 10 Ca în numele lui Iisus să se plece ori ce genunchi al celor cerești și al celor pămîntești și al celor de sub pămînt, 11 Și orî ce limbă sa marturisiască spre mărirea lui Dumnezeu Total ca Domn este Iisus Christos.

12 Astfel dar, iubiți mei, după cum totdeauna m'ați ascultat, deservîșiți cu teamă și frică mîntuirea voastră nu numai ca fiind eu de față, ci cu mult mai virtos acum în lipsa mea; 13 Căci Dumnezeu este care lucrează în voi și sa voiți și sa lucrați pentru buna sa voință. 14 Faceți tot fara cărtiri și fara îndoeli, 15 Ca sa fiți curați și fara reutate copii ai lui Dumnezeu, deservîșiți în mijlocul unui neam strămb și sucit, între care vî aratați ca luminatori în lume, 16 Avînd la voi cuvîntul vieții, spre lauda pentru mine la zioa lui Christos, că nu în deșart am alergat nici în deșart m'am ostenit.

17 Ci și dacă 'mi sē varsă sîngele la jertfîrea și slujirea pcoțeasca a credinței voastre, mă bucur și vē urez bine voē tuturor; 18 Și chiar de aceasta bucurați vē și voi și urați 'mi bine.

Se recomandă Timoteu și Epafrodit.

19 Nadăjduesc dar în Domnul Iisus ca să vē trimit îndată pe Timoteu, pentru ca sa fiu și eu cu inimă buna dupe ce voi fi cunoscut cele ale voastre. 20 Caci nu am de acelaș gînd cu mine pe nimenea, care va îngriji în ființa adevărului de cele ale voastre; 21 Pentru că toți caută cele ale lor, nu cele ale lui Christos Iisus. 22 Încercarea lui ânsē o cunoașteți, că ca un copil părintelui a slujit împreună cu mine pentru evanghelie. 23 Pe acesta decî nadajduesc să 'l trimit îndată ce voi fi vîzut oare cum cele pentru mine; 24 Am ânsē încredere în Domnul că și eu voi veni în curînd.

25 Am socotit dar de trebuință să trimit la voi pe Epafrodit, fratele și împreună lucratorul și împreună luptătorul meu, iar al vostru trimis și slujitor al trebuinței mele, 26 Fiind că vē doria pe voi toți și era foarte turburat, pentru că ați auzit că a fost bolnav. 27 Și într'adevăr bolnav a fost aproape de moarte; dar Dumnezeu avu mila de dînsul, și nu numai de dînsul ci și de mine, ca să nu am întristare peste întristare. 28 Decî 'l am trimis mai în graba, ca vîzîndu 'l să vē bucurați iarăș și eu să fiu mai neîntristat. 29 Primiți 'l dar în Domnul cu toata bucuria, și aveți în cînte pe uni ca aceștia, 30 Fiind că pentru lucrul lui Christos s'a apropiat pînă la moarte, după ce s'a pus cu sufletul în primejdie, pentru ca să împliniască lipsa voastră în slujirea catre mine.

Pavel îndeamnă pe Filipeni să se fe-rească de protivnici Iudei și să 'i urmeze lui în purtarea creștină.

3 În sfîrșit, frați mei, bucurați vē în Domnul. Ca să vē scriu aceleași mie nu 'mi este cu preget, iar voē de tîmcînicie.

2 Vedeți cămi! Vedeți lucratori rîi! Vedeți scrijilatura! 3 Caci noi sîntem tacrea împrejur, noi care slujim prin spiritul lui Dumnezeu și ne laudam în Christos Iisus și nu ne încredem în trup,

4 Cu toate ca eu am încredere și

în trup. Dacă vre un altuia 'i se pare că are încredere în trup, mie mai mult; 5 Prin taere împrejur de opt zile fiind, din neamul lui Israel, din seminția lui Beniamin, ebru din ebrei, în măsura legii fariseu, 6 În măsura rîvnei urmaritor al bisericii, desēvîrșit fiind în măsura îndreptării ce este în lege. 7 Ca unele care 'mi erau cîștiguri, acestea le am socotit pentru Christos pagubă. 8 Dar într'adevăr și socotesc că toate sînt paguba pentru înălțimea cunoștinței lui Christos Iisus, Domnul meu, pentru care toate 'mi fură pagubite, și le socotesc ca gunoae ca să dobîndesc pe Christos, 9 Și să fiu aflat într'însul, nu avînd îndreptarea mea cea din lege, ci pe cea prin credința în Christos, îndreptățirea de la Dumnezeu pe temciul credinței, 10 Ca să 'l cunosc pe dînsul și puterea învierii lui și împartașirea patimilor lui, asemenea fiind d'o potrivă morții lui, 11 Dacă cumva voi ajunge la învierea cea dintre morți.

12 Nu zic că am dobîndit acum darul de biruitor sau sînt acum desēvîrșit, alerg ânsē spre darul de biruitor daca cumva 'l dobîndesc, pentru că și eu am fost dobîndit de Christos Iisus. 13 Fraților, eu nu mă socotesc anchē pe mine însuși sa fi dobîndit; 14 Dar una socotesc, uitînd pe cele din urma, și întinzîndu mă mai mult spre cele d'înainte, alerg la semn catre darul de biruitor al chemării de sus a lui Dumnezeu în Christos Iisus.

Să râvnim după cele ceresci.

15 Decî cîți sîntem desēvîrșiți, aceasta să gîndim; și daca gîndiți ceva de altfel, și aceasta o va descoperi voē Dumnezeu; 16 Dar la aceea ce am ajuns, potrivit cu aceeaș pașiți. 17 Fraților, fiți împreună cu alți urmatori ai mei și îndreptați privirea la cei care umblă astfel după cum ne aveți pilda pe noi. 18 Caci umbla mulți pe care de mai multe ori vē 'i numiam, iar acum și plîngînd spun, că sînt vrajmașiți crucii lui Christos, 19 Al căror sfîrșit este peire, al caror Dumnezeu este pîntecele și a caror marire este în rușinea lor, care gîndesc cele pămîntesci. 20 Caci ființa statului nostru este în ceruri, de unde și așteptam cu staruință ca Mîntuitor pe Domnul Iisus Christos, 21 Care va schimba la chip corpul smerenii noastre, asemenea fiind la fața cu corpul maririi lui, potrivit lucrării că

dânsul este în stare și să 'și supue toate.

Încurajare spre unire, spre veselie în Domn, spre a se închina și spre toate faptele bune.

4 De aceea, frați mei iubiți și doriți, bucuriea și cununa mea, astfel stați în Domnul, iubiților.

2 Îndemn pe Evodia și pe Sintiche o îndemn ca să aibă același gând în Domnul. **3** În adins te rog și pe tine, adevăratule Szighe, pune mâna împreună cu dânsule, ca unele care au luptat împreună cu mine în evanghelie, în unire și cu Clement și cu ceilalți împreună lucrători ai mei, ale căror nume sunt în carte de viață.

4 Bucurați-vă în Domnul totdeauna; iar voi zice, bucurați-vă.

5 Blândețea voastră să fie cunoscută de toți oamenii. Aproape este Domnul.

6 Nu îngrijiți de nimic, ci în ori ce prin rugăciune și prin rugămintă să fie cunoscute cu mulțumire cererile voastre către Dumnezeu. **7** Și a lui Dumnezeu pace care este mai pe sus de ori ce minte va păzi inimile voastre și gândurile voastre în Christos Iisus.

8 În sfârșit, fraților, câte sunt adevărate, câte sunt de cinste, câte sunt drepte, câte sunt curate, câte sunt foarte de iubit, câte sunt bine de auzit, dacă este vre o virtute și dacă este vre o laudă acestea socotiți-le; **9** Și cele ce ați învățat și ați luat de la mine și ați auzit și ați văzut la mine, acestea faceți-le; și Dumnezeul pacii va fi cu voi.

Mulțumirea apostolului pentru binefacerea primită de la Filipeni.

10 M'am bucurat foarte ânsă în Domnul, că în sfârșit ați ajuns odata

iar în stare de înflorire ca să vă gândiți la cele pentru mine; pentru care și vă gândiați, dar nu aveați timp potrivit. **11** Nu gândesc că zic în vedere a lipsei mele; pentru că eu am învățat în cele ce sunt să fiu mulțumit cu ce am. **12** Știu să fiu și smerit. Știu să am și de prisos; sunt deprins să fiu în ori-ce și în toate, și săturat să fiu și flămând, să am de prisos să fiu și în lipsă. **13** Toate le pot în cel care mă întărește pe mine. **14** Ați făcut ânsă bine luând parte împreună cu mine la strimtorarea mea.

15 Dar știți și voi, Filipenilor, că la începutul evangheliei, când am eșit din Macedonia, nici o biserică n'a fost în împărțășire cu mine în socotială de dare și primire, decât numai voi singuri. **16** Pentru că și în Tesalonie și odată și de două ori mi ați trimis pentru trebuința mea. **17** Nu pentru că cer darul vostru, ci cer rodul care prisosește pentru socotiala voastră. **18** Am ânsă toate de îndestul și am de prisos; sunt plin după ce am primit de la Epafrodit cele de la voi, miros bineplăcut, jertfă primită, bineplăcută lui Dumnezeu. **19** Și Dumnezeul meu va umplea de mărire în Christos Iisus ori ce trebuința a voastră potrivit cu bogăția lui.

20 Iar lui Dumnezeu și Tatăl nostru fie mărirea în veci vecilor. Amin.

Înceere și binecuvîntare.

21 Îmbrățișați în Christos Iisus pe ori care sânt. Vă îmbrățișază frați care sunt împreună cu mine. **22** Vă îmbrățișază pe voi toți sânti, dar mai ales cei din casa Cesarului.

23 Darul Domnului Iisus Christos fie cu spiritul vostru.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE COLOSENI.

Dedicăție.

1 Pavel apostol al lui Christos Iisus prin voința lui Dumnezeu și Timoteu fratele; **2** Sântilor care sunt în Colose și credincioși frați în Christos. Dar fie voe și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru.

Mulțumită și rugăciune pentru credința Colosenilor.

3 Mulțumim totdeauna lui Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Christos rugându-ne pentru voi, **4** După ce am auzit credința voastră în Christos Iisus și iubirea ce aveți către toți

sânți. 5 Pentru nădejdea care vă este păstrată în ceruri, pe care ați auzit o mai nădădejde în cuvântul adevărului evangheliului, 6 Care ajungând la voi ca și în toată lumea este aducătoare de rod și crește ca și între voi, din zioa în care ați auzit o și ați cunoscut cu adevărat darul lui Dumnezeu; 7 După cum ați învățat de la Epafra, iubitul împreună slujitor cu noi, care este pentru voi credincios slujitor al lui Christos, 8 Și care ne a încunoștințat despre iubirea voastră în spirit.

9 De aceea și noi, din zioa în care am auzit, nu încetăm rugându-ne pentru voi și cerând ca să fiți plini de cunoștință adâncă a voinței lui prin orî ce înțelepciune și pricepere spirituală, 10 Ca să umblați cum se cuvine înaintea Domnului spre orî ce plăcere, aducând rod în orî ce lucru bun și crescând prin cunoștința desăvîrșită a lui Dumnezeu. 11 Prin orî ce putere întăriți fiind potrivit țării mării lui spre orî ce stăruință și îndelungă răbdare, cu bucurie 12 Mulțumind Tatălui care v'a făcut destoinici prin lumină pentru partea sorțului sântilor; 13 Care ne a scăpat din stăpînirea întunecului și ne a strămutat în împărăția Fiului iubirii sale, 14 În care avem răscumpărarea, ertaarea păcatelor;

Mărirea lui Christos și a evangheliului sale.

15 Care este chipul lui Dumnezeu celui nevăzut, mai întîiu născut decât orî ce făptură, 16 Pentru că într'ensul au fost făcute toate în ceruri și pe pămînt, cele văzute și cele nevăzute, fie tronuri, fie domnii, fie căpetenii, fie stăpîniri. Toate sînt făcute printr'ensul și pentru dînsul, 17 Și el însuși este mai nădădejde de toate și într'ensul toate stau împreună, 18 Și el însuși este capul corpului, al bisericii; el este început, întîiu născut dintre morți, ca să se facă dînsul în toate cel d'întîiu, 19 Pentru că într'ensul a bine voit Dumnezeu ca să locuiască toată plinitura 20 Și printr'ensul să împace toate față de sine, făcînd pace prin singele crucii sale, printr'ensul să împace fie pe cele de pe pămînt fie pe cele din ceruri.

21 Și pe voi fiind oare cînd înstreinați și urîți prin gîndirea în lucrurile cele rele, v'a împăcat însă acum 22 În corpul trupului său prin moarte, ca să vă înfățișeze pe voi sânti și curați și nevinovați înaintea

lui, 23 Dacă într'adevăr rămăneți în credință întemeiați și întăriți și ne fiind cliinți de la nădejdea evangheliului pe care ați auzit o, care fu predicată la orî-ce făptură ce este sub cer, al cărei slujitor m'am făcut eu Pavel.

24 Acum mă bucur în suferințele pentru voi și umplu cu totul lipsurile suferințelor lui Christos cu trupul meu pentru corpul lui, care este biserica, 25 Al cărei slujitor m'am făcut potrivit însărcinării de la Dumnezeu, ce mi s'a dat mie față de voi ca să împlinesc cuvîntul lui Dumnezeu, 26 Taîna cea ascunsă din veacuri și din neamuri, iar acum fu descoperită sântilor sîi, 27 Căroră Dumnezeu a voit să le facă cunoscut care este bogăția mării taînei acestia între neamuri, care este Christos între voi, nădejdea mării; 28 Pe care noi îl vestim înțeleptînd pe orî care om și învățînd pe orî care om prin orî ce înțelepciune, ca să înfățișăm pe orî care om desăvîrșit în Christos; 29 Pentru aceasta mă și ostenesc luptându-mă potrivit lucrării lui ce se lucrează în mine cu putere.

Împotriva învățătorilor mincinoși. În-mormîntați fiind noi cu Christos, am învieat. Ștergerea înscrisului împotriva noastră.

2 Voesc dar ca voi să știți cît de mare luptă am pentru voi și cei din Laodicea și cîtă n'a văzut fața mea în trup, 2 Ca să fie mîngăiate inimile lor, uniți fiind în iubire și pentru orî-ce bogăție a încrederii depline a priceperii, spre cunoașterea desăvîrșită a taînei lui Dumnezeu a lui Christos. 3 În care taîna sînt ascunse toate comorile înțelepciunii și cunoștinței. 4 Aceasta zic ca nimenea să nu vă înșale prin vorbire înduplicătoare. 5 Pentru că și dacă sînt departe cu trupul, dar cu spiritul sînt cu voi împreună, bucurându-mă și văzînd a voastră rînduială și întărirea credinței voastre în Christos.

6 Deci după cum ați primit pe Christos Iisus Domnul, umblați într'ensul, 7 În rădăcinați și clădiți fiind într'ensul și întăriți prin credință după cum ați fost învățați, prisosind în ea cu mulțumire.

8 Luați aminte nu cumva va fi cineva care vă răpește prin filosofie și amăgire departă, potrivit datinei de la oameni, potrivit începuturilor nedesăvîrșite ale lumii, și nu potrivit lui

Christos; 9 Pentru că într'însul locuiește în corp toată plinitura Dumnezeirii, 10 Și sînteți plini într'însul, care este corpul ori cărei domnii și stăpîniri, 11 În care și taeți împrejur ați fost cu taere împrejur nefacută de mîna, prin desbrăcarea corpului carnii, prin tăerea împrejur a lui Christos, 12 Imormențați fiind în botez împreună cu dînsul, în care și sculați ați fost împreună prin credința în lucrarea lui Dumnezeu care 'l a sculat pe el dintre morți; 13 Și pe voi, morți fiind în greșalele voastre și în uetaerea împrejur a carnii voastre, v'a făcut vii împreună cu dînsul, după ce ne a ertat noă toate greșalele; 14 După ce șterse ce este împotriva noastră cu poruncile din mîna scris, care ne era împotrivitor, și 'l a ridicat din mijloc, pironindu 'l la cruce; 15 Desbrăcând domniile și puterile *le* scoase fără sfiala la arătare, ducându le în sîrbărea biruinței sale prin ea.

16 Decî să nu vă judece cineva în mîncare sau în bîutura sau în parte de sîrbătoare sau de lună noă sau de sîmbete, 17 Care sînt o umbră a celor viitoare, iar corpul *este* al lui Christos. 18 Nimenea sa nu vă faca sa perdeți darul de biruitor, *voind să faca aceasta* prin smerenie și slujirea îngărilor, calcînd peste cele ce a văzut, îndeșart fiind îngămfat de gîndirea trupului său, 19 Și neținînd capul, de unde tot corpul luîndu 'și indetulare și bine pus fiind prin simțiri și legături sporește creșterea de la Dumnezeu.

20 Daca ați murit împreună cu Christos fața de începuturile nedeșvirșite ale lumii, pentru ce vi se poruncește, ca cum ați trai în lume: 21 Nu pune mîna, nici nu gusta, nici nu atinge, 22 — Care tôte sînt spre stricăciune prin întrebuintare — după poruncile și învățăturile oamenilor? 23 Ca unele care sînt avînd negreșit nume bun de înțelepciune prin slujire aleasa de bună voe și smerenie și necruțare de corp, *dar* nu prin oare care cinste fața de sațiul trupului.

Aleși lui Dumnezeu trebuie sa caute cele cerești. Omul cel nou trebuie sa îmbrace viața cea noa.

3 Decî dar, daca ați fost sculați împreună cu Christos, cautați cele de sus, unde este Christos șezînd d'a dreapta lui Dumnezeu; 2 Gîndiți cele de sus, nu cele de pe pămînt.

3 Căci ați murit și viața voastră este ascunsă împreună cu Christos în Dumnezeu; 4 Când se va fi aratat Christos, viața voastră, atunci și voi împreună cu dînsul vă veți arăta în mîrire.

5 Decî dar amortiți membrele voastre cele de pe pămînt: desfrînare, necurație, patimă, pofta rea și pornire spre înavuțire ca una care este idolatrie, 6 Prin care vine mânia lui Dumnezeu *peste fi neascultări*, 7 Între care și voi ați umblat altă data, cînd trăiați în acestea; 8 Lepădați dar acum și voi toate: mînie, aprindere, rîutate, defaimare, vorbire desprețuitoare din gura voastră, 9 Nu vă mințiți uni pe alți, fiind că v'ați desbrăcat de omul cel vechiu d'impreună cu faptele lui 10 Și v'ați îmbrăcat cu cel nou care se înouiește spre cunoștință deplină după chipul celui care 'l a făcut pe el, 11 Unde nu este Elen și Iudeu, taere împrejur și nețiere împrejur, barbar, Schit, rob, stăpîn de sine, ci tot și în toți *este* Christos.

12 Îmbrăcați vă dar, ca aleși ai lui Dumnezeu sînți și iubiți, cu inimă de îndurare, cu bunătate, smerenie, blîndețe, îndelunga rabdare, 13 Îngăduindu ve uni pe alți și ertînd uni altora, daca are cineva vre o plîngere împotriva cuiva; după cum și Christos v'a ertat așa și voi; 14 Iar peste toate acestea *îmbrăcați* vă cu iubire care este încingătoare a deservirilor. 15 Și pacea lui Christos hotarască în inimile voastre, la care *pace* ați și fost chemați într'un singur corp; și faceți vă mulțumitori.

16 Cuvîntul lui Christos locuiască în voi cu bogăție, în ori ce înțelepciune învățîndu vă și înțelepțîndu vă pe voi înșivă prin psalmi, laudări, cîntări spirituale, în bucurie cîntînd în inimele voastre lui Dumnezeu; 17 Și tot ori ce faceți în cuvînt sau în lucru, *faceți* tot în numele Domnului Iisus, mulțumind printr'însul lui Dumnezeu Tatăl.

Datoriile soților, copiilor, părinților slugilor, stăpînilor.

18 Femeilor, fiți supuse bărbaților, după cum se cuvenia în Domnul

19 Barbaților, iubiți femeile voastre și nu fiți aspri fața de ele.

20 Copiilor, ascultați pe părinți voștri întru toate; căci aceasta este bineplăcută în Domnul.

21 Taților, nu întăritați pe copii voștri, ca să nu fie măhnîți.

22 Slugilor, ascultați întru toate pe stăpîni voștri firești, nu slujind numai în fața ca uni care caută să placă oamenilor, ci în curăția inimei temîndu-vă de Domnul. 23 Ori ce faceți, lucrați din suflet ca Domnului și nu oamenilor, 24 Știind că de la Domnul veți primi răsplată moștenirii. Slujiți Domnului Christos; 25 Căci cine face nedreptate va lua cu sine nedreptatea ce a făcut, și nu este părănire.

Rugăciunea este de trebuință. Trebuie să ne purtam înțelepțește.

4 Stăpînilor, dați slugilor ce este drept și ce este potrivit, știind că și voi aveți stăpîn în cer.

2 Staruiți în rugăciune, veghind într'ensă cu mulțumire, 3 Rugându-vă tot de odată și pentru noi, ca Dumnezeu să ne deschiză ușa cuvîntului, spre a spune a lui Christos taina, pentru care și legat sînt, 4 Ca să o fac cunoscut cum trebuie să vorbesc eu.

5 În înțelepciune umblați față de cei din afară, rescumpărându-vă timpul nemerit. 6 Cuvîntul vostru să fie totdeauna placut, cu sare dres, ca să știți cum trebuie voi să răspundeți fiecăruia,

7 Cele ale mele toate vi le va face cunoscut Tichic, iubitul frate și credincios diacon și împreună slujitor cu mine în Domnul, 8 Pe care l'am trimis la voi pentru aceasta chiar, ca să cunoașteți cele despre noi și să mîngăie inimile voastre, 9 L'am tri-

mis împreună cu Onesim, credinciosul și iubitul frate, care este dintre voi; ei vă vor face cunoscut toate cele de aici.

Salutări și încheiere.

10 Vă îmbrățișază Aristarch prins împreună cu mine, și Marcu nepotul lui Barnaba, despre care ați primit porunci, — dacă va fi venit la voi, primiți-l, — 11 Și Iisus care se numește Iustu, care sînt din taerea împrejur, aceștia singuri sînt împreună lucrători cu mine pentru împărăția lui Dumnezeu, ca uni care mi-au fost mîngăiere.

12 Vă îmbrățișază Epafra care este dintre voi, slujitor al lui Christos Iisus, totdeauna luptându-se pentru voi în rugăciunile sale, ca să stați desvîrșiți și pe deplin încredințați în orî ce voe a lui Dumnezeu. 13 Căci l'i marturisesc că are multa ostenială pentru voi și pentru cei din Laodicea și cei din Ierapole. 14 Vă îmbrățișază Luca medicul iubit și Dema.

15 Imbrățișați pe frați din Laodicea și pe Nimfa și bise rica care este în casa lor. 16 Și când va fi fost citita la voi epistola, faceți ca să fie citita și în biserica din Laodicea, și pe cea din Laodicea să o citiți și voi. 17 Și spuneți lui Archip: vezi de diaconia pe care ai luat-o în Domnul, ca să o împlinești.

18 Urarea mea cu mîna mea a lui Pavel. Aduceți-vă aminte de legăturile mele. Darul fie cu voi. *Amin.*

ÎNTEIA EPISTOLA A LUI PAVEL CĂTRE TESALONICENI.

Tesaloniceni sînt de laudă pentru credința lor.

I Pavel și Silvan și Timoteu bisericii Tesalonicenilor în Dumnezeu Tatal și în Domnul Iisus Christos. Dar fie voe și pace de la Dumnezeu Tatal nostru și de la Domnul Iisus Christos.

2 Mulțumim lui Dumnezeu totdeauna pentru voi toți, aducându-ne aminte de voi în rugăciunile noastre, 3 Neîncetat aducându-ne aminte înaintea lui

Dumnezeu și Tatăl nostru de lucrul credinței voastre și de osteniala iubirii voastre și de stăruința nadejdii voastre în Domnul nostru Iisus Christos, 4 Știind noi, frați iubiți de Dumnezeu, alegerea voastră, 5 Căci evanghelia noastră nu s'a făcut la voi în cuvînt numai, ci și în putere și în spiritul sânt și în multă deplină încredere, — după cum și știți ce fel ne-am făcut între voi pentru voi. — 6 Și voi v'ați făcut următori ai noștri și ai

Domnului, primind cuvîntul în multă strimtorare cu bucurie de spirit sânt, 7 În cît voi v'ați făcut pildă tuturor credincioșilor din Macedonia și din Achaia. 8 Pentru că de la voi a răsunat cuvîntul Domnului nu numai în Macedonia și în Achaia, ci în ori ce loc a p.truns credința voastră în Dumnezeu, încît noi n'avem trebuință să spunem ceva; 9 Căci chiar ei spun despre noi ce fel de intrare am avut la voi, și cum v'ați întors la Dumnezeu de la idoli ca să slujiți viului și adevăratului Dumnezeu, și să așteptați pe Fiul său din ceruri, pe care 'l a sculat dintre morți, pe Iisus care ne scapă pe noi din mânia ce vine.

Rima lui Pavel pentru predicarea evangheliei. Credința statornică a Tesalonicenilor. Dorința lui Pavel ca iar să vadă pe Tesaloniceni.

2 Dar voi enșivé știți, fraților, că intrarea noastră la voi n'a fost în deșărt, 2 Ci deși am suferit mai 'nainte și am fost rușinos înfrunțați în Filipi după cum știți, am îndrăsnit în Dumnezeu nostru să spunem către voi cu multă luptă evanghelia lui Dumnezeu. 3 Căci îndemnarea noastră nu este din rătăcire, nici din necurăție, nici în înșelăciune, 4 Ci după cum am fost învredniciți de Dumnezeu ca să ni se încredințeze evanghelia astfel vorbim, nu căutând să plăcem oamenilor, ci lui Dumnezeu care lămurăște inimile noastre. 5 Pentru că nici odată nu ne am arătat cu cuvîntare de lingușire, după cum știți, nici sub cuvînt pentru pornire spre înăvuișire, Dumnezeu este martor, 6 Nici căutând mărire de la oameni, nici de la voi nici de la alți, deși putem să fim în cînte ca apostoli ai lui Christos; 7 Ci ne am arătat blânzi în mijlocul vostru, după cum o mumă încălzește pe copii ei; 8 Astfel plin de iubire pentru voi eram bucuș și vă dăm nu numai evanghelia lui Dumnezeu, ci și sufetele noastre chiar, pentru că v'ați făcut iubiți noș. 9 Căci vă aduceți aminte, fraților, de osteneala noastră și de munca noastră; noapte și zi lucrând spre a nu împovăra pe cineva dintre voi, am predicat către voi evanghelia lui Dumnezeu. 10 Voi sunteți martori și Dumnezeu cu cîtă sântenie și dreptate și deservire ne am arătat voe care credeți, 11 După cum știți cum ne am arătat îndemnându-vă și povățuind pe

fie care dintre voi ca un tată pe copii săi, 12 Și rugându-vă cu stăruință să umblați cum se cuvine înaintea lui Dumnezeu care vă chiamă la împărăția și mărirea sa.

13 Și pentru aceasta și noi multumim neîncetat lui Dumnezeu, că luând voi cele auzite de la noi, cuvîntul lui Dumnezeu, ați primit nu al oamenilor cuvînt, ci după cum este adevărat al lui Dumnezeu cuvînt, care se și lucrează în voi care credeți. 14 Căci voi, fraților, v'ați făcut următori ai bisericilor lui Dumnezeu care sînt în Iudea în Christos Iisus, pentru că ați suferit și voi aceleași de la cei de un neam cu voi, după cum și ei de la Iudei, 15 Care și pe Domnul 'l au omorît, pe Iisus, și pe profeți lor, și pe noi ne au urmărit și lui Dumnezeu nu sînt plăcuți și tuturor oamenilor împotrivitori, 16 Oprindu-ne pe noi să vorbim neamurilor ca să fie mântuite, pentru ca ei să împlinească totdeauna păcatele lor. Dar a ajuns peste dîni mânia pînă la sfîrșit.

17 Iar noi, fraților, departe fiind de la voi foarte puțin timp cu s'ata, nu cu inima, mai mult ne am silit cu mult dor ca să vedem fața voastră. 18 De acca am voit să venim la voi — eu Pavel — și odată și de două ori — și ne a împedicat satana. 19 Căci care este nădejdea noastră sau bucuria sau cununa laudei, sau nu sunteți și voi înaintea Domnului nostru Iisus la venirea lui? 20 Negreșit, voi sunteți mărirea și bucuria noastră.

Pavel ne putînd veni la Tesaloniceni le trimite pe Timoteu, care întorcîndu-se înapoi aduce știri bune.

3 De aceea ne mai răbdînd ne am hotărît să rămînem singuri în Atena, 2 Și am trimis pe Timoteu, fratele nostru și slujitor lui Dumnezeu și împreună lucrător cu noi în evanghelia lui Christos, ca să vă întărească și să vă îmbărbăteze pentru binele credinței voastre, 3 Ca nimenea să nu fie sguduit în strimtorările acestea. Căci enșivé știți că spre aceasta sîntem puși; 4 Pentru că și când eram la voi, vă spuneam mai 'nainte că avem să fim strimtorați, după cum și a fost și știți. 5 De aceea și eu ne mai răbdînd am trimis ca să cunosc credința voastră, nu cumva v'a ispitit ispititorul și în deșărt să fie osteneala noastră.

6 Acum însă, fiindcă Timoteu a

venit la noi de la voi și ne a adus știre bună despre credința și iubirea voastră, și că aveți de noi amintire bună totdeauna, dorind ca să ne vedeți, după cum și noi pe voi, 7 De aceea fraților, în toată nevoea și strimtorarea noastră am fost mângâeai față de voi prin credința voastră, 8 Că acum traim, dacă voi stați în Domnul.

Rugăciune din inimă pentru obștea.

9 Pentru că ce mulțumire putem da în schimb lui Dumnezeu de voi în toată bucuria cu care ne bucurăm pentru voi înaintea Dumnezeului nostru, 10 Noapte și zi rugându-ne peste măsură ca să vedem fața voastră și să împlinim lipsurile credinței voastre?

11 Iar însuși Dumnezeu și Tatăl nostru și Domnul nostru Iisus să neteziască spre voi drumul nostru; 12 Și pe voi să vă învățiească Domnul și să vă facă să prisoșiți în iubire uni către alți și către toți, după cum și noi suntem avuți și prisosiți în iubire către voi, 13 Spre a întări inimile voastre ca să fie deservite în sântenie înaintea lui Dumnezeu și Tatăl nostru la venirea Domnului nostru Iisus Christos cu toți sânti săi. Amin.

Trebuie să stăruim în curăție și iubire.

4 Dar în cele din urmă, fraților, vă rugăm și vă îndemnăm în Domnul Iisus, ca după cum ați luat de la noi cum trebuie voi să umblați și să plăceți lui Dumnezeu, după cum și umblați, să prisoșiți mai mult. 2 Căci știți ce porunci v'am dat prin Domnul Iisus. 3 Pentru ca aceasta este voea lui Dumnezeu, sântirea voastră, ca să vă feriți de desfrânare, 4 Fiecare dintre voi să știe a își dobîndi vasul său în sântire și cinste, 5 Nu în patima de pofta ca și neamurile care nu cunosc pe Dumnezeu, 6 Să nu treacă peste marginile hotărite și să nu iea mai mult în treburile sale de la fratele său, pentru că răsbunător este Domnul de toate acestea, după cum și v'am spus mai înainte, și dovezii v'am dat. 7 Căci Dumnezeu nu ne a chemat pentru necurație, ci în sântire. 8 De aceea desprețuitorul nu desprețuește pe om, ci pe Dumnezeu, care și dă spiritul său cel sânt la voi.

9 Iar despre iubirea frățească nu aveți trebuință ca să vă scriu; pentru că voi înșivă sunteți învățați de la

Dumnezeu ca să vă iubiți uni pe alți; 10 Căci și faceți aceasta către toți frați din Macedonia întreagă. Vă îndemnăm dar, fraților, să prisoșiți mai mult 11 Și să căutați cinstea voastră în a trăi liniștit și a face cele ale sale și a lucra cu mâinile voastre, după cum v'am poruncit noi, 12 Ca să umblați cuviincios față de cei din afară și să n'aveți trebuință de nimenea.

Speranța noastră în privința decedaților

13 Fraților, nu voim ca voi să nu știți despre cei adormiți, ca să nu vă întristați ca și ceilalți care n'au nădejde. 14 Căci dacă credem că Iisus a murit și a învieat, așa și Dumnezeu pe cei adormiți 'i va aduce prin Iisus împreună cu dînsul. 15 Dar aceasta vă spun în cuvîntul Domnului, că noi cei vii, cei care rămânem pînă la venirea Domnului, nu vom întrece nici de cum pe cei adormiți; 16 Căci însuși Domnul în îndemn, în glas de arhanghel și în trîmbița lui Dumnezeu se va pogori din cer, și cei morți întru Christos vor înviea întîiu, 17 Apoi noi cei vii, cei care rămânem, vom fi rapțiți în aer pe nori împreună cu dînsii spre întîmpinarea Domnului; și astfel vom fi totdeauna împreună cu Domnul. 18 De aceea mângăeați vă uni pe alți pe temeiul acestor cuvinte.

Venirea Domnului va fi în curînd. Fii luminiți trebuie să vegheze. Supunere către mîi mari noștri.

5 Iar despre ani și despre timpurile sa vi se scrie; 2 Căci voi înșivă știți prea bine că ziua Domnului ca un fur în noapte, așa vine. 3 Când 'și zic „pace și liniște“, atunci fără veste le vine peirea ca durerea de facere celei care are în pîntece, și nu vor scăpa nici de cum.

4 Dar voi, fraților, nu sunteți în întineric ca să vă apuce ziua ca un fur; 5 Pentru că voi toți sunteți fii ai lumini și fii ai zilei; nu suntem ai nopții, nici ai întunerecului; 6 Deci dar să nu dormim ca ceilalți, ci să veghem și să fim trezi; 7 Pentru că cei care dorm, noaptea dorm, și cei care se îmbată, noaptea se îmbată; 8 Dar noi fiind ai zilei să fim trezi, îmbracînd ca platoșă credința și iubirea și ca coif nădejdea de mîntuire; 9 Că Dumnezeu nu ne a pus spre mînie, ci spre dobîndirea mîntuirii prin Domnul nostru Iisus Christos, 10 Care

a murit pentru binele nostru ca, fie că veghem, fie ca dormim, să trăim împreună cu dânsul. 11 De aceea mângăeați vă uni pe alți și cladiți vă unul pe altul, după cum și faceți.

Sfătuiri și salutară.

12 Vă rugăm dar, fraților, să cunoașteți pe cei care se ostenesc între voi și rânduți mai mari voștri în Domnul și înțelepțitori voștri, 13 Și sa 'i aveți în iubire mai pre sus pentru lucrul lor. Trăiți în pace uni cu alți. 14 Vă îndemnăm dar, fraților, înțelepțiți pe cei fără rânduială, mângăeați pe cei mici la suflet, sprijiniți pe cei slabi, fiți îndelung răbdători către toți.

15 Luați seama să nu răsplătiască cineva rău cuiva pentru rău, ci totdeauna căutați binele uni către alți și către toți. 16 Bucurați vă totdeauna,

17 Rugați vă neîncetat, 18 Mulțumiți în orî ce; căci aceasta este voința lui Dumnezeu în Christos Iisus pentru voi.

19 Nu stingeți spiritul, 20 Nu desprețuiți profețiile; 21 Lămuriti-vă înse tot, țineți binele; 22 Feriți vă de orî ce fel de rău.

23 Iar însuși Dumnezeu păcii să se sântiască deservitori, și să fie pazit întreg spiritul vostru și sufletul și corpul fără pată la venirea Domnului nostru Iisus Christos. 24 Credincios este cel care vă cheamă, care și va face.

25 Fraților, rugați vă pentru noi. 26 Îmbrățișați pe frați toți în sarutare sântă.

27 Vă jur pe Domnul ca sa fie citita epistola la toți frați.

28 Darul Domnului nostru Iisus Christos fie cu voi.

ADOA EPISTOLA A LUI PAVEL CĂTRE TESALONICENI.

Pavel laudă credința Tesalonicenilor. Christos răsplătește și la buni și la răi la a doua revenire.

I Pavel și Silvan și Timoteu bisericii Tesalonicenilor în Dumnezeu Tatăl nostru și în Domnul Iisus Christos. 2 Dar voe și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și de la Domnul Iisus Christos.

3 Datori suntem să mulțumim totdeauna lui Dumnezeu pentru voi, fraților, după cum se cuvine, că credința voastră crește peste măsură și se înmulțește iubirea fie caruia dintre voi toți de la uni la alți, 4 În cât noi însine ne laudăm cu voi în bisericile lui Dumnezeu pentru statornicia voastră și credincioșia în toate urmările voastre și în strimtorările pe care le suferiți, 5 Semn învederat al dreptei judecăți a lui Dumnezeu, ca voi sa fiți învredniciți de împărația lui Dumnezeu pentru care și patimiți, 6 Dacă cu adevărat drept este la Dumnezeu ca să dea în schimb strimtorare celor care vă strimtoarează pe voi 7 Și voe care sînteți strimtorați ușurare cu noi, la descoperirea Domnului Iisus din cer

cu ângerii puterii sale 8 În văpae de foc, dând osînda celor care nu cunosc pe Dumnezeu și celor care nu ascultă de evanghelia Domnului nostru Iisus, 9 Ca uni care vor lua pedeapsa, peire vecinica „de la fața Domnului și de la marirea tarii lui“, 10 Când va fi venit ca să fie marit între sânti săi și să fie privit cu mirare în zioa aceea între toți care au crezut, — că crezută a fost marturia noastră către voi, —

11 Pentru care ne și rugăm totdeauna pentru voi, ca Dumnezeu nostru sa vă învredniciască de chemarea sa și sa împlinasca cu putere ori ce gășire cu cale spre bunătate și lucrul credinței, 12 Ca sa fie marit al Domnului nostru Iisus nume în voi și voi într'însul potrivit darului Dumnezeului nostru și Domnului Iisus Christos.

Antichrist se arată înaintea venirii lui Christos. Staruirea în credința cea bună.

Apostasia și Antechrist.

2 Vă rugăm dar, fraților, în privința venirii Domnului nostru Iisus Christos și a adunării noastre împreună la

dénsul, **2** Ca voi să nu vă lasați a fi clătinați îndată din minte, nici nu vă spăimântați nici prin spirit, nici prin cuvânt, nici prin scrisoare ca fiind de la noi, cum că ar fi aproape ziua Domnului. **3** Să nu vă amăgiască cineva cu nici un chip, că *nu este aproape ziua Domnului* dacă nu va fi venit mai întâi apostasia și nu va fi fost descoperit omul fărădelegii, fiul peirii, **4** Improvitorul și care se înalță mai pe sus de tot ce se numește Dumnezeu sau ce este de mare cinste, în cât însuși se așaza în templul lui Dumnezeu, arătându se pe sine că este Dumnezeu.

5 Nu vă aduceți aminte că fiind anchă la voi vă spuneam acestea? **6** Și cunoașteți ce 'l oprește acum, ca el să fie descoperit la timpul său potrivit, **7** Pentru că taina fărădelegii se lucrează acum, numai că pînă să fi înalaturat din mijloc este cine să opriască chiar acum. **8** Și atunci va fi descoperit cel fărădelege pe care Domnul Iisus îl va nimici cu suflarea gurei sale și îl va sfărîma prin aratarea venirii sale, **9** *Pe acela* a cărui venire este în orî ce putere și în orî ce semne și minuni ale minciunii potrivit lucrării lui satan, **10** Și în orî-ce amăgire a nedreptății pentru cei care merg spre peire, pentru că n'au primit iubirea adevărului, spre a fi ei mântuiți. **11** Și chiar de aceea le trimite Dumnezeu lucrarea rătăcirii ca ei să creadă minciunii, **12** Ca să fie osîndiți toți care nu crezura adevărului, ci încuviințară nedreptatea.

13 Iar noi datorî sîntem sa mulțumim lui Dumnezeu totdeauna pentru voi, frați iubiți de Domnul, că v'a ales Dumnezeu de la început spre mîntuire în sîntirea spiritului și în credința adevărului, **14** La care v'a și chemat prin evanghelia noastră spre dobîndirea mării Domnului nostru Iisus Christos.

15 Deci dar, fraților, stați tari, și țineți bine datinele în care ați fost învățați fie prin cuvînt, fie prin epistola noastră.

16 Iar însuși Domnul nostru Iisus Christos și Dumnezeu Tatăl nostru, care ne a iubit și ne a dat în dar mîngăere vecinică și nădejde bună, **17** Să mîngăie inimile voastre și să vă întărească în orî ce lucru și cuvînt bun.

Îndemn la rugăciune pentru răspîndirea cuvîntului evangheliei.

3 În cele din urmă, fraților, rugați vă pentru noi, ca cuvîntul Domnului să se răspîndiască și să fie marit ca și la voi, **2** Și să fim scăpați de oameni necuviincioși și răi; căci credința nu este a tuturor. **3** Dar credincios este Domnul care vă va întări și vă va păzi de ce este rău. **4** Avem încredere în voi în Domnul, ca faceți și veți face cele ce poruncim. **5** Iar Domnul să îndrepteze inimile voastre spre iubirea lui Dumnezeu și spre statornicia lui Christos.

Mustarea aceloră ce nu umbla în rîndulă.

6 Fraților, vă poruncim în numele Domnului nostru Iisus Christos, ca să vă feriți de orî ce frate care umbla fără rînduială și nu potrivit învățătorei pe care a primit o de la noi. **7** Pentru că însuși știți cum trebuie să ne urmați noi, că n'am fost fără rînduială între voi, **8** Nici n'am mîncat în dar pâine de la cineva, ci în ostentală și muncă noapte și zi lucrînd ca să nu împovărăm pe cineva dintre voi; **9** Nu *sic* că nu avem drept, ci ca sa ne dăm pe noi însine voe pildă spre a ne urma noi. **10** Căci cînd eram la voi și aceasta v'am poruncit, că dacă cineva nu voește să lucreze, nici sa nu mănînce. **11** Pentru că auzim pe uni umblînd fără rînduială între voi, nelucrînd nimic, ci ostenindu se în lucruri fără folos; **12** Dar unora ca aceștia le poruncim și 'i îndemnăm în Domnul Iisus Christos ca lucrînd în tăcere să 'și mănînce pâinea lor. **13** Voi însă, fraților, nu perdeți răbdarea făcînd binele.

14 Iar dacă cineva nu ascultă de cuvîntul nostru prin epistola aceasta, însemnați vă pe acesta; nu vă amestecați cu dînsul ca să fie rușinat; **15** Și nu 'l socotiți ca pe un vrăjmaș, ci înțelepțiți 'l ca pe un frate.

16 Iar însuși Domnul păcii să vă dea pacea totdeauna în orî ce loc. Domnul cu voi toți.

Salutare cu mîna lui proprie.

17 Urarea mea cu mîna mea a lui Pavel, care este un semn în orî ce epistolă; astfel scriu.

18 Darul Domnului nostru cu voi toți.

ÎNȚEA EPISTOLA CĂTRE TIMOTEIU.

Învățătura evangheliei trebuie ferită de învățături deșarte. Legea și darul lui Christos. Pavel se dă pe sine pildă. Imeneu și Alexandru.

I După porunca lui Dumnezeu Mântuitorul nostru și a lui Christos Iisus nădejdea noastră **2** Lui Timoteu, adevăratul fiu în credință. Dar, milă, pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Christos Iisus Domnul nostru.

3 După cum te am îndemnat ca să rămâi în Efes, când plecai în Macedonia, pentru ca să poruncești unora să nu învețe într'altfel, **4** Nici să nu 'și îndrepteze luarea aminte la istorisirii închipuite și la înșirări ale neamului ce n'au margine, ca unele care pricinuesc cercetări mai mult decât înțocmirea lui Dumnezeu cea în credință, așa fă;

5 Iar țintirea poruncii este iubire din inima curată și din știință de sine bună și din credință fara fațuri, **6** La care uni neînmerec s'au abatut la vorbire deșartă, **7** Voind să fie învățatori de lege, nepricupând cu miutea nici cele ce spun, nici cele despre care cu încredere se rostesc.

8 Știm însă că legea este bună, dacă se folosește cineva de ea potrivit legii, **9** De oare ce știu că lege nu este pusă pentru cel drept, dar pentru cei fura lege și nesupuși, pentru necinstitori de Dumnezeu și păcătoși, pentru necuvioși și lumești, pentru omorători de tată și omorători de muma, pentru omorători de oameni, **10** Pentru desfrânați, pentru cei care au pat cu parte barbatească, pentru vinzători de oameni, pentru mincinoși, pentru cei care jura strâmb, și pentru ori ce de altfel ce este împotriva învățătorei sanatoase, **11** După evanghelia mării fericitului Dumnezeu, care 'mi a fost lucreditată mie.

12 Mulțumesc celui care m'a înțarît, lui Christos Iisus Domnul nostru, ca m'a socotit credincios, punându-mă spre slujire, **13** Deși mai 'nainte eram defaimator și urmaritor și sumet;

dar am fost miluit, că cunoscând am făcut în necredință, **14** Și a prisosit peste măsură darul Domnului nostru cu credință și iubire ce este în Christos Iisus. **15** Credincios este cuvântul și vrednic de ori ce primire, că Christos Iisus veni în lume ca să mântuiască pe păcătoși, dintre care întâiul sunt eu;

16 Ci pentru aceasta am fost miluit, ca în mine mai întâi să arate Iisus Christos toată îndelunga sa răbdare, spre pildă a celor care au să crează într'ensul spre viață vecnică. **17** Iar împăratului vecilor, neperitorului, nevătutului, unicului înțeleptului Dumnezeu fie cinste și mărire în veci vecilor; amin.

18 Aceasta poruncă 'ți pun înainte, fiule Timoteu, potrivit cu profețiile ce au fost mai 'nainte asupra ta, ca să lupți într'ensele lupta cea bună, **19** Având credință și știință de sineți bună, pe care uni înlăturând o au suferit spargere de vas în ce privește credință; **20** Dintre care este Imeneu și Alexandru, pe care 'i am dat lui sataua ca să fie înțelepțiți sa nu defaume.

Rugăciuni pentru toți. Dumnezeu este unul și Mijlocitorul unul.

2 Deci mai 'nainte de toate îndemn ca să se faca crereri, rugăciuni, mijlociri, mulțumiri pentru toți oameni, **2** Pentru împărați și pentru toți care sunt în stăpîniri înalte, ca să petrecem viața lina și liniștită în ori ce temere de Dumnezeu și în ori ce bună cuviință. **3** Aceasta este frumos și bine primit înaintea Mântuitorului nostru Dumnezeu, **4** Care voește ca toți oameni să fie mântuiți și să vie la cunoștință deplină a adevărului. **5** Căci unul este Dumnezeu, unul este și Mijlocitor al lui Dumnezeu și al oamenilor, un om Christos Iisus, **6** Care s'a dat pe sine preț de răscumpărare pentru toți, dovadă pentru timpurile sale cuvenite; **7** Pentru care dovadă eu am fost pus predicator și apostol, adevăr spun, nu mint, învătător al neamurilor în credință și adevăr.

Ce se cade să facă bărbații și femeile.

8 Deci hotărăsc ca bărbați să se roage în orî ce loc ridicând mâini cuvioase, fără mînie și fara gînd de ceartă. 9 Asemenea voesc ca femeile să se roage în îmbrăcăminte cuviincioasă, cu sîneală firească și cu minte întrîgă să se gîtească, nu cu împletituri ale părului și cu aur sau mîrgăritare sau vestimente foarte scumpe, 10 Ci prin fapte bune cum se cuvine femeilor care făgăduiesc temere de Dumnezeu. 11 Femeia învețe în tăcere în orî ce supunere; 12 Iar femeii nu 'i dau voce să învețe, nici să stupîniască pe bărbat, ci să fie în liniște. 13 Pentru că Adam a fost plasmuit întîiu, apoi Eva. 14 Și Adam n'a fost amăgit, iar femeia amăgită fiind a căzut în călcare de poruncă, 15 Dar va fi mîntuită prin naștere de copii, dacă ele rămîn cu minte întrîgă în credință și iubire și sîntîre.

Episcopi și diaconi.

3 Credincios este cuvîntul: dacă doarește cineva episcopie, bun lucru poștește. 2 Deci trebuie ca episcopul să fie fără nici un fel de vină, bărbat al unei singure femei, băgător de seamă, cuminte, cuviincios, primitor de oaspeți, îndemînatec să învețe, 3 Nu dat vinului, nu desprins să bată, nu dat la câștig urît, ci blînd, nu gâlcevitor, nu iubitor de argint, 4 Rînduindu 'și bine casa sa, avînd copii în supunere cu toată buna cuviință, 5 — Dacă dar cineva nu știe să rînduiască casa sa, cum va purta grijă de biserica lui Dumnezeu? — 6 Nu de curînd sădit, ca nu întunecat fiind de mîndrie să cază în judecata de vre un împrovitor. 7 Dar trebuie să aibă și dovadă bună de la cei din afară, ca sa nu caza în mustrare și în cursă de vre un împrovitor.

8 Asemenea diaconi trebuie să fie cuviincioși, nu cu cuvîntul în două feluri, nu dați la vin mult, nu dați la câștig urît, 9 Avînd tăina credinței în știință de sinele curata. 10 Dar și aceștia să fie mai întîiu cercați, apoi sa slujiască, dacă sînt fără vină. 11 Avînd femei asemenea cuviincioase, nu zavistuitoare, băgătoare de seamă, credincioase în toate. 12 Diaconi să fie asemenea bărbați ai unei singure femei, rînduind bine pe copii lor și casele lor. 13 Pentru că ei care au slujit bine dobîndesc pentru dînsi

treaptă buună și multă îndrăsnială în credința care este în Christos Iisus.

Cuprinsul principal al evangheliei.

14 Acestea 'ți scriu, deși nadăjduesc să vin la tine mai curînd; 15 Iar dacă întîrziez, să știi cum trebuie sa se poarte cineva în a lui Dumnezeu casa, ca una care este a viului Dumnezeu biserica, stîlp și temelie tare a adevărului. 16 Și învederat, mare este tăina credinței descoperite; El se facu cunoscut în trup, fu îndreptățit în spirit, se arată îngerilor, fu predicat între neamuri, fu crezut în lume, fu luat sus în mîrire.

Învățători mincinoși ce au să vie.

4 Spiritul însăș spune lămurit că în timpurile din urmă uni se vor depărta de la credință, îndreptînd luarea aminte la spirite amăgitoare și învățătură de demoni, 2 La învățătură de mincinoși prefacuti, înferai în a lor știință de sinele, 3 Oprind căsătoria, poruncind a se feri de mîncări pe care Dumnezeu le a facut spre împărțare cu multumire pentru cei credincioși și care au cunoscut pe deplin adevărul. 4 Pentru ca orî ce faptura a lui Dumnezeu este bună, și nimic nu este de lepadat dacă se rea cu multumire; 5 Căci este sîntit prin cuvîntul lui Dumnezeu și rugaciune.

Îndemnări spre a se deprinde în evlavie.

6 Acestea supunîndu le fraților vei fi al lui Christos Iisus bun slujitor, fiind că te hrănești cu cuvintele credinței și ale învățaturii bune pe care ai urmat o; 7 Iar de istorisirii închipuite lumești și băbești ferește te. Deprinde te însăș pe tine însuși la temere de Dumnezeu. 8 Pentru ca deprinderea corporală este spre puțin de folos; iar temerea de Dumnezeu este spre toate de folos, avînd făgăduință de viața de acum și de cea viitoare. 9 Credincios este cuvîntul și vrednic de orî ce primire. 10 Căci pentru aceasta ne ostenim și ne luptăm, că avem nadejde în viul Dumnezeu, care este mîntuitorul tuturor oamenilor, mai ales al credincioșilor.

11 Poruncește acestea și învață. 12 Nimenea să nu desprețuiască tînețea ta, ci fă te a credincioșilor închipuială în cuvînt, în purtare, în iubire, în credință, în curăție.

13 Pene ce vin eu, îndreptează luarea aminte la citire, la îndemnare,

la învățătură. 14 Nu fi nepăsător de darul care este în tine, care 'ți a fost dat prin profeție cu punerea mâinilor preoților. 15 Acestea cugetă le, fi în acestea, ca înaintarea ta să fie arătată tuturor. 16 Ieă aminte de tine însuși și de învățătura ta, rămai în aceste; căci făcând aceasta și pe tine însuși te vei mântui și pe cei care asculta de tine.

Cum trebuie a îndemna. Care veduve trebuiesc ajutate. Despre mai mari obștei. Despre păcătoși.

5 Nu înfrunta pe mai bătrîn, ci în deamnă 'l ca pe un tată, pe mai tineri ca pe frați, 2 Pe mai bătrîne ca pe mume, pe mai tinere ca pe surori în orî ce curăție.

3 Cîstește pe veduve care sînt într'adevăr veduve. 4 Dar dacă vre o veduvă are copii sau urmași, ei sa învețe a cîstii în temere de Dumnezeu mai 'ntîi casa lor și a da răsplatiri părinților; pentru că aceasta este *bînc* și primit înaintea lui Dumnezeu. 5 Iar cea într'adevăr veduvă și rămasă singură are nădejde în Dumnezeu și stăruiește noapte și zi în cereri și rugăciuni; 6 Dar aceea, într'adevăr veduvă și *remasa singură*, care trăiește în desfatare a murit de vie. 7 Și acestea poruncește le ca să fie fără nici un fel de vină. 8 Iar dacă cineva nu poarta grija de ai sei și mai ales de ai casei, a tăgăduit credința și este mai rău decît un necredincios.

9 O veduvă să fie trecută în catalog, dacă nu este mai mică de șaiszeci de ani, dacă a fost femeia unui singur barbat, 10 Dacă are dovadă de lucruri bune, dacă a crescut copil, dacă a primit streini oaspeți, dacă a spălat picioarele sânilor, dacă a venit în ajutor celor strîmtorați, dacă a fost următoare de aproape în orî ce lucru bun. 11 Iar de veduve mai tinere ferește te; căci cînd se vor fi aprins împotriva lui Christos, doresc să se mărite, 12 Avînd osînda fiind ca au desființat încredințarea cea d'întîiu; 13 Dar în aceea timp și fara placere de lucru învața umblînd din casa în casă, dar nu numai fără placere de lucru, ci *sînt* și limbute și sirguitoare în lucruri fără folos, vorbind cele ce nu se cade. 14 Deci hotăresc ca *veduve* mai tinere să se mărite, sa nască copii, sa fie stăpîne de casa, să nu dea împotrivitorului nici un cuvînt de înfruntare; 15 Pentru că acum unele

s'au abătut după satana. 16 Dacă *vre un credincios sau vre o credincioasă* are veduve, să le vie în ajutor, și sa nu fie îngreocata biserica, ca să vie în ajutor celor într'adevăr veduve.

17 Preoți care rînduesc bine sa fie învredniciți de îndoiță cîste, mai ales ei carec se ostenesc în cuvînt și în învățătură. 18 Pentru că scriptura zice: „boului care treeră nu 'i lega gura,“ și: „vrednic este lucratorul de plata sa.“

19 Împotriva preotului nu primi învinuire, decît numai în fața a doi sau trei martori.

20 Muștră înaintea tuturor pe cei care păcatuesc, ca și ceilalți să aibă temere.

21 Dau dovadă înaintea lui Dumnezeu și a lui Christos Iisus și a tuturor îngerilor aleși ca să pazești acestea fara hotărîre mai d'înainte, ne făcînd nimic după pînîtinere.

22 Nu pune îndată mîinile peste nimenea, nici nu te face partaș de păcate streine. Pastrează te curat pe tine însuși.

23 Nici nu mai bea numai apă, ci folosește te de puțin vin pentru stomacul teu și pentru desele tale slăbi-ciuni.

24 Păcatele unor oameni sînt prea învederate, mergînd înainte spre osîndă, iar altora le și urmează de aproape; 25 Asemenea și lucrurile bune sînt prea învederate, și cele ce sînt într'altfel nu pot fi ascunse.

Purtarea robilor creștini.

6 Câți sînt robi sub jug socotiască pe stăpîni lor vrednici de orî ce cîste, ca sa nu fie defaimat numele lui Dumnezeu și învățatura. 2 Iar care au pe credincioși de stăpîni, nu 'i desprețuiască, fiind că sînt frați, ci slujiască 'i mai mult, fiind ca sînt credincioși și iubiți cei care sprijina facerea de bine. Acestea învața și poruncește.

Despre eretici.

3 Dacă cineva învața într'altfel și nu se apropie de cuvintele sanatoase cele despre Domnul nostru Iisus Christos și de învățatura potrivit temerii de Dumnezeu, 4 Îngînfat este, ne știind nimic, ci bolind de cercetări și lupte de cuvinte, din care naște pismuire, cearta, defaimări, bănueli rele, 5 Cioeniri întruna de oameni stricați la minte și lipsiți de adevăr, gîndind

că temerea de Dumnezeu este un mijloc de câştig. *Stai departe de uni ca aceştia.*

Îndemnare ca să ne mulţumim cu puţin.

6 Dar este într'adevăr un mijloc de câştig mare temerea de Dumnezeu cu îndestulare. 7 Pentru că noi nimic n'am adus în lume, că nici nu putem duce ceva afară cu noi; 8 Având hrana de toate zilele şi îmbrăcăminte, vom fi îndestulaţi cu acestea. 9 Iar cei care se hotărăsc să fie bogaţi cad în ispită şi laş şi în multe poftă ne-bune şi vatamatoare, ca unele ce afundă pe oameni în perzare şi peire. 10 Căci rădăcina a tuturor relelor este iubirea de argint, pe care uni cu înfocare dorind o să ratăcira de la credinţa şi să strapunseră cu dureri multe.

Sfătuire să ne luptăm pentru buna credinţă.

11 Dar tu, o omule al lui Dumnezeu, fugi de acestea; şi aleargă să dobindeşti îndreptăţire, temere de Dumnezeu, credinţa, iubire, răbdare, blândeţe îngaduitoare. 12 Luptă-te lupta bună a credinţei, apuca viaţa veşnică, la care ai fost chemat şi ai mărturisit mărturisirea bună înaintea multor martori. 13 Poruncesc înaintea

lui Dumnezeu dătorul de viaţă la toate şi înaintea lui Christos Iisus care mărturisi înaintea lui Ponţiu Pilat mărturia buna, 14 Ca tu, curat, fără nici un fel de vina, să ţii porunca pînă la arătarea Domnului nostru Iisus Christos, 15 Pe care o va arăta la timpurile sale cuvenite Fericitul şi singurul Stăpînitor, Împăratul celor care împărăţesc şi Domnul celor care domnesc, 16 Care singur are nemurire, locuind în lumină de neapropiat, pe care nu 'l a văzut nimenea dintre oameni, nici nu 'l poate vedea; Lui fie cinste şi stăpînire vecinică, amin.

Poruncă pentru cei bogaţi.

17 Bogaţilor în veacul de acum porunceşte-le ca să nu gîndiască de ei lucruri înalte, nici să aibă încredere în nestatornicia bogăţiilor, ci în Dumnezeu care ne dă toate cu bogăţie spre folosire, 18 Ca să lucreze binele, să fie bogaţi în lucruri bune, să fie darnici, împărtaşitori, 19 Punându 'şi comoară la o parte o temelie buna pentru viitor, ca să apuce într'adevăr viaţa.

20 O Timotee, păzeşte ce 'ţi s'a încredinţat, abatîndu-te de vorbirile deşarte lumeşti şi de improtivirile ştiinţei mincinoase, 21 Pe care uni laudănd o n'au înemerit în ce priveşte credinţa. Darul cu voi.

ADOA EPISTOLA CĂTRE TIMOTEIU.

Dedicăţie.

I Pavel apostol al lui Christos Iisus, prin voinţa lui Dumnezeu, potrivit făgăduinţei de viaţă ce este în Christos Iisus, 2 Lui Timoteiu iubitul fiu. Pace de la Dumnezeu Tatăl şi de la Christos Iisus Domnul nostru.

Pavel laudă pe Timoteu. Loida şi Ernice. Credinţa şi învăţătura sanatoasă trebuiesc păzite. Laudă adusă casei lui Onesifor.

3 Mulţumesc lui Dumnezeu, căruia 'i slujesc de la stramoşi în ştiinţa curată de sinemi, cum am noaptea şi zi neîncetata aducere aminte de tine în rugăciunile mele, 4 Dorind să te văd,

aducîndu 'mă aminte de lacrimile tale, ca să me umplu de bucurie, 5 Luîndu 'mă aducere aminte de cea fara făţarie credinţa ce este în tine, ca una ce a locuit mai întîi în bunică ta Loida şi în muma ta Eunice şi sînt încredinţat ca şi în tine locuieşte.

6 Pentru care cuvînt 'ţi aduc a minte ca să înflăcărezi darul lui Dumnezeu, care dar este în tine prin punerea mâinilor mele. 7 Căci Dumnezeu nu ne a dat spirit de şieala, ci de putere şi iubire şi cuminţie.

8 Decî nu te ruşina de dovada Domnului nostru, nici de mine legatul lui, ci suferă răul împreună cu mine pentru evanghelie potrivit puterii lui Dumnezeu, 9 Care ne a mîntuit şi

ne a chemat cu chemare sântă, nu după lucrurile noastre ci după a sa gasire cu cale și după darul lui, ce ne a fost dat noé în Christos Iisus înainte din veacuri vecnice, 10 Iar acum făcut cunoscut prin arătarea Mântuitorului nostru Christos Iisus, care desființă moartea, dete la lumină vieață și nemurire prin evanghelia sa, 11 La care eu am fost pus predicator și apostol și învățător; 12 Pentru care cuvânt și sufer acestea, dar nu mă rușinez; pentru că știu cui m'am încredut, și sunt încredințat că puternic este să păziască ce mi s'a încredințat pentru zioa aceea.

13 Aibă închipuială de cuvinte sănătoase pe cele ce le ai auzit de la mine în credință și iubire ce este în Christos Iisus; 14 Aceea ce bine 'ți s'a încredințat păzește prin spirit sânt, care locuiește în noi.

15 Știi aceasta, că 'și au întors fața de la mine toți care sînt în Asia, dintre care este Igel și Ermogene. 16 Să dea Domnul milă casei lui Onesifor, ca de multe ori m'a însoțit și de lanțul meu nu s'a rușinat, 17 Ci când fu în Roma a cercetat cu sirguință de mine și m'a aflat. 18 Sa 'i dea Domnul ca să afle milă de la Domnul în zioa aceea. Și tot ce a slujit în Efes, tu mai bine cunoști.

Cununa oastei lui Christos. Cuvîntul adevărului trebuie urmat drept.

2 Decî tu, fiul meu, împuternicește te în darul care este în Christos Iisus, 2 Și cele ce ai auzit de la mine priu mulți martori, acestea încredințează le la oameni credincioși, ca nui care vor fi destoinici să învețe și pe alți.

3 Suferă răul împreună cu mine ca un bun ostaș al lui Christos Iisus. 4 Nimenea slujind ca ostaș nu se încurca în lucruri ale vieții, pentru ca să placă celui care a strîns oaste. 5 Iar și dacă se lupta cineva, nu este încununat dacă nu se va fi luptat potrivit legii. 6 Trebuie ca plugarul care se ostenește sa se împartașască el mai 'ntîiu de roade. 7 Pricepe ce zic, căci Domnul 'ți va da pricepere în toate.

8 Adu 'ți aminte de Iisus Christos învieat dintre morți, fiind dintre urmași lui David, după evanghelia mea, 9 În care suferi răul pînă la legatură ca un făcător de rele, dar cuvîntul lui Dumnezeu nu este legat. 10 Pentru aceasta răbd toate pentru cei aleși, ca

și dînși să aibă parte de mîntuirea ce este în Christos Iisus cu marire vecnică. 11 Credincios este cuvîntul: căci dacă am murit împreună cu dînsul, și vii vom fi împreună cu dînsul; 12 Dacă răbdăm, vom și împărați împreună cu dînsul; dacă îl vom tăgădui, și el ne va tăgădui; 13 Dacă 'i sîntem necredincioși, el credincios rămîne, pentru că nu poate a se tăgădui pe sine însuși.

A se feri de polemică și de eretic.

14 Acestea adu 'ți le aminte, spunînd adevărul înaintea lui Dumnezeu, să nu faci luptă de cuvinte, la nimic folositor, la darămarea celor ce ascultă. 15 Silește te ca lui Dumnezeu să te înfațezezi pe tine însuși dovedit bun, lucrător ne dat de rușine, urmînd drept cuvîntul adevărului. 16 Iar de lumeștile vorbirii deșarte ferește te; pentru că ei vor înainta mai departe necucerencia, 17 Și vorbirea lor ca gangrenă va afla hrană. Dintre care este Imeneu și Filet, 18 Ca uni care n'au înemerit în ce privește adevărul, zicînd că învierea s'a făcut acum și răstoarnă credința unora.

19 Dar temelia tare a lui Dumnezeu stă, avînd pecetea aceasta: „cunoscut a Domnului pe cei care sînt ai săi,” și „depărteze se de la nedreptate ori cine numește numele Domnului”. 20 Într'o casă mare nu sînt numai vase de aur și de argint, ci și de lemn și de lut, și unele sînt spre cinste, iar altele spre necinste; 21 Decî dacă cineva se va fi curățit pe sine bine de acestea, va fi vas spre cinste, sîntit, stăpînului folositor, gatit spre ori ce lucru bun.

Purtarea slujitorului Domnului.

22 Iar de dorințele tinereții fugi și alearga să dobîndești îndreptățire, credință, iubire, pace cu cei care cheamă din inimă curată numele Domnului. 23 Și de cercetările nemintoase și lipsite de învățătura ferește te, de oare ce știi că ele nasc lupte; 24 Și un slujitor al Domnului nu trebuie să se lupte, ci să fie către toți blînd, învățator îndemaneat, răbdător de rele, 25 Înțelepțind cu blîndețe pe cei care se împotivesc, nu cumva le ar da Dumnezeu pocăința spre cunoașterea deplină a adevărului, 26 Și să se treziască spre voința lui scăpînd din lațul diavolului, vînați fiind de dînsul.

Răutatea și păcătoșia timpurilor din urmă și de amăgitorii.

3 Cunoaște însă aceasta, că în zile din urmă vor veni timpuri primejdioase. **2** Pentru că vor fi oameni iubitori de ei înseși, iubitori de argint, lăudăroși, îngânfați, defăimători, nesupuși parinților, nemulțumitori, necuvioși. **3** Fără iubire firească, neprimitori de învoire, zavistuiitori, neînfrânți, neimblânziți, neiubitori de bine, **4** Trădători, porniți fără chibzuială, întunecați, mai mult iubitori de plăceri decât iubitori de Dumnezeu, **5** Având înfașurarea temerii de Dumnezeu, dar care au tăgăduit puterea ei; și de aceștia depărtează te. **6** Căci dintr'aceștia sunt care se viră în case și robesc femeioare încărcate de păcate, duse de felurite poște, **7** Totdauna învățând și neputând veni nici odată la cunoștință deplină a adevărului. **8** Și după cum Iane și Iambre se impropoviră lui Moise, astfel și aceștia se impropoviresc adevărului, oamenii prapadiți la minte, nelămuriți în ce privește credința. **9** Dar nu vor înainta mai departe; pentru că nebulnea lor va fi învederată tuturor, cum a fost și a acelora.

Îndemnare să rămânem la sfânta scriptură.

10 Tu însă 'mi ai urmat de aproape învățătura, felul victiei, hotărîrea, credința, răbdarea îndelungă, iubirea, îngaduința. **11** Urmăririle, suferințele ce fel 'mi s'au făcut în Antiochia, în Iconia, în Listra; ce fel de urmăriți am răbdat, și din toate m'a scăpat Domnul. **12** Și toți care voesc să traiască cu temere de Dumnezeu în Christos Iisus urmăriți vor fi. **13** Oamenii răi însă și amăgitori vor înainta spre mai rău, ducând în rătăcire și fiind duși în rătăcire.

14 Iar tu rămâi în cele ce ai învățat și în cele ce ai fost întărit, de oare ce știi de la cine ai învățat. **15** Și fiind că de mic copil cunoști scrieri sante, care pot să te facă înțelept spre mântuire prin credința care este în Christos Iisus. **16** Ori ce scriptură însuflata de Dumnezeu și folositoare este spre învățatură, spre mustrare, spre îndreptare, spre înțeleptire care este în dreptate. **17** Ca omul lui Dumnezeu să fie deservit, gătit deplin spre ori ce lucru bun.

Însărcinarea de evanghelist trebuie îndeplinită cu credincioșie.

4 Încredințez înaintea lui Dumnezeu și a lui Christos Iisus care are să judece vii și morți, *încredințez* atât pe aratarea lui cât și pe împărăția lui; **2** Predică cuvîntul, stai de aproape la timp cuvenit la timp necuvenit, muștră, ceartă, îndeamna cu ori ce îndelungă răbdare și învățatură. **3** Căci va fi un timp când nu vor suferi învățătura sanatoasă, ci după ale lor poște și vor gramadi învățatori, gâdilați fiind la auz, **4** Și de la adevăr și vor întoarce auzul, dar să vor abate la istorisirii închipuite. **5** Tu însă fi treaz în toate, suferă răul, fă lucru de evanghelist, adeverești 'ți cu deservire slujba.

6 Pentru că acum am să 'mi vărs sângele, și timpul desparțirii mele este aproape.

Lupta lui Pavel pentru cunună.

7 Lupta bună m'am luptat, drumul 'l am făcut, credința am pazit; **8** Însfîrșit 'mi este păstrata a îndreptăririi cunună, pe care 'mi o va da în zioa aceea Domnul, dreptul Judecător, dar nu numai mie, ci și tuturor care au iubit aratarea lui.

Vestă, însărcinări și salutară.

9 Silește te să vii curînd la mine. **10** Căci Dema m'a părăsit, fiind că a iubit veacul de acum, și a plecat la Tesalonic, Crescente în Galatia, Titu în Dalmația; **11** Numai Luca este cu mine. Pe Marcu luîndu 'l adu 'l cu tine; pentru că 'mi este folositor spre slujba. **12** Pe Tichic 'l am trimis la Efes.

13 Venind adu 'mi felonul pe care 'l am lăsat în Troa la Carp, și cărțile mai ales pergamentele.

14 Alexandru aramarul multe rele 'mi a făcut; Domnul 'i va da după lucrurile lui. **15** Pazește te și tu de densul; pentru că tare s'a impropovir cuvintelor noastre.

16 În înția mea aparare nimenea nu 'mi a venit în ajutor, ci toți m'au părăsit; să nu li se pună în socoteală; **17** Dar Domnul 'mi stete în ajutor și mă întări, ca prin mine să fie cu deservire adevărită predica și să auză toate neamurile; și am fost scăpat din gură de leu. **18** Domnul mă va scăpa de ori ce lucru rău și mă va mântui *mutându mă în împărăția lui cea*

cereasca; Lui *fie* marirea în veci vecilor, amin.

19 Ureaza de bine Prischi și lui Acuilă și casci lui Onesifor. 20 Erastu a ramas în Corint, iar pe Trofim 'l am lasat în Milet fiind bol-

nav. 21 Silcște te să vii mai 'nainte de earnă.

'Ți urează de bine Eubul și Pudente și Linu și Claudia și frați toți.

22 Domnul *Iisus Christos* cu spiritul tēu. Darul cu voi. *Amin.*

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE TITU.

Introducerea. Dumnezeu nădejdea mântuirii nu este mincinos.

I Pavel slujitor al lui Dumnezeu, apostol înșes al lui Iisus Christos, potrivit credinței aleșilor lui Dumnezeu și cunoștinței depline a adevărului care este în măsura temerii de Dumnezeu, 2 Pe temeiul nădejdi de viață vecinică, pe care a făgăduit o mai 'nainte de veacuri vecinice nemincinosul Dumnezeu, 3 Iar la timpurile sale cunvinate a facut cunoscut cuvîntul sēu în predica, ce 'mi a fost încredințata mie după porunca Mântuitorului nostru Dumnezeu, 4 Lui Titu adevăratul fiu în măsura credinței de obște. Dar și pace de la Dumnezeu Tatal și de la Christos Iisus Mântuitorul nostru.

Despre ocuparea slujbelor și despre disciplina bisericească în Creta.

5 Pentru aceasta te am lasat în Creta, ca să întocmești mai departe cele rămase înapoi și să pui în fie care oraș preoți, cum eu 'ți am rînduit, 6 Dacă este cineva fara vină, bărbat al unei singure femei, avînd copii credincioși, nu în învinuire de desfrînare sau nesupuși. 7 Pentru ca episcopul trebuie să fie fără vină ca econom al lui Dumnezeu, nu placînd sieși, nu pornit la manie, nu dat vinului, nu deprins să bată, nu dat la câștig urît, 8 Cî primitor de oaspeți, iubitor de bine, cumințe, drept, cuvios, înfrînat, 9 Ținîndu se de cuvîntul credincios potrivit învățătorei, ca să fie în stare atît ca să îndemne pe temeiul învățătorei sanatoase, cît și să mustre pe vorbitori împotriva.

10 Caci nesupuși, vorbitori îndeșart și amăgitori sînt mulți, mai ales cei din tăerea împrejur, 11 Carora trebuie a le astupa gura, ca uni care darapănă toate casele învățînd pentru

câștig urît cele ce nu trebuie. 12 Unul dintre dēnși, ēnsuși un profet al lor a zis: Cretani sînt totdeauna mincinoși, fcare rele, pânțece nelucratoare. 13 Dovada aceasta este adevărată. Pentru acest cuvînt mustreaza 'i aspru ca să fie sanatoși în credință, 14 Ne îndreptînd ei luarea aminte la istorisirî închipuite Iudeești și la porunci ale oamenilor care 'și întorc fața de la adevăr.

15 Tot este curat celor curați, iar celor necurați și necredincioși nimic nu este curat, ci necurați le este atît mintea lor cît și știința de sinele a lor. 16 Ei mărturisesc ca știu pe Dumnezeu, dar tagaduesc prin lucrurile lor, uricioși fiind și nesupuși și spre orî ce lucru bun nelămuriți.

Sfaturi pentru batrîni, batrine, tineri, slugi.

2 Dar tu vorbește cele ce sē cuvînt 2 învățătorei sanatoase: 2 Ca batrîni să fie trezi, cinstiți, cumințe, sanatoși la credința, la iubire, la răbdare; 3 Batrinele asemenea să fie în înfașare cuviincioase, nu zavistuitoare, nici robite de vin mult, învățatoare de bine, 4 Ca să cumînțiască pe cele tinere să 'și iubiască barbați, să 'și iubiască copii, 5 Sa fie cumințe, curate, casnice, bune, supuse la ai lor barbați, ca să nu fie defaimat cuvîntul lui Dumnezeu.

6 Asemenea îndeamna pe mai tineri să fie cumințe 7 În toate arătîndu te pe tine ensuși ca chip de lucruri bune, ca nesticaciune în învățatură, ca buna cuviința, 8 Ca cuvînt sanătos neprimitor de învinuire, pentru ca cel care este împotriva să se rușineze, neavînd să zică nimic rēu despre noi.

9 Îndeamnă pe slugi să fie supuse la ai lor stăpîni, să fie în toate bine-

plăcute, să nu răspundă imprevizibil, 10 Să nu dea *ceva* la o parte pentru dăsenle, ci să arate ori ce bună credință, pentru ca să împodobească în toate învățătura care este a Mântuitorului nostru Dumnezeu.

Harul mântuitor s'a dat tuturor.

11 Căci darul mântuitor al lui Dumnezeu s'a aratat tuturor oamenilor, 12 Învățându ne, ca lepădând necurcicia și poftele lumești să trăim înțelepțește și drept și cu temere de Dumnezeu în veacul de acum, 13 Așteptând fericita nădejde și arătarea maririi a marelui Dumnezeu și a Mântuitorului nostru Christos Iisus, 14 Care s'a dat pe sine pentru noi ca sa ne scape de ori ce faradelege și să 'și curățiască sieși un popor al său, rîmător de lucruri bune.

15 Acestea spune și îndeamnă și mustra cu ori ce punele la cale. Ni-nenea să nu te desprețuiască.

Ascultarea de autoritate. Să arătăm față de ori cine blândețe.

3 Adu le aminte să fie supuși stăpî-nirilor, dregatoriilor, să asculte, să fie gata spre ori ce lucru bun. 2 Să nu defalme pe nimenia, sa fie negâlcevitori, învoitori, arătând ori ce blândețe către toți oameni. 3 Pentru ca și noi eram altă dată nepricepuți, neascultători, fiind duși în ratăcire, slujind poftelor și feluritelor plăceri, petrecînd *vieța* în răutate și pismuire, urîți fiind, uni pe alți urîndu ne.

Baia renascerei.

4 Dar când s'a arătat bunătatea și

iubirea de oameni a Mântuitorului nostru Dumnezeu, 5 Nu din lucrurile cele din dreptate pe care le am făcut noi, ci după a sa mila ne a mântuit prin baie de naștere de a doa oară și prin învoire de spirit sânt, 6 Pe care l a turnat peste noi cu bogăție prin Iisus Christos Mântuitorul nostru, 7 Ca îndreptățiți fiind prin darul lui sa ne facem potrivit nădejdi moștenitori de viață vecnică.

Felurite sfătuiri, însărcinări și salutări.

8 Credincios este cuvîntul, și hotărîesc ca tu să te rostești cu încredere despre acestea, ca cei care s'au încrezut lui Dumnezeu să poarte grijă a ocroti lucruri bune. Acelea sînt bune și folositoare pentru oameni; 9 Iar de cercetări minintoase și de înșirări ale neamului și ceartă și lupte legiste ferește te, pentru că sînt ne folositoare și deșarte. 10 De omul desbinător după întăia și a doa muștrare ferește te, 11 De oare ce știi că unul ca acesta s'a abătut și păcătuiește fiind de sine osîndit.

12 Când voi trimite pe Artema la tine sau pe Tichic, silește te să vii la mine în Nicopole; căci acolo am găsit cu cale să erez. 13 Pe Zena legistul și pe Apoline trimite 'i mai 'nainte cu îngrijire, ca să nu le lipsiască nimic. 14 Și să învețe și ai noștri ca să îngrijiască de lucruri bune pentru trebuințele neapărate, ca să nu fie ne-roditori.

15 Te îmbrățișază toți care sînt cu mine. Fă urari de bine celor care ne iubesc în credință. Darul cu voi toți. *Amin.*

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE FILEMON.

Pavel lauda pe Filemon și mijlocește ca sa erte pe Onesim robul său, primindu 'l iarași ca pe un frate în Domnul.

1 Pavel legat al lui Christos Iisus și Timoteu fratele lui Filemon, iubitul și împreună lucratorul cu noi, 2 Și Appii sora noastră și lui Arhip, oștea-nul nostru împreuna cu noi, și bisericei în casa ta. 3 Dar voe și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și de la

Domnul Iisus Christos. 4 Mulțumesc totdeauna Dumnezeului meu, aducîndu 'mi aminte de tine în rugăciunile mele, 5 Anzind de iubirea ta și de credincioșia pe care o ai către Domnul Iisus și către toți sînți, 6 Ca împărtașirea cu credincioșia ta să se facă lucrătoare pentru Christos în cunoașterea desăvîrșita a ori carui bine ce este întru voi; 7 Căci multă bucurie și mîngăere am avut în iubirea ta, fiind

că inimile sântilor au fost ușurate prin tine, frate.

8 De aceea, deși având îndrăzneală în Christos ca să 'ți poruncesc ce se cuvine, 9 Te rog mai mult pentru iubire; astfel fiind eu, ca Pavel bătrîn, iar acum și legat al lui Christos Iisus, 10 Te rog pentru copilul meu, pe care 'l am născut în legăturile mele, pe Onesim, 11 Care altă dată 'ți era nefolositor, dar acum și ție și mie folositor, pe care 'ți 'l am trimis înapoi, 12 Pe dînsul, adevăc inima mea. 13 Eu voiam să 'l țin la mine, ca să 'mi slujiască pentru tine în legăturile evangheliei, 14 Dar fără încuviințarea ta nimic n'am voit să fac, pentru ca binele de la tine să nu fie ca de silă, ci de bună voie. 15 Caci poate pentru aceasta s'a despărțit puțin timp, ca să 'l aibî vecinic, 16 De acum nu ca rob ci mai sus de rob, ca frate iubit, mai vîrtos mie, și cu atât mai mult

ție și în trup și în Domnul. 17 Deci dacă mă ai partaș, primește 'l la tine ca pe mine. 18 Iar dacă te a păgubit în ceva sau datorează, pune aceasta în socoteala mea; 19 Eu Pavel am scris cu mîna mea, eu voi plăti, ca să nu 'ți zic că chiar tu ênsuți 'mi rămâi mie încă dator. 20 Așa, frate, eu aș avea folos de tine în Domnul; ușurează 'mi inima în Christos.

21 Incredințat fiind de ascultarea ta 'ți am scris, știind că vei face și peste cele ce zic. 22 În acelaș timp ânsă gatește 'mi și casa de poposire; căci nădăjduesc că prin rugăciunile voastre voi fi dăruit voe.

23 Te îmbrățișază Epafra cel prins împreună cu mine în Christos Iisus, 24 Marcu, Aristarch, Dema, Luca, împreună lucrător cu mine.

25 Darul Domnului Iisus Christos cu spiritul vostru.

EPISTOLA CĂTRE EBREI.

Dumnezeu a trimis oamenilor pe Fiul său care este peste toate, mult mai pe sus decăt ângeri chiar.

I După ce în multe părți și în multe chipuri vorbi Dumnezeu de demult părinților în profeți, la sfîrșitul acestor zile ne vorbi în Fiul, 2 Pe care 'l a pus peste toate moștenitor, prin care și făcu veacurile; 3 Care fiind strălucire a maririi lui și chip al ființei lui și ducend toate cu cuvîntul puterii sale, după ce săvîrși curățire de păcate a sêzut d'a dreapta mării în cele de sus, 4 Fiind facut cu atât mai bun decăt ângeri cu cît a moștenit nume mai deosebit decăt dênși.

5 Căci cărui dintre ângeri a zis vre odată: „Fiul meu ești tu, eu azi te am născut?” Și iarăși: „Eu 'i voi fi Tată și el 'mi va fi Fiul?”

6 Și când va fi adus iar în lume pe Înteuîl nascut zice: „Și sa se inchine lui toți ângeri lui Dumnezeu.”

7 Și de ângeri zice: „Cel ce face pe ângeri săi vînturi și pe slujitori săi pară de foc,”

8 Iar de Fiul zice: „Tronul tîu, Dumnezeule, este în veacul veacului,

și sceptrul dreptății este sceptrul împărății tale. 9 Iubit ai dreptatea și ai urit nedreptatea; de aceea, Dumnezeu, Dumnezeul tîu te a uns pe tine cu untdelemn al bucurii mai pe sus de pârtași tîi.” 10 Și: „Tu Doamne, în început întemeieai ai pămîntul, și lucruri ale mîinilor tale sînt cerurile; 11 Ele vor peri, dar tu rămâi pururea; și toate ca o haină sê vor învechi, 12 Și ca pe un vîșmînt le vei schimba și schimbate vor fi, dar tu acelaș ești și ani tîi nu vor înceta.”

13 Și catre cine dintre ângeri a zis vre odată: „Șezi d'a dreapta mea pînă ce voi fi pus pe vrajmași tîi scaun al picioarelor tale?” 14 Nu sînt oare toți spirite slujitoare trimise spre slujbă pentru cei care au să moșteniască mîntuirea?

Sîntem datorî să ascultăm de cuvîntul lui Christos.

2 De aceea trebuie ca noi cu atât mai mult să luam aminte la cele auzite, ca nu cumva să ne strecurăm pe lângă ele. 2 Căci dacă cuvîntul vestit prin ângeri a fost temeinic, și ori ce abateri și neascultare a luat dreptă

răsplatire, 3 Cum vom scăpa noi, dacă vom fi fost nepasatorii la o astfel de mântuire? Ca una care, vestita fiind din început prin Domnul, fu adevărată între noi de cei care auziră, 4 Dând Dumnezeu dovadă la aceasta împreună cu dănsi prin semne și minuni și felurite puteri și prin ale spiritului sânt împărțiri după a lui voință.

Calea lui Christos prin suferințe la marire.

5 Pentru că nu ângerilor a supus Dumnezeu lumea viitoare despre care vorbim. 6 Dar a mărturisit oare cine undeva zicând: „Ce este omul că 'ți aduci aminte de dănsul? Sau Fiul omului că te uiți cu luare aminte spre el? 7 Pusu 'l ai puțin timp mai pe jos de ângeri, cu marire și cinste 'l ai înecunat, și 'l ai pus peste lucrurile mâinilor tale, 8 Tot ai supus sub picioarele lui.“ Dar prin aceea că a supus lui pe toate, nimic n'a lăsat necsupus lui; acum ânsă nu vedem âncă pe toate supuse lui; 9 Dar vedem pe cel pus puțin timp mai pe jos de ângeri, pe Iisus, cu marire și cinste înecunat pentru patima morții, cum prin darul lui Dumnezeu gustă moarte pentru fie care.

10 Căci se cuvenia lui, pentru care sânt toate și prin care sânt toate, fiind că duce mulți fil la mărire, să deserviască prin patimi pe începătorul mântuirii lor. 11 Pentru că și care sânteste și care sânt sântiți dintr'unul sânt toți; de aceea nu se rușinează ca să 'i numiască frați, 12 Zicând: „Spune voi fraților mei numele tău, în mijlocul bisericei te voi lăuda;“ 13 Și iar: „Eu mă voi încrede într'ânsul;“ și iar: „Iată eu și copii pe care 'mi 'i a dat Dumnezeu.“ 14 Deci fiind că copii au avut împărtășire de singe și trup, și el se împărtași de ele în chip foarte apropiat, ca prin moartea sa sa desființeze pe cel care are stăpânirea morții, adică pe diavolul, 15 Și sa scape pe aceștia câți de frica morții în toata vicața erau ținuți în robie. 16 Căci negreșit nu de ângeri are grijă, ci de urmași lui Abraam are grijă. 17 De aceea trebuia ca întru toate să fie asemănat fraților, ca să fie milos și credincios arhieru în cele către Dumnezeu, spre a ispăsi păcatele poporului. 18 Căci pentru aceea că a suferit, fiind ânsuși ispitit, poate sa ajute celor care sânt ispițiți.

Christos este mai mare de cât Moise. Dacă abaterea de la legea lui Moise nu rămâne nepedepsită, cu atât mai puțin nu rămâne nepedepsită abaterea de la legea lui Christos.

3 De aceea, frați sânti, părtași ai chemării cerești, îndreptați luarea aminte la trimisul și arhierul mărturisirii noastre, la Iisus, 2 Care este credincios celui care îl rindui, după cum și Moise era credincios în toata casa lui.

3 Pentru ca acesta a fost învrednicit de mai mare marire decât Moise, după cum are mai multa cinste decât casa cel care a clădit o deservșit. 4 Căci ori ce casă este deservșit clădită de cineva, dar Dumnezeu este care clădi deservșit tot. 5 Și într'adevăr Moise era credincios în toată casa lui ca slugă spre a da dovadă de cele ce erau sa fie vorbite, 6 Christos ânsă ca Fiu este credincios peste casa lui, a cărui casă sântem noi, dacă vom fi ținut pînă la sfârșit nesfiala temeinică și cuvîntul de lauda al nădejdi.

7 De aceea, după cum zice spiritul sânt: „Astăzi dacă veți fi auzit glasul lui, 8 Nu învîrtoșați inimile voastre ca în întăritare, ca în zioa ispitirii în pustie, 9 Unde mă ispitira părinți voștri spre încercare, și văzura lucrurile mele patruzece de ani. 10 De aceea m'am supărat pe neamul acesta, și am zis: totdeauna sânt rataciți cu inima; dar ei nu cunoscără căile mele, 11 Cum am jurat în mâniea mea: nu vor intra în repausul meu.“ 12 Luați aminte, fraților, nu cumva va fi în cineva dintre voi inimă rea de necredință ca să se depărteze de la viul Dumnezeu, 13 Ci îndemnați vă uni pe alți în fie care zi, pînă ce se zice âncă: „Astăzi“, ca sa nu fie învîrtoșat cineva dintre voi prin înșălăciunea păcatului; 14 Căci ne am făcut părtași ai lui Christos, numai dacă vom fi ținut începutul temeinic al încrederii pînă la sfârșit. 15 Prin aceea că se zice: „Astăzi dacă veți fi auzit glasul lui, nu învîrtoșați inimile voastre ca în întăritare.“

16 Cine întăritară dar, deși auziră? Dar n'au fost toți care eșisera din Egipt prin Moise? 17 Și pe cine se supără patruzece de ani? Nu oare pe cei care pecatuiseră ale căror trupuri căzură în pustie? 18 Și carora se jură că n'au să intre în repausul

lui, dacă nu celor care nu ascultară? 19 Vedem dar că nu putura sa între pentru necredința.

Răpausul făgăduit Iudeilor este dat celor care cred în Christos. Puterea cuvintului lui Dumnezeu. Despre arhieria lui Christos.

4 Deci, fiind că rămâne încă făgăduință spre a intra în răpausul lui, să ne temem ca nu cumva sa para cineva dintre voi că a rămas în urma. 2 Căci făgăduință avem negreșit, după cum și aceia; dar cuvintul ce fu auzit nu le folosi, fiind că n'a fost amestecat cu credință la cei care auzira. 3 Căci intram în răpaus cei care am crezut, după cum a zis: „Cum am jurat în mânia mea: nu vor intra în repausul meu“, deși lucrurile erau făcute de la întemeierea lumii. 4 Pentru ca a zis unde va despre zioa a șaptea astfel: „Și s'a repausat Dumnezeu în zioa a șaptea de toate lucrurile lui.“ 5 Și în acest loc iarăși: „Nu vor intra în repausul meu.“

6 Deci fiind că rămâne încă să intre uni într'ensul, și cei mai d'inainte care avura făgăduință n'au intrat pentru neascultare, 7 Iar hotărăște o zi „astăzi“, zicând în David după atâta timp, cum s'a spus mai 'nainte: „Astăzi dacă veți fi auzit glasul lui, nu învirtoșați inimile voastre.“ 8 Căci dacă Iisus 'i ar fi dus la răpaus, n'ar vorbi Dumnezeu după acestea de altă zi. 9 Deci dar rămâne încă răpaus de sâmbetă pentru poporul lui Dumnezeu. 10 Căci cine a intrat în răpausul lui, acela s'a și repausat de lucrurile sale, după cum Dumnezeu de ale lui.

11 Sa ne sîrguim dar ca sa intrăm în acel răpaus, ca nimenea sa nu cada în aceeași pilda a neascultării.

12 Pentru că viu este cuvintul lui Dumnezeu și lucrător și mai tăietor decât ori ce spada cu două tălșuri și patrundând pene desperte suflet și spirit, rosturi și măduve, și judecator al gândirilor și al gândurilor inimii; 13 Și nu este faptura ascunsă înaintea lui, chiar toate sînt goale și descoperite ochilor lui, care care avem cuvîntul.

14 Deci avînd arhieriu mare care strabatu cerurile, pe Iisus Fiul lui Dumnezeu, să ținem cu tarie marturisirea. 15 Pentru ca nu avem arhieriu care nu poate suferi împreună la slăbiciunile noastre, dar arhieriu ispitit fiind în toate potîrît asmcnari

noastre, afară de păcat. 16 Deci să ne apropiem cu încredere de tronul darului, ca să luăm milă și să aflăm dar spre ajutor la timp cuvenit.

Christos este arhieriu în veci, preot ca Melchisedec. Pentru cei mari este trebuința de hrana tare, pentru cei mici de lapte.

5 Pentru că ori ce arhieriu, fiind luat dintre oameni, este pus pentru oameni în cele către Dumnezeu, ca să aducă daruri și jertfe pentru păcate, 2 Putînd fi îngaduitor către cei neștiutori și ratacitori, fiind că și el însuși este împreaurat de slăbiciune, 3 Și pentru aceasta dator este, după cum aduce pentru popor, așa și pentru sine să aducă pentru păcate.

4 Și nimenea nu 'și ia sică cîntea aceasta, ci chemat fiind de Dumnezeu, după cum și Aaron. 5 Astfel și Christos nu s'e mari pe sine însuși ca sa fie facut arhieriu, ci el care vorbi către dînsul: „Fiul meu ești tu, eu azi te am nascut;“ 6 Dupe cum și în alt loc zice: „Tu ești preot în veac după rînduiala lui Melchisedec.“

7 Care în zilele trupului său, fiind că aduse cereri și rugăciuni stăruitoare cu strigăt tare și lacrimi către acela care putea sa 'l scape din moarte, și ascultat fiind pentru temerea sa de Dumnezeu, 8 Deși Fiu fiind, învață ascultare din cele ce patimi, 9 Și deservîrît fiind să facu tuturor care asculta de dînsul pricinuitoare de mîntuire vecnică, 10 Numit fiind de Dumnezeu arhieriu după rînduiala lui Melchisedec.

11 Despre care avem mult să vorbim și cu anevoie sa spunem lămurit, fiind ca v'ați facut intarziatori cu auzurile. 12 Căci voi trebuind chiar să fiți învațatori de mult timp, iarăși aveți trebuința ca cineva sa vă învețe cele d'inteiu începuturi ale cuvintelor lui Dumnezeu, și v'ați facut avînd trebuință de lapte, nu de hrană tare. 13 Pentru că cine s'e împartășește numai din lapte este neștiutor de cuvîntul de dreptate, căci este copil; 14 Iar hrana tare este a celor deservîrîți, care prin depriudere au simțurile destoinice spre deosibirea binelui și a reului.

Feresce te de a te abate de la credința.

6 De aceea lăsînd învațătura începătoare despre Christos sa înaintăm cu sîrguință spre deservîrîre, ne punînd voi iarăși temelie cu pocăința de lu-

crurî moarte, şi cu credinţă în Dumnezeu, 2 Cu învaţătura despre botezurî, şi punerea mâinilor, şi învierea morţilor, şi judecata vecinică. 3 Şi aceasta o vom face, numai dacă Dumnezeu dă voe.

4 Căci este cu neputinţă pe cei care au fost luminaţi odată şi au gustat darul ceresc şi s'au făcut partaşi ai spiritului sânt 5 Şi au gustat cuvîntul bun al lui Dumnezeu şi puterile veacului viitor,

6 Şi care au căzut, a 'i înoi iarăşi spre pocîinţă, fiind că ei răstignesc din nou loruşî pe Fiul lui Dumnezeu şi 'l dau de pildă. 7 Pentru că pămîntul, care a bîut ploaea ce vine adesea peste dînsul şi care naşte verdeaţa folositoare aceloră pentru care şi este lucrat, Iea parte la binecuvîntare de la Dumnezeu; 8 Iar făcînd spinî şi pâlămidă nu este găsit bun şi a proape de blestem este, sfîrşitul lui este spre ardere.

Îndemnare să rămănem statornici şi să avem încredere în făgăduinţi.

9 Dar sîntem încredinţaţi despre voi, iubitorilor, de mai bune lucruri şi care ţin de mîntuire, şi dacă vorbim astfel. 10 Căci Dumnezeu nu este nedrept ca să uite lucrul vostru şi iubirea pe care aţi arătat o pentru numele lui, prin aceea că aţi slujit sînţilor şi slujii. 11 Dorim dar ca fie care dintre voi să arate aceeaşi rîvnă pentru încrederea deplină a nădejdiî pînă la sfîrşit, 12 Ca să nu fiţi înfărzietori, dar următorî ai celor care prin credinţă şi îndelungă răbdare moştenesc făgăduinţile.

13 Căci Dumnezeu cînd a dat făgăduinţă lui Abraam, fiind că nu avea sa jure pe nimenea mai mare, jură pe sine, 14 Zicînd: „cu adevărat binecuvîntînd te voi binecuvînta şi îmulţind te voi îmulţi;“ 15 Şi astfel, fiind că avu îndelungă răbdare, dobîndi făgăduinţa.

16 Pentru ca oameni jură pe cel care este mai mare, şi jurămîntul le este sfîrşit spre statornicire a ori carui cuvînt de împrôvitire; 17 În aceasta Dumnezeu, voină să arate mai mult moştenitorilor făgăduinţei nestrămutarea hotărîrii lui, mijloci prin juramînt, 18 Ca prin două fapte nestrămutate, în care este cu neputinţă ca Dumnezeu să fi minţit, să avem îndemnare puternică noi care am scăpat ca să ţinem cu tarie nădejdea pusă înainte, 19 Pe

care o avem ca ancoră neclintită şi temelnică a sufletului şi intrînd înăuntrul catapetasmai, 20 Unde a intrat pentru noi Iisus, ca înainte mergător, fiind făcut după rînduiala lui Melchisedec archiereu în veac.

Melchisedec este mai mare decît Abraam şi Levi. Christos este archiereul nostru deservîrşit în veac.

7 Căci acest Melchisedec împăratul Salemului, preotul lui Dumnezeu, celui prea înalt, care întîmpină pe Abraam întorcîndu se acesta de la tăierea împăraţilor şi 'l binecuvîntă, 2 Căruia şi zeciuială din toate 'i împărţi Abraam, însemnează mai 'ntîu împăratul dreptăţii, iar apoi şi împăratul Salemului, care este împărat al păcii, 3 Fără tată, fără muma, fără istorisire de neam, ne avînd nici început al zilelor nici sfîrşit al vieţii, dar cu totul asemănat fiind Fiului lui Dumnezeu, rămăne preot pururea.

4 Vedeţi dar cît de mare este acesta, caruia chiar zeciuială 'i dete Abraam din cele mai bune, el patriarchul! 5 Şi într'adevăr cei din fii lui Levi care primesc preoţia au potrivit legii poruncă ca sa Iea zeciuială de la popor, adecă de la fraţi lor, măcar că şi aceştia au eşit din coapsa lui Abraam; 6 Iar cel care nu 'şi trage neamul dintr'îşi a luat zeciuială de la Abraam, şi a binecuvîntat pe cel care are făgăduinţile. 7 Fără vre un cuvînt de împrôvitire dar, cel mic este binecuvîntat de cel mare. 8 Şi aci oameni muritorî Ieau zeciuială, iar acolo unul care este dovedit că trăieşte *luă zeciuială*. 9 Şi cum am dice, prin Abraam a dat zeciuială şi Levi care Iea zeciuială; 10 Pentru că era încă în coapsa tatălui său, cînd 'l întîmpină Melchisedec.

11 Decî dar, dacă era deservîrşire prin preoţia levitică, — pentru că poporul pe temeiul ei a primit legea —, ce trebuinţă mai era ca după rînduiala lui Melchisedec sa se ridice un altfel de preot şi nu se zice *preot* după rînduiala lui Aaron? 12 Preoţia dar fiind schimbată, este de neapărată trebuinţă să se facă şi o schimbare a legii. 13 Căci acela, cu privire la care sînt zise acestea, s'a împărtaşit de o altfel de seminţie, de la care nimenea n'a slujit altarului; 14 Pentru că este foarte învederat că din Iuda a răsărit Domnul nostru, cu privire la care seminţie Moise nu zise

nimic despre preoți. 15 Și încă eu mult mai cunoscut este, dacă după asemănarea lui Melchisedec se ridică un altfel de preot, 16 Care s'a făcut nu după legea unei porunci trupești, ci după puterea unei vieți neperitoare. 17 Căci este dovedit că „tu ești preot în veac după rânduiala lui Melchisedec“.

18 Pentru că o desființare a unei porunci ce a fost mai înainte se face din pricina slăbiciunii și a nefolosului ei, 19 — Căci legea n'a deservit nimic — și se face o intrare peste densa a unei nădejdi mai bune, prin care ne apropiem de Dumnezeu.

20 Și într-una cât s'a făcut preot nu fără servirea de jurământ, — pentru că aceia au fost făcuți preoți fără servirea de jurământ, 21 Iar el cu servirea de jurământ a fost făcut preot prin cel care zice către dânsul: „Jurat a Domnul și nu se va cai; tu ești preot în veac“ după rânduiala lui Melchisedec. — 22 Într-atât s'a făcut Iisus chezaș al unui mai bun Așezământ.

23 Și aceia într-adevăr au fost mai mulți făcuți preoți pentru aceea că sunt împedicați prin moarte ca să rămână; 24 Dar el pentru aceea ca rămâne în veac are preoția nestramutată; 25 De aceea poate și să mântuiască cu deservirea pe cei care se apropie printr'ensul de Dumnezeu, fiind totdeauna viu spre a mijloci pentru dânsi.

26 Căci astfel de arhieru se cuvenia pentru noi, curat, fără răutate, fără pată, deosebit de păcătoși, și fiind mai sus decât cerurile, 27 Care nu are în fie care zi neapărata trebuința sa aduca, ca arhieru, jertfe mai întău pentru păcatele sale, apoi pentru ale poporului; căci a făcut aceasta odată pentru totdeauna aducându-se jertfa pe sine însuși. 28 Căci legea pune arhieru oamenii care au slăbiciune, iar cuvîntul jurământului servit care fu în urma legii pune pe Fiul deservit în veac.

Archierul nostru ceresc este mijlocitorul unui nou Așezământ mult mai bun decât cel vechiu.

8 Iar vîrf la cele ce zicem este: avem astfel de arhieru, care s'a așezat d'a dreapta tronului mării în ceruri 2 Ca preot jertfitor al santuarului adevărat și al cortului adevărat pe care l'a înfipt Domnul, iar nu om.

3 Căci ori care arhieru este pus ca să aduca daruri și jertfe, de aceea era de neapărata trebuința ca și acesta să fi avut ceva ce să aducă. 4 Dacă dar ar fi pe pământ, nici n'ar fi preot, fiind că sînt cei care aduc potrivit legii darurile, 5 Ca un care slujesc unei închipuituri și unei umbre a santuarului ceresc, după cum a primit Dumnezeuască porunca Moise când era să înființeze cortul, căci zice: „Ica seama, vei face toate potrivit chipului ce l'a fost arătat pe muntele“ *Sinai*; 6 Acum însă a dobîndit slujbă preoțească mai deosebită cu cât este și mijlocitor al unui Așezământ mai bun, ca unul care este legiuit pe temeiul făgăduințelor mai bune.

7 Pentru că dacă acela întău Așezământ era deservit, nu se căuta loc pentru al doilea. 8 Dar muștrându-i zice: „Iată vin zile, zice Domnul, și voi alcătui un nou Așezământ față de casa lui Israel și față de casa lui Iuda, 9 Nu ca Așezământul pe care îl făcu părinților lor, în ziua când l'am apucat de mână ca să l' scot din pământul Egiptului, că ei nu stăruiră în Așezământul meu, de aceea și eu nepasator am fost de dânsi“, zice Domnul, 10 Ca acesta este Așezământul pe care l' voi întocmi casei lui Israel. După aceea zile, zice Domnul, punînd legile mele în gîndul lor, și pe inima lor le voi înscrie și voi fi lor Dumnezeu, și ei 'mi vor fi popor. 11 Și n'au să mai învețe fie care pe catăcanul său, și fie care pe fratele său zicînd: cunoaște pe Domnul. Ca toți mă vor cunoaște de la mic pînă la mare ai lor. 12 Ca voi fi milostiv la nedreptățile lor, și nu 'mi voi mai aduce aminte de păcatele lor și de fărădelegile lor.“

13 Prin aceea că zice un „Nou“ Așezământ a învechit pe întău Așezământ; iar ce este învechit și batrin este aproape de perire.

Deosebirea între santuarul pămîntesc și cel ceresc. Ispășirea după legea lui Moise nu este deservitoare; dar ispusirea făcută de Christos este deservitoare.

9 Într-adevăr avea și întău Așezământ hotăriri pentru slujba Dumnezească și santuarul pămîntesc. 2 Căci fu întocmit un cort întău, în care se afla sfînicul și masa și pînerca înaintea pînîlor, care cort se cheamă loc sînt. 3 Iar după a doua catapetasma fu întocmit un cort care se cheamă loc prea sînt, 4 Avînd tă-

mătoare de aur și chivotul Așezământului ferecat peste tot cu aur, în care era un vas de aur având mană, și toașul lui Aaron care odrăslise și tablele Așezământului, 5 Iar d'asupra lui Cherubimi măririi umbrind ispasitorul; despre acestea nu este acum de vorbit cu deamănentul.

6 Astfel fiind întocmite acestea, preoți intră totdeauna în întîiul cort săvîrșind slujbele dumnezeiești, 7 Iar în al doilea odată pe an numai arhierul, nu fără sînge pe care 'l aduce pentru sine și pentru ale poporului greșălii din neștiință, 8 Invederând spiritul sânt acesta: că calea *locului* celui prea sânt să nu fie încă arătată, pe cît timp mai stă întîiul cort, 9 Ca unul care este o asemănare față de timpul de acum, potrivit căruia cort să aduc daruri și jertfe ce nu pot deservîrși în știința de sine pe cel care face slujbă dumnezească, 10 Fiind pe lângă mîncără și beuturi și felurite spalări, numai întocmiri ale trupului puse pînă la timp de îndreptare.

11 Iar Christos, venit arhieru al bunurilor viitoare, prin cortul mai mare și mai deservîrșit, nu făcut de mînă, adevărat nu al acestei făpturi, 12 Nici prin sînge de țapi și de vițel, dar prin sîngele său intră odată pentru totdeauna în *locul* cel prea sânt, după ce dobîndi rîscumpărare vecinică. 13 Căci dacă sîngele de țapi și de tauri și al junicei cenușu, ce stropște pe cei spurcați, sîntește spre curățirea trupului, 14 Cu cît mai mult sîngele lui Christos, care prin spirit vecinic s'aduce pe sine deservîrșit lui Dumnezeu, va curăți cunoștința de sinev' a voastră de lucruri moarte, ca să sluiți viului Dumnezeu.

15 Și pentru aceasta este mijlocitor al unui Așezământ nou, ca prin aceea că s'efăcu moarte spre rîscumpărare de abaterile de sub întîiul Așezământ, să lea cei chemați făgăduința moștenirii vecinice. 16 Căci unde este dicată, este de neapărată trebuință ca să fie moartea celui care face dicată; 17 Pentru că o dicată este temeinică la cei morți, fiind că nici odată nu are tarie cînd trăiește cel care face dicată. 18 De aceea, nici întîiul Așezământ n'a fost s'erbătorit fără sînge.

19 Căci, după ce fie care poruncă potrivit legii fu spusă de Moise la tot poporul, după ce luă sîngele vițelilor și al țapilor cu apă și lăna boită roșu și isop, stropi atît cartea însăși cît și

tot poporul, 20 Zicînd: „acesta este sîngele Așezământului pe care 'l a poruncit voș Dumnezeu.” 21 Și stropi asemenea cu sînge cortul și toate vasele pentru slujbă dumnezească. 22 Și aproape toate sînt prin sînge curățite potrivit legii, și fără vîrsare de sînge nu s'face ertare. 23 Decî este într'adevăr de neapărată trebuință ca închipuitura celui ce este în ceruri să fie curățită prin acestea, iar însuși ceresul *santuar* să fie s'erbătorit prin mai bune jertfe decît acestea.

24 Pentru că Christos intră nu în *locul* cel prea sânt făcut de mînă, închipuitură a celui adevărat, ci chiar în cer, ca să se înfățișeze acum pentru noi înaintea feței lui Dumnezeu; 25 Nici nu intră în cer ca să se aducă de mai multe ori jertfă pe sine însuși. după cum intră arhierul în fie care an sînge strein în *locul* cel prea sânt, 26 Fiind că altfel trebuia ca el să fi pătimit de mai multe ori de la întemeierea lumii; acum dar la s'fîrșitul veacurilor s'a arătat o singură dată spre desființarea păcatului prin jertfirea sa. 27 Și într-o cît este hotărît oamenilor să moară o singură dată, iar după aceea judecată, 28 Astfel și Christosul, fiind o singură dată adus jertfa ca să înlătorească păcatele multora, de a doua oară fără păcat să va arăta celor care cu staruință 'l așteaptă spre mîntuire.

Legea este umbra Așezământului nou. Jertfele ispășitoare ale legii și adevărata jertfă ispășitoare a lui Christos. Jertfele sînt desființate. Mare este pedeapsa celor care s'abat de la învățătura evangheliei. Lauda credinței statornice.

IO Pentru că legea avînd o umbră a bunurilor viitoare, nu însăși icoana lucrurilor, nu poate nici o dată prin aceleași jertfe în fie care an, pe care le aduc neîncetat, să deservîrșiască pe cei care s'apropie; 2 Căci n'ar fi încetat oare jertfele aduse, pentru aceea ca cei care fac slujbă dumnezească, curați fiind odată, nu mai au nici o cunoștință de păcate? 3 Dar într'ensele este în fie care an o aducere aminte de păcate.

4 Pentru că este cu neputință ca sînge de tauri și de țapi să înlătorească. 5 De aceea intrînd în lume zice: „Jertfă și prinos n'ai voit, dar corp 'mi ai întocmit, 6 Arderîdetot și jertfe pentru păcat n'ai binevoit; 7 Atunci

am zis: iată eu vin, — în volumul cărții este scris pentru mine — ca să fac voea ta, Dumnezeu! 8 Zicând mai sus că „jertfe și prinoase și arderidetot și jertfe pentru păcate n'ai voit, nici n'ai binevoit“, — ca unele ce sînt aduse potrivit legii — 9 Atunci a zis: „iata eu vin ca să fac voința ta. Desfrîntează dar ce este *zis* întru ca să statorniciască ce este *zis* a doaoară; 10 În care voință sîntem sînțiți odată pentru totdeauna prin prinosul corpului lui Iisus Christos.

11 Și într'adevăr ori care preot stă liturghisind în fie care zi și aducînd de mai multe ori aceleași jertfe, ca unele care nu pot nici odată să înlăture cu totul păcate; 12 Acesta însă, după ce aduse o singură jertfă pentru păcate, se așază pentru totdeauna d'a dreapta lui Dumnezeu, 13 Așteptînd de acum pînă ce vor fi puși vrăjmași săi scaun al picioarelor sale. 14 Căci printr'un singur prinos a deservit pentru totdeauna pe cei care sînt sînțiți.

15 Dar și spiritul sînt ne dă dovadă; căci după ce a zis: 16 „Acesta este Așezămîntul pe care l'voi alcatui fața de dînsi după acele zile, zice Domnul: dînd legile mele în inimile lor, le voi scrie și în gîndul lor, 17 Și de păcatele lor și de făradelele lor nu mi voi mai aduce aminte.“ 18 Unde este dar ertare a acestora, nu mai este jertfa pentru păcate.

Mărirea noului așezămînt, ne îndemnă să fim statornici în credință și în mărirea.

19 Deci, fraților, avînd în sîngele lui Iisus încredere temeinică spre intrarea în locul cel prea sînt, 20 Pe care intrare o deschide pentru noi ca o cale noă și vie prin catapetasma, adecă prin trupul lui, 21 Și avînd mare preot peste casa lui Dumnezeu, 22 Sa ne apropiem cu inimă adevărată, în deservita cunoștința de credință, fiind că sîntem curățiți în inimile noastre de știință rea de noi înșine; 23 Și, fiind ca sîntem spalați pe corp cu apă curată, sa ținem cu tarie marturisirea statornică a nadejdii noastre, căci credincios este cel care fugadui, 24 Și să îndreptam luarea aminte uni asupra altora spre înțaripare de iubire și lucruri bune, 25 Ne părăsind adunarea noastră, după cum au uni obiicei, cî îndemnîndu ne și cu atât mai mult cu cît vedeți zioa apropiindu se.

26 Căci dacă noi de bună voe pîcăm, după ce am luat cunoștința adevărului, nu mai rămînc jertfă pentru păcate, 27 Dar rămîne o înfricoșătoare așteptare a judecătoarei și o iuțime a focului viitor ca să mistuiască pe improtivitori, 28 Cîne a lepădat legea lui Moise „moare“ fără milă „pe temeiul spusei a doi sau trei martori“; 29 Gîndiți, de cît mai rea pedeapsa va fi învrednicit cel care a călcat în picioare pe Fiul lui Dumnezeu cu a socotit de necurat al Așezămîntului sînge în care fu sînțit, și a întîmpinat cu despreț spiritul darului. 30 Pentru că cunoaștem pe cel care a zis: „a mea este răsunarea, cu voi răsplăti“, și iar: „Domnul va judeca pe poporul sîn.“ 31 Înfricoșător este a cădea în mîinile viului Dumnezeu.

32 Aduceți vîd dar aminte de zilele de mai nainte, în care după ce ați fost luminați ați răbdad o mare luptă de suferințe, 33 Pe de o parte prin muștrări și strimtorări fiind puși spre privești, iar pe de alta făcîndu vîd pîrtași ai celor care se aflau astfel. 34 Pentru că ați suferit împreună atât cu cei închiși, cît și rapirea averii voastre ați primit o cu bucurie, cunoscînd ca aveți pentru voi o avere mai bună și stătătoare. 35 Deci nu dați la o parte îndrăsniala voastră, ce are negreșit răsplătire mare.

36 Căci aveți trebuință de răbdare ca, după ce ați facut voea lui Dumnezeu, sa luați cu sine vîd făgăduința. 37 Pentru că puțin timp mai este, foarte puțin, „cel care este să vie va veni și nu va întîrzia; 38 Și cel drept al meu va fi viu prin credință, și dacă din sfieală se va fi dat la o parte, sufletul meu nu binevoeste într'ensul“. 39 Dar noi nu sîntem ai sfiei spre peire, ci ai credinței spre dobîndirea sufletului.

Credința și roadele ei dovedite de cei de mai nainte.

II Iar credința este încredere temeinică despre cele ce sînt nădăjduite, dovada dobîndita despre lucrurile ce nu sînt vîzute. 2 Căci în aceasta avură dovada bătrîni.

3 Prin credință pricepem că veacurile au fost întocmite prin cuvîntul lui Dumnezeu, ca ceea ce este vîzut să nu fie facut din cele ce se arată.

4 Abel credință avînd aduse lui Dumnezeu mai bună jertfă decît Cain, prin care credința primi dovada că

este drept, dând Dumnezeu mărturie la darurile lui, și printr'ênsa vorbește ânc'hê, deși a murit.

5 Pentru *a sa* credință Enoch fu stramutat ca să nu vază moartea, și „nu fu aflat pentru că Dumnezeu îl stramutase“. Căci mai 'nainte de strămutarea sa a fost dovedit că placuse lui Dumnezeu. 6 Fără credință dar nu este cu putință a placea *lui Dumnezeu*; pentru ca cel care se apropie de Dumnezeu trebuie să crează că este și ca să face răsplatitor celor care 'l caută.

7 Noe, după ce fu înștiințat de Dumnezeu despre cele ce nu erau ânc'hê văzute, credința având făcu cu luare aminte o corabie pentru scaparea casei sale, prin care credință osin-di lumea, și se facu moștenitor al îndreptăcirii potrivit credinței.

8 Pentru *a sa* credință Abraam chemat fiind se supuse ca să easa la locul pe care avea să 'l ieu în moștenire, și eși neștiind încotro merge. 9 Credință având stătu vremelnice în pământul făgăduinței ca în pământ strein, locuind în corturi, cu Isaac și Iacob, împreună moștenitori aceleiași făgăduinți; 10 Pentru că așteptă cetatea ce are temelii, al cărei meșter și întemeetor este Dumnezeu.

11 Și chiar Sara credință având primi putere spre întemeere de urmași și afara din timpul cuvenit al vârstei, fiind că socoti credincios pe cel care făgădui. 12 Pentru aceea și de la unu, și ânc'hê amorfît fiind, fură născuți în mulțime ca stelele cerului și ca nisipul cel nenumărat ce este pe țărmul mării.

13 Potrivit credinței au murit aceștia toți, ne luând cu sine făgăduințele, ci de departe văzându le și zicând bun venit, și mărturisind că streini și trecători sînt pe pământ, 14 Pentru ca cei care zic unele ca acestea arata ca caută cu staruința o patrie. 15 Și într'adevăr, dacă aveau în minte pe aceea din care eșira, aveau timp ca să se întoarca; 16 Dar acum doresc mai bună, adecă cereasca. Pentru aceea Dumnezeu nu se rușinează de dênși ca sa fie numit Dumnezeul lor; căci le a gatit cetate.

17 Abraam având credința a adus jertfa pe Isaac, când fu încercat, și el care primi în sine făgăduințele aducea jertfa pe unicul născut, 18 El către care fu zis ca „în Isaac 'ți se va nă-mi urmaș“, 19 Gândind în sine ca

puternic este Dumnezeu a scula și dintre morți; de aceea îl luă cu sine și din punerea în primejdie.

20 Credința având despre cele viitoare binecuvîntă Isaac pe Iacob și pe Esau.

21 Credință având Iacob binecuvîntă, când era să moară, pe fie care dintre fii lui Iosef și „se rugă rezimat pe virful toeagului său“.

22 Credința având Iosef facu, pe când era să se afîrșiască, aducere aminte despre eșirea fiilor lui Israel și dete poruncă în privitor oaselor sale.

23 Credința fiind, Moise după ce fu născut a fost ascuns trei luni de către părinți lui, pentru ca 'l au văzut copil plăcut și nu se temură de porunca împăratului.

24 Credință având Moise nu primi, când fu mare, ca să fie numit fiul unei fiice a lui Farao, 25 Alegând mai bine să sufere răul în același timp cu poporul lui Dumnezeu, decât să aibe o plăcere trecătoare a păcatului, 26 Socotind înfruntarea lui Christos drept mai mare bogăție, decât comorile Egiptului; pentru ca 'și îndrepta privirea la răsplatire.

27 Credință având părăsi Egiptul, ne temându se de mâniea imperatului; pentru că starui cu statornicie ca ză-rind pe cel care nu este zărit.

28 Credință având a rindui Paștele și stropirea singelui, ca perzătorul celor întîiu născuți să nu atingă pe ai lor.

29 Credință având trecură prin marea roșie ca pe pământ uscat, pe când Egipteni, făcând încercare cu ea, fură înghițiți.

30 Credință fiind zidurile Ierichonului cazură, după ce fură încunjurate șapte zile.

31 Credință având Raab desfrânata nu peri împreună cu cei neascultători, fiind ca promise cu pace pe iscoditori poporului.

32 Și ce mai zic ânc'hê? Căci timpul nu 'mi va ajunge spunând despre Ghedeon, Barac, Samson, Ieftai, David și Samuel și despre profeți, 33 Care în puterea credinței biruiră împărații, făcură dreptate, dobîndira făgăduinți, astupara guri de lei, 34 Stinsera putere de foc, scapară de ascuțisuri de spadă, se împuterniciră din slăbiciune, se facura tari în războiu, înfrânseră tabere de streini; 35 Femei primiră prin înviere pe morți lor; iar alți în-tinși pe roată fura chinuiți ne primind

scăparca, pentru ca să dobîndiască mai bună înviere; 36 Iar alți suferira batjocoriri și biciuri, ba încă legături și închisoare; 37 Fură uciși cu petre, fura ispițiți, fură herăstruiți, muriră de moarte cu spada, umblară încoaci și încolo îmbrăcați în pei de oae, în pei de capră, în lipsă fiind, apăsați, suferind reul, 38 *Li*, de care lumea nu era vrednică, rătaciră în pustii și în munți și în peșteri și în crapăturile pământului.

39 Și aceștia toți, deși primiră în puterea credinței lor bună dovada, nu luară cu sine făgăduința, 40 Rînduind mai înainte Dumnezeu ceva mai bun pentru noi, ca să nu fie ei desevîrșiți fără noi.

Christos este începătorul și desevîrșitorul credinței. Dumnezeu înțelepțește prin suferințe pe fii săi.

12 De aceea și noi, fiind că avem împrejurul nostru un așa de mare nor de martori, lepădând ori ce greutate și păcatul ce lcsne împresoară, să alergam cu stăruința în lupta ce ne sta înainte, 2 Îndreptînd privirea la începătorul și desevîrșitorul credinței, Iisus, care după ce desprețui rușinea suferi crucea pentru bucuria ce i sta înainte, și șade d'a dreapta tronului lui Dumnezeu.

3 Uitați vă dar bine la cel care a suferit în sine de la cei păcătoși o așa de mare împotrivire cu vorba, pentru ca să nu oboseți, fiind în sufletele voastre osteniți. 4 Nu v'ați împotrivit încă pînă la sînge luptându vă împotriva păcatului,

5 Și ați uitat de tot îndemnul care vă vorbește ca unor fiți? „Fiul meu, nu socoti drept puțin înțelegerea de la Domnul, nici nu osteni, când ești muștrat de densul; 6 Căci pe care 'l iubește Domnul, 'l înțelepțește, și biciuește pe ori care fu pe care densul îl primește la sine.“ 7 Spre înțelepțire suferiți, Dumnezeu se poarta cu voi ca cu fiți; căci care fu este pe care nu 'l înțelepțește tatal? 8 Iar dacă sînteți fără înțelepțire, de care toți s'au împartașit, sînteți dar fii firești și nu sînteți fii adevărați.

9 Apoi aveam înțelepțitori pe părinți noștri după trup și ne sfiam; nu ne vom supune cu mult mai virtos Tatalui spiritelor și vom fi vii? 10 Pentru că ei după a lor gasire cu cale ne înțelepțiau pentru puține zile, iar acesta spre folosul nostru ca să ne împar-

tașim de sîntențea lui. 11 Ori ce înțelepțire la starea de acum nu pare într'adevăr că este de bucurie, ci de întristare, dar mai în urmă da celc. deprinși prin ea rod de pace al dreptății.

Îndemnare să fim evlavioși, avînd învedere Ierusalimul ceresc.

12 De aceea îndreptați iar mîinile oboseite și genuchile slăbanogite, 13 Și faceți urme drepte cu picioarele voastre, ca ce este schiop sa nu se abata, ci mai virtos să fie vindecat.

14 Cîntați pace cu toți și sîntirea, fără care nimenea nu va vedea pe Domnul, 15 Îndreptînd cu îngrijire luarea aminte ca nu rămînînd vre unul în urmă de la darul lui Dumnezeu, „ca nu vre o rădăcină de amărăciune crescînd în sus să bîntue“ și printr'însa cei mulți să fie molipsiți, 16 Ca să nu fie vre un desfrînat sau vre un lumesec ca Esau, care pentru o singură mîncare dade dreptul său de întîiu născut. 17 Pentru că știți că și mai în urmă, când dori să moșteniască binecuvîntarea, nu fu luat în seamă, căci nu află loc pentru schimbare de gînd, deși cu lacrimi o ceru.

18 Căci nu v'ați apropiat de munte ce se pipăie și aprins de foc, și de nor întunecos și de întunecime și de furtună 19 Și de sunet de trîmbiță și de al cuvintelor glas, pe care auzindu 'l ei să rugară ca sa nu li se mai vorbească; 20 — Căci nu suferiau porunca: chiar dobitoc daca va fi atîns muntele, va fi omorît cu petre sau cu săgeată va fi străpuns; 21 Și — astfel de înfricoșătoare era arătarea! — Moise zise: „înapălmîntat sînt și tremur!“ 22 Ci v'ați apropiat de muntele Sion și de cetatea viului Dumnezeu, de Ierusalimul ceresc, și de zecimi de mil de ângerî, 23 De adunare spre sîrbare și de adunare de întîiu născuți, scriși în ceruri, și de judecător, Dumnezeul tuturor, și de spirite ale dreptilor desevîrșiți, 24 Și de Iisus mijlocitorul Așezămîntului de curînd și de al stropirii sînge care vorbește mai bine decît Abel,

25 Luați seama, nu părăsiți pe cel care vă vorbește; căci dacă aceia n'au scapat cînd pîrasira pe cel care rostește pe pămînt cuvinte dumnezești, mult mai virtos noi nu vom scapa, noi care ne întorcem de la cel care rostește cuvinte dumnezești din cer, 26 Al cărui glas se audă atunci vîmînu-

tul, iar acum făgădui zicând: „eu voi latina închere o dată nu numai pămîntul ci și cerul.“ 27 Iar acest „închere o dată“ arata schimbarea celor ce sînt sguđuite ca a unor lucruri făcute, pentru ca să rămăne cele ce nu sînt sguđuite. 28 Pentru aceea, fiind că primim împărație neclintită, mulțumim prin care *mulțumire* sa slujim lui Dumnezeu cu buna plăcere, cu luare aminte și sfială; 29 Căci și este Dumnezeuul nostru „foc mistuitor“.

Îndemnare spre iubire; să ne ferim de desfrânare și de sgărceanie.

13 Iubirea fratească să rămăne. 2 Nu uitați ospitalitatea, căci prin aceasta uni fără sa știe primiră oaspeți pe anșeri.

3 Aduceți vă aminte de cei legați ca legați împreună cu voi, de cei care sufera rēul ca fiind și voi enșivē în corp.

4 De cînd *fie* căsătoria în toate și patul curat; căci pe desfrănat și pe adulteri și va judeca Dumnezeu.

5 Căndirea și purtarea *fie* neiubi-toare de argint, *fiți* îndestulați de cele de acum; căci el enșuși a zis: „nici de cum n'am să te las, în nici un chip nu te părăsesc.“ 6 Astfel noi îndrăsnind zicem: „Domnul 'mi este ajutor, nu mă voi teme; ce 'mi va face omul?“

Arătire să urmăim numai după învățătorii cinstiți.

7 Aduceți vă aminte de mai mari voștri, ca uni care v'au vorbit cuvîntul lui Dumnezeu, al căror sfîrșit al vieței privindul de aproape urmați credința lor.

8 Iisus Christos Ierî și azi același *este* în veci 9 Prin învățăturî felurite și streine nu vē amagiți; căci este bine ca prin dar să fie întărita inima, nu prin mănecări din care n'au avut folos cei care umblă cu dēnele. 10 Avem altar de la care n'au drept să mănănce cei care slujesc cortului.

11 Căci corpul ne uobitoacelor al căror sînge este dus pentru păcat în locul pre sânt prin archiereu, corpurile acestora sînt arse afară din tabără. 12 Pentru aceea și Iisus, ca sa sântiască prin sîngele sēu poporul, pămîti afară din poartă. 13 Decî dar să eșim la dēnsul afară din tabără, suferind înfruntarea lui; 14 Căci nu avem aci cetate statatoare, ci căutăm cu stăruință pe cea viitoare. 15 Decî printr'enșul sa aducem totdeauna lui Dumnezeu jertfa de laudă, adica rod de buze care lauda numele lui.

16 Nu uitați dar fiecare de bine și împărtășirea; căci la jertfe de acestea gasește Dumnezeu bună plăcere.

17 Ascultați de mai mari voștri și supuneți vē; pentru că ei vegheaza pentru sufletele voastre ca uni care dau seamă, ca să facă aceasta cu bucurie și nu suspinând; căci aceasta vē este nefolositor.

Îndemnări finale și salutări.

18 Rugați vē pentru noi, căci socotim că avem știință buna de noi enșine, fiind ca dorim să fim bine în toate. 19 Și mai mult vē îndemn sa faceți aceasta, ca să fim mai curînd inapoieat voē.

20 Iar Dumnezeuul pacii cel care a scos afară dintre morți pe marele pastor al oilor prin sîngele unui Așezamēnt vecinic, pe Domnul nostru Iisus, 21 Să vē aducă la desēvirșire în orî ce lucru bun ca sa faceți voea lui, lucrând în noi ce este bineplacut inaintea lui prin Iisus Christos, Lui *fie* mărirea în veci vecilor. Amin.

22 Vē îndemn anșē, fraților, îngăduiți cuvîntul îndemnării; căci și pe scurt v'am scris.

23 Aflați că s'a dat drum fratelui Timoten, cu care vē voi vedea daca vine mai curînd.

24 Urați bine la toți mai mari voștri și la toți sânti. Vē urcază bine cei din Italia. 25 Darul cu voi toți.

EPISTOLA LUI IACOB.

Ispitele sânt de folos. Avușiile sânt trecătoare.

I Iacob slujitor al lui Dumnezeu și al Domnului Iisus Christos celor doē-

sprezece seminți, ce sînt în împrăștiere multă sântate.

2 Frați mei, socotiți drept ori-ce bucurie, cānd veți fi căzut în felurite ispite, 3 Știind că încercarea voastră

în credință lucrăză stăruință; 4 Iar stăruința să aibe lucru deplin, ca să fiți desevirșiți și întregi, ne având lipsă de nimic.

5 Dacă dar cineva dintre voi are lipsă de înțelepciune, ceara de la Dumnezeu care dă tuturor d'adrepul și nu înfruntă, și 'i se va da. 6 Ceară ansă în credință, neîndoiindu se de nimic; pentru ca cine se îndoesce seamănă cu valul mării mișcat de vânt și aruncat încoaci și 'ncolo. 7 Adecă să nu gândiască că va lua ceva de la Domnul acel om, 8 Bărbat îndoelnic, nestatornic în toate căile sale.

9 Fratele smerit laude se dar de înălțimea lui, 10 Iar bogatul de smerenia lui, că va trece ca o floare a erbei. 11 Pentru că răsari soarele împreună cu arșița și „uscă earba, și floarea ei căzu“ și podoaba feței ei peri; astfel și bogatul va peri cu încetul în umbletele sale.

12 Fericit este barbatul care rabdă ispita, că lămurit fiind va lua a vieței cunună, pe care a făgădui to Domnul celor care 'l iubesc.

Obârșia păcatuirii.

13 Nimenea ispitit fiind să nu zică că sunt ispitit de la Dumnezeu; pentru că Dumnezeu este necercat de rele, și densusl nu ispitește pe nimenea. 14 Dar fie care este ispitit, fiind tras și momit de a sa poftă. 15 Apoi pofta după ce a zămislit naște păcat, iar păcatul după ce a fost desevirșit naște moarte.

16 Nu fiți rătaciți, frați mei iubiți. 17 Orî ce dare bună și orî ce dar desevirșit să pogoară de sus de la al luminilor Tată, la care nu este schimbare sau umbra făcută de mutare. 18 Binevoind ne a născut prin cuvînt de adevăr, ca să fim noi o pîrgă a fapturilor sale.

Primirea și fapturea după cuvîntul lui Dumnezeu.

19 Să știți, frați mei iubiți: orî ce om fie ager la auzire, încet la vorbire, încet la mînie; 20 Caci a barbatului mînie nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu.

21 De aceea lepădănd orî ce necurăție și prisosire de răutate primiți cu blîndețe cuvîntul sădit, care poate să mîntuiască sufletele voastre.

22 Faceți vă dar împlinitori ai cuvîntului, și nu numai auzitori, înșelându vă pe voi înșivă. 23 Ca dacă

cineva este auzitor al cuvîntului și nu împlinitor, acesta seamănă bărbatului care privește în oglinda fața firei sale; 24 Caci s'a privit pe sine și a plecat, și îndată a uitat ce fel era. 25 Cine s'a uitat însă de aproape în legea desevirșită a stării de sine, și a stăruit la ea, nefăcîndu se auzitor uîtuc, ci îndeplinitor al lucrului, acesta va fi fericit în îndeplinirea ei.

26 Dacă gîndește cineva a fi slujitor lui Dumnezeu, neținîndu 'și în frâu limba sa ci amagindu 'și inima, slujirea de Dumnezeu a acestuia este deșartă. 27 Slujirea lui Dumnezeu curată și fără pată la Dumnezeu și Tatăl este aceasta: a cerceta pe orfanî și veduve în strimtorarea lor, a te păzi pe tine însuți curat față de lume.

Nu trebuie a desprețui pe saraci. În iubirea către aproapele este împlinită legea.

2 Frați mei, să nu aveți cu partinire credință Domnului nostru Iisus Christos; a măriiți. 2 Căci dacă va fi intrat în adunarea voastră un barbat avînd inel de aur în deget, îmbracat în vestmînt stralucitor, și va fi intrat și un sarac în vestmînt soios, 3 Și vă veți fi uitat cu luare aminte spre cel care poartă vestmîntul cel stralucitor și veți fi zis: tu șăzi aci bine, și saracului 'i veți fi zis: tu stai colo sau șăzi la picioarele mele, 4 Nu v'ați îndoit oare în voi înșivă și v'ați făcut judecatori de gîndiri rele?

5 Ascultați, frați mei iubiți, oare Dumnezeu nu 'și a ales pe cei saraci pentru lume ca să fie bogați și moștenitori ai împăraților, pe care a făgăduit o celor care îl iubesc? 6 Iar voi ați desprețuit pe cel sarac. Oare nu bogați vă împilează pe voi, și ei vă tîrîesc la judecăți? 7 Nu defăimează ei numele bun care fu chemat peste voi? 8 Dacă într'adevăr împliniți legea împărătească: „Iubește pe aproapele tîu ca pe tine însuți“, potrivit scripturei, bine faceți. 9 Iar dacă sînteți pîrtinitori, lucrați peccat, mustrați fiind de lege ca călcători.

10 Pentru că cine va fi păzit toată legea, dar va fi păcatuit într'o singură poruncă, s'a făcut vinovat de toate poruncile. 11 Pentru ca cine a zis „nu sîvîrși adulter“, a zis și „nu omori“; iar dacă nu sîvîrșești adulter, dar omori, te ai făcut calcător de lege.

12 Astfel vorbiți și astfel faceți, ca cei care au să fie judecați prin legea

stării de sine. 13 Căci judecata este fără milă pentru cel care nu face mila; mila se mândrește față de judecată.

Credința adevărată se dovedește prin fapte.

14 Care este folosul, frați mei, dacă zice cineva că are credință, iar fapte nu are? Oare credința l' poate mântui? 15 Dacă un frate sau o sora sunt goli și au lipsă de hrană trebuincioasă în fie care zi, 16 Și cineva dintre voi le va fi zis: mergeți în pace, încălziți-vă și săturați-vă, dar nu le dați cele trebuincioase corpului, care este folosul? 17 Astfel și credința, dacă nu va fi avut fapte, moartă este în sine. 18 Dar va zice cineva: tu ai credință, și eu am fapte; arată-mi credința ta fără fapte și eu ți voi arăta din faptele mele credința. 19 Tu crezi că unul este Dumnezeu? Bine faci; și demoni cred și se înfioarează. 20 Voești dar să cunoști, omule deșărt, că credința fără fapte este nelucrată?

21 Abraam tatăl nostru nu fu îndreptățit din fapte, fiind că aduse jertfă pe altar pe Isaac fiul său? 22 Vezi că credința lucrează împreună cu faptele lui, și din fapte fu deservită credința. 23 Și fu împlinită scriptura care zice: „Iar Abraham crezu lui Dumnezeu, și i se socoti spre îndreptățire, și fu numit prieten al lui Dumnezeu.” 24 Vedeți că din fapte este îndreptățit omul și nu din credință numai. 25 Dar asemenea și Raab desfrânata nu fu îndreptățită din fapte, fiind că primi pe vestitori și i scoase afară pe alta cale? 26 Căci după cum corpul fără spirit este mort, astfel și credința fără fapte moartă este.

Cilitorii nu trebuie să aibă învățători mulți. Cu greu este a înfrâna limba.

3 Nu fiți mulți învățători, frați mei, știind că mare osîndă vom lua. 2 Pentru că toți mult păcătuiam; dacă cineva nu păcătuiește în cuvînt, acesta este bărbat deservit, în stare să înfrâneze și tot corpul. 3 Dacă noi dar punem frânele în gurile cailor ca sa ni i supunem, ducem după noi și tot corpul lor. 4 Iată chiar vasele, deși sunt așa mari și mâinate de vînturi iuți, sunt duse de cîrîmă mică încotro hotărăște pornirea celui care îndreptează; 5 Astfel și limba mic membru este și vorbește lucruri mari. Iată ce foc, ce pădure aprinde 6 Limba. Foc, lunca

nedreptați! Limba se rînduește între membrele noastre, și mînjăste tot corpul și arde în flacără roata firei și în flacără este arsa de gheenă. 7 Pentru ca ori ce fire de feare și paseri, de tăritoare și de veșuitoare în mare este domolită și a fost domolită de firea omului, 8 Dar limba nimenea dintre oameni nu poate sa o domoliască; este un rău fără încetare, plină de venin aducător de moarte. 9 Cu densa binecuvîntam pe Domnul și Tatăl, și cu densa blestemăm pe oamenii care sînt făcuți după asemanarea lui Dumnezeu; 10 Din aceeași gură ese binecuvîntare și blestem. Nu trebuie, frați mei, ca acestea să fie astfel, 11 Nu cumva isvorul arunca din aceeași deschizătură dulcele și amarul? 12 Oare poate, frați mei, un smochin să facă masline sau o viță smochine? Nici apă sarată nu poate da apă dulce.

Înțelepciunea de sus.

13 Cine este înțelept și înțeleghetor între voi? *Acela* arate din purtarea bună faptele lui cu blîndețe de înțelepciune. 14 Iar dacă aveți rîmnire amară și zavistie în inima voastră, nu vă mîndriți față de adevăr, și mințiți. 15 Această înțelepciune nu vine de sus, ci este pămîntească, firească, demonicească. 16 Căci unde este rîmnire și zavistie, acolo este neorînduială și ori ce lucru rău. 17 Iar înțelepciunea de sus este mai năstău curată, apoi pacnică, învoitoare, ascultătoare, plină de mila și roade bune, neîndolnică, fara fațarie. 18 Și sîmînța de dreptate este în pace sîmînata de cei care fac pace.

Urăciunea pismei.

4 De unde sînt rășboaie și de unde lupte între voi? Nu de aci, din poftele voastre care se oștesc în membri rele voastre? 2 Pofștiți, și nu aveți; omoăriți și pismuiți, și nu puteți dobîndi; vă luptați și vă rășboiți. Și nu aveți pentru ca voi nu cereți; 3 Cereți și nu primiți, pentru că cereți rău, ca să gheltuiți în poftele voastre,

Recomandarea smereniei.

4 Desfrînaților. Nu știți că prietenia lumii este vrăjmașă lui Dumnezeu? Deci cine se va fi hotărît să fie prieten al lumii, se face vrăjmaș lui Dumnezeu. 5 Sau gîndiți ca îndeșart zice scriptura? Cu pisma dorește spiritul care locui în noi, 6 Însă da mai

mare dar. De aceea zice: „Dumnezeu se împotrivesc mândrilor, iar smeriților le dă dar. 7 Deci supuneți-vă lui Dumnezeu; dar împotriviți-vă diavolului, și va fugi de la voi; 8 Apropiați-vă de Dumnezeu, și se va apropia de voi.

Curățiți-vă mâinile, păcătoșilor, și sântiți inimile, îndoelnicilor. 9 Simțiți durere și întristați-vă, plângeți; risul vostru prefacă-se în întristare și bucuria în rușine de voi înșivă. 10 Fiți smeriți înaintea Domnului, și el vă va înălța.

11 Nu vorbiți de rău uni pe alți, fraților. Cine vorbește de rău pe fratele său ori judecă pe fratele său, vorbește de rău legea și judecă legea; iar dacă judeci legea, nu ești împlinitor al legii ci judecător. 12 Unul este legiuitor și judecător, cel care poate să mântuiască și să pearză; cine ești dar tu, care judeci pe aproapele?

Să ne ferim de îndrăznăla prea mare în afacerile lumesci.

13 Veniți acum cei care ziceți: astăzi sau mâine vom pleca la orașul și la orașul și vom face acolo anul și vom face negustorie și vom câștiga. 14 — Ca uni care nu știți cele de mâine; căci cum este viața voastră? Pentru că sunteți abur ce puțin timp se arată, apoi și dispăre; — 15 În loc ca voi să ziceți: dacă Domnul voește vom și trăi, vom și face aceasta sau aceea. 16 Acum lăudați-vă dar în mândria voastră deșartă; ori ce lauda de felul acesta este rea. 17 Deci cine știe să facă bine și nu face, acela păcat are.

Despre amăgirea bogăției.

5 Veniți acum cei care sunteți bogați, plîngeți jalindu-vă de muncile ce vin peste voi. 2 Bogăția voastră a putrezit, și veștmintele voastre au fost mâncate de moli, 3 Aurul vostru și argintul sunt pline de rugină, și rugină lor va fi dovada împotriva voastră și ca foc va mânca trupurile voastre. V-ați adunat comoară în zilele d'apoi! 4 Iată plata lucrătorilor care au secerat țarinile voastre, plata ce rămâne în urma strigă dintre voi, și strigătele secerătorilor au intrat în urechile Domnului Sabaot. 5 V-ați desfătat pe pământ și v-ați desmerdat, ați hrănit inimile voastre în zi de înjunghere.

6 Ați osîndit, ați omorît pe cel drept; nu vi se împotrivesc.

Despre îndelunga răbdare față de frați.

7 Deci fiți îndelung răbdători, fraților, pînă la venirea Domnului. Iată plugarul așteaptă pentru dînsul rodul prețios al pămîntului, fiind îndelung răbdător pînă ce primește ploaie timpurie și târzie; 8 Fiți și voi îndelung răbdători, întăriți inimile voastre, că s'a apropiat venirea Domnului.

9 Nu suspinați uni împotriva altora, fraților, ca să nu fiți judecați; iată judecătorul stă înaintea ușilor. 10 Luați, fraților, ca pildă a suferinței și a îndelung răbdării pe profeți, care vorbiră în numele Domnului. 11 Iată fericim pe cei care răbdară cu statornicie; de răbdarea lui Iob ați auzit și sfîrșitul de la Domnul, vedeți ca foarte milos este Domnul și îndurător.

A nu jura ușuratec.

12 Dar înainte de toate, frați mei, nu jurați, nici pe cer nici pe pământ, nici pe ori ce alt jurament; ci fie al vostru așa, așa, și al vostru nu, nu, ca să nu cadeți sub judecată.

Despre puterea rugăciunii.

13 Suferă cineva între voi? Sa se roage; este cineva cu inima bună? Sa cânte. 14 Este cineva bolnav între voi? Să cheme la sine pe preoți bisericești, și ei să se roage peste dînsul, ungîndu-l cu untdelemn în numele Domnului. 15 Și rugăciunea credinței va scăpa pe cel bolnav și Domnul îl va scula; chiar dacă a făcut păcate, îi se va erta.

16 Deci mărturisiți-vă uni altora păcatele, și rugați-vă uni pentru alți, ca să fiți tamadați; mult poate rugăciunea dreptului, de oare ce ea lucrează. 17 Elie era om asemenea noă la fire, și cu rugăciune se rugă ca să nu ploaie, și n'a ploaie pe pământ trei ani și șase luni; 18 Și iarăși se rugă, și cerul dete ploaie și pămîntul odrasli rodul lui.

Despre dragostea față de rătăciți.

19 Frați mei, dacă cineva între voi se va fi rătăcit de la adevăr, și cineva îl va fi întors, 20 Să știe că cel care a întors pe păcătoșii din rătăcirea căii lui va scapa sufletul lui din moarte, și va acoperi o mulțime de păcate.

ÎNTEÎA EPISTOLA A LUI PETRU.

Introducere.

I Petru apostol al lui Iisus Christos aleșilor, locuitori trecători ai împărăției în Pont, Galatia, Capadocia, Asia și Bitinia, **2** După știință de mai 'nainte a lui Dumnezeu Tatăl, în sântirea spiritului, spre ascultar și stropire cu singele lui Iisus Christos. Dar voe și pace să fie înmulțită.

Mărire și laudă lui Dumnezeu pentru marea nădejde și mântuire a credincioșilor.

3 Binecuvîntat este Dumnezeu și al Domnului nostru Iisus Christos Tatăl, care după mare mila sa ne născu iarăși spre nădejde vie prin învierea lui Iisus Christos dintre morți, **4** Spre moștenire neperitoare și fără pată și neveștejită, păstrată în ceruri pentru noi, **5** Care sîntem în puterea lui Dumnezeu păziți spre mântuire, gata ca să fie descoperită în timpul d'apoi. **6** De care vă veseliți, deși puțin timp acum, dacă se cuvine, sînteți întristați în felurite ispite. **7** Pentru ca a credinței voastre lămurire mai prețioasă decît a aurului peritor, lămurit ansă prin foc, să fie aflată spre laudă și mărire și cinste la descoperirea lui Iisus Christos; **8** Pe care deși nu 'l ați văzut îl iubiți, în care, deși nu 'l vedeți acum dar crezînd, vă veseliți cu bucurie de nespus și mărită, **9** Luînd voi d'aci sfîrșitul credinței voastre, mântuirea sufletelor.

10 Despre care mântuire căutară cu stăruință și cercetară cu deamănuntul profeți, care profetizară despre darul rîndui pentru voi, **11** Cercetînd ei la ce sau la ce fel de timp în vedera spiritul lui Christos, care *spirit* era într'însi dovedind mai d'înainte patimile rînduite pentru Christos și mărirea după acestea; **12** Căroră le fu descoperit că nu pentru dînși însuși, dar pentru voi slujau aceleași care acum fură vestite voe prin cei care vă binevestiră în spirit sânt trimis din cer, la care lucruri ângeri doresc să se uite de aproape.

Îndemnare spre a duce o viață sfântă.

13 Pentru aceea încingîndu vă mijloacele gîndirii voastre, fiind deșteptți, nădăjduți deservîrît în darul ce vi se aduce în descoperirea lui Iisus Christos. **14** Fiind că sînteți fiți ai ascultării, ne asemănîndu vă poftelor de mai 'nainte în neștiința voastră, **15** Ci după Sântul care v'a chemat, fiți și voi sînți în orî ce mers al vieții, **16** Pentru că scris este: „fiți sînți, pentru că sânt sînt eu.”

17 Și dacă voi chemați în ajutor ca Tatăl pe cel care cu nepărtinire judecă după lucrul fie căruia, petreceți în temere timpul vremelnicii voastre, **18** De oare ce știți că nu prin cele stricicioase, argint sau aur, ați fost răscumperați din mersul vostru deșărt în viață dat de la părinți. **19** Ci cu singe prețios, ca al unui mel deservîrît și fără pată, al lui Christos, **20** Cunoscut fiind într'adevăr mai 'nainte de întemeerea lumii, dar la sfîrșitul timpurilor arătat pentru voi, **21** Care printr'însul ați crezut în Dumnezeu, care îl sculă dintre morți și 'i dete mărire, astfel că credința voastră și nădejdea este în Dumnezeu.

22 După ce ați curățit sufletele voastre în ascultarea adevărului *prin spirit* spre iubire fratească fără fațarie, iubiți vă dăinuitor din inimă uni pe alți, **23** Născuți fiind iarăși nu din semănare peritoare ci neperitoare, prin al lui Dumnezeu cuvînt viu și statător *în veac*. **24** Pentru că: „Orî ce trup este ca o earbă, și orî ce mărire a lui ca o floare a erbei; s'a uscat earba, a căzut și floarea; **25** Iar cuvîntul Domnului rămîne în veac.” Și acesta este cuvîntul care fu binevestit către voi.

Să ne apropiem de peatra cea vie. Preoție împărătească. Viață curată. Supunerea către mai mari. Trebuie sa suferim avînd pildă pe Christos.

2 Decî lepădînd orî ce răutate și orî ce viclenie și fațării și pismuirî și orî ce vorbiri de rău **2** Fiind că

sunteți copii născuți de curind, doriți cu înfocare laptele cuvîntator neprefăcut, ca în el să creșteți spre mîntuire, 3 Dacă „ați gustat că bun este Domnul“.

4 Către care apropiindu vă, *către* peatra cea vie, ne luata într'adevăr în seamă de oameni, dar la Dumnezeu aleasă, prețioasă, 5 Și voi fiind ca sunteți petre vii cladiți sunteți casa spirituală spre preoție sîntă, ca să aduceți jertfe spirituale bine primite lui Dumnezeu prin Iisus Christos. 6 Pentru că se coprinde în scriptură: „Iată eu pun în Sion peatra unghiulară aleasă, prețioasă, și cine crede într'însa nu va fi rușinat.“ 7 Deci voe care credeți vă este cinstea; iar necredincioșilor, „peatra pe care n'o luați în seama claditori, aceasta fu făcută pentru cap de unghiu,“ și: peatra de poticnire și stîncă de sminteală, 8 Aceia care neascultînd cuvîntul se lovesc, pentru care și puși au fost. 9 Dar voi sunteți „seminție aleasă, preoție împărătească, neam sînt, popor al său dobîndit, ca să vestiți afară virtuțile“ celui care v'a chemat din întunerec la lumina lui minunată; 10 Voi care alta data *erați* nu popor, dar acum popor al lui Dumnezeu, care *erați* nu miluiți, dar acum ați fost miluiți.

11 Iubiților, vă îndemn, fiind că sunteți vremelnici și locuitori trecători, să vă feriți de poftele firești, ca unele care se oțesc împotriva sufletului, 12 Avînd mersul vieții voastre bun între neamuri, ca în aceea ce vă vorbesc de reu ca pe făcători de rele, pentru lucrurile bune vîzîndu le cu ochi să laude pe Dumnezeu în zi de cercetare.

13 Supuneți vă pentru Domnul ori carei întocmiri omenești, fie împăratului fiind că este înalt stăpînitor, 14 Fie dregătorilor pentru ca sînt trimiși de dînsul spre pedepsirea făcătorilor de rele și spre lauda facătorilor de bine; 15 Că astfel este voea lui Dumnezeu, ca voi făcînd bin, să lăsați fara cuvînt neștiința oamenilor fara minte; 16 Ca statatori de sine, și anume nu ca cum ați avea starea de sine drept acoperemînt al reuții, ci ca robi ai lui Dumnezeu. 17 Cinstiți pe toți, iubiți frația, temeți vă de Dumnezeu, cinstiți pe împăratul.

Datoriile slugilor.

18 Voi ai casei, supunîndu vă în ori ce temere stăpînilor, nu numai

celor buni și blînzî, ci și celor suciți. 19 Căci aceasta este plăcut, dacă cineva pentru știința ce Dumnezeu are de dînsul suferă întristări pătîmind pe nedrept. 20 Pentru că ce fel de lauda este, dacă greșind și palmuiți fiind veți rabda? Ci dacă făcînd bine și pătîmind veți rabda, aceasta este plăcut la Dumnezeu. 21 Căci pentru aceasta ați fost chemați, că și Christos a patimit pentru voi, lasîndu vă pildă ca să urmați de aproape în urmele lui, 22 Care „păcat nu facu, nici nu s'afli violențe în gura lui“; 23 Care fiind aspru înfruntat nu răspundea improprie prin aspre înfruntări, patîmind nu amenința, dar se da pe sine celui care judeca drept; 24 Care păcatele noastre el le a dus la corpul lui pe lemn, ca după ce am murit față de păcate să trăim pentru dreptate; prin ale cărui semne de lovire ați fost vindecați. 25 Pentru ca *erați* ca o ratăcite, dar cum v'ați întors la pastorul și veghetorul sufletelor voastre.

Sfaturi către femei și bărbați.

3 De asemenea, voi femeilor, supunîndu vă bărbaților voștri, ca chiar dacă uni nu asculta cuvîntul să fie dobîndiți prin purtarea fara vorbă a femeilor, 2 Vîzînd de aproape a voastră purtare curățită în temere de Dumnezeu; 3 A caror podoabă să fie nu cea din afară a împletirii părului și a punerii de scule de aur sau îmbrăcării de haine, 4 Ci omul ascuns al inimei în neperitoarea *podoabă* a spiritului blînd și liniștit, care este de mult preț înaintea lui Dumnezeu. 5 Pentru că astfel alta dată și sîntele femei, care nadajduiau în Dumnezeu, se împodobiau, supunîndu se la bărbați lor, 6 După cum Sara asculta de Abraam, numîndu 'l domn, ale cărei fiice v'ați facut făcînd bine și neîntemîndu vă de nici o frică.

7 Voi bărbaților de asemenea, trăind înțelepțește împreună cu *faptura* femeasca ca cu o faptură mai slabă, dînd cum se cuvine cinste ca și unor împreună moștenitoare de darul de viață, ca să nu fie curmate rugăciunile voastre.

Îndemnare spre dragoste și blîndețe.

8 În sfîrșit toți de același gînd, împreună patimitori, iubitori de frați, miloși, smeriți, 9 Ne respătînd rău pentru rău sau aspra înfruntare pentru aspra înfruntare, d'împotriva bine-

cuvîntînd, ca spre aceasta ați fost chemați ca să aveți parte de binecuvîntare. 10 Pentru că „cine voește să iubiască viața și să vadă zile bune opriască și limba de la rău și buzile sa nu vorbiască viclenie, 11 Abata se de la rău și facă bine, caute pace și alerge s'o dobîndiască”; 12 Că „ochi Domnului sînt peste drepti și urechile lui spre rugăciunea lor, iar fața Domnului asupra făcătorilor de rele”.

13 Și cine este care să vă vatame pe voi, dacă vă faceți rîmnitori de bine? 14 Dar și dacă ați suferi pentru dreptate, fericiți *sînteți*. Și de teama lor nu vă temeți nici nu vă turburați, 15 Ci sîntiți pe Domnul, pe Christos, în inimile voastre, *fiți* gata totdeauna spre a da răspuns la ori cine vă cere socotială de nădejdea voastră, *însă* cu blîndețe și cu temere *de Dumnezeu*, 16 Avînd știință bună de voi *însivă*, ca în ceea ce sînteți vorbiți de rău să fie dați de rușine cei care desprețuiesc purtarea voastră bună în Christos. 17 Pentru că mai folositor este ca făcînd bine să suferiți, dacă astfel ar fi voea lui Dumnezeu, decît făcînd rău.

Ducerea lui Christos la spiritele din închisore. Despre botez.

18 Ca și Christos suferi pentru păcate o singură dată, drept pentru nedrept, ca sa ne apropie de Dumnezeu, omorît fiind în trup, dar făcut viu în spirit; 19 În care și ducîndu se predică spiritelor în închisoare, 20 Neascultătoare alta dată când aștepta îndelunga răbdare a lui Dumnezeu în zilele lui Noe pe când se întocmia corabia, în care puțin, adeca opt suflete, fura scăpați prin apă, 21 Care apă deservîșîr închipuitoare *vă* scapa acum și pe voi ca botez, nu lepadare de necurație de trup ci cerere de știința bună de sine către Dumnezeu, prin învierea lui Iisus Christos, 22 Care este d'a dreapta lui Dumnezeu, dus fiind în cer, supuși fiindu 'i *înger*i și stăpîni și puteri.

Viața noastră trebuie să o dăm lui Dumnezeu și fraților. Sa ne bucurăm de încercarea suferinșilor.

Deci, fiind că Christos a suferit în trup, înarmați vă și voi cu aceeași gândire, pentru ca cine a suferit în trup, a încetat de la păcat, 2 Ca timpul remas sa nu mai trăiască în

trup după poftele oamenilor, ci după voința lui Dumnezeu. 3 Căci destul este ca în timpul trecut ați facut cu deservîșire voea neamurilor, umblînd în destramari, în poftă, în nesătu de beții, în ospețe desfătătoare, în petreceri cu bînturi și în idolatrii necurate. 4 De care se miră, că voi nu alergați împreună la aceeași răvărsare a desfrînarilor, defăimînd 5 Cei care vor da socotiala celui care este gata să judece pe vii și morți. 6 Căci spre aceasta se binevestiți și morților, ca să fie judecați potrivit oamenilor în trup, dar sa traiască în spirit potrivit lui Dumnezeu.

7 Dar sfîrșitul tuturor s'a apropiat. Deci cumpătați vă și treziți vă spre rugăciuni,

8 Avînd înainte de toate iubire dăinuitoare uni către alți, pentru ca „iubirea acopere mulțime de păcate”, 9 *Fiți* primitori de oaspeți uni către alți fără cărtire,

10 Fie care după cum a primit darul, slujindu vă cu dînsul uni pe alți ca îngrijitori buni ai darului felurit al lui Dumnezeu; 11 *Vorbind* ca cuvinte ale lui Dumnezeu, *slujind* ca din puterea pe care o dă Dumnezeu, dacă slujăște cineva, pentru ca în toate sa fie marit prin Iisus Christos Dumnezeu, caruia 'i este mărirea și stăpînirea în veci vecilor. Amin.

12 Iubiților, nu vă mirați de focul aprins între voi, făcut voe spre încercare, ca cum vi s'ar întimpla ceva strein. 13 Ci întru cît sînteți *părtași* la suferințele lui Christos bucurați vă, ca și la descoperirea mării lui să vă bucurați veselindu vă. 14 Dacă sînteți muștrați în numele lui Christos, fericiți sînteți, pentru ca spiritul mării și al lui Dumnezeu stă asupra voastră, *după dînși* *însă* *numele lui Christos este defăimat, iar după voi este marit*. 15 Adecă sa nu suferă cineva dintre voi ca omorîtor sau fur sau răufăcător sau ca veghetor de cele streine. 16 Iar dacă *suferă* *cineva* ca creștin, să nu se rușineze, ci să măriască în numele acesta pe Dumnezeu. 17 Că este timp nemerit ca sa înceapă judecata de la casa lui Dumnezeu; și dacă *începe* *întîiu* de la noi, care *va fi* sfîrșitul celor care nu ascultă de evanghelia lui Dumnezeu? 18 Și „dacă dreptul abia este scapat, necinstitorul de Dumnezeu și păcatosul unde se va arata”? 19 Astfel și cei care suferă

după voința lui Dumnezeu să dea spre paza credinciosului întemeetor suferințele lor în facerea binelui.

Datoriile presbiterilor și ale celorlalți. Trebuie să ne împotrivim diavolului.

5 Deci pe presbiteri d'între voi 'i îndemn eu împreună presbiter cu ei și martor al patimilor lui Christos, și partașul mării ce are să fie descoperită; **2** Pastoriți cea între voi turmă a lui Dumnezeu, veghind nu cu silnicie, ci de bună voe potrivit lui Dumnezeu, nici pentru câștig urit, ci cu nepreget, **3** Nici ca cum stapîniți cu apăsare pe cei dați prin sorți, ci făcîndu-vă pilde ale turmei; **4** Și când se va fi arătat Archiepiscopul veți lua cununa de amarant a mării.

Îndemnare spre smerenie, spre încredere în Dumnezeu, spre veghiere.

5 De asemenea voi tinerilor, supuneți-vă presbiterilor, și toți îmbrăcați-vă uni pentru alți cu smerenia, că „Dumnezeu se împotrivește mândrilor, iar smeriților le da dar”. **6** Deci smeriți ve sub mîna cea tare a lui Dumnezeu, ca să vă înalțe la timp cuvenit, **7** Aruncînd toată grija voa-

stră pe dînsul, că el îngrijește de voi.

8 Treziți-vă, priveghiați. Improtivitorul vostru, diavolul, ca un leu racnind umbla cautînd pe cine să înghiță; **9** Aceștia împotiviți-vă întăriți în credință, știind că aceleași suferințe au a suferi și frații voștri în lume.

Bindecuvîntarea.

10 Dar Dumnezeu orî cărui dar, care v'a chemat pe voi la mărirea lui vecinică în Christos, după ce veți fi suferit puțin timp, el vă va aduce la desăvîșire, vă va întări, vă va impu-ternici, vă va întemea. **11** A lui este mărirea și stăpînirea în veci vecilor. Amin.

Salutări și încheere.

12 Prin Silvan credinciosul frate, după cum socotesc, v'am scris prin puține cuvinte, îndemnînd și dînd dovadă că adevăratul dar al lui Dumnezeu este acesta, în care stați.

13 Vă îmbrățișază împreună aleasa din Babilon și Marcu fiul meu. **14** Imbrațișați-vă uni pe alți în sarutare de iubire.

Pace voe tuturor care sînteți în Christos Iisus. Amin.

ADOA EPISTOLA A LUI PETRU.

În credința trebuie să adăogăm virtute, iar în virtute știința.

I Simeon Petru slujitor și apostol al lui Iisus Christos celor care dobîndira credința de acelaș preț cu a noastră în dreptatea Dumnezeului nostru și a Mîntuitorului Iisus Christos. **2** Dar voe și pace să fie imulțită în cunoștința deplină a lui Dumnezeu și a lui Iisus Domnul nostru.

3 Cum că dumnezeasca lui putere ne a dăruit toate cele spre viață și temere de Dumnezeu prin cunoștința deplină a celui care ne chemă prin mărirea și virtutea sa, **4** Prin care a daruit făgăduințele prețioase noe și mari, ca prin acestea să vă faceți partași de fire dumnezească, fugind de stricaciunea din lume în pofta. **5** Și chiar pentru aceasta punînd voi orî ce

sîrguință, mai adăogați în credința voastră virtutea, iar în virtute cunoștința, **6** Iar în cunoștință înfrânarea, iar în înfrânare răbdarea staruitoare, iar în răbdarea staruitoare temerea de Dumnezeu, **7** Iar în temerea de Dumnezeu iubirea frățească, iar în iubirea frățească iubirea. **8** Căci acestea avîndu-le voi și prisosind ele vă fac nu nelucrați, nici neroditori spre cunoștința deplină a Domnului nostru Iisus Christos; **9** Pentru că cine nu are acestea, este orb slab la vedere, uitînd curățirea pecatelor sale de demult. **10** De aceea cu atît mai mult, fraților, sîrguiți-vă să faceți temeinica chemarea și alegerea voastră; căci făcînd acestea nu veți greși nici odată. **11** Căci astfel vi se va da cu bogăție intrarea în împărăția vecinică a Domnului nostru și Mîntuitorului Iisus Christos.

Despre schimbarea la față a lui Christos și despre cuvîntul profetic temeinic.

12 Pentru aceea voi îngriji totdeauna ca să vă aduc aminte de acestea, deși știți și sînteți întăriți în adevărul de față. 13 Și socotesc că este drept ca, pe cît timp sînt eu în acest cort, să vă deștept prin aducerea aminte, 14 Fiind că știu că grabnică este lepădarea cortului meu, după cum și Domnul nostru Iisus Christos 'mi a făcut cunoscut. 15 Dar mă voi și sîrgui ca voi să puteți în orî ce timp după eșirea mea să țineți minte de acestea.

16 Pentru că noi, nu urmînd istorisirilor închipuite născocite cu iscusință, v'am făcut cunoscut puterea Domnului nostru Iisus Christos și venirea lui, ci fiind singuri vîzătorii ai mareții aceluia. 17 Adecă luînd de la Dumnezeu Tatăl cinste și mîrire cînd 'i s'aduse acest glas de către marirea cea marcața: „acesta este fiul meu cel iubit, în care eu am binevoit.“ 18 Și acest glas noi 'l am auzit adus din cer, fiind noi împreună cu dînsul în muntele cel sînt.

19 Și avem mai temeinic cuvîntul profetic, la care bine faceți luînd aminte ca la o lumină luminătoare într'un loc paolos, pînă să lumineze zioa și luceafarul dimineții să răsără în inimile voastre, 20 Cunoșcînd întîi această, că nici o profeție a scripturii nu s'e face din tălcuirea ei. 21 Pentru că nici odată prin voință de om nu fu adusă profeția, ci mînați de spirit sînt oameni vorbiră de la Dumnezeu.

Venirea învățătorilor mincinoși. Pilde de pedeapsa ce așteaptă pe desfrînați și amăgitori. Greșala celor care s'e leapădă de credință.

2 Dar au fost în popor și profeți mincinoși, după cum și între voi vor fi învățători mincinoși, ca uni care vor băga pe furîș eresuri de peire, tăgăduind chiar pe stăpînul care 'i a răscumpărat, aducîndu 'și lor grabnică peire; 2 Și mulți vor urma după destrămurările lor din a caror pricină este defăimata calea adevărului, 3 Și în pornire spre orî ce fel de înavuțire vor cauta de la voi cîștig prin cuvîntări plămuite; pentru dînși osînda nu în-târziaza de demult, și peirea lor nu dormitează.

4 Caci dacă Dumnezeu nu cruță pe ângeri care au greșit. ei aruncîndu 'i

în tartar 'i dete lanțurilor întunerecului, păstrați fiind spre judecată, 5 Și nu cruță lumea veche, ci pazi pe Noe, al optulea predicator de dreptate, cînd aduse potop peste lumea nemetatorilor de Dumnezeu, 6 Și orașele Sodomei și Gomorei, după ce le prefăcu în cenușă, le osînda la răsturnare, punîndu le pildă a celor care au să fie nemetatori de Dumnezeu, 7 Și scăpă pe dreptul Lot tare nuncit de petrecerea în desfrînare a celor fără de lege; 8 Pentru că locuind între dînși dreptul acesta prin vedere și auzire cli-nuia din zi în zi cu lucruri nelegiuite un suflet drept. 9 Știe Domnul să scape din ispite pe temetori de Dumnezeu, iar pe nedrepți să 'i păstreze spre a fi pedepsiți la zi de judecată,

10 Și mai vîrtos pe cei care umblă după trup în poftă de necurațenie și desprețuesc stăpînirea. Îndrăzneți îngânați, ei nu se cutremură defăimînd măriri, 11 Pe cînd ângeri, fiind mai mari în tărie și putere, nu aduc înaintea Domnului judecată defăimătoare împotriva lor. 12 Aceștia âns, ca dobitoace necuvîntătoare, născute firești spre prindere și stricăciune, defăimînd cele ce nu știu, stricați vor fi și ei în a lor stricăciune, 13 Avînd să lea cu dînși rîsplată de nedreptate: socotind placere desfătarea zi cu zi, pete de necurațenie și pete de rușine, desmerdîndu se în înșelaciunile lor ospetînd împreună cu voi, 14 Avînd ochi plini de adulter și nesățioși de păcat, momind suflete neîntărite, avînd inimă deprinsă de lacomie, copii ai blestemului! 15 Părăsind calea dreptă s'e rătăciră, urmînd calea lui Balaam fiul lui Bosor, care iubi plată de nedreptate, 16 Și primi mustrare pentru a lui călcare de lege; asin fără glas grăind în glas de om opri nebunia profetului.

17 Aceștia sînt puturi fără apă și neguri mînate de furtună, pentru dînși este pastrată întunecimea întunerecului. 18 Caci rostind cuvinte trufase de desfrîtațiune, momesc în pofte de trup prin desfătări pe cei care abia fug de cei care vețuesc în ratacire, 19 Făgăduindu le stăpînire de sine, fiind ei ânsași robi ai stricăciunii; pentru că de cine este biruit cineva, aceluia 'i este și rob. 20 Căci dacă, după ce au fugit de necurațeniile lumii prin cunoștință deplină a Domnului nostru și Mîntuitorul Iisus Christos, iarăși s'au încurcat într'acestea, sînt biruiți,

li s'au făcut cele de pe urmă mai rele decât cele d'întîiu. 21 Pentru că mai bine era pentru dînsi să nu fi cunoscut deplin calea dreptății, decât după ce o cunoscuseră deplin să se întoarcă din sînta porunca dată lor în primire. 22 Lor li s'a potrivit ceea ce se potrivește cu pilda adevărată: „căine care s'a întors la varsătura sa,” și: „porc care s'a spalat în tăvălitură de mocirlă.”

Siguranța venirii mîntuitorului și a sfîrșitului lumii, ce în aparență zăbovesc.

3 Iubiților, vî scriu aceasta epistola acum ca a doa, în care deștept în aducere aminte lamurita voastră gîndire, 2 Ca să ve aduceți aminte de cuvintele zise de mai d'înainte de sînți profeți și de a apostolilor voștri poruncă a Domnului și Mîntuitorului, 3 Cunoscînd întîiu aceasta, că vor veni cu batjocură în zilele de pe urmă batjocoritori umblînd potrivit cu ănsăși poftele lor, 4 Și zicînd: unde este făgaduința venirii lui? Căci de cînd admira parinți, tot rămîne tot astfel de la început de faptura.

5 Pentru ca ei dorind aceasta le este necunoscut ca cerurile erau de demult și pămîntul este încheșat prin cuvîntul lui Dumnezeu din apă și prin apa, 6 Prin care lumea de atunci peri potopită fiind cu apa; 7 Iar cerurile de acum și pămîntul sînt prin același cuvînt pastrate, ținute fiind pentru foc la zi de judecata și de peire a oamenilor necinstitori de Dumnezeu.

8 Și aceasta una să nu vî fie necunoscută voe, iubiților, ca o singură zi la Domnul este o mie de ani și o mie de ani ca o singură zi, 9 Domnul nu întîrziază cu făgaduința sa,

după cum uni socotesc întîrziere, ci rabda îndelung pentru voi, nevrînd ca uni să peară, ci toți să vie la pocăința. 10 Va veni ănsă ca un fur zioa Domnului, în care și cerurile vor trece cu iuteală vîjiitoare, iar stichiele arse fiind vor fi desființate, și pămîntul și lucrurile de pe dînsul vor fi arse de tot.

Pregătirea demnă pentru acesta.

11 Decî fiind că toate acestea sînt desființate, ce fel trebuie să fiți voi în măsurile sante ale vieții și în temeri de Dumnezeu, 12 Așteptînd și grabînd venirea zilei lui Dumnezeu, pentru care și cerurile aprinse fiind vor fi desființate și stichiele vor fi nimicite arse fiind. 13 Dar noi așteptăm potrivit făgaduințelor lui ceruri noi și pămînt nou, în care locuiește dreptate.

14 Pentru aceea, iubiților, așteptînd acestea, sîrguiți vî ca să fiți pentru dînsu aflați în pace, nepatați și fără greșala, 15 Și îndelunga rabdare a Domnului nostru socotiți o drept scapare, dupe cum și iubitul nostru frate, Pavel, v'a scris potrivit înțelepciunii date lui, 16 Cum v'a scris și în toate epistolele, cînd vorbește într'însele despre acestea, în care epistole sînt greu de înțeles unele, pe care cei neștiutori și neîntăriți le întortochează ca și pe celelalte scripturi spre peirea lor ănsuși.

Încheiere.

17 Decî voi, iubiților, fiind că știți mai d'înainte pații vî, ca nu lasîndu vî a fi duși de ratacirea celor fără de lege să cădeți din întărirea voastră, 18 Ci creșteți în darul și cunoștința Domnului nostru și Mîntuitorul Iisus Christos. A lui este mărirea și acum și în zioa veacului. Amin.

ÎNTÎIA EPISTOLA A LUI IOAN.

Dovada despre cuvîntul vieții. Dumnezeu este lumina și cei care sînt ai lui umblă în lumina. Singele lui Christos ne curățește de pecate.

I Ce era de la început, ce am auzit, I ce am văzut cu ochi noștri, ce privim și mîinile noastre pipăira, despre Cuvîntul vieții; 2 Și vieța să arată,

și am văzut și marturisim și vestim voe vieța vecinică, care era la Tatăl și se arată noî; 3 Ce am văzut și am auzit, vestim și voî, ca și voi să aveți împărtășire cu noi. Și împărtășirea noastră este cu Tatăl și cu Fiul său Iisus Christos. 4 Și acestea scriem noi ca bucuria noastră să fie împlinită.

5 Și aceasta este solia pe care am auzit o de la dânsul și pe care iarași o vestim voc, că Dumnezeu este lumina și într'ensul nu este nici un întunec. 6 Dacă zicem că avem împărtașire cu dânsul, și umblăm în întunec, minșin și nu făptuim adevărul; 7 Iar dacă umblăm în lumină fiind că el însuși este în lumină, avem împărtașire uni cu alți și singele lui Iisus Fiul său ne curățește de ori ce păcat.

8 Dacă zicem că nu avem păcat, ne amăgim pe noi însine și adevărul nu este în noi. 9 Dacă mărturisim păcatele noastre, el este credincios și drept, ca sa ne erte păcatele și sa ne curățească de ori ce nedreptate. 10 Dacă zicem ca n'am păcătuit, îl facem mincinos, și cuvîntul lui nu este în noi.

Christos este mijlocitorul nostru catre Tatăl și ispisirea noastră. Porunci pentru a ne iubi uni pe alți. Iubirea lumii. Adevăratul creștin ține poruncile sale, iubesc frații și fuge de poftele lumesci.

2 Copii mei, acestea vi le scriu ca să nu păcătuiți. Și dacă va fi păcătuit cineva, avem mijlocitor la Tatăl, pe Iisus Christos cel drept; 2 Și el însuși este ispisire de păcatele noastre, dar nu numai de ale noastre, ci și de ale lumii întregi.

3 Și în aceasta știm ca 'l am cunoscut, dacă pazim poruncile lui. 4 Cine zice că 'l am cunoscut, și poruncile lui nu le pazește, mincinos este și adevărul nu este în acesta; 5 Iar dacă pazește cineva cuvîntul lui, iubirea lui Dumnezeu este într'acesta cu adevărat deservită. În aceasta cunoaștem că suntem într'ensul. 6 Cine zice ca rămâne într'ensul este dator ca și el însuși sa umble astfel cum a umblat acela.

7 Iubiților, nu poruncă noă vă scriu, ci porunca veche, pe care o aveți de la început; porunca cea veche este cuvîntul pe care 'l ați auzit de la început.

8 Iarăși ca poruncă noă vă scriu ceea ce este adevărat într'ensul și în voi, fiind ca întunerecul trece și lumina adevărată se arată acum. 9 Cine zice ca este în lumina și uraște pe fratele său, acela este pînă acum în întunec. 10 Cine iubeste pe fratele său rămâne în lumina, și smintiala nu este într'ensul; 11 Iar cine uraște pe fratele său este în întunec și umbla în întunec, și nu știe încotro se

duce, pentru că întunerecul a orbit ochi lui.

12 Vă scriu voe, copiilor, fiind că pentru numele lui ertate vă sînt păcatele. 13 Vă scriu voe, părinților, fiind că ați cunoscut pe Cel de la început. Vă scriu voe, tinerilor, fiind că ați biruit pe cel rău. V'am scris voe, copiilor, fiind că ați cunoscut pe 'Tatal.

14 V'am scris voe, parinților, fiind că ați cunoscut pe Cel de la început. V'am scris voe, tinerilor, fiind că sunteți tari și cuvîntul lui Dumnezeu rămâne în voi și ați biruit pe cel rău.

15 Nu iubiți lumea nici cele ce sînt în lume. Dacă cineva iubeste lumea, iubirea Tatălui nu este într'ensul, 16 Fiind ca tot ce este în lume, pofta trupului și pofta ochilor și mândria deșartă a vieții, nu este de la Tatăl, ci este din lume. 17 Și lumea trece, și pofta ei; dar cine face voea lui Dumnezeu rămâne în veac.

Sa ne ferim de antehrestin și să rămânem în Christos.

18 Copii, este ceasul de pe urmă, și după cum ați auzit că vine antichrist, și acum mulți s'au facut antichristi, de unde cunoaștem că este ceasul de pe urma. 19 Dintre noi au eșit, dar nu erau dintre noi, căci dacă ar fi fost dintre noi, ar fi rămas cu noi; ci ca să se arate ca nu sînt toți dintre noi. 20 Și voi aveți ungere de la cel Sânt, și toți știți.

21 Nu v'am scris voe fiind că nu știți adevărul, ci pentru ca 'l știți și ca ori ce minciună nu este din adevăr. 22 Cine este mincinos dacă nu cel care tagaduește ca Iisus nu este Christosul? Acesta este antichristul, cel care tagaduește pe Tatăl și pe Fiul. 23 Ori cine care tagaduește pe Fiul nu are nici pe Tatăl; cine marturisește pe Fiul are și pe Tatăl.

24 Voi ce ați auzit de la început, în voi sa rămăne. Dacă va fi rămas în voi ce ați auzit de la început, veți rămănea și voi în Fiul și în Tatăl. 25 Și aceasta este fagăduința pe care însuși ne a fagăduit o noe, vieță vecinică.

26 Acestea v'am scris despre cei care vă amagesc pe voi. 27 Și voi, ungerea pe care ați luat o de la dânsul rămănea în voi, și nu aveți trebuință ca să vă învețe cineva, ci după cum ungerea lui vă învața despre toate, și adevărat este și nu este min-

ciună, și după cum v'a învățat rămâneți într'ensul.

28 Și acum, copii, rămâneți într'ensul, ca dacă se va fi arătat să avem îndrăsnială și să nu fim dați de rușine de către dñsul la venirea lui.

29 Dacă știți că el este drept, cunoașteți că și orî cine care faptuește dreptatea este născut dintr'ensul.

Fii lui Dumnezeu sînt fericiți prin nădejdea într'ensul, curați de păcat, iubitori de frați, urîți de lume. Iubirea către aproapele și către Dumnezeu.

3 Vedeți ce fel de mare iubire ne a dat noș Tatăl ca să fim numiți fii ai lui Dumnezeu, și sîntem. Pentru aceea lumea nu ne cunoaște, fiind că nu 'l cunosc pe dñsul. 2 Iubiților, acum sîntem fii ai lui Dumnezeu, și nu s'a arătat încă ce vom fi. Știm ca dacă se va fi arătat vom fi asemenea lui, fiind că 'l vom vedea după cum este. 3 Și orî cine, care are nădejdea aceasta într'ensul, se curățește pe sine, după cum acela curat este.

4 Orî cine care faptuește păcatul sevrîșește și călcarea legii, și păcatul este călcarea legii. 5 Și voi știți că acela s'a arătat ca să ridice păcatele, și într'ensul nu este păcat. 6 Orî cine care rămâne într'ensul nu păcătuiește; orî cine care păcătuiește nu 'l a văzut nici nu 'l a cunoscut.

7 Copii, nimenea să nu vă amăgiască. Cine faptuește dreptatea este drept, după cum și acela drept este; 8 Cine sevrîșește păcatul este din diavolul, pentru că de la început diavolul păcătuiește. Pentru aceea s'a arătat Fiul lui Dumnezeu, ca să sfărâme lucrurile diavolului. 9 Orî cine care este născut din Dumnezeu nu sevrîșește păcat, pentru ca sîmîntu lui rămâne într'ensul; și nu poate păcătui, fiind că este născut din Dumnezeu.

10 În aceasta sînt învederați fii lui Dumnezeu și fii diavolului: orî cine care nu faptuește dreptate nu este din Dumnezeu, adică cine nu 'și iubește pe fratele său.

11 Pentru că aceasta este solia pe care ați auzit o de la început, ca să ne iubim unii pe alți; 12 Nu după cum era Cain din cel rău și ucise pe fratele său; și pentru ce 'l ucise? Fiind că lucrurile lui erau rele, iar ale fratelui său drepte. 13 Și nu vă mirați, fraților, dacă lumea vă urăște. 14 Noi știm că ne am strămutat din moarte la viața, ca iubim pe frați;

cine nu iubește pe fratele său rămâne în moarte. 15 Orî cine care urăște pe fratele său este omorîtor de oameni, și știți că orî ce omorîtor de oameni nu are viață vecinică rămânînd într'ensul.

16 În aceasta am cunoscut iubirea, că acela 'și a pus sufletul său pentru noi; și noi datorî sîntem să punem sufletele pentru frați. 17 Iar cine are avuția lumii și privește pe fratele său care are trebuință și 'și închide inima întorcîndu se de la dñsul, cum rămâne într'ensul iubica lui Dumnezeu?

18 Copii, să nu iubim cu vorba nici cu limba, ci în faptă și adevăr. 19 Și în aceasta vom cunoaște că sîntem din adevăr, și vom liniști inimile noastre înaintea lui Dumnezeu. 20 De orî ce ne ar învinui inima noastră, fiind că Dumnezeu este mai mare decît inima noastră și cunoaște tot. 21 Iubiților, dacă inima noastră nu ne învinuiește, avem îndrăsnială la Dumnezeu. 22 Și orî ce cerem primu de la dñsul pentru că păzim poruncile lui și facem cele plăcute înaintea lui. 23 Și aceasta este porunca lui, ca să credem numelui Fiului său, Iisus Christos, și să ne iubim unii pe alți după cum ne a dat poruncă. 24 Și cine păzește poruncile lui într'ensul rămâne și el într'ensul; și în aceasta cunoaștem că rămâne în noi, din spiritul pe care ni 'l a dat.

Trebue să ne ferim de spirite amăgitoare. Iubirea lui Dumnezeu către noi cere iubirea noastră către frați. Dumnezeu e dragoste.

4 Iubiților, nu credeți orî cărui spirit, ci cereați spiritele dacă sînt din Dumnezeu, fiind că mulți profeți mincinoși au eșit în lume. 2 Cunoașteți în aceasta spiritul lui Dumnezeu: orî ce spirit care marturisește pe Iisus ca Christos venit în trup este din Dumnezeu. 3 Și orî ce spirit care nu marturisește pe Iisus ca Christos venit în trup, nu este din Dumnezeu; și acesta este al lui antichrist, despre care ați auzit că vine, și acum este în lume încă.

4 Voi sunteți din Dumnezeu, copii, și 'i ați biruit, pentru că mai mare este cel care este în voi decît cel care este în lume. 5 Ei sînt din lume; pentru aceea vorbesc din lume și lumea 'i ascultă. 6 Noi sîntem din Dumnezeu; cine cunoaște pe Dumnezeu nu asculta, cine nu este din Dumne-

zeu nu ne asculta. Din aceasta cunoaştem spiritul adevărului şi spiritul rătăcirii.

7 Iubiţilor, să ne iubim uni pe alţi, pentru ca iubirea este din Dumnezeu, şi ori cine care iubeşte este născut din Dumnezeu şi cunoaşte pe Dumnezeu. 8 Cine nu iubeşte n'a cunoscut pe Dumnezeu, pentru că Dumnezeu este iubire.

9 În aceasta fu cunoscută iubirea lui Dumnezeu către noi, că Dumnezeu a trimis în lume pe Fiul său unul născut, ca să traim printr'ensul. 10 În aceasta este iubirea, nu pentru că noi am iubit pe Dumnezeu, ci pentru că el ne a iubit şi a trimis pe Fiul său ispasire de păcatele noastre. 11 Iubiţilor, dacă Dumnezeu ne a iubit astfel, şi noi datorî sîntem să ne iubim uni pe alţi. 12 Pe Dumnezeu nimeni nu l'a văzut vre odată; dacă ne iubim uni pe alţi, Dumnezeu rămâne în noi şi iubirea lui deservită este în noi.

13 În aceasta cunoaştem că rămănem într'ensul şi el în noi, fiind că ne a dat din spiritul lui. 14 Şi noi am privit şi marturisim că Tatăl a trimis pe Fiul Mântuitor al lumii. 15 Cine va fi marturisit că Iisus este Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu rămâne în el şi el în Dumnezeu.

16 Şi noi am cunoscut şi am crezut iubirea pe care o are Dumnezeu către noi. Dumnezeu este iubire, şi cine rămâne în aceasta iubire rămâne în Dumnezeu şi Dumnezeu rămâne în el. 17 În aceasta este deservită iubirea între noi, ca sa avem îndrăsniala în zioa judecăţii, fiind că ce fel este acela *astfel* sîntem şi noi în lumea aceasta. 18 Temere nu este în iubire, ci iubirea deservită da afară temerea, fiind că temerea are chin de pedeapsa, şi cine se teme nu este deservit în iubire. 19 Noi iubim, pentru că el cel întîiu ne a iubit.

20 Dacă zice cineva că iubeşte pe Dumnezeu şi urăşte pe fratele său, mincinos este; căci cine nu iubeşte pe fratele său pe care l'a văzut, nu poate iubi pe Dumnezeu pe care nu l'a văzut. 21 Şi aceasta poruncă avem de la dînsul, că cine iubeşte pe Dumnezeu iubeşte şi pe fratele său.

Credinţa ce a biruit lumea. Prin credinţă şi supunere iubim pe Dumnezeu.

5 Orî cine care crede că Iisus este Christosul, este născut din Dumne-

zeu, şi ori cine care iubeşte pe cel care a născut, iubeşte şi pe cel născut dintr'ensul.

2 În aceasta cunoaştem că iubim pe fii lui Dumnezeu, când iubim pe Dumnezeu şi facem poruncile lui.

3 Căci iubirea lui Dumnezeu este aceasta, sa păzim poruncile lui şi poruncile lui nu sînt grele. 4 Pentru că ori ce este născut din Dumnezeu biruieşte lumea; şi această biruinţă care a biruit lumea este credinţa noastră. 5 Cine este care biruieşte lumea dacă nu cel care crede că Iisus este Fiul lui Dumnezeu?

Mărturia duhului.

6 Acesta este cel care veni prin apă şi sînge, Iisus Christos; nu în apă numai, ci în apă şi în sînge; şi spiritul este care marturiseşte, fiind că spiritul este adevărul. 7 Căci trei sînt care mărturiseşte — în cer: Tatăl, Cuvîntul şi sântul Spirit, şi aceştia trei sînt unul. 8 Şi trei sînt care marturiseşte pe pămînt — spiritul şi apa şi sîngele; şi aceşti trei pentru unul sînt.

9 Dacă primim mărturia oamenilor, mărturia lui Dumnezeu este mai mare, căci aceasta este mărturia lui Dumnezeu, că a marturisit pentru Fiul său. 10 Cine crede în Fiul lui Dumnezeu are mărturia în sine însuşi; cine nu crede lui Dumnezeu l'a făcut mincinos, pentru ca n'a crezut în mărturia pe care a mărturisit-o Dumnezeu pentru Fiul său. 11 Şi aceasta este mărturia, ca Dumnezeu ne a dat viaţa veşnică, şi această viaţă este în Fiul său. 12 Cine are pe Fiul are viaţa; cine nu are pe Fiul lui Dumnezeu nu are viaţa.

13 Acestea v'am scris voe care credeţi în numele Fiului lui Dumnezeu, ca să ştiţi că aveţi viaţa veşnică, şi sa credeţi.

Puterea rugăciunii.

14 Şi aceasta este nesfiala pe care o avem la dînsul, că dacă cerem ceva potrivit cu voinţa lui ne asculta. 15 Şi dacă ştim că ne asculta ceea ce cerem, ştim ca avem cererile pe care le am cerut de la dînsul.

16 Dacă vede cineva pe fratele său păcătuiind păcat nu spre moarte, va cere, şi i va da viaţă, celor care păcătuiesc nu spre moarte. Este păcat spre moarte; nu zic ca să se roage pentru *păcatul* acela. 17 Orî ce nedreptate este păcat, şi este păcat nu spre moarte.

18 Știm că ori cine care a fost născut din Dumnezeu nu pecatuește, ci care fu născut din Dumnezeu se păstrează pe sine și cel Rău nu 'l atinge. 19 Știm că din Dumnezeu suntem, și lumea întreagă zace în cel Rău. 20 Știm iar că Fiul lui Dumnezeu a venit, și ne a dat minte ca să cunoaștem pe cel adevărat; și stătem în cel adevărat, în Fiul său Iisus Christos; acesta este adevăratul Dumnezeu și vieță vecinică. 21 Copii, păziți-vă de idoli.

A DOA EPISTOLA A LUI IOAN.

Iubirea către Dumnezeu stă în păzirea poruncilor lui. Trebuie să fugim de amăgitori.

1 Bătrînul aleasei Doamne și copiii ei, pe care eu 'i iubesc în adevăr, și nu numai eu, ci și toți care au cunoscut adevărul, 2 Pentru adevărul ce rămâne în noi, și cu noi va fi în veac. 3 Cu noi va fi dar, milă, pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Iisus Christos Fiul Tatălui, în adevăr și în iubire.

4 M'am bucurat foarte că am aflat dintre copii tăi umblând în adevăr după cum am primit porunca de la Tatăl.

5 Și acum rogu te, Doamnă, nu scriindu-ți ca porunca noastră, ci pe care o aveam de la început, ca să ne iubim uni pe alții. 6 Și aceasta este iubirea, ca să umblăm potrivit cu poruncile lui; aceasta poruncă este, dupe cum ați auzit de la început, ca să umblați într-însa.

7 Că mulți amăgitori au eșit în lume, care nu mărturisesc pe Iisus ca Christos venit în trup; acesta este amăgitorul și antichristul.

8 Luați seama de voi înșivă, ca să nu perdeți cele ce ați lucrat, ci să primiți plată deplină.

9 Ori cine care înaintează mai departe și nu rămâne în învățătura lui Christos nu are pe Dumnezeu; cine rămâne în învățătura lui, acesta are și pe Tatăl și pe Fiul.

10 Dacă vine cineva la voi și nu aduce învățătura aceasta, nu 'l primiți în casa, și nu 'i ziceți bun venit; 11 Căci cine 'i zice bun venit se face părtaș cu lucrurile lui cele rele.

12 Multe avînd a vă scrie, n'am voit să le scriu pe chîrtie și cu cerneală, nădăduesc însă să vin la voi și să vorbesc gură către gură, ca bucuria noastră să fie deplină,

13 Te îmbrățișează copiii surorii tale cea aleasă.

A TREIA EPISTOLA A LUI IOAN.

Ospitalitatea lui Gaiu este laudată, și recomandat a către frați.

1 Bătrînul către Gaiu iubitul, pe care eu 'l iubesc în adevăr.

2 Iubitule, doresc ca tu să ai parte în ori ce și să fii sănătos, după cum are parte sufletul tău. 3 M'am bucurat foarte când venira frați și dăte-rea dovada pentru adevărul tău, după cum umbli tu în adevăr. 4 Nu am bucurie mai mare decît aceasta ca

sa auz că copiii mei umbla în adevăr.

5 Iubitule, cu credincioșie săvîrșești ori ce faci pentru frați și anume streini, 6 Care au dat înaintea bisericii dovada de iubirea ta, pe care trimițîndu 'i mai înainte bine vei face după cum se cuvine înaintea lui Dumnezeu. 7 Căci petru numele lui Christos au plecat neluînd nimic de la neamuri. 8 Decî noi datorî suntem să ocrotim pe uni ca aceștia, ca să ne facem împreună lucrători pentru adevăr

Să ne ferim de la exemplu rău.

9 Am scris ceva bisericeii; dar Diotrefe, care năzuește să răpiască întâietatea peste dânsi, nu ne primește. 10 Pentru aceea, dacă voi fi venit, 'i voi aduce aminte lucrurile pe care le face, flecărind de noi cu vorbe rele, și nemulțumit fiind de acestea, nici el nu primește pe frați, și împedică pe cei care voesc să 'i primiască și 'i dă afară din biserică.

11 Iubitule, nu urma răul ci binele.

Cine face bine este din Dumnezeu; cine face rău n'a văzut pe Dumnezeu. 12 Lui Demetriu 'i s'a dat bună dovadă de către toți și de către însuși adevărul; și chiar noi dăm dovadă și știți ca dovada noastră este adevărată.

13 Multe aveam să 'ți scriu, dar nu voesc să 'ți scriu cu cerneală și condei. 14 Nadajduesc însă să te văz în curînd și vom vorbi gură către gură. 15 Pace ție. Te îmbrățișază prietenii; îmbrățișază pe nume pe frați.

EPISTOLA LUI IUDA.

Iuda îndeamnă pe cititori să lupte pentru credința ce s'a dat celor sfinți. Pildă de pedeapsă a celor greșiți: Iudei, ângeri, sodomii și gomoriți, Arhangelul Michael și satan. Cuvintele lui Enoch și ale apostolilor. Să ne ferim de ispitori vicioși.

1 Iuda slujitor al lui Iisus Christos, frate însă al lui Iacob, celor chemați care sînt iubiți în Dumnezeu Tatăl și păstrați pentru Iisus Christos. 2 Milă voe și pace și iubire să fie înmulțită.

3 Iubiților, când puneam toată sîlînța să vă scriu despre mîntuirea de obște a noastră, avui nevoie să vă scriu îndemnând ca să luptați pentru credința dată sfinților o singură dată. 4 Pentru că s'au vîrit pe ascuns uni oameni, care de demult sînt scriși mai d'înainte spre această judecată, netemători de Dumnezeu, schimbând darul Dumnezeului nostru în desfrănare și tăgăduind pe unicul Stăpîn și pe Domnul nostru Iisus Christos.

5 Voesc dar să vă aduc aminte, fiind că știți odată toate, ca Domnul, după ce a scăpat pe popor din Egipt, a pierdut de a doua oară pe cei care n'au crezut. 6 Și pe ângeri care nu 'și au păzit stăpînirea, ci au părăsit locuința lor, 'i a păstrat sub întunec în vecinice legături spre judecata zilei celei mari; 7 După cum Sodoma și Gomora și orașele d'împrejurul lor, fiind că s'au dat cu totul la desfrănare în acelaș chip ca aceștia și au umblat după trup strein, stau înainte do- vada suferind pedeapsă de foc vecinic,

8 Asemenea dar și aceștia visînd pângăresc trupul, desprețesc stăpînire, defaimă măriri. 9 Dar Michael Arhanghelul, când pricindu se cu diavolul se certa despre corpul lui Moise, nu îndrăzni să aducă o judecată de defaimare, și zise: „certe te Domnul.” 10 Aceștia însă defaimă cele ce nu cunosc, iar cele ce știu din fire ca dobitoacele necuvîntătoare, în acestea se prapadesc. 11 Vai lor, că umblară în calea lui Cain, și pentru plata se detera cu totul în ratacirea lui Balaam, și periră în împotrivirea lui Cora.

12 Aceștia sînt petele de necurătenie în mesele voastre obștești, ospătînd fără teamă împreună cu voi, pășunându-se pe sine însuși, nori fără apă mînați înainte de vînturi, pomi tomatnici fără rod, de doé ori uscați, desradăcinați fiind, 13 Valuri fi-roase ale marii spumegînd rușinea lor, stele rătăcitoare, pentru dînsi este păstrată în veac întunecimea întunecului.

14 Dar și Enoch, al șaptelea de la Adam, profetiză pentru aceștia zicînd: iată venit a Domnul în zecimi de mii de sfinți ai lui, 15 Ca să facă judecată împotriva tuturor și să mustre pe toți netemători de Dumnezeu pentru toate lucrurile netemeriilor lor de Dumnezeu pe care le au făcut cu netemere de Dumnezeu și pentru cuvintele aspre pe care le au vorbit împotriva lui peca-toși netemători de Dumnezeu. 16 Aceștia sînt cîrtitori nemulțumiți de a lor soartă, deși umbla potrivit cu poftele lor, și gura lor vorbește cuvinte

trufase, deși dau cinste unor fețe pen-
tru folos.

17 Voi ânsă, iubiților, aduceți vă
aminte de cuvintele zise mai d'înainte
de catre apostoli Domnului nostru Iisus
Christos, 18 Ca vă spuneau: în tim-
pul de pe urma vor fi batjocoritori
umbland potrivit cu ale lor poște de
netematori de Dumnezeu. 19 Aceștia
sunt care fac deosibiri, *oamenii* firești,
neavând spirit.

*Îndemnare sa rămânem statornici în cre-
dința și în învățătura curată.*

20 Dar voi, iubiților, cladindu vă
pe credința voastră prea sântă, ru-

gându vă în spiritul sânt, 21 Pastrați
vă în inbirca lui Dumnezeu, așteptând
mila Domnului nostru Iisus Christos
spre vieață vecinică. 22 Și pe uni
șovaitori *muștrați* 'i, 23 Iar pe alți
scăpați 'i răbindu 'i din foc, iar pe
alți miluiți 'i în temerc, urînd și ca-
mașa mânăjită de trupul lor.

24 Iar celui care poate să vă pă-
ziasca pe voi fără greșală și să vă
puna înaintea mării lui desevîrșită în
veselie, 25 Unicului *înțeleptului* Dum-
nezeu Mântuitorul nostru prin Iisus
Christos Domnul nostru mărire, marie,
tarie și stapînire mai nainte de tot vea-
cul și acum și în toate veacurile. Amin.

APOCALIPSUL LUI IOAN.

*Ioan trimite urări de bine la șapte
biserici.*

I Descoperirea lui Iisus Christos, pe
care 'i o dete Dumnezeu, ca sa
arate slujitorilor sei cele ce trebne sa
se facă în curiud, și *pe care* trimițând
prin ângerul seu *le* însemnă lui Ioan
slujitorul său, 2 Care marturisi cu-
vîntul lui Dumnezeu și marturia lui
Iisus Christos, câte vîzu.

3 Fericit cine citește și cei care
asculta cuvîntul profeții și pastreaza
cele scrise într'însa; caci timpul cu-
venit este aproape.

4 Ioan celor șapte biserici care sînt
în Asia. Dar voe și pace de la cel
care este și care era și care vine, și
de la cele șapte spirite care sînt în-
aintea tronului său, 5 Și de la Iisus
Christos, martorul credincios, întîiul
nascut dintre morți și Domnul împê-
raților pămîntului.

Celui care ne iubește și ne deslegă
din păcatele noastre în sîngele său,
6 Și ne facu pe noi împêrație, preoți
lui Dumnezeu și Țatal său, Lui *fie*
marirea și stapînirea în veci vecilor.
Amin.

7 Iata vine cu nori, și ori ce ochiu
îl va vedea și cei care 'l împunsera,
și vă vor jali pentru dînsul toate se-
mințiile pămîntului, Așa, amin.

8 Eu sînt Alfa și Omega, zice
Domnul Dumnezeu, care este, care era
și care vine, Atofiitorul.

În Patmu vede pe fiul omului glorificat.

9 Eu Ioan, fratele vostru și îm-
preuna partaș în strimptorare și în
împêrație și în rabdare staruitoare în
Iisus, am fost în insula numita Patmu
pentru cuvîntul lui Dumnezeu și pen-
tru marturia lui Iisus. 10 Am fost
în spirit în zioa Domnului, și auzi în
urma mea glas mare ca de trambiță
11 Zicînd: ce vezi scrie în carte și
trimite celor șapte biserici: la Efes și
la Smirna și la Pergam și la Tiatira
și la Sarde și la Filadelfia și la Lao-
dicea.

12 Și mă întorsei sa văz glasul care
vorbia cu mine; și întorcîndu mă vî-
zui șapte sfeșnice de aur, 13 Și în
mijlocul sfeșnicilor asemuit pe Fiul
omului îmbrăcat în veșmînt lung pîne
la picioare și încins la pept cu încin-
gătoare de aur; 14 Iar capul lui și
pîrul alb ca lâna alba, ca zapadă, și
ochi lui ca flacare de foc, 15 Și pi-
cioarele asemenea cu arama lucitoare
ca în cîntor ars, și glasul lui ca vuet
de ape multe,

16 Și avea în mîna lui dreaptă
șapte stele, și din gura lui eșia o
spada ascuțita cu doă taișuri și înfa-
țîșarea lui cum lucește soarele în pu-
terea sa.

Taina celor șapte stele și sfeșnice.

17 Și cînd îl vîzui, am cazut la
picioarele lui ca mort, și puse mîna

lui dreaptă asupra mea zicând: nu te teme; eu sînt cel d'intîi și cel din urmă, 18 Adecă cel viu, și am fost mort și iată sînt viu în veci vecilor, și am cheile morții și iadului. 19 Deci scrie cele ce ai văzut și cele ce sînt și cele ce au să fie după acestea, 20 Taina celor șapte stele pe care le ai văzut pe dreapta mea, și cele șapte sfeșnice de aur. Cele șapte stele sînt ângeri celor șapte biserici, și sfeșnicile sînt cele șapte biserici.

Epistola întîia către Efeseni. Nicolaiți.

2 Serie ângerului bisericeii din Efes: acestea zice cel care ține cele șapte stele în dreapta lui, cel care umblă în mijlocul celor șapte sfeșnice de aur;

2 Știu lucrurile tale și osteniala și răbdarea ta stăruitoare și că nu poți suferi pe răi, și ai cercat pe cei care sînt zic pe sine apostoli și nu sînt, și i ai aflat mincinoși; 3 Și ai răbdare stăruitoare, și ai suferit pentru numele meu, și nu te ai oboșit.

4 Dar am împotriva ta că ai părăsit iubirea ta cea dintîiu. 5 Deci adu-ți aminte de unde ai căzut, și pocăște-te și fa lucrurile d'intîi; iar dacă nu, vin curînd la tine și voi mișca sfeșnicul tîu din locul lui, dacă nu te vei fi pocăit. 6 Dar ai aceasta că urăști lucrurile Nicolaiților, pe care și eu le urăsc.

7 Cine are ureche asculte ce zice bisericilor spiritul: biruitorului i voi darui să mănânce din al vieții lemn, care este în raiul lui Dumnezeu.

Epistola lui Christos către obștea de la Smirna.

8 Și ângerului bisericeii din Smirna scrie i: acestea zice cel d'intîi și cel din urmă, care fu mort și fu viu.

9 Știu strîmtoarea ta și sărăciea, — dar ești bogat —, și defăimarea de la cei care sînt zic pe sine că sînt Iudei, și nu sînt, ci sinagogă a satanei. 10 Nu te teme nici de cum de cele ce ai să pătimesti. Iată diavolul are să arunce dintre voi în închisoare ca să fiți ispitiți, și veți avea strîmtoare zece zile. Fii credincios pînă la moarte și iți voi da cununa vieții.

11 Cine are ureche asculte ce zice bisericilor spiritul: biruitorul nu va fi nici de cum vătămat de a doa moarte.

Epistola lui Christos către obștea de la Pergam.

12 Și ângerului bisericeii din Per-

gam scrie i: acestea zice cel care are spada ascuțită cu două tăișuri;

13 Știu unde locuiești; unde este tronul satanei; și iți numele meu, și n'ai tăgăduit credința mea, și în zilele acelea era Antipa, martorul meu credincios care fu omorît la voi, unde locuiește satana.

14 Dar am puține împotriva ta, fiind că ai acolo pe care țin povața lui Balaam, care învăța pe Balac să pue pedică înaintea fiilor lui Israel, ca ei să mănânce înjunghiate idolilor și să facă desfrânări. 15 Astfel ai și tu pe care țin învățătura Nicolaiților asemenea. 16 Pocăște-te; iar dacă nu, vin curînd la tine și mă voi război cu dînsii cu spada gurei mele.

17 Cine are ureche asculte ce zice bisericilor spiritul: biruitorului i voi da din mana cea ascunsă, și i voi da o petricică albă, și pe petricică un nume nou scris, pe care nimenea nu l știe decît numai pritorul.

Epistola lui Christos către obștea de la Tiatura.

18 Și ângerului bisericeii din Tiatura scrie i: acestea zice al lui Dumnezeu Fiul, care are ochi sîi ca flăcări de foc, și picioarele sale sînt asemenea aramei lucitoare;

19 Știu lucrurile tale și iubirea și credința și îngrijirea și răbdarea stăruitoare, și lucrurile tale din urmă sînt mai multe decît cele d'intîi.

20 Dar am împotriva ta că lași pe femeia Iezabela, care zicîndu-se pe sine profetă și învăță și rătăcește pe slujitori mei ca să facă desfrânări și să mănânce înjunghiate idolilor. 21 Și i am dat timp să se pocăiască, și nu voește să se pocăiască de desfrânarea ei. 22 Iată o arunc în pat, și în strîmtoare mare pe cei care fac desfrânări cu dînsa, dacă nu sînt vor pocăi de lucrurile ei. 23 Și pe copii ei i voi omorî negreșit, și vor cunoaște toate bisericile că eu sînt care cercetez rîrunchii și inimii, și voi da voește fie căruia potrivit cu lucrurile voastre.

24 Iar voește zic celor rămași în Tiatura, că iți nu aveți învățătura aceasta, ca unii care n'au cunoscut adăncurile satanei, după cum zic ei; nu pun peste voi altă greutate; 25 Dar ceea ce aveți țineți pînă ce voi veni.

26 Și cine biruiește, și cine păstrează pînă la sfîrșit lucrurile mele, i voi da stăpînire peste neamuri, 27 Și le va pășuna cu toagă de fer, ca vasele

de pământ sunt sfărimate, după cum și eu am luat de la Tatăl meu, 28 Și 'i voi da steaoa cea de dimineată. 29 Cine are ureche asculte ce zice bisericilor spiritul.

Epistola a cincea către Sardiani.

3 Și îngerului bisericei din Sarde scrie 'i: acestea zice cel care are cele șapte spirite ale lui Dumnezeu și cele șapte stele;

Știu lucrurile tale, că ai nume că trăești și ești mort. 2 Fiil veghetor, și întărește pe cele ce erau să moară; căci n'am găsit lucrurile tale depline înaintea Dumnezeului meu. 3 Dec'i adu 'ți aminte cum ai primit și ai auzit, și pastrează și pocăște te. Dec'i dacă nu vei fi vegheat, voi veni ca un fur, și nu vei cunoaște nici de cum în ce ceas voi veni la tine. 4 Dar ai în Sarde puține nume, care nu 'și au mănjit vestmintele lor, și vor umbla cu mine în vestimente albe, fiind că sunt destoinici.

5 Biruitorul astfel va fi îmbrăcat în vestimente albe, și nu voi șterge nici de cum numele lui din cartea vieții, și voi mărturisi numele lui înaintea Tatălui meu și înaintea îngerilor săi. 6 Cine are ureche asculte ce zice bisericilor spiritul.

Epistola lui Christos către obștea de la Filadelfia.

7 Și îngerului bisericii din Filadelfia scie 'i: acestea zice Sântul, Adevăratul, care are cheea lui David, care deschide și nimenea nu va închide, și care închide și nimenea nu va deschide;

8 Știu lucrurile tale; iată am lăsat înaintea ta ușă deschisă, pe care nimenea nu poate să o închiză; fiind că ai putere mica și ai prabdarîi mele staruitoare, și eu te voi pazi de al încercării ceas, ce are să vie peste lumea întreagă, ca să încerce pe locuitorii de pe pământ. 11 Viu curînd; ține ce ai, că nimenea să nu țiea cununa ta.

12 Biruitorul, îl voi face stîlp în templul Dumnezeului meu, și nici de

cum nu va mai eși afară, și voi scrie pe el numele Dumnezeului meu și numele cetății Dumnezeului meu, noul Ierusalem, care se pogoară din cer de la Dumnezeuul meu, și numele meu cel nou. 13 Cine are ureche asculte ce zice bisericilor spiritul.

Epistola lui Christos către obștea de la Laodicea.

14 Și îngerului bisericei din Laodicea scrie 'i: acestea zice Aminul, martorul credincios și adevărat, începutul faptei lui Dumnezeu;

15 Știu lucrurile tale, că nu ești nici rece nici ferbinte. O, dacă ai fi rece sau ferbinte! 16 Astfel fiind că ești încropit, adevărat nici ferbinte nici rece, am să te vărs din gura mea. 17 Pentru că zici că sînt bogat și am fost îmbogățit și n'am trebuință de nimic, și nu știi că tu ești muncitul și vrednic de plîns și sărac și orb și gol, 18 Te sfatuesc să cumperi de la mine aur lămurit de foc ca să fii bogat, și vestimente albe ca să fii îmbrăcat și să nu fie arătată rușinea goliciunii tale, și alifie de ochi să 'ți ungi ochi ca să vezi. 19 Eu pe câți 'i iubesc 'i mustru și 'i înțeleptesc; dec'i rîvnește și pocăște te. 20 Iată stau la ușă și bat; dacă va fi auzit cineva glasul meu și va fi deschis ușa, și eu voi intra la dînsul și voi cina cu dînsul și el cu mine.

21 Biruitorul, lui 'i voi da să șază cu mine pe tronul meu, fiind că și eu am biruit și am șezut cu Tatăl meu pe Tronul său. 22 Cine are ureche asculte ce zice bisericilor spiritul.

Priveliștea cerească. Tronul lui Dumnezeu cu doțzeci și patru de bătrîni și patru ființe.

4 După acestea vîzui și iată ușă deschisă în cer, și întîiul glas ca de trimbița pe care 'l auzi vorbind cu mine, zicînd: sue te aci, și 'ți voi arăta cele ce trebuie să se facă după acestea.

2 Îndată am fost în spirit, și iată un tron era pus în cer, și pe tron unul șezînd, 3 Și cel care ședea era la vedere asemenea petrei de iaspă și de sardiu, și curcubeu de jur împrejurul tronului la vedere asemenea smaragdului. 4 Și de jur împrejurul tronului vîzui doțzeci și patru de tronuri, și pe tronuri doțzeci și patru de bătrîni șezînd îmbracați în vestimente albe, și pe capetele lor cunună de aur. 5 Și din

tron eșau fulgere și vuete și tunete; și șapte făclii de foc arzând înaintea tronului, care sunt cele șapte spirite ale lui Dumnezeu; 6 Și înaintea tronului ca o mare sticloasă asemenea cristalului, și în mijlocul tronului și împrejurul tronului patru ființe pline de ochi dinainte și dinapoi. 7 Și întâia ființă asemenea leului, și a doua ființă asemenea vițelului, și a treia ființă având fața ca de om, și a patra ființă asemenea vulturului sburător. 8 Și cele patru ființe, având fie care din ele câte șase aripi, sunt pline de ochi de jur împrejur și de dinăuntru, și răpaus nu au zi și noapte zicând:

„Sânt sânt sânt Domnul Dumnezeu! Atotțiitorul,

Care era și care este și care vine.

9 Și de câte ori ființele vor fi dat mărire și cinste și mulțumită celui care șade pe tronul celui viu în veci vecilor, 10 Cei doăzeci și patru de bătrini vor cădea înaintea celui care șade pe tron, și se vor închina celui viu în veci vecilor și vor arunca cununile lor înaintea tronului zicând:

11 Vrednic ești, Doamne

Și Dumnezeuul nostru, să primești mărirea și cinstea și puterea,

Pentru că tu ai făcut toate,

Și pentru voea ta erau și fură făcute.

Cartea cu șapte peceti să dă Melului, care este lăudat cu cântări cerești.

5 Și văzuî pe dreapta celui care șade pe tron carte scrisă pe d'înăuntru și pe d'napoi, pecetluită cu șapte peceti.

2 Și văzuî ânger puternic vîstînd cu glas mare: cine este destoinic să deschiză cartea și să desfacă pecetile ei? 3 Și nimenea în cer nici pe pămînt nici sub pămînt nu putea să deschiză cartea nici să se uite în ea. 4 Și plîngeam tare, că nimenea nu fu găsit destoinic să deschiză cartea nici să se uite în ea.

5 Și unul dintre bătrini 'mi zice: nu plînge; iată a biruit Leul care este din seminția lui Iuda, rădăcina lui David, să deschiză cartea și cele șapte peceti ale ei.

6 Și văzuî între tron și cele patru ființe și între bătrini un Melușel stînd ca înjunghet, avînd șapte coarne și șapte ochi, care sînt cele șapte spirite ale lui Dumnezeu trimise în tot pămîntul. 7 Și veni și luă cartea din dreapta celui care șade pe tron.

8 Și cînd luă cartea, cele patru ființe și cei doăzeci și patru de bătrini căzură înaintea Melușelului, avînd fie care chitară și cupe de aur pline de tămîă, care sînt rugăciunile sînților. 9 Și cîntă cîntare noă zicînd:

Vrednic ești să ieși cartea și să deschizi pecetile ei,

Fiînd că fuși înjunghet și răscum-părași pentru Dumnezeu în sîngele teu

Din ori care seminție și limbă și popor și neam,

10 Și 'i faciși Dumnezeului nostru împărăție și preoți,

Și vor împărați pe pămînt.

11 Și văzuî, și auziî ca glas de ângerî mulți împrejurul tronului și al ființelor și al bătrînilor, și numărul lor era zecimî de miî de zecimî de miî și miî de miî, 12 Zicînd cu glas mare:

Vrednic este Melușelul cel înjunghet ca să ȳea puterea și bogăție și înțelepciune și tărie și cinste și mărire și lauda.

13 Și pe ori ce făptură care este în cer și pe pămînt și sub pămînt și pe mare, adeca pe toate dintr'ensele le auziî zicînd:

Cel care șade pe tron și Melușelul Are lauda și cinstea și mărirea și stăpînirea

În veci vecilor.

14 Și cele patru ființe ziceau: Amin, și bătrini căzura și se închinară.

Desfacerea celor d'intîiu șase peceti. Cea d'intîiu vestește biruința lui Christos, cele care urmează vestesc omoruri și suferințe; a șasea pecete vestește judecata.

6 Și văzuî cînd deschise Melușelul pe una din cele șapte peceti, și auziî pe una dintre cele patru ființe zicînd ca vuet de tunet: vino și uită te. 2 Și văzuî, și iata cal alb, și cel care șădea pe dînsul avea arc, și 'i se dete cunună, și eși biruitor și să biruiască.

3 Și cînd deschise pecetea a doua, auziî pe a doua ființă zicînd: vino și uită te. 4 Și eși alt cal roșu ca focul, și celui care șădea pe dînsul 'i se dete să ȳea pacea de pe pămînt și să se înjunghet uni pe alți, și 'i se dete cuțit mare.

5 Și cînd deschise pecetea a treia, auziî pe a treia ființă zicînd: vino și uită te. Și văzuî, și iată cal negru, și cel care șădea pe dînsul avea cumpenă în mîna sa. 6 Și auziî ca un glas în mijlocul celor patru ființe zicînd: o măsură de grâu un denar, și trei mē-

surî de orz un denar! Și nu păgubi undelemnul și vinul.

7 Și când deschise pecetea a patra, auzî glasul ființei a patra zicînd: vino și uită te. 8 Și văzuî, și iată un cal galben verde, și cel care șadea d'asupra lui avea numele Moartea, și iadul urma împreună cu dînsa, și li s'î de te stăpînire peste a patra parte a pămîntului, ca să omoare cu spadă și foame și moarte și prin fearele pămîntului.

9 Și când deschise pecetea a cincea, văzuî sub altar sufletele celor înjunghiați pentru cuvîntul lui Dumnezeu și pentru mărturia pe care o aveau. 10 Și strigară cu glas mare zicînd: pînă cînd, stăpîne sante și adevărate, nu judeci și nu răsbiți sîngele nostru fața de locuitori pămîntului? 11 Și li s'î de te fie căruia vestmînt alb, și li s'î zise să se mai repauseze puțin timp, pînă să împlinască numărul și cei împreună slujitori ai lor și frați lor care au să fie omoriți ca și ei.

12 Și văzuî când deschise pecetea a șasea, și s'î facu cutremur mare, și soarele se facu negru ca un sac de pîr și luna întreaga se făcu ca sînge, 13 Și stelele cerului căzură pe pămînt, după cum un smochin scuturat de vînt mare 'î aruncă smochinele sale ernatice, 14 Și cerul s'î desfacu ca o carte înfașurată, și orî ce munte și insulă s'î mișcară din locurile lor. 15 Și împărați pămîntului și mai mari și căpitani și bogați și puternici și orî care rob și stăpîn de sine s'î ascuseră în peșteri și în stîncile munților, 16 Și zic munților și stîncilor: „cădeți peste noi și ascundeți ne” de fața celui care șade pe tron și de mânia Melușclului, 17 Că a venit zioa cea mare a mîinii lor, și cine poate să stea?

Pecetluirea a o sută patruzeci și patru de miî din seminția lui Israel.

7 Și după aceasta văzuî patru ângeri stînd la cele patru unghiuri ale pămîntului, ținînd cele patru vînturi ale pămîntului, ca să nu sufle vînt pe pămînt, nici pe mare nici peste orî ce arbore.

2 Și văzuî alt ânger venind de la răsăritul soarelui, avînd pecetea viului Dumnezeu, și strigă cu glas mare celor patru ângeri cărora li s'î dase sa vatăme pămîntul și marea, 3 Zicînd: nu vătumați pămîntul nici marea nici

arbori, pînă ce vom fi pecetluit pe frunțile lor pe slujitori Dumnezeului nostru.

4 Și auzî numărul celor pecetluiți, o sută patruzeci și patru de miî pecetluiți din orî ce seminție a lui Israel:

5 Din seminția lui Iuda doăsprezece miî pecetluiți,

Din seminția lui Ruben doăsprezece miî,

Din seminția lui Gad doăsprezece miî,

6 Din seminția lui Așer doăsprezece miî,

Din seminția lui Neftalim doăsprezece miî,

Din seminția lui Manase doăsprezece miî,

7 Din seminția lui Simeon doăsprezece miî,

Din seminția lui Levi doăsprezece miî,

Din seminția lui Isachar doăsprezece miî,

8 Din seminția lui Zebulon doăsprezece miî,

Din seminția lui Iosef doăsprezece miî,

Din seminția lui Beniamin doăsprezece miî pecetluiți.

Fericita cea a mîntuitorilor din toate națiile.

9 După acestea văzuî, și iată gloată multă, pe care nimenea nu putea s'o înumere, din orî ce neam și seminții și popoare și limbi, stînd înaintea tronului și înaintea Melușclului, îmbracați în vestminte albe și ramuri de fenic în mîinile lor; 10 Și strigă cu glas mare zicînd:

Mîntuirea este a Dumnezeului nostru care șade pe tron

Și a Melușclului.

11 Și toți ângeri steteau împrejurul tronului și al batrînilor și al celor patru ființe, și cazură pe fețele lor înaintea tronului și s'î închinară lui Dumnezeu, 12 Zicînd:

Amin, lauda și mărirea și înțelepciunea

Și mulțumita și cîntea și puterea și tariea

Sînt ale Dumnezeului nostru în veci vecilor, amin.

13 Și unul dintre bătrîni luă cuvîntul zicînd 'mi: aceștia îmbracați în vestminte albe cine sînt și de unde venira? 14 Și 'î am zis: Domnul meu, tu știi. Și 'mi zise: aceștia sînt care vin din mare strîmtoare și spălără

vestmintele lor și le albiră în sângele Melușelului. 15 Pentru aceasta sînt înaintea tronului lui Dumnezeu, și 'i slujesc zi și noapte în templul său, și cel care șade pe tron va locui peste densi. 16 Nu vor mai flămânzi nici nu vor mai înseta, nici nu va cădea asupra lor soarele nici orî ce arșită, 17 Pentru că Melușelul care este în mijloc spre tron 'i va pășuna și 'i va calauzi la ale vieții isvcare și va șterge Dumnezeu orî ce lacrimă din ochi lor.

A șaptea pecete. Șapte ângeri cu șapte trâmbițe.

8 Și când deschise a șaptea pecete se facu tăcere în cer ca o jumătate de ceas.

2 Și văzuî cei șapte ângeri, care stau înaintea tronului și li se deteră șapte trâmbițe.

3 Și alt ânger veni și stete la altar, avînd tamăetoare de aur, și 'i se dete tamăe multă, ca să o dea rugăciunilor tuturor sînților pe altarul cel de aur înaintea tronului. 4 Și rugăciunilor sînților se sui fumul tamăii din mîna ângerului înaintea lui Dumnezeu. 5 Și ângerul a luat tamăetoarea și o umplu din focul altarului și aruncă pe pămînt; și se facură tunete și vute și fulgere și cutremur.

Cele dănteî patru trâmbițe.

6 Și cei șapte ângeri avînd șapte trâmbițe se gătira sa trâmbițeze.

7 Și întîiul trâmbiță; și se facu grindină și foc amestecat în sânge și fu aruncat pe pămînt, și a treia parte din pămînt fu arsa de tot, și a treia parte din arbori fu arsă de tot, și orî ce earbă verde fu arsă de tot.

8 Și al doilea ânger trâmbiță; și ca un munte mare aprins de foc fu aruncat în mare; și a treia parte din mare se facu sânge. 9 Și muri a treia parte din fapturi ce sînt în mare, care au suflare, și a treia parte din vase fură stricate.

10 Și al treilea ânger trâmbiță, și căzu din cer stea mare aprinsă ca o facie, și căzu peste a treia parte din rîuri și peste isvoarele apelor. 11 Și numele stelei se chiamă Amărăciune. Și se prefacu în amărăciune a treia parte din ape, și mulți dintre oameni muriră de ape, fiind că se făcuse amar.

12 Și al patrulea ânger trâmbiță, și fu isbită a treia parte din soare și a treia parte din lună și a treia parte

din stele, ca să fie întunecată a treia parte a lor și zioa să nu lumineze a treia parte a ei, și noapte asemenea.

Cele trei vaiuri.

13 Și văzuî, și auziî un vultur sburînd în înălțimea mezului zilei zicînd cu glas mare: Vai, vai, vai locuitorilor de pe pămînt din pricina celorlalte glasuri ale trâmbiței celor trei ângeri care au să trâmbițeze.

Trâmbița a cincea cu ânteul văi. Locuste din abis arată ostile vrăjmașilor cu împăratul Abaddon.

9 Și al cincelea ânger trâmbiță; și văzuî o stea căzută din cer pe pămînt, și 'i se dete cheea puțului abisului. 2 Și deschise puțul abisului; și se sui fum din puț ca fum de cuptor mare, și soarele și aerul fură întunecate de fumul puțului. 3 Și din fum eșiră locuste pe pămînt, și li se dete putere cum au putere scorpionele pămîntului. 4 Și li se zise să nu vatăme earba pămîntului nici vre o verdeață nici vre un arbore, fără numai pe oameni, ca unî care nu au pecetea lui Dumnezeu pe fruntea lor. 5 Și li se dete ca să nu 'i omoare, ci să fie munciți cinci luni; și muncirea lor ca muncire de scorpie, când va fi înțepat pe om. 6 Și în acele zile oameni vor cauta moartea și nu o vor găsi, și vor dori să moară și moartea fuge de densi.

7 Și chipurile locustelor asemenea cu cai gatiți spre război, și pe capetele lor *erau* ca cununî asemenea aurului, și fețele lor ca fețe de oameni, 8 Și aveau pîr ca pîrul de femeî, și dinți lor erau ca de lei, 9 Și aveau platoșe ca platoșe de ter, și vuetul aripilor lor ca vuet de care de cai mulți alergînd la războiu. 10 Și au coade asemenea scorpionilor și ace, și în coadele lor puterea lor spre a vătăma pe oameni aceia cinci luni. 11 Au peste densi împărat pe ângerul abisului, care pe ebrește are numele Abaddon, și în elenește are nume Perzătorul.

12 Vaiul întîiul trecu; iată mai vin două vaiuri după acestea.

Trâmbița a șesea cu vaiul al doilea.

13 Și al șaselea ânger trâmbiță; și auziî un sunet din cele patru cornuri ale altarului de aur ce este înaintea lui Dumnezeu, 14 Zicînd celui al șaselea ânger care are trâmbiță; des-

leagă pe cei patru ângeri care sînt legați la riul cel mare, Eufrat. 15 Și fură deslegați cei patru ângeri care erau gătiți pentru ceasul și zioa și luna și anul, ca să omoare a treia parte din oameni. 16 Și numărul oștilor de călăreți doî zecimî de miî de zecimî de miî; auzii numărul lor.

17 Și astfel în vedenie vîzui cai și pe cei care șădeau pe dînși avînd platoșe ca de foc și de iatint și de pucioasă; și capetele cailor ca capete de lei, și din gurile lor ese foc și fum și pucioasă.

18 De acestea trei — plăgi — fură omoriți a treia parte din oameni, de focul și de fumul și de pucioasa ce ese din gurile lor. 19 Pentru că puterea cailor este în gura lor și în coadele lor; căci coadele lor sînt asemenea șarpilor, avînd capete și cu dînsele vatămă.

20 Și cei rămași dintre oameni, care nu fură omoriți în aceste plăgi, nici nu sê pocairă de lucrurile mînîlor lor, ca să nu sê închine la demoni și la idoli cei de aur și de argint și de aramă și de peatră și de lemn, care nu pot nici să vaza nici să auza nici să umble, 21 Și nu sê pocairă de omorurile lor nici de fermecatoriile nici de desfrânare nici de furturile lor.

Ângerul cu cartea deschisă. Sêvîrșirea tainei sê apropie. Ioan mănăncă cartea ângerului. Cele șapte tunete.

IO Și vîzui pe alt ânger tare pogorîndu se din cer, încunjurat de nori, și curcubeiul peste capul lui, și fața lui ca soarele și picioarele lui ca stîlpi de foc. 2 Și avînd în mîna lui cîrtică deschisă. Și puse piciorul lui cel drept pe mare, iar pe cel stîng pe pămînt. 3 Și strigă cu glas mare după cum mugește un leu. Și cînd strigă, cele șapte tunete spuseră glasurile lor. 4 Și cînd spuseră cele șapte tunete eram să scriu; și auzii glas din cer zicînd: pecetluște cele ce spuseră cele șapte tunete, și nu le scrie.

5 Și ângerul, pe care 'l vîzui stînd pe mare și pe pămînt, ridică mîna lui dreapta spre cer, 6 Și jură pe cel viu în veci vecilor, care făcu cerul și cele ce sînt într'însul și pămîntul și cele ce sînt pe dînsul și marea și cele ce sînt într'însa, ca nu va mai fi timp, 7 Ci în zilele glasului celui d'al șaptelea ânger, cînd are să trîmbițeze, atunci este sêvîrsită taina lui Dumne-

zeu, cum a binevestit slujitorilor sêi profeti.

8 Și glasul pe care 'l auzisem din cer iarăși vorbind cu mine și zicînd: du te, lea cîrtică cea deschisă în mîna ângerului, care stă pe mare și pe pămînt. 9 Și mē dusei la ânger, zicîndu 'i să 'mi dea cîrticica. Și 'mi zice: lea și mănăncă o de tot, și 'ți va amări pîntecele, dar în gura ta va fi dulce ca miere. 10 Și luai cîrticica din mîna ângerului și o măncai de tot, și era în gura mea ca miere dulce; și cînd o înghiți, amarit fu pîntecele meu.

11 Și 'mi zise: trebuie ca tu iarăși să profetizezi pentru popoare și pentru neamuri și pentru limbi și pentru mulți împărați.

Măsurarea templului. Doi martori omoriți de feară înviează și sê înalță la cer.

II Și mi se dete o trestie asemenea unei vargi, zicînd: scoală și mēsoară templul lui Dumnezeu și altarul și pe cei care sê închina într'însul. 2 Și curtea cea din afara a templului scoate o afara și o mēsură, pentru ca fu dată neamurilor, și vor calca sînta cetate patruzeci și doî de lunî. 3 Și voi da celor doi martori ai mei, și vor profetiza îmbracați în saci o mie doî sute șazece de zile.

4 Aceștia sînt cei doi maslini și cele doî sfegnice care stau înaintea Domnului pămîntului.

5 Și dacă voeste cineva să 'i vatăme, foc ese din gura lor și mistue pe vrajmași lor; și dacă ar voi cineva să 'i vatăme, el trebuie astfel să fie omorît. 6 Aceștia au putere să închiză cerul ca ploae să nu ploă în zilele profetiilor lor, și putere au peste ape să le schimbe în sînge și să loviască pămîntul cu ori ce plagă ori de cîte ori vor fi voit.

7 Și cînd vor fi sfîrșit mărturia lor, feara care sê sue din abis va face cu dînși rășboi și 'i va birui și 'i va omorî. 8 Și corpurile lor moarte vor sta pe strada cetății celei mari, care spiritual se numește Sodoma și Egipt, unde fu răștignit și Domnul lor.

9 Și din popoare și seminții și limbi și neamuri vor vedea trei zile și jumătate corpurile lor moarte, și nu vor lasa să fie puse în momînt corpurile lor moarte. 10 Și locuitori de pe pămînt sê bucură de dînși și sê veselesc, și daruri trimit uni altora, pentru că

acești doi profeți munciră pe locuitori de pe pământ.

11 Și după cele trei zile și jumătate intră într'ênși spirit de viața din Dumnezeu, și steteră pe picioarele lor, și teamă mare căzu peste cei care 'i privesc. 12 Și auziră glas mare din cer zicându-le: suiți vă aici; și se suiră în nor spre cer, și vrăjmași lor 'i priviră.

13 Și în acel ceas se făcu cutremur mare, și a zecea parte din cetate căzu, și periră în cutremur nume de oameni șapte mii, și cei rămași se temură și deteră marire Dumnezeului cerului.

14 Al doilea văi trecu; iată al treilea văi vine curînd.

Trambița a șeptea.

15 Și al șaptelea ânger trambiță; și se facură glasuri multe în cer zicînd: împărația lumii s'a făcut a Domnului nostru și a Christosului său, și va împărați în veci vecilor.

16 Și cei doăzeci și patru de bătrîni d'înaintea lui Dumnezeu, care șăd pe tronurile lor, cazura pe fețele lor și se închinară lui Dumnezeu, 17 Zicînd:

Mulțumim ție, Doamne Dumnezeule
Atotțitorule,

Care ești și care erai — și care
vii —,

Și pentru că ai luat puterea ta cea
mare și ai împărațit,

18 Și neamurile fura întaritate, și veni
mânia ta

Și timpul celor morți să fie jude-
cați

Și sa dai plată slujitorilor tăi pro-
feților

Și sântilor și celor care se tem de
numele tău, celor mici și celor
mari,

Și sa prapădești pe cei care strică
pămîntul.

19 Și se deschise al lui Dumnezeu
templu care este în cer, și se
arată chivotul Așezământului său
în templul său,

Și se facura fulgere și vute și
tunete și cutremur și grindină
mare.

*Femea îmbrăcată cu sôrele și Balaurul.
Balaurul biruit de Michael urmărește pe
femea și pe cei din sîmînța ei.*

12 Și semn mare se arată în cer, o
femea înfașurată de soare, și luna
sub picioarele ei, și pe capul ei cu-
nuna de doăsprezece stele, 2 Și avînd

în pîntece, și strigă fiind în dureri de
facere și muncindu-se să nască.

3 Și se arată alt semn în cer, și
iată balaur mare roșu ca focul, avînd
șapte capete și zece coarne, și pe ca-
petele lui șapte diademe, 4 Și coada
lui târaște a treia parte din stelele ce-
rului, și le aruncă pe pămînt.

Și balaurul stă înaintea femeii care
este să nască, ca să înghită pe copilul
ei cînd va fi născut. 5 Și născu fiu
bărbat, care are să pășuneze cu toaeg
de fer toate neamurile; și copilul ei fu
răpit la Dumnezeu și la tronul său.

6 Și femeia fugi în pustie, unde are
loc gătit de la Dumnezeu, ca acolo să
o hrăniască timp de o mie doă sute
șazece de zile.

7 Și se facu resboi în cer, spre a
se resboi Michael și ângeri lui cu ba-
laurul. Și balaurul se resboi și ângeri
lui, 8 Și nu isbutiră, nici locul lor
nu mai fu aflat în cer. 9 Și fu aruncat
balaurul cel mare, șarpele cel din
început, care se numește diavolul și
satana, care rătăcește lumea întreagă,
fu aruncat pe pămînt, și ângeri săi cu
dînsul fură aruncați. 10 Și auzi glas
mare în cer, zicînd:

Acum se facu mîntuirea și puterea
și împărația Dumnezeului no-
stru

Și stăpînirea Christosului său,
Pentru că fu aruncat învinitorul
fraților noștri,

Care 'i învinuește înaintea Dumne-
zeului nostru zi și noapte.

11 Și ei îl biruiră pentru sîngele Me-
lușelului

Și pentru cuvîntul mărturii lor,
Și nu iubiră viața lor pînă la
moarte.

12 Pentru aceea veseliți vă, ceruri și
cei care locuiți într'ênsele;

Văi de pămînt și de mare,
Fiind că se pogori diavolul la voi,
avînd mînie mare,

Știind că puțin timp are.

13 Și cînd vîzu balaurul că fu
aruncat pe pămînt, urmari pe femeia
care născu pe bărbat. 14 Și fură date
femeii cele doă aripe de vultur mare,
ca să zboare în pustie la locul ei, unde
este hrănită acolo „timp și timpuri și
jumătate de timp” departe de fața șar-
pelui. 15 Și aruncă șarpele din gura
lui în urna femeii apă ca un rîu, ca
să o facă dusă de apa. 16 Și pămîntul
veni femeii în ajutor, și deschise
pămîntul gura sa și înghiți rîul, pe care
il aruncase balaurul din gura lui.

17 Și s'a mânieat balaurul pe femeie, și plecă să facă resboiuri cu cei rămași din semința ei, care păstrează poruncile lui Dumnezeu și au mărturia lui Iisus. 18 Și statui pe nisipul marii.

Feara care să sue din mare, defăimând pe Dumnezeu și dând resboiuri sântilor.

13 Și văzuî suindu se din mare o feară, având zece coarne și șapte capete, și pe coarnele ei zece diademe, și pe capetele ei nume de defaimare. 2 Și feara pe care o văzuî era asemenea unei pantere, și picioarele ei ca de urs, și gură ei ca gură de lei. Și 'i dete balaurul puterea lui și tronul lui și stăpînire mare. 3 Și văzuî unul din capetele ei ca înjunghieat spre moarte, și rana morții ei fu vindecată.

Și tot pământul se minună urmând fearei, 4 Și se închină ră balaurului, fiind că dete fearei stăpînirea, și se închină ră fearei zicînd: cine este asemenea fearei, și cine poate să se resboiască cu dînsa? 5 Și 'i se dete gură sa vorbiască lucruri mari și defaimări, și 'i se dete putere să lucreze patruzeci și două de luni. 6 Și deschise gura ei spre defaimări împotriva lui Dumnezeu, să defaime numele lui și locuința lui, pe cei care locuiesc în cer. 7 Și 'i se dete sa facă resboiuri cu sînți și să 'i biruiască, și 'i se dete stăpînire peste orî ce seminție și popor și limbă și neam. 8 Și se vor închina lui toți locuitorii de pe pământ, al căror nume nu este scris de la întemeierea lumii în cartea vieții Melușelului celui înjunghieat. 9 Dacă are cineva ureche, asculte.

10 Dacă cineva duce în robie, în robie se duce; dacă va omori cineva cu spadă, trebuie ca el să fie omorît cu spadă. Aci este răbdarea stăruitoare și credința sântilor.

Fera cu doe corno din pământ.

11 Și văzuî altă feară suindu se din pământ, și avea două coarne asemenea unui melușel, și vorbea ca balaur. 12 Și toată stăpînirea celei d'întîu feare o sevirșește înaintea ei. Și face pământul și pe locuitorii de pe el ca sa se închine fearei celei d'întîu, a carei rană de moarte fu vindecată. 13 Și face semne mari că face sa se pogoare și foc din cer pe pământ înaintea oamenilor. 14 Și ratacește pe locuitorii de pe pământ pentru semnele ce 'i fură date sa le facă înaintea fea-

rei, zicînd locuitorilor de pe pământ să facă chip pentru feara, care are rana spadei și fu vie, 15 Și 'i se dete să dea spirit chipului fearei, ca și să vorbiască chipu fearei, și să facă să fie omorîți cîți nu se vor fi închinat chipului fearei. 16 Și face pe toți, pe cei mici și pe cei mari, și pe cei bogați și pe cei săraci, și pe cei stăpîni de sine și pe cei robi, ca ei să 'i pună semn pe mîna lor cea dreapta sau pe fruntea lor, 17 Ca să nu poată cineva cumpăra sau vinde afară de cine are semnul, numele fearei sau numărul numelui ei.

18 Aci este înțelepciunea. Cine are pricepere socotiască numărul fearei; căci este număr de om. Și numărul ei este șase sute șazeci și șase.

Melușelul stă pe muntele Sion cu cei însemnați 144.000.

14 Și văzuî, și iată Melușelul stînd pe muntele Sion, și cu dînsul o sută patruzeci și patru de mii avînd scris pe frunțile lor numele său și numele Tatalui său.

2 Si auzii glas din cer ca vuet de ape multe și ca vuet de tunet mare, și glasul pe care 'l auzii ca al chitariștilor cîntători cu chitarele lor; 3 Și cîntă cîntare noa înaintea tronului și înaintea celor patru ființe și a batriștilor; și nimenea nu putea să învețe fara numai cele o sută patruzeci și patru de mii, cei răscumperați de pe pământ.

4 Aceștia sînt care nu avură a face cu femei; caci sînt curați. Aceștia sînt care urmează Melușelului ori unde ar merge. Aceștia fura răscumperați dintre oamenii pîrgă lui Dumnezeu și Melușelului, 5 Și în gura lor nu fu gasita minciuna; pentru că sînt desevirșiți.

Trei ângeri cu o solie bună.

6 Și văzuî alt ânger sburînd în mijlocul cerului, avînd evanghelie vestică ca să binevestiască pentru cei care șad pe pământ și pentru ori ce neam și seminție și limbă și popor, 7 Zicînd cu glas mare: temeți vî de Dumnezeu și dați 'i mîrire, fiind ca veni ceasul judecării lui, și închinați vî Celui care facu cerul și pământul și marea și isvoare de apa.

8 Și alt ânger al doilea urmă zicînd: „căzu, căzu Babilonul” cel mare, care a adapat toate neamurile din vinul aprinderii desfrânării sale.

9 Și alt ânger al treilea le urmă zicând cu glas mare: dacă s'îi închină cineva fearei și chipului ei, și primește semn pe fruntea sa sau pe mâna sa, 10 Și el va bea din vinul aprinderii lui Dumnezeu ce este turnat neameste-cat în paharul mâinii lui, și va fi muncit în foc și pucioasă înaintea ângurilor sânti și înaintea Melușelului. 11 Și fumul muncii lor în veci de veci s'îi urcă în sus, și n'au repaus zi și noapte cei care s'îi închină fearei și chipului ei, și dacă primește cineva semnul numelui ei.

12 Aci este răbdarea stăruitoare a sântilor, care păstrează poruncile lui Dumnezeu și credința lui Iisus. 13 Și auzi glas din cer zicând: scrie; fericiți morți care în Domnul mor de acum, așa zice spiritul că s'îi vor repausa de ostenele lor; căci lucrurile lor urmează cu d'nsi.

Seceriș vesel și tîmna îngrozitoare.

14 Și vezui, și iata nor alb și pe nor vezui gazez asemuit pe ful omului, avînd pe capul lui cuzușă de aur și în mâna lui seceră ascuțită.

15 Și alt ânger eși din templu, strigînd cu glas mare celui care șade pe nor: trimite secerea ta și seceră, că veni ceasul sa seceri, fiind că s'a copt secerișul pămîntului.

16 Și aruncă cel care șade pe nor secerea lui pe pămînt, și secerat fu pămîntul.

17 Și alt ânger eși din templu ce este în cer, avînd și el cosor ascuțit;

18 Și alt ânger eși din altar, avînd putere asupra focului, și strigă cu glas mare celui care are cosorul ascuțit, zicînd: trimite cosorul tîu cel ascuțit și culege struguri viei pămîntului, fiind că sînt în puterea coptului broboanele ei.

19 Și aruncă ângerul cosorul sîu pe pămînt, și culese viea pămîntului și aruncă în linul cel mare al mâinii lui Dumnezeu. 20 Și linul fu călcat afara din cetate, și eși sînge din lin pînă la frânele callor, departe o mie șase sute de stadîi.

Cîntarea biruitorilor fearei.

15 Și vezui în cer alt semn mare și minunat, șapte ângeri avînd șapte plăgi cele din urmă, fiind că în acestea fu s'îi vîrșă mîniea lui Dumnezeu.

2 Și vezui ca o mare sticloasă amestecată cu foc, și pe biruitori asupra fearei și a chipului și a semnelor ei și

a numărului numelui ei stînd pe marea cea sticloasă, avînd chitare ale lui Dumnezeu. 3 Și cîntă cîntarea lui Moise slujitorul lui Dumnezeu și cîntarea Melușelului, zicînd:

Mari și minunate sînt lucrurile tale, Doamne Dumnezeule Atotîitorule; Drepte și adevărate sînt căile tale, Împărate al neamurilor.

4 Cine nu se va teme de tine, Doamne, Și nu va mări numele tîu?

Că singur ești cuvios,
Că toate neamurile vor veni și s'îi vor închina înaintea ta,
Că hotărîrile tale fura cunoscute.

Cele din urmă șapte plăgi. Pregătire spre a se vîrșa cele șapte cupe cu mînie.

5 Și după acestea vezui, și s'îi deschise templul cortului marturii în cer, 6 Și eșiră din templu cei șapte ângeri care au cele șapte plăgi, îmbrăcați în în curat strălucitor și încinși împrejurul pepturilor cu încingători de aur.

7 Și una din cele patru ființe dete celor șapte ângeri șapte cupe de aur pline de mîniea lui Dumnezeu celui viu în veci vecilor. 8 Și templul fu umplut de fum din marirea lui Dumnezeu și din puterea lui, și nimeni nu putu să intre în templu pînă vor fi s'îi sfîrșite cele șapte plăgi ale celor șapte ângeri.

Vîrșarea celor șapte cupe ale mîni divine; cele șapte plăgi ce vin asupra pămîntului.

16 Și auzi glas mare zicînd celor șapte ângeri: mergeți, vîrșați pe pămînt cele șapte cupe ale mîni lui Dumnezeu.

2 Și s'îi duse cel d'întîiu și vîrșă cupa lui pe pămînt; și s'îi făcu rană rea și pricinuitoare de durere pe oameni care au semnul fearei și s'îi închină chipului ei.

3 Și al doilea vîrșă cupa lui în mare; și s'îi făcu sînge ca de mort, și orî ce suflare de viață muri, cele ce sînt în mare.

4 Și al treilea vîrșă cupa lui în rîuri și în izvoarele apelor; și s'îi făcu sînge.

5 Și auzi pe ângerul apelor zicînd: drept ești tu, care ești și care erai, cuviosule, fiind că ai încuviințat acestea, 6 Fiind că ei vîrșară sînge de sânti și de profeti, și sînge le ai dat să bea; vrednici sînt.

7 Și auzi altarul zicînd: așa Doamne Dumnezeule Atotîitorule,

adeverate și drepte sînt judecățile tale.

8 Și al patrulea vărsă cupa lui pe soare, și 'i se dăte să dogoriască pe oameni în foc. 9 Și dogoriți fura oameni de arșiță mare, și defăimară numele lui Dumnezeu care are puterea peste plagile acestea, și nu se pocăiră ca să 'i dea mîrire.

10 Și al cincelea vărsă cupa lui pe tronul fearei; și se făcu împărăția ei întunecoasă, și ei 'și mușcau limbile de durere. 11 Și defăimară pe Dumnezeu cerului de durerile lor și de rănilor lor, și nu se pocăiră de lucrurile lor.

12 Și al șaselea vărsă cupa lui în rîul cel mare, Eufrat; și secata fu apa lui, ca să fie gătită calea împăraților celor de la răsărit de soare.

13 Și văzu din gura balaurului și din gura fearei și din gura profetului mincinos trei spirite necurate ca broaște; 14 Căci sunt spirite de demoni făcătoare de semne, care *spirite* se duc la împărați lumii întregi, ca sa 'i adune la răsboiul zilei celei mari a lui Dumnezeu Atotîitorul.

15 Iată viu ca un fur; fericit cine veghiaza și pastreaza vestimintele sale, ca să nu umble gol și să vadă ei rușinea lui.

16 Și 'i adună la locul numit ebrește Armaghedon.

17 Și al șaptelea vărsă cupa lui în aer, și eși din templu de la tron glas mare zicînd: s'a făcut.

18 Și se făcua fulgere și vuetă și tunete, și cutremur se făcu mare, cum nu se făcu de cînd se făcu om pe pămînt, atît de tare cutremur așa mare. 19 Și se făcu cetatea cea mare în trei părți, și cetățile neamurilor cazură. Și Babilonul cel mare fu adus aminte înaintea lui Dumnezeu ea să 'i dea paharul vinului aprinderii mîinii lui.

20 Și ori ce insulă fugi, și munți nu fura aflați. 21 Și grindină mare ca de greutatea unui talant se pogoră din cer peste oameni; și defăimara oameni pe Dumnezeu de plaga grindinei, pentru că foarte mare este plaga ei.

Desfrînata cea mare numită Babilonul cel mare umblă, beată de sînge, pe o feară cu șapte capete și zece coarne, biruită de miel.

17 Și veni unul dintre cei șapte îngeri, care au cele șapte cupe, și vorbi cu mine zicînd: vino, îți voi

arăta judecata desfrînatei celei mari, care șade pe ape multe. 2 Cu care făcură desfrînări împărați pămîntului, și cei care locuiesc pămîntul fură îmbătați de vinul desfrînării ei.

3 Și mă duse în spirit în pustie și văzu o femeie șazînd pe o feară roșie, plină de nume de defăimare, avînd șapte capete și zece coarne. 4 Și femeia era înfășurată în purpuriu și roșu, și împodobită cu aur și peatră prețioasă și mărgăritare, avînd pahar de aur în mîna ei plin de grozavii și necurațeniile desfrînării ei. 5 Și pe fruntea ei nume scris: taină, Babilonul cel mare, muma desfrînatei lor și a grozaviilor pămîntului.

6 Și văzu femeia îmbatată de singele sîntilor și de singele martorilor lui Iisus. Și vîzînd o mă minuna minuna mare.

7 Și 'mi zise îngerul: pentru ce te minunași? Eu 'ți voi spune taina femeii și a fearei care o poartă, care are cele șapte capete și cele zece coarne.

8 Feara pe care o văzuși era și nu este, și are să se sue din abis și să mearga spre peire; și se vor minuna cei care locuiesc pe pămînt, al căror nume nu este scris pe cartea vieții de la întemeierea lumii, deși vîd feara că era și nu este și de față va fi.

9 Aci este mintea care are înțelepciune. Cele șapte capete sînt șapte munți, unde șade femeia asupra lor, 10 Și împărați șapte sînt; cei cinci cazură, unul este, celălalt încă n'a venit, și cînd va fi venit, trebuie ca el să rămîie puțin timp. 11 Și feara care era și nu este, e al optulea, și din cei șapte este și merge spre peire.

12 Și cele zece capete care le văzuși sînt zece împărați, ca uni care nu luara încă împărăție, ci ca împărați primesc stăpînire un singur ceas cu feara. 13 Aceștia au un singur gînd, ei dau fearei atît puterea cît și stăpînirea lor. 14 Aceștia se vor răsboi cu Melușel și Melușelul 'i va birui, pentru că este Domn de domni și împărat de împărați, și cei împreună cu densul chemați *sînt* și aleși și credincioși.

15 Și 'mi zice: apele pe care le văzuși, unde șade desfrînata, popoare și gloate sînt și neamuri și limbi. 16 Și cele zece coarne pe care le văzuși și feara, aceștia vor urî pe desfrînata, și o vor face pustie și goală, și vor mânca cărnurile ei, și de tot o vor arde cu foc. 17 Căci Dumnezeu dăte

în inimile lor ca să facă gândul ei și să facă o singură părere și să dea fearei împărăția lor, pînă vor fi sîvîrșite cuvintele lui Dumnezeu.

18 Și femeia pe care o vîzești este cetatea cea mare, care are împărăție peste împărați pămîntului.

Se vestește căderea desfrînatei celei mari, Babilonul. Poporul lui Dumnezeu primește poruncă să easă de acolo.

18 După acestea vîzui pogorîndu se din cer alt ânger, avînd stăpînire mare, și pămîntul fu luminat de mărirea lui. 2 Și strigă cu glas tare zicînd: „căzu, căzu Babilonul“ cel mare, și se făcu loc de locuit al demonilor și închisoare a orî cărui spirit necurat și închisoare a orî cărei paserile necurate și urite, 3 Pentru că din vinul aprinderii desfrînării ei au bîut toate neamurile, și împărați pămîntului cu dînsa făcură desfrînări, și neguțatori pămîntului se îmbogățira din puterea desfatării ei.

4 Și auzii alt glas din cer zicînd: eșii! dintr'însa, poporul meu, ca să nu fiți părtași cu peccatele ei, și să nu luați din plăgile ei, 5 Pentru că peccatele ei ajunseră pînă la cer și Dumnezeu aduse aminte nedreptățile ei. 6 Dați 'i înapoi cum vî dete și ei, și îndoii îndoii potrivit cu lucrurile ei; în paharul în care turnă, turnați 'i îndoii; 7 Cîte o mîriră și o desfătără, atît dați 'i muncire și întristare. Fiind că în inima ei zice că șad împărăteasa și vîduva nu sînt și întristare nici de cum nu voi vedea, 8 Pentru aceea într'o singură, zi vor veni plăgile ei, moarte și întristare și foamete, și în foc va fi arsa de tot; pentru că tare este Domnul Dumnezeu care o judecă.

Jalea regilor. Negustori și marinari. Bucurie în cer.

9 Și vor plînge și se vor jăli de dînsa ai pămîntului împărați care facura desfrînări cu ea și se desfătără, cînd vor vedea fumul arderii ei, 10 De departe stînd de teama muncirii ei, zicînd: vai, vai, cetatea cea mare, Babilonul cetatea cea tare, că într'un singur ceas veni judecata ta.

11 Și neguțatori pămîntului plîng și se întristează de dînsa pentru că nimenea nu mai cumpără marfa lor, 12 Marfă de aur și argint și peatră prețioasă și mărgăritare și de bis și purpura și mătăsarie și roșu, și orî ce lemn mirositor bine și orî ce vas de

fildeș și orî ce vas din lemn prețios și aramă și fer și marmora. 13 Și scorțișoară și mirodenii și miroșuri și mir și tîmăe și vin și untdelemn și făină de grâu curat și grâu și vite și oi, și cai și căruțe și robi, și suflete de oameni. 14 Și rodul poștei sufletului tîu se duse de la tine, și toate cele grase și cele strălucite periră de la tine, și nici de cum nu le vor mai afla.

15 Neguțatori de acestea, care se îmbogățiră de la dînsa, vor sta departe de teama muncirii ei plîngînd și întristându se, 16 Zicînd: vai, vai, cetatea cea mare, cea îmbrăcată în vestmînt de bis și purpură și roșu, și împodobită cu aur și peatră prețioasă și mărgăritar, că într'un singur ceas fu pustiită bogăția așa de mare.

17 Și orî care cărmăciu și orî cine merge pe apă la un loc și marinari și căli lucreaza marea de departe steteau 18 Și strigau vîzînd fumul arderii ei, zicînd: cine este asemenea cu cetatea cea mare? 19 Și puseră țarină pe capetele lor și strigau plîngînd și întristându se, zicînd: vai, vai, cetatea cea mare, în care se îmbogățiră din prețioasele ei toți care au vasele pe mare, fiind că într'un singur ceas fu pustiită.

20 Veselește te de dînsa, cerule, și sînților și apostolilor și profeților, pentru că Dumnezeu judecă judecata voastră față de ea.

21 Și un ânger virtos ridică o peatră ca o peatra mare de moară, și aruncă în mare zicînd: cu astfel de repeziciune va fi aruncat Babilonul, cetatea cea mare, și nici de cum nu va mai fi aflată. 22 Și glas de chitaristi și de cîntareți și de cîntatori din fluer și de trîmbițași nu va mai fi auzit nici de cum în tine, și orî care meșter de orî ce meșteșug nu va mai fi aflat nici de cum în tine, și uruit de peatră de moară nu va mai fi auzit nici de cum în tine, 23 Și lumină de sfîșie nu se va mai arata nici de cum în tine, și glas de mire și de mireasă nu va mai fi auzit nici de cum în tine, fiind că neguțatori tîi erau mai mari pămîntului, fiind că în fîrmeccatoria ta fură ratăcite toate neamurile,

24 Și în ea fu aflat singe de profeți și de sînți și de toți cei înjunghiați pe pămînt.

Cîntare de biruință.

19 După acestea auzii ca glas mare de gloată multă în cer zicînd:

Alleluia,
Mântuirea și mărirea și cinstea și
puterea sunt ale Dumnezeului
nostru!

2 Pentru că adevărate și drepte sunt
judecățile lui;

Pentru că judecă pe desfrânata cea
mare

Ca una care strică pământul în des-
frânarea ei,

Și răsbună sîngele slujitorilor lui
din mîna ei.

3 Și de al doilea ziseră alleluia;

Și fumul ei se sue în veci vecilor.

4 Și căzură bătrîni cei doăzeci și
patru și cele patru ființe, și se închi-
nară lui Dumnezeu care șade pe tron,
zicînd: Amin, alleluia.

5 Și eși din tron glas zicînd: lău-
dați pe Dumnezeul nostru, toți sluji-
tori lui, care vă temeți de dînsul, cei
mici și cei mari.

Nunta mielului.

6 Și auzii ca glas de gloată multă
și ca vuet de ape multe și ca vuet de
tunete tari, zicînd:

Alleluia,

Pentru că Domnul Dumnezeu no-
stru Atotîitorul își ia împărăția.

7 Să ne bucurăm și să ne veselim, și
să 'i dăm marire,

Fiind că veni nunta Melușelului

Și femeea lui se gati,

8 Și 'i se dete sa se îmbrace în
vestmînt de bis stralucit curat; căci
vestmîntul de bis sînt rîsplățile sîn-
ților.

9 Și 'mi zice, scrie: fericiți cei che-
mați la ospetul nuntei Melușelului. Și
'mi zice: aceste cuvinte sînt adevărate
ale lui Dumnezeu.

10 Și cazul înaintea picioarelor lui
ca să mă închin lui. Și 'mi zice: vezi
să nu faci; sînt împreună slujitor al
tîu și al fraților tîi care au mărturica
lui Iisus; lui Dumnezeu închină te;
căci mărturia lui Iisus este spiritul
profeției.

Arătarea lui Christos.

11 Și văzuî cerul deschis și iată un
cal alb, și cel care șade pe dînsul este
numit credincios și adevărat, și în drep-
tate judeca și se răsboeste. 12 Iar
ochi lui flacare de foc, și pe capul lui
diademe multe, avînd nume scris pe
care nimenea nu 'l știe decît numai el,
13 Și îmbrăcat în haina stropita cu
sînge, și se cheamă numele lui Cuvîn-
tul lui Dumnezeu.

14 Și oștile în cer 'i urmau pe cal
albi, îmbracate în haine de bis alb
curat.

15 Și din gura lui eșia spadă ascu-
țită, ca cu ea să loviască neamurile;
și el 'i va pășuna cu toagă de fer; și
el va călca linul vinului aprinderii mî-
nii lui Dumnezeu Atotîitorul. 16 Și
are pe haina și pe coapsa lui nume
scris: Împărat de împărați și Domn de
domni.

Răsturnarea ferei și profetului mincinos.

17 Și văzuî un ânger stînd în soare,
și strigă cu glas mare zicînd tuturor
pasărilor care zboară în înălțimea me-
zului zilei: aida, adunați vî la ospetul
cel mare al lui Dumnezeu, 18 Ca să
mîncăți cărnuri de împărați și cărnuri
de capitani și cărnuri de viteji și căr-
nuri de cai și ale celor care șad pe
dînsi, și cărnuri de toți stăpîni de sine
și de robii și de mici și de mari.

19 Și văzuî ferea și pe împărați pî-
mîntului și oștile lor adunate să facă
război cu cel care șade pe cal și cu
oastea lui.

20 Și prinsă fu ferea și cu dînsa
profetul mincinos care fîcuse înaintea
ei semnele, în care rataci pe cei care
luară semnul ferei și pe cei care se
închinara chipului ei; vii fură arun-
cați cei doi în al focului lac care arde
în pucioasă. 21 Și cei rămași fură
omorîți în spada celui care șade pe cal,
care spadă eșise din gura lui, și toate
pasările fură săturate de carniile lor.

Balaurul este legat timp d'o mie de ani.

Anteia înviere.

20 Și văzuî ânger pogorîndu-se din
cer, avînd cheea abisului și lanț
mare pe mîna lui. 2 Și apucă pe
balaur, șarpele cel din început, care
este diavolul și satana, și 'l legă pe
timp de o mie de ani, 3 Și 'l aruncă
în abis, și închise și pecetlui d'asupra
lui, ca sa nu mai rătăiască neamurile,
pînă vor fi sfîrșiți cei o mie de ani;
după aceștia trebuie ca el să fie des-
legat puțin timp.

4 Și văzuî tronuri, și șăzură pe ele,
și li se dete judecarea, și văzuî sufe-
tele celor tăeați cu sîcurea pentru
marturia lui Iisus și pentru cuvîntul
lui Dumnezeu, ca unii care nu se în-
chinară ferei nici chipului ei și nu
luară semnul pe frunte și pe mîna lor;
și învieară și împărătiră cu Christos
o mie de ani. 5 Cei rămași dintre
morți nu învieară pînă vor fi sfîrșiți

sardiu, a șaptea de chrisolit, a opta de beril, a noua de topaz, a zecea de chrisopras, a unsprezecea de iacint, a doisprezecea de ametist. 21 Și cele doisprezece porți *erau* doisprezece mărgaritare; fie care dintre porți era dintr'un mărgaritar. Și strada cetății *era* de aur curat ca cristal luminos.

22 Și templu nu văzu într'însa, pentru că Domnul Dumnezeu Atotîntor este templul ei, și Melușelul. 23 Și cetatea n'are trebuință de soare nici de lună, ca să o lumineze; fiind că marirea lui Dumnezeu o luminează, și sfeșnicul ei *este* Melușelul.

24 Și vor umbla neamurile prin lumina ei, și împărați pământului aduc marirea lor la dînsa; 25 Și porțile ei nu sînt nicî de cum închise zioa, căci noapte nu va fi acolo; 26 Și vor aduce la dînsa marirea și cinstea neamurilor, 27 Și nu intră nicî de cum într'însa orî ce *este* spurcat și cine face urciune și minciuna, afară numai cei scriși în cartea vieții Melușelului.

Rîul și pomul vieții. Fericirea vecinică. Ioan este martorul credincios. Fagăduința și judecata lui Dumnezeu. Venirea lui Christos.

22 Și 'mi arată un rîu de apă de viață curat ca un cristal, eșind din tronul lui Dumnezeu și al Melușelului. 2 În mijlocul stradei ei și al rîului de o parte și de alta lemn de viață, făcînd doisprezece roduri, dînd pe fie care lună rodul lui, și nu frunzele lemnului sînt spre tamăduire a neamurilor.

3 Și orî ce vrednic de blestem nu va mai fi. Și tronul lui Dumnezeu și al Melușelului va fi într'însa și slujitorii lui 'i vor sluji, 4 Și vor vedea fața lui și numele lui pe frunțile lor. 5 Și noapte nu va mai fi, și nu au trebuința de lumina de sfeșnic și de lumina de soare, pentru că Domnul Dumnezeu va lumina peste dînsi, și vor împărați în veci vecilor.

Sfătuire și îndemnare serioasă.

6 Și 'mi zise: aceste cuvinte sînt credincioase și adevărate, și Domnul Dumnezeu spiritelor profeților trimise pe îngerul său să arate slujitorilor săi

cele ce trebuie să se facă în curînd. 7 Și iată viu curînd. Fericit cine păstrează cuvintele profeții cărții aceștia.

8 Și eu sînt Ioan care privesc și auz acestea. Și cînd auzii și privii, căzuî să mă închin înaintea picioarelor îngerului care 'mi arată acestea. 9 Și 'mi zice: vezi să nu faci; sînt împreună slujitorul tău și al fraților tăi profeți și al celor care păstrează cuvintele cărții aceștia; lui Dumnezeu închină te.

10 Și 'mi zice: nu pecetlui cuvintele profeții cărții aceștia; căci timpul este aproape. 11 Cine face nedreptate, mai facă nedreptate, și mînjit să fie încă mînjit, și dreptul dreptate să mai facă, și sîntul să fie încă sîntit.

12 Iată viu curînd și plata mea este cu mine, ca să dau fie caruia după cum este fapta lui.

13 Eu sînt Alfa și Omega, cel d'întîiu și cel din urmă, începutul și sfîrșitul.

14 Fericii care spală îmbrăcămintele lor, ca să fie stăpînirea lor peste lemnul vieții și prin porți să intre în cetate. 15 Afară câini și fermecatori și desfrănați și omorîtori și idolatri și orî cine face și iubește minciună!

16 Eu Iisus trimisul pe îngerul meu să vă mărturisiască acestea în fața bisericilor. Eu sînt radacina și neamul lui David, stea luminosă cea de dimineată.

17 Și spiritul și mireasa zic: vino! Și cine aude zică: vino! Și cine însestea să vie, și cine dorește să ia apă de viață în dar.

Încheiere.

18 Eu mărturisesc orî cui ascultă cuvintele profeții cărții aceștia; dacă cineva va fi adaogat la ele, Dumnezeu va adăoga asupra lui plîgile ce sînt scrise în cartea aceasta. 19 Și dacă cineva va fi înlăturat din cuvintele cărții profeții aceștia, Dumnezeu va înlătura partea lui de la lemnul vieții și din cetatea sîntă, ce sînt scrise în cartea aceasta.

20 Zice cel care mărturisește acestea: așa, viu curînd. Amin, vino, Doamne Iisuse!

21 Darul Domnului Iisus cu toți.

S F Î R Ș I T.

